http://www.dhammadownload.com

အရှင်ဝရတောဇော နှင့် အရှင်ဓမ္မုဒိပခေ

အရှင်မြတ်တို့ စီရင်တော်မူအပ်သော

ဒုကမာတိကာ
ဓာတုကထာအရကောက်

နှင့်

အဓိပ္ပာယ်, ဂဏ္ဌိ အချီး အမျိုးမျိုး

မန္တလေးမြို့၊ မစိုးရိမ် ပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်
ဆဋ္ဌသံဂါယနာ သံဃနာယက ဝန်ဆောင်သံဃအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ
" အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ " " အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု "
ကျေးဇူးရှင် မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ကြီးကြပ်သုတ်သင် ပြင်ဆင်တော်မူသည်။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန
ကမ္ဘာအေးစာပုံနှိပ်တိုက်၌ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ-၂၅၅၃ ကောဇာ-၁၃၇၁ ၂၀၀၉

http://www.dhammadownload.com

http://www.dhammadownload.com

၂ရ၁ခ

အရှင်ဝရတောဇောနှင့် အရှင်ဓမ္မုဒ်ပရဝေ

အရှင်မြတ်တို့ စီရင်တော်မူအပ်သော

ဒုကမာတိကာ

ဓာတုကထာအရကောက်

နှင့်

အဓိပ္ပာယ်၊ ဂဏ္ဌေ အချီး အမျိုးမျိုး

မန္တလေးမြို့၊ မစိုးရိမ် ပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်
ဆဋ္ဌသံဂါယနာ သံဃနာယက ဝန်ဆောင်သံဃအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ
" အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ " " အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု "
ကျေးဇူးရှင် မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ကြီးကြပ်သုတ်သင် ပြင်ဆင်တော်မူသည်။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန
ကမ္ဘာအေးစာပုံနှိပ်တိုက်၌ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ-၂၅၅၃ ကောဇာ-၁၃၇၁ ၂၀၀၉

http://www.dhammadownload.com

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေး၊ သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန
သာသနာရေးဦးစီးဌာန၊ ကမ္ဘာအေးစာပုံနှိပ်တိုက်တွင်
ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးဝင်းနိုင်
မှတ်ပုံတင်အမှတ် (၀၃၈၄၄/၀၂၄၀၅)က
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဒုကမာတိကာနှင့် ဓာတုကထာ အရကောက်

မာတိကာ

အမှတ်စဉ်		အကြောင်းအရာ				မျက်နှာအမှတ်
၁-အဘိဓမ္မ ဒုကမာတိကာ ပါဠိတော်						
၁-ဟေတုဂေါစ္ဆက		(၆)	....	....	....	၁
၄-စူဠန္တရဒုက		(၇)	....	....	....	၁
၃-အာသဝဂေါစ္ဆက		(၆)	....	....	....	၁
၄-သညောဇနဂေါစ္ဆက		(၆)	....	....	....	၂
၅-ဂန္ထဂေါစ္ဆက		(၆)	....	....	....	၂
၆-ဩဃဂေါစ္ဆက		(၆)	....		....	၂
၇-ယောဂဂေါစ္ဆက		(၆)	....			၃
၈-နီဝရဏဂေါစ္ဆက		(၆)	....		....	၃
၉-ပရာမာသဂေါစ္ဆက		(၅)	....	....	....	၄
၁၀-မဟာန္တရဒုက		(၁၄)	....	....	....	၄
၁၁-ဥပါဒါနဂေါစ္ဆက		(၆)	....	....	....	၅
၁၂-ကိလေသဂေါစ္ဆက		(၈)	....	....	....	၅
၁၃-ပဋိဒုက		(၁၈)	....	....	....	၅
၂-သုတ္တန္တိက ဒုကမာတိကာ ပါဠိတော်						
၁-သုတ္တန္တိက ဒုကမာတိကာ			....	....	....	၇

http://www.dhammadownload.com

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်
	၃-အဘိဓမ္မ ဒုကမာတိကာ အရကောက်	
	၁-ဟေတုဂေါ်ဌက	
၁-ဟေတုဒုက်	....	၉
၂-သဟေတုကဒုက်	....	၁၂
၃-ဟေတုသမ္မယုတ္တဒုက်	....	၁၄
၄-ဟေတုသဟေတုကဒုက်	....	၁၅
၅-ဟေတုဟေတုသမ္မယုတ္တဒုက်	....	၁၆
၆-နဟေတု သဟေတုကဒုက်	....	၁၆

http://www.dhammadownload.com

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်
	၂-စူဠဋ္ဌိရဒုက်	
၁-သပ္ပစ္စယဒုက်	....	၂၀
၂-သခ်ိတဒုက်	....	၂၁
၃-သနိဒဿနဒုက်	....	၂၁
၄-သပ္ပဋိဃဒုက်	....	၂၁
၅-ရူပီဒုက်	....	၂၃
၆-လောကိယဒုက်	....	၂၄
၇-ကေနစိဝိညေယျဒုက်	....	၂၄
	၃-အာသဝဂေါ်ဌက	
၁-အာသဝဒုက်	....	၃၃
၂-သာသဝဒုက်	....	၃၄
၃-အာသဝသမ္မယုတ္တဒုက်	....	၃၅
၄-အာသဝ သာသဝဒုက်	....	၃၆
၅-အာသဝ အာသဝသမ္မယုတ္တဒုက်	....	၃၆
၆-အာသဝဝိပ္ပယုတ္တ သာသဝဒုက်	....	၃၇
	၄-သညောဇနဂေါ်ဌက	
၁-သညောဇနဒုက်	....	၄၁
၂-သညောဇနီယဒုက်	....	၄၂
၃-သညောဇနသမ္မယုတ္တဒုက်	....	၄၂
၄-သညောဇန သညောဇနီယဒုက်	....	၄၃
၅-သညောဇန သညောဇနသမ္မယုတ္တဒုက်	....	၄၃
၆-သညောဇနဝိပ္ပယုတ္တ သညောဇနီယဒုက်	....	၄၄
	၅-ဂန္ထဂေါ်ဌက	
၁-ဂန္ထဒုက်	... .	၄၈
၂-ဂန္ထနီယဒုက်	....	၄၉
၃-ဂန္ထသမ္မယုတ္တဒုက်	....	၄၉
၄-ဂန္ထ ဂန္ထနီယဒုက်	....	၅၀
၅-ဂန္ထ ဂန္ထသမ္မယုတ္တဒုက်	....	၅၁
၆-ဂန္ထဝိပ္ပယုတ္တ ဂန္ထနီယဒုက်	....	၅၁

http://www.dhammadownload.com

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်
	၆-ဩသဓေါဠိတ	
၁-ဩသဒုက်	....	၅၅
၂-ဩသနိယဒုက်	....	၅၅
၃-ဩသသမ္ဘယုတ္တဒုက်	....	၅၆
၄-ဩသ ဩသနိယဒုက်	....	၅၇
၅-ဩသ ဩသသမ္ဘယုတ္တဒုက်	....	၅၇
၆-ဩသဝိပ္ပယုတ္တ ဩသနိယဒုက်	....	၅၈
	၇-ယောဂဓေါဠိတ	
၁-ယောဂဒုက်	....	၆၁
၂ ယောဂနိယဒုက်	....	၆၁
၃-ယောဂသမ္ဘယုတ္တဒုက်	....	၆၂
၄-ယောဂ ယောဂနိယဒုက်	....	၆၃
၅-ယောဂ ယောဂသမ္ဘယုတ္တဒုက်	....	၆၃
၆-ယောဂဝိပ္ပယုတ္ত ယောဂနိယဒုက်	....	၆၄
	၈-နီဝရဏဓေါဠိတ	
၁-နီဝရဏဒုက်	....	၆၇
၂-နီဝရဏိယဒုက်	....	၆၇
၃-နီဝရဏသမ္ဘယုတ္တဒုက်	....	၆၈
၄-နီဝရဏ နီဝရဏိယဒုက်	....	၆၉
၅-နီဝရဏ နီဝရဏသမ္ဘယုတ္တဒုက်	....	၆၉
၆-နီဝရဏဝိပ္ပယုတ္ত နီဝရဏိယဒုက်	....	၇၀
	၉-ပရာမာသဓေါဠိတ	
၁-ပရာမာသဒုက်	....	၇၃
၂-ပရာမဋ္ဌဒုက်	....	၇၃
၃-ပရာမာသသမ္ဘယုတ္တဒုက်	....	၇၄
၄-ပရာမာသ ပရာမဋ္ဌဒုက်	....	၇၅
၅-ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္ত ပရာမဋ္ဌဒုက်	....	၇၆

http://www.dhammadownload.com

မာတိကာ

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်
	၁၀-မဟာဇနရဒုက်	
၁-သာရမ္ဘဒုက်	....	၇၈
၂-စိတ္တဒုက်	....	၈၀
၃-ဧကတသိကဒုက်	....	၈၂
၄-စိတ္တသမ္ပယုတ္တဒုက်	....	၈၃
၅-စိတ္တသံသဋ္ဌဒုက်	....	၈၄
၆-စိတ္တသမုဋ္ဌာနဒုက်	....	၈၄
၇-စိတ္တသဟဘုဒုက်	....	၈၆
၈-စိတ္တာနုပရိဝတ္တိဒုက်	....	၈၈
၉-စိတ္တ သံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနဒုက်	....	၈၈
၁၀-စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနသဟဘုဒုက်	....	၈၈
၁၁-စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာနုပရိဝတ္တိဒုက်	....	၈၉
၁၂-အဇ္ဈတ္တိကဒုက်	....	၈၉
၁၃-ဥပါဒါဒုက်	....	၉၁
၁၄-ဥပါဒိန္နဒုက်	....	၉၃
	၁၁-ဥပါဒါနဝေါဟာရ	
၁-ဥပါဒါနဒုက်	....	၉၄
၂-ဥပါဒါနိယဒုက်	....	၉၅
၃-ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တဒုက်	....	၉၅
၄-ဥပါဒါန ဥပါဒါနိယဒုက်	....	၉၆
၅-ဥပါဒါန ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တဒုက်	....	၉၆
၆-ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တ ဥပါဒါနိယဒုက်	....	၉၇
	၁၂-ကိလေသဝေါဟာရ	
၁-ကိလေသဒုက်	....	၁၀၀
၂-သံကိလေသိကဒုက်	....	၁၀၁
၃-သံကိလိဋ္ဌဒုက်	....	၁၀၂
၄-ကိလေသသမ္ပယုတ္တဒုက်	....	၁၀၃
၅-ကိလေသ သံကိလေသိကဒုက်	....	၁၀၃
၆-ကိလေသ သံကိလိဋ္ဌဒုက်	....	၁၀၄
၇-ကိလေသ ကိလေသသမ္ပယုတ္တဒုက်	....	၁၀၄
၈-ကိလေသဝိပ္ပယုတ္တ သံကိလေသိကဒုက်	....	၁၀၅

http://www.dhammadownload.com

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်
	၁၃-ပိဋ္ဌိဒုက်	
၁-ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဒုက်	....	၁၀၇
၂-ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဒုက်	....	၁၀၉
၃-ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟေတုကဒုက်	....	၁၁၁
၄-ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကဒုက်	....	၁၁၂
၅-သဝိတက္ကဒုက်	....	၁၁၃
၆-သဝိစာရဒုက်	....	၁၁၅
၇-သပ္ပီတိကဒုက်	....	၁၁၇
၈-ပီတိသဟဂတဒုက်	....	၁၁၈
၉-သုခသဟဂတဒုက်	....	၁၁၉
၁၀-ဥပေက္ခာသဟဂတဒုက်	....	၁၂၁
၁၁-ကာမာဝစရဒုက်	....	၁၂၂
၁၂-ရူပါဝစရဒုက်	....	၁၂၃
၁၃-အရူပါဝစရဒုက်	....	၁၂၄
၁၄-ပရိယာပန္နဒုက်	....	၁၂၄
၁၅-နိယျာနိကဒုက်	....	၁၂၄
၁၆-နိယတဒုက်	....	၁၂၅
၁၇-သဥ္ဇတ္တရဒုက်	....	၁၂၆
၁၈-သရဏဒုက်	....	၁၂၇
	၄-သုတ္တန္တိက ဒုကမာတိကာ	
	အရကောက်	
၁-ဝိဇ္ဇာဘာဂီဒုက်	....	၁၂၈
၂-ဝိဇ္ဇုပမဒုက်	....	၁၃၀
၃-ဗာလဒုက်	....	၁၃၁
၄-ကဏ္ဍဒုက်	....	၁၃၁
၅-တပနီယဒုက်	....	၁၃၁
၆-အဓိဝစနဒုက်	....	၁၃၁
၇-နိဗ္ဗုတ္ထိဒုက်	....	၁၃၂
၈-ပညတ္တိဒုက်	....	၁၃၃
၉-နာမရူပဒုက်	....	၁၃၃

http://www.dhammadownload.com

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်
၁၀-အဝိဇ္ဇာဒုက်	....	၁၃၄
၁၁-ဘဝဒိဋ္ဌိဒုက်	....	၁၃၄
၁၂-သဿတဒိဋ္ဌိဒုက်	....	၁၃၅
၁၃-အန္တဝါဒိဋ္ဌိဒုက်	....	၁၃၅
၁၄-ပုဗ္ဗန္တဝါနုဒိဋ္ဌိဒုက်	....	၁၃၆
၁၅-အဟိရိကဒုက်	....	၁၃၆
၁၆-ဟိရိဒုက်	....	၁၃၆
၁၇-ဒေါဝစဿတာဒုက်	....	၁၃၇
၁၈-သောဝစဿတာဒုက်	....	၁၃၇
၁၉-အာပတ္တိကုသလတာဒုက်	....	၁၃၈
၂၀-သမာပတ္တိ.ကုသလတာဒုက်	... .	၁၃၉
၂၁-ဓာတုကုသလတာဒုက်	....	၁၃၉
၂၂-အာယတနကုသလတာဒုက်	....	၁၄၀
၂၃-ဌာနကုသလတာဒုက်	....	၁၄၁
၂၄-အဇ္ဈတ္တဝဒုက်	....	၁၄၁
၂၅-ခန္ဓာဒုက်	....	၁၄၂
၂၆-သာခလျဒုက်	....	၁၄၃
၂၇-ဣန္ဒြိယေသုအဂုတ္တဒ္ဓါရတာဒုက်	....	၁၄၃
၂၈-ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဓါရတာဒုက်	... .	၁၄၄
၂၉-မုဌဿစ္စဒုက်	....	၁၄၄
၃၀-သတိသမ္ပဇညဒုက်	... .	၁၄၅
၃၁-ပဋိသင်္ခါနဗလဒုက်	....	၁၄၅
၃၂-သမထဝိပဿနာဒုက်	....	၁၄၅
၃၃-သမထနိမိတ္တဒုက်	....	၁၄၆
၃၄-ပဂ္ဂါဟဒုက်	....	၁၄၇
၃၅-သီလဝိပတ္တိဒုက်	....	၁၄၇
၃၆-သီလသမ္ပဒါဒုက်	....	၁၄၈
၃၇-သီလဝိသုဒ္ဓိဒုက်	....	၁၄၈
၃၈-ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိခေါပနဒုက်	....	၁၄၉
၃၉-သဝေဇနီယဌာနဒုက်	....	၁၄၉
၄၀-အသန္တုဋ္ဌိတာကုသလဓမ္မဒုက်	....	၁၅၀
၄၁-ဝိဇ္ဇာဒုက်	....	၁၅၀
၄၂-ခယေဉာဏဒုက်	....	၁၅၁

http://www.dhammadownload.com

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်
	နိဂမန	
၁-နိဂမန	....	၁၅၂
	၅-ဒုကမာတိကာ တုတ်လှမ်းချိုးမျှား	
၁-ဒုကမာတိကာ တုတ်လှမ်းချိုးမျှား	....	၁၅၅
	၆-ဒုကမာတိကာ အရကောက် အဓိပ္ပါယ်	
၁-ဟေတုဒုက်	....	
၂-စူဠန္တရဒုက်	....	၁၆၁
၁၃-ကေနစိဝိညေယျဒုက်	....	၁၆၁
၁၆-အာသဝသမ္ပယုတ္တဒုက်	....	၁၆၂
၁၉-အာသဝဝိပ္ပယုတ္တ သာသဝဒုက်	....	၁၆၂
၂၀-သညောဇနဒုက်	....	၁၆၂

http://www.dhammadownload.com

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်
၃၂-သြဃဒုက်	....	၁၆၂
၅၀-ပရာမာသဒုက်	....	၁၆၃
၅၉-စိတ္တသံသင္ဂဒုက်	....	၁၆၃

၇-မာတိကာဂဏ္ဍိန့်ခင့် သာဓကအနက်

ဒုကမာတိကာဂဏ္ဍီ

၁-ဟေတုဒုက်	....	၁၆၄
၂-သဟေတုကဒုက်	....	၁၆၅
၃-ဟေတုသမ္မယုတ္တဒုက်	....	၁၆၅
၆-နဟေတု သဟေတုကဒုက်	....	၁၆၆
၇-သပ္ပစ္စယဒုက်	....	၁၆၇

http://www.dhammadownload.com

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်
ဂ-သခ်ိတဒုက်	....	၁၇၀
၉-သနိဒဿနဒုက်	....	၁၇၁
၁၃-ကေနစိဝိညေယျဒုက်	....	၁၇၁
၁၅-သာသဝဒုက်	....	၁၇၂
၁၆-အာသဝသမ္ပယုတ္တဒုက်	....	၁၇၃
၁၉-အာသဝဝိပ္ပယုတ္တသာသဝဒုက်	....	၁၇၃
၂၀-သညောဇနဒုက်	....	၁၇၄
၂၅-သညောဇနဝိပ္ပယုတ္တသညောဇနိယဒုက်	....	၁၇၄
၂၆-ဂန္ထဒုက်	....	၁၇၄
၃၂-ဩဃဒုက်	....	၁၇၄
၄၄-နီဝရဏဒုက်	....	၁၇၅
၅၀-ပရာမာသဒုက်	....	၁၇၅
၅၂-ပရာမာသသမ္ပယုတ္တဒုက်	....	၁၇၅
၅၉-စိတ္တသံသဋ္ဌဒုက်	....	၁၇၆
၆၀-စိတ္တသမုဋ္ဌာနဒုက်	....	၁၇၆
၆၆-အဗ္ဗတ္ထိကဒုက်	....	၁၇၆
ဂ၃-ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဒုက်	....	၁၇၇
ဂ၇-၉၂-သဝိတက္ကဒုက်။ပ။ ဥပေက္ခာသဟဂတဒုက်	....	၁၇၇
၉ဂ-နိယတဒုက်	....	၁၇ဂ
၉၉-သဥတ္တရဒုက်	....	၁၇ဂ

http://www.dhammadownload.com

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်
	၈-ခဝတုကထာ အရကောက်	
ပဏာမ ပုဗ္ဗကဂန္ထာရမ္ဘ	....	၁၈၁
	ဥဒ္ဒေသ	
၁-နယမာတိကာ	....	၁၈၂
၂-အဘိဓန္တရမာတိကာ	....	၁၈၄
၃-နယမုခမာတိကာ	....	၁၈၈
၄-လက္ခဏမာတိကာ	....	၁၈၈
၅-ဗာဟိရမာတိကာ	....	၁၈၈
	နိဒ္ဒေသ	
၁-ပဌမနယနိဒ္ဒေသ	....	၂၀၂
ဒုမ္မိ ရဏ္ဍ အစရှိကထာ	....	၂၂၉
ပိဋကတ်သုံးချေးယူနည်း	....	၂၃၁
ပဋ္ဌဝီသာဓိကေန ပဒသတေန အရယူပုံ	....	၂၃၂
ကောသလာ အရယူပုံ	....	၂၃၃
ဒုတိယနယ ဥဒါန်းစဉ်ကထာ	....	၂၃၄
၂-ဒုတိယနယနိဒ္ဒေသ	....	၂၃၅

http://www.dhammadownload.com

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်
	တတိယနယ ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ	၂၄၀
	၃-တတိယနယနိဒ္ဒေသ	၂၄၂
	စတုတ္ထနယ ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ	၂၄၈
	၄-စတုတ္ထနယနိဒ္ဒေသ	၂၅၀
	ပဉ္စမ နယ ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ	၂၅၄
	၅-ပဉ္စမနယနိဒ္ဒေသ	၂၅၇
	ဆဋ္ဌ နယ ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ	၂၆၃
	၆-ဆဋ္ဌနယနိဒ္ဒေသ	၂၆၇
	သတ္တမ နယ ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ	၂၇၁
	၇-သတ္တမနယနိဒ္ဒေသ	၂၇၃
	အဋ္ဌမ နယ ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ	၂၇၈
	၈-အဋ္ဌမနယနိဒ္ဒေသ	၂၉၀
	နဝမ နယ ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ	၂၉၅
	၉-နဝမနယနိဒ္ဒေသ	၂၉၇
	ဒသမ နယ ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ	၃၀၅
	၁၀-ဒသမနယနိဒ္ဒေသ	၃၀၇
	ကောဒသမ နယ ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ	၃၁၃
	၁၁-ကောဒသမနယနိဒ္ဒေသ	၃၁၅
	ဒွါဒသမ နယ ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ	၃၂၁
	၁၂-ဒွါဒသမနယနိဒ္ဒေသ	၃၂၂
	တေရသမ နယ ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ	၃၂၈
	၁၃-တေရသမနယနိဒ္ဒေသ	၃၂၉
	စုဒ္ဒသမ နယ ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ	၃၃၁
	၁၄-စုဒ္ဒသမနယနိဒ္ဒေသ	၃၃၂
	နိဂုံး	
	နိဂုံး	၃၃၈
	၂-ဓာတုကထာ အရေကောက် အဓိပ္ပါယ်	
	၁-ပဌမနယနိဒ္ဒေသ	၃၃၉
	၂-ဒုတိယနယနိဒ္ဒေသ	၃၄၂
	၃-၅-တတိယ, စတုတ္ထ, ပဉ္စမနယနိဒ္ဒေသ	၃၄၂
	၆-ဆဋ္ဌနယနိဒ္ဒေသ	၃၄၃
	၇-၁၄-သတ္တမနယ။ပ။ စုဒ္ဒသမနယနိဒ္ဒေသ	၃၄၄

http://www.dhammadownload.com

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်

၁၀-ဓာတုကထာဂဏ္ဌိနှင့် သာဓကအနုက်

ဓာတုကထာမည်ခြင်းအကြောင်း	၃၄၅
၁-ပဌမနယ	၃၅၃
၂-ဒုတိယနယ	၃၅၄
၃-တတိယနယ	၃၅၇
၄-စတုတ္ထနယ	၃၅၇
၅-ပဉ္စမနယ	၃၅၈
၆-ဆဋ္ဌနယ	၃၅၉
၇-သတ္တမနယ	၃၆၃
၈-အဋ္ဌမနယ	၃၆၃
၉-နဝမနယာဒိ	၃၆၄

၁၁-ဓာတုကထာ တုတ်လှမ်းချီး

၁-ပဌမနယချီး	၃၆၅
၂-ဒုတိယနယချီး	၃၆၅
၃-တတိယနယချီး	၃၆၅
၄-စတုတ္ထနယချီး	၃၆၆
၅-ပဉ္စမနယချီး	၃၆၆
၆-ဆဋ္ဌနယချီး	၃၆၆
၇-သတ္တမနယချီး	၃၆၆
၈-အဋ္ဌမနယချီး	၃၆၇
၉-နဝမနယချီး	၃၆၇
၁၀-ဒသမနယချီး	၃၆၇
၁၁-ဧကာဒသမနယချီး	၃၆၇
၁၂-ဒွါဒသမနယချီး	၃၆၇
၁၃-တေရသမနယချီး	၃၆၈
၁၄-စုဒ္ဒသမနယချီး	၃၆၈

နိဂုံး

နိဂုံး	၃၆၉

http://www.dhammadownload.com

| အမှတ်စဉ် | | |

http://www.dhammadownload.com

မာတိကာပါဠိတော်

နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုद္ဓဿ

၁-အဘိဓမ္မ ဒုကမာတိကာ

၁-ဟေတုဂေါစ္ဆက (၆)

၁။ ဟေတူ ဓမ္မာ။ နု ဟေတူ ဓမ္မာ။

၂။ သဟေတုကာ ဓမ္မာ။ အဟေတုကာ ဓမ္မာ။

၃။ ဟေတုသမ္မယုတ္တာ ဓမ္မာ။ ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။

၄။ ဟေတူ စေဝ ဓမ္မာ သဟေတုကာ စ။
သဟေတုကာ စေဝ ဓမ္မာ နု စ ဟေတူ။

၅။ ဟေတူ စေဝ ဓမ္မာ ဟေတုသမ္မယုတ္တာ စ။
ဟေတုသမ္မယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နု စ ဟေတူ။

၆။ နု ဟေတူ ခေါ ပန ဓမ္မာ သဟေတုကာပိ။ အဟေတုကာပိ။

၂-စူဠန္တရဒုက (၇)

၁။ သပ္ပစ္စယာ ဓမ္မာ။ အပ္ပစ္စယာ ဓမ္မာ။

၂။ သခ်ိတာ ဓမ္မာ။ အသခ်ိတာ ဓမ္မာ။

၃။ သနိဒဿနာ ဓမ္မာ။ အနိဒဿနာ ဓမ္မာ။

၄။ သပ္ပဋိဃာ ဓမ္မာ။ အပ္ပဋိဃာ ဓမ္မာ။

၅။ ရူပိနော ဓမ္မာ။ အရူပိနော ဓမ္မာ။

၆။ လောကိယာ ဓမ္မာ။ လောကုတ္တရာ ဓမ္မာ။

၇။ ကေနစိ ဝိညေယ္မာ ဓမ္မာ။ ကေနစိ နု ဝိညေယ္မာ ဓမ္မာ။

၃-အာသဝဂေါစ္ဆက (၆)

၁။ အာသဝါ ဓမ္မာ။ နော အာသဝါ ဓမ္မာ။

၂။ သာသဝါ ဓမ္မာ။ အနာသဝါ ဓမ္မာ။

၃။ အာသဝသမ္မယုတ္တာ ဓမ္မာ။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။

၄။ အာသဝါ စေဝ ဓမ္မာ သာသဝါ စ။
သာသဝါ စေဝ ဓမ္မာ နော စ အာသဝါ။

http://www.dhammadownload.com

၅။ အာသဝါ စေဝ ဓမ္မာ အာသဝသမ္ပယုတ္တာ စ။
အာသဝသမ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ အာသဝါ။
၆။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန ဓမ္မာ သာသဝါပိ။ အနာသဝါပိ။

၄-သညောဇနဂေါစ္ဆက (၆)

၁။ သညောဇနာ ဓမ္မာ။ နော သညောဇနာ ဓမ္မာ။
၂။ သညောဇနိယာ ဓမ္မာ။ အသညောဇနိယာ ဓမ္မာ။
၃။ သညောဇနသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ၊ သညောဇနဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။
၄။ သညောဇနာ စေဝ ဓမ္မာ သညောဇနိယာ စ။
သညောဇနိယာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ သညောဇနာ။
၅။ သညောဇနာ စေဝ ဓမ္မာ သညောဇနသမ္ပယုတ္တာ စ။
သညောဇနသမ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ သညောဇနာ။
၆။ သညောဇနဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန ဓမ္မာ သညောဇနိယာပိ။
အသညောဇနိယာပိ။

၅-ဂန္ထဂေါစ္ဆက (၆)

၁။ ဂန္ထာ ဓမ္မာ။ နော ဂန္ထာ ဓမ္မာ။
၂။ ဂန္ထနိယာ ဓမ္မာ။ အဂန္ထနိယာ ဓမ္မာ။
၃။ ဂန္ထသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။ ဂန္ထဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။
၄။ ဂန္ထာ စေဝ ဓမ္မာ ဂန္ထနိယာ စ။
ဂန္ထနိယာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ဂန္ထာ။
၅။ ဂန္ထာ စေဝ ဓမ္မာ ဂန္ထသမ္ပယုတ္တာ စ။
ဂန္ထသမ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ဂန္ထာ။
၆။ ဂန္ထဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန ဓမ္မာ ဂန္ထနိယာပိ။ အဂန္ထနိယာပိ

၆-ဩဃဂေါစ္ဆက (၆)

၁။ ဩဃာ ဓမ္မာ။ နော ဩဃာ ဓမ္မာ။
၂။ ဩဃနိယာ ဓမ္မာ။ အဓိဩဃနိယာ ဓမ္မာ။

http://www.dhammadownload.com

၃။ သြဝသမ္မယုတ္တာ ဓမ္မာ။ သြဝဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။
၄။ သြဝါ စေဝ ဓမ္မာ သြဝနိယာ စ။
သြဝနိယာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ သြဝါ။
၅။ သြဝါ စေဝ ဓမ္မာ သြဝသမ္မယုတ္တာ စ။
သြဝသမ္မယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ သြဝါ။
၆။ သြဝဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန ဓမ္မာ သြဝနိယာပိ။
အနောဝနိယာပိ။

၂-ယောဂဂေါစ္ဆက (၆)

၁။ ယောဂါ ဓမ္မာ။ နော ယောဂါ ဓမ္မာ။
၂။ ယောဂနိယာ ဓမ္မာ။ အယောဂနိယာ ဓမ္မာ။
၃။ ယောဂသမ္မယုတ္တာ ဓမ္မာ။ ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။
၄။ ယောဂါ စေဝ ဓမ္မာ ယောဂနိယာ စ။
ယောဂနိယာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ယောဂါ။
၅။ ယောဂါ စေဝ ဓမ္မာ ယောဂသမ္မယုတ္တာ စ။
ယောဂသမ္မယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ယောဂါ။
၆။ ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန ဓမ္မာ ယောဂနိယာပိ။
အယောဂနိယာပိ။

၃-နီဝရဏဂေါစ္ဆက (၆)

၁။ နီဝရဏာ ဓမ္မာ။ နော နီဝရဏာ ဓမ္မာ။
၂။ နီဝရဏိယာ ဓမ္မာ။ အနီဝရဏိယာ ဓမ္မာ။
၃။ နီဝရဏသမ္မယုတ္တာ ဓမ္မာ။ နီဝရဏဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။
၄။ နီဝရဏာ စေဝ ဓမ္မာ နီဝရဏိယာ စ။
နီဝရဏိယာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ နီဝရဏာ။
၅။ နီဝရဏာ စေဝ ဓမ္မာ နီဝရဏသမ္မယုတ္တာ စ။
နီဝရဏသမ္မယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ နီဝရဏာ။
၆။ နီဝရဏဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန ဓမ္မာ နီဝရဏိယာပိ။
အနီဝရဏိယာပိ။

http://www.dhammadownload.com

၉-ပရာမာသဂေါစ္ဆက (၅)

၁။ ပရာမာသာ ဓမ္မာ။ နော ပရာမာသာ ဓမ္မာ။

၂။ ပရာမဋ္ဌာ ဓမ္မာ။ အပရာမဋ္ဌာ ဓမ္မာ။

၃။ ပရာမာသသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။ ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။

၄။ ပရာမာသာ စေဝ ဓမ္မာ ပရာမဋ္ဌာ စ။
ပရာမဋ္ဌာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ပရာမာသာ။

၅။ ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန ဓမ္မာ ပရာမဋ္ဌာပိ။
အပရာမဋ္ဌာပိ။

၁၀-မဟန္တရဒုက (၁၄)

၁။ သာဝရမ္မဏာ ဓမ္မာ။ အနာဝရမ္မဏာ ဓမ္မာ။

၂။ စိတ္တာ ဓမ္မာ။ နော စိတ္တာ ဓမ္မာ။

၃။ စေတသိကာ ဓမ္မာ။ အစေတသိကာ ဓမ္မာ။

၄။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။

၅။ စိတ္တသံသဋ္ဌာ ဓမ္မာ။ စိတ္တဝိသံသဋ္ဌာ ဓမ္မာ။

၆။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ ဓမ္မာ။ နော စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ ဓမ္မာ။

၇။ စိတ္တသဟဘုနော ဓမ္မာ။ နော စိတ္တသဟဘုနော ဓမ္မာ။

၈။ စိတ္တာနုပရိဝတ္တိနော ဓမ္မာ။ နော စိတ္တာနုပရိဝတ္တိနော ဓမ္မာ။

၉။ စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာ ဓမ္မာ။ နော စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာ ဓမ္မာ

၁၀။ စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနသဟဘုနော ဓမ္မာ။
နော စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနသဟဘုနော ဓမ္မာ။

၁၁။ စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာနုပရိဝတ္တိနော ဓမ္မာ။
နော စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာနုပရိဝတ္တိနော ဓမ္မာ။

၁၂။ အဇ္ဈတ္တိကာ ဓမ္မာ။ ဗာဟိရာ ဓမ္မာ။

၁၃။ ဥပါဒါ ဓမ္မာ။ နော ဥပါဒါ ဓမ္မာ။

၁၄။ ဥပါဒိန္နာ ဓမ္မာ။ အနုပါဒိန္နာ ဓမ္မာ။

http://www.dhammadownload.com

၁၁-ဥပါဒါနဂေါစ္ဆက (၆)

၁။ ဥပါဒါနာ ဓမ္မာ။ နော ဥပါဒါနာ ဓမ္မာ။
၂။ ဥပါဒါနိယာ ဓမ္မာ။ အနုပါဒါနိယာ ဓမ္မာ။
၃။ ဥပါဒါနသမ္မယုတ္တာ ဓမ္မာ။ ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။
၄။ ဥပါဒါနာ စေဝ ဓမ္မာ ဥပါဒါနိယာ စ။
ဥပါဒါနိယာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ဥပါဒါနာ။
၅။ ဥပါဒါနာ စေဝ ဓမ္မာ ဥပါဒါနသမ္မယုတ္တာ စ။
ဥပါဒါနသမ္မယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ဥပါဒါနာ။
၆။ ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန ဓမ္မာ ဥပါဒါနိယာပိ။
အနုပါဒါနိယာပိ။

၁၂-ကိလေသဂေါစ္ဆက (၈)

၁။ ကိလေသာ ဓမ္မာ။ နော ကိလေသာ ဓမ္မာ။
၂။ သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ။ အသံကိလေသိကာ ဓမ္မာ။
၃။ သံကိလိဋ္ဌာ ဓမ္မာ။ အသံကိလိဋ္ဌာ ဓမ္မာ။
၄။ ကိလေသသမ္မယုတ္တာ ဓမ္မာ။ ကိလေသဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။
၅။ ကိလေသာ စေဝ ဓမ္မာ သံကိလေသိကာ စ။
သံကိလေသိကာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ကိလေသာ။
၆။ ကိလေသာ စေဝ ဓမ္မာ သံကိလိဋ္ဌာ စ။
သံကိလိဋ္ဌာ ၁စဝ ဓမ္မာ နော စ ကိလေသာ။
၇။ ကိလေသာ စေဝ ဓမ္မာ ကိလေသသမ္မယုတ္တာ စ။
ကိလေသသမ္မယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ကိလေသာ။
၈။ ကိလေသဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန ဓမ္မာ သံကိလေသိကာပိ။
အသံကိလေသိကာပိ။

၁၃-ပိဋ္ဌိဒုက (၁၈)

၁။ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ။ နော ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ။
၂။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ။ နော ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ။

http://www.dhammadownload.com

၃။ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ ဓမ္မာ။
နဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ ဓမ္မာ။
၄။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ ဓမ္မာ။
နဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ ဓမ္မာ။
၅။ သဝိတက္ကာ ဓမ္မာ။ အဝိတက္ကာ ဓမ္မာ။
၆။ သဝိစာရာ ဓမ္မာ။ အဝိစာရာ ဓမ္မာ။
၇။ သပ္ပီတိကာ ဓမ္မာ။ အပ္ပီတိကာ ဓမ္မာ။
၈။ ပီတိသဟဂတာ ဓမ္မာ။ နပီတိသဟဂတာ ဓမ္မာ။
၉။ သုခသဟဂတာ ဓမ္မာ။ နသုခသဟဂတာ ဓမ္မာ။
၁၀။ ဥပေက္ခာသဟဂတာ ဓမ္မာ။ နဥပေက္ခာသဟဂတာ ဓမ္မာ။
၁၁။ ကာမာဝစရာ ဓမ္မာ။ နကာမာဝစရာ ဓမ္မာ။
၁၂။ ရူပါဝစရာ ဓမ္မာ။ နရူပါဝစရာ ဓမ္မာ။
၁၃။ အရူပါဝစရာ ဓမ္မာ။ နအရူပါဝစရာ ဓမ္မာ။
၁၄။ ပရိယာပန္နာ ဓမ္မာ။ အပရိယာပန္နာ ဓမ္မာ။
၁၅။ နိယျာနိကာ ဓမ္မာ။ အနိယျာနိကာ ဓမ္မာ။
၁၆။ နိယတာ ဓမ္မာ။ အနိယတာ ဓမ္မာ။
၁၇။ သဥ္ဇာတာ ဓမ္မာ။ အနုဇာတာ ဓမ္မာ။
၁၈။ သရဏာ ဓမ္မာ။ အရဏာ ဓမ္မာ။

အဘိဓမ္မ ဒုကမာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

http://www.dhammadownload.com

၂-သုတ္တန္တိက ဒုကမာတိကာ

၁။ ဝိဇ္ဇာဘာဂိနော ဓမ္မာ။ အဝိဇ္ဇာဘာဂိနော ဓမ္မာ။
၂။ ဝိဇ္ဇူပမာ ဓမ္မာ။ ဝဇိရူပမာ ဓမ္မာ။
၃။ ဗာလာ ဓမ္မာ။ ပဏ္ဍိတာ ဓမ္မာ။
၄။ ကဏှာ ဓမ္မာ။ သုက္ကာ ဓမ္မာ။
၅။ တပနီယာ ဓမ္မာ။ အတပနီယာ ဓမ္မာ။
၆။ အဓိဝစနာ ဓမ္မာ။ အဓိဝစနပထာ ဓမ္မာ။
၇။ နိရုတ္တိဓမ္မာ။ နိရုတ္တိပထာ ဓမ္မာ။
၈။ ပညတ္တိဓမ္မာ။ ပညတ္တိပထာ ဓမ္မာ။
၉။ နာမဥ္စ။ ရူပဥ္စ။
၁၀။ အဝိဇ္ဇာ စ။ ဘဝတဏှာ စ။
၁၁။ ဘဝဒိဋ္ဌိ စ။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ စ။
၁၂။ သဿတဒိဋ္ဌိ စ။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ စ။
၁၃။ အန္တဝါ ဒိဋ္ဌိ စ။ အနန္တဝါ ဒိဋ္ဌိ စ။
၁၄။ ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိ စ။ အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိ စ။
၁၅။ အဟိရိကဥ္စ။ အနောတ္တပ္ပဥ္စ။
၁၆။ ဟိရီ စ။ ဩတ္တပ္ပဥ္စ။
၁၇။ ဒေါဝစဿတာ စ။ ပါပမိတ္တတာ စ။
၁၈။ သောဝစဿတာ စ။ ကလ္ယာဏမိတ္တတာ စ။
၁၉။ အာပတ္တိကုသလတာ စ။ အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာ စ။
၂၀။ သမာပတ္တိကုသလတာ စ။ သမာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာ စ။
၂၁။ ဓာတုကုသလတာ စ။ မနသိကာရကုသလတာ စ။
၂၂။ အာယတနကုသလတာ စ။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒကုသလတာ စ။
၂၃။ ဌာနကုသလတာ စ။ အဋ္ဌာနကုသလတာ စ။
၂၄။ အဇ္ဇဝေါ စ။ မဒ္ဒဝေါ စ။
၂၅။ ခန္တီ စ။ သောရစ္စဥ္စ။

http://www.dhammadownload.com

၂၆။ သာခလျဉ္ဇ။ ပဋ္ဌိသန္ဓာရော စ ။
၂၇။ ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒ္ဒါရတာ စ။ ဘောဇနေ အမတ္တညုတာ စ။
၂၈။ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဒါရတာ စ။ ဘောဇနေ မတ္တညုတာ စ။
၂၉။ မုဋ္ဌဿစ္စဉ္ဇ။ အသမ္ပဇညဉ္ဇ။
၃၀။ သတိ စ။ သမ္ပဇညဉ္ဇ။
၃၁။ ပဋ္ဌိသင်္ခါနဗလဉ္ဇ။ ဘာဝနာဗလဉ္ဇ။
၃၂။ သမထော စ။ ဝိပဿနာ စ။
၃၃။ သမထနိမိတ္တဉ္ဇ။ ပဂ္ဂါဟနိမိတ္တဉ္ဇ။
၃၄။ ပဂ္ဂါဟော စ။ အဝိက္ခေပေါ စ။
၃၅။ သီလဝိပတ္တိ စ။ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ စ။
၃၆။ သီလသမ္ပဒါ စ။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါ စ။
၃၇။ သီလဝိသုဒ္ဓိ စ။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ စ။
၃၈။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ခေါ ပန။ ယထာ ဒိဋ္ဌိ စ ပဓာနံ။
၃၉။ သံဝေဂေါ စ သံဝေဇနီယေသု ဌာနေသု။
သံဝိဂ္ဂဿ စ ယောနိသော ပဓာနံ။
၄၀။ အသန္တုဋ္ဌိတာ စ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။
အပ္ပဋိဝါနိတာ စ ပဓာနသ္မိံ။
၄၁။ ဝိဇ္ဇာ စ။ ဝိမုတ္တိ စ။
၄၂။ ခယေ ဉာဏံ။ အနုပ္ပါဒေ ဉာဏန္တိ။

ဆုတ္တန္တိက ဒုကမာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

မာတိကာပါဠိတော် ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

၃-အဘိဓမ္မ ဒုကမာတိကာ

အရကောက်

၁-ဟေတုဂေါ စ္ဆက

၁-ဟေတုဒုက်

တိကမာတိကာ ကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဒုကမာတိကာ ကို ဟောတော်မူ၏။

ထို ဒုကမာတိကာ၌လည်း —

၁။ ဟေတုဂေါ စ္ဆက၊
၂။ စူဠန္တရဒုက်၊
၃။ အာသဝဂေါ စ္ဆက၊
၄။ သညောဇနဂေါ စ္ဆက၊
၅။ ဂန္ထဂေါ စ္ဆက၊
၆။ ဩဃဂေါ စ္ဆက၊
၇။ ယောဂဂေါ စ္ဆက၊
၈။ နီဝရဏဂေါ စ္ဆက၊
၉။ ပရာမာသဂေါ စ္ဆက၊
၁၀။ မဟန္တရဒုက်၊
၁၁။ ဥပါဒါနဂေါ စ္ဆက၊
၁၂။ ကိလေသဂေါ စ္ဆက၊
၁၃။ ပိဋ္ဌိဒုက် အားဖြင့် ၁၃-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၁၃-ပါးတို့တွင် ဟေတုဂေါ စ္ဆကကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို ဟေတုဂေါ စ္ဆက၌လည်း —

၁။ ဟေတုဒုက်၊
၂။ သဟေတုကဒုက်၊
၃။ ဟေတုသမ္မယုတ္တဒုက်၊

http://www.dhammadownload.com

၄။ ဟေတုသဟေတုကဒုက်၊

၅။ ဟေတုဟေတုသမ္မယုတ္တဒုက်၊

၆။ နဟေတုသဟေတုကဒုက် အားဖြင့် ၆-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၆-ပါးတို့တွင် ဟေတုဒုက်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထိုဟေတုဒုက်၌လည်းမဟပ္ပမပဒ, ဒုတိယပဒအားဖြင့် ၂-ပါးအပြားရှိ၏။

ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ပဌမပဒကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား — **ဟေတူ . ဓမ္မာ** ဟူသည်တည်း။

ထိုနောင် ဒုတိယပဒကို ဟောတော်မူ၏ ဟောဟန်ကား — **နဟေတူ ဓမ္မာ** ဟူသည်တည်း။

ဟေတူ၊ ဟိတ်မည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ နိဿတ္တနိဇ္ဇီဝသဘာဝါ၊ သတ္တလည်း မဟုတ် ဇီဝလည်း မဟုတ်ကုန်သော သဘောတရား တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နဟေတူ၊ ဟိတ်မမည်ကုန်သော။ ဝါ၊ ဟိတ်မှ တပါးကုန်သော။ ဓမ္မာ နိဿတ္တနိဇ္ဇီဝသဘာဝါ၊ သတ္တလည်းမဟုတ် ဇီဝလည်းမဟုတ်ကုန်သော သဘော တရားတို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဟေတူ ဓမ္မာ ဟူသော ပဌမပုဒ်၏ အရကား — လောဘ, ဒေါသ, မောဟ, အလောဘ, အဒေါသ, အမောဟ ဟုဆိုအပ်သော ဟိတ် ၆-ပါး ရ၏။

ထိုဟိတ် ၆-ပါးသည် သခါရက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဓာတ်၊ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါးဖြစ်ကုန်၏။

သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား—

လောဘ သဟိတ်စိတ် ၆၃-ခုဌာနရှိသော လောဘ ကြဉ်သော ဟိတ် ၅-ပါးသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏၊ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏၊ မဂ်စိတ် ၄-ခုဌာနရှိသော အမောဟ စေတသိက် တည်းဟူသော သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ဟုဆိုအပ်သော သောတာ-ပတ္တိမဂ် ၁-ပါး၊ သကဒါဂါမိမဂ် ၁-ပါး၊အနာဂါမိမဂ် ၁-ပါး၊ အရဟတ္တမဂ် ၁-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏၊ မဂ်စိတ် ၄-ခုဌာနရှိသော အလောဘ, အဒေါသ၊ ဖိုလ်စိတ်လေးခုဌာနရှိသော အလောဘ, အဒေါသ, အမောဟသည် သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါးဖြစ်သတည်း။

နဟေတူ ဓမ္မာ ဟူသော ဒုတိယပုဒ်၏ အရကား— စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ ဟိတ် ၆-ပါးကြဉ်သော စေတသိက် သစတ္တာလီသ၊ ရူပ်အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ် အဋ္ဌဝီသသည် ရူပကွန္ဓာမည်၏၊ စေတသိက် ဆစတ္တာလီသတို့တွင် ဝေဒနာသည် ဝေဒနာကွန္ဓာမည်၏၊ သညာသည် သညာကွန္ဓာ မည်၏၊ ဝေဒနာ-သညာမှ ကြွင်းသော စေတသိက် စတုစတ္တာလီသသည် သင်္ခါရကွန္ဓာ မည်၏၊ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် ဝိညာဏကွန္ဓာ မည်၏၊ နိဗ္ဗာန်သည် ခန္ဓာ ဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါးဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ် အဋ္ဌဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခာယတနမည်၏ ။ပ။ ပထဝီ, တေဇော, ဝါယော ဟူဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန မည်၏၊ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် မနာယတနမည်၏၊ စေတသိက် ဆစတ္တာလီသ၊ အာပေါ။ပ။ အနိစ္စတာအားဖြင့် သုခုမရူပ် သောဋ္ဌသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မာယတန မည်၏၊ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါးဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါးဟူသော်ကား—

ရူပ်အဋ္ဌဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဓာတ်မည်၏။ပ။ပထဝီ, တေဇော, ဝါယော ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် မည်၏၊ စက္ခုဝိညာဉ် ဒွေသည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်မည်၏ ။ပ။ ကာယဝိညာဉ်ဒွေသည် ကာယဝိညာဏ ဓာတ် မည်၏။ ပဋ္ဌဒ္ဌါရုဝဇ္ဇန်း, သမ္ပဋ္ဆိစ္ဆိုန်းဒွေသည် မနောဓာတ်မည်၏၊ ကြွင်းသော စိတ် ၇ဖြာ-ခုသည် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏၊ စေတသိက် ဆစတ္တာ-လီသ၊ အာပေါ။ပ။ အနိစ္စတာအားဖြင့် သုခုမရူပ် သောဋ္ဌသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏၊ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား—

လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ စေတသိက် ဆစတ္တာလီသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏၊ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာ မည်၏၊ မဂ်စိတ် ၄-ခုဌ ရှိသော သမ္မာ-သင်္ကပ္ပ, သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တ, သမ္မာအာဇီဝ, သမ္မာဝါယာမ, သမ္မာသတိ, သမ္မာသမာဓိဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၇-ပါး၊ ၆-ပါး။ သကဒါဂါမိမဂ် ၇-ပါး၊ ၆-ပါး။ အနာဂါမိမဂ် ၇-ပါး၊ ၆-ပါး၊ အရဟတ္တမဂ် ၇-ပါး၊ ၆-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏၊ ကြွင်းသော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၇-ခု၊ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၄-ခုသည် သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဟေတူဓမ္မာ၊ နဟေတူဓမ္မာ ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော ဤ သဒ္ဓါအစဉ်သည် ပရမတ္ထတရားကို နှစ်စုပြု၍ ဟောရာဟောကြောင်းဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဒုက်မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

ထို ဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက်, သမ္ဘလဒ္ဓနာမဒုက်အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးကိုတွင် အစဋ္ဌ တည်သော ဟေတုသဒ္ဓါဖြင့် ဟေတုဒုက်ဟူ၍ ရအပ်သော အမည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် **အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက်** မည်၏။

သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက်အားဖြင့်လည်း ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား မရှိသည်၏ အံ့ဖြစ်ကြောင့် **နိပ္ပဒေသဒုက်** မည်၏။

၂-သဟေတုကဒုက်

ဟေတုဒုက်ကို.....၌ သဟေတုကဒုက်ကို.....၏၊ ထိုသဟေတုကဒုက်၌လည်း ပဌမပဒ, ဒုတိယပဒအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၂-ပါးတို့တွင် ပဌမပဒကို.....၏၊ ....ကား— **သဟေတုကာ ဓမ္မာ** ဟူသည်တည်း။

ထိုနောင် ဒုတိယပဒကို....၏၊....ကား—**အဟေတုကာ ဓမ္မာ** ဟူသည်တည်း။

သဟေတုကာ၊ သမ္မယုတ်ဟိတ် ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အဟေတုကာ၊ သမ္မယုတ်ဟိတ် မရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— သဟိတ်စိတ် ဧကသတ္တတိ၊ မောဟမူဒ္ဓေ၌ မောဟကြောင့်သော စေတသိက် ဒ္ဒေပညာသ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၂-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား—

စေတသိက် ဒ္ဒေပညာသတို့တွင် ဝေဒနာသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မည်၏။ သညာသည် သညာက္ခန္ဓာ မည်၏။ ဝေဒနာ သညာမှ ကြွင်းသော စေတသိက် ပညာသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မည်၏။ သဟိတ်စိတ် ဧကသတ္တတိသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

သဟိတ်စိတ် ဧကသတ္တတိသည် မနာယတန မည်၏။ စေတသိက် ဒ္ဒေပညာသသည် ဓမ္မာယတန မည်၏။ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဓာတ်အားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

သဟိတ်စိတ် ဧကသတ္တတိသည် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏၊ စေတသိက် ဒွေပညာသသည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏၊ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား—

လောကီသဟိတ်စိတ် ၆၃-ခု၊ လောဘကြဉ်သော စေတသိက် ဧကပညာသ သည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏၊ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏၊ မဂ်စိတ် ၄-ခု၌ ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ။ပ။ သမ္မာသမာဓိဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ဂ-ပါး၊ ၇-ပါး ။ပ။ အရဟတ္တမဂ် ဂ-ပါး၊ ၇-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏၊ ကြွင်းသော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၉-ခု၊ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၇-ခုသည် သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ....ကား— အဟိတ်စိတ် အဋ္ဌာရသ၊ ဆန္ဒကြဉ်သော အညသမာန်း စေတသိက် ဒ္ဝါဒသ၊ မောဟမူဒ္ဓေ၌ မောဟ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး၊ ဓာတ် အားဖြင့် ၁၈-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ် အဋ္ဌဝီသသည် ရူပက္ခန္ဓာ မည်၏၊ အညသမာန်း စေတသိက် ဒ္ဝါဒသတို့ တွင် ဝေဒနာသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မည်၏၊ သညာသည် သညာက္ခန္ဓာ မည်၏၊ ဝေဒနာ သညာမှ ကြွင်းသော အညသမာန်း စေတသိက် ၁၀၊ မောဟမူဒ္ဓေ၌ မောဟသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မည်၏၊ အဟိတ်စိတ် အဋ္ဌာရသသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏၊ နိဗ္ဗာန်သည် ခန္ဓာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာ အားဖြင့် ၅-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ် အဋ္ဌဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခာယတန မည်၏။ ပ ။ ပထဝီ, တေ-ဇော, ဝါယောဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန မည်၏။ အဟိတ် စိတ် အဋ္ဌာရသသည် မနာယတန မည်၏၊ အညသမာန်း စေတသိက် ဒ္ဝါဒသ၊ မောဟမူဒ္ဓေ၌ မောဟ၊ အာပေါ။ ပ ။ အနိစ္စတာအားဖြင့် သုခုမရူပ် သောဋ္ဌသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မာယတန မည်၏၊ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး ဖြစ် သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ် အဋ္ဌဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဓာတ် မည်၏ ။ ပ ။ ပထဝီ, တေဇော, ဝါယော ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် မည်၏

http://www.dhammadownload.com

စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေသည် စက္ခုဝိညာဏခေါတ် မည်၏ ။၀။ ကာယဝိညာဉ် ဒွေသည် ကာယဝိညာဏခေါတ် မည်၏၊ ပဥ္စဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း, သမ္ပဋိစ္ဆိန်းဒွေသည် မနောခေါတ် မည်၏၊ ကြွင်းသော အဟိတ်စိတ် ၅-ခုသည် မနောဝိညာဏခေါတ်မည်၏၊ အညသမာန်း စေတသိက် ဒ္ဓါဒသ၊ မောဟမူဒွေ၌ မောဟ၊ အာပေါ။ ပ ။ အနိစ္စတာ အားဖြင့် သုခုမရူပ် သောဌသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မခေါတ် မည်၏၊ ဤသို့လျှင် ခေါတ် အားဖြင့် ၁၈-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

အဟိတ်စိတ် အဋ္ဌာရသ၊ အညသမာန်း စေတသိက် ဒ္ဓါဒသ၊ မောဟမူဒွေ၌ မောဟ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝိသဲသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏၊ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာ မည်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၃-ဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက်

သဟေတုကဒုက်ကို.....၌ ဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို .....၏၊.....ကား— **ဟေတုသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ** ဟူသည်တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊.....ကား— **ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ** ဟူသည်တည်း။

ဟေတုသမ္ပယုတ္တာ၊ ဟိတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ဟိက်နှင့်မယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏ ။ (သဟေတုကဒုက်နှင့် မထူးပြီ)။

၁-ဤဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက်သည် သဟေတုကဒုက်နှင့် သဒ္ဒါမျှသာ သီးခြားပြီး၏ အနက်အားဖြင့် ကား မထူး၊ ထိုသို့ မထူးသော်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ဒေသနာဝိလာသ, ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ အားဖြင့် ဟောတော်မူပြန်သတည်း။ ထိုကြောင့် ဗီပနီ၌—

၁။ ဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုကံ၊ သဟေတုကဒုကေန စ။
နတ္ထိ နာနံ ဟိ ဓမ္မေန၊ နတ္ထိ သက်ဟော နိတော။
၂။ ဒေသနာယ ဝိလာသေန၊ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယေန ဝါ။
တေ ဒုဝေပိ ဒုကာ ဝုတ္တာ၊ ဂေါတမေန မဟေသိနာ။

ဟူ၍ မိန်ဆိုအပ်ပြီ။

အဋ္ဌကထာဆရာမြတ်သည်လည်း "ဣမေသံ ဒ္ဝိန္နမ္ပိ ဒုကာနံ ကိဉ္စာပိ အတ္ထတော နာနတ္တံ နတ္ထိ၊ ဒေသနာဝိလာသေန ပန တထာ ဗုဇ္ဈနာနံ ဝါ ပုဂ္ဂလာနံ အဇ္ဈာသယ ဝသေန ဝုတ္တံ" (ဌ-၈၉)ဟူသောပါဠိဖြင့် ဤသို့သော အဓိပ္ပါယ်ကိုလျှင် ပြအပ်ပြီ။ ဤနည်း အတူ သဒ္ဒါသာထူး၍ အနက်မထူးလျက် ဟောတော်မူအပ်သော အရာတို့၌ သိလေ။

http://www.dhammadownload.com

၄-ဟေတုသဟေတုကဒုက်

ဟေတုသမ္မယုတ္တဒုက်ကို.....၌ ဟေတုသဟေတုကဒုက်ကို .....၏၊ ..... ကား— **ဟေတု စေ၀ ဓမ္မာ သဟေတုကာ စ** ဟူသည်တည်း။

ထိုနှဲ့ဝင်.....၏၊ ..... ကား— **သဟေတုကာ စေ၀ ဓမ္မာ နစ ဟေတု** ဟူသည်တည်း။

ဟေတု စေ၀၊ ဟိတ်လည်း မည်ကုန်သော။ သဟေတုကာ စ၊ သမ္မယုတ်ဟိတ်လည်း ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံ၀ိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

သဟေတုကာ စေ၀၊ သမ္မယုတ်ဟိတ်လည်း ရှိကုန်သော။ နစ ဟေတု၊ ဟိတ်လည်း မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံ၀ိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဟေတု စေ၀ ဓမ္မာ သဟေတုကာ စ ဟူသော **ပဋ္ဌမပုဒ်၏အရကား—** မောဟမူ ဒွေ၌ မောဟကြဉ်သော ဟိတ် ၆-ပါး ရ၏။

ထို ဟိတ် ၆-ပါးသည် သခ်ါရက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဓာတ်၊ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဟေတုဓမ္မာနှင့် အတူဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား — သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ၊ ဟိတ် ၆-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် ဆစတ္တာလီသ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၂-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား—

စေတသိက် ဆစတ္တာလီသတို့တွင် ဝေဒနာသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မည်၏၊ သညာသည် သညာက္ခန္ဓာ မည်၏၊ ဝေဒနာသညာမှ ကြွင်းသော စေတသိက် စတုစတ္တာလီသသည် သခ်ါရက္ခန္ဓာ မည်၏၊ သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏၊ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။ (အာယတန, ဓာတ် ဖွဲ့ကား လွယ်ပြီ)။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

လောကီသဟိတ်စိတ် ခြောက်ဆယ့်သုံးခု၊ စေတသိက် ဆစတ္တာလီသသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏၊ မဂ်စိတ် ၄-ခု၌ရှိသော သမ္မာသင်္ကပ္ပ, သမ္မာ၀စီစာ, သမ္မာ-ကမ္မန္တ, သမ္မာအာဇီ၀, သမ္မာ၀ါယာမ, သမ္မာသတိ, သမ္မာသမာဓိဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၇-ပါး၊ ၆-ပါး ။ပ။ အရဟတ္တမဂ် ၇-ပါး၊ ၆-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏၊ ကြွင်းသော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၇-ခု၊ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၄-ခုသည် သစ္စာ ဟူသာ အရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဟေတူ စေဝ ဓမ္မာ သဟေတုကာ စ၊ သဟေတုကာ စေဝ ဓမ္မာ နစ ဟေတူ ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော ဤ သဒ္ဒါအစဉ်သည် ပရမတ္ထတရားကို နှစ်စု ပြု၍ ဟောရာဟောကြောင်းဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဒုက်မည်၏။

ထို ဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် သမ္ဘလဒ္ဓနာမဒုက်အားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထို နှစ်ပါးတို့တွင် အစဦးတည်သော ဟေတုသဟေတုကသဒ္ဒါဖြင့် ဟေတုသဟေတုကဒုက် ဟူ၍ ရှေးအပ်သောအမည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် **အာဒိလဒ္ဓ-နာမဒုက်** မည်၏။

သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထို နှစ်ပါးတို့ကား အဟိတ်စိတ် အဌာရသ၊ ဆန္ဒကြဉ်သော အညသမာန်း စေတသိက် ဒ္ဒါ-ဒသ၊ မောဟမူဒ္ဓေ၌ မောဟ၊ ရူပ် အာဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် **သပ္ပဒေသဒုက်** မည်၏။

၅-ဟေတုဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက်

ဟေတုသဟေတုကဒုက်ကို.....၌ဟေတုဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို.....၏၊..... ကား— **ဟေတူစေဝ ဓမ္မာ ဟေတုသမ္ပယုတ္တာ စ** ဟူသည်တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊.... ကား— **ဟေတုသမ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နစ ဟေတူ** ဟူသည်တည်း။

ဟေတူ စေဝ၊ ဟိတ်လည်း မည်ကုန်သော။ ဟေတုသမ္ပယုတ္တာ စ၊ ဟိတ်နှင့်လည်း ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဟေတုသမ္ပယုတ္တာ စေဝ၊ ဟိတ်နှင့်လည်း ယှဉ်ကုန်သော။ နစ ဟေတူ၊ ဟိတ်လည်း မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

(ဟေတု သဟေတုကဒုက်နှင့် အတူ ကောက်လေ၊ ဖွဲ့လေ၊ ဒုက်မုတ်လည်းတူပြီ။)

၆-နဟေတု သဟေတုကဒုက်

ဟေတုဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို.....၌ နဟေတု သဟေတုကဒုက်ကို..... ၏၊.....ကား— **နဟေတူ ဓေါ ပန ဓမ္မာ သဟေတုကာပိ** ဟူသည်တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊.....ကား— **နဟေတူ ဓေါ ပန ဓမ္မာ အဟေတုကာပိ** ဟူသည်တည်း။

http://www.dhammadownload.com

နဟေတူ ခေါ် ပန၊ ဟိတ် မမည်ကုန်သော။ သဟေတုကာပိ၊ သမ္မယုတ် ဟိတ်လည်း ရှိကုန်သော။ ဧမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နဟေဟေတူ ခေါ် ပန၊ ဟိတ် မမည်ကုန်သော။ အဟေတုကာပိ၊ သမ္မယုတ် ဟိတ်လည်း မရှိကုန်သော။ ဧမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ၊ ဟိတ်ခြောက်ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် ဆစတ္တာလီသ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၂-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

(ဟေတု သဟေတုကဒုက် ဒုတိယပုဒ်နှင့် အတူဖွဲ့လေ၊ မထူးပြီ။)

ဒုတိယ....ကား— အဟိတ်စိတ် အဋ္ဌာရသ၊ ဆန္ဒကြဉ်သော အညသမာန်း စေတသိက် ဒွါဒသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

(သဟေတုကဒုက် ဒုတိယပုဒ်နှင့် အတူဖွဲ့လေ၊ မောဟမူဒ္ဓေ မောဟ မပါသည်မျှသာ ထူးတော့သည်။)

နဟေတူ ခေါ် ပန ဧမ္မာ သဟေတုကာပိ၊ အဟေတုကာပိ၊ ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော ဤသဒ္ဒါအစဉ်သည် ပရမတ္ထတရားကို နှစ်စုပြု၍ ဟောရာ ဟောကြောင်း ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဒုက်မည်၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက်, သမ္ဘလဒ္ဓနာမဒုက်အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အစဉ်တည်သော နဟေတု သဟေတုကသဒ္ဒါဖြင့် နဟေတု သဟေတုကဒုက်ဟူ၍ ရအပ်သော အမည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် **အာဒိလဒ္ဓနာမ** ဒုက်မည်၏။

သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ဟိတ်ခြောက်ပါးဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် **သပ္ပဒေသဒုက်** မည်၏။

ပဌမဒုက်၌ ဒုတိယဒုက် ၏ ပဌမပုဒ်ကိုထည့်၍ "ဟေတူ ဧဝ ဧမ္မာ သဟေတုကာ စ။ သဟေတုကာ ဧဝ ဧမ္မာ နု စ ဟေတူ" ဟူသော ဤစတုတ္ထဒုက်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့၊

ထို့အတူ ပဌမဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ ဟေတူ ဧဝ ဧမ္မာ အ-ဟေတုကာ စ။ အဟေတုကာ ဧဝ ဧမ္မာ နု စ ဟေတူ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ဟေတူ ဧဝ ဧမ္မာ အဟေတုကာ စ ဟူသော ပဌမပုဒ်၏ အရကား— မောဟမူ ဒ္ဓေ မောဟ ရ၏။

http://www.dhammadownload.com

အဟေတုကာ စေဝ ဓမ္မာ နစ ဟေတူ ဟူသော ဒုတိယပုဒ်၏အရကား—အဟိတ်စိတ် အဋ္ဌာရသ၊ ဆန္ဒကြဉ်သော အညသမာန်း စေတသိက် ဒွါဒသ၊ ရှစ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက်မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင် သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ၊ မောဟမူဒ္ဓေ၌မောဟ ကြဉ်သော စေတသိက် ဒွေပညာသဟုဆိုအပ်သော ကြင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် **သပ္ပဒေသ ဒုက်မည်၏။**

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ "ဟေတူ **စေဝ ဓမ္မာ** ဟေတုသမ္ပ-ယုတ္တာ စ။ ဟေတုသမ္ပယုတ္တာ **စေဝ ဓမ္မာ** နစ ဟေတူ" ဟူသော ဤပဋ္ဌာနဒုက်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့၊

ထိုအတူ ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ **ဟေတူ စေဝ ဓမ္မာ ဟေတု** ဝိပ္ပယုတ္တာ စ။ ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာ **စေဝ ဓမ္မာ** နစ ဟေတူ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက်၏ အရသည် "ဟေတူ **စေဝ ဓမ္မာ** အဟေတုကာ စ။ **အဟေတုကာ စေဝ ဓမ္မာ** နစ ဟေတု" ဟူသော ဒုက်အရနှင့် အလုံးစုံတူ၏။)

နဟေတူ ဓမ္မာ သဟေတုကာပိ။ **အဟေတုကာပိ** ဟု ဟောတော် မူလျှင် ပြီးကောင်းလျက် **သဒ္ဓါဒိကာ** **အတ္ထာဝဟကော** **ဟောတိ**-ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ အနက်လွန်ကို ပြခြင်းငှါ ဧေါ ပန ဟူသော သဒ္ဒါလွန်ကို ဟောတော်မူ၏။

ထို ဧေါပန ဟူသော သဒ္ဒါလွန်ဖြင့် ပြအပ်သော အတိရေကဒုက်အပေါင်းတို့တွင်—

အဋ္ဌကထာ (၇၉) နည်းအားဖြင့် ဒုတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ "**နဟေတူ ဓမ္မာ** သဟေတုကာပိ။ **အဟေတုကာပိ**" ဟူသော ဤဆဋ္ဌဒုက်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့၊

ထိုအတူ တတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကိုထည့်၍ **နဟေတူ ဓမ္မာ** ဟေတု-သမ္ပယုတ္တာပိ။ **ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာပိ** ဟူသောဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက်၏ အရသည် "**နဟေတူ ဓမ္မာ** သဟေတုကာပိ၊ **အဟေတုကာပိ**" ဟူသော ဒုက်၏ အရနှင့် အလုံးစုံတူ၏)။

ဒုတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ **ဟေတူ ဓမ္မာ** **သဟေတုကာပိ**။ **အဟေတုကာပိ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား — မောဟမူဒ္ဓေ၌ မောဟကြဉ်သော ဟိတ် ၆-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ....ကား — မောဟမူ ဒ္ဒေ ၌ရှိသော မောဟ ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက်အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ဟိတ် ၆-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် ဆစတ္တာ-လီသ၊ ရှစ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော ကြင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် **သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။**

မူလဋီကာ (၄၉) နည်းအားဖြင့် တတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ **ဟေတူ ဓမ္မာ** ဟေတုသမ္ပယုတ္တာပိ။ **ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာပိ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

http://www.dhammadownload.com

(ထိုဒုက်၏အရသည် "ဟေတု ဓမ္မာ သဟေတုကာပိ။ အဟေတုကာပိ" ဟူသော ဒုက်၏အရနှင့် အလုံးစုံတူ၏)။

အနုဒ္ဓိကာ (၅၃) နည်းအားဖြင့် ပဋ္ဌမဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ပဋ္ဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ သဟေတုကာ ဓမ္မာ ဟေတူပိ။ နဟေတူပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဋ္ဌမ....ကား—မောဟမူဒ္ဓေ၌ရှိသော မောဟကြောင့်သော ဟိတ် ၆-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ၊ ဟိတ် ၆ ပါးကြောင့်သော စေတသိက် ဆစတ္တာလီသ ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါး တို့တွင် အဟိတ်စိတ် အဌာရသ၊ ဆန္ဒကြောင့်သော အညသမာန်း စေတသိက် ဒွါဒသ၊ မောဟမူဒ္ဓေ၌ရှိသော မောဟ၊ ရူပ် အဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော ကြောင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

ပဋ္ဌမဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကိုထည့်၍ အဟေတုကာ ဓမ္မာ ဟေတူပိ။ နဟေတူပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဋ္ဌမ....ကား—မောဟမူဒ္ဓေ၌ မောဟ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—အဟိတ်စိတ် ဆဌာရသ၊ ဆန္ဒကြောင့်သော အညသမာန်း စေတသိက် ဒွါဒသ၊ ရူပ် အဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါး တို့တွင် သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ၊ မောဟမူဒ္ဓေ၌ရှိသော မောဟ ကြောင့်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ ဟု ဆိုအပ်သော ကြောင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

ပဋ္ဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ပဋ္ဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ ဟေတုသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ဟေတူပိ။ နဟေတူပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက်၏ အရသည် "သဟေတုကာ ဓမ္မာ ဟေတူပိ။ နဟေတူပိ" ဟူသော ဒုက်၏ အရနှင့် အလုံးစုံတူ၏)။

ပဋ္ဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ဟေတူပိ။ နဟေတူပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက်၏ အရသည် "အဟေတုကာ ဓမ္မာ ဟေတူပိ။ နဟေတူပိ" ဟူသော ဒုက်၏ အရနှင့် အလုံးစုံတူ၏)။

http://www.dhammadownload.com

၂-စူဋ္ဌန္တရဒုက်

၁-သပ္ပစ္စယဒုက်

ဟေတုဂေါစ္ဆကကို....၌ စူဋ္ဌန္တရဒုက်ကို....၏။

ထိုစူဋ္ဌန္တရဒုက်၌လည်း—

၁။ သပ္ပစ္စယဒုက်၊

၂။ သခ်ံတဒုက်၊

၃။ သနိဒဿနဒုက်၊

၄။ သပ္ပဋိဃဒုက်၊

၅။ ရူပီဒုက်၊

၆။ လောကိယဒုက်၊

၇။ ကေနစိ ဝိညေယျဒုက် အားဖြင့် ၇-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၇-ပါး တို့တွင် သပ္ပစ္စယဒုက်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို သပ္ပစ္စယဒုက် ၌လည်း ပဌမပဒ, ဒုတိယပဒ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါး တို့တွင် ပဌမပဒကို....၏၊....ကား—**သပ္ပစ္စယာ ဓမ္မာ**....တည်း။

ထိုနောင်....၏၊....ကား **အပ္ပစ္စယာ ဓမ္မာ**... တည်း။

သပ္ပစ္စယာ၊ ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ တည်းဟူသော အကြောင်း ၄-ပါး တို့နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အပ္ပစ္စယာ၊ ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ တည်းဟူသော အကြောင်း ၄-ပါး မရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး ၊ သစ္စာ၁၁ားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။(ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

ဒုတိယ....ကား— နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုနိဗ္ဗာန်သည် ခန္ဓာ ဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္ဓ-ဓာတ်၊ နိရောဓသစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး သာ ဖြစ်သတည်း။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၂-သခ်ၵတဒုက်

သပ္ပစ္ စယဒုက် ကို....၌ သခ်ၵတဒုက်ကို....၏၊....ကား---**သခ်ၵတာ ဓမ္မာ....**တည်း။

ထိုနောင်....၏၊....ကား---**အသခ်ၵတာ ဓမ္မာ....**တည်း။

သခ်ၵတာ၊ ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ တည်းဟူသော အကြောင်း ၄-ပါး တို့သည် ပေါင်း၍ ပြုပြင်အပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ ကုန်၏။

အသခ်ၵတာ၊ ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ တည်းဟူသော အကြောင်း ၄-ပါး တို့သည် ပေါင်း၍ မပြုပြင်အပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ (သပ္ပစ္ စယဒုက်နှင့် မထူးပြီ)။

၃-သနိဒဿနဒုက်

သခ်ၵတဒုက် ကို....၌ သနိဒဿနဒုက်ကို....၏၊ ဟောဟန်ကား---**သနိဒဿနာ ဓမ္မာ....**တည်း။

ထိုနောင်....၏၊ ဟောဟန်ကား---**အနိဒဿနာ ဓမ္မာ....**တည်း။

သနိဒဿနာ၊ မြင်ခြင်းနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ မြင်အပ်သည်၏အဖြစ်နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ မြင်အပ်သည်နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အနိဒဿနာ၊ မြင်ခြင်းမရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ကုန်သော။ ဝါ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား---ရူပါရုံ ရ၏။

ထို ရူပါရုံ သည် ရူပက္ခန္ဓာ၊ ရူပါယတန၊ ရူပဓာတ်၊ ဒုက္ခသစ္စာ အားဖြင့် ၁-ပါး သာ ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ....ကား--- စိတ် တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပါရုံ ကြဉ်သော ရုပ် သတ္တဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာ အားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် အားဖြင့် ၁၇-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၄-သပ္ပဋိဃဒုက်

သနိဒဿနဒုက် ကို....၌ သပ္ပဋိဃဒုက်ကို....၏၊ ဟောဟန်ကား--- **သပ္ပဋိဃာ ဓမ္မာ....**တည်း။

http://www.dhammadownload.com

ထိုနောင်....၏၊....ကား—**အပ္ပဋိဃာ ဓမ္မာ....**တည်း။

သပ္ပဋိဃာ၊ ထိပါးခြင်းနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ထိပါးတတ်သည်၏ အဖြစ်နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ထိပါးတတ်သည်နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်၊ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အပ္ပဋိဃာ၊ ထိပါးခြင်း မရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ကုန်သော။ ဝါ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—သြဋ္ဌာရိကရူပ် ဒွါဒသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၀-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁၀-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး ဟူသော်ကား—

သြဋ္ဌာရိကရူပ် ဒွါဒသသည် ရူပက္ခန္ဓာမည်၏၊ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁၀-ပါး ဟူသော်ကား—

သြဋ္ဌာရိကရူပ် ဒွါဒသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခာယတနမည်၏ ။ပ။ ပထဝီ, တေဇော, ဝါယော ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယ-တနမည်၏၊ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၁၀-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁၀-ပါး ဟူသော်ကား—

သြဋ္ဌာရိကရူပ်ဒွါဒသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဓာတ်မည်၏ ။ပ။ ပထဝီ, တေဇော, ဝါယော ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် မည်၏ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၁၀-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဟူသော်ကား—

သြဋ္ဌာရိကရူပ် ဒွါဒသသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ....ကား—စိတ် တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ သုခုမရူပ် သောင်္ဌသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၇-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၅-ရူပီဒုက်

သပ္ပဋိဃဒုက်ကို... ၌ ရူပီဒုက်ကို....၏၊....ကား—ရူပီနော ဓမ္မာ....တည်း။

ထိုင်နှင့် .. ၏၊ ... ကား—**အရူပီနော ဓမ္မာ....**တည်း။

ရူပီနော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အရူပီနော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော မရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— ရူပ်အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၁-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁၁-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ်အဋ္ဌဝီသသည် ရူပက္ခန္ဓာမည်၏၊ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁၁-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ် အဋ္ဌဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခာယတနမည်၏ ။ပ။ ပထဝီ, တေဇော, ဝါယော ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနမည်၏၊ အာပေါ ။ပ။ အနိစ္စတာအားဖြင့် သုခုမရူပ် သောင်္ဂသသည် ဓမ္မာယတနမည်၏၊ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၁၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁၁-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ် အဋ္ဌဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဓာတ်မည်၏ ။ပ။ ပထဝီ, တေဇော, ဝါယော ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်မည်၏၊ အာပေါ ။ပ။ အနိစ္စတာအားဖြင့် သုခုမရူပ် သောင်္ဂသသည် ဓမ္မဓာတ်မည်၏၊ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၁၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ်အဋ္ဌဝီသသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ....ကား—စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊စေတသိက် ဒွေပညာသ၊နိဗ္ဗာန်ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၈-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၆-လောကိယဒုက်

ရူပိဒုက်ကို....၌ လောကိယဒုက်ကို....၏၊ ဟောဟန်ကား—**လောကိယာ ဓမ္မာ**...တည်း။

ထိုနောင် ..... ၏၊ ကား—**လောကုတ္တရာ ဓမ္မာ**... တည်း။

လောကိယာ၊ ပျက်တတ် ဖြစ်တတ်သော ဝဋ်ဆင်းရဲဟု ဆိုအပ်သော သခါရ-လောကဌ အကျိုးဝင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ပျက်တတ် ဖြစ်တတ်သော ဝဋ်ဆင်းရဲဟု ဆိုအပ်သော သခါရလောကဌ ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

လောကုတ္တရာ၊ ပျက်တတ် ဖြစ်တတ်သော ဝဋ်ဆင်းရဲဟုဆိုအပ်သော သခါရ-လောကဌ အကျိုးမဝင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ပျက်တတ် ဖြစ်တတ်သော ဝဋ်ဆင်းရဲ ဟုဆိုအပ်သော သခါရလောကမ္ဘ ထွက်မြောက်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—လောကိစိတ် ကောသီတိ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ.... ကား— လောကုတ္တရာစိတ် ဂ-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၇-ကေနစိဝိညေယျဒုက်

လောကိယဒုက်ကို.....၌ ကေနစိ ဝိညေယျဒုက်ကို....၏၊....ကား—**ကေနစိ ဝိညေယျာ ဓမ္မာ**....တည်း။

ထိုနောင် .....၏၊.....ကား—**ကေနစိ န ဝိညေယျာ ဓမ္မာ** တည်း။

ကေနစိ ဝိညေယျာ၊ စက္ခုဝိညာဏ် အစရှိသော တစုံတခုသော စိတ်သည် သိအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

ကေနစိ နဝိညေယျာ၊ စက္ခုဝိညာဏ်အစရှိသော **တစုံတခုသော** စိတ်သည် **မသိအပ်ကုန်သော**။ **ဓမ္မာ**၊ **တို့သည်**။ **သံဝိဇ္ဇန္တိ**၊ **ကုန်၏**။

ပဌမ....ကား— **စက္ခုဝိညာဏ်** **အစရှိသော** **တစုံတခုသော** **စိတ်သည်** **သိအပ်** **သော** **စိတ်** **တခုယုတ်ကိုးဆယ်**၊ **စေတသိက်** **ဒွေပညာသ**၊ **ရုပ်** **အဌဝီသ**၊ **နိဗ္ဗာန်** **ရ၏**။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— **စက္ခုဝိညာဏ်အစရှိသော** **တစုံတခုသောစိတ်သည်** **မသိအပ်** **သော** **စိတ်** **တခုယုတ်ကိုးဆယ်**၊ **စေတသိက်** **ဒွေပညာသ**၊ **ရုပ်** **အဌဝီသ**၊ **နိဗ္ဗာန်** **ရ၏**။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။ **ဤကား သာမညတည်း**။

၁။ တနည်းလည်း—

ပဌမ....ကား— **စက္ခုဝိညာဏ်သည်** **သိအပ်သော** **ရူပါရုံ** **ရ၏**။

ထိုရူပါရုံသည် ရူပက္ခန္ဓာ၊ ရူပါယတန၊ ရူပဓာတ်၊ ဒုက္ခသစ္စာ**အားဖြင့်** **တပါး**သာ ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ....ကား— **စက္ခုဝိညာဏ်သည်** **မသိအပ်သော** **စိတ်** **တခုယုတ်ကိုးဆယ်**၊ **စေတသိက်** **ဒွေပညာသ**၊ **ရူပါရုံကြဉ်သော** **ရုပ်** **သတ္တဝီသ**၊ **နိဗ္ဗာန်** **ရ၏**။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၁-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁၇-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

၂။ တနည်းလည်း—

ပဌမ....ကား— **သောတဝိညာဏ်သည်** **သိအပ်သော** **သဒ္ဒါရုံ** **ရ၏**။

ထိုသဒ္ဒါရုံသည် ရူပက္ခန္ဓာ၊ သဒ္ဒါယတန၊ သဒ္ဒဓာတ်၊ ဒုက္ခသစ္စာ **အားဖြင့်** **တပါး**သာ ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ.... ကား— **သောတဝိညာဏ်သည်** **မသိအပ်သော** **စိတ်** **တခုယုတ်ကိုးဆယ်**၊ **စေတသိက်** **ဒွေပညာသ**၊ **သဒ္ဒါရုံကြဉ်သော** **ရုပ်** **သတ္တဝီသ**၊ **နိဗ္ဗာန်** **ရ၏**။

ထိုတရားသည် ခန္ဓာအားဖြင့် **၅-ပါး**။ ပ ။ **သစ္စာ**အားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်**၏**၊ **(ဖွဲ့လေ)**။

http://www.dhammadownload.com

၃။ တနည်းလည်း—

ပဌမ.... ကား—ဃာနဝိညာဉ်သည် သိအပ်သော ဂန္ဓာ ရုံ ရ၏။ ထို ။ပ။ တည်း။

ဒုတိယ....ကား—ဃာနဝိညာဉ်သည် မသိအပ်သော စိတ် တခုယုတ်ကိုးဆယ်: စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ဂန္ဓာရုံကြဉ်သော ရူပ် သတ္တဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။ ထို ။ပ။ ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

၄။ တနည်းလည်း—

ပဌမ.... ကား—ဇိဝှါဝိညာဉ်သည် သိအပ်သော ရသာရုံ ရ၏။ ထို ။ပ။ တည်း။

ဒုတိယ....ကား—ဇိဝှါဝိညာဉ်သည် မသိအပ်သော စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရသာရုံ ကြဉ်သော ရူပ် သတ္တဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။ ထို ။ပ။ ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

၅။ တနည်းလည်း-

ပဌမ....ကား—ကာယဝိညာဉ်သည် သိအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ရ၏။

ထိုဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ရူပကွန္ဓာ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာဟာတန၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်၊ ဒုက္ခသစ္စာ အားဖြင့် ၁-ပါးသာ ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ .... ကား— ကာယဝိညာဉ်သည် မသိအပ်သော စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ကြဉ်သော ရူပ် ပဗ္ဗဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် အားဖြင့် ၁၇-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ် ပဗ္ဗဝီသသည် ရူပကွန္ဓာ မည်၏၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ တို့တွင် ။ပ။ စေတသိက် ပညာသသည် သင်္ခါရကွန္ဓာ မည်၏၊ စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် ဝိညာဏကွန္ဓာ မည်၏၊ နိဗ္ဗာန်သည် ခန္ဓာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁၁-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ် ပဗ္ဗဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခာယတန မည်၏ ။ပ။ ရသာရုံသည် ရသာယတန မည်၏၊ စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် မနာယတန မည်၏၊ စေ-တသိက် ဒွေပညာသ၊ အာပေါ ။ပ။ အနိစ္စတာအားဖြင့် သုခုမရူပ် သောင်္ဂသ၊

http://www.dhammadownload.com

နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မာယတနမည်၏၊ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၁၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁၇-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ် ပဋ္ဌဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဓာတ် မည်၏။ ပ ။ ရသာရုံသည် ရသဓာတ် မည်၏၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေသည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ ပ ။ ကာယဝိညာဉ်ဒွေသည် ကာယဝိညာဏဓာတ် မည်၏၊ ပဋ္ဌဒ္ဌါရာဝဇ္ဇန်း, သမ္ပဋ္ဌိစ္ဆိုန်း ဒွေသည် မနောဓာတ် မည်၏၊ ကြွင်းသောစိတ် ၇၆-ခုသည် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ အာပေါ ။ပ။ အနိစ္စတာအားဖြင့် သုခုမရူပ် သောဌသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မဓာတ်မည်၏၊ ဤသို့လျှင် ဓာဂ်အားဖြင့် ၁၇-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား —

လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ လောဘ ကြဉ်သော စေတသိက် ကေပညာသ၊ ရူပ် ပဋ္ဌဝီသသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏၊ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏၊ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာ မည်၏၊ မဂ်စိတ် ၄-ခုဌ်ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ။ပ။ သမ္မာ-သမာဓိဟုဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ဂ-ပါး၊ ၇-ပါး။ပ။ အရဟတ္တမဂ် ဂ-ပါး၊ ၇-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာမည်၏၊ ကြွင်းသော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၉-ခု၊ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၇-ခုသည် သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

၆။ တနည်းလည်း —

ပဌမ....ကား— မနောဓာတ် သုံးခုသည် သိအပ်သော ရူပါရုံ, သဒ္ဒါရုံ, ဂန္ဓာရုံ, ရသာရုံ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ရ၏။ (ပဋ္ဌာရုံရ၏သော်လည်း ဆို)။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၅-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၅-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

ဒုတိယ .... ကား — မနောဓာတ် ၃-ခုသည် မသိအပ်သော စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ဂေါစရရူပ် ခုနစ်ခု ကြဉ်သော ရူပ် ကေဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၇-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁၃-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

၇။ တနည်းလည်း —

ပဌမ....ကား— သန္ဓိရဏ ၃-ခု၊ မဟာဝိပါက် ဂ-ခု၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်သည် သိအပ်သော ကာမစိတ် စတုပညာသ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

http://www.dhammadownload.com

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— သန္ဓိရဏ ၃-ခု၊ မဟာဝိပါက် ၈-ခု၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်သည် မသိအပ်သော မဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာစိတ် ၃၅-ခု၊ စေတသိက် အဌတိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄ ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

၈။ တနည်းလည်း—

ပဌမ .... ကား— အကုသိုလ် ဒ္ဒါဒသ၊ မဟာကုသိုလ် ဉာဏဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၊ မဟာကြီယာ ဉာဏဝိပ္ပယုတ် ၄-ခုသည် သိအပ်သော လောကီစိတ် ကောသီတိ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဌဝီသ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— အကုသိုလ် ဒ္ဒါဒသ၊ မဟာကုသိုလ် ဉာဏဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၊ မဟာကြီယာ ဉာဏဝိပ္ပယုတ် ၄-ခုသည် မသိအပ်သော လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

၉။ တနည်းလည်း—

ပဌမ....ကား— မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ ကုသိုလ်အဘိညာဉ်သည် သိအပ်သော အရဟတ္တမဂ်, အရဟတ္တဖိုလ် ကြဉ်သော စိတ် ၁၂-ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

(ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်ဖွဲ့ လွယ်ပြီ)။

သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား —

လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ လောဘကြဉ်သော စေတသိက် ကေပညာသ၊ ရူပ် အဌဝီသသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာ မည်၏။ အောက်မဂ် ၃-ခုဌာနရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာသင်္ကပ္ပ, သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တ, သမ္မာအာဇီဝ, သမ္မာဝါယာမ, သမ္မာသတိ, သမ္မာ-သမာဓိဟူ ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါး။ သကဒါဂါမိမဂ် ၈ ပါး

http://www.dhammadownload.com

၇-ပါး။ အနာဂါမိမဂ် ဂ-ပါး၊ ၇-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏၊ ကြွင်းသောအောက်မဂ် ၃-ခု စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၉-ခု၊ အောက်ဖိုလ် ၃-ခု စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၇-ခုသည် သစ္စာ ဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ....ကား— မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ကုသိုလ်အဘိညာဉ်သည် မသိအပ်သော အရဟတ္တမဂ်, အရဟတ္တဖိုလ်၊ စေတသိက် ဆတ္တိ သ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်ဖွဲ့ လွယ်ပြီ)။

သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဟူသော်ကား—

အရဟတ္တမဂ်ဌရှိသော် သမ္မာဒိဋ္ဌိ ။ပ။ သမ္မာသမာဓိဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ် ဂ-ပါး၊ ၇-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏၊ ကြွင်းသော အရဟတ္တမဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၉-ခု၊ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၇-ခုသည် သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

၁၀။ တနည်းလည်း—

ပဌမ....ကား— ဝိညာဏဋ္ဌာယတနစိတ် ၃-ခုသည် သိအပ်သော အာကာသာနဉ္စာယတနကုသိုလ်, ကြိယာ၊ စေတသိက် တိ သ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— ဝိညာဏဋ္ဌာယတနစိတ် ၃-ခုသည် မသိအပ်သော အာကာသာနဉ္စာယတနကုသိုလ်, ကြိယာကြဉ်သော စိတ် ဂ၇-ခု၊ မစေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

၁၁။ တနည်းလည်း—

ပဌမ....ကား— နေဝသညာနာသညာယတနစိတ် ၃-ခုသည် သိအပ်သော အာကိဉ္စညာယတန ကုသိုလ်, ကြိယာ၊ စေတသိက် တိ သ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— နေဝသညာနာသညာယတနစိတ် ၃-ခုသည် မသိအပ်သော အာကိဉ္စညာယတနကုသိုလ်, ကြိယာကြဉ်သော စိတ် ဂ၇-ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

http://www.dhammadownload.com

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

၁၂။ တနည်းလည်း—

ပဌမ....ကား— လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခုသည် သိအပ်သော နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထို နိဗ္ဗာန်သည် ခန္ဓာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မ-ဓာတ်၊ နိရောဓသစ္စာ အားဖြင့် ၁-ပါးသာ ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ....ကား— လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခုသည် မသိအပ်သော စိတ် တခု ယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။ ဤကား ဝိသေသတည်း။[1]

မူလဋ္ဌိကာနည်းအားဖြင့် ကတ္တားပြား, ကံတူ၊ အာရမ္မဏိကပြား, အာရုံတူ၊ ကတ္တား, အာရမ္မဏိကပြား၊ ကံ, အာရုံတူ ကောက်သော်ကား—

၁။ ပဌမ....ကား— စက္ခုဝိညာဏ်ဒွေ သည် သိအပ်သော ရူပါရုံ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— သောတဝိညာဏ် စသော စိတ်သည် မသိအပ်သော ရူပါရုံ ရ၏ ။ ပ ။

၁-ဤသို့ ဝိသေသအားဖြင့် အသီးအသီး ခွဲခြမ်း၍ ကောက်ခြင်းသည်ကား —
တေသု စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ ယထာက္ကမံ ရူပါဒိကေကာရမ္မဏာနေဝ-စသော အဋ္ဌကထာ ပါဠိ (၂၀)နှင့် အညီတည်း။

ဉာဏသမ္မယုတ္တကာမာဝစရကိရိယာနိ စေဝ ကိရိယာဘိညာဝေါ့ဋ္ဌပနဿေတိ သမ္ဘထာပိ သမ္ဘာရမ္မဏာနိ-ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဠိ (၂၁),

သမ္ဘထာပိ သမ္ဘာရမ္မဏာနိတိ ကာမာဝစရ မဟဂ္ဂတ သမ္ဘလောကုတ္တရ ပညတ္တိ-ဝသေန သမ္ဘထာပိ သမ္ဘာရမ္မဏာနိ။ နပန အကုသလာဒယော ဝိယ သပ္ပဒေသ-သမ္ဘာရမ္မဏာနိတျတ္ထော။ ကိရိယာဇဝနာနဿ သမ္ဘည္ဟတညာဏာဒိဝသပ္ပဝတ္တိယံ ဝေါ့ဋ္ဌပနသ စ တံတံပုရေစာရိကဝသပ္ပဝတ္တိယံ နစ ကိဉ္စိ အဂေါစရံ နာမ အတ္ထိ— ဟူသော ဋီကာကျော်ပါဠိ (၁၃၄)

တို့နှင့် အညီ သမ္ဘာရမ္မဏာနိ ဟူ၍ နိပ္ပဒေသ သမ္ဘ၏ အဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ်သော ဒုတိယပုဒ်၏ အရ မရှိနိုင်သည်ဖြစ်၍ "မနောဒ္ဓါတုဝဇ္ဇန်း၊ မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ် လေးခု၊ ကြိယာ အဘိညာဉ်သည် သိအပ်သော၊ မသိအပ်သော"ဟု ဝိသေသနပြု၍ တနည်းလည်း မကောက်ရသတည်း။

ဤကား အဋ္ဌကထာနည်းအားဖြင့် ကတ္တားတူ, ကံပြား၊ အာရမ္မဏိကတူ, အာရုံပြား၊ တနည်းလည်း—ကတ္တား, အာရမ္မဏိကတူ၊ ကံ, အာရုံပြားကို ကောက်သတည်း။

http://www.dhammadownload.com

၂။ တနည်းလည်း—

ပဌမ....ကား— ကာယဝိညာဉ် ဒွေသည် သိအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— စက္ခုဝိညာဉ်စသော စိတ်သည် မသိအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ရ၏။

၃။ တနည်းလည်း—

ပဌမ....ကား— မနောဓာတ် ၃-ခုသည် သိအပ်သော ပဋ္ဌာရုံ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— ပဌမဇ္ဈာန် စသည်သည် မသိအပ်သော ပဋ္ဌာရုံ ရ၏။

၄။ တနည်းလည်း—

ပဌမ....ကား—တဒါရုံ ကောဒသ၊ ဟသိတုပ္ပါဒ် သည် သိအပ်သော ကာမစိတ် စတုပညာသ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ဒုတိယ ကား—ပဌမဇ္ဈာန် စသည်သည် မသိအပ်သော ကာမစိတ် စတု-ပညာသ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

၅။ တနည်းလည်း—

ပဌမ....ကား—အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ခု၊ မဟာကုသိုလ် ဉာဏဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၊ မဟာကြိယာ ဉာဏဝိပ္ပယုတ် ၄-ခုသည် သိအပ်သော လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—ပဌမဇ္ဈာန် စသည်သည် မသိအပ်သော လောကီစိတ် ကော-သီတိ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

၆။ တနည်းလည်း—

ပဌမ....ကား— မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ကုသိုလ် အဘိညာဉ် သည် သိအပ်သော အရဟတ္တမဂ်, အရဟတ္တဖိုလ်ကြဉ်သော စိတ် ၇၂-ခု၊ စေ-တသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ဒုတိယ.... ကား— ပဌမဇ္ဈာန် စသည်သည် မသိအပ်သော အရဟတ္တမဂ်, အရဟတ္တဖိုလ်ကြဉ်သော စိတ် ၇၂-ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

၇။ တနည်းလည်း—

ပဌမ....ကား— မနောဒ္ဓါဝုဝဇ္ဇန်း၊ မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ကြိယာ အဘိညာဉ်သည် သိအပ်သော စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

http://www.dhammadownload.com

ဒုတိယ.... ကား— ပဌမဇ္ဈာန် စသည်သည် မသိအပ်သော စိတ် တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

၈။ တနည်းလည်း —

ပဌမ .... ကား— ဝိညာဏဇ္ဈာယတန ကုသိုလ်, ဝိပါက်သည် သိအပ်သော အာကာသာနဉ္စာယတနကုသိုလ်၊ စေတသိက် တိ သ ရ၏။

ဒုတိယ .... ကား— စက္ခုဝိညာဉ် စသည်သည် မသိအပ်သော အာကာသာ-နဉ္စာယတနကုသိုလ်၊ စေတသိက် တိ သ ရ၏။

၉။ တနည်းလည်း —

ပဌမ .... ကား— ဝိညာဏဇ္ဈာယတနကြိယာသည် သိအပ်သော အာကာသာ-နဉ္စာယတနကုသိုလ်, ကြိယာ၊ စေတသိက် တိ သ ရ၏။

ဒုတိယ .... ကား— စက္ခုဝိညာဉ် စသည်သည် မသိအပ်သော အာကာသာ-နဉ္စာယတနကုသိုလ်, ကြိယာ၊ စေတသိက် တိ သ ရ၏။

၁၀။ တနည်းလည်း —

ပဌမ .... ကား— နေဝသညာနာသညာယတန ကုသိုလ်, ဝိပါက်သည် သိအပ်သော အာကိဉ္စညာယတနကုသိုလ်၊ စေတသိက် တိ သ ရ၏။

ဒုတိယ .... ကား— စက္ခုဝိညာဉ် စသည်သည် မသိအပ်သော အာကိဉ္စညာ-ယတနကုသိုလ်၊ စေတသိက် တိ သ ရ၏။

၁၁။ တနည်းလည်း —

ပဌမ .... ကား— နေဝသညာနာသညာယတနကြိယာဆည် သိအပ်သော အာကိဉ္စညာယတန ကုသိုလ်, ကြိယာ၊ စေတသိက် တိ သ ရ၏။

ဒုတိယ .... ကား— စက္ခုဝိညာဉ် စသည်သည် မသိအပ်သော အာကိဉ္စညာ-ယတန ကုသိုလ်, ကြိယာ၊ စေတသိက် တိ သ ရ၏။

၁၂။ တနည်းလည်း —

ပဌမ .... ကား— လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခုသည် သိအပ်သော နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ဒုတိယ .... ကား— အကုသိုလ်စိတ် စသည်သည် မသိအပ်သော နိဗ္ဗာန် ရ၏[1]။

---

[1]- ထိုနည်း ၂-ပါးတွင် **အဋ္ဌကထာနည်းကား** ဝိညာဉ်တို့,ဝိညာတမ္ဘ ပြား။ ၀၊ ကတ္တား တို့, ကံပြား။ ၀၊ အာရမ္မဏိကတို့, အာရုံပြား။

ဋီကာနည်းကား ဝိညာတမ္ဘတို့,ဝိညာဉ် ပြား။ ၀၊ ကံတို့, ကတ္တားပြား။ ၀၊ အာရုံတို့, အာရမ္မဏိက ပြား။

http://www.dhammadownload.com

၃-အာသဝဝဂေါ်ဌကာ

၁-အာသဝဒုက်

စူဠနန္တရဒုက်ကို ..... ၌ အာသဝဂေါ်ဌကကို ..... ၏။

ထိုအာသဝဂေါ်ဌကဝ၌လည်း —

၁။ အာသဝဒုက်၊

၂။ သာသဝဒုက်၊

၃။ အာသဝသမ္မယုတ္တဒုက်၊

၄။ အာသဝသာသဝဒုက်၊

၅။ အာသဝ အာသဝသမ္မယုတ္တဒုက်၊

၆။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တ သာသဝဒုက် အားဖြင့် ၆-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၆-ပါး တို့တွင် အာသဝဒုက်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို အာသဝဒုက်၌လည်း ပဌမပဒ, ဒုတိယပဒ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏

ထို ၂-ပါးတို့တွင် ပဌမပဒကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ .... ကား-

အာသဝါ ဓမ္မာ....တည်း။

အဋ္ဌကထာ (၄၀၀) ဆရာကား—

ယေ တေ ဓမ္မာ စက္ခုဝိညေယ္ယာ၊ နေ တေ ဓမ္မာ သောတဝိညေယ္ယာ၊ ယေ ဝါ ( ) ( ) ( )

http://www.dhammadownload.com

ထိုနောင် ဒုတိယပဒကို....၏၊....ကား—နော အာသဝါ ဓမ္မာ....တည်း။

အာသဝါ၊ အာသဝ မည်ကုန်သော။ ဝါ၊ ဘုံအားဖြင့် ဘဝဂ်တိုင်အောင် ဓမ္မအားဖြင့် ဂေါတြဘူ တိုင်အောင် ယိုစီးတတ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ကြာမြင့်စွာ ထုံအပ်သော အရက်နှင့်တူကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နော အာသဝါ၊ အာသဝ မမည်ကုန်သော။ ဝါ၊ ဘုံအားဖြင့် ။ ပ ။ **ယိုစီး**တတ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ကြာမြင့်စွာ ။ ပ ။ မတူကုန်သော။ ဝါ၊ ကြာမြင့်စွာ ထုံအပ်သော အရက်နှင့် တူသည် မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ...ကား— လောဘ, ဒိဋ္ဌိ, မောဟ. ဟုဆိုအပ်သော အာသဝ တရားကိုယ် ၃-ပါး ရ၏။

ထို အာသဝ တရားကိုယ် ၃-ပါးသည် သခ်ါရက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဓာတ်၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ဒိဋ္ဌိ, မောဟ သည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏၊ လောဘ သည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ....ကား— စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ အာသဝ ဘရားကိုယ် ၃-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် ကေုနပညာသ၊ ရူပ် အဠဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏၊

၂-သာသဝဒုက်

အာသဝဒုက်ကို....၌ သာသဝဒုက် ကို .... ၏၊ ဟောဟန်ကား—သာသဝါ ဓမ္မာ....တည်း။

ထိုနောင်....၏၊....ကား—အနာသဝါ ဓမ္မာ....တည်း။

သာသဝါ၊ **အာသဝ**တရားတို့၏ **အာရုံ** ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ **သံဝိဇ္ဇန္တိ**၊ ကုန်၏။

အနာသဝါ၊ **အာသဝ**တရားတို့၏ **အာရုံ** မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ **သံဝိဇ္ဇန္တိ**၊ ကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

ပဌမ....ကား— လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဌဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၃-အာသဝသမ္ပယုတ္တဒုက်

သာသဝဒုက် ကို....၌ အာသဝသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို... ၏၊....ကား—အာသဝသမ္ပ-ယုတ္တာ ဓမ္မာ....တည်း။

ထိုနောင်....၏၊....ကား—အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ....တည်း။

အာသဝသမ္ပယုတ္တာ၊ အာသဝနှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ၊ အာသဝနှင့် မယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— အကုသိုလ် ဒ္ဝါဒသ၊ ဒေါသမူဒ္ဒေ၊ မောဟမူဒ္ဒေ ၌ မောဟ ကြဉ်သော စေတသိက် သတ္တဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂ ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— ကုသိုလ် ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဌတိံသ၊ ဒေါသမူဒ္ဒေ၊ မောဟမူဒ္ဒေ၌ မောဟ၊ ရူပ် အဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၄-အာသဝ သာသဝဒုက်

အာသဝသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို..... ၌ အာသဝသာသဝဒုက်ကို.....၏၊.... ကား— အာသဝါ စေဝ ဓမ္မာ သာသဝါ ၀....တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊.....ကား— သာသဝါ စေဝ ဓမ္မာ နော စ အာသဝါ.... တည်း။

အာသဝါ စေ၀၊ **အာသဝ**လည်း မည်ကုန်သော။ **သာသဝါ** စ၊ **အာသဝ**တရား**တို့၏ အာရုံ**လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ **ဓမ္မာ**၊ **တို့**သည်။ **သံ**ဝိဇ္ဇန္တိ၊ **ကုန်၏**။

သာသဝါ စေ၀၊ **အာသဝ**တရား**တို့၏ အာရုံ**လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ **နော** စ **အာသဝါ**၊ **အာသဝ**လည်း **မ**မည်ကုန်သော။ **ဓမ္မာ**၊ **တို့**သည်။ **သံ**ဝိဇ္ဇန္တိ၊ **ကုန်၏**။

ပဌမ....**ကား**—**လော**ဘ, **ဒိ**ဋ္ဌိ, **မော**ဟ**ဟု**ဆို**အပ်**သော **အာ**သ**ဝ**တရား**ကို**ယ် ၃-**ပါ**း **ရ**၏။

ထို **အာ**သ**ဝ**တရား**ကို**ယ် ၃-**ပါ**းသည် **သ**ခ်ါ**ရ**ကွန္ဓာ၊ **ဓ**မ္မာ**ယ**တန၊ **ဓ**မ္မ**ဓ**ာတ်၊ **သ**စ္စာ**အာ**းဖြင့် ၂-**ပါ**း ဖြစ်**ကု**နျ်**၏**။

သစ္စာ**အာ**းဖြင့် ၂-**ပါ**း ဟူ**သော**်**ကာ**း—

ဒိဋ္ဌိ, **မော**ဟ**သ**ည် **ဒု**ကွ**သ**စ္စာ **မ**ည်**၏**၊ **လော**ဘ**သ**ည် **သ**မုဒ**ယ**သ**စ္စာ **မ**ည်**၏**၊ **ဤ**သို့**လျ**ှင် **သ**စ္စာ**အာ**းဖြင့် ၂-**ပါ**း ဖြစ်**သ**တည်း။

ဒုတိ**ယ**....**ကား**— **လော**ဘ**ဒီ**ဝိတ် **ကော**သ**ီ**တိ၊ **အာ**သ**ဝ** **တ**ရား**ကို**ယ် ၃-**ပါ**း **ကြ**ဉ်**သော** **စ**ေ**တ**သိက် **ကေ**ာ**နပ**ညာ**သ**၊ **ရ**ုပ် **အ**ဋ္ဌ**ဝီ**သ **ရ**၏။

ထို **တ**ရား**တို့**သည် **ခ**န္ဓာ**အာ**းဖြင့် ၅-**ပါ**း ။**ပ**။ **သ**စ္စာ**အာ**းဖြင့် ၁-**ပါ**း ဖြစ်**ကု**နျ်**၏**။ (**ဖ**ွဲ့**လေ**)။

အာဒီ**လ**ဒ္ဓနာ**မ**ဒုက် **မ**ည်**၏**၊ **သ**ပ္ပ**ဒေ**သ**ဒုက်, **နိ**ပ္ပ**ဒေ**သ**ဒုက် **အာ**းဖြင့် ၂-**ပါ**း **တို့**ထ**ွ**င် **လော**ကု**တ**္တ**ရ**ာ**စိ**တ် ၈-**ခု**၊ **စ**ေ**တ**သိက် **ဆ**ယ်**တ**ို့**သ**ည် **နိ**ဗ္ဗာန်**ဟု** **ဆ**ို**အ**ပ်**သော** **ကြ**ွင်**းသော** **ပ**ရ**မ**တ္ထ**တ**ရား **ရ**ှိ**သ**ည်**၏**။ **အ**ဖြစ်**ကြော**င့် **သ**ပ္ပ**ဒေ**သ**ဒုက် **မ**ည်**၏**။

၅-**အာ**သ**ဝ** **အာ**သ**ဝ**သ**မ**္ပ**ယ**ုတ္တ**ဒ**ုက်

အာသ**ဝ**သ**ာ**သ**ဝ**ဒ**ုက်**ကို.....**၌** **အာ**သ**ဝ**အ**ာ**သ**ဝ**သ**မ**္ပ**ယ**ုတ္တ**ဒ**ုက်**ကို..... **၏**၊.... **ကား— အာ**သ**ဝါ** **စ**ေ**ဝ** **ဓ**မ္မာ **အာ**သ**ဝ**သ**မ**္ပ**ယ**ုတ္တာ **စ** ...**တ**ည်း။

http://www.dhammadownload.com

ထိုနောင်.....၏၊.....ကား-- အာသဝသမ္မယုတ္တာ စေဝ မ္မာ နော စ အာသဝါ....တည်း။

အာသဝါ စေဝ၊ **အာသဝလည်း** မည်ကုန်သော။ **အာသဝသမ္မယုတ္တာ** စ: **အာသဝနှင့်**လည်း ယှဉ်ကုန်သော။ ဧမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အာသဝသမ္မယုတ္တာ စေဝ၊ **အာသဝနှင့်**လည်း ယှဉ်ကုန်သော။ **နော** စ **အာ-သဝါ**၊ **အာသဝလည်း** မမည်ကုန်သော။ ဧမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— လောဘမူစိတ် ၈-ခု၌ရှိသော လောဘ, ဒိဋ္ဌိ, မောဟဟု ဆိုအပ်သော **အာသဝတရားကိုယ်** ၃-ပါး ရ၏။ (ဆိုမြဲဆိုလေ)။

ဒုတိယ....ကား— **အကုသိုလ်** ဒွါဒသ၊ **အာသဝတရားကိုယ်** ၃-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် စတုဝီသ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ **သစ္စာအား**ဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ **သပ္ပဒေသဒုက်** ။ပ။ **တို့တွင်** ကုသိုလ် **ကေဝိသ**၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ**သ**၊ **ကြိယာ**စိတ် ဝီ**သ**၊ **စေ**တသိက် **အ**ဌတိ**သ**၊ **ဒေ**ါသ**မူ**ဒ္ဒေ၊ **မော-ဟမူ**ဒ္ဒေ၌ **မော**ဟ၊ **ရှ**ပ် **အ**ဌ**ဝီ**သ၊ **နိ**ဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ။ပ။ **ကြောင့် သ**ပ္ပ**ဒေ**သ-**ဒု**က် **မ**ည်၏။

၆-**အာ**သ**ဝ**ဝိ**ပ**ယုတ္တ **သ**ာ**သ**ဝ**ဒု**က်

အာသ**ဝ**အာ**သ**ဝ**သ**မ္ပ**ယုတ္တ**ဒု**က်**ကို .....၌ **အာ**သ**ဝ**ဝိ**ပ**ယုတ္တ **သ**ာ**သ**ဝ**ဒု**က်**ကို....၏၊ ....ကား —**အာ**သ**ဝ**ဝိ**ပ**ယုတ္တာ **ခေ**ါ **ပ**နေ **ဧ**ဗ္ဗာ **သ**ာ**သ**ဝါ**ပိ**....**တ**ည်း။

ထိုနောင် ..... ၏၊....ကား— **အ**နာ**သ**ဝါ**ပိ**.... **တ**ည်း။

အာသ**ဝ**ဝိ**ပ**ယုတ္တာ **ခေ**ါ **ပ**နေ၊ **အာ**သ**ဝ**နှင့် **မ**ယှဉ်ကုန်**သော**။ **သ**ာ**သ**ဝါ**ပိ**၊ **အာ**သ**ဝ**တရား**တို့**၏ **အာ**ရုံ**လ**ည်း**ဖြ**စ်ကုန်**သော**။ **ဧ**ဗ္ဗာ၊ **တို့**သည်။ **သ**ံ**ဝ**ိ**ဇ**္ဇ**န**္တ**ိ**၊ **ကု**န်**၏**။

အာသ**ဝ**ဝိ**ပ**ယုတ္တာ **ခေ**ါ **ပ**နေ၊ **ကု**န်**သော**။ **အ**နာ**သ**ဝါ**ပိ**၊ **အာ**သ**ဝ**တရား**တို့**၏ **အာ**ရုံ**လ**ည်း **မ**ဟုတ်ကုန်**သော**။ **ဧ**ဗ္ဗာ၊ **တို့**သည်။ **သ**ံ**ဝ**ိ**ဇ**္ဇ**န**္တ**ိ**၊ **ကု**န်**၏**။

ပဌ**မ** .... **ကား**— **လော**ကီ**ကု**သိုလ် **သ**တ္တ**ရ**သ၊ **လော**ကီ**ဝ**ိ**ပ**ါတ် **ဗ**ာ**တ**ိ**သ**၊ **ကြ**ိ**ယာ**စိတ် **ဝ**ီ**သ**၊ **စေ**တသိက် **အ**ဌ**တ**ိ**သ**၊ **ဒေ**ါ**သ**မူ**ဒ္ဒေ**၊ **မော**ဟ**မူ**ဒ္ဒေ**၌ **မော**ဟ၊ **ရှ**ပ် **အ**ဌ**ဝ**ီ**သ** **ရ**၏။

http://www.dhammadownload.com

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆယ်တို့သ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက။ ပ။ တို့တွင် အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ ဒေါသမူဒ္ဒေ၊ မောဟမူဒ္ဒေ၌ မောဟကြောင့်သော စေတသိက် သတ္တဝီသ ဟု ဆိုအပ်သော။ ပ။ ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ "အာသဝါ စေဝ မှော အာသဝ-သမ္ပယုတ္တာ စ။ အာသဝသမ္ပယုတ္တာ စေဝ မှော နော စ အာသဝါ" ဟူသော ဤ ပဌမဒုက်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့။

ထို့အတူ ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ အာသဝါ စေဝ မှော အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ စ။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ စေဝ မှော နော စ အာသဝါ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ .... ကား— ဒေါသမူဒ္ဒေ၊ မောဟမူဒ္ဒေ၌ ရှိသော မောဟ ရ၏။

ဒုတိယ.... ကား— ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆယ်တို့သ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိ"သ၊ ရှစ် အင္ဂဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့်၊ ၂-ပါးတို့တွင် အကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ၊ ဒေါသမူဒ္ဒေ၊ မောဟမူဒ္ဒေ၌ ရှိသော မောဟ ကြောင့်သော စေတသိက် သတ္တဝီသ ဟု ဆိုအပ်သော ကြောင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

"အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ မှော သာသဝါပိ။ အနာသဝါပိ" ဟု ဟောတော်မူလျှင် ပြီးကောင်းလျက် သဒ္ဓါခီကာ အတ္ထာဓိကာ ဓမ္မာတိ ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ အနက်လွန်ကို ပြခြင်းငှါ ဒေါ ပန ဟူသော သဒ္ဒါလွန်ကို ဟောတော်မူအပ်၏။

ထို ဒေါ ပန ဟူသော သဒ္ဒါလွန်ပြင့် ပြုအပ်သော အတိရေကဒုက် အပေါင်းတို့တွင် ဒုတိယဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ "အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ မှော သာသဝါပိ။ အနာသဝါပိ"ဟူသော ဤဆဋ္ဌဒုက်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့။

ထို့အတူ ဒုတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ နော အာသဝါ မှော သာသဝါပိ။ အနာသဝါပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား— လောကိစိတ် ကောသိတိ၊ အာသဝတရားကိုယ် ၃-ပါး ကြောင့်သော စေတသိက် ကျွန်ပညာသ၊ ရှစ် အင္ဂဝိသ ရ၏။

http://www.dhammadownload.com

ဒုတိယ....ကား—လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိတ် ဆယ်တို့သည်၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် အာသဝတရားကိုယ် ၃-ပါးဟု ဆိုအပ်သော ကြောင်းအလာ ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

တတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ အာသဝါ မပ္ပာ အာသဝေသမ္ပ-ယုတ္တာပိ။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား—လောဘမူစိတ် ၈-ခု၌ရှိသော အာသဝတရားကိုယ် ၃-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—ဒေါသမူ ၂ဒွေ၊ မောဟမူဒွေ၌ရှိသော မောဟ ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂ ပါးတို့တွင် စိတ် တရယုတ်ကိုးဆယ်၊ အာသဝတရားကိုယ် ကြည့်သော စေတသိက် ကျေနပညာသ၊ ရှပ် အဌဝီသ၊ နိပ္ပာန် ဟု ဆိုအပ်သော ကြောင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိ သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

တတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ နော အာသဝါ ဧပ္ပာ အာသဝ-သမ္ပယုတ္တာပိ။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ.... ကား— အကုသိုလ် ၇ပါး၊ အာသဝတရားကိုယ် ၃-ပါး ကြည့်သော စေတသိက် စတုဝီသ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား — ကုသိုလ် ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆယ်တို့သည်၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဌတိုသ၊ ရှပ် အဌဝီသ၊ နိပ္ပာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏, သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် အာသဝတရားကိုယ် ၃-ပါး ဟု ဆိုအပ်သော ကြောင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

တတိယဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ သာသဝါ ဧပ္ပာ အာသဝသမ္ပ-ယုတ္တာပိ။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား— အကုသိုလ် ၇ပါး၊ ဒေါသမူဒွေ၊ မောဟမူဒွေ၌ ရှိသော မောဟ ကြည့်သော စေတသိက် သတ္တဝီသ ရ၏။

ဒုတိယ.... ကား— လောဘီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ လောဘီဝိပါက် ဗာတ္တိုသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဌတိုသ၊ ဒေါသမူဒွေ၊ မောဟမူဒွေ၌ ရှိသော မောဟ၊ ရှပ် အဌဝီသ ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု စေတသိက် ဆယ်တို့သည်၊ နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော ကြောင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

ပဌမဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ **သာသဝါ ဓမ္မာ အာသဝါပိ။ နော အာသဝါပိ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား— အာသဝတရားကိုယ် ၃-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ အာသဝတရားကိုယ် ၃-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် ကျေနပ်ညာသ၊ ရှပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော ကြင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ **အာသဝသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ အာသဝါပိ။ နော အာသဝါပိ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား— လောဘမူစိတ် ၈-ခု၌ ရှိသော အာသဝတရားကိုယ် ၃-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ.... ကား— အကုသိုလ် ဒုါဒသ၊ အာသဝတရားကိုယ် ၃-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် စတုဝိသ ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ဒေါသမူဒ္ဓေ၊ မောဟမူဒ္ဓေ၌ ရှိသော မောဟ၊ ရှပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကြင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ **အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ အာသဝါပိ။ နော အာသဝါပိ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား— ဒေါသမူဒ္ဓေ၊ မောဟမူဒ္ဓေ၌ ရှိသော မောဟ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ရှပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် ဩဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် အကုသိုလ် ဒုါဒသ၊ ဒေါသမူဒ္ဓေ၊ မောဟမူဒ္ဓေ၌ ရှိသော မောဟ ကြဉ်သော စေတသိက် သတ္တဝိသ ဟု ဆိုအပ်သော ကြင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၄-သညောဇနဝဂ်ါ

၁-သညောဇနဒုက်

အာသဝဂေါဒ္ဓက ကို....ဌ် သညောဇနဂေါ**ဒ္ဓ**ကကို....၏။

ထို သညောဇနဂေါ**ဒ္ဓ**ကဌ်လည်း—

၁။ **သ**ညောဇနဒုက်၊

၂။ **သ**ညောဇနိ**ယ**ဒုက်၊

၃။ **သ**ညောဇန သညောဇနိ**ယ**ဒုက်၊

၅။ **သ**ညောဇန သညောဇနသမ္မယုတ္တဒုက်၊

၆။ **သ**ညောဇနဝိ**ပ**ယုတ္တ သညောဇနိ**ယ**ဒုက် အားဖြင့် **၆-ပါး**အပြား **ရှိ**၏။

ထို ၆-ပါးတို့တွင် သညောဇနဒုက်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ဟော ဟန်ကား—**သ**ညောဇနာ **ဓ**မ္မာ....တည်း။

ထိုနောင်....၏၊ ဟောဟန်ကား—**ဓ**နာ **သ**ညောဇနာ **ဓ**မ္မာ....တည်း။

သညောဇနာ၊ သံယောဇဉ် မည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဓနာ သညောဇနာ၊ သံယောဇဉ် မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....**ကား**—လောဘ, ဒေါသ, မာန, ဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ, ဣဿာ, မစ္ဆရိယ, **မော**ဟ ဟူ**ဆို**အပ်သော သံယောဇဉ်တရားကိုယ် ၈-ပါး ရ၏။

ထို **သ**ံယောဇဉ်တရားကိုယ် ၈-ပါး သည် သခ်ါရက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္ম-ဓာတ်၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

သစ္စာ**အ**ားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်**ကား**—

လောဘမှ တပါးသော သံယောဇဉ်တရားကိုယ် **၇-ပါ**း **သ**ည် **ဒု**က္ခသစ္စာ မည်၏၊ လောဘ သည် သမุဒယသစ္စာ မည်၏၊ ဤသို့ရှုမှ **သ**စ္စာ**အ**ားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ....**ကား**— စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ သံယောဇဉ်တရားကိုယ် ၈-ပါး ကြဉ်သော ဧတာသိက် စတုစတ္တာလီသ၊ ရုပ် အဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရား**တို့**သည် **ခ**န္ဓာ**အ**ားဖြင့် ၅-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာ**အ**ားဖြင့် ၃-ပါ**း ဖြ**စ်ကုန်**၏**။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒီ**လ**ဒ္ဓနာ**မ**ဒုက် **မ**ည်**၏**။ **နိ**ပ္ပ**ဒေ**သ**ဒုက် **မ**ည်**၏**။

http://www.dhammadownload.com

၂-သညောဇနိယဒုက်

သညောဇနဒုက်ကို....၌ သညောဇနိယဒုက်ကို....၏၊ ....ကား— **သညောဇနိ-ယာ ဓမ္မာ....တည်း။**

ထိုနောင်....၏၊....ကား— **အသဇ္ဇညောဇနိယာ ဓမ္မာ....တည်း။**

သညောဇနိယာ၊သံယောဇဉ်တရားတို့၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော။ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အသညောဇနိယာ၊ မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ... ကား—လောကိစိတ် ကောသီတိ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရှုပ် အဌ-ဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ် ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား—လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ် ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၃-သညောဇနသမ္ပယုတ္တဒုက်

သညောဇနိယဒုက်ကို....၌ သညောဇနသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို....၏၊..... ကား— **သညောဇနသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ....တည်း။**

ထိုနောင်....၏၊....ကား— **သညောဇနဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ....တည်း။**

သညောဇနသမ္ပယုတ္တာ၊ သံယောဇဉ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

သညောဇနဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ... ကား— အကုသိုလ် ဒ္ဒါဒသ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၌ မောဟကြဉ် သော စေတသိက် သတ္တဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ် ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ..... ကား— ကုသိုလ် ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ်၌ မောဟ၊ ရှုပ် အဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ရ၏။

http://www.dhammadownload.com

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၄-သညောဇန သညောဇနိယဒုက်

သညောဇနသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို ... . ၌ သညောဇန သညောဇနိယဒုက်ကို ..... ၏၊ ..... ကား — သညောဇနာ စေဝ ဓမ္မာ သညောဇနိယာ စ .... တည်း။

ထိုနောင် ..... ၏၊ ..... ကား — သညောဇနိယာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ သညောဇနာ .... တည်း။

သညောဇနာ စေဝ၊ သံယောဇဉ်လည်း မည်ကုန်သော။ သညောဇနိယာ စ၊ သံယောဇဉ်၏ အာရုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

သညောဇနိယာ စေဝ၊ သံယောဇဉ်၏အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ နော စ သညောဇနာ၊ သံယောဇဉ်လည်း မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ .... ကား — လောဘ, ဒေါသ, မာန, ဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ, ဣဿာ, မစ္ဆရိယ, မောဃ ဟုဆိုအပ်သော သံယောဇဉ်တရားကိုယ် ၈-ပါး ရ၏။ (ဆိုမြဆိုလေ)။

ဒုတိယ .... ကား — လောကိစိတ် ကောသိတိ၊သံယောဇဉ်တရားကိုယ် ၈-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် စတုစတ္တာလီသ၊ ရှပ် အဌဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက် ။ ပ ။ တို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိ သ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကြင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၅-သညောဇန သညောဇနေသမ္ပယုတ္တဒုက်

သညောဇန သညောဇနိယဒုက်ကို ..... ၌ သညောဇန သညောဇနသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို ..... ၏၊ .... ကား— သညောဇနာ စေဝ ဓမ္မာ သညောဇနသမ္ပယုတ္တာ စ .... တည်း။

http://www.dhammadownload.com

ထိုနောင် ..... ၏။ .... ကား — **သညောဇနသမ္မယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ သညောဇနာ** .... တည်း။

သညောဇနာ စေဝ၊ သံယောဇဉ်လည်း မည်ကုန်သော။ သညောဇနသမ္မ-ယုတ္တာ စ၊ သံယောဇဉ်နှင့်လည်း ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

သညောဇနသမ္မယုတ္တာ စေဝ၊ သံယောဇဉ်နှင့်လည်း ယှဉ်ကုန်သော။ **နော စ** **သညောဇနာ**၊ မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဋ္ဌမ .... ကား — ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၌ မောဟကြဉ်သော **လောဘ** ။ ပ ။ **မောဟဟု** ဆိုအပ်သော သံယောဇဉ်တရားကိုယ် ၈-ပါး ရ၏။ (ဆိုမြဲဆိုလေ)။

ဒုတိယ .... ကား — အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ သံယောဇဉ် တရားကိုယ် ၈-ပါးကြဉ်သော စေတသိက် ကျေနဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက် ။ ပ ။ တို့တွင် ကုသိုလ် ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိ ံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိ ံသ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၌ မောဟ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ။ ပ ။ ကြောင့် **သပ္ပဒေသ-ဒုက် မည်၏**။

၆-သညောဇနဝိပ္ပယုတ္တ သညောဇနိယဒုက်

သညောဇန သညောဇနသမ္မယုတ္တဒုက်ကို .. ....၌ **သညောဇနဝိပ္ပယုတ္တ** **သညော-ဇနိယ**ဒုက်ကို..... ၏။..... ကား— **သညောဇနဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန ဓမ္မာ သညောဇနိယာပိ**.....တည်း။

ထိုနောင်..... ၏။ ကား—**အသညောဇနိယာပိ**.....တည်း။

သညောဇနဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန၊ သံယောဇဉ်နှင့် မယှဉ်ကုန်သော။ **သညော-ဇနိယာပိ**၊ သံယောဇဉ်၏ **အာရုံ**လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ **သံဝိဇ္ဇန္တိ**၊ ကုန်၏။

သညောဇနဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန၊ ကုန်သော။ **အသညောဇနိယာပိ**၊ **သံယော-ဇဉ်**၏ **အာရုံ**လည်း **မဟုတ်**ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ **တို့**သည်။ **သံဝိဇ္ဇန္တိ**၊ ကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

ပဌမ.....ကား— လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၌ မောဟ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုဘာဝုးတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့ဆဲလေ)။

ဒုတိယ....ကား—လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။ ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့ဆဲလေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပမေသဒုက် ။ ပ။ တို့တွင် အကုသိုလ် ဒ္ဒါဒသ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၌ မောဟကြဉ်သော စေတသိက် သတ္တဝီသ ဟု ဆိုအပ်သော ကြင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် **သပ္ပဒေသဒုက်** မည်၏။

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ "သညောဇနာ ဧဝ ဧမ္မာ သညောဇနသမ္မယုတ္တာ စ။ သညောဇနသမ္မယုတ္တာ ဧဝ ဧမ္မာ နော စ သညောဇနာ"ဟူသော ဤပဋ္ဌမဒုက်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့။

ထို့အတူ ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ **သညောဇနာ ဧဝ ဧမ္မာ သညောဇနဝိပ္ပယုတ္တာ စ။သညောဇနဝိပ္ပယုတ္တာ ဧဝ ဧမ္မာ နော စ သညောဇနာ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား—ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ်၌ရှိသော မောဟ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—ကုသိုလ်ကေဝီသ၊ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက် နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် အကုသိုလ် ဒ္ဒါဒသ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ်၌ ရှိသော မောဟကြဉ်သော စေတသိက် သတ္တဝီသဟု ဆိုအပ်သော ကြင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

"သညောဇနဝိပ္ပယုတ္တာ ဧမ္မာ သညောဇနိယာပိ။ အသညောဇနိယာပိ" ဟု ဟောတော်မူလျှင် ပြီးကောင်းလျက် **သဒ္ဒါဒီကာ အတ္ထာဒီကော ဟောတိ** ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ အနက်လွှန်ကို ပြခြင်းငှါ **ခေါ ပန** ဟူသော သဒ္ဒါလွှန်ကို ဟောတော်မူအပ်၏။

ထို ခေါ ပန ဟူသော သဒ္ဒါလွှန်ဖြင့် ပြအပ်သော အတိရေကဒုက် အပေါင်းတို့တွင် ဒုတိယဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ "သညောဇနဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန ဧမ္မာ သညောဇနိယာပိ။အသညောဇနိယာပိ" ဟူသော ဤဆဋ္ဌဒုက်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့။

ထို့အတူ ဒုတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ **နော သညောဇနာ ဧမ္မာ သညောဇနိယာပိ။ အသညောဇနိယာပိ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

http://www.dhammadownload.com

ပဌမ....ကား—လောကိစိတ် ဧကာသိတိ၊ သံယောဇဉ် တရားကိုယ် ၈-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် စတုစတ္တာလီသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ ရှိ၏။

ဒုတိယ....ကား—လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆယ်တို့သ၊ နိဗ္ဗာန် ရှိ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် သံယောဇဉ် တရားကိုယ် ၈-ပါး ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထ တရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

တတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ **သဝေဒေနာ ဓမ္မာ သဝေဒေနသမ္ပယုတ္တာပိ။ သဝေဒေနဝိပ္ပယုတ္တာပိ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ... ကား—ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတ်စိတ်၌ ရှိသော မောဟကြဉ်သော သံယောဇဉ်တရား ကိုယ် ၈-ပါး ရှိ၏။

ဒုတိယ....ကား—ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတ်စိတ်၌ ရှိသော မောဟ ရှိ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ သံယောဇဉ် တရားကိုယ် ၈-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် စတုစတ္တာလီသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

တတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ **နော သဝေဒေနာ ဓမ္မာ သဝေဒေနသမ္ပယုတ္တာပိ။ သဝေဒေနဝိပ္ပယုတ္တာပိ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား—အကုသိုလ်ဒ္ဝါဒသ၊ သံယောဇဉ်တရားကိုယ် ၈-ပါးကြဉ်သော စေတသိက် ကျေနဝီသ ရှိ၏။

ဒုတိယ... ကား—ကုသိုလ် ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆယ်တို့သ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အင်္ဌတိ သ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရှိ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် သံယောဇဉ်တရားကိုယ် ၈-ပါး ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထ တရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

တတိယဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ **သဝေဒေနိယာ ဓမ္မာ သဝေဒေနသမ္ပယုတ္တာပိ။ သဝေဒေနဝိပ္ပယုတ္တာပိ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား—အကုသိုလ် ဒ္ဝါဒသ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတ် စိတ်၌ ရှိသော မောဟကြဉ်သော စေတသိက် သတ္တဝီသ ရှိ၏။

ဒုတိယ....ကား—လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ လောကီ ဝိပါက် ဗာတို့သ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အင်္ဌတိ သ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတ်စိတ်၌ ရှိသော မောဟ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ ရှိ၏။

http://www.dhammadownload.com

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိ သ၊ နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

ပဌမဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ သညောဇနိယာ ဓမ္မာ ဒေသေတဗ္ဗာ ဒေသေတဗ္ဗာ-ပိ။ နော သညောဇနိယာ ပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား—သံယောဇဉ် တရားကိုယ် ၈-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—လောကိစိတ် ကောသိတိ၊သံယောဇဉ် တရားကိုယ် ၈-ပါးကြဉ်သော စေတသိက် စတုစတ္တာလီသ၊ ရှပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါး တို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိ သ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ သညောဇနေ သမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ သညောဇနာ ပိ။ နော သညောဇနာ ပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ... ကား—ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတ်စိတ်၌ ရှိသော မောဟကြဉ်သော သံယောဇဉ် တရားကိုယ် ၈-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—အကုသိုလ် ဒ္ဓါဒသ၊သံယောဇဉ် တရားကိုယ် ၈-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် ကျေနဝီသ ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါး တို့တွင် ကုသိုလ် ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိ သ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတ် စိတ်၌ရှိသော မောဟ၊ ရှပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ သညောဇနဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ သညောဇနာ ပိ။ နော သညောဇနာ ပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ... ကား—ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတ်စိတ်၌ ရှိသော မောဟ ရ၏။

ဒုတိယ.... ကား —ကုသိုလ် ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိ သ၊ ရှပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် အကုသိုလ် ဒ္ဓါဒသ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတ်စိတ်၌ ရှိသော မောဟကြဉ်သော စေတသိက် သတ္တဝီသ-ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၅-ဝန္ဆဝေါ္ဆက

၁-ဂန္ဆဒုက်

သဗ္ဗောဇနဂေါ္ဆကကို.....၌ ဂန္ဆဂေါ္ဆကကို.....၏။

ထို ဂန္ဆဂေါ္ဆကဌာလည်း—

၁။ ဂန္ဆဒုက်၊
၂။ ဂန္ဆနိယဒုက်၊
၃။ ဂန္ဆသမ္မယုတ္တဒုက်၊
၄။ ဂန္ဆ ဂန္ဆနိယဒုက်၊
၅။ ဂန္ဆ ဂန္ဆသမ္မယုတ္တဒုက်၊
၆။ ဂန္ဆဝိပ္ပယုတ္တ ဂန္ဆနိယဒုက် အားဖြင့် ၆-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၆-ပါးတွင် ဂန္ဆဒုက်ကို.....၏၊ ထို ဂန္ဆဒုက်၌လည်း ပဌမပဒ, ဒုတိယပဒ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် ပဌမပဒကို....၏၊ ....ကား— ဂန္ဆာ ဓမ္မာ....တည်း။ (ဂန္ဆာဟူ၍ ဒုတိယဘာဝုဏာနှင့် ရှိသော်သာ သင့်၏)။

ထိုနောင်.....၏၊.... ကား— ဓနာ ဂန္ဆာ ဓမ္မာ.... တည်း။

ဂန္ဆာ၊ ဂန္ဆမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဓနာ ဂန္ဆာ၊ ဂန္ဆ မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—လောဘ, ဒေါသ, ဒိဋ္ဌိ ဟု ဆိုအပ်သော ဂန္ဆတရားကိုယ် ၃-ပါး ရှိ၏။

ထို ဂန္ဆတရားကိုယ် ၃-ပါးသည် သခါရက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဓာတ်၊ သစ္စာ အားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ဒေါသ, ဒိဋ္ဌိသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏၊ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ....ကား — စိတ် တခုယုတ်၌ ကိုးဆယ်၊ ဂန္ဆတရားကိုယ် ၃-ပါး ကြဉ် သော စေတသိက် ကျေးနှပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရှိ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၂-ဂန္ဓနိယဒုက်

ဂန္ဓဒုက်ကို.....၌ ဂန္ဓနိယဒုက်ကို .....၏၊ .....ကား — ဂန္ဓနိယာ ဓမ္မာ.... တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊.... ကား— အဂန္ဓနိယာ ဓမ္မာ.... တည်း။

ဂန္ဓနိယာ၊ ဂန္ဓ၏ အာရုံဖြင်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အဂန္ဓနိယာ၊ အာရုံမဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ... ကား—လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရှုပ် အဋ္ဌ-ဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၃-ဂန္ဓသမ္ပယုတ္တဒုက်

ဂန္ဓနိယဒုက်ကို.....၌ ဂန္ဓသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို.....၏၊ .....ကား— ဂန္ဓ-သမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ.... တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊....ကား— ဂန္ဓဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ.... တည်း။

ဂန္ဓသမ္ပယုတ္တာ၊ ဂန္ဓနှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဂန္ဓဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ဂန္ဓနှင့် မယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— လောဘမူစိတ် ၈-ခု၊ ဒေါသမူဒွေ၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၌ လောဘ၊ ဒေါသမူဒွေ၌ ဒေါသ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သော စေတသိက် ပဉ္စဝီသ ရ၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— မောဟမူဒွေ၊ ကုသိုလ် ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာ-စိတ် ဝီသ၊ လောဘ, ဒိဋ္ဌိ, မာန, ဒေါသ, ဣဿာ, မစ္ဆရိယ, ကုက္ကုစ္စ, ထိန, မိဒ္ဓ ကြဉ်သော စေတသိက် တေစတ္တာလီသ၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၌ လောဘ၊ ဒေါသမူဒွေ၌ ဒေါသ၊ ရှုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

http://www.dhammadownload.com

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား—

မောဟမူဒ္ဓေ၊ လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေဟသိက် တေစတ္တာလီသ၊ ဒေါသမူဒ္ဓေ၌ ဒေါသ၊ ရူပ် အဋ္ဌ-ဝီသ သည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၌ရှိသော လောဘ သည် သမุဒယသစ္စာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာ မည်၏၊ မဂ်စိတ် ၄-ခု၌ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ။ပ။ သမ္မာသမာဓိ ဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၈ ပါး၊ ၇-ပါး ။ပ။ အရဟတ္တမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါး သည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏၊ ကြွင်းသော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၉-ခု၊ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၂-ခု သည် သစ္စာဟူသော အရေဏတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏၊

၄-ဂန္ဓ ဂန္ဓနိယဒုက်

ဂန္ဓသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို .... ၌ ဂန္ဓ ဂန္ဓနိယဒုက်ကို .....၏၊....ကား—**ဂန္ဓာ စေဝ ခမ္မာ ဂန္ဓနိယာ စ....တည်း။**

ထိုနောင်.....၏၊....ကား—**ဂန္ဓနိယာ စေဝ ခမ္မာ နော စ ဂန္ဓာ....တည်း။**

ဂန္ဓာ စေဝ၊ ဂန္ဓလည်းမည်ကုန်သော။ ဂန္ဓနိယာ စ၊ ဂန္ဓ၏အာရုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ခမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဂန္ဓနိယာ စေဝ၊ ဂန္ဓ၏ အာရုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ နော စ ဂန္ဓာ၊ ဂန္ဓလည်းမမည်ကုန်သော။ ခမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ ကား—လောဘ, ဒေါသ, ဒိဋ္ဌိ ဟုဆိုအပ်သော ဂန္ဓတရားကိုယ် ၃-ပါး ရ၏။ (ဆိုမြဲဆိုလေ)။

ဒုတိယ....ကား—လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ ဂန္ဓတရားကိုယ် ၃-ပါးကြဉ်သော စေတသိက် ကျေနပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက် ။ပ။ တို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆယ်တို့သ၊ နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၅-ဂန္ဓ ဂန္ဓသမ္မယုတ္တဒုက်

ဂန္ဓဂန္ဓနိယဒုက်ကို.....၌ ဂန္ဓ ဂန္ဓသမ္မယုတ္တဒုက်ကို..... ၏။....ကား—**ဂန္ဓာ စေဝ ဓမ္မာ ဂန္ဓသမ္မယုတ္တာ စ....**တည်း။

ထိုနောင်....၏။... ကား—**ဂန္ဓသမ္မယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ဂန္ဓာ....**တည်း။

ဂန္ဓာ စေဝ၊ ကုန်သော။ ဂန္ဓသမ္မယုတ္တာ စ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဂန္ဓသမ္မယုတ္တာ စေဝ၊ ကုန်သော။ နော စ ဂန္ဓာ၊ ဂန္ဓလည်း မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ.... ကား—ဒိဋ္ဌိဂတသမ္မယုတ်စိတ် ၄-ခုဌ္ဌိရှိသော လောဘ, ဒိဋ္ဌိ ဟုဆို အပ်သော ဂန္ဓတရားကိုယ် ၂-ပါး ရ၏။

ထို ဂန္ဓတရားကိုယ် ၂-ပါး သည် သခ်ါရက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန၊ **ဓမ္မဓာတ်၊ သစ္စာ** အားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ဒိဋ္ဌိ သည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏၊ လောဘ သည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏၊ ဤသို့လျှင် **သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး** ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ....ကား— လောဘမူစိတ် ၈-ခု၊ ဒေါသမူ ဒွေ၊ ဂန္ဓတရားကိုယ် ၃-ပါး၊ ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်ဏသာ စေတသိက် တေဓိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ။)

အာဒိလဒ္ဓနှာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်။ပ။ တို့တွင် မောဟမူ ဒွေ၊ ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ လောဘ, ဒိဋ္ဌိ, မာန, ဒေါသ, ဣဿာ, မစ္ဆရိယ, ကုက္ကုစ္စ, ထိန, မိဒ္ဓ ကြဉ်သော စေတသိက် တေစတ္တာလီသ၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခုဌ္ဌ လောဘ၊ ဒေါသမူ ဒွေ ၌ ဒေါသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော။ ပ။ ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၆-ဂန္ဓဝိပ္ပယုတ္တ ဂန္ဓနိယဒုက်

ဂန္ဓ ဂန္ဓသမ္မယုတ္တဒုက်ကို.... ၌ ဂန္ဓဝိပ္ပယုတ္တ ဂန္ဓနိယဒုက်ကို.. ၏။....ကား—**ဂန္ဓဝိပ္ပယုတ္တာ ဒေါ ပန ဓမ္မာ ဂန္ဓနိယာပိ...** တည်း။

http://www.dhammadownload.com

ထိုနောင် ..... ၏၊....ကား— အဂ္ဂနိယာပိ....တည်း။

ဂန္ဓဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန၊ ဂန္ဓနှင့်မယှဉ်ကုန်သော။ ဂန္ဓနိယာပိ၊ ဂန္ဓ၏ အာရုံ ယည်း ဖြစ်ကုန်သော။ မေဗာ၊ တို့သည်၊ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဂန္ဓဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန၊ ကုန်သော။ အဂ္ဂနိယာပိ၊ ဂန္ဓ၏ အာရုံလည်း မဟုတ်ကုန်သော။ ဧမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— မောဟမူ ဒွေ၊ လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ လောဘ, ဒိဋ္ဌိ, မာန, ဒေါသ, ဣဿာ, မစ္ဆရိယ, ကုက္ကုစ္စ, ထိန, မိဒ္ဓ ကြဉ်သော စေတသိက် တေစတ္တာလီသ၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခုဉ်လောဘ၊ ဒေါသမူဒ္ဒေ၌ ဒေါသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါး ဟို့တွင် လောဘမူဇိတ် ၈-ခု၊ ဒေါသမူ ဒွေ၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခုဉ် လောဘ၊ ဒေါသမူဒ္ဒေ၌ ဒေါသ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြဉ်သော စေတသိက် ပဋ္ဌဝီသ ဟုဆိုအပ်သော။ ပ။ ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ပဌမယုဒ်ကို ထည့်၍ "ဂန္ဓာ စေဝ ဧမ္မာ ဂန္ဓသမ္ပယုတ္တာ စ။ ဂန္ဓသမ္ပယုတ္တာ စေဝ ဧမ္မာ နော စ ဂန္ဓာ" ဟူသော ဤ ပဌမဒုက်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့။

ထို့အတူ ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယယုဒ်ကို ထည့်၍ ဂန္ဓာ စေဝ ဧမ္မာ ဂန္ဓဝိပ္ပယုတ္တာ စ။ ဂန္ဓဝိပ္ပယုတ္တာ စေဝ ဧမ္မာ နော စ ဂန္ဓာ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ,...ကား— ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခုဉ် ရှိသော လောဘ၊ ဒေါသမူဒ္ဒေ၌ ရှိသော ဒေါသ ဟုဆိုအပ်သော ဂန္ဓတရားကိုယ် ၂-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ... ကား—မောဟမူဒွေ၊ ကုသိုလ် ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ လောဘ, ဒိဋ္ဌိ, မာန, ဒေါသ, ဣဿာ, မစ္ဆရိယ, ကုက္ကုစ္စ, ထိန, မိဒ္ဓ ကြဉ်သော စေတသိက် တေစတ္တာလီသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

http://www.dhammadownload.com

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါး တို့တွင် လောဘမူစိတ် ၈-ခု၊ ဒေါသမူဒွေ၊ ဒိဋ္ဌိဂတင်ပွယုတ် ၄-ခုဟူ၍ ရှိသော လောဘ၊ ဒေါသမူဒွေ၌ ရှိသော ဒေါသ၊ ငါစိုက်စွာ ကြဉ်သော စေတသိက် ပဋ္ဌာန်သ ဟု ဆိုအပ်သော ကြင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် **သပ္ပဒေသဒုက်** မည်၏။

"ဂန္ဓဝိပွယုတ္တာ ဓမ္မာ ဂန္ဓနိယာပိ။ အဂန္ဓနိယာပိ" ဟု ဟောတော်မူလျှင် ပြီးကောင်းလျက် **သဒ္ဒါဒိကာ ဘတ္တာဒိကော ဟောတိ** ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ အနက်လွှန်ကို ပြခြင်းငှါ **ခေါ ပန** ဟူသော သဒ္ဒါလွှန်ကို ဟောတော်မူအပ်၏။

ယို **ခေါ ပန** ဟူသော သဒ္ဒါလွှန်ဖြင့် ပြအပ်သော အတိရေကဒုက် အပေါင်းတို့တွင် ဒုတိယဒုကဋ္ဌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ "ဂန္ဓဝိပွယုတ္တာ ဓမ္မာ ဂန္ဓနိယာပိ။ အဂန္ဓနိယာပိ" ဟူသော ဤ ဆဋ္ဌဒုက်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့။

ထို့အတူ ဒုတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ **ဓနာ ဂန္ဓာ ဓမ္မာ ဂန္ဓ-နိယာပိ။ အဂန္ဓနိယာပိ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား— လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ ဂန္ဓတရားကိုယ် ၃-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် ကျေနုပညာသ၊ ရုပ် အဌဝီသ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် ဂန္ဓတရားကိုယ် ၃-ပါး ဟုဆိုအပ်သော ကြင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် **သပ္ပဒေသဒုက်** မည်၏။

တတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ **ဓနာ ဂန္ဓာ ဓမ္မာ ဂန္ဓသမ္ပယုတ္တာပိ။ ဂန္ဓဝိပွယုတ္တာပိ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား — လောဘမူစိတ် ၈-ခု၊ ဒေါသမူဒွေ၊ ဂန္ဓတရားကိုယ် ၃-ပါး၊ ဝိစိ-ကိစ္ဆာ ကြဉ်သော စေတသိက် တေဝီသ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား — မောဟမူ ဒွေ၊ ကုသိုလ် ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ လောဘ, ဒိဋ္ဌိ, မာန, ဒေါသ, ဣဿာ, မစ္ဆရိယ, ကုက္ကုစ္စ, ထိန, မိဒ္ဓ ကြဉ်သော စေတသိက် တေစတ္တာလီသ၊ ရုပ် အဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက် ။ပ။ ၂-ပါး တို့တွင် ဂန္ဓ-တရားကိုယ် ၃-ပါး ဟုဆိုအပ်သော ကြင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် **သပ္ပဒေသဒုက်** မည်၏။

တတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ **ဂန္ဓာ ဓမ္မာ ဂန္ဓသမ္ပယုတ္တာပိ။ ဂန္ဓ-ဝိပွယုတ္တာပိ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား— ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် ၄-ခု၌ရှိသော လောဘ,ဒိဋ္ဌိ ဟု ဆိုအပ်သော ဂန္ဓတရားကိုယ် ၂-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—ဒိဋ္ဌိဂတဝိပွယုတ် ၄-ခု၌ရှိသော လောဘ၊ ဒေါသမူဒွေ၌ ရှိသော ဒေါသ ဟု ဆိုအပ်သော ဂန္ဓတရားကိုယ် ၂-ပါး ရ၏။

http://www.dhammadownload.com

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက်။ပ။ ၂-ပါး တို့တွင် စိတ်တခုယုက် ကိုးဆယ်၊ ဂန္ဓတရားကိုယ် ၃-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် ကေုနပညာသ၊ ရှပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏

ပဌမဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ ဂန္ဓနိယာ ဓမ္မာ ဂန္ဓာပိ။ နော ဂန္ဓာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား— ဂန္ဓတရားကိုယ် ၃-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— လောကိစိတ် ကောသိတိ၊ ဂန္ဓတရားကိုယ် ၃-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် ကေုနပညာသ၊ ရှပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်။ပ။ ၂-ပါး တို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ဂ-ခု၊ စေကသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ ဂန္ဓသမ္မယုတ္တာ ဓမ္မာ ဂန္ဓာပိ။ နော ဂန္ဓာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား— ဒိဋ္ဌိဂတသမ္မယုတ်စိတ် ၄-ခု၌ ရှိသော လောဘ,ဒိဋ္ဌိ ဟု ဆိုအပ်သော ဂန္ဓတရားကိုယ် ၂-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—လောဘမူစိတ် ဂ ခု၊ ဒေါသမူဒွေ၊ဂန္ဓတရားကိုယ် ၃-ပါး. ဝိစိကိစ္ဆာ ကြဉ်သော စေတသိက် တေဝီသ ရ၏။

ကိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက် ။ပ။ ၂-ပါး တို့တွင် မောဟမူ-ဒွေ၊ ကုသိုလ် ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဂ၊ လောဘ, ဒိဋ္ဌိ, မာန, ဒေါသ, ဣဿာ, မစ္ဆရိယ, ကုက္ကုစ္စ, ထိန, မိဒ္ဓ ကြဉ်သော စေတသိက် တေစတ္တာလီသ၊ ဒိဋ္ဌိဂတ-ဝိပ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၌ ရှိသော လောဘ၊ ဒေါသမူဒွေ၌ ရှိသော ဒေါသ၊ ရှပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ ဂန္ဓဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ဂန္ဓာပိ။ နော ဂန္ဓာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား—ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၌ ရှိသော လောဘ၊ဒေါသမူဒွေ၌ ရှိသောဒေါသ ဟုဆိုအပ်သော ဂန္ဓတရားကိုယ် ၂-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—မောဟမူဒွေ၊ ကုသိုလ် ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ လောဘ, ဒိဋ္ဌိ, မာန, ဒေါသ, ဣဿာ, မစ္ဆရိယ, ကုက္ကုစ္စ, ထိန, မိဒ္ဓကြဉ်သော စေတသိက် တေစတ္တာလီသ၊ ရှပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်။ပ။ ၂-ပါး တို့တွင် လောဘမူစိတ် ဂ-ခု၊ ဒေါသမူဒွေ၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၌ ရှိသော လောဘ၊ ဒေါသမူဒွေ၌ ရှိသော ဒေါသ၊ဝိစိကိစ္ဆာ ကြဉ်သော စေတသိက် ပဉ္စဝီသ-ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၆–ဩဿဝဂါ၏ ၁

၁–ဩဿဝဒုက်

ဂန္ဓဂေါစ္ဆကကို.....၌ ဩဿဝေါစ္ဆကဟူ....၏၊ ထိုဩဿဝေါစ္ဆကဌာနလည်း–

၁။ ဩဿဝဒုက်၊
၂။ ဩဿဝနိယဒုက်၊
၃။ ဩဿဝသမ္ဘယုတ္တဒုက်၊
၄။ ဩဿ ဩဿဝနိယဒုက်၊
၅။ ဩဿ ဩဿဝသမ္ဘယုတ္တဒုက်၊
၆။ ဩဿဝဝိပ္ပယုတ္တ ဩဿဝနိယဒုက် အားဖြင့် ၆-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၆ ပါးတို့တွင် ဩဿဝဒုက်ကို .....၏၊.....ကား – ဩဿဝ ဓမ္မာ....တည်း။

ထိုနောင်.....၏....ကား — နော ဩဿဝ ဓမ္မာ....တည်း။

ဩဿဝ၊ ဩဿဝမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏

နော ဩဿဝ၊ မမည်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ၊ တို့သည်၊ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ.... ကား — လောဘ, ဒိဋ္ဌိ, မောဟ ဟုဆိုအပ်သော ဩဿ တရားကိုယ် ၃ ပါး ရ၏။

ထို ဩဿတရားကိုယ် ၃-ပါးသည် သခါရက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဓာတ်၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား —

ဒိဋ္ဌိ, မောဟသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏၊ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ.... ကား— စိတ် တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ ဩဿတရားကိုယ် ၃-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် ကေ့ုနပညာသ၊ ရူပ် အဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ ပ၊ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဲ့ဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေ သဒုက် မည်၏။

၂-ဩဿနိယဒုက်

ဩဿဒုက်ကို .....၌ ဩဿနိယဒုက်ဟု ..... ၏၊ ဟောဟန်ကား—ဩဿ-နိယာ ဓမ္မာ .... တည်း။

http://www.dhammadownload.com

ထိုနောင် ..... ၏။ ဟောဟန်ကား — **အနောဿနိယာ ဓမ္မာ** .... တည်း။

ဿဃနိယာ၊ ဿဃ၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အနောဿနိယာ၊ ဿဃ၏ အာရုံမဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ .... ကား — လောကိစိတ် ကောသီတိ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဌဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ .... ကား — လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၃-ဿဃသမ္ပယုတ္တဒုက်

ဿဃနိယဒုက်ကို.... ... ၌ ဿဃ သမ္ပယုတ္တဒုက်ကို.....၏၊ .... ကား — **ဿဃ-သမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ** .... တည်း။

ထိုနောင် ..... ၏၊ .... ကား — **ဿဃဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ**.... တည်း။

ဿဃသမ္ပယုတ္တာ၊ ဿဃနှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဿဃဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ဿဃနှင့် မယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ .... ကား — အကုသိုလ် ဒ္ဒါဒသ၊ ဒေါသမူဒ္ဒေ၊ မောဟမူဒ္ဒေ၌ မောဟ ကြဉ်သော စေတသိက် သတ္တဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဲ့ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ .... ကား — ကုသိုလ် ဧကဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဌတိံသ၊ ဒေါသမူဒ္ဒေ၊ မောဟမူဒ္ဒေ၌ မောဟ၊ ရူပ် အဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

http://www.dhammadownload.com

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဲဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၄-ဩဃ ဩဃနိယဒုက်

ဩဃသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို .... ၌ ဩဃ ဩဃနိယဒုက်ကို .... ၏၊ ... ကား— **ဩဃာ စေဝ မဟာ ဩဃနိယာ စ** .... တည်း။

ထိုနောင် .... ၏၊ .... ကား—**ဩဃာနိယာ စေဝ မဟာ နော စ ဩဃာ** .... တည်း။

ဩဃာ စေဝ၊ ဩဃလည်း မည်ကုန်သော။ ဩဃနိယာ စ၊ ဩဃ၏ အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဩဃနိယာ စေဝ၊ ဩဃ၏အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ နော စ ဩဃာ၊ ဩဃလည်း မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

**ပဌမ.. ....ကား — ** လောဘ, ဒိဋ္ဌိ, မောဟ ဟုဆိုအပ်သော ဩဃတရားကိုယ် ၃-ပါး ရ၏။ (ဆိုမြဲဆိုလေ)။

**ဒုတိယ.....ကား — ** လောကိစိတ် ကောသိတိ၊ ဩဃ တရားကိုယ် ၃-ပါးကြဉ်သော စေတသိက် ကျေနပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဲဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိ သ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် **သပ္ပဒေသဒုက်** မည်၏။

၅-ဩဃ ဩဃသမ္ပယုတ္တဒုက်

ဩဃ ဩဃနိယဒုက်ကို ....၌ ဩဃ ဩဃသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို ..၏၊....ကား— **ဩဃာ စေဝ ဓမ္မာ ဩဃသမ္ပယုတ္တာ စ**....တည်း။

ထိုနောင်... ၏၊....ကား—**ဩဃသမ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ဩဃာ**.... တည်း။

ဩဃာ စေဝ၊ ဩဃလည်း မည်ကုန်သော။ ဩဃသမ္ပယုတ္တာ စ၊ ဩဃနှင့် လည်း ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဩဿသမ္ဘယုတ္တာ စေဝ၊ ဩဿနှင့်လည်း ယှဉ်ကုန်သော။ နော စ ဩဿာ၊ ဩဿလည်း မမရိုက်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဋမ..... **ကား—** လောသမ္ပဋိတ် ၈-ခု၌ရှိသော လောဘ, ဒိဋ္ဌိ, မောဟဟုဆို အပ်သော ဩဿတရားကိုယ် ၃-ပါးရ၏။ (ဆိုမြဲဆိုလေ)။

ဒုတိယ..... **ကား—** အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ ဩဿ တရားကိုယ် ၃-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် စတုဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဲဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် ကုသိုလ်ဧကဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက်အဌတိံသ၊ ဒေါသမူဒ္ဓေ၊ မောဟမူဒ္ဓေ၌ မောဟ၊ ရူပ် အဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် **သပ္ပဒေသဒုက်** မည်၏။

၆-ဩဿဝိပ္ပယုတ္တ ဩဿနိယဒုက်

ဩဿ ဩဿသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို..... ၌ ဩဿဝိပ္ပယုတ္တ ဩဿနိယဒုက်ကို .. ၏၊.... **ကား—ဩဿဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန ဓမ္မာ ဩဿနိယာပိ....တည်း။**

ထိုနောင်....၏၊....**ကား—အနောဿနိယာပိ**... တည်း။

ဩဿဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန၊ ဩဿနှင့် မယှဉ်ကုန်သော။ ဩဿနိယာပိ၊ ဩဿ၏ အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဩဿဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန၊ ဩဿနှင့် မယှဉ်ကုန်သော။ အနောဿနိယာပိ၊ ဩဿ၏ အာရုံလည်းမဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဋမ..... **ကား—** လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဌတိံသ၊ ဒေါသမူဒ္ဓေ၊ မောဟမူဒ္ဓေ၌ မောဟ၊ ရူပ် အဌဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဲဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ.....**ကား—** လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

http://www.dhammadownload.com

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် အကုသိုလ် ဒ္ဓါဒသ၊ ဒေါသမူဒ္ဒေ၊ မောဟမူ ဒ္ဒေ၌ မောဟ ကြင်သော စေတသိက် သတ္တဝီသ ဟု ဆိုအပ်သော ကြင်းသော ပရမတ္ထတရားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

ပဌမဒုက်၌ ဂတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ "ဩဃာ စေဝ ဓမ္မာ ဩဃသမ္ပယုတ္တာ စ။ ဩဃသမ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ဩဃာ" ဟူသော ဤပဌမဒုက်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့။

ထို့အတူ ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ ဩဃာ စေဝ ဓမ္မာ ဩဃဝိပ္ပယုတ္တာ စ။ ဩဃဝိပ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ဩဃာ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား—ဒေါသမူဒ္ဒေ၊ မောဟမူ ဒ္ဒေ၌ ရှိသော မောဟ ရ၏။

ရတိယ... ကား—ကုသိုလ် ဧကဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် **အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက် ။ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် အကုသိုလ် ဒ္ဓါဒသ၊ ဒေါသမူဒ္ဒေ၊ မောဟမူ ဒ္ဒေ၌ရှိသော မောဟ ကြင်သော စေတသိက် သတ္တဝီသ ဟု ဆိုအပ်သော ကြင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။**

"ဩဃဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ဩဃနိယာပိ။ အနောဃနိယာပိ" ဟု ဟောတော်မူလျှင် ပြီးကောင်းလျက် **သဒ္ဓါဒီကာ အတ္ထာဝီကော ဟောတိ** ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ အနက်လွန်ကို ပြခြင်းငှါ **ဒေါ ပန** ဟူသော သဒ္ဒါလွန်ကို ဟောတော်မူအပ်၏။

ထို **ဒေါ ပန** ဟူသော သဒ္ဒါလွန်ဖြင့် ပြအပ်သော အတိရေကဒုက် အပေါင်းတို့တွင် ဒုတိယဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကိုထည့်၍ "ဩဃဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ဩဃနိယာပိ။ အနောဃနိယာပိ" ဟူသော ဤဆဋ္ဌဒုက်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့။

ထို့အတူ ဒုတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ နော ဩဃာ ဓမ္မာ ဩဃ-နိယာပိ။ အနောဃနိယာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက်၏ အရကား "နော အာသဝါ ဓမ္မာ သာသဝါပိ။ အနာသဝါပိ" ဟူသော ဒုက်၏ အရနှင့် အလုံးစုံတူ၏)။

တတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ ဩဃာ ဓမ္မာ ဩဃသမ္ပယုတ္တာပိ။ ဩဃဝိပ္ပယုတ္တာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက်သည် "အာသဝါ ဓမ္မာ အာသဝသမ္ပယုတ္တာပိ။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာပိ" ဟူသော ဒုက်နှင့် အလုံးစုံ တူ၏)။

တတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ နော ဩဃာ ဓမ္မာ ဩဃသမ္ပ-ယုတ္တာပိ။ ဩဃဝိပ္ပယုတ္တာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

http://www.dhammadownload.com

၃-အဘိဓမ္မ ဒုကမာတိကာ အရကောက်

(ထိုဒုက်သည် "နော အာသဝါ ဓမ္မာ အာသဝသမ္မယုတ္တာပိ။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာပိ" ဟူသော ဒုက်နှင့် အလုံးစုံ တူ၏)။

တတိယဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ သြဃနိယာ ဓမ္မာ သြဃ-သမ္မယုတ္တာပိ။ သြဃဝိပ္ပယုတ္တာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက်သည် "သာသဝါ ဓမ္မာ အာသဝသမ္မယုတ္တာပိ။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာပိ" ဟူသော ဒုက်နှင့် အလုံးစုံ တူ၏)။

ပဌမဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ သြဃနိယာ ဓမ္မာ သြဃာပိ။ နော သြဃာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက်သည် "သာသဝါ ဓမ္မာ အာသဝါပိ။ အနာသဝါပိ" ဟူသောဒုက်နှင့် အလုံးစုံ တူ၏)

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ သြဃသမ္မယုတ္တာ ဓမ္မာ သြဃာပိ။ နော သြဃာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက်သည် "အာသဝသမ္မယုတ္တာ ဓမ္မာ အာသဝါပိ။ နော အာသဝါပိ" ဟူသော ဒုက်နှင့် အလုံးစုံ တူ၏)။

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ သြဃဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ သြဃာပိ။ နော သြဃာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက်သည် "အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ အာသဝါပိ။ နော အာသဝါပိ" ဟူသော ဒုက်နှင့် အလုံးစုံ တူ၏)။

http://www.dhammadownload.com

၇-ယောဂဂေါ်ဌက

၁-ယောဂဒုက်

သြဃဂေါ်ဌကကို.....၌ ယောဂဂေါ်ဌကကို.....၏၊ ထိုယောဂဂေါ်ဌက၌ လည်း—

၁။ ယောဂဒုက်၊
၂။ ယောဂနိယဒုက်၊
၃။ ယောဂ သမ္မယုတ္တဒုက်၊
၄။ ယောဂ ယောဂနိယဒုက်၊
၅။ ယောဂ ယောဂသမ္မယုတ္တဒုက်၊
၆။ ယောဂဝိပ္ပယုတ္တ ယောဂနိယဒုက် အားဖြင့် **၆-ပါး**အပြားရှိ၏။

ထို ၆-ပါးတို့တွင် ယောဂဒုက်ကို.....၏၊....ကား— **ယောဂါ ဓမ္မာ**....တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊.... ကား—**နော ယောဂါ ဓမ္မာ**....တည်း။

ယောဂါ၊ ယောဂမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နော ယောဂါ၊ ယောဂ မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—လောဘ, ဒိဋ္ဌိ, မောဟဟု ဆိုအပ်သော ယောဂတရားကိုယ် ၃-ပါး ရ၏။

ထို ယောဂတရားကိုယ် ၃-ပါးသည် သခ်ါရက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဓာတ်၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ဒိဋ္ဌိ, မောဟသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏၊ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ....ကား—စိတ်တမုယုတ် ကိုးဆယ်၊ယောဂတရားကို ၃-ပါးကြဉ်သော စေတသိက် ဧကုနပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက မည်၏။

၂-ယောဂနိယဒုက်

ယောဂဒုက်ကို.....၌ ယောဂနယဒုက်ကို..... ၏၊..... ကား—**ယောဂနိယာ ဓမ္မာ**.... တည်း။

http://www.dhammadownload.com

ထိုနောင်.....၏၊.....ကား—**အယောဂနိယာ ဓမ္မာ....** တည်း။

ယောဂနိယာ၊ ယောဂ၏ အာရုံ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အယောဂနိယာ၊ ယောဂ၏ အာရုံ မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— လောကိစိတ် ကောသီတိ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အင္ဂ-ဝီသ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— လောကုတ္တရာစိတ် ဂ-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ **နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။**

၃-ယောဂသမ္ပယုတ္တဒုက်

ယောဂနိယဒုက်ကို.....၌ ယောဂသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို.....၏၊.....ကား—**ယောဂသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ....** တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊..... ကား—**ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ....** တည်း။

ယောဂသမ္ပယုတ္တာ၊ ယောဂနှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ယောဂနှင့်မယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— အကုသိုလ် ဒ္ဒါဒသ၊ ဒေါသမူဒ္ဓေ၊ မောဟမူဒ္ဓေ၌ မောဟ ကြောင့်သော စေတသိက် သတ္တဝီသ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— ကုသိုလ် ဧကဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ဒေါသမူဒ္ဓေ၊ မောဟမူဒ္ဓေ၌ မောဟ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

http://www.dhammadownload.com

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဲဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၄-ယောဂ ယောဂနိယဒုက်

ယောဂသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို..... ၌ ယောဂ ယောဂနိယဒုက်ကို .... ၏၊ .... ကား—ယောဂါ စေဝ ဓမ္မာ ယောဂနိယာ စ .... တည်း။

ထိုနောင် .... ၏။.....ကား – ယောဂနိယာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ယောဂါ.... တည်း။

ယောဂါ စေဝ၊ ယောဂလည်း မည်ကုန်သော။ ယောဂနိယာ စ၊ ယောဂ၏ အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့လည်း။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ယောဂနိယာ စေဝ၊ ယောဂ၏အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ နော စ ယောဂါ၊ ယောဂလည်း မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ .... ကား—လောဘ, ဒိဋ္ဌိ, မောဟ ဟုဆိုအပ်သော ယောဂ တရားကိုယ် ၃-ပါး ရ၏။ (ဆိုမြဲဆိုလေ)။

ဒုတိယ .... ကား— လောကီစိတ် ၊ကောသီတိ၊ ယောဂတရားကိုယ် ၃-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် ကျေနပညာသ၊ ရှုပ် အဌဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဲဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါး တို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော ကြင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၅-ယောဂ ယောဂသမ္ပယုတ္တဒုက်

ယောဂ ယောဂနိယဒုက်ကို .... ၌ ယောဂ ယောဂသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို .... ၏၊ .... ကား —— ယောဂါ စေဝ ဓမ္မာ ယောဂသမ္ပယုတ္တာ စ .... တည်း။

ထိုနောင် ..... ၏၊ ..... ကား——ယောဂသမ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ယောဂါ .... တည်း။

ယောဂါ စေဝ၊ ယောဂလည်း မည်ကုန်သော။ ယောဂသမ္ပယုတ္တာ စ ယောဂ နှင့်လည်း ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

ယောဂသမ္မယုတ္တာ စေဝ၊ ယောဂနှင့်လည်းယှဉ်ကုန်သော။ နော စ ယောဂါ၊ ယောဂလည်း မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ .... ကား — လောဘမူစိတ် ဂ-ခု၌ ရှိသော လောဘ, ဒိဋ္ဌိ, မောဟဟု ဆိုအပ်သော ယောဂတရားကိုယ် ၃-ပါး ရ၏။ (ဆိုမြဲဆိုလေ)။

ဒုတိယ .... ကား — အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ ယောဂတရားကိုယ် ၃-ပါးကြဉ် သော စေတသိက် စတုဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဲဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါး တို့တွင် ကုသိုလ် ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ဒေါသမူဒ္ဓေ၊ မောဟမူဒ္ဓေ၌ မောဟ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၆-ယောဂဝိပ္ပယုတ္တ ယောဂနိယဒုက်

ယောဂ ယောဂသမ္မယုတ္တဒုက်ကို ..... ၌-ယောဂဝိပ္ပယုတ္တ ယောဂနိယဒုက်ကို .... ၏၊ .... ကား —ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန ဓမ္မာ ယောဂနိယာပိ ...တည်း။

ထိုနောင် ..... ၏၊ .... ကား — အယောဂနိယာပိ .... တည်း။

ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန၊ ယောဂနှင့်မယှဉ်ကုန်သော။ ယောဂနိယာပိ၊ ယောဂ၏ အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန၊ ယောဂနှင့်မယှဉ်ကုန်သော။ အယောဂနိယာပိ၊ ယောဂ၏အာရုံလည်း မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ .... ကား — လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ဒေါသမူဒ္ဓေ၊ မောဟမူဒ္ဓေ၌ မောဟ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဲဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ .... ကား — လောကုတ္တရာစိတ် ဂ-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဲဖွဲ့လေ)။

http://www.dhammadownload.com

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် အကုသိုလ် ဒုါဒသ၊ ဒေါသမူဒ္ဒေ၊ မောဟမူဒ္ဒေ၌ မောဟ ကြည့်သော စေတသိက် သတ္တဝီသ ဟုဆိုအပ်သော ကြင်းသောပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ "**ယောဂါ စေဝ ဓမ္မာ ယောဂသမ္မယုတ္တာ စ ယောဂသမ္မယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ယောဂါ**"ဟူသော ဤပဋ္ဌာန်းမဒုက်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့။

ထိုအတူ ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကိုထည့်၍**ယောဂါ စေဝ ဓမ္မာ ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာ စ။ ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ယောဂါ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက်သည် "အာသဝါ စေဝ ဓမ္မာ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ စ။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ အာသဝါ"ဟူသော ဒုက်နှင့် အလုံးစုံ တူ၏)။

"ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ယောဂနိယာပိ။ **အယောဂနိယာပိ**" ဟု ဟောတော်မူလျှင် ပြီးကောင်းလျက် **သဒ္ဒါဓိကာ အတ္ထာဓိကော ဟောတိ** ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ အနက်လွန်ကို ပြခြင်းငှါ **ဓေါ ပန** ဟူသော သဒ္ဒါလွန်ကို ဟောတော်မူအပ်၏။

ထို **ဓေါ ပန** ဟူသော သဒ္ဒါလွန်ဖြင့် ပြအပ်သော အတိရေကဒုက် အပေါင်းတို့တွင် ဒုတိယဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကိုထည့်၍ "ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ယောဂနိယာပိ။ အယောဂနိယာပိ"ဟူသော ဤဆဋ္ဌဒုက်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့။

ထိုအတူ ဒုတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ **နော ယောဂါ ဓမ္မာ ယောဂနိယာပိ။ အယောဂနိယာပိ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက်သည်"နော အာသဝါ ဓမ္မာ သာသဝါပိ။အနာသဝါပိ"ဟူသော ဒုက်နှင့် အလုံးစုံ တူ၏)။

တတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ **ယောဂါ ဓမ္မာ ယောဂသမ္မယုတ္တာပိ။ ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာပိ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက်သည် "အာသဝါ ဓမ္မာ အာသဝသမ္မယုတ္တာပိ။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာပိ "ဟူသော ဒုက်နှင့် အလုံးစုံ တူ၏)။

တတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ **နော ယောဂါ ဓမ္မာ ယောဂသမ္မယုတ္တာပိ။ ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာပိ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထို ဒုက်သည် "နော အာသဝါ ဓမ္မာ အာသဝသမ္မယုတ္တာပိ။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာင် ဟူသော ဒုက်နှင့် အလုံးစုံ တူ၏)။

တတိယဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ **ယောဂနိယာ ဓမ္မာ ယောဂသမ္မယုတ္တာပိ။ ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာပိ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

http://www.dhammadownload.com

(ထိုဒုက်သည် "သာသဝါ ဓမ္မာ အာသဝသမ္ပယုတ္တာပိ။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာပိ" ဟူသော ဒုက်နှင့် အလုံးစုံ တူ၏)။

ပဌမဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ **ယောဂနိယာ ဓမ္မာ ယောဂါပိ။ နော ယောဂါပိ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက်သည်"သာသဝါ ဓမ္မာ အာသဝါပိ။နော အာသဝါပိ"ဟူသော ဒုက်နှင့် အလုံးစုံ တူ၏)။

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ **ယောဂသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ယောဂါပိ။ နော ယောဂါပိ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက်သည် "အာသဝသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ အာသဝါပိ။ နော အာသဝါပိ" ဟူသော ဒုက်နှင့် အလုံးစုံ တူ၏)။

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ **ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ယောဂါပိ။ နော ယောဂါပိ** ဟူသော ဒုက်သည်သည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက်သည် "အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ အာသဝါပိ။နော အာသဝါပိ"ဟူသော ဒုက်နှင့် အလုံးစုံ တူ၏)။

http://www.dhammadownload.com

၈-နိဝရဏဝဂ်ါ

၁-နိဝရဏဒုက်

ယောဂဂေါ်စ္ဆကို ..... ၌ နိဝရဏဂေါ်စ္ဆကကို ..... ၏။ ထို နိဝရဏဂေါ်စ္ဆက ၌လည်း —

၁။ နိဝရဏဒုက်၊
၂။ နိဝရဏိယဒုက်၊
၃။ နိဝရဏသမ္မယုတ္တဒုက်၊
၄။ နိဝရဏ နိဝရဏိယဒုက်၊
၅။ နိဝရဏ နိဝရဏသမ္မယုတ္တဒုက်၊
၆။ နိဝရဏဝိပ္ပယုတ္တ နိဝရဏိယဒုက် အားဖြင့် ၆-ပါး အပြား ရှိ၏။

ထို ၆-ပါးတို့တွင် နိဝရဏဒုက်ကို ...၏။.... ကား —**နိဝရဏာ ဓမ္မာ**.... တည်း။

ဂိုနောင် ..... ၏။ ... ကား — **နော နိဝရဏာ ဓမ္မာ** .... တည်း။

နိဝရဏာ၊ နိဝရဏမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နော နိဝရဏာ၊ နိဝရဏ မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ.....ကား — လောဘ, ဒေါသ, ထိန, မိဒ္ဓ, ဥဒ္ဓစ္စ, ကုက္ကုစ္စ, ဝိစိကိစ္ဆာ, မောဟ ဟုဆိုအပ်သော နိဝရဏတရားကိုယ် ၈-ပါး ရ၏။

ထိုနိဝရဏတရားကိုယ် ၈-ပါးသည် သခ်ါရက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဓာတ်၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

လောဘမှ တပါး နိဝရဏဘာရားကို ၇-ပါးသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏၊ လောဘ သည် သမุဒယသစ္စာ မည်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါးတည်း။

ဒုတိယ....ကား — စိတ် တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ နိဝရဏတရားကိုယ် ၈-ပါး ကြင်သော ဇဝတသိက် စတုစတ္တာလီသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၂-နိဝရဏိယဒုက်

နိဝရဏဒုက်ကို....၌ နိဝရဏိယဒုက်ကို....၏၊ ဟောဟာန်ကား— **နိဝရဏိယ္ဟာ ဓမ္မာ**....တည်း။

http://www.dhammadownload.com

ထိုနောင်....၏၊ ဟောဟန်ကား — **အနိဝရဏိယာ ဓမ္မာ**....တည်း။

နိဝရဏိယာ၊ နိဝရဏ၏ အာရုံ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်၊ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အနိဝရဏိယာ၊ မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— လောကိစိတ် ကောသိတိ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝိသ ရှိ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန် ရှိ၏။

ထိုဘရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဲ့ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၃-နိဝရဏသမ္ပယုတ္တဒုက်

နိဝရဏိယဒုက်ကို....၌ နိဝရဏသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို....၏၊....ကား—**နိဝရဏသမ္ပ-ယုတ္တာ ဓမ္မာ**... တည်း။

ထိုနောင်....၏၊ ...ကား —**နိဝရဏဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ**....တည်း။

နိဝရဏသမ္ပယုတ္တာ၊ နိဝရဏနှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နိဝရဏဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား — အကုသိုလ် ဒ္ဝါဒသ၊ စေတသိက် သတ္တဝိသ ရှိ၏။

ထိုဘရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါးဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဲ့ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား—ကုသိုလ် ဧကဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရှိ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၄-နိဝရဏ နိဝရဏိယဒုက်

နိဝရဏသမ္မယုတ္တဒုက်ကို....၌ နိဝရဏ နိဝဏိယဒုက်ကို....၏၊....ကား—**နိဝ-ရဏာ ၈၀ ဓမ္မာ နိဝရဏိယာ စ**....တည်း။

ထိုနောင်....၏၊....ကား—**နိဝရဏိယာ ၈၀ ဓမ္မာ နော စ နိဝရဏာ**....တည်း။

နိဝရဏာ ၈၀၊ နိဝရဏလည်း မည်ကုန်သော။ နိဝရဏိယာ စ၊ နိဝရဏ၏ အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နိဝရဏိယာ ၈၀၊ နိဝရဏ၏ အာရုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ နော စ နိဝရဏာ၊ နိဝရဏလည်း မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—လောဘ ။ပ။ မောဟဟု ဆိုအပ်သော နိဝရဏ တရားကိုယ် ၇-ပါး ရ၏။ (ဆိုမြဲဆိုလေ)။

ဒုတိယ....ကား—လောဘိစိတ် ကောသီတိ၊ နိဝရဏတရားကိုယ် ၇-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် စတုစတ္တာလီသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက် ။ပ။ တို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၇-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကြင်းသော ။ပ။ ကြောင့် **သပ္ပဒေသဒုက်** မည်၏။

၅-နိဝရဏ နိဝရဏသမ္မယုတ္တဒုက်

နိဝရဏ နိဝရဏိယဒုက်ကို ....၌ နိဝရဏ နိဝရဏသမ္မယုတ္တဒုက်ကို..... ၏၊ .... ကား—**နိဝရဏာ ၈၀ ဓမ္မာ နိဝရဏသမ္မယုတ္တာ စ** ....တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊....ကား—**နိဝရဏသမ္မယုတ္တာ ၈၀ ဓမ္မာ နော စ နိဝရ-ဏာ**....ဟုတည်း။

နိဝရဏာ ၈၀၊ကုန်သော။ နိဝရဏသမ္မယုတ္တာ စ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နိဝရဏသမ္မယုတ္တာ ၈၀၊ နှင့်လည်းယှဉ်ကုန်သော။ နော စ နိဝရဏာ၊မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—လောဘ ။ပ။ မောဟဟု ဆိုအပ်သော နိဝရဏ တရားကိုယ် ၇-ပါး ရ၏။ (ဆိုမြဲဆိုလေ)။

http://www.dhammadownload.com

ဒုတိယ....ကား—အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ နိဝရဏတရားကိုယ် ၈-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် ဧကူနဝီသ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက် ။ပ။ တို့တွင် ကုသိုလ် ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ။ပ။ ကြောင့် **သပ္ပဒေသဒုက်** မည်၏။

၆-နိဝရဏဝိပ္ပယုတ္တ နိဝရဏိယဒုက်

နိဝရဏ နိဝရဏသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို.....၌ **နိဝရဏဝိပ္ပယုတ္တ** နိဝရဏိယဒုက်ကို.... ၏၊.....**ကား**—**နိဝရဏဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန ဓမ္မာ နိဝရဏိယာပိ**....တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊....**ကား** —**အနိဝရဏိယာပိ**....တည်း။

နိဝရဏဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ် ပန၊ ကုန်သော။ **နိဝရဏိယာပိ**၊ လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နိဝရဏဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ် ပန၊ ကုန်သော။ **အနိဝရဏိယာပိ**၊ လည်း မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား —**လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ**၊ **လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိံသ**၊ **ကြိ-ယာစိတ် ဝီသ**၊ **စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ**၊ **ရူပ် အဋ္ဌဝီသ** ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား—**လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု**၊ **စေတသိက် ဆတ္တိံသ**၊ **နိဗ္ဗာန် ရ**၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ **သပ္ပဒေသ ဒုက်** ။ပ။ တို့တွင် **အကုသိုလ် ဒွါဒသ**၊ **စေတသိက် သတ္တဝီသ**ဟု ဆိုအပ်သော ကြင်းသော ပရမတ္ထတရားရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့် **သပ္ပဒေသဒုက်** မည်၏။

"**နိဝရဏဝိပ္ပယုတ္တာ** ဓမ္မာ **နိဝရဏိယာပိ**။ **အနိဝရဏိယာပိ**" ဟု ဟောမတော်မူလျှင် ပြီးကောင်းလျက် **သဠါဓိကာ အတ္ထာဓိကော ဟောဘိ** ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ **အနက်လွန်**ကို ပြခြင်းငှါ **ခေါ် ပန** ဟူသော **သဒ္ဒါ**လွန်ကို ဟောတော်မူအပ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ထို **ဓေါ ပန** ဟူသော သဒ္ဒါလွန်ဖြင့် ပြအပ်သော အတိရေကဒုက် အပေါင်းတို့တွင် ဒုတိယဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ "**နိ**ဝရဏဝိပ္ပယုတ္တာ (**နိ**ဝရဏိ-ယာပိ။ **အ**နိ**ဝ**ရဏိယာပိ" ဟူသော ဤဆဌဒုက်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့။

ဂိအတူ ဒုတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ **နေ**ာ **နိ**ဝရဏာ **ဓ**မ္မာ **နိ**ဝရဏိ-ယာပိ။ **အ**နိ**ဝ**ရဏိယာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....**ကား**—လောကိစိတ် ကောသိတိ၊ နိဝရဏတရားကိုယ် ဂ-ပါး ကြဉ်သော စေ-တသိက် စတုစတ္တာလီသ၊ ရုပ် အဌဝီသ ရ၏။

ဒုတိယ....**ကား**—လောကုတ္တရာစိတ် ဂ-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်။ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် နိဝရဏတရား ကိုယ် ဂ-ပါးဟုဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထ တရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် **သ**ပ္ပ**ဒေ**သ-**ဒုက်** **မ**ည်၏။

တတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ **နေ**ာ **နိ**ဝရဏာ **ဓ**မ္မာ **နိ**ဝရဏ-**သ**မ္မယုတ္တာ**ပ**ိ။ **နိ**ဝရဏဝိပ္ပယုတ္တာ**ပ**ိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....**ကား**— အကုသိုလ် ဒ္ဒါဒသ၊ နိဝရဏ တရားကိုယ် ဂ-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် ကျေနဝီသ ရ၏။

ဒုတိယ....**ကား**—ကုသိုလ် ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဌတိံသ၊ ရုပ် အဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်။ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် နိဝရဏတရား ကိုယ် ဂ-ပါး ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် **သ**ပ္ပ-**ဒေ**သ**ဒုက်** **မ**ည်၏။

တတိယဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ **နိ** **ရ**ဏိ**ယ**ာ **ဓ**မ္မာ **နိ**ဝရဏ**သ**မ္မယု-**တ**္တာ**ပ**ိ။ **နိ**ဝရဏ**ဝ**ိပ္ပယုတ္တာ**ပ**ိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....**ကား**—အကုသိုလ် ဒ္ဒါဒသ၊ စေတသိက် သတ္တဝီသ ရ၏။

ဒုတိယ....**ကား**—လောကိ(ကုသိုလ် သတ္တရသ၊ လောကိဝိပါက် ဗာတ္တိံသ၊ ကြ်ယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဌတိံသ၊ ရုပ် အဌဝီသ ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်။ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် လောကုတ္တရာ-စိတ် ဂ-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်**၏** **အ**ဖြစ်ကြောင့် **သ**ပ္ပ**ဒေ**သ**ဒုက်** **မ**ည်၏။

http://www.dhammadownload.com

ပဌမဒုက်၌ ဒုကိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ နိဝရဏိယာ ဓမ္မာ နိဝရဏာပိ။နော နိဝ-ရဏာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား—နိဝရဏတရားကိုယ် ၈-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ နိဝရဏတရားကိုယ် ၈-ပါး ကြည်သော စေတသိက် စတုစတ္တာလီသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်။ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် လောကုတ္တရာ စိတ် ၈-ခု၊စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုကိ၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ နိဝရဏသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ နိဝရဏာပိ။ ဧနာ နိဝရဏာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား—နိဝရဏဘာရားကိုယ် ၈-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—အကုသိုလ် ဒ္ဓါဒသ၊ နိဝရဏတရားကိုယ် ၈-ပါး ကြည်သော စေတ-သိက် ကျေနဝီသ ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်။ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် ကုသိုလ် ကေ-ဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၉-ပရာမာသဂေါ်ဌက

၁-ပရာမာသဒုက်

နိဝရဏဂေါ်ဌကကို ..... ၌ ပရာမာသဂေါ်ဌကကို ..... ၏၊ ..... ထို ပရာ-
မာသဂေါ်ဌက၌လည်း—

၁။ ပရာမာသဒုက်၊
၂။ ပရာမဋ္ဌဒုက်၊
၃။ ပရာမာသသမ္မယုတ္တဒုက်၊
၄။ ပရာမာသ ပရာမဋ္ဌဒုက်၊
၅။ ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တ ပရာမဋ္ဌဒုက် အားဖြင့် ၅-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၅-ပါး တို့တွင် ပရာမာသဒုက်ကို ..... ၏၊ ..... ကား — **ပရာမာသာ ဓမ္မာ** .... တည်း။

ထိုနောင် ..... ၏၊ ..... ကား – **နော ပရာမာသာ ဓမ္မာ** .... တည်း။–

ပရာမာသာ၊ ပရာမာသ မည်ကုန်သော။ ဝါ၊ မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်
တတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နော ပရာမာသာ၊ ပရာမာသ မမည်ကုန်သော။ ဝါ၊ မှားသောအားဖြင့်
မသုံးသပ်တတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ .... **ကား** — ဒိဋ္ဌိဟု ဆိုအပ်သော ပရာမာသ တရားကိုယ် ၁-ပါး ရ၏။

ထိုပရာမာသ တရားကိုယ် ၁-ပါးသည် သခ်ါရကွန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဓာတ်၊
ဒုက္ခသစ္စာ အားဖြင့် ၁-ပါးသာ ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ .... **ကား** — စိတ် တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ ပရာမာသ တရားကိုယ် ၁-ပါး
ကြဉ်သော စေတသိက် ကေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်
ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၂-ပရာမဋ္ဌဒုက်

ပရာမာသဒုက်ကို ..... ၌ ပရာမဋ္ဌဒုက်ကို ..... ၏၊ ..... ကား — **ပရာမဋ္ဌာ ဓမ္မာ** .... တည်း။

http://www.dhammadownload.com

ထိုနောင် ..... ၏၊ ...., **ကား — အပရာမဋ္ဌာ ဓမ္မာ** .... တည်း။

ပရာမဋ္ဌာ၊ ပရာမာသ၏အာရုံပြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်တတ်ကုန်သော တရားတို့သည် မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်အပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်၊ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အပရာမဋ္ဌာ၊ ပရာမာသ၏ အာရုံမဟုတ်ကုန်သော။ ဝါ၊ မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်တတ်ကုန်သော တရားတို့သည် မှားသောအားဖြင့် မသုံးသပ် အပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ .... ကား — လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ .... ကား — လောကုတ္တရာစိတ် ဂ-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၃-ပရာမာသသမ္မယုတ္တဒုက်

ပရာမဋ္ဌဒုက်ကို ..... ၌ ပရာမာသသမ္မယုတ္တ ဒုက်ကို ..... ၏၊ ..... **ကား — ပရာမာသသမ္မယုတ္တာ ဓမ္မာ** .... တည်း။

ထိုနောင် ..... ၏၊ .... **ကား — ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ** .... **တည်း**။

ပရာမာသသမ္မယုတ္တာ၊ ပရာမာသနှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ **တို့သည်**။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ... ကား — ဒိဋ္ဌိဂတသမ္မယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ ဒိဋ္ဌိ, မာန, ဒေါသ, ဣဿာ, မစ္ဆရိယ, ကုက္ကုစ္စ, ဝိစိကိစ္ဆာ ကြဉ်သော စေတသိက် ဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား — ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ ဒေါသမူ ဒွေ၊ မောဟမူ ဒွေ၊ ကုစ္စိုလ် ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ ဒိဋ္ဌိ ကြဉ်သော စေ-ဘသိက် ကေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ **နိဗ္ဗာန် ရ၏**။

http://www.dhammadownload.com

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက်။ ဗ ။ တို့တွင် ဒိဋ္ဌိ ဟုဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် **သပ္ပဒေသဒုက်** မည်၏။

၄-ပရာမာသ ပရာမဋ္ဌဒုက်

ပရာမာသ သမ္မယုတ္တဒုက်ကို.....၌ ပရာမာသ ပရာမဋ္ဌဒုက်ကို....၏၊ ကား— **ပရာမာသာ စေဝ ခမ္မာ ပရာမဋ္ဌာ စ**....တည်း။

ထိုနောင်.....၏။ ကား—**ပရာမဋ္ဌာ စေဝ ခမ္မာ နော စ ပရာမာသာ**....တည်း။

ပရာမာသာ စေဝ၊ ပရာမာသလည်း မည်ကုန်သော။ ပရာမဋ္ဌာ စ၊ ပရာမာသ ၏ အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ခမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပရာမဋ္ဌာ စေဝ၊ ပရာမာသ၏အာရုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ နော စ ပရာမာသာ၊ လည်း မမည်ကုန်သော။ ခမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— ဒိဋ္ဌိ ဟုဆိုအပ်သော ပရာမာသ တရားကိုယ် ၁-ပါး ရ၏။

ထိုပရာမာသ တရားကိုယ် ၁-ပါး သည် သခ်ါရက္ခန္ဓာ၊ ခမ္မာယတန၊ ခမ္မဓာတ်၊ ဒုက္ခသစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါးသာ ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ....ကား— လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ ပရာမာသတရားကိုယ် ၁-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် ကေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက် ။ ပ ။ တို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော ။ ပ ။ ကြောင့် **သပ္ပဒေသ-ဒုက်** မည်၏။

၁-ဤသို့ ဒိဋ္ဌိကို ဒုက်မုတ်ထုတ်မှ—

ဒုကေသု ဟေတုဂေါ်ဌကခေါ်နှင့် ဥပါဒါနဂေါ်ဌကပရိယောသာနဘဝနှင့် နဝန္ဓံ ဂေါ်ဌကာနှင့် ပရိယောသာနေ ထယော တယော ဒုကာ—

ဟူသော အဋ္ဌကထာ (၈၀) နှင့် ညီသည်။

သံယောဇဉ်ဇသည်တို့ကဲ့သို့ မဟုတ်၊ ပရာမာသသည် **အချင်းခပ်သိမ်း** တခုတည်းဖြစ်၍ "ပရာမာသော နု ဝတ္ထုမှာ ပရာမာသသမ္မယုတ္တောတိပိ ပရာမဇ္ဇသဝိပ္ပယုတ္တောတိပိ" ဟု၍ ပါဠိတော် (၂၈၆)၌ **အထူး** ဟောတော်မူသည်။

http://www.dhammadownload.com

၅-ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တ ပရာမဋ္ဌဒုက်

ပရာမာသ ပရာမဋ္ဌဒုက်ကို....၌ ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တ ပရာမဋ္ဌဒုက်ကို.....၏၊.... ကား—ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ် ပန ဓမ္မာ ပရာမဋ္ဌာပိ....တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊.....ကား— အပရာမဋ္ဌာပိ....တည်း။

ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ် ပန၊ ပရာမာသနှင့် မယှဉ်ကုန်သော။ ပရာမဋ္ဌာပိ၊ ပရာမာသ၏ အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ် ပန၊ ပရာမာသနှင့် မယှဉ်ကုန်သော။ အပရာမဋ္ဌာပိ၊ ပရာမာသ၏ အာရုံလည်း မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ဒေါသမူဒ္ဓေ၊ မောဟမူဒ္ဓေ၊ လောကီ ကုသိုလ် သတ္တရသ၊ လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ ဒိဋ္ဌိ ကြဉ်သော စေတသိက် ကေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဘုရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်။ ပ ။ တို့တွင် ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ မာန, ဒေါသ, ဣဿာ, မစ္ဆရိယ, ကုက္ကုစ္စ, ဝိစိကိစ္ဆာ ကြဉ်သော စေတသိက် ကေဝီသ ဟုဆိုအပ်သော ကြောင်းသော ။ ပ ။ ကြောင့် **သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏**။

"ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ပရာမဋ္ဌာပိ။ အပရာမဋ္ဌာပိ" ဟု ဟောတော်မူလျှင် ပြီးကောင်းလျက် သဒ္ဒါခီကာ အတ္ထာခီကော ဟောတီ ဟူသော ပရိဘာသာနှင့် အညီ အနက်လွှဲနှိုက်ကို ပြခြင်းငှါ ခေါ် ပန ဟူသော သဒ္ဒါလွှဲနှိုက်ကို ဟောတော်မူအပ်၏။

ထို ခေါ် ပန ဟူသော သဒ္ဒါလွှဲနှိုက်ဖြင့် ပြအပ်သော အတိရေကဒုက် အပေါင်းတို့တွင် ဒုတိယဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ "ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ပရာမဋ္ဌာပိ။ အပရာမဋ္ဌာပိ" ဟူသော ဤပဌမဒုက်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့။

ထိုအတူ ဒုတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ **ခေါ် ပရာမာသာ ဓမ္မာ ပရာမဋ္ဌာပိ။ အပရာမဋ္ဌာပိ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား—လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ ပရာမာသတရားကိုယ် ၁-ပါးကြဉ်သော **စေတသိက် ကေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏**။

http://www.dhammadownload.com

ဒုတိယ....ကား— လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိ သ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏ သပ္ပဒေသဒုက်။ ပ ။ ၂-ပါး တို့တွင် ပရာ-မာသတရားကိုယ် ၁-ပါး ဟုဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် **သပ္ပဒေသဒုက်** မည်၏။

တတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ **နော ပရာမာသာ ဧမ္မာ ပရာမာသသမ္မယုတ္တာပိ။ ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တာပိ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား—ဒိဋ္ဌိဂတသမ္မယုတ် ၄-ခု၊ ဒိဋ္ဌိကြဉ်သော စေတသိက် ဝီသ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ဒေါသမူဒ္ဒေ၊ မောဟမူဒ္ဒေ၊ ကုသိုလ်ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ ဒိဋ္ဌိကြဉ်သော စေတသိက် ကေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုပုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက် ။ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် ဒိဋ္ဌိ ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် **သပ္ပဒေသ-ဒုက်** မည်၏။

တတိယဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ **ပရာမဋ္ဌာ ဧမ္မာ ပရာမာသ-သမ္မယုတ္တာပိ။ ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တာပိ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ... ကား—ဒိဋ္ဌိဂတသမ္မယုတ် ၄-ခု၊ ဒိဋ္ဌိကြဉ်သော စေတသိက် ဝီသ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ဒေါသမူဒ္ဒေ၊ မောဟမူဒ္ဒေ၊ လောဘီ ကုသိုလ် သတ္တရသ၊ လောဘီဝိပါက် ဗာတ္တိ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ ဒိဋ္ဌိကြဉ်သော စေတသိက် ကေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက် ။ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် လော-ကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိ သ၊ ဒိဋ္ဌိစေတသိက် တည်းဟူသော ပရာမာသတရားကိုယ် ၁-ပါး၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် **သပ္ပဒေသဒုက်** မည်၏။

ပဌမဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ **ပရာမဋ္ဌာ ဧမ္မာ ပရာမာသာပိ။ နော ပရာမာသာပိ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား—ပရာမာသ တရားကိုယ် ၁-ပါး ရ၏။

**ဒုတိယ .... ကား — ** လောဘီစိတ် ကောသီတိ၊ ပရာမာသတရားကိုယ် ၁-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် ကေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက် ။ပ။ ၂-ပါး တို့တွင် **လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိ သ၊ နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်း** သော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ **အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက်** မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၁၀-မဟာန္တရဒုက်

၁-သာရမ္ဘဏဒုက်

ပရာမသဂေါ့ဠာကကို.....၌ မဟာန္တရဒုက်ကို.....၏၊ ထို မဟာန္တရဒုက်သည် လည်း—

၁။ သာရမ္ဘဏဒုက်၊
၂။ စိတ္တဒုက်၊
၃။ စေတသိကဒုက်၊
၄။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တဒုက်၊
၅။ စိတ္တသံသဋ္ဌဒုက်၊
၆။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဒုက်၊
၇။ စိတ္တသဟဘုဒုက်၊
၈။ စိတ္တာနုပရိဝတ္တိဒုက်၊
၉။ စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနဒုက်၊
၁၀။ စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနသဟဘုဒုက်၊
၁၁။ စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာနုပရိဝတ္တိဒုက်၊
၁၂။ အဇ္ဈတ္တိကဒုက်၊
၁၃။ ဥပါဒါဒုက်၊
၁၄။ ဥပါဒိန္နဒုက် အားဖြင့် ၁၄-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၁၄-ပါးတို့တွင် သာရမ္ဘဏဒုက်ကို.....၏။

ထို သာရမ္ဘဏဒုက်၌လည်း ပဌမပဒ, ဒုတိယပဒ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် ပဌမပဒကို.....၏၊.....ကား—**သာရမ္ဘဏာ ဓမ္မာ**.... တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊.....ကား—**အနာရမ္ဘဏာ ဓမ္မာ**.... တည်း။

သာရမ္ဘဏာ၊ အာရုံပြုခြင်းး ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အနာရမ္ဘဏာ၊ အာရုံပြုခြင်း မရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—**စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ ရှိ**၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂ ပါး၊ ဓာတ် အားဖြင့် ၈-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ဟူသော်ကား—

စေတသိက် ဒွေပညာသတို့တွင် ဝေဒနာသည် ဝေဒနာကွန္ဓာ မည်၏၊ သညာ သည် သညာကွန္ဓာ မည်၏၊ ဝေဒနာ သညာမှ ကြွင်းသော စေတသိက် ပညာ-

http://www.dhammadownload.com

သသည် သခ်ါရက္ခန္ဓာ မည်၏၊ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏၊ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် မနာယတန မည်၏၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ သည် ဓမ္မာယတန မည်၏၊ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၈-ပါး ဟူသော်ကား—

စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေသည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ် မည်၏ ။ပ။ ကာယဝိညာဉ်ဒွေသည် ကာယဝိညာဏဓာတ် မည်၏၊ ပဋ္ဌဒ္ဒါရုဝဇ္ဇန်း, သမ္ပဋိစ္ဆိန်းဒွေသည် မနောဓာတ် မည်၏၊ ကြွင်းသော စိတ် ၇၆-ခုသည် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏၊ စေတသိက် ဒွေပညာသသည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏၊ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၈-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား—

လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ လောဘကြောင့်သော စေတသိက် ကေပညာသသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏၊ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏၊ မဂ်စိတ် ၄-ခုဌ ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ။ပ။ သမ္မာသမာဓိ ဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၈ပါး၊ ၇-ပါး ။ပ။ အရဟတ္တမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာမည်၏၊ ကြွင်းသော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၉-ခု၊ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၇-ခုသည် သစ္စာ ဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ....ကား—ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် အားဖြင့် ၁၁-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ် အဋ္ဌဝီသသည် ရူပက္ခန္ဓာ မည်၏၊ နိဗ္ဗာန်သည် ခန္ဓာဟူသော အရေအ တွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁၁-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ် အဋ္ဌဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခာယတနမည်၏။ပ။ ပထဝီ, တေဇော, ဝါယောဟုဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနမည်၏၊ အာပေါ။ပ။ အနိစ္စတာ အားဖြင့် သုခုမရူပ် သောင်္ဂြိုလ်, နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မာယတန မည်၏၊ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၁၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁၁-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ် အဋ္ဌဝီသ တို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဓာတ်မည်၏ ။ ပ ။ ပထဝီ, တေဇော, ဝါယော ဟုဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်မည်၏၊

http://www.dhammadownload.com

အာပေါ ။ပ။ အနိစ္စတာအားဖြင့် သုခုမရူပ် သောဌသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏၊ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၁၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ် အဋ္ဌဝီသသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏၊ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာမည်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သာရမ္မဏာ ဓမ္မာ၊ အနာရမ္မဏာ ဓမ္မာ ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော ဤသဒ္ဓါအစဉ်သည် ပရမတ္ထတရားကို နှစ်စုပြု၍ ဟောရာ ဟောကြောင်းဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဒုက်မည်၏၊ ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက်, သဗ္ဗလဒ္ဓနာမဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါးအပြားရှိ၏၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင် အစဉ်တည်သော သာရမ္မဏသဒ္ဓါ ဖြင့် သာရမ္မဏဒုက် ဟူ၍ ရအပ်သောအမည် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အာဒီ လဒ္ဓနာမဒုက်မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၂-စိတ္တဒုက်

သာရမ္မဏဒုက်ကို.....၌ စိတ္တဒုက်ကို....၏၊....ကား—**စိတ္တာ ဓမ္မာ**....တည်း။

ထိုနောင် ....၏၊ ....ကား—**နော စိတ္တာ ဓမ္မာ**....တည်း။

စိတ္တာ၊ စိတ်မည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နော စိတ္တာ၊ စိတ်မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— စိတ် တခုယုဘ်ကိုးဆယ် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁-ပါး၊ ဓာတ် အားဖြင့် ၇-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး ဟူသော်ကား—

စိတ် တခုယုတ်ကိုးဆယ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာမည်၏၊ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁-ပါး ဟူသော်ကား—

စိတ် တခုယုတ်ကိုးဆယ်သည် မနာယတန မည်၏၊ ဤသို့လျှင် အာယတန အားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၇-ပါး ဟူသော်ကား—

စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေသည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်မည်၏ ။ပ။ ကာယဝိညာဉ်ဒွေသည် ကာယဝိညာဏဓာတ်မည်၏၊ ပဉ္စဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်း, သမ္ပဋိစ္ဆိန်း ဒွေသည် မနောဓာတ် မည်၏၊ ကြွင်းသောစိတ် ၇၆-ခုသည် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏၊ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၇-ပါး ဖြစ်သတည်း။

http://www.dhammadownload.com

သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဟူသော်ကား—-

လောကီစိတ် ကောသီတိသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏၊ လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခုသည် သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ.....ကား—စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၁-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁၁-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ် အဋ္ဌဝီသသည် ရူပက္ခန္ဓာမည်၏၊ စေတသိက် ဒွေပညာသတို့တွင် ဝေဒနာသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာမည်၏၊ သညာသည် သညာက္ခန္ဓာမည်၏၊ ဝေဒနာ သညာမှကြွင်းသော စေတသိက် ပညာသသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မည်၏၊ နိဗ္ဗာန်သည် ခန္ဓာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါးဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁၁-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ် အဋ္ဌဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခာယတနမည်၏။ ပ။ ပထဝီ, တေဇော, ဝါယော ဟုဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနမည်၏၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ အာပေါ, ဣတ္ထိန္ဒြေ, ပုရိသိန္ဒြေ, ဟဒယရူပ်, ဇီဝိတရူပ်, အာဟာရရူပ်, ပရိစ္ဆေဒရူပ်, ကာယဝိညတ်, ဝစီဝိညတ်, ရူပသာ လဟုတာ, မုဒုတာ, ကမ္မညတာ, ဥပစယ, သန္တတိ, ဇရတာ အနိစ္စတာ အားဖြင့် သုခုမရူပ် သောင်္ဃသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မာယတန မည်၏၊ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၁၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁၁-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ် အဋ္ဌဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဓာတ် မည်၏။ ပ။ ပထဝီ, တေ-ဇော, ဝါယော ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် မည်၏၊ စေ-တသိက် ဒွေပညာသ၊ အာပေါ ။ပ။ အန်စ္စတာ အားဖြင့် သုခုမရူပ် သောင်္ဃသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏၊ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၁၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား

လောကီစိတ် ကောသီတိ၌ ရှိသော လောဘကြွင်းသော စေတသိက် ကေပညာ-သ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏၊ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏၊ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာ မည်၏၊ မဂ်စိတ် ၄-ခု၌ ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ။ပ။ သမ္မာ-သမာဓိ ဟုဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါး ။ပ။ အရဟတ္တမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏၊ ကြွင်းသော မဂ်စိတ် ၄-ခု၌ ရှိသော မဂ္ဂင် ၈-ပါး ကြွင်းသော စေတသိက် အဋ္ဌဝီသ၊ ဖိုလ်စိတ် ၄-ခု၌ ရှိသော စေတသိက် ဆုတ္တိ သ

http://www.dhammadownload.com

သည် သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၃-စေတသိကဒုက်

စိတ္တဒုက်ကို.....၌ စေတသိကဒုက်ကို.....၏၊....ကား **စေတသိကာ ဓမ္မာ**.... တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊ ကား -**အစေတသိကာ ဓမ္မာ**....တည်း။

စေတသိကာ၊ စေတသိက်မည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အစေတသိကာ၊စေတသိက် မမည်ကုန်သော။ဓမ္မာ၊တို့သည်။သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—စေတသိက် ဒွေပညာသ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၃-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား

စေတသိက် ဒွေပညာသတို့ဘုင် ဝေဒနာသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မည်၏၊ သညာ သည် **သညာ**က္ခန္ဓာ မည်၏၊ ဝေဒနာ သညာမှ ကြွင်းသော စေတသိက် ပညာသ သည် **သခါ**ရက္ခန္ဓာ မည်၏၊ ဤသို့လျှင် **ခန္ဓာ**အားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁-ပါး ဟူသော်ကား—

စေတသိက် ဒွေပညာသသည် ဓမ္မာယတန မည်၏၊ ဤသို့လျှင် **အာယတန**အားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁-ပါး ဟူသော်ကား—

စေတသိက် ဒွေပညာသသည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏၊ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား—

လောကီစိတ် ကောသီတိ၌ ရှိသော လောဘ ကြဉ်သော စေတသိက် ကေ-ပညာသသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏၊ လောဘသည် သမุဒယသစ္စာ မည်၏၊ မဂ်စိတ် ၄-ခု၌ ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ။ပ။ သမ္မာသမာဓိ ဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၁-ပါး၊ ၂-ပါး ။ပ။ အရဟတ္တမဂ် ၁-ပါး၊ ၂-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏၊ ကြွင်းသော မဂ်စိတ် ၄-ခု၌ရှိသော မဂ္ဂင် ၁-ပါးကြဉ်သော စေတသိက် အင္ဂဇီသ၊ ဖိုလ်စိတ် ၄-ခု၌ရှိသော စေတသိက် ဆတ္တိ သသည် သစ္စာ ဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဒုတိယ....ကား—စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၂-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ် အဋ္ဌဝီသသည် ရူပက္ခန္ဓာ မည်၏၊ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏၊ နိဗ္ဗာန်သည် ခန္ဓာ ဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ် အဋ္ဌဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခာယတန မည်၏ ။ပ။ ပထဝီ, တေဇော, ဝါယော ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန မည်၏။ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် မနာယတနမည်၏၊ အာပေါ။ပ။ အနိစ္စတာအားဖြင့် သုခုမရူပ်သောဋ္ဌသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မာယတနမည်၏၊ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါးဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ် အဋ္ဌဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဓာတ်မည်၏။ပ။ ပထဝီ, တေဇော, ဝါယော ဟုဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် မည်၏၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေသည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်မည်၏ ။ပ။ ကာယဝိညာဉ် ဒွေသည် ကာယဝိညာဏဓာတ်မည်၏၊ ပဋ္ဌဒ္ဓါရုဝဇ္ဇန်း, သမ္ပဋ္ဌိစ္ဆိန်းဒွေသည် မနောဓာတ် မည်၏၊ ကြွင်းသော စိတ် ၇၆-ခုသည် မနောဝိညာဏဓာတ်မည်၏၊ အာပေါ။ပ။ အနိစ္စတာအားဖြင့် သုခုမရူပ်သောဋ္ဌသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏၊ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါးဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

လောကိစိတ် ကောသိတိ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏၊ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာမည်၏၊ လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခုသည် သစ္စာဟူသောအရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါးဖြစ်သတည်း။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၄-စိတ္တသမ္ပယုတ္တဒုက်

စေတသိကဒုက်ကို ...၌ စိတ္တသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို....၏၊....ကား—စိတ္တသမ္ပယုတ္တာ

http://www.dhammadownload.com

ထိုနောင်... ၏။... ကား—**စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ**....တည်း။

စိတ္တသမ္ပယုက္တာ၊ စိတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ကုန်၏။

စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—စေတသိက် ဒွေပညာသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၃-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါးဖြစ်ကုန်၏။ (စေတသိကာ ဓမ္မာနှင့် အတူဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား—ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်-၏။ (အနာရမ္မဏာ ဓမ္မာနှင့် အတူဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်။ပ။ တို့တွင် စိတ်ကခုယုတ်ကိုးဆယ် ဟုဆိုအပ်သော။ပ။ ကြောင့် **သပ္ပဒေသဒုက်** မည်၏။

၅-စိတ္တသံသဋ္ဌဒုက်

စ်ဌသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို....၌ စိတ္တသံသဋ္ဌဒုက်ကို....၏၊....ကား— **စိတ္တသံသဋ္ဌာ ဓမ္မာ**....တည်း။

ထိုနောင်....၏၊....ကား—**စိတ္တဝိသံသဋ္ဌာ ဓမ္မာ**....တည်း။

စိတ္တသံသဋ္ဌာ၊ စိတ်နှင့် နှီးနှောကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

စိတ္တဝိသံသဋ္ဌာ၊ စိတ်နှင့် မနှီးနှောကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

(စိတ္တသမ္ပယုတ္တဒုက်နှင့် အတူကောက်လေ၊ ဒုက်မုတ်လည်း တူ၏)။

၆-စိတ္တဘာမဋ္ဌာနဒုက်

စိတ္တသံသဋ္ဌဒုက်ကို....၌ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဒုက်ကို....၏၊... ကား—**စိတ္တဘာမဋ္ဌာနာ ဓမ္မာ**... တည်း။

ထိုနောင်....၏၊....ကား—**နော စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ ဓမ္မာ**....တည်း။

စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ၊ စိတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်း ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ စိတ်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နော စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ၊ စိတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်း မရှိကုန်သော။ ဝါ၊ စိတ်ကြောင့် မဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ... ကား—စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ စိတ္တဇရူပ် သတ္တရသ ရ၏။

http://www.dhammadownload.com

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၆-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၆-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာ ... ားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား—

စိတ္တဇရူပ် သတ္တရဃသည် ရူပကွန္ဓာ မည်၏။ စေတသိက် ဒွေပညာသတို့တွင်။ပ။ စေတသိက် ပညာသသည် သင်္ခါရကွန္ဓာ မည်၏၊ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၆-ပါး ဟူသော်ကား —

စိတ္တဇရူပ် သတ္တရသတို့တွင် ရူပါရုံသည် ရူပါယတန မည်၏ ။ ပ ။ ပထဝီ, တေဇော, ဝါယော ဟုဆိုအပ်သော ဇောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန မည်၏၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ အာပေါ, အာဟာရရူပ်, ပရိစ္ဆေဒရူပ်, ကာယဝိညတ်, ဝစီဝိညတ်, ရူပသာ လဟုတာ, မုဒုတာ, ကမ္မညတာ, ဥပစယ, သန္တတိ အားဖြင့်၊ တနည်း — ဇရတာ, အနိစ္စတာ အားဖြင့် သုခုမရူပ် ၁၀-ခု၊ ၁၂-ခုသည် ဓမ္မာ-ယတန မည်၏၊ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၆-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၆-ပါး ဟူသော်ကား —

စိတ္တဇရူပ် သတ္တရသ ကိုတွင် ရူပါရုံသည် ရူပဓာတ် မည်၏ ။ ပ ။ ပထဝီ, တေဇော, ဝါယော ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် မည်၏၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ အာပေါ ။ ပ ။ သန္တတိ အားဖြင့်၊ တနည်း—ဇရတာ, အနိစ္စတာ အားဖြင့် သုခုမရူပ် ၁၀-ခု၊ ၁၂-ခုသည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏၊ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၆-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား —

လောကီစိတ် ကောသီတိဌ္ဌိသော · လောဘကြင်သော စေတသိက် ကော-ပညာသ၊ စိတ္တဇရူပ် သတ္တရသသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏၊ လောဘသည် သမุဒယ သစ္စာ မည်၏၊ မဂ်စိတ် ၄-ခုဌ္ဌိသော · သမ္မာဒိဋ္ဌိ ။ ပ ။ သမ္မာသမာဓိ ဟုဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ဂ-ပါး၊ ၇-ပါး ။ ပ ။ အရဟတ္တမဂ် ဂ-ပါး၊ ၇-ပါး သည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏၊ ကြွင်းသော မဂ်စိတ် ၄-ခုဌ္ဌိသော မဂ္ဂင် ဂ-ပါး ကြင်သော စေတသိက် အဋ္ဌဝိသ၊ ဖိုလ်စိတ် ၄-ခုဌ္ဌိသော စေတသိက် ဆတ္တိံသ သည် သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှလွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ .... ကား — စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ကမ္မဇရူပ် ဝိသ၊ ဥတုဇရူပ် ပန္နရသ၊ အာဟာရဇရူပ် စုဒ္ဒသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၂-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

ခန္ဓာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား —

တိဇရုပ်သည် ရူပကွန္ဓာ မည်၏။ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် ဝိညာဏကွန္ဓာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် ခန္ဓာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာ အားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး ဟူသော်ကား —

တိဇရုပ်တို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခာယတန မည်၏ ။ ပ ။ ပထဝီ, တေဇော, ဝါယော ဟုဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန မည်၏။ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် မနာယတန မည်၏။ အာပေါ, ဣတ္ထိန္ဒြေ, ပုရိသိန္ဒြေ, ဟဒယရူပ်, ဇီဝိတရူပ်, အာဟာရရူပ်, ပရိစ္ဆေဒရူပ်, ရူပဿ လဟုတာ, မုဒုတာ, ကမ္မညတာ, ဥပစယ, သန္တတိ အားဖြင့်၊ **တနည်း** — ဇရတာ, အနိစ္စတာ အား ဖြင့် သုခုမရူပ် ဒ္ဝါဒသ၊ စုဒ္ဒသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မာယတန မည်၏။ ဤသို့လျှင် အာယတန အားဖြင့် ၁၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး ဟူသော်ကား —

တိဇရုပ်တို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဓာတ် မည်၏။ ။ ပ ။ ပထဝီ, တေဇော, ဝါယော ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် မည်၏။ စက္ခုဝိညာဉ် ဒွေသည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ် မည်၏ ။ ပ ။ ကာယဝိညာဉ်ဒွေသည် ကာယ-ဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ ပဥ္စဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်း, သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းဒွေသည် မနောဓာတ်မည်၏။ ကြွင်းသော စိတ် ၇၆-ခုသည် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ အာပေါ ။ ပ ။ ဥပစယ, သန္တတိ အားဖြင့်၊ **တနည်း** — ဇရတာ, အနိစ္စတာ အားဖြင့် သုခုမရူပ် ဒ္ဝါဒသ၊ စုဒ္ဒသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏။ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား —

လောကီစိတ် ဧကာသိတိ၊ တိဇရုပ်သည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန် သည် နိရောဓသစ္စာ မည်၏။ လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခုသည် သစ္စာဟူသော အရေ အတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါးဖြစ်သတည်း။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၇-စိတ္တသဟဘုဒုက်

စိတ္တသမုဋ္ဌာနဒုက်ကို.....၌ စိတ္တသဟဘုဒုက်ကို.....၏၊ .....ကား— စိတ္တ-သဟဘုနော ဓမ္မာ....တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊.....ကား—ဒုနာ စိတ္တသဟဘုနော ဓမ္မာ....တည်း။

http://www.dhammadownload.com

စိတ္တသဟဘုနော၊ စိတ်နှင့် တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နော စိတ္တသဟဘုနော၊ စိတ်နှင့် တကွ မဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ စိတ်နှင့် တကွ ဖြစ်သည် မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ဝိညတ်ဒွေ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား—

ဝိညတ်ဒွေ သည် ရူပက္ခန္ဓာ မည်၏၊ စေတသိက် ဒွေပညာသတို့တွင် ။ ပ ။ စေတသိက် ပညာသ သည် သခ်ါရက္ခန္ဓာ မည်၏၊ ဤလေးပျိုး ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁-ပါး ဟူသော်ကား—

စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ဝိညတ်ဒွေ သည် ဓမ္မာယတန မည်၏၊ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။ (ဓာတ်ဖွဲ့ လွယ်ပြီ)။

သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား—

လောကီစိတ် ကောသီတီ ၌ ရှိသော လောဘ ကြဉ်သော စေတသိက် ဧက-ပညာသ၊ ဝိညတ်ဒွေ သည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏၊ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏၊ မဂ်စိတ် ၄-ခုဌ်ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ။ ပ ။ သမ္မာသမာဓိ ဟုဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါး။ ပ ။ အရဟတ္တမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါးသည် မဂ္ဂ-သစ္စာ မည်၏၊ ကြင်းသော မဂ်စိတ် ၄-ခုဌ်ရှိသော မဂ္ဂင် ၈-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် အဌဝီသ၊ ဖိုလ်စိတ် ၄-ခုဌ် ရှိသော စေတသိက် ဆတ္တိသ သည် သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ....ကား—စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ဝိညတ်ဒွေ ကြဉ်သော ရူပ် ဆဗ္ဗီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၂-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

(အစေတသိကာ ဓမ္မာ နှင့် အတူ ဖွဲ့လေ၊ ဝိညတ်ဒွေ ကို ခြွင်း၍ သုခုမရူပ် စုဒ္ဒသ ဆိုသည်သာ ထူး၏။)

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၈-စိတ္တာနုပရိဝတ္တိဒုက်

စိတ္တသဟဘုဒုက်ကို.....၌ စိတ္တာနုပရိဝတ္တိဒုက်ကို.....၏၊ ....ကား—**စိတ္တာ-နုပရိဝတ္တိနော ဓမ္မာ....တည်း။**

ထိုနောင်.....၏၊.....ကား— **နော စိတ္တာနုပရိဝတ္တိနော ဓမ္မာ....တည်း။**

စိတ္တာနုပရိဝတ္တိနော၊ စိတ်သို့ အစဉ်လိုက်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နော စိတ္တာနုပရိဝတ္တိနော၊ စိတ်သို့ အစဉ်လိုက်၍ ဖြစ်သည် မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

(စိတ္တသဟဘုဒုက် နှင့် မထူးပြီ၊ ကောက်လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၉-စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနဒုက်

စိတ္တာနုပရိဝတ္တိဒုက်ကို....၌ စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနဒုက်ကို... ..၏၊... ကား—**စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာ ဓမ္မာ....တည်း။**

ထိုနောင်.....၏၊.....ကား— **နော စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာ ဓမ္မာ....တည်း။**

စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာ၊ စိတ်နှင့်လည်း နှီးနှော ဝိဘ်ကြောင့်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နော စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာ၊ စိတ်နှင့်လည်း မနှီးနှော စိတ်ကြောင့်လည်း မဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

(စေတသိကဒုက်နှင့် အတူကောက်လေ၊ မထူးပြီ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၁၀-စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနသဟဘုဒုက်

စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနဒုက်ကို.....၌ စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနသဟဘုဒုက်ကို..... ၏၊.....ကား . -**စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနသဟဘုနော ဓမ္မာ....တည်း။**

ထိုနောင်....၏၊.....ကား —**နော စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနသဟဘုနော ဓမ္မာ... တည်း။**

http://www.dhammadownload.com

စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနသဟဘုနော၊ စိတ်နှင့်လည်း နှီးနှော စိတ်ကြောင့်လည်း ဖြစ် စိတ်နှင့်လည်း တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နော စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနသဟဘုနော၊ စိတ်နှင့်လည်း မနှီးနှော စိတ်ကြောင့်လည်း မဖြစ် စိတ်နှင့်လည်းတကွ မဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ **သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။**

(စေတသိကဒုက်နှင့် အတူ ကောက်လေ၊ မထူးပြီ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၁၁-စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာနုပရိဝတ္တိဒုက်

စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနသဟဘုဒုက်ကို.....၌ စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာနုပရိဝတ္တိ ဒုက်ကို.....၏၊.....ကား—စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာနုပရိဝတ္တိနော ဓမ္မာ....တည်း။

ထိုနောင်....၏၊....ကား—နော စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာနုပရိဝတ္တိနော ဓမ္မာ.... တည်း။

စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာနုပရိဝတ္တိနော၊ စိတ်နှင့်လည်း နှီးနှော စိတ်ကြောင့် လည်းဖြစ် စိတ်သို့ အစဉ်လိုက်၍လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည် သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နော စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာနုပရိဝတ္တိနော၊ စိတ်နှင့်လည်း မနှီးနှော စိတ် ကြောင့်လည်း မဖြစ် စိတ်သို့ အစဉ်လိုက်၍လည်း မဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

(စေတသိကဒုက်နှင့် အတူ ကောက်လေ၊ မထူးပြီ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၁၂-အဗ္ဗတ္တိကဒုက်

စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာနုပရိဝတ္တိဒုက်ကို.....၌ အဗ္ဗတ္တိကဒုက်ကို.....၏၊..... ကား—-အဗ္ဗတ္တိကာ ဓမ္မာ....တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊.....ကား—ဗာဟိရာ ဓမ္မာ....တည်း။

အဗ္ဗတ္တိကာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ **တို့သည်။** သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဗာဟိရာ၊ **အပသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်သော။** ဓမ္မာ၊ **တို့သည်။** သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ပသာဒရူပ် ၅-ခု ရ၏။

http://www.dhammadownload.com

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၂-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၆-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁၂-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ပသာဒရုပ် ၅-ခုသည် ရူပက္ခန္ဓာ မည်၏။ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏၊ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၆-ပါး ဟူသော်ကား—

ပသာဒရုပ် ၅-ခုတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခာယတန မည်၏ ။ပ။ ကာယပသာဒသည် ကာယာယတန မည်၏၊ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် မနာယတန မည်၏၊ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၆-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ပသာဒရုပ် ၅-ခုတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဓာတ် မည်၏ ။ပ။ ကာယပသာဒသည် ကာယဓာတ် မည်၏၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေသည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ် မည်၏ ။ပ။ ကာယဝိညာဉ်ဒွေသည် ကာယဝိညာဏဓာတ် မည်၏၊ ပဋ္ဌဒ္ဒါရုဝဇ္ဇန်း, သမ္ပဋိစ္ဆိန်းဒွေသည် မနောဓာတ် မည်၏၊ ကြွင်းသော စိတ် ၇၆-ခုသည် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏၊ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၁၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဟူသော်ကား—

လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ ပသာဒရုပ် ၅-ခုသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏၊ လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခုသည် သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ .... ကား — စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ပသာဒရုပ် ၅-ခု ကြဉ်သော ရုပ် တေဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၆-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၆-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား —

ရုပ် တေဝီသသည် ရူပက္ခန္ဓာ မည်၏၊ စေတသိက် ဒွေပညာသတို့တွင် ။ ပ ။ စေတသိက်ပညာသသည် သခ်ါရက္ခန္ဓာ မည်၏၊ နိဗ္ဗာန်သည် ခန္ဓာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၆-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ် တေဝီသတို့တွင် ရူပါရုံသည် ရူပါယတန မည်၏ ။ ပ ။ ပထဝီ, တေဇော, ဝါယော ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန မည်၏၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ အာပေါ ။ ပ ။ အနိစ္စတာအားဖြင့် သုခုမရုပ် သောင်္ဂသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မာယတန မည်၏၊ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၆-ပါးဖြစ်သတည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဓာတ်အားဖြင့် ၆-ပါး ဟူသော်ကား—

'ရူပ် တေဝိသ တို့တွင် ရူပါရုံသည် ရူပဓာတ် မည်၏ ။ ပ ။ ပထဝီ, တေဇော, ဝါယော ဟုဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် မည်၏၊ စေတသိက် ဒေါ့ပညာသ၊ အာပေါ ။ ၀ ။ အနိစ္စတာ အားဖြင့် သုခုမရူပ် သောင်္ဂသ၊ နိဗ္ဗာန် သည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏၊ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၆-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား —

လောကီစိတ် ကောသီတိဌ္ဌိသော လောဘကြဉ်သော စေတသိက် ကေ-ပညာသ၊ ရူပ် ဝေဒိသသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏၊ လောဘသည် သမุဒယသစ္စာ မည်၏၊ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာ မည်၏၊ မဂ်စိတ် ၄-ခုဌ္ဌိရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပ။ သမ္မာသမာဓိဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၁-ပါး၊ ၇-ပါး။ ပ ။ အရဟတ္တမဂ် ၁-ပါး၊ ၇-ပါး သည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏၊ ကြွင်းသော မဂ်စိတ် ၄-ခုဌ္ဌ ရှိသော မဂ္ဂင် ၁-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် အင္ဒရိယ၊ ဖိုလ်စိတ် ၄-ခုဌ္ဌရှိသော စေတသိက် ဆတ္တိ သသည် သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာ အား ဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၁၃-ဥပါဒါဒုက်

အဗ္ဗတ္တိကဒုက်ကို ..... ၌ ဥပါဒါဒုက်ကို ..... ၏၊ ..... ကား — **ဥပါဒါ ဓမ္မာ** .... တည်း။

ထိုနောင် ..... ၏၊....ကား — **နော ဥပါဒါ ဓမ္မာ** .... တည်း။

ဥပါဒါ၊ မှီရှိသာဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နော ဥပါဒါ၊ မှီရှိသာဖြစ်သည် မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ .... ကား — ဥပါဒါရူပ် စတုဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၀-ပါး၊ ဓာတ် အားဖြင့် ၁၀-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး ဟူသော်ကား —

ဥပါဒါရူပ် စတုဝိသသည် ရူပက္ခန္ဓာ မည်၏၊ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်သတည်း:

အာယတနအားဖြင့် ၁၀-ပါး ဟူသော်ကား —

ဥပါဒါရူပ် စတုဝိသ တို့တွင် **စက္ခုပသာဒသည်** စက္ခာယတန မည်၏ ။ ပ ။ ရသာရုံသည် ရသာယတန **မည်၏၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ,** ပုရိသိန္ဒြေ ။ ပ ။ အနိစ္စတာ

http://www.dhammadownload.com

အားဖြင့် သုခုမရူပ် ပန္နရသသည် ဓမ္မာယတန မည်၏၊ ဤသို့လျှင် အာယတန အားဖြင့် ၁၀-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁၀-ပါး ဟူသော်ကား—

ဥပါဒါရူပ် စတုဝီသ တို့တွင် စက္ခုပသာဒ သည် စက္ခုဓာတ် မည်၏ ။ ပ ။ ရသာရုံသည် ရသဓာတ် မည်၏၊ **ကုက္ကိုင်ခြေ့ ပုရိသိခြေ့** ။ ပ ။ အနိစ္စတာ အားဖြင့် သုခုမရူပ် ပန္နရသသည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏၊ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၁၀-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဟူသော်ကား—

ဥပါဒါရူပ် စတုဝီသ သည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏၊ဤသို့လျှင် **သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး** ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ....ကား— စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ဘူတရူပ် ၄-ခု၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် **ခန္ဓာအားဖြင့်** ၅-ပါး၊ **အာယတနအားဖြင့်** ၃-ပါး၊ **ဓာတ်အားဖြင့်** ၉-ပါး၊ **သစ္စာအားဖြင့်** ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ဟူသော်ကား—

ဘူတရူပ် ၄-ခု သည် ရူပက္ခန္ဓာ မည်၏၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ တို့တွင် ။ ပ ။ စေတသိက် ပညာသ သည် သင်ခါရက္ခန္ဓာ မည်၏၊ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏၊ နိဗ္ဗာန်သည် ခန္ဓာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတန အားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား—

ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော ဟုဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ သည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ-ယတန မည်၏၊ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ် သည် မနာယတန မည်၏၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ အာပေါ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မာယတန မည်၏၊ ဤသို့လျှင် အာယတန အားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၉-ပါး ဟူသော်ကား—

ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော ဟုဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ သည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် မည်၏၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေ သည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ် မည်၏ ။ ပ ။ ကာယဝိညာဉ်ဒွေ သည် ကာယဝိညာဏဓာတ် မည်၏၊ ပဠုဒ္ဓါရုဝဇ္ဇန်း၊ သမ္ပဋိစ္ဆိန်းဒွေ သည် မနောဓာတ် မည်၏၊ ကြွင်းသော စိတ် ၇၆-ခု သည် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ အာပေါ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏၊ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၉-ပါး ဖြစ်သတည်း။

http://www.dhammadownload.com

သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား—

လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ လောဘကြည်သော စေတသိက် ကေပညာသ၊ ဘူတရုပ် ၄-ခု သည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ လောဘသည် သမุဒယသစ္စာ မည်၏၊ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာ မည်၏။ မဂ်စိတ် ၄-ခုဌိသော သမ္မာဒိट्ठि ။ ပ ။ သမ္မာ-သမာဓိ ဟုဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါး ။ ပ ။ အရဟတ္တမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါး သည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏။ ကြွင်းသော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၉-ခု၊ ဖိုလ်-စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၇-ခုသည် သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၁၄-ဥပါဒိန္နဒုက်

ဥပါဒါဒုက်ကို.....၌ ဥပါဒိန္နဒုက်ကို....၏၊ .....ကား— ဥပါဒိန္နာ ဓမ္မာ.... တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊.....ကား—အနုပါဒိန္နာ ဓမ္မာ...တည်း။

ဥပါဒိန္နာ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် တဏှာ, ဒိट्ठि တို့သည် ကပ်အပ်သော ကံ သည် အကျိုး၏ အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်၊ သံဝိဇ္ဇန်၊ ကုန်၏။

အနုပါဒိန္နာ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် တဏှာ, ဒိट्ठि တို့သည် ကပ်အပ်သော ကံ သည် အကျိုး၏ အဖြစ်ဖြင့် မယူအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန်၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိံသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံသ၊ ကမ္မဇရုပ် ဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၁-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁၇-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား—အကုသိုလ် ဒ္ဒါဒသ၊ ကုသိုလ် ကေဝီသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ ဖိုလ်စိတ် ၄-ခု၊ စေတသိက် ဒ္ဒေပညာသ၊ စိတ္တဇရုပ် သတ္တရသ၊ ဥတုဇရုပ် ပန္နရသ၊ အာဟာရဇရုပ် စုဒ္ဒသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၇-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၈-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၁၁-ဥပါဒါနဂေါစ္ဆက

၁-ဥပါဒါနဒုက်

မဟာန္တရဒုက်ကို....၌ ဥပါဒါနဂေါစ္ဆကကို....၏။

ထို ဥပါဒါနဂေါစ္ဆကဌ် လည်း—

၁။ ဥပါဒါနဒုက်၊

၂။ ဥပါဒါနိယဒုက်၊

၃။ ဥပါဒါနသမ္မယုတ္တဒုက်၊

၄။ ဥပါဒါန ဥပါဒါနိယဒုက်၊

၅။ ဥပါဒါန ဥပါဒါနသမ္မယုတ္တဒုက်၊

၆။ ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တဥပါဒါနိယဒုက် အားဖြင့် ၆-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၆-ပါးတို့တွင် ဥပါဒါနဒုက်ကို....၏၊....ကား—ဥပါဒါနာ ဓမ္မာ....တည်း၊

ထိုနောင်....၏၊....ကား—နော ဥပါဒါနာ ဓမ္မာ....တည်း။

ဥပါဒါနာ၊ ဥပါဒါန် မည်ကုန်သော။ ဝါ၊ ပြင်းစွာ စွဲလမ်းတတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နော ဥပါဒါနာ၊ ဥပါဒါန် မမည်ကုန်သော။ ဝါ၊ ပြင်းစွာ မစွဲလမ်းတတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—လောဘ, ဒိဋ္ဌိ ဟုဆိုအပ်သော ဥပါဒါန်တရားကိုယ် ၂-ပါး ရ၏၊

ထိုဥပါဒါန်တရားကိုယ် ၂-ပါးသည် သခ်ါရကွန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဓာတ်။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ဒိဋ္ဌိသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏၊ လောဘသည် သမุဒယသစ္စာမည်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ... ကား—စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ဥပါဒါန် တရားကိုယ် ၂-ပါးကြဉ် သော စေတသိက် ပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါးဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၂-ဥပါဒါနိယဒုက်

ဥပါဒါနဒုက်ကို....၌ ဥပါဒါနိယဒုက်ကို....၏၊... ကား— **ဥပါဒါနိယာ ဓမ္မာ....** တည်း။

ထိုနောင်....၏၊....ကား—**အနုပါဒါနိယာ ဓမ္မာ....**တည်း။

ဥပါဒါနိယာ၊ ဥပါဒါန်၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အနုပါဒါနိယာ၊ ဥပါဒါန်၏ အာရုံ မဟုတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါးဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား—လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန်ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၂-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါးဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဲ့ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၃-ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တဒုက်

ဥပါဒါနိယဒုက်ကို....၌ ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို....၏၊....ကား— **ဥပါဒါန-သမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ....**တည်း။

ထိုနောင်....၏၊....ကား—**ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ....**တည်း။

ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တာ၊ ဥပါဒါန်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ဥပါဒါန်နှင့် မယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—လောဘမူစိတ် ၈-ခု၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုက် ၄-ခု၌ရှိသော လောဘ, ဒေါသ, ဣဿာ, မစ္ဆရိယ, ကုက္ကုစ္စ, ဝိစိကိစ္ဆာ ကြဉ်သော စေတသိက် ဗာဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၂-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

http://www.dhammadownload.com

ဒုတိယ .... ကား — ဒေါသမူဒ္ဓေ၊ မောဟမူဒ္ဓေ၊ ကုသိုလ် ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ လောဘ, ဒိဋ္ဌိ, မာန ကြဉ်သော စေတသိက် ကွေ့နှပညာသ၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခုဉ်ရှိသော လောဘ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။ (လွှယ်ပြီ၊ ဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၄-ဥပါဒါန ဥပါဒါနိယဒုက်

ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို ..... ၌ ဥပါဒါန ဥပါဒါနိယဒုက်ကို ..... ၏၊..... **ကား — ဥပါဒါနာ စေဝ ဓမ္မာ ဥပါဒါနိယာ စ .... တည်း။**

ထိုနောင် ..... ၏၊ ..... ကား — **ဥပါဒါနိယာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ဥပါဒါနာ .... တည်း။**

ဥပါဒါနာ စေဝ၊ ဥပါဒါန်လည်း မည်ကုန်သော။ ဥပါဒါနိယာ စ၊ ဥပါဒါန်၏ အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်၊ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဥပါဒါနိယာ စေဝ၊ ဥပါဒါန်၏ အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ နော စ ဥပါဒါနာ၊ ဥပါဒါန်လည်း မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ .... ကား — လောဘ, ဒိဋ္ဌိ ဟု ဆိုအပ်သော ဥပါဒါန် တရားကိုယ် ၂-ပါး ရ၏။ (ဆိုမြဲ ဆိုလေ)။

ဒုတိယ .... ကား— လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ ဥပါဒါန်တရားကိုယ် ၂-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် ပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဲ ဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက် ။ ပ ။ တို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိ သ၊ နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော ။ ပ ။ ကြောင့် **သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။**

၅-ဥပါဒါန ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တဒုက်

ဥပါဒါန ဥပါဒါနိယဒုက်ကို ..... ၌ ဥပါဒါန ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို..... ၏၊ ..... ကား — **ဥပါဒါနာ စေဝ ဓမ္မာ ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တာ စ ..... တည်း။**

ထိုနောင် ..... ၏၊ ..... ကား — **ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ဥပါဒါနာ .... တည်း။**

http://www.dhammadownload.com

၁၁-ဥပါဒါနဂေါစ္ဆက

ဥပါဒါနာ စေဝ၊ ဥပါဒါန်လည်း မည်ကုန်သော။ ဥပါဒါနသမ္မယုတ္တာ စ ဥပါဒါန်နှင့်လည်း ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဥပါဒါနသမ္မယုတ္တာ စေဝ၊ ဥပါဒါန်နှင့်လည်း ယှဉ်ကုန်သော။ နော စ ဥပါဒါနာ၊ ဥပါဒါန်လည်း မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဋမ .... ကား — ဒိဋ္ဌိဂတသမ္မယုတ် ၄-မျိုးရှိသော လောဘ, ဒိဋ္ဌိ ဟု ဆိုအပ်သော ဥပါဒါန်တရားကိုယ် ၂-ပါးရ၏။ (ဆိုမြဲဆိုလေ)။

ဒုတိယ .... ကား — လောဘမူစိတ် ၈-ခု၊ ဥပါဒါန်တရားကိုယ် ၂-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် ဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက် ။ပ။ တို့တွင် ဒေါသမူဒ္ဒေ၊ မောဟမူဒ္ဒေ၊ ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆက္ကိ ်သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ လောဘ, ဒိဋ္ဌိ, မာန ကြဉ်သော စေတသိက် ကေ့ုနပညာသ၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခုဋ္ဌ ရှိသော လောဘ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော ။ ပ ။ ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၆-ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တ ဥပါဒါနိယဒုက်

ဥပါဒါန ဥပါဒါနသမ္မယုတ္တဒုက်ကို ..... ၌ ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တ ဥပါဒါနိယဒုက်ကို ..... ၏၊ ..... ကား — **ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန ဓမ္မာ ဥပါဒါနိယာပိ ....** တည်း။

ထိုနောင် .....၏၊....ကား — **အနုပါဒါနိယာပိ ....** တည်း။

ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန၊ ဥပါဒါန်နှင့် မယှဉ်ကုန်သော။ ဥပါဒါနိယာပိ၊ ဥပါဒါန်၏ အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန၊ ဥပါဒါန်နှင့် မယှဉ်ကုန်သော။ အနုပါဒါနိ-ယာပိ၊ ဥပါဒါန်၏ အာရုံလည်း မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဋမ .... ကား — ဒေါသမူဒ္ဒေ၊ မောဟမူဒ္ဒေ၊ လောဘိကုသိုလ် သတ္တရသ၊ လောဘိဝိပါက် ဗာတ္တိ ်သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ လောဘ, ဒိဋ္ဌိ, မာန ကြဉ်သော စေတသိက် ကေ့ုနပညာသ၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခုဋ္ဌ ရှိသော လောဘ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

http://www.dhammadownload.com

ဒုတိယ .... ကား — လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက် ။ ပ ။ တို့တွင် လောဘမူစိတ် ၈-ခု၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခုဟူရှိသော လောဘ, ဒေါသ, ဣဿာ, မစ္ဆရိယ, ကုက္ကုစ္စ, ဝိစိကိစ္ဆာ ကြဉ်သော စေတသိက် ဗာဝီသ ဟုဆိုအပ်သော ။ ပ ။ ကြောင့် **သပ္ပ-ဒေသဒုက်** မည်၏။

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ "ဥပါဒါနာ စေဝ ဓမ္မာ ဥပါဒါနသမ္မယုတ္တာ စ။ ဥပါဒါနသမ္မယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ဥပါဒါနာ" ဟူသော ဤ ပဌမဒုက်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့။

ထို့အတူ ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကိုထည့်၍ **ဥပါဒါနာ စေဝ ဓမ္မာ ဥပါဒါန-ဝိပ္ပယုတ္တာ စ။ ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ဥပါဒါနာ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား — ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခုဟူရှိသော လောဘ ဟုဆိုအပ်သော ဥပါဒါန တရားကိုယ် ၁-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ ....ကား — ဒေါသမူဒ္ဓေ၊ မောဟမူဒ္ဓေ၊ ကုသိုလ် ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ လောဘ, ဒိဋ္ဌိ, မာန ကြဉ်သော စေတသိက် ကျေနပညာသ၊ ရူပ် အဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်။ ပ ။ ၂-ပါးတို့တွင် လောဘမူစိတ် ၈-ခု၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခုဟူရှိသော လောဘ, ဒေါသ, ဣဿာ, မစ္ဆရိယ, ကုက္ကုစ္စ, ဝိစိကိစ္ဆာ ကြဉ်သော စေတသိက် ဗာဝီသ ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် **သပ္ပဒေသဒုက်** မည်၏။

"ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ဥပါဒါနိယာပိ။ အနုပါဒါနိယာပိ" ဟု ဟောတော်မူလျှင် ပြီးကောင်းလျက် **သဒ္ဓါဓိကာ အတ္ထာဓိကော ဟောတိ** ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ အနက်လွှန်ကို ပြခြင်းငှါ **ခေါ ပန** ဟူသော သဒ္ဒါလွှန်ကို ဟောတော်မူအပ်၏။

ထို **ခေါ ပန** ဟူသော သဒ္ဒါလွှန်ဖြင့် ပြအပ်သော အတိရေကဒုက် အပေါင်းတို့တွင် ဒုတိယဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ "ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ဥပါဒါနိယာပိ။ အနုပါဒါနိယာပိ" ဟူသော ဤဆဌဒုက်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့။

ထို့အတူ ဒုတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ နော ဥပါဒါနာ ဓမ္မာ ဥပါဒါနိ-ယာပိ။ အနုပါဒါနိယာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ .... ကား — လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ ဥပါဒါန်တရားကိုယ် ၂-ပါးကြဉ်သော **စေတသိက်** ပညာသ၊ ရူပ် အဌဝီသ ရ၏။

ဒုတိယ .... ကား — လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

http://www.dhammadownload.com

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သမ္ပဒေသဒုက်။ ပ ။ ၂-ပါးတို့ဘင် ဥပါဒါန် တရားကိုယ် ၂-ပါးဟု ဆိုအပ်သော ကြင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် **သမ္ပဒေသဒုက် မည်၏။**

တတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ ဥပါဒါနာ ဓမ္မာ ဥပါဒါနသမ္မယုတ္တာပိ။ ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ .... ကား—ဒိဋ္ဌိဂတသမ္မယုတ် ၄-ခု၌ရှိသော, လောဘ, ဒိဋ္ဌိဟု ဆိုအပ်သော ဥပါဒါန် တရားကိုယ် ၂-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုဘ် ၄-ခု၌ရှိသော လောဘဟုဆိုအပ်သော ဥပါဒါန်တရား ကိုယ် ၁-ပါး ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သမ္ပဒေသဒုက်။ပ။ ၂-ပါးတို့တင် စိတ်တရယုတ် ကိုးဆယ်၊ ဥပါဒါန်တရားကိုယ် ၂-ပါး ကြင်သော စေတသိက် ပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော ကြင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သမ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

တတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ နော ဥပါဒါနာ ဓမ္မာ ဥပါဒါနသမ္မယုတ္တာ-ပိ။ ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာပိ ဟူသော ဒုက်သည် လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား—လောဘမူစိတ် ၈-ခု၊ဥပါဒါန်တရားကိုယ် ၂-ပါးကြင်သော စေတသိက် ဝီသ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—ဒေါသမူဒ္ဒေ၊မောဟမူဒ္ဒေ၊ ကုသိုလ် ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆဋ္ဌိ ံသ၊ကြိယာ စိတ် ဝီသ၊ လောဘ, ဒိဋ္ဌိ, မာနကြင်သော စေတသိက် ၄ကူနပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သမ္ပဒေသဒုက်။ပ။ ၂-ပါး တို့တင် ဥပါဒါန် တရားကိုယ် ၂-ပါးဟု ဆိုအပ်သော ကြင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် **သမ္ပဒေသဒုက် မည်၏။**

တတိယဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကိုသည့်၍ ဥပါဒါနိယာ ဓမ္မာ ဥပါဒါနသမ္မယုတ္တာပိ။ ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား—လောဘမူစိတ် ၈-ခု၊ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၌ ရှိသော လောဘကြင်သော စေတသိက် ဗာဝီသ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—ဒေါသမူဒ္ဒေ၊မောဟမူဒ္ဒေ၊ လောဘီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ လောဘီဝိပါက် ဗာဆဋ္ဌိ ံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ လောဘ, ဒိဋ္ဌိ, မာန ကြင်သော စေတသိက် ကျေနပညာသ၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၌ ရှိသော လောဘ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ဤဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။သမ္ပဒေသဒုက်။ပ။ ၂ ပါးတို့တင် လောကုတ္တရာ-စိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆဋ္ဌိ ံသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကြင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သမ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

ပဌမဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ ဥပါဒါနိယာ ဓမ္မာ ဥပါဒါနာပိ။ နော ဥပါဒါနာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

http://www.dhammadownload.com

ပဌမ .... ကား—လောဘ, ဒိဋ္ဌိ ဟု ဆိုအပ်သော ဥပါဒါန်တရားကိုယ် ၂-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ ....ကား—လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ ဥပါဒါန်တရားကိုယ် ၂-ပါးကြဉ်သော စေတသိက် ပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက်။ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် လောကုတ္တရာ စိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော ကြင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ ဥပါဒါနသမ္မယုတ္တာ ဓမ္မာ ဥပါဒါနာ ပိ။ နော ဥပါဒါနာ ပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ .... ကား—ဒိဋ္ဌိဂတသမ္မယုတ် ၄-ခု၌ ရှိသော ဥပါဒါန်တရားကိုယ် ၂-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ.... ကား—လောဘမူစိတ် ၈-ခု၊ ဥပါဒါန်တရားကိုယ် ၂-ပါးကြဉ်သော စေတသိက် ဝီသ ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက် ။ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် ဒေါသမူဒ္ဒေ၊ မောဟမူဒ္ဒေ၊ ကုသိုလ် ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ လောဘ, ဒိဋ္ဌိ, မာန ကြဉ်သော စေတသိက် ကျေနုပညာသ၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၌ ရှိသော လောဘ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကြင်းသောပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပ-ဒေသဒုက် မည်၏။ ။

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ဥပါဒါနာ ပိ။ နော ဥပါဒါနာ ပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ...ကား—ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၌ရှိသော လောဘ ရ၏။

ဒုတိယ...ကား—ဒေါသမူဒ္ဒေ၊မောဟမူဒ္ဒေ၊ ကုသိုလ် ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ကြိယာ စိတ် ဝီသ၊ လောဘ, ဒိဋ္ဌိ,မာန ကြဉ်သော စေတသိက် ကျေနုပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက် ။ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် လောဘမူ စိတ် ၈-ခု၊ ဒိဋ္ဌိဂဟဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၌ရှိသော လောဘကြဉ်သော စေတသိက် ဗာဝီသဟု ဆိုအပ်သော ကြင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၁၂-ကိလေသာဂေါစ္ဆက

၁-ကိလေသဒုက်

ဥပါဒါနဂေါစ္ဆကကို.....၌ ကိလေသဂေါစ္ဆကကို..... ၏၊ ထို ကိလေသ-ဂေါစ္ဆက၌လည်း—

၁။ ကိလေသဒုက်၊

၂။ သံကိလေသဒုက်၊

၃။ သံကိလိဋ္ဌဒုက်၊

http://www.dhammadownload.com

၄။ ကိလေသ သမ္မယုတ္တဒုက်၊

၅။ ကိလေသ သံကိလေသိကဒုက်၊

၆။ ကိလေသ သံကိလိဋ္ဌဒုက်၊

၇။ ကိလေသ ကိလေသသမ္မယုတ္တဒုက်၊

၈။ ကိလေသဝိပ္ပယုတ္တ သံကိလေသဒုက် အားဖြင့် ၈-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၈-ပါးတို့တွင် ကိလေသဒုက်ကို..... ၏။.....ကား— **ကိလေသာ ဓမ္မာ**....တည်း။

ထိုနောင်.....၏။.....ကား- - **နော ကိလေသာ ဓမ္မာ**....တည်း။

ကိလေသာ၊ ကိလေသာ မည်ကုန်သော။ ဝါ၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ် ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နော ကိလေသာ၊ ကိလေသာ မမည်ကုန်သော။ ဝါ၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်သည် မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—လောဘ, ဒေါသ, မောဟ, မာန, ဒိट्ठि, ဝိစိကိစ္ဆာ, ထိန, ဥद्ध စ္စ, အဟိရိက, အနောတ္တပ္ပ ဟု ဆိုအပ်သော ကိလေသာတရားကိုယ် ၁၀-ပါး ရ၏။

ထို ကိလေသာ တရားကိုယ် ၁၀-ပါးသည် သခ်ါရက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မ ဓာတ်၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

လောဘမှ တပါးသော ကိလေသာတရားကိုယ် ၉-ပါးသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ လောဘသည် သမุဒယသစ္စာ မည်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ....ကား—စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ကိလေသာတရားကိုယ် ၁၀-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် ဒွေစတ္တာလီသ၊ ရူပ် အင္ဂဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၂-သံကိလေသိကဒုက်

ကိလေသဒုက်ကို.....၌ သံကိလေသိကဒုက်ကို.....၏။.....ကား—**သံကိ-လေသိကာ ဓမ္မာ**....တည်း။

ထိုနောင်.....၏။.....ကား—**အသံကိလေသိကာ ဓမ္မာ**....တည်း။

http://www.dhammadownload.com

သံကိလေသိကာ၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်ကုန်သော ကိလေသာတို့ကို ရခြင်းငှါ ထိုက်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အသံကိလေသိကာ၊ ပူပန်စေတတ် ။ပ။ မထိုက်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား --လောကိစိတ် ဧကာသီတိ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရှုပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအာဿဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား—လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊နိဗ္ဗာန်ရ၏။
ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၃-သံကိလိဋ္ဌဒုက်

သံကိလေသိကဒုက်ကို.....၌ သံကိလိဋ္ဌဒုက်ကို.....၏၊ .....ကား -- **သံကိ-လိဋ္ဌာ ဓမ္မာ**... တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊.....ကား—**အသံကိလိဋ္ဌာ ဓမ္မာ**....တည်း။

သံကိလိဋ္ဌာ၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်ကုန်သော ကိလေသာတို့သည် ပူပန်စေအပ် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အံသံကိလိဋ္ဌာ၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်ကုန်သော ကိလေသာ တို့သည် ပူပန်စေအပ် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည် မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— အကုသိုလ် ဒ္ဒါဒသ၊ စေတသိက် သတ္တဝီသ ရ၏။
ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ဒုတိယ....ကား— ကုသိုလ် ဧကဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ရှုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၄-ကိလေသသမ္မယုတ္တဒုက်

သံကိလိဋ္ဌဒုက်ကို.....၌ ကိလေသသမ္မယုတ္တဒုက်ကို ..... ၏၊ .....ကား— **ကိလေသသမ္မယုတ္တာ ဓမ္မာ....တည်း။**

ထိုနောင်.....၏၊.....ကား— **ကိလေသဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ....တည်း။**

ကိလေသသမ္မယုတ္တာ၊ ကိလေသာနှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ကိလေသ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကိလေသာနှင့် မယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ ! တို့သည်၊ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

(သံကိလိဋ္ဌဒုက်နှင့် အတူ ကောက်လေ၊ မထူးပြီ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၅-ကိလေသ သံကိလေသိကဒုက်

ကိလေသသမ္မယုတ္တဒုက်ကို .....၌ ကိလေသ သံကိလေသိကဒုက်ကို ..... ၏၊ .....ကား— **ကိလေသာ စေဝ ဓမ္မာ သံကိလေသိကာ စ ....တည်း။**

ထိုနောင်.....၏၊.... ကား— **သံကိလေသိကာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ကိလေ-သာ....တည်း။**

ကိလေသာ စေဝ၊ ကိလေသာလည်း မည်ကုန်သော။ သံကိလေသိကာ စ၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်ကုန်သော ကိလေသာတို့ကို ရခြင်းငှါလည်း ထိုက်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

သံကိလေသိကာ စေဝ၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်ကုန်သော ကိလေသာ တို့ကို ရခြင်းငှါလည်း ထိုက်ကုန်သော။ နော စ ကိလေသာ၊ ကိလေသာလည်း မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— လောဘ, ဒေါသ, မောဟ, မာန, ဒိट्ठि, ဝိစိကိစ္ဆာ, ထိန, ဥद्ध စ္စ, အဟိရိက, အနောတ္တပ္ပ ဟုဆိုအပ်သော ကိလေသာ တရားကိုယ် ၁၀-ပါး ရ၏။ (ဆိုမြဲဆိုလေ)။

ဒုတိယ....ကား— လောကိစိတ် ကောသီတိ၊ ကိလေသာတရားကိုယ် ၁၀-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် ဒွေစတ္တာလီသ၊ ရှုပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

http://www.dhammadownload.com

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက် ။ပ။ တို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော ။ပ။ ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၆-ကိလေသ သံကိလိဋ္ဌဒုက်

ကိလေသ သံကိလေသိကဒုက်ကို.....၌ ကိလေသ သံကိလိဋ္ဌဒုက်ကို.....၏ .....ကား—**ကိလေသာ စေဝ ဓမ္မာ သံကိလိဋ္ဌာ စ**....တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊ ကား— **သံကိလိဋ္ဌာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ကိလေသာ** တည်း။

ကိလေသာ စေဝ၊ ကိလေသာလည်း မည်ကုန်သော။ သံကိလိဋ္ဌာ စ၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်ကုန်သော ကိလေသာတို့သည် ပူပန်စေအပ် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

သံကိလိဋ္ဌာ စေဝ၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်ကုန်သော ကိလေသာတို့သည် ပူပန်စေအပ် နှိပ်စက်အပ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ နော စ ကိလေသာ၊ ကိလေသာလည်း မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား-- လောဘ ။ပ။ အနောတ္တပ္ပဟု ဆိုအပ်သော ကိလေသာ တရားကိုယ် ၁၀-ပါး ရ၏။ (ဆိုမြဲဆိုလေ)။

ဒုတိယ...ကား -- အကုသိုလ် ဒ္ဒါဒသ၊ ကိလေသာတရားကိုယ် ၁၀-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် သတ္တရသ ရ၏။

ထို ဟရားကို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏၊ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက် ။ပ။ တို့တွင် ကုသိုလ်စိတ် ၈-ဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ရူပ် အဋ္ဌ-ဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟု ခေါ်အပ်သော ။ပ။ ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၇-လိေသ ကိလေသသမ္ပယုတ္တဒုက်

ကိလေသ သံကိလိဋ္ဌဒုက်ကို.....၌ ကိလေသ ကိလေသသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို..... ၏၊..... ကား—**ကိလေသာ စေဝ ဓမ္မာ ကိလေသသမ္ပယုတ္တာ စ**.... တည်း။

http://www.dhammadownload.com

ထိုနောင်..... ၏၊.....ကား-- **ကိလေသသမ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ကိလေသာ....** တည်း။

ကိလေသာ စေဝ၊ လည်း မည်ကုန်သော။ ကိလေသသမ္ပယုတ္တာ **စ၊** နှင့်လည်း ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ကိလေသသမ္ပယုတ္တာ စေဝ၊ နှင့်လည်း ယှဉ်ကုန်သော။ နော စ ကိလေသာ၊ လည်း မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

(ကိလေသသံကိလိဋ္ဌဒုက်နှင့် အတူ ကောက်လေ၊ ဒုက်မုက်လည်း တူပြီ)။

ဂ-ကိလေသဝိပ္ပယုတ္တ သံကိလေသိကဒုက်

ကိလေသ ကိလေသသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို.....၌ .... ကိလေသဝိပ္ပယုတ္တ သံကိလေ-**သိကဒုက်ကို.....၏၊.....ကား — ကိလေသဝိပ္ပယုတ္တာ ဓေါ ပန ဓမ္မာ သံကိလေ-သိကာပိ....** တည်း။

ထိုနောင်..... ၏၊.....ကား —**အသံကိလေသိကာပိ....** တည်း။

ကိလေသဝိပ္ပယုတ္တာ ဓေါ ပန၊ ကိလေသာနှင့် မယှဉ်ကုန်သော။ သံကိလေ-သိကာပိ၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်ကုန်သော ကိလေသာတို့ကို ရခြင်းငှါလည်း ထိုက်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ကိလေသဝိပ္ပယုတ္တာ ဓေါ ပန၊ မယှဉ်ကုန်သော။ အသံကိလေသိကာပိ၊ ပူပန် ။ပ။ ရခြင်းငှါလည်း မထိုက်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား — လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ လောကီဝိပါက် ဗာဘွီ$^{\circ}$သ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဌတီ$^{\circ}$သ၊ ရူပ် အဌဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား —လောကုတ္တရာစိတ် ၀ ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိ$^{\circ}$သ၊နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက် ။ပ။ တို့တွင် အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ စေတသိက် သတ္တဝီသ ဟု ဆိုအပ်သော ။ပ။ ကြောင့် **သပ္ပဒေသဒုက်** မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

"ကိလေသဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ သံကိလေသိကာပိ။ အသံကိလေသိကာပိ" ဟု ဟောတော်မူလျှင် ပြီးကောင်းလျက် **သဒ္ဓါမိကာ အတ္ထာဓိကော ဟောတိ** ဟူသော ပရိဘာသာနှင့် အညီ အနက်လွှန်ကို ပြခြင်းငှါ **ခေါ ပန** ဟူသော သဒ္ဒါလွှန်ကို ဟောတော်မူအပ်၏။

ထို **ခေါ ပန** ဟူသော သဒ္ဒါလွှန်ဖြင့် ပြအပ်သော အတိရေကဒုက် အပေါင်းတို့တွင် ဒုတိယဒုက်၌ စတုတ္ထဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ "ကိလေသဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ သံကိလေ-သိကာပိ။ အသံကိလေသိကာပိ" ဟူသော ဤ အဌမဒုက်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့။

ထို့အတူ ဒုတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ **နော ကိလေသာ ဓမ္မာ သံကိလေသိကာပိ။ အသံကိလေသိကာပိ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား—လောကိစိတ် ကောသီတိ၊ ကိလေသာတရားကိုယ် ၁၀-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် ဒွေစတ္တာလီသ၊ ရှုပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက် ။ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် ကိလေသာတရားကိုယ် ၁၀-ပါး ဟုဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် **သပ္ပဒေသဒုက်** မည်၏။

တတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ **နော ကိလေသာ ဓမ္မာ သံကိ-လိဋ္ဌာပိ။ အသံကိလိဋ္ဌာပိ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား— အကုသိုလ် ဒ္ဓါဒသ၊ ကိလေသာတရားကိုယ် ၁၀-ပါးကြဉ်သော စေတသိက် သတ္တရသ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ရှုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက် ။ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် ကိလေ-သာ တရားကိုယ် ၁၀-ပါး ဟုဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် **သပ္ပဒေသဒုက်** မည်၏။

စတုတ္ထဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ **နော ကိလေသာ ဓမ္မာ ကိလေသ-သမ္ပယုတ္တာပိ။ ကိလေသဝိပ္ပယုတ္တာပိ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။
(ထိုဒုက်သည် "နောကိလေသာ ဓမ္မာ သံကိလိဋ္ဌာပိ။အသံကိလိဋ္ဌာပိ"ဟူသောဒုက်နှင့် အလုံးစုံ တူ၏)။

တတိယဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ **သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ သံကိ-လိဋ္ဌာပိ။ အသံကိလိဋ္ဌာပိ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား— အကုသိုလ် ဒ္ဓါဒသ၊ စေတသိက် သတ္တဝီသ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ လောကီ ဝိပါက် ဗာတ္တိံသ၊ ကြိယာ-စိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ရှုပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

http://www.dhammadownload.com

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ ဩပပ္ပဒေသဒုက် ။ ပ ။ ၂-ပါးတို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိ သ၊ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော ကြင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် **သပ္ပဒေသဒုက်** မည်၏။

စတုတ္ထဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ **သံကိဒေသိကာ ဓမ္မာ ကိလေသ-သမ္ပယုတ္တာ၀ပိ။ ကိလေသဝိပ္ပယုတ္တာ၀ပိ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက်သည် "သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ သံကိလိဋ္ဌာ၀ပိ ။ အသံကိလိဋ္ဌာ၀ပိ" ဟူသော ဒုက်နှင့် အလုံးစုံ တူ၏) ။

ပဌမဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကိုထည့်၍ **သံကိဒေသိကာ ဓမ္မာ ကိလေသာ၀ပိ။ နော ကိလေသာ၀ပိ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား—ကိလေသာတရားကိုယ် ၁၀-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— လောကိစိတ် ကောသိတိ၊ ကိလေသာ တရားကိုယ် ၁၀-ပါး ကြင်သော စေတသိက် ဒွေစတ္တာလီသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက် ။ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိ သ၊ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော ကြင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် **သပ္ပဒေသဒုက်** မည်၏။

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ **သံကိလိဋ္ဌာ ဓမ္မာ ကိလေသာ၀ပိ။ နော ကိလေသာ၀ပိ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား—ကိလေသာတရားကိုယ် ၁၀-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—အကုသိုလ် ဒ္ဝါဒသ၊ ကိလေသာ တရားကိုယ် ၁၀-ပါး ကြင်သော စေတသိက် သတ္တရသ ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက် ။ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် ကုသိုလ်ကေ၀ီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိ သ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော ကြင်းသော ပရမတ္ထ တရား ရှိသည်၏ ဆဖြစ်ကြောင့် **သပ္ပဒေသဒုက်** မည်၏။

ပဌမဒုက်၌ စတုတ္ထဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ **ကိလေသသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ကိလေသာ၀ပိ။ နော ကိလေသာ၀ပိ** ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက်သည် "သံကိလိဋ္ဌာ ဓမ္မာ ကိလေသာ၀ပိ ။ နော ကိလေသာ၀ပိ" ဟူသောဒုက်နှင့် အလုံးစုံ တူ၏) ။

၁၃-ပိဋ္ဌိဒုက်

၁-ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဒုက်

ကိလေသဂေါစ္ဆကကို.....၌ ပိဋ္ဌိဒုက်ကို.....၏၊ ထို ပိဋ္ဌိဒုက်၌လည်း—

၁။ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဒုက်၊

၂။ ဘာ၀နာယ ပဟာတဗ္ဗဒုက်၊

http://www.dhammadownload.com

၃။ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟေတုကဒုက်၊
၄။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကဒုက်၊
၅။ သဝိတက္ကဒုက်၊
၆။ သဝိစာရဒုက်၊
၇။ သပ္ပီတိကဒုက်၊
၈။ ပီတိသဟဂတဒုက်၊
၉။ သုခသဟဂတဒုက်၊
၁၀။ ဥပေက္ခာသဟဂတဒုက်၊
၁၁။ ကာမာဝစရဒုက်၊
၁၂။ ရူပါဝစရဒုက်၊
၁၃။ အရူပါဝစရဒုက်၊
၁၄။ ပရိယာပန္နဒုက်၊
၁၅။ နိယျာနိကဒုက်၊
၁၆။ နိယတဒုက်၊
၁၇။ သဥတ္တရဒုက်၊
၁၈။ သရဏဒုက် အားဖြင့် ၁၈-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၁၈-ပါးတို့တွင် ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဒုက်ကို.....၏၊ ....ကား—ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ....တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊.....ကား— နဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ ဓမ္မ ာ ....တည်း။

ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည် ပယ်အပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည် မပယ်အပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ပယ်အပ်ကုန်သည် မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်၊ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— သောတာပတ္တိမဂ်သည် အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့် ပယ်အပ်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ဝိစိကိစ္ဆာသသဂုတ်စိတ် ၁-ခု၊ မာန, ဒေါသ, ဣဿာ, မစ္ဆရိယ, ကုက္ကုစ္စ ကြဉ်သော စေတသိက် ဗာဝီသ။

သောတာပတ္တိမဂ်သည် တနုကရအားဖြင့် ပယ်အပ်သော အပါယဂမနီယ ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ဒေါသမူဒ္ဓေ၊ ဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ ကြဉ်သော စေတသိက် ပဉ္စဝီသ ရှိ၏။

http://www.dhammadownload.com

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

(ဒဿနတိုက် ပဌမပုဒ်နှင့် အတူဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— သောတာပတ္တိမဂ်သည် ပယ်အပ်သည်မှတပါး အပါယ်-ဂမနီယ မဟုတ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ဒေါသမူ ဒေ့။

သောတာပတ္တိမဂ်သည် စင်စစ် မပယ်အပ်သော ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ် တခု၊ ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ ဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ ကြဉ်သော စေတသိက် ပညာသ၊ ရှုပ် အင္ဂဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။[1]

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၂-ဘာဝနာယ ပဟာယတဗ္ဗဒုက်

ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဒုက်ကို.....၌ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဒုက်ကို.....၏၊.... **ကား— ဘာဝနာယ ပဟာယတဗ္ဗာ ဓမ္မာ....** ကည်း။

ထိုနောင်.....၏၊.....ကား - **နဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ....**တည်း။

ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာ၊ အထက်မဂ် ၃-ခုသည် ပယ်အပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာ၊ အထက်မဂ် ၃-မုသည် **မပယ်အပ်ကုန်သော။** ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

---

[1] အ၌ ပယ်အပ်သည် အ၌မပယ်အပ်သည်ကို ရည်၍ ဟောတော်မူအပ်သော-
စတ္တာရော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ္တ လောဘသဟဂတ စိတ္တုပ္ပါဒါ။ ဒ္ဝေ ဒေါမနဿသဟဂတ-
စိတ္တုပ္ပါဒါ။ ဣမေ ဓမ္မာ သိယာ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ၊ သိယာ နဒဿနေန ပဟာ-
တဗ္ဗာ။

ဤပါဋ္ဌိတော် (၂၉၃) ကို ထောက်၍ ကုန်စင်အောင် ကောက်။

စင်စစ် မပယ်အပ်သည်ကို ရည်၍ ဟောတော်မူအပ်သော—

ကတမေ ဓမ္မာ နဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတော စိတ္တုပ္ပါဒေါ စတ္တာသု ဘူမီသု ကုသလံ စတ္တာသု ဘူမီသု ဝိပါကော တီသု ဘူမီသု ကိရိယာဗျာကတံ ရူပဉ္စ နိဗ္ဗာနဉ္စ။ ဣမေ ဓမ္မာ နဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ။

ဤပါဋ္ဌိတော်(၂၉၃)ကို ထောက်၍ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်ကိုသာ မကောက်လင့်။

http://www.dhammadownload.com

ပဌမ.....ကား— သကဒါဂါမိမဂ်သည် တနုကရအားဖြင့် ပယ်အပ်သော ရွန်ရင်းသော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ဒေါသမူဒ္ဓေ။

အနာဂါမိမဂ်သည် အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့် ပယ်အပ်သော ကာမရာဂနှင့် သမ္မယုတ် ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ဒေါသမူဒ္ဓေ၊ ဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ ကြည်သော စေတသိက် ပဉ္စဝီသ။

အရဟတ္တမဂ်သည် အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့် ပယ်အပ်သော ရူပရာဂ, အရူပ-ရာဂနှင့် သမ္မယုတ်ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ် ၁-ခု၊ ဒိဋ္ဌိ, ဒေါသ, ဣဿာ, မစ္ဆရိယ, ကုက္ကုစ္စ, ဝိစိကိစ္ဆာ ကြည်သော စေတသိက် ကေဝီသ ရှိ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

(ဒဿနတိုက် ဒုတိယပုဒ်နှင့် အတူဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— အထက်မဂ် ၃-ခုသည် ပယ်အပ်သည်မှတပါး အပါယဂမ-နီယ ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ဒေါသမူဒ္ဓေ။

အထက်မဂ် ၃-ခုသည် စင်စင်မပယ်အပ်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္မယုတ် ၄-ခု၊ ဝိစိ-ကိစ္ဆာသဟဂုတ်စိတ် ၁-ခု၊ ကုသိုလ် ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆဋ္ဌိ[1]သ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရှိ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွှယ်ပြို)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၁။ စတ္တာရော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ္တလောဘသဟဂတစိတ္တုပ္ပါဒါ။ ဒွေ ဒေါမနဿသဟ-ဂတစိတ္တုပ္ပါဒါ။ ဣမေ ဓမ္မာ သိယာ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ကိယာ နု ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာ။

ဤပါဠိတော် (၂၉၃) ကို ထောက်၍ ကုန်စင်အောင် ကောက်။

ကတမေ ဓမ္မာ နု ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာ။ စတ္တာရော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္မယုတ္တစိတ္တုပ္ပါဒါ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတော စိတ္တုပ္ပါဒေါ စတ္တာသု ဘူမီသု ကုသလံ စတ္တာသု ဘူမီသု ဝိပါကော တိသု ဘူမီသု ကိရိယာဗျာကတံ ရူပဉ္စ နိဗ္ဗာနဉ္စ။ ဣမေ ဓမ္မာ နု ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာ။ ဤပါဠိတော်(၂၉၄)ကို ထောက်၍ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္မယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်ကိုသာ မကောက်လင့်။

http://www.dhammadownload.com

၃-ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟေတုကဒုက်

ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဒုက်ကို ....၌ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟေတုကဒုက်ကို .....၏၊.....ကား—ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ ဓမ္မာ....တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊.....ကား — နဒဿဓနန ပဟာတဗ္ဗဟေ-တုကာ ဓမ္မာ.... တည်း။

ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည် ပယ်အပ်သော ဟိတ် ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည် ပယ်အပ်သော ဟိတ် ရှိသည် မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—သောတာပတ္တိမဂ်သည် အကြွင်းမရှိသော အားဖြင့် ပယ်အပ်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်စိတ် ၁-ခု၊ မာန, ဒေါသ, ဣဿာ, မစ္ဆရိယ, ကုက္ကုစ္စ, ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်စိတ် ၌ မောဟ ကြဉ်သော် စေတသိက် ဗာဝီသ။

သောတာပတ္တိမဂ်သည် တနုကရအားဖြင့် ပယ်အပ်သော အပါယဂမနီယ ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ဒေါသမူဒ္ဒေ၊ ဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ ကြဉ်သော စေတသိက် ပဉ္စဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

(ဒဿန ဟေတုတိက် ပဌမပုဒ်နှင့် အတူဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ.... ကား—သောတာပတ္တိမဂ်သည် ပယ်အပ်သော ဟိတ် ရှိသည်မှ တပါး အပါယဂမနီယ မဟုတ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုက် ၄-ခု၊ ဒေါသမူဒ္ဒေ။

သောတာပတ္တိမဂ်သည် စင်စစ် မပယ်အပ်သော ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်ဒိတ် ၁-ခု၊ ကုသိုလ် ဧကဝီသ၊ ဝိပါက် ဆဋ္ဌိ်သ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ ဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ ကြဉ်သော စေတသိက် ပညာသ၊ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်စိတ်၌ မောဟ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၄-ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကစုက်

ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟေတုက ဒုက်ကို.....၌ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဟေတုက ဒုက်ကို.....၏၊..... ကား— **ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ ဓမ္မာ....**တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊ .....ကား— **နဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ ဓမ္မာ....**တည်း။

ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ၊ အထက်မဂ် ၃-ခု သည် ပယ်အပ်သော ဟိတ် ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ၊ အထက်မဂ် ၃-ခုသည် ပယ်အပ်သော ဟိတ် ရှိသည် မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— သကဒါဂါမိမဂ်သည် တနုကရ အားဖြင့် ပယ်အပ်သော ရုန်ရင်းသော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပွယုတ် ၄-ခု၊ ဒေါသမူဒ္ဓေ။

အနာဂါမိမဂ်သည် အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့် ပယ်အပ်သော ကာမရာဂ နှင့် သမ္မယုတ်ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပွယုတ် ၄-ခု၊ ဒေါသမူဒ္ဓေ၊ ဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ ကြည်သော စေတသိက် ပဉ္စဝီသ။

အရဟတ္တမဂ်သည် အကြွင်းမရှိသော အားဖြင့် ပယ်အပ်သော ရူပရာဂ, အရူပရာဂ နှင့် သမ္မယုတ်ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂဘဝိပွယုတ် ၄-ခု၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ် ၁ ခု၊ ဒိဋ္ဌိ, ဒေါသ, ဣဿာ, မစ္ဆရိယ, ကုက္ကုစ္စ, ဝိစိကိစ္ဆာ, ဥဒ္ဓစ္စသမ္ဟဂုတ်စိတ်၌ မောဟ ကြည်သော စေတသိက် ကေဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

(ဒဿန ဟေတုတိက် ဒုတိယပုဒ်နှင့် အတူဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— အထက်မဂ် ၃-ခုသည် ပယ်အပ်သော ဟိတ် ရှိသည်မှတပါး အပါယဂမနီယဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပွယုတ် ၄-ခု၊ ဒေါသမူဒ္ဓေ။

အထက်မဂ် ၃-ခုသည် စင်စစ် မပယ်အပ်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ဝိစိ-ကိစ္ဆာသဟဂုတ်စိတ် ၁-ခု၊ ကုသိုလ် ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၌ မောဟ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၅-သဝိတက္ကဒုက်

ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကဒုက်ကို .....၌ သဝိတက္ကဒုက်ကို ..... ၏၊ ..... ကား **သဝိတက္ကာ** ဓမ္မာ....တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊....ကား — **အဝိတက္ကာ** ဓမ္မာ....တည်း။

သဝိတက္ကာ၊ ဝိတက်နှင့် တကွဖြစ်ကန်သော။ ဝါ၊ ဝိတက် ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အဝိတက္ကာ၊ ဝိတက် **မရှိ**ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— သဝိတက္ကစိတ် ၅၅-ခု၊ ဝိတက် ကြဉ်သော စေတသိက် ကေ-ပညာသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၃-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၃ ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား —

စေတသိက် ကေပညာသ တို့တွင် ဝေဒနာသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မည်၏၊ သညာ သည် သညာက္ခန္ဓာ မည်၏၊ ဝေဒနာ သညာမှ ကြွင်းသော စေတသိက် ကေုန-ပညာသ သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မည်၏၊ သဝိတက္ကစိတ် ၅၅-ခုသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏၊ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

သဝိတက္ကစိတ် ၅၅-ခုသည် မနာယတန မည်၏၊ စေတသိက် ကေပညာသ သည် ဓမ္မာယတန မည်၏၊ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား—

ပဋ္ဌဒ္ဓါရုဝဇ္ဇနိ၏ သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းဒွေ သည် မနောဓာတ် မည်၏၊ ကြွင်းသော သဝိတက္ကစိတ် ၅၂-ခုသည် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏၊ စေတသိက် ကေပညာသ သည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏၊ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား—

လောကီ သဝိတက္ကစိတ် ၄၇-ခု၊ လောဘ ကြဉ်သော စေတသိက် ပညာသ သည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏၊ လောဘ သည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏၊ မဂ် သဝိတက္ကစိတ် ၄-ခုဌိုသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တ, သမ္မာအာဇီဝ, သမ္မာ-ဝါယာမ, သမ္မာသတိ, သမ္မာသမာဓိ ဟုဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၇ ပါး။ပ။

http://www.dhammadownload.com

အရဟတ္တမဂ် ၇-ပါး သည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏၊ ကြွင်းသော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၉-ခု၊ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၆-ခုသည် သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ....ကား— အဝိတက္ကစိတ် ၆၆-ခု၊ ဝိတက်ကြည့်သော စေတသိက် သတ္တတိ သ၊ သဝိတက္ကစိတ် ၅၅-ခုဌ ရှိသော ဝိတက် ၅၅-ခု၊ ရူပ် အဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး၊ ဓာတ် အားဖြင့် ၁၇-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ် အဌဝိသ သည် ရူပက္ခန္ဓာ မည်၏၊ စေတသိက် သတ္တတိ သ တို့တွင် ။ ပ ။ စေတသိက် ပဋ္ဌတိ သ၊ ဝိတက် ၅၅-ခု သည် သခ်ါရက္ခန္ဓာ မည်၏၊ အဝိတက္ကစိတ် ၆၆-ခုသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏၊ နိဗ္ဗာန်သည် ။ ပ ။ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာ အားဖြင့် ၅-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ် အဌဝိသ တို့တွင် စက္ခုပသာဒ သည် စက္ခာယတန မည်၏ ။ ပ ။ ပထဝီ, တေဇော, ဝါယော ဟူဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ သည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန မည်၏၊ အဝိတက္ကစိတ် ၆၆-ခုသည် မနာယတန မည်၏၊ စေတသိက် သတ္တတိ သ၊ ဝိတက် ၅၅-ခု၊ အာပေါ, ဣတ္ထိန္ဒြေ, ပုရိသိန္ဒြေ, ဇီဝိတရူပ်, ဧဝိတရူပ်, အာဟာရရူပ်, ပရိစ္ဆေဒရူပ်, ကာယဝိညတ်, ဝစီဝိညတ်, ရူပဿ လဟုတာ, မုဒုတာ, ကမ္မညတာ, ဥပစယ, သန္တတိ, ဇရတာ, အနိစ္စတာ အားဖြင့် သုခုမရူပ် သောင်္ဂြိုလ်, နိဗ္ဗာန် သည် ဓမ္မာယတန မည်၏၊ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁၇-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ် အဌဝ်သ တို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဓာတ် မည်၏ ။ ပ ။ ပထဝီ, တေဇော, ဝါယော ဟုဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ သည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် မည်၏၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေ သည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ် မည်၏ ။ ပ ။ ကာယဝိညာဉ်ဒွေ သည် ကာယဝိညာဏဓာတ် မည်၏ ။ ပ ။ ကြွင်းသော အဝိတက္ကစိတ် ၅၆-ခုသည် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏၊ စေတသိက် သတ္တတိ သ၊ ဝိတက် ၅၅-ခု၊ အာပေါ ။ ပ ။ အနိစ္စတာ အားဖြင့် သုခုမရူပ် သောင်္ဂြိုလ်, နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မဓာတ်မည်၏၊ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၁၇-ပါး ဖြစ်သတည်း။

http://www.dhammadownload.com

သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား—

လောကီအဝိတက္ကစိတ် ၃၄-ခု၊ စေတသိက် စတုတ္တိ သ၊ လောကီဝိတက် ၄၇-ခု၊ ရူပ် အဌဝိသသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏၊ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာ မည်၏။ မဂ် အဝိတက္ကစိတ် ၁၆-ခုဌ်ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဝါစာ ။ ပ ။ သမ္မာသမာဓိ ဟုဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၇-ပါး ။ ပ ။ အရဟတ္တမဂ် ၇-ပါး သည်ဂင်း၊ မဂ် ပဌမဈာန်စိတ် ၄-ခုဌ်ရှိသော ဝိတက် စေတသိက် တည်းဟူသော သမ္မာသင်္ကပ္ပ မဂ္ဂင် ဟုဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၁-ပါး ။ ပ ။ အရဟတ္တမဂ် ၁-ပါး သည်ဂင်း မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏၊ ကြင်းသော မဂ် စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၉-ခု၊ ဖိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၆-ခု သည်ဂင်း၊ ဖိုလ် ပဌမဈာန်စိတ် ၄-ခုဌ်ရှိသော ဝိတက် စေတသိက် ၄-ခု သည်ဂင်း သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၆-သဝိစာရဒုက်

သဝိတက္ကဒုက်ကို ..... ၌ သဝိစာရဒုက်ကို ..... ၏၊ ..... ကား — **သဝိ-စာရာ ဓမ္မာ** .... တည်း။

ထိုနောင် ..... ၏၊ ..... ကား — **အဝိစာရာ ဓမ္မာ** .... တည်း။

သဝိစာရာ၊ ဝိစာရနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ဝိစာရ ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အဝိစာရာ၊ ဝိစာရ မရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ .... **ကား** — သဝိစာရစိတ် ၆၆-ခု၊ ဝိစာရ ကြဉ်သော စေတသိက် ကေပညာသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၃-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား —

စေတသိက် ကေပညာသတို့တွင် ။ ပ ။ စေတသိက် ကေုနပညာသ သည် သခ်ါရက္ခန္ဓာ မည်၏၊ သဝိစာရစိတ် ၆၆-ခုသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏၊ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

http://www.dhammadownload.com

၃-အဘိမ္မ ဒုကမာတိကာ အရကောက်

အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား —

သဝိစာရစိတ် ၆၆-ခုသည် မနာယတန မည်၏။ စေတသိက် ကေပညာသသည် ဓမ္မာယတန မည်၏။ ဤသို့လျှင် အာယတန အားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား—

ပဋ္ဌဒ္ဓါရုဝဇ္ဇန်း, သမ္ပဋိစ္ဆိန်း ဒွေသည် မနောဓာတ် မည်၏။ ကြွင်းသော သဝိစာရစိတ် ၆၃-ခုသည် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ စေတသိက် ကေပညာသ သည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏။ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား—

လောကီ သဝိစာရစိတ် ၅၀၊ လောဘကြဉ်သော စေတသိက် ပညာသသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ မဂ် သဝိစာရစိတ် ၈-ခုဌ်ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာသင်္ကပ္ပ, သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တ, သမ္မာအာဇီဝ, သမ္မာဝါယာမ, သမ္မာသတိ, သမ္မာသမာဓိ ဟုဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါး ။ ပ ။ အရဟတ္တမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါး သည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏။ ကြွင်းသော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၈-ခု၊ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၆-ခုသည် သစ္စာဟူသော အရေ အတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ .... ကား — အဝိစာရစိတ် ၅၅-ခု၊ ဝိတက်, ဝိစာရ ကြဉ်သော စေတသိက် ဆတ္တိ ံသ၊ သဝိစာရစိတ် ၆၆-ခုဌ်ရှိသော ဝိစာရ ၆၆-ခု၊ ရူပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး၊ ဓာတ် အားဖြင့် ၁၇-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ဟူသော်ကား —

ရူပ် အဋ္ဌဝိသ သည် ရူပက္ခန္ဓာ မည်၏။ စေတသိက် ဆတ္တိ ံသ တို့တွင်။ ပ ။ စေတသိက် စတုတ္တိ ံသ၊ သဝိစာရစိတ် ၆၆-ခုဌ် ရှိသော ဝိစာရ ၆၆-ခုသည် သင်ခါရက္ခန္ဓာမည်၏။ အဝိစာရစိတ် ၅၅-ခုသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန် သည်။ ပ။ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါးဖြစ်သတည်း။ (အာယတန ဓာတ် ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား —

လောကီ အဝိစာရစိတ် ၃၁-ခု၊ စေတသိက် တေတ္ထိ ံသ၊ လောကီဝိစာရ ၅၀၊ ရူပ် အဋ္ဌဝိသသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာမည်၏။ မဂ် အဝိစာရစိတ် ၁၂ ခုဌ်ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာဝါစာ ။ပ။ သမ္မာသမာဓိ ဟုဆို

http://www.dhammadownload.com

အပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၇-ပါး ။ပ။ အရဟတ္တမဂ် ၇-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏။ ကြွင်းသော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၈-ခု၊ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၅-ခုသည်ဌင်း၊ လောကုတ္တရာ သဝိစာရစိတ် ၁၆-ခု၌ ရှိသော ဝိစာရစေတသိက် ၁၆-ခုသည်ဌင်း သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်သကည်း။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက်မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၇-သပ္ပိတိကဒုက်

သဝိစာရ ဒုက်ကို....၌ သပ္ပိတိကဒုက်ကို....၏။... ကား—**သပ္ပိတိကာ ဓမ္မာ....** တည်း။

ထိုနောင်....၏၊....ကား— **အပ္ပိတိကာ ဓမ္မာ....**တည်း။

သပ္ပိတိကာ၊ ပီတိနှင့် ကကွဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ပီကို ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အပ္ပိတိကာ၊ ပီတိ မရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်၊ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—ပီတိသဟဂုတ်စိတ် ၅၁-ခု၊ ပီတိ, ဒေါသ, ဣဿာ, မစ္ဆရိယ, ကုက္ကုစ္စ, ဝိစိကိစ္ဆာကြောင့်သော စေတသိက် ဆစပ္ပာလီသ ရှိ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၂-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

(ပီတိတိုက် ပဌမပုဒ်နှင့် အတူဖွဲ့ပြီးလေ)။

ဒုတိယ....ကား—အပ္ပိတိကစိတ် ၇၀၊ ပီတိကြောင့်သောစေတသိက် ကေပညာသ၊ ပီတိသဟဂုတ်စိတ် ၅၁-ခု၌ရှိသော ပီတိ ၅၁-ခု၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရှိ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ် အဋ္ဌဝီသသည် ရူပက္ခန္ဓာမည်၏။ စေတသိက် ကေပညာသတို့ဟူ၏ ။ပ။ စေတသိက် ကေုနပညာသ၊ ပီတိ ၅၁-ခုသည် သခ်ါရက္ခန္ဓာမည်၏။ အပ္ပိတိကစိတ် ၇၀-သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာမည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် ။ပ။ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာ အားဖြင့် ၅-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ်အဋ္ဌဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခာယတနမည်၏ ။ပ။ ပထဝီ, တေဇော, ဝါယောဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌာယတနမည်၏။

http://www.dhammadownload.com

အပ္ပိတိကစ်တ် ၇၁-သည် မနာယတနမည်၏၊ စေတသိက် ကေပညာသ၊ ပီတိ ၅၁-ခု၊ အာပေါ ။ပ။ အနိစ္စတာအားဖြင့် သုခုမရူပ် သောဌသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မာယတနမည်၏၊ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၁၂ ပါးဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ်အဋ္ဌဝိသတ္တိတွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဓာတ်မည်၏။ပ။ ပထဝီ, တေ-ဇော, ဝါယောဟုဆိုအပ်သော ဖောဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဌဗ္ဗဓာတ်မည်၏ စက္ခု-ဝိညာဉ်ဒွေသည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်မည်၏။ပ။ ကာယဝိညာဉ်ဒွေသည် ကာယ-ဝိညာဏ ဓာတ်မည်၏၊ ပဋ္ဌဒ္ဌါရုဝဇ္ဇန်း, သမ္ပဋိစ္ဆိန်းဒွေသည် မနောဓာတ်မည်၏၊ ကြွင်းသော အပ္ပိတိကစိတ် ၅၇-ခုသည် မနောဝိညာဏဓာတ်မည်၏၊ စေတသိက် ကေပညာသ၊ ပီတိ ၅၁-ခု၊ အာပေါ။ပ။ အနိစ္စတာအားဖြင့် သုခုမရူပ် သောဌသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မဓာတ်မည်၏၊ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား—

လောကီ အပ္ပိတိကစိတ် ၅၄-ခု၊ လောဘကြောင့်သော စေတသိက် ပညာသ၊ လောကီ ပီတိ ၂၇-ခု၊ ရူပ် အဋ္ဌဝိသသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏၊ လောဘသည် သမุဒယသစ္စာမည်၏၊ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာမည်၏၊ မဂ် အပ္ပိတိကစိတ် ၈-ခု ၌ရှိသော သမ္မာဒိट्ठि, သမ္မာဝါစာ။ပ။ သမ္မာသမာဓိ ဟုဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိ မဂ် ၇-ပါး ။ပ။ အရဟတ္တမဂ် ၇-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏၊ ကြွင်းသော မဂ် စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၇-ခု၊ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၄-ခုသည်ဌင်း၊ လောကုတ္တရာ ပီတိသဟဂုတ်စိတ် ၂၄-ခု၌ ရှိသော ပီတိ ၂၄-ခုသည်ဌင်း၊ သစ္စာ ဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၈-ပီတိသဟဂတဒုက်

သပ္ပိတိကဒုက်ကို.....၌ ပီတိသဟဂတဒုက်ကို..... ၏၊..... ကား— ပီတိ-သဟဂတာ ဓမ္မာ.....တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊.....ကား— နပီတိသဟဂတာ ဓမ္မာ.....တည်း။

ပီတိသဟဂတာ၊ ပီတိနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ပီတိနှင့် ကေပ္ပါဒ အစ ရှိ[illegible] အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောကုန်သော။ ဝါ၊ ပီတိနှင့်တကွ ကေပ္ပါဒ အစရှိသော အဖြစ်လို ရောက်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

နှ ပီတိသဟဂတာ၊ မဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ မနှီးနှောကုန်သော။ ဝါ၊ မရောက်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

(သပ္ပီတိကဒုက်နှင့် အတူ ကောက်လေ၊ မထူးပြီ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၉-သုခသဟဂတဒုက်

ပီတိသဟဂတဒုက်ကို..... ၌ သုခသဟဂတဒုက်ကို.....၏။..... ကား— **သုခသဟဂတာ ဓမ္မာ.....**တည်း။

ထိုနောင်.....၏။.....ကား—**နှ သုခသဟဂတာ ဓမ္မာ.....**တည်း။

သုခသဟဂတာ၊ သုခဝေဒနာနှင့် တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ သုခဝေဒနာနှင့် ကေပ္ပါဒ အစရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောကုန်သော။ ဝါ၊ သုခဝေဒနာနှင့် တကွ ကေပ္ပါဒ အစရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နှ သုခသဟဂတာ၊ မဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ မနှီးနှောကုန်သော။ ဝါ၊ မရောက်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— သုခသဟဂုတ်စိတ် ၆၃ ခု၊ ဝေဒနာ၄ ဒေါသ၄ ဣဿာ၄ မစ္ဆရိယ၄ ကုက္ကုစ္စ၄ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြဉ်သော စေတသိက် ဆစတ္တာလီသ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၃-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၃-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဝေဒနာတိုက် ပဌမပုဒ်နှင့် အတူ ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— ဒုက္ခသဟဂုတ်စိတ် ၃-ခု၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ် ၅၅-ခု၊ ပီတိ ကြဉ်သော စေတသိက် ဧကပညာသ၊ သုခသဟဂုတ်စိတ် ၆၃-ခု၌ရှိသော သုခဝေဒနာ ၆၃-ခု၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ် အဋ္ဌဝီသသည် ရူပက္ခန္ဓာ မည်၏၊ စေတသိက် ဧကပညာသတို့တွင် ဒုက္ခ-ဝေဒနာ ၃-ခု၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ၅၅-ခု၊ သုခဝေဒနာ ၆၃-ခုသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ

http://www.dhammadownload.com

မည်၏။ သညာသည် သညာကွန္ဓာ မည်၏။ ဝေဒနာ သညာမှ ကြွင်းသော စေ-တသိုက် ကျေနုပညာသသည် သင်္ခါရကွန္ဓာ မည်၏။ ဒုကွသဟဂုတ်စိတ် ၃-ခု၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ် ၅၅-ခုသည် ဝိညာဏကွန္ဓာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် ။ပ။ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ် အဋ္ဌဝိသတ္တိတွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခာယတန မည်၏ ။ပ။ ပထဝီ, တေဇော, ဝါယော ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန မည်၏။ ဒုကွသဟဂုတ်စိတ် ၃-ခု၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ် ၅၅-ခုသည် မနာယတန မည်၏။ စေတသိုက် ကေပညာသ၊ သုခဝေဒနာ ၆၃-ခု၊ အာပေါ ။ပ။ အနိစ္စတာအား ဖြင့် သုခုမရူပ် သောဌသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မာယတနမည်၏။ ဤသို့လျှင် အာယ-တနအားဖြင့် ၁၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး ဟူသော်ကား—

ရူပ် အဋ္ဌဝိသတ္တိတွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဓာတ် မည်၏ ။ပ။ ပထဝီ, တေဇော, ဝါယော ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် မည်၏။ စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေသည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ ။ ဒုကွသဟဂုတ် ကာယ-ဝိညာဉ်သည် ကာယဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ ပဋ္ဌဒ္ဓါရုဝဇ္ဇန်း, သမ္ပဋ္ဌိစ္ဆိုန်းဒွေသည် မနောဓာတ် မည်၏။ ဒေါသမူဒွေ၊ ကြွင်းသော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ် ၄၄-ခုသည် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ စေတသိုက် ကေပညာသ၊ သုခဝေဒနာ ၆၃-ခု၊ အာပေါ ။ ပ ။ အနိစ္စတာအားဖြင့် သုခုမရူပ် သောဌသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏။ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား —

ဒုကွသဟဂုတ်စိတ် ၃-ခု၊လောကီဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ် ၄၇-ခု၊ လောဘ ကြဉ် သော စေတသိုက် ပညာသ၊ လောကီသုခဝေဒနာ ၃၁-ခု၊ ရူပ် အဋ္ဌဝိသ သည် ဒုကွသစ္စာ မည်၏။ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓ-သစ္စာ မည်၏။ မဂ်ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ် ၄-ခုဌ်ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာပါစာ ။ ပ ။ သမ္မာသမာဓိဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၇-ပါး ။ ပ ။ အရဟတ္တ-မဂ် ၇-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏။ ကြွင်းသော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၇-ခု၊ ဖိုလ်-စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၄-ခုသည်ရင်း၊ လောကုတ္တရာ သုခသဟဂုတ်စိတ် ၃၂-ခုဌ် ရှိသော သုခဝေဒနာ ၃၂-ခုသည်ရင်း သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၁၀-ဥပေက္ခာသဟဂတဒုက်

သုခသဟဂတဒုက်ကို ..... ၌ ဥပေက္ခာသဟဂတဒုက်ကို .....၏။ .... ကား — ဥပေက္ခာသဟဂတာ ဓမ္မာ .... တည်း။

ထိုနောင် ..... ၏။ .... ကား — နဥပေက္ခာသဟဂတာ ဓမ္မာ .... တည်း။

ဥပေက္ခာသဟဂတာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ဥပေက္ခာ-ဝေဒနာနှင့် ကေပွါဒအစရှိသော အစုမ်းဖြင့် နှီးနှောကုန်သော။ ဝါ၊ ဥပေက္ခာ-ဝေဒနာနှင့်တကွ ကေပွါဒ အစရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နဥပေက္ခာသဟဂတာ၊ မဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ မနှီးနှောကုန်သော။ ဝါ၊ မရောက်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ .... ကား — ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ် ၅၅-ခု၊ ဝေဒနာ၊ ပီတိ၊ ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ ကြဉ်သော စေတသိက် ဆံစတ္တာလီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၃-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဓာတ်-အားဖြင့် ၇-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

(ဝေဒနာတိုက် တတိယပုဒ်နှင့် အတူ ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ .... ကား — သုခသဟဂုတ်စိတ် ၆၃-ခု၊ ဒုက္ခသဟဂုတ်စိတ် ၃-ခု၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြဉ်သော စေတသိက် ကေပညာသ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ် ၅၅-ခုဌ ရှိသော ဥပေက္ခာဝေဒနာ ၅၅-ခု၊ ရူပ် အဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး၊ ဓာတ်-အားဖြင့် ၁၃-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ဟူသော်ကား —

ရူပ် အဌဝီသသည် ရူပက္ခန္ဓာ မည်၏။ စေတသိက် ကေပညာသတို့တွင် သုခဝေဒနာ ၆၃-ခု၊ ဒုက္ခဝေဒနာ ၃-ခု၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာ ၅၅-ခု သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မည်၏။ သညာသည် သညာက္ခန္ဓာ မည်၏။ ဝေဒနာ သညာမှ ကြွင်းသော စေတသိက် ကျေနပညာသသည် သခါရက္ခန္ဓာ မည်၏။ သုခသဟဂုတ်-စိတ် ၆၃-ခု၊ ဒုက္ခသဟဂုတ်စိတ် ၃-ခုသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်-သည် ။ ပ ။ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး ဟူသော်ကား —

ရူပ် အဌဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခာယတန မည်၏ ။ ပ ။ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော၊ ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန **မည်၏**၊

http://www.dhammadownload.com

သုခသဟဂုတ်စိတ် ၆၃-ခု၊ ဒုက္ခသဟဂုတ်စိတ် ၃-ခုသည် မနာယတန မည်၏၊ စေတသိက် ကေပညာသ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ၅၅-ခု၊ အာပေါ ။ ပ ။ အနိစ္စတာ အားဖြင့် သုခုမရူပ် သောဌသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မာယတန မည်၏၊ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁၃-ပါး ဟူသော်ကား —

ရူပ် အဋ္ဌဝိသ တို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဓာတ် မည်၏ ။ ပ ။ ပထဝီ, တေဇော, ဝါယောဟူဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် မည်၏၊ ကာယဝိညာဉ်ဒွေသည် ကာယဝိညာဏဓာတ် မည်၏၊ ကြွင်းသော သုခသဟဂုတ်စိတ် ၆၂-ခု၊ ဒေါသမူဒွေသည် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏၊ စေတသိက် ကေပညာသ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာ ၅၅-ခု၊ အာပေါ။ပ။ အနိစ္စတာအားဖြင့် သုခုမရူပ် သောဌသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မဓာတ်မည်၏၊ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၁၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား—

လောကီသုခသဟဂုတ်စိတ် ၃၁-ခု၊ ဒုက္ခသဟဂုတ်စိတ် ၃-ခု, လောဘကြောင့် သော စေတသိက် ပညာသ၊ လောကီ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ၄၇-ခု၊ ရူပ်အဋ္ဌဝိသသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏၊ လောဘသည် သမุဒယသစ္စာမည်၏၊ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာမည်၏၊ မဂ်သုခသဟဂုတ်စိတ် ၁၆-ခုဌ်ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာသင်္ကပ္ပ။ပ။ သမ္မာသမာဓိ ဟူဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါး။ပ။ အရဟတ္တမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာမည်၏။ ကြွင်းသော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၉-ခု၊ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၇-ခုသည်ဌင်း၊ လောကုတ္တရာ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ် ၈-ခုဌ်ရှိသော ဥပေက္ခာဝေဒနာ ၈-ခုသည်ဌင်း သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၁၁-ကာမာဝစရဒုက်

ဥပေက္ခာသဟဂတဒုက်ကို....ဌ် ကာမာဝစရဒုက်ကို....၏၊....ကား—**ကာမာဝစ-ရာ ဓမ္မာ....**တည်း။

ထိုနောင်....၏၊....ကား—**နကာမာဝစရာ ဓမ္မာ....**တည်း။

ကာမာဝစရာ၊ ကာမာဝစရမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

နှ ကာမာဝစရာ၊ ကာမာဝစရ မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—ကာမစိတ် စတုပညာသ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါးဖြစ်ကုန်၏။ (ပရိတ္တာ ဓမ္မာနှင့် အတူဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား—မဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာစိတ် ၃၅-ခု၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိ သ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ပ။ သစ္စာ ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၁၂-ရူပါဝစရဒုက်

ကာမာဝစရဒုက်ကို....၌ ရူပါဝစရဒုက်ကို....၏၊....ကား— ရူပါဝစရာ ဓမ္မာ.... တည်း။

ထိုမနောင်....၏၊....ကား—နှ ရူပါဝစရာ ဓမ္မာ....တည်း။

ရူပါဝစရာ၊ မည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နှ ရူပါဝစရာ၊ မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—ရူပစိတ် ၁၅-ခု၊ စေတသိက် ပဋ္ဌတိ သ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါးဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

ဒုတိယ....ကား—ကာမစိတ် စတုပညာသ၊ အရူပစိတ် ၁၂-ခု၊ လောကုတ္တရာ စိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါးဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၁၃-အရူပါဝစရဒုက်

ရူပါဝစရဒုက်ကို....၌ အရူပါဝစရဒုက်ကို.... ၏၊....ကား — အရူပါဝစရာ ဓမ္မာ....တည်း။

http://www.dhammadownload.com

ထိုနောင်...၏၊....ကား—**နအရူပါဝစရာ ဓမ္မာ....တည်း**။

အရူပါဝစရာ၊ မည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နအရူပါဝစရာ၊ မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— အရူပစိတ် ၁၂-ခု၊ စေတသိက် တိ ံ သ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

ဒုတိယ....ကား— ကာမစိတ် စတုပညာသ၊ ရူပစိတ် ၁၅-ခု၊ လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၁၄-ပရိယာပန္နဒုက်

အရူပါဝစရဒုက်ကို.....၌ ပရိယာပန္နဒုက်ကို.....၏၊ .....ကား— **ပရိယာပန္နာ ဓမ္မာ....တည်း**။

ထိုနောင်.....၏၊.....ကား—**အပရိယာပန္နာ ဓမ္မာ....တည်း**။

ပရိယာပန္နာ၊ ဝဋ်တရား၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အပရိယာပန္နာ၊ ဝဋ်တရား၌ အကျုံးမဝင်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

(လောကိယဒုက်နှင့် အတူ ကောက်လေ၊ မထူးပြီ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၁၅-နိယျာနိကဒုက်

ပရိယာပန္နဒုက်ကို.....၌ နိယျာနိကဒုက်ကို..... ၏၊.....ကား— **နိယျာနိကာ ဓမ္မာ....တည်း**။

ထိုနောင်.....၏၊.....ကား— **အနိယျာနိကာ ဓမ္မာ....တည်း**။

နိယျာနိကာ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

အနိယျာနိကာ၊ ဝဋ္ဌဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း မဟုတ်ကုန်သော။ ဧမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— မဂ်စိတ် ၄-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဲ ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— လောကိစိတ် ကောသီတိ၊ ဖိုလ်စိတ် ၄-ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၁၆-နိယတဒုက်

နိယျာနိကဒုက်ကို.....၌ နိယတဒုက်ကို..... ၏၊ .....ကား— နိယတာ ဧမ္မာ .. .... တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊.....ကား— အနိယတာ ဧမ္မာ.....တည်း။

နိယတာ၊ စုတိ၏ အခြားမဲ့၌ရင်း မိမိ၏အခြားမဲ့၌ရင်း အကျိုးပေးသည်၏ အစွမ်းဖြင့် မြဲကုန်သော။ ဧမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အ နိယတာ၊ နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် မမြဲကုန်သော။ ဧမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံ၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် ၄-ခု သတ္တမဇော၊ မာန, ဒေါသ, ဣဿာ, မစ္ဆရိယ, ကုက္ကုစ္စ, ဝိစိကိစ္ဆာ ကြဉ်သော စေတသိက် ကေဝီသ၊

မာတုဃာတက, ပိတုဃာတက, အရဟန္တဃာတက, လောဟိတုပ္ပါဒက, သံဃ-ဘေဒက တည်းဟူသော ပဉ္စာနန္တရိယကံ၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော ဒေါသမူဒ္ဓေ သတ္တမဇော၊ ပီတိ, လောဘ, ဒိဋ္ဌိ, မာန, ဝိစိကိစ္ဆာ ကြဉ်သော စေတသိက် ဗာဝီသ၊ မဂ်စိတ် ၄-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား —

စေတသိက် အဌစတ္တာလီသတ္တိတ္ထင် ။ ပ ။ စေတသိက် ဆစတ္တာလီသသည် သခ်ါရက္ခန္ဓာ မည်၏၊ အကုသိုလ်စိတ် ၆-ခု၊ မဂ်စိတ် ၄-ခုသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏၊ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။ (အာယတန, ဓာတ်ဖွဲ့ လွယ်ပြီ)။

သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား —

အကုသိုလ်စိတ် ၆-ခု၊ လောဘကြောင့်သော စေတသိက် စတုဝီသသည် ဒုက္ခ-သစ္စာ မည်၏၊ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏၊ မဂ်စိတ် ၄-ခု၌ ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပ။ သမ္မာသမာဓိဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါး။ပ။ အရဟတ္တမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏၊ ကြွင်းသော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၉-ခုသည် သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ .... ကား — နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံ၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပ-ယုတ် ၄-ခု သတ္တမဇော။

မာတုဃာတက, ပိတုဃာတက, အရဟန္တဃာတက, လောဟိတုပ္ပါဒက, သံဃဘေဒက တည်းဟူသော ပဉ္စာနန္တရိယကံ၏ အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သော ဒေါသမူဒွေ သတ္တမဇောမှတပါး အကုသိုလ်ဒုါဒသ၊ လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ်အဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဲ ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၁၇-သဉ္ဇတ္တရဒုက်

နိယတဒုက်ကို .....၌ သဉ္ဇတ္တရဒုက်ကို ..... ၏၊ ..... ကား — သဉ္ဇတ္တရာ ဓမ္မာ .... တည်း။

ထိုနောင် ..... ၏၊ ..... ကား — အနုတ္တရာ ဓမ္မာ .... တည်း။

သဉ္ဇတ္တရာ၊ မိမိထက် လွန်မြတ်သောတရား ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝဇ္ဇနီ၊ ကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

အနုတ္တရာ၊ မိမိထက် လွန်မြတ်သောတရား မရှိကုန်သော။ ဧမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

(လောကိယဒုက်နှင့် အတူကောက်လေ၊ မထူးပြီ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၁၈-သရဏဒုက်

သဉ္ဇာတ္တရဒုက်ကို ..... ၌ သရဏဒုက်ကို ..... ၏။ ..... ကား — **သရဏာ ဧမ္မာ** .... တည်း။

ထိုနှောင် ..... ၏။ ..... ကား — **အရဏာ ဧမ္မာ** .... ဟည်း။

သရဏာ၊ ငိုကြွေးကြောင်းဖြစ်သော ရာဂ အစရှိသော ကိလေသာနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ဧမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အရဏာ၊ ငိုကြွေးကြောင်းဖြစ်သော ရာဂ အစရှိသော ကိလေသာ မရှိကုန်သော။ ဧမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ .... ကား — အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ စေတသိက် သတ္တဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဲ ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ .... ကား — ကုသိုလ် ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

အဘိဓမ္မ ဒုကမာတိကာ အရကောက် ပြီး၏။

ထို တရားသော ဒုက်တို့တွင် ဟေတုဂေါစ္ဆက, အာသဝ, သံယောဇန, ဂန္ထ, သြဃ, ယောဂ, နီဝရဏ, ပရာမာသ, ဥပါဒါနဂေါစ္ဆက ဤ ၉-ပါးတို့၏ အဆုံး ၃-ဒုက်စီ, ကိလေသဂေါစ္ဆက၏ အဆုံး ၄-ဒုက်, စိတ္တသမ္ပယုတ္တဒုက်, စိတ္တသံသဋ္ဌဒုက် ဤ ၃၃-ဒုက်သည် သပ္ပဒေသဒုက်၊ ကြွင်းသော ၆၇-ဒုက်သည် နိပ္ပဒေသဒုက်။

http://www.dhammadownload.com

၄-သုတ္တန္တိကဒုကမာတိကာ

အရေကောက်

၁-ဝိဇ္ဇာဘာဂိဒုက်

သုတ္တန္တိကမာတိကာကိုကား— အဘိဓမ္မာကို သင်သော မထေရ်တို့အား သုတ္တန်သို့ရောက်လျှင် မပင်ပန်းစိမ့်သောဌာ၊ အဂ်ုတ္တရနိကာယ်၌ ကေနိပါတ်, ဒုကနိပါတ်, သဂ်ီတိသုတ်, ဒသုတ္တရသုတ်တို့မှ ပေါင်း၍ တရားစစ်သူကြီး ရှင်သာရိပုတ္တရာ ထားတော်မူသည်။

ထို သုတ္တန္တိကမာတိကာကို တခုသော နိက္ခေပကဏ္ဍ၌သာလျှင် အပြီးရောက်စေ၍ အကျယ်ဝေဖန်သည်၊

ကြွင်းသော စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ, ရူပကဏ္ဍ, အဌကထာကဏ္ဍနှင့် တကွ အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်းတို့၌ မဝေဖန်။

ကုသလာ ဓမ္မာ-အစ အရဏာ ဓမ္မာ အဆုံးရှိသော အဘိဓမ္မာမာတိကာကိုသာ ဝေဖန်သည်။

တရားစစ်သူကြီး ရှင်သာရိပုတ္တရာသည် မိမိမှ အသီး ထုတ်အပ်သော မိမိဘုရား၏ အစွမ်းဖြင့် မထား၊ ဘုရားဟောတော်မူအပ်သော အဂ်ုတ္တရနိကာယ်မှ ယူ၍ ထားအပ်သော သုတ္တန္တိကဒုက်သည် ဝိဇ္ဇာဘာဂိဒုက် ။ပ။ ခယေဉာဏဒုက် အားဖြင့် ၄၂-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၄၂-ပါးသော ဒုက်တို့တွင် ဝိဇ္ဇာဘာဂိဒုက်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုဝိဇ္ဇာဘာဂိဒုက်သည်လည်း ပဌမပဒ, ဒုတိယပဒအားဖြင့် ၂-ပါးအပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် ပဌမပဒကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား— **ဝိဇ္ဇာဘာဂိနော ဓမ္မာ** ဟူသည်တည်း။

ထိုနောင် ဒုတိယပဒကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား—**အဝိဇ္ဇာဘာဂိနော ဓမ္မာ** ဟူသည်တည်း။

ဝိဇ္ဇာဘာဂိနော၊ သမ္မယုတ်၏ အစွမ်းဖြင့် ဝိဇ္ဇာ ဂ-ပါးသို့ ဆည်းကပ်တတ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ဝိဇ္ဇာ ဂ-ပါးအစု၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အဝိဇ္ဇာဘာဂိနော၊ သမ္မယုတ်၏ အစွမ်းဖြင့် သစ္စာ ၄-ပါးကိုဖုံးလွှမ်း တတ်ကုန်သော မောဟ ၄-ပါးသို့ ဆည်းကပ်တတ်ကုန်သော။ ဝါ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို

http://www.dhammadownload.com

ဖုံးလွှမ်းတတ်ကုန်သော မောဟအစဉ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်၊ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဝိဇ္ဇာဘာဂီနော ဓမ္မာ ဟူသော ပဌမပုဒ်၏ အရကား—

ဝိပဿနာဉာဏ်, မနောမယိဒ္ဓိဉာဏ်, ဣဒ္ဓိဝိဓာဉာဏ်, ပရစိတ္တဝိဇာနနဉာဏ်, ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်, ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်, ဒိဗ္ဗသောတဉာဏ်, အာသဝက္ခယဉာဏ်တည်း ဟူသော ဝိဇ္ဇာ ၈-ပါးနှင့်ယှဉ်သော မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ် ၄-ခု၊ မဟာ-ကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ် ၄-ခု၊ အဘိညာဉ်ဒွေ၊ အရဟတ္တမဂ်စိတ် ၁-ခု၊ အမောဟ ကြောင့်သော စေတသိက် သတ္တတိ သ ရ၏[1]။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၂-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါးဖြစ်ကုန်၏။ (ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ် ဖွဲ့လေ)။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား

မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်၊ အဘိညာဉ်ဒွေ၊ စေတသိက် သတ္တတိ သသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။ အရဟတ္တမဂ်စိတ်၌ ရှိသော သမ္မာသင်္ကပ္ပ, သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တ, သမ္မာအာဇီဝ, သမ္မာဝါယာမ, သမ္မာသတိ သမ္မာ-သမာဓိဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ် ၇ ပါး၊ ၆-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာမည်၏။ ကြွင်းသော အရဟတ္တမဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၉-ခုသည် သစ္စာဟူသော အရေအထွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အဝိဇ္ဇာဘာဂီနော ဓမ္မာ ဟူသော ဒုတိယပုဒ်၏ အရကား—

အကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ၊ မောဟကြောင့်သော စေတသိက် ဆဋ္ဌိသ ရ၏[2]။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၂-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ် ဖွဲ့လေ)။

---

[1] ရှေးဆရာမြတ်တို့ကား ဝိဇ္ဇာဘာဂီ၏ အရကို တိဟိတ်စိတ္တုပ္ပါဒ် အကုန်၊ အဝိဇ္ဇာ ဘာဂီ၏ အရကို အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် အကုန် ကောက်တော်မူ၏။

ကတမေ ဓမ္မာ ဝိဇ္ဇာဘာဂီနော။ ဝိဇ္ဇာယ သမ္ပယုတ္တ ကာ ဓမ္မာ။ ဣမေ ဓမ္မာ ဝိဇ္ဇာ-ဘာဂီနော။ ကတမေ ဓမ္မာ အဝိဇ္ဇာဘာဂီနော။ အဝိဇ္ဇာယ သမ္ပယုတ္တကာ ဓမ္မာ။ ဣမေ ဓမ္မာ အဝိဇ္ဇာဘာဂီနော-ဟူသော ပါဠိတော်(၂၅),

"ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာဝ အဓိဓမ္မတာ" ဟူသော အဋ္ဌကထာ ဧ၃-တို့နှင့် မညီ။

http://www.dhammadownload.com

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

အကုသိုလ်စိတ် ဒွိဒသ၊ လောဘကြောင့်သော စေတသိက် ပဋ္ဌဝီသသည် ဒုက္ခ-သစ္စာ မည်၏။ လောဘသည် သမุဒယသစ္စာမည်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာ ၂-ပါးဖြစ်သတည်း။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက်အားဖြင့် ၂-ပါးတို့ဘုင် မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်၊ အဘိညာဉ်ဒွေ၊ အရဟတ္တမဂ်စိတ်မှတပါး ကုသိုလ်စိတ် သောင်္ဘသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် သောင်္ဘသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ။

မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်၊ အဘိညာဉ်ဒွေ၊ အရဟတ္တမဂ်စိတ်၌ရှိသော အမောဟ၊

အကုသိုလ်စိတ် ဒွိဒသ၌ ရှိသော မောဟ၊

ဝိပဿနာဉာဏ် ကိစ္စမတပ်ခိုက် မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ရူပ်အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် **သပ္ပဒေသဒုက်** မည်၏။

၂-ဝိဇ္ဇူပမဒုက်

ဝိဇ္ဇူပမာ၊ လျှပ်စစ် ဥပမာ ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ လျှပ်စစ်နှင့် တူကုန်သော။ ဓမ္မာ၊တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဝဇိရူပမာ၊ မိုးကြိုးစက် ဥပမာရှိကုန်သော။ ဝါ၊ မိုးကြိုးစက်နှင့် တူကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—အောက်မဂ်စိတ် ၃-ခု၌ ရှိသော ပညာ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—အရဟတ္တမဂ်စိတ်၌ ရှိသော ပညာ ရ၏။

စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ မဂ်စိတ် ၄-ခု၌ရှိသော ပညာကြောင့်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၃-ဗာလဒုက်

ဗာလာ၊ မိုက်ကုန်သော။ ဝါ၊ သူမိုက်တို့၌ တည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဏ္ဍိတာ၊ ပညာရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ပညာရှိတို့၌ တည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—အကုသိုလ်စိတ် ဒွိဒသ၊ စေတသိက် သတ္တဝီသ ရ၏။

http://www.dhammadownload.com

ဒုတိယ....ကား—ကုသိုလ်စိတ် ကေဝိသ၊ စေတသိက် အဌတိ သ ရ၏။

ဝိပါက်စိတ် ဆတ္တိ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် အဌတိ သ၊ ရူပ်အဌ-ဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၄-ကဏ္ဍဒုက်

ကဏ္ဍာ၊ မည်းညစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ အပါယ်ဆင်းရဲ ဘုန်းနည်းခြင်းဟု ဆိုအပ်သော မည်းညစ်သော ဇာတ်၏ အကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

သုက္ကာ၊ ဖြူစင်ကုန်သော။ ဝါ၊ သုဂတိချမ်းသာ ဘုန်းကြီးခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဖြူစင်သော ဇာတ်၏ အကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— အကုသိုလ်စိတ် ဒ္ဒါဒသ၊ စေတသိက် ဿတ္တဝိသ ရ၏။

ဒုတိယ .... ကား — ကုသိုလ်စိတ် ကေဝိသ၊ စေတသိက် အဌတိ သ ရ၏။

ဝိပါက်စိတ် ဆတ္တိ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် အဌတိ သ၊ ရူပ် အဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၅-တပနီယဒုက်

တပနီယာ၊ ပစ္စုပ္ပန် သံသရာ နှစ်ပါးဌ ပူပန်စေတတ် ဆင်းရဲစေတတ်သော အကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အတပနီယာ၊ ပစ္စုပ္ပန်, သသရာနှစ်ပါးဌ မပူပန်စေတတ် ချမ်းသာစေတတ်သော ကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ .... ကား — အကုသိုလ်စိတ် ဒ္ဒါဒသ၊ စေတသိက် ဿတ္တဝိသ ရ၏။

ဒုတိယ .... ကား — ကုသိုလ်စိတ် ကေဝိသ၊ စေတသိက် အဌတိ သ ရ၏။

ဝိပါက်စိတ် ဆတ္တိ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ ရူပ် အဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၆-အဓိဝစနဒုက်

အဓိဝစနာ၊ သဒ္ဒါမျှကိုသာ အကြီးအမှူးပြု၍ဖြစ်သော သဒ္ဒပညတ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ နာမ, နာမကမ္မ, နာမဓေယ္ယ, နာမနိမ္မတ္တိ နာမဗျဉ္ဇန, နာမဘာဝိလာပ တည်းဟူသော သဒ္ဒပညတ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ အနက်ဌ ညွှတ်တတ်သော အမည်ဟုဆိုအပ်သော နာမ၊ အနက်ဌ ညွှတ်သည်ဖြစ်၍ ပြုအပ်

http://www.dhammadownload.com

သော နာမကမ္မ၊ အနက်၌ ညွှတ်သည်ဖြစ်၍ ထားအပ်သည်ဟု ဆိုအပ်သော နာမဓေယ္ယ၊ အနက်၌ ညွှတ်သည်ဖြစ်၍ ထုတ်၍ဆိုအပ်သော နာမနိရုတ္တိ၊ အနက်၌ ညွှတ်သည်ဖြစ်၍ ပြတတ်သော ဝါကျဟု ဆိုအပ်သော နာမဗျဉ္ဇန၊ အနက်၌ ညွှတ်သည်ဖြစ်၍ ရှေးရှုဟောတတ်သော သဒ္ဒါဟုဆိုအပ်သော နာမာဘိလာပ တည်းဟူသော သဒ္ဒပညတ်ဟု အပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အဓိဝစနပထာ၊ သဒ္ဒါမျှကိုသာ အကြီးအမှူးပြု၍ဖြစ်သော သဒ္ဒပညတ်တို့၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ .... ကား — သုဏာနွှယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အသိညာဏ်အား တပ်သော **သဒ္ဒပညတ်** ရ၏။

ထိုသဒ္ဒပညတ်ဟူသည် အစိတ်သဒ္ဒါနှင့် မကင်းရကား သဝိညတ္တိက ဝစီဘေဒ-သဒ္ဒ တည်း။

ရှုပကွန္ဓာ၊ သဒ္ဒါယတန, ဓမ္မာယတန၊ သဒ္ဒဓာတ်, ဓမ္မဓာတ်၊ ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။

ဒုတိယ .... ကား — ဝဒန္တပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အသိညာဏ်အား တပ်သော **အတ္ထ-ပညတ်** ရ၏။

ထို အတ္ထပညတ်ဟူသည် အကြောင်းအနက်နှင့် မကင်းရကား စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်တည်း [1]။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး။

မဂ္ဂင် ၈-ပါးမှကြွင်းသော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် သစ္စဝိမုတ်။

အာဒီလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၇-နိရုတ္တိဒုက်

နိရုတ္တိဓမ္မာ၊ ထုတ်၍ဆိုအပ်သော သဒ္ဒပညတ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော သတ္တလည်းမဟုတ် ဇီဝလည်း မဟုတ်ကုန်သော သဘောတရားတို့သည်။ ဝါ၊ နာမ, နာမကမ္မ, နာမဓေယ္ယ, နာမနိရုတ္တိ, နာမဗျဉ္ဇန, နာမာဘိလာပ တည်းဟူသော သဒ္ဒပညတ်ပုံ ဆိုအပ်ကုန်သော သတ္တလည်း မဟုတ် ဇီဝလည်း မဟုတ်ကုန်သော

၁- ထို့ကြောင့် သမ္ဘေဝ ဓမ္မာ အဓိဝစနပထာ — ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။
အကျယ်ကိုလိုမူ နိဒ္ဒေသကဏ္ဍ ပါဠိ (၂၅၆), အဋ္ဌကထာ (၄၂၀), မူလဋီကာ (၁၇၇) တို့မှ ယူလေ။

http://www.dhammadownload.com

သဘောတရားတို့သည်။ ၀၊ အနက်၌ ညွှတ်တတ်သော အမည်ဟုဆိုအပ်သော နာမ၊ အနက်၌ ညွှတ်သည်ဖြစ်၍ ပြုအပ်သော နာမကမ္မ၊ အနက်၌ ညွှတ်သည်ဖြစ်၍ ထားအပ်သည်ဟု ဆိုအပ်သော နာမဓေယျ၊ အနက်၌ ညွှတ်သည်ဖြစ်၍ ထုတ်၍ ဆိုအပ်သော နာမနိရုတ္တိ၊ အနက်၌ ညွှတ်သည်ဖြစ်၍ ပြုတတ်သော ၀ါကျဟု ဆိုအပ်သော နာမဗျဉ္ဇန၊ အနက်၌ ညွှတ်သည်ဖြစ်၍ ရှေးရှုဟောတတ်သော သဒ္ဒါဟု ဆိုအပ်သော နာမာဘိလာပ တည်းဟူသော သဒ္ဒပညတ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော သတ္တလည်း မဟုတ် ဇီ၀လည်း မဟုတ်ကုန်သော သဘောတရားတို့သည်။ သံ၀ိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နိရုတ္တိပထာ၊ ထုတ်၍ ဆိုအပ်ကုန်သော သဒ္ဒပညတ်တို့၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံ၀ိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ (အဓိ၀စနဒုက်နှင့် အတူ ကောက်လေ)။

၈-ပညတ္တိဒုက်

ပညတ္တိဓမ္မာ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သော သဒ္ဒပညတ် ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ သတ္တလည်း မဟုတ် ဇီ၀လည်းမဟုတ်ကုန်သော သဘောတရားတို့ဟုသည်။ ၀ါ၊ နာမ, နာမကမ္မ, နာမဓေယျ, နာမနိရုတ္တိ, နာမဗျဉ္ဇန, နာမာဘိလာပ တည်းဟူသော သဒ္ဒပညတ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော သတ္တလည်းမဟုတ် ဇီ၀လည်း မဟုတ်ကုန်သော သဘောတရားတို့သည်။ ၀ါ၊ အနက်၌ ညွှတ်တတ်သော အမည်ဟု ဆိုအပ်သော နာမ၊ အနက်၌ ညွှတ်သည်ဖြစ်၍ ပြုအပ်သော နာမကမ္မ၊ အနက်၌ ညွှတ်သည်ဖြစ်၍ ထားအပ်သည်ဟု ဆိုအပ်သော နာမဓေယျ၊ အနက်၌ ညွှတ်သည်ဖြစ်၍ ထုတ်၍ ဆိုအပ်သော နာမနိရုတ္တိ၊ အနက်၌ ညွှတ်သည်ဖြစ်၍ ပြုတတ်သော ၀ါကျဟု ဆိုအပ်သော နာမဗျဉ္ဇန၊ အနက်၌ ညွှတ်သည်ဖြစ်၍ ရှေးရှုဟောတတ်သော သဒ္ဒါဟု ဆိုအပ်သော နာမာဘိလာပ တည်းဟူသော သဒ္ဒပညတ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော သတ္တလည်း မဟုတ် ဇီ၀လည်း မဟုတ်ကုန်သော သဘောတရားတို့သည်။ သံ၀ိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပညတ္တိပထာ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သော သဒ္ဒပညတ်တို့၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံ၀ိဇ္ဇန္တိ ကုန်၏။ (အဓိ၀စနဒုက်နှင့် အတူ ကောက်လေ)။

၉-နာမရူပဒုက်

နာမဉ္စ၊ ညွှတ်ခြင်းကို ပြုတတ်သော တရားသည်လည်း။ ၀ါ၊ ညွှတ်ဓာတ်သော တရားသည်လည်း။ ၀ါ၊ ညွှတ်စေတတ်သော တရားသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

http://www.dhammadownload.com

ရှုပဋ္ဌ၊ ဖောက်ပြန်တတ်သော တရားသည်လည်း။ ဝါ၊ အချမ်းအပူ စသော ဆန့်ကျင်ဘက် အကြောင်းတို့ကြောင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်တတ်သော တရားသည်လည်း။ ဝါ၊ အချမ်းအပူ စသော ဆန့်ကျင်ဘက် အကြောင်းတို့သည် ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်စေအပ်သော တရားသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား— စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— ရူပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

သမ္ဘလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၁၀-အဝိဇ္ဇာဒုက်

အဝိဇ္ဇာ စ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟသည်လည်း။ ဝါ၊ သစ္စာ ၄-ပါးတို့၌ မသိခြင်း မောဟသည်လည်း။ ဝါ၊ သိအပ်သည်ကို မသိတတ်သော မောဟသည်လည်း။ ဝါ၊ မသိအပ်သည်ကို သိတတ်သော မောဟသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဘဝတဏှာ စ၊ ဘဝကို တောင့်တသော လောဘသည်လည်း။ ဝါ၊ ဘဝတို့၌ တပ်မက်မောသော လောဘသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား— သစ္စာ ၄-ပါးကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— ဘဝကို တပ်မက်မောသော လောဘ ရ၏။

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ အဝိဇ္ဇာ, ဘဝတဏှာ ကြဉ်သော စေတသိက် ကေ-ပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၁၁-ဘဝဒိဋ္ဌိဒုက်

ဘဝဒိဋ္ဌိ စ၊ ကြေ,ည်၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူသည်လည်း။ ဝါ၊ မိမိကိုယ်သည်ရင်း လောကသည်ရင်း ဖြစ်လတ္တံ့ဟု ဖောက်ပြန်သော အယူသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ စ၊ ပြတ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော မိစ္ဆာ အယူသည်လည်း။ ဝါ၊ မိမိကိုယ်သည်ရင်း, လောကသည်ရင်း မဖြစ်လတ္တံ့ဟုဖောက်ပြန်သော အယူသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား—ဘဝဒိဋ္ဌိ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ ရ၏။

http://www.dhammadownload.com

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ဘဝဒိဋ္ဌိ, ဝိဘဝဒိဋ္ဌိကြဉ်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ၁ ရှုပ် အဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၁၂-သဿတဒိဋ္ဌိဒုက်

သဿတဒိဋ္ဌိ စ၊ မိမိကိုယ်သည်ရင်း, လောကသည်ရင်း မြဲ၏ဟုဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ စ၊ မိမိကိုယ်သည်ရင်း, လောကသည်ရင်း ပြတ်လတ္တံ့ဟုဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား—သဿတဒိဋ္ဌိ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ရ၏။

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ သဿတဒိဋ္ဌိ, ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ကြဉ်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရှုပ် အဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၁၃-အန္တဝါဒိဒ္ဓိဒုက်

အန္တဝါဒိဋ္ဌိ စ၊ မိမိကိုယ်သည်ရင်း, လောကသည်ရင်း အဆုံးရှိ၏ဟုဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

အနန္တဝါဒိဋ္ဌိ စ၊ မိမိကိုယ်သည်ရင်း, လောကသည်ရင်း အဆုံးမရှိဟုဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား—အန္တဝါဒိဋ္ဌိ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—အနန္တဝါဒိဋ္ဌိ ရ၏။

စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ အန္တဝါဒိဋ္ဌိ, အနန္တဝါဒိဋ္ဌိ ကြဉ်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရှုပ် အဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၁။ ကိလေသာ ၁၀-ပါး ၌ အကျုံးဝင်သော ဒိဋ္ဌိကို—

တတ္ထ ကတမာ ဒိဋ္ဌိ၊ သဿတော လောကောတိ ဝါ။ပ။ ဝိပရိယာသဂ္ဂါဟော။ အယံ ဝုစ္စတိ ဒိဋ္ဌိ။ သမ္ဘာပိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိ—

ဟု ဟောတော်မူခြင်းကြောင့် ဒိဋ္ဌိအကုန် ရသည်။ (ပါဠိ-၂၄၅)။

ဤဒုက်၌ ဘဝ, ဝိဘဝဒိဋ္ဌိကိုကား—

တတ္ထ ကတမာ ဘဝဒိဋ္ဌိ ။ပ။ ဝိပရိယာသဂ္ဂါဟော။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘဝဒိဋ္ဌိ—

တတ္ထ ကတမာ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ ။ပ။ ဝိပရိယာသဂ္ဂါဟော။ အယံ ဝုစ္စတိ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ-

ဟူ၍သာ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့် ဒိဋ္ဌိ အကုန်မရ။ (ပါဠိ-၂၅၂)။

http://www.dhammadownload.com

၁၄-ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိဒုက်

ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိ စ၊ ရှေအဖိုသို့ အစဉ်လိုက်သော မိစ္ဆာအယူသည်လည်း။ ၀၊ ရှေအဖိုကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိ စ၊ နောက်အဖိုသို့ အစဉ်လိုက်သော မိစ္ဆာအယူသည်လည်း။ ၀၊ နောက်အဖိုကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား—ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိ ရ၏။

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ် ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိ, အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိ ကြဉ်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၁၅-အဟိရိကဒုက်

အဟိရိကဋ္ဌ၊ စက်ဆုပ်အပ်သော ကာယဒုစရိုက်စသည်ကို မစက်ဆုပ်တတ်သော သဘောတရားသည်လည်း။ ၀၊ ရှက်အပ်သော ကာယဒုစရိုက်စသည်မှ မရှက်တတ်သော သဘောတရားသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

အနောတ္တပ္ပဋ္ဌ၊ လန့်အပ်သော ကာယဒုစရိုက် စသည်မှ မလန့်တတ်သော သဘောတရားသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား— အဟိရိက ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— အနောတ္တပ္ပ ရ၏။

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ အဟိရိက, အနောတ္တပ္ပ ကြဉ်သော စေတသိက် ပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၁၆-ဟိရိဒုက်

ဟိရီ စ၊ စက်ဆုပ်အပ်သော ကာယဒုစရိုက် စသည်ကို စက်ဆုပ်တတ်သော သဘောတရားသည်လည်း။ ၀၊ ရှက်အပ်သော ကာယဒုစရိုက် စသည်မှ ရှက်တတ်သော သဘောတရားသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

သြတ္တပ္ပဋ္ဌ၊ လန့်အပ်သော ကာယဒုစရိုက် စသည်မှ လန့်တတ်သော သဘောတရားသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား— ဟိရီ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— သြတ္တပ္ပ ရ၏။

http://www.dhammadownload.com

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ဟိရီ ကြောက်မှု ကြောင့်သော စေတသိက် ပညာသ၊ ရူပ် အဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၁၇-ဒေါဝစ္ဆတာဒုက်

ဒေါဝစ္ဆတာ စ၊ ဆိုဆုံးမခက်သော စကားရှိသော သူ၏ အမှု၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပါပမိတ္တတာ စ၊ ယုတ်မာသော အဆွေခင်ပွန်း ရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား— ဘုရားဟောတော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဆိုဆုံးမအပ်သည်ရှိသော် မရှိမသေ ပြုသောအခါ ဒေါသမူဒ္ဓေ၊ စေတသိက် ဗာဝီသ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— အဆွေခင်ပွန်းယုတ်ကို ဆည်းကပ်သော အခါ လောဘမူ စိတ် ၈-ခု၊ မောဟမူဒ္ဓေ၊ စေတသိက် တေဝီသ ရ၏။

ဘုရားဟောတော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဆိုဆုံးမအပ်သည်ရှိသော် မရှိမသေ ပြုသောအခါ ဒေါသမူဒ္ဓေ၊ အဆွေခင်ပွန်းယုတ်ကို ဆည်းကပ်သောအခါ လောဘမူ၊ မောဟမူမှ တပါး စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၁၈-ဒသာဝစ္ဆတာဒုက်

သောဝစ္ဆတာ စ၊ ဆိုဆုံးမလွယ်သော စကားရှိသောသူ၏ အမှု၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ကလျာဏမိတ္တတာ စ၊ ကောင်းသော အဆွေခင်ပွန်း ရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

၁။ ရှေးဆရာမြတ်တို့ကား ဒေါသမူ သာမည၊ လောဘမူ, မောဟမူ သာမည စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို ကောက်တော်မူကုန်၏။

တတ္ထ ကတမာ ဒေါဝစ္ဆတာ။ သဟဓမ္မိကေ ဝုစ္စမာနေ ။ ပ ။ အပ္ပဋိဿဝတာ ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဒေါဝစ္ဆတာ။

တတ္ထ ကတမာ ပါပမိတ္တတာ။ ယေ တေ ပုဂ္ဂလာ အဿဒ္ဓါ ။ ပ ။ တံသမ္ဘဝေါ်တာ ။ အယံ ဝုစ္စတိ ပါပမိတ္တတာ။

ဟူသော ပါဠိတော် (၂၅၇) နှင့် ညီအံ့မထင်။

http://www.dhammadownload.com

ပဌမ....ကား— ဘုရားဟောတော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဆိုဆုံးမအပ်သည်ရှိသော် ရှိသေစွာ နားထောင်သောအခါ မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ခု၊ မဟာ-ကြိယာစိတ် ၈-ခု[1]၊ ဝိရတိ, အပွမည္ဘာ ကြဉ်သော စေတသိက် တေတ္တိံသ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— အဆွေခင်ပွန်းကောင်းကို ဆည်းကပ်သောအခါ မဟာ-ကုသိုလ်စိတ် ၈-ခု၊ မဟာကြိယာစိတ် ၈-ခု[1]၊ ဝိရတိ, အပွမည္ဘာ ကြဉ်သော စေတသိက် တေတ္တိံသ ရ၏။

ဘုရားဟောတော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဆိုဆုံးမအပ်သည်ရှိသော် ရှိသေစွာ နားထောင်သောအခါ အဆွေခင်ပွန်းကောင်းကို ဆည်းကပ်သောအခါ မဟာကုသိုလ်, မဟာကြိယာမှတပါး စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေ-ပညာသ၊ ရှပ် အင္ဘဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၁၉-အာပတ္တိကုသလတာဒုက်

အာပတ္တိကုသလတာ စ၊ အာပတ်၌ လိမ္မာသောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာ စ၊ အာပတ်မှ ထခြင်း၌ လိမ္မာသောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား—အာပတ်ကို သိစွမ်းနိုင်သော မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၌ရှိသော ပညာ[2] ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— အာပတ်မှ ထခြင်းကို သိစွမ်းနိုင်သော မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၌ ရှိသော ပညာ[2] ရ၏။

---

[1] ရှေးဆရာမြတ်တို့ကား မဟာကုသိုလ် သာမည စိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုသာ ကောက်တော်မူကုန်၏၊ မဟာကြိယာ ကြွင်းခဲ့၏။

တတ္ထ ကတမာ သောဝေစ္ဆတာ။ သဟဓမ္မိကေ ဝုစ္စမာနေ။ပ။ သပ္ပဋိဿဝတာ။ အယံ ဝုစ္စတိ သောဝစ္ဆတာ။

တတ္ထ ကတမာ ကလျာဏမိတ္တတာ။ယေ တေ ပုဂ္ဂလာ သဒ္ဓါ။ပ။ တံ သမ္ဘဝတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ကလျာဏမိတ္တတာ—

ဟူသော ပါဠိ (၂၅၈) နှင့် ညီအံ့မထင်။

[2] ရှေးဆရာမြတ်တို့ကား မဟာကုသိုလ်ဉာဏသမ္ပယုတ် သာမည္ညကိုသာ ကောက်တော်မူကုန်၏။ မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်၌ ရှိသော ပညာ ကြွင်းခဲ့၏။

တတ္ထ ကတမာ အာပတ္တိကုသလတာ။ပ။ အမောဟော ဓမ္မဋ္ဌိတယော သမ္ပဿဒိဋ္ဌိ။ အယံ

http://www.dhammadownload.com

၂၁-ဓာတုကုသလတာဒုက်

အာပတ်, အာပတ်မှ ထခြင်း ၂-ပါးကို သိစွမ်းနိုင်သော မဟာကုသိုလ်, မဟာ-ကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်၌ရှိသော ပညာမှတပါး စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရှပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၂၀-သမာပတ္တိကုသလတာဒုက်

သမာပတ္တိကုသလတာ ၈၊ ရူပစျာန်, အရူပစျာန် တည်းဟူသော သမာပတ် ၈-ပါး, သမာပတ် ၉-ပါးတို့၌ လိမ္မာသောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

သမာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာ စ၊ သမာပတ်မှ ထခြင်း၌ လိမ္မာသောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား— သမာပတ်ကို သိစွမ်းနိုင်သော မဟာကုသိုလ်ဉာဏသမ္ပယုတ်-စိတ် ၄-ခု၊ မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၌ရှိသော ပညာ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— သမာပတ်မှ ထခြင်းကို သိစွမ်းနိုင်သော မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၌ရှိသော ပညာ ရ၏။

သမာပတ်, သမာပတ်မှ ထခြင်း ၂-ပါးကို သိစွမ်းနိုင်သော မဟာကုသိုလ်, မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်၌ရှိသော ပညာမှတပါး စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရှပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၂၁-ဓာတုကုသလတာဒုက်

ဓာတုကုသလတာ စ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးသော မာတ်တို့၌ လိမ္မာသောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

မနသိကာရကုသလတာ စ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဓာတ်တို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်း၌ လိမ္မာသော သူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဝုစ္စတိ အာပတ္တိကုသလတာ။

တတ္ထ ကတမာ အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာ။ ပ။ အမောဟော မမ္မေဝိစယော သမ္မာ-ဒိဋ္ဌိ။ အယံ ဝုစ္စတိ အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာ-ဟူသော ပါဠိတော် (၂၅၈)။

တတ္ထ သဟဝတ္ထုနာ တာသံ အာပတ္တိနံ ပရိစ္ဆေဒေနနကပညာ အာပတ္တိကုသလတာ နာမ။ သယ ကမ္မဝါစာယ အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနပရိစ္ဆေဒေနနကပညာ ပန အာပတ္တိဝုဋ္ဌာန-ကုသလတာ နာမ ဟူသော အဋ္ဌကထာ (၄၂၃) တို့နှင့် မညီ။

http://www.dhammadownload.com

ပဌမ ကား— တဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဓာတ်ကို သိစွမ်းနိုင်သော မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ အဘိညာဉ်ဒွေ၊ မဂ်စိတ် ၄-ခုဌ် ရှိသော ပညာ ရ၏။

ဒုတိယ.. ကား— တဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဓာတ်ကို နှလုံးသွင်းနိုင်သော မဟာ-ကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ အဘိညာဉ် ဒွေ၊ မဂ်စိတ် ၄-ခုရှိဌ်သော ပညာ ရ၏။

ဓာတ် တဆယ့်ရှစ်ပါးကို သိစွမ်းနိုင်, နှလုံးသွင်းနိုင်သော မဟာကုသိုလ်, မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်၊ အဘိညာဉ် ဒွေ၊ မဂ်စိတ် ၄-ခုဌ်ရှိသော ပညာမှ ဘပါး စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ကား ဒုက်မုတ်။

၂၂-အာယတနကုသလတာဒုက်

အာယတနကုသလတာ စ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော **အာယတန**တို့ဌ် လိမ္မာ သောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒကုသလတာ **စ၊** တဆယ့်နှစ်ပါးသော **အင်္ဂါ**ရှိသော ပဋ္ဌိစ္စ-သမုပ္ပါဒ်ဌ် လိမ္မာသော သူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ **အတ္ထိ**၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား—တဆယ့်နှစ်ပါးသော **အာယတန**ကို သိစွမ်းနိုင်သော မဟာ-ကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ အဘိညာဉ်ဒွေ၊ မဂ်စိတ် ၄-ခုဌ်ရှိသော ပညာ ရ၏။

၁။ အဘိညာဉ်ဒွေဌ် ရှိသော ပညာကို အသိုမှု၍ ကောက်သနည်း။

ဓာတုဝိသယာ သမ္ဘာပိ ပညာ ဓာတုကုသလတာ။ **မူလဋ္ဌိကာ (၁၈၃)**။

မဂ်စိတ် ၄-ခုဌ် ရှိသော ပညာကို အသိုမှု၍ ကောက်သနည်း။

ဆမ္ဘသနပညာ၊ သာ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ အနိစ္စာဒိသမ္ဘသနကိစ္စံ သာဓေတိ၊ နိစ္စ-သညာဒိပဟာနတော။ **မူလဋ္ဌိကာ (၁၈၃)**။

အဋ္ဌာရသန္နံ ဓာတူနံ ဉဏဟ မနသိကာရ သဝန ဓာရဏ ပရိစ္ဆေဒ ဇာနနက ပညာ ဓာတုကုသလတာ နာမ ။ ပ ။ တီသုပိ ဝါ တောသု ကုသလတာသု ဉဏဟော မနသိ-ကာရော သဝနံ သမ္ဘသနံ ပဋ္ဌိဝေဓော ပစ္စဝေက္ခဏာတိ သမ္ဘံ ဝဋ္ဋတိ။ တတ္ထ သဝန-ဉဏဟ ပစ္စဝေက္ခဏာ လောကိယာ၊ ပဋ္ဌိဝေဓော လောကုတ္တရော၊ သမ္ဘသနမနသိ-ကာရော လောကိယလောကုတ္တရမိဿကာ။ **အဋ္ဌကထာ (၆၂၄)**။

http://www.dhammadownload.com

ဒုတိယ....ကား— တဆယ့်နှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိစ့ဖ်မ်းနိုင်သော မဟာကုသိုလ်ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ အဘိညာဉ် ဒွေ၊ မဂ်စိတ် ၄-ခုဟူရှိသော ပညာ ရတတ်။

အာယတန ၁၂-ပါး, ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ် ၁၂-ပါးကို သိစ့ဖ်မ်းနိုင်သော မဟာ-ကုသိုလ်, မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်၊ အဘိညာဉ် ဒွေ မဂ်စိတ် ၄-ခုဟူရှိသော ပညာမှတပါး စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၂၃-ဌာနကုသလတာဒုက်

ဌာနကုသလတာ စ၊ အကြောင်းဟုတ်သည်ဟု လိမ္မာသောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

အဌာနကုသလတာ စ၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်ဟု လိမ္မာသောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား— စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဝိညာဉ်၏ အကြောင်းတည်း၊ သရက်စေ့သည် သရက်ပင်၏ အကြောင်းတည်း စသည်ဖြင့် အကြောင်း ဟုတ်သည်ကို သိစ့ဖ်မ်းနိုင်သော မဟာကုသိုလ်ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ အဘိညာဉ် ဒွေဟူ ရှိသော ပညာ ရတတ်။

ဒုတိယ....ကား— စက္ခုပသာဒသည် သောတဝိညာဉ်၏ အကြောင်းမဟုတ်၊ သရက်စေ့သည် ထန်းပင်၏ အကြောင်းမဟုတ် စသည်ဖြင့် အကြောင်း မဟုတ်သည်ကို သိစ့ဖ်မ်းနိုင်သော မဟာကုသိုလ်ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ မဟာကြိယာ-ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ အဘိညာဉ်ဒွေဟူ ရှိသော ပညာ ရတတ်။

အကြောင်းဟုတ်သည် မဟုတ်သည်ကို သိစ့ဖ်မ်းနိုင်သော မဟာကုသိုလ် မဟာ-ကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ အဘိညာဉ် ဒွေဟူ ရှိသော ပညာမှတပါး စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၂၄-အင္ဇဝဒုက်

အင္ဇဝေါ စ၊ ဖြောင့်မတ်သောသူ၏အဖြစ်သည်လည်း။ ဝါ၊ ဖြောင့်မတ်သော စိတ်၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

မဒ္ဒဝေါ စ၊ နူးညံ့သောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ ဝါ၊ နူးညံ့သော စိတ်၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

http://www.dhammadownload.com

ပဌမ...ကား— ကာယုဇုကတာ, စိတ္တုဇုကတာ[1] ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— ကာယမုဒုတာ, စိတ္တမုဒုတာ[2] ရ၏။

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ကာယုဇုကတာ, စိတ္တုဇုကတာ, ကာယမုဒုတာ, စိတ္တမုဒုတာ ကြဉ်သော စေတသိက် အဌစတ္တာလီသ၊ ရှုပ် အဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၂၅-ခန္ဓိဒုက်

ခန္ဓိ စ၊ သည်းခံခြင်းသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

သောရစ္စဉ္ဉ၊ ကောင်းသောအမှုဌ် မွေ့လျော်သောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား— သည်းခံခြင်း အဒေါသ ပြဓာန်းသော မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ခု၊ မဟာကြိယာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် အဌတိံ သ[3] ရ၏။

ဒုတိယ .... ကား— သီလစေကနှာ ပြဓာန်းသော မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ခု၊ မဟာကြိယာစိတ် ၈-ခု၊လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊အပွမညာ-ကြဉ်သော စေတသိက် ဆတ္တိံ သ ရ၏။

သည်းခံခြင်း အဒေါသ၊ သီလစေတနှာ ပြဓာန်းသော မဟာကုသိုလ်, မဟာ-ကြိယာမှတပါး လောကီစိတ် ကောသိတိ၊စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရှုပ် အဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

---

[1]။ အဌဝမဒ္ဒဝနိဒ္ဒေသေ **နိစ္စစိတ္တာ**တာတိ ပဒမတ္တမေဝ ဝိသေသော။ပ။ သေသံ **စိတ္တုဇုကတာ**စိတ္တမုဒုတာနံ ပဒဘာဇနိယေ **အာဂတ**မေဝ—

ဟူ၍ မိန့်သော အဌကထာ(၄၂၄)ဆရာမြတ် အလိုသော်ကား စိတ္တုဇုကတာ, စိတ္တမုဒုတာ ကိုသာ ကောက်လိုရှိပ်ရှိ၏။

ရှေးဆရာမြတ်တို့ကား ပညာကိုလည်း ကောက်တော်မူကုန်၏။ ပါဠိ, အဌကထာ, ဋီကာ အထူးမထင်။

[2]။ ပဌမပုဒ်၏အရ သည်းခံခြင်းကို ကောက်သည်တွင် အဌကထာ (၄၂၅) ၌—

အတ္တမနတာ စိတ္တဿာတိ သောမနဿဝသေန စိတ္တဿ သကမနတာ—

ဟူ၍ မိန့်ရကား သောမနဿသဟဂုတ်ကိုသာ လို၏။

ဋီကာ (၁၈၄) ၌—

အတ္တမနော ဂါ ပုဂ္ဂလော တဿ ဘာဝေါ အတ္တမနတာ။ သာ န သတ္ဓိဿာတိ ပုဂ္ဂလဒိဋ္ဌိနိဝါရဏတ္ထံ စိတ္တဿာတိ ဝုတ္တံ—

ဟူ၍ မိန့်ရကား သာမညလည်း သင့်လေ၏။

http://www.dhammadownload.com

၂၆-သာခလျဒုက်

သာခလျဥ္ဇ၊ နှုးညံ့ပြေပြစ် ချစ်ဖွယ်သော စကား ရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဋိသန္ထာရော စ၊ အာမိသပဋိသန္ထာရ, ဓမ္မပဋိသန္ထာရတို့ဖြင့် ပျူငှါလောကဝတ် အစေ့အစပ် ပြုခြင်းသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ .... ကား — ချစ်ဖွယ်သောစကားကို ဆိုသောအခါ မဟာကုသိုလ်စိတ် ဂ-ခု၊ မဟာကြိယာစိတ် ဂ-ခု၊ စေတသိက် အင္ဌတိ သ ရ၏။

ဒုတိယ .... ကား — ပျူငှါ လောကဝတ် အစေ့အစပ် ပြုသောအခါ မဟာ-ကုသိုလ်စိတ် ဂ-ခု၊ မဟာကြိယာစိတ် ဂ-ခု၊ စေတသိက် အင္ဌတိ သ ရ၏။

ချစ်ဖွယ်သောစကားကို ဆိုသောအခါ ပျူငှါ လောကဝတ် အစေ့အစပ် ပြုသောအခါ မဟာကုသိုလ်, မဟာကြိယာမှ တပါး စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရှပ် အင္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၂၇-ဣန္ဒြေယသုအဂုတ္တဒ္ဓါရတာဒုက်

ဣန္ဒြေယသု၊ ဣန္ဒြေ ၆-ပါးတို့၌။ အဂုတ္တဒ္ဓါရတာ စ၊ မစောင့်အပ်သော တံခါး ရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ ဝါ၊ တံခါးကို မစောင့်သောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဘောဇနေ၊ ဘောဇဉ်၌။ အမတ္တညုတာ စ၊ အတိုင်းအရှည်ကို မသိသောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ .... ကား — လောဘမူစိတ် ဂ-ခု၊ ဒေါသမူဒွေ[1]၊ စေတသိက် ဆဋ္ဌိသ ရ၏။

ဒုတိယ .... ကား — လောဘမူစိတ် ဂ-ခု၊ မောဟမူဒွေ[2] စေတသိက် တေဝီသ ရ၏။

၁။ ပဌမပုဒ်၏ အရကို လောဘမူကိုသာ မကောက်မူ၍ ဒေါသမူကိုလည်း အသို့မူ၍ ကောက်သနည်း။

ယတ္ထာဓိကရဏမေနံ စက္ခုန္ဒြိယံ ။ပ။ မနိန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဝာဿဝေယ္ယုံ ။ပါဠိတော် (၂ဖ၁)။

၂။ ဒုတိယပုဒ်၏ အရကို လောဘမူကိုသာ မကောက်မူ၍ မောဟမူကိုလည်း အသို့မူ၍ ကောက်သနည်း။

တတ္ထ စ အသန္ဓုဋ္ဌိတာ လောဘော၊ အမတ္ထညုတာ အပ္ပဋိသံ ၊ စ မောဟော ဣ ဣမေ ဒွေ ဓမ္မာ ဘောဇနေ အမတ္ထညုတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဋီကာ (၁ဂ၆)။

http://www.dhammadownload.com

ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိ ံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌ-တိ ံသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၂၇-ဣန္ဒြိယသုဂုတ္တဒ္ဓါရတာဒုက်

ဣန္ဒြိယသု၊ ဣန္ဒြေ ၆-ပါးတို့၌။ ဂုတ္တဒ္ဓါရတာ စ၊ စောင့်အပ်သော တံခါးရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ ၀ါ၊ တံခါးကို စောင့်သောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ ၀ါ၊ ပိတ်အပ်သော တံခါးရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ ၀ါ၊ တံခါးကို ပိတ်သောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဘောဇနေ၊ ဘောဇဉ်၌။ မတ္တညုတာ စ၊ အတိုင်းအရှည်ကို သိသောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား— မဟာကုသိုလ်စိတ် ဂ-ခု၊ မဟာကြိယာစိတ် ဂ-ခု၊ လောကုတ္တရာစိတ် ဂ-ခု ံ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိ ံသ ရ၏။

ဒုတိယ.. ကား— ဘောဇဉ်ကို ဆင်ခြင်၍ သုံးဆောင်သောအခါ မဟာ-ကုသိုလ်စိတ် ဂ-ခု၊ မဟာကြိယာစိတ် ဂ-ခု၊ ဝိရတီ, အပ္ပမညာကြဉ်သော စေတသိက် တေတ္တိ ံသ ရ၏။

မဟာကုသိုလ်, မဟာကြိယာမှ တပါး လောကီစိတ် ၆၅-ခု၊ ဝိရတိကြဉ်သော စေတသိက် ကျေနပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၂၉-မုဋ္ဌဿစ္စဒုက်

မုဋ္ဌဿစ္စ၌၊ လွတ်သော သတိရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

အသမ္ပဇညဉ္စ၌၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ပညာမရှိသော သူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

၁။ ပဌမပုဒ်၏ အရကား သီလအရာတွင် မဟာကုသိုလ်,မဟာကြိယာ, လောကုတ္တရာကို သာ အသို့မှ၍ ကောက်သနည်း။

ပါတိမောက္ခသံဝရတောပိ စ မဂ္ဂဖလသမ္ပယုတ္တမေव သီလं အဓိသိလ်။ ပါရာဇိကတ်ဘဏ္ဍကထာ (၆-၂-၂)။

မဟာရှေ့တက်ကို အသို့မှ၍ ကောက်သနည်း။

သီလသမ္ပဒါ ပန ရူပါရူပါဝစရာ ဒုက္ခိတိ သမ္ဘဝတော ယောဂေတမ္ဗာ။ မူလ-ရှိကား (၁-၇-၂)။

http://www.dhammadownload.com.

ပဌမ....ကား—သတိ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ၊ စေတသိက် သတ္တဝီသ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—ပညာ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ၊ စေတသိက် သတ္တဝီသ ရ၏။

ကုသိုလ် ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၃၀-သတိသမ္မေညဒုက်

သတိ စ၊ အောက်မေ့တတ်သော သတိသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

သမ္မေညဥ္စ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ပညာသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား—သတိ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—ပညာ ရ၏။

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ သတိ, ပညာ ကြဉ်သော စေတသိက် ပညာ၁၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၃၁-ပဋ္ဌိသခ်ါနဗလဒုက်

ပဋ္ဌိသခ်ါနဗလဥ္စ၊ ဆင်ခြင်ခြင်းဌ် မတုန်မလှုပ်သည်ဖြစ်ရ၍ ဆင်ခြင်သော ပညာသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဘာဝနာဗလဥ္စ၊ ဝိရိယကို အရင်းမူသဖြင့် ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါးကို ပွါးစေသော ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြစ်သော မတုန်မလှုပ်ခြင်းသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား—ပညာ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— ကုသိုလ်စိတ် ကေဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ ရ၏။

အကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ၊ ဝိပါက်စိတ် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ ပညာကြဉ်သော စေတသိက် ကေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၃၂-သမထဝိပဿနာဒုက်

သမထော စ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် အကုသိုလ်ကရားတို့ကို ငြိမ်းစေတတ်သော သမာဓိသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

http://www.dhammadownload.com

ဝိပဿနာ စ၊ သခါရတရားတို့ကို အနိစ္စ စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် အထူးထူးသော အခြင်းအရာဖြင့် ရှုတတ်သော ပညာ သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား— သမ္မာသမာဓိ ၁ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— ပညာ ၁ ရ၏။

စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ သောဘနစိတ်၌ရှိသော ကေဂ္ဂတာ, ပညာ ကြဉ်သော စေတသိက် ကေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၃၃-သမထနိမိတ္တဒုက်

သမထနိမိတ္တဥ္စ၊ ရှေးသမထ သည်ပင် နောက်သမထ၏ အကြောင်း သည်လည်း။ ဝါ၊ နောက်သမထ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရှေးသမထသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဂ္ဂါဟနိမိတ္တဥ္စ၊ ရှေးလုံ့လသည်ပင် နောက်လုံ့လ၏ အကြောင်းသည်လည်း။ ဝါ၊ နောက်လုံ့လ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရှေးလုံ့လသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား—နောက်နောက်သော သမထ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရှေးရှေးသော သမထ ဟုဆိုအပ်သော သမ္မာသမာဓိ ၂ ရ၏။

၁။ ပဌမပုဒ်၏ အရကွင်း ကုသိုလ်သမာဓိကိုသာ မကောက်ပဲ သမ္မာသမာဓိ သာမညကို အသိုမှု၍ ကောက်သနည်း။

သမာဓိသာမညကိုသာသော်လည်း မကောက်ပဲ သမ္မာသမာဓိ ဝိသေသကို အသိုမှု၍ ကောက်သနည်း။

ဒုတိယပုဒ်၏ အရတွင် ဝိပဿနာ ပညာကိုသာ မကောက်ပဲ အသိုမှု၍ ပညာသာမညကို ကောက်သနည်း။

တတ္ထ ကတမော သမထော။ ယော စိတ္တဿ ဌိတိ ။ပ။ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ ဝုစ္စတိ သမထော။

တတ္ထ ကတမာ ဝိပဿနာ။ ယာ ပညာ ပဇာနနာ ။ ပ ။ အမောဟော ဓမ္မဝိစယော သမ္မာဒိट्ठि။ အယံ ဝုစ္စတိ ဝိပဿနာ။ ပါဋိတော် (၂၆၂)။

သတိ စ သမ္မဇညဉ္စ ပဋိသံခါနုဗလဉ္စ ဘာဝနာဗလဉ္စ သမထော စ ဝိပဿနာ စ သမထနိမိတ္တဉ္စ ပဂ္ဂါဟနိမိတ္တဉ္စ ပဂ္ဂါဟော စ အဝိက္ခေပေါ စ သီလသမ္ဘဒါ စ ဒိट्ठिသမ္ဘဒါ စာတိ ဣမေဟိ ပန ဆဟိ ဒုကေဟိ စတုဘူမကာပိ လောကိယလောကုတ္တရဓမ္မာ ဝ ကထိတာ။ အဋ္ဌကထာ (၄၃၃)။

၂။ တတ္ထ ကတမံ သမထနိမိတ္တံ။ ယော စိတ္တဿ ဌိတိ ။ပ။ သမ္မာသမာဓိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ သမထနိမိတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

ဒုတိယ....ကား— နောက်နောက်ဆော လုံ့လ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရှေးရှေးသော လုံ့လ ဟုဆိုအပ်သော သမ္မာဝါယာမ[1] ရ၏။

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ သမ္မာသမာဓိ, သမ္မာဝါယာမ ကြဉ်သော စေတသိက် ပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၃၄-ပဋ္ဌါဟဒုက်

ပဋ္ဌါဟော စ၊ သမ္မယုတ်တရားတို့ကို ချီးမြှောက်တတ်သော လုံ့လသည်၊ လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

အဝိက္ခေပေါ စ၊ မပျံ့လွင့် တည်ကြည်သော သမာဓိသည်လည်း။ အတ္ထိ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား— သမ္မာဝါယာမ[2] ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— သမ္မာသမာဓိ[3] ရ၏။

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ သမ္မာဝါယာမ, သမ္မာသမာဓိ ကြဉ်သော စေတသိက် ပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၃၅-သီလဝ်ပတ္တိဒုက်

သီလဝိပတ္တိ စ၊ သီလ၏ ပျက်စီးခြင်းသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ စ၊ ကောင်းသော အယူ၏ ပျက်စီးခြင်းသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ.....ကား— အကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ၊ စေတသိက် သတ္တဝီသ ရ၏။

ဒုတိယ.....ကား– မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ရ၏။

ကုသိုလ် ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌ-တိံသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၁-တတ္ထ ကတမံ ပဋ္ဌါဟနိမိတ္တံ။ ယော စေတသိကော ဝီရိယာရမ္ဘော ။ပ။ သမ္မာဝါယာ-မော။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ပဋ္ဌါဟနိမိတ္တံ။ ပါဠိတော် (၂၆၃)။

၂-တတ္ထ ကတမော ပဋ္ဌါဟော။ ယော စေတသိကော ဝီရိယာရမ္ဘော ။ပ။ သမ္မာဝါယာ-မော။ အယံ ဝုစ္စတိ ပဋ္ဌါဟော။

တတ္ထ ကတမော အဝိက္ခေပေါ။ ယာ စိတ္တဿ ဌိတိ ။ပ။ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ ဝုစ္စတိ အဝိက္ခေပေါ။ ပါဠိတော် (၂၆၃)။

http://www.dhammadownload.com

၃၆-သီလသမ္ပဒါဒုက်

သီလသမ္ပဒါ စ၊ သီလ၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါ စ၊ အယူပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ.....ကား—— မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ခု၊ မဟာကြိယာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် အဌတိံသ ရ၏။

ဒုတိယ.....ကား —— သမ္မာဒိဋ္ဌိ[1] ရ၏။

အကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ၊ အဟိတ်စိတ် အဋ္ဌာရသ၊ မဟာဝိပါက်စိတ် ၈-ခု၊ မဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာစိတ် ပဉ္စတိံသ၊ ပညာ ကြဉ်သော စေတသိက် ဧကပညာသ၊ ရူပ် အဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၃၇-သီသဝိသုဒ္ဓိဒုက်

သီလဝိသုဒ္ဓိ စ၊ သီလ၏ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်ခြင်းသည်လည်း။ ဝါ၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော သီလသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ စ၊ အယူ၏ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်ခြင်းသည်လည်း။ ဝါ၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော အယူသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ.....ကား — လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ[2] ရ၏။

ဒုတိယ.....ကား —— ကမ္မဿကတဉာဏ်, သစ္စာနုလောမိက ဟုဆိုအပ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်, မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ် ရ၏။

လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ ကမ္မဿကတာဉာဏ်, သစ္စာနုလောမိက ဟုဆိုအပ်သော ဝိပဿနာဉာဏ် ကြဉ်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၁။ သမ္ဘာပိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါ။ **ပါဠိတော်** (၂၆၃)။

၂။ ဤ ၂-ဒုက်တို့တွင် ပါဠိတော်၌ (၂၆၃-၂၆၄)။

သဗ္ဗောပိ သီလသံဝရော သီလသမ္ပဒါ။

သဗ္ဗောပိ သီလသံဝရော သီလဝိသုဒ္ဓိ။—

ဟူ၍ လာသောကြောင့် ထို ၂-ဒုက်၏အရကို မဟာကုသိုလ်, မဟာကြိယာ, လောကုတ္တရာစိတ် သာမည ကောက်သင့်လျက် သီလသမ္ပဒါ၏ အရကို လောကီသီလ,

သီလဝိသုဒ္ဓိအရကို လောကုတ္တရာသီလဟု ဝိသေသကောက်သည်မှာ—

သီလဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသော ကိဉ္စာပိ သီလသမ္ပဒါနိဒ္ဒေသေန သမာနော၊ တတ္ထ ပန ဝိသုဒ္ဓိ-သမ္ဘဝတံ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလं ကထိတံ၊ ဣဓ ဝိသုဒ္ဓိပဘဏ္ဍं သီလं—

ဟူ၍ မိန်သော ဗုဒ္ဓမတညုတ အဋ္ဌကထာ (၄၃၃)ဆရာမြတ်၏ အလိုတော်နှင့် အညီတည်း။

ဝိသုဒ္ဓိပဘဏ္ဍ မဂ္ဂဖလသီလं ဝုစ္စတိ။ **ဋီကာ** (၁၇၇)။

http://www.dhammadownload.com

၃၈-ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိခေါ်ပနဒုက်

ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိခေါ် ပန၊ အယူ၏ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်ခြင်းသည်လည်း။ ဝါ၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော အယူသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ယထာဒိဋ္ဌိသာ စ ပဓာနံ၊အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော ဉာဏ်အားလျော်သော လွှဲလသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား— ကမ္မသကတဉာဏ်, သစ္စာနုလောမိက-ဟု ဆိုအပ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်, မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ် ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—ထိုဉာဏ် ၄-ပါးနှင့်ယှဉ်သော မဟာကုသိုလ်, မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်၊ လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၌ ရှိသော ဝီရိယ ရ၏[1]။

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ နှစ်ပုဒ်အရ ဉာဏ်, ဝီရိယ ကြဉ်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၃၉-သံဝေဇနီယဌာနဒုက်

သံဝေဇနီယေသု ဌာနေသု၊ ထိတ်လန့်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော ဇာတိ, ဇရာ, ဗျာဓိ, မရဏ တည်းဟူသော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ ဝါ၊ တို့မှ။ သံဝေ-ဂေါ် စ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

သံဝိဂ္ဂသာ၊ ဇာတိ, ဇရာ, ဗျာဓိ, မရဏတို့မှ ထိတ်လန့်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယောနိသော ပဓာနဿ၊ အသင့်အားဖြင့် လုံ့လပြုခြင်းသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား— ဇာတိ, ဇရာ, ဗျာဓိ, မရဏတို့မှ ထိတ်လန့်သောဇာခါ မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်၌ ရှိသော ပညာ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဖိုလ်စိတ် ၄-ခု၌ရှိသော သမ္မာဝါယာမ ရ၏[2]။

---

[1]-ယထာဒိဋ္ဌိသာ စ အနုရူပဒိဋ္ဌိသာ ကလျာဏဒိဋ္ဌိသာ တံသမ္ပယုတ္တမေဝ ပဓာနံ။ အဋ္ဌကထာ (၉၆)။

ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ခေါ် ပနာတိ ပဒသာ နိဒ္ဒေသေ **ယာ** ပညာ ပဇာနနာတိအာဒီဟိ ပဒေဟိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တာနိ ကမ္မသကတညာဏာဒီနေဝ စတ္တာရိ ဉာဏာနိ ဝိဘတ္တာနိ။ **ယထာဒိဋ္ဌိသာ** စ ပဓာနဿ ပဒသာ နိဒ္ဒေသေ **ယော ဧကသိကော** ဝီရိယာရမ္ဘော-အာဒီဟိ ပဒေဟိ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ ဝီရိယံ ပညာဂတိကမေဝ။ **အဋ္ဌကထာ**(၄၃၄)။

[2]-သံဝေဂဒုကနိဒ္ဒေသေ **ဇာတိ အာဒိဟိ** ဇာတိ ဘယတော ဒိဋ္ဌာ ဌိတညာဏံ။ **အဋ္ဌကထာ**။ (၄၃၄)။

သမ္မာပဓာန်ကို ထောက်၍ ဖိုလ်၌ ရှိသော ဝီရိယကို ကောက်သည်။

http://www.dhammadownload.com

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ သံဝေဂပညာ၊ ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဖိုလ်စိတ် ၄-ခုဌ ရှိသော သမ္မာဝါယာမ ကြဉ်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မှတ်။

၄၀-အသန္တုဋ္ဌိတာကုသလဓမ္မဒုက်

ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ကုသိုလ်တရားကို၌။ အသန္တုဋ္ဌိတာ စ၊ မရောင့်ရဲသော သူ၏ အဖြစ်သည်လင်္ဂ ။ ဒ,ဏ္ဍိ၊ ရှိ၏။

ပဓာနသို့၊ ကုသိုလ်တရားကို ပွါးစေခြင်း ကျိုးငှါ အားထုတ်ခြင်း၌။ အပ္ပဋိဝါနိတာ စ၊ မဆုတ်နစ်သောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား—ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိ်သ ရ၏ ။

ဒုတိယ....ကား—ကုသိုလ်စိတ် ကေဝိလ၌ ရှိသော သမ္မာဝါယာမ ရှိ၏ ။

အကုသိုလ်စိတ် ဒ္ဒါဒသ၊ ဝိပါက်စိတ် ဆတ္တိ်သ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မှက်။

၄၁-ဝိဇ္ဇာဒုက်

ဝိဇ္ဇာ စ၊ မောဟကို ဖျက်ဆီး၍ ထင်စွာပြူတတ်သော ပညာသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဝိမုတ္တိ စ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် နိဝရဏတို့မှ ကောင်းစွာလွတ်သော သမာပတ် ၈-ပါးသည်လည်း။ ဝါ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့မှ စင်စစ်လွတ်သော နိဗ္ဗာန်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

သံဝိဂ္ဂဿ စ ယောနိသော ပဓာနဋ္ဌိ ဣဓ ဘိက္ခု အနုပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ **အကုသလာနံ** ဓမ္မာနံ အနုပ္ပါဒါယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ။ပ။ ပဒဟတိ။

ဤပါဠိတော် (၂၄၄) ကို တိုက်ရိုက်ကောက်မူ ကုသိုလ် ကေဝိသ၌ ရှိသော ဝီရိယကို ကောက်သင့်၏။ ဝါ၊ မဟာကုသိုလ်၌ ရှိသော ဝီရိယကို ကောက်သင့်၏။ ခဲ၏၊ ကြံလေ။ ၁-ရှေးဆရာမြတ်တို့ကား—

ပဌမ....ကား— လောကီကုသိုလ်,ဒုတိယ....ကား— လောကုတ္တရာကုသိုလ်ကို ကောက်တော်မူကုန်၏။

ဤဓေကစ္စော ဟိ အာဒိတောဝ ပဓာနံ ကတ္တုကာမတ္တာ ဝါ။ပ။ ပါဠိပဒီကံ ဝါ ဒဿတိ၊ သော တေန အသန္တုဋ္ဌော ။ပ။ စတ္တာရောပိ ပစ္စယေ ဒေတိ၊ တတြာပိ ။ အသန္တုဋ္ဌော ။ပ။ ပဌ ဝီရိယံ သမာဒိယတိ၊ တတြာပိ အသန္တုဋ္ဌော ဟုတ္ဝာ ပဌ ။ပ။ တေ-ပိဋကံ ဒုဒ္ဓဝစနံ ဂဏှာတိ၊ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော ဘာဝေတိ၊ ဝိပဿနံ ။ ။ ဟုတ္ဝာ အရဟတ္တံ ဂဏှာတိ၊ အရဟတ္တပ္ပတ္တိတော ပဌာယ မဟာသန္တုဋ္ဌော နာမ ဟောတိ—ဟူသော ဂဏ္ဌကထာ(၄၃၄) နှင့် ညီအံ့သို့ မထင်။

http://www.dhammadownload.com

ပဌမ....ကား—ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်, စုတူပပါတဉာဏ်, အာသဝက္ခယဉာဏ် ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်စိတ် ၉-ခု၊ ကြိယာစိတ် ၉-ခု၊ စေတသိတ် ပဉ္စတိ သ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။[1]

ကာမစိတ် စတုပညာသ၊ မဟာဂ္ဂုတ်ဝိပါက် စိတ် ၉-ခု၊လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ ဝိဇ္ဇာ ၃-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ-ကား ဒုက်မုတ်။

၄၂-ခယေဉာဏဒုက်

ခယေ၊ ကိလေသာတို့၏ ကုန်ခြင်းကို ပြုတတ်သော အရိယာမဂ် ၄-ခု၌ ဉာဏ်၊ ဉာဏ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

အနုပ္ပါဒေ၊ ထိုထိုသို့သော မဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်သော ကိလေသာတို့၏ မပြစ်ခြင်း အဆုံးရှိသော အရိယာဖိုလ် ၄-ခု၌။ ဉာဏ်၊ ဉာဏ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား— မဂ်စိတ် ၄-ခု၌ရှိသော ပညာ ရ၏။

ထို ပညာသည် သခ်ါရက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဓာတ်၊ မဂ္ဂသစ္စာတည်း။

ဒုတိယ....ကား— ဖိုလ်စိတ် ၄-ခု၌ ရှိသော ပညာ ရ၏။

ထို ပညာသည် သခ်ါရက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဓာတ်၊ သစ္စဝိမုတ်တည်း။

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ် ကြဉ်သော စေတသိက် ဒွေ-ပညာသ၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

သုတ္တန္တိက ဒုကမာတိကာ အရကောက် ပြီး၏။

နာမရူပဒုက် အဆုံးတွင် "ဝိဇ္ဇာ စ၊ အဝိဇ္ဇာ စ။ဘဝတဏှာ စ၊ ဝိဘဝတဏှာ စ"ဟု ဒုက်ပွါး စာ အချိုရှိသည်၊ ပါဠိလွန် ပါဠိပျက်။ "အဝိဇ္ဇာ စ၊ ဘဝတဏှာ စ"သာ လိုသည်။

သာခလျဒုက် အဆုံးတွင်လည်း "အဝိဇ္ဇာ သာ စ၊ သောစေယျဉ္စ"ဟု ဒုက်ပွါးစာ အချိုရှိသည်။ပါဠိလွန် ပါဠိပျက်၊ ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာနှင့် မညီ။ ၄၄-ဒုက်ပင်လည်း ရှိခဲ့၏။

ထိုသုတ္တန္တိက ၄၂-ဒုက်တွင် နာမရူပဒုက်, သတိသမ္ပဇညဒုက်, သမထဝိပဿနာဒုက် ဤ ၃-ဒုက်သည် **သမ္ဘလဒ္ဓနာမဒုက်**။ ကြွင်းသည့် ၃၉-ဒုက်ကား **အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက်**။

အဝိဇ္ဇနဒုက်, နိဗ္ဗတ္တိဒုက်,ပညတ္တိဒုက်,နာမရူပဒုက် ဤ ၄-ဒုက်သည် **နိဗ္ဗေဓသမ္ဘဒုက်**။ ကြွင်းသည့် ၃၈-ဒုက်ကား**သမ္ဘဒေဓသဒုက်**။

---

[1] ဝ-တတ္ထ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော သယံ ဝိက္ခဏ္ဍိတကိလေသေဟိ ဝိမုတ္တာ ဝိမုတ္တိတိ ဝုတ္တာ၊ နိဗ္ဗာနံ ပန သဗ္ဗကိလေသေဟိ အစ္စန္တံ ဝိမုတ္တတ္တာ ဝိမုတ္တိတိ။ အဋ္ဌကထာ(၄၃၅)။

http://www.dhammadownload.com

နိဂမန

၁။ သာသနောဘာသိတေ ရမ္မေ၊ ပုရေ အမရနာမကေ။
ဝုဇဝေနိယပိတ္တိမှိ၊ သေဋ္ဌေ ဝိဟာရဗာကရေ။

၂။ တိပေဋကအလင်္ကာရ-သိရိဇေမဟာဓမ္မ-
ရုဇဂုရုတိ နာမေန၊ သုတော ယော ဂရု မေဓာဝီ။

၃။ နာနာဂန္ထေသု ကုသလော၊ ပရိပ္ပဝါဒမဒ္ဒနော။
အနေကသတသိဿာနံ၊ ဝါစေန္တော သုစိဝုတ္တိကော။

၄။ မလနိဿဋ္ဌစန္ဒောဝ၊ ဝိဟာသိ မူလသာသနံ။
ဓိတိမေရုသမော စက္ကေ၊ ဂရုနာ တေန ဝါစိတံ။

၅။ နာနာနယေဟိ သမ္ဘဒ္ဓံ၊ မာတိကာဒ္ဒယပါဋိယာ။
ယုဂသောတူနမတ္ထာယ၊ သရူပတ္ထနိဿယကံ။

၆။ လိခါမဟံ ယထာသည်၊ ဝေရတေဇောတိ နာမိကော။
ဒ္ဒိသဟဿသတံတိဏ္ဏော၊ သာသနေ ဧကတိ သိယေ။

၇။ သက္ကရုဇေ နဝတာလီ-သိယေ ဧကသဟဿကေ။
သတေ အာသင်္ဘိမာသဿ၊ ဇုဏှပက္ခေ တိဒဿိကေ။

၈။ ဗုဒ္ဓဝါရေဝ သော ခေမံ၊ တိဓဿဝံ နိဋ္ဌိတော သုခါ။
သိဒ္ဓတ္ထ သမ္ဘပါဏိနံ၊ ရုဇော ရက္ခတု ဘူမိကံ။

သာသနောဘာသိတေ၊ သာသနာတော်ရောင်ဖြင့် ပြောင်ပြောင် တောက်ပ သည် ဖြစ်၍။ ရမ္မေ၊ နှလုံးမွေ့လျော် ပျော်ဘွယ်ရှိထသော။ ရုဇဝေနိယဝိတ္တိမှိ၊ မင်းကေရာ၏ နေရာဖြစ်၍ နှစ်လိုအပ်သော သဝိညာဏကရတနာ, အဝိညာဏက-ရဟနာမျိုး အပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံထသော။ ပုရေ အမရနာမကေ၊ အမရပုရ မည် သော ပြည်ကြီး၌။ သေဋ္ဌေ၊ အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်မြတ်သော။ ဝိဟာရ ဗာ-ကရေ၊ ဗားကရာကျောင်း၌။ တိပေဋက အလင်္ကာရ သိရိဇေ မဟာဓမ္မရုဇဂုရု တိ နာမေန၊ တိပိဋကာလင်္ကာရ သိရိဇေ မဟာဓမ္မရုဇဂုရု ဟူသော တံဆိပ် နာမံ တော်ဖြင့်။ သုတော၊ ထင်ရှားတော်မူထသော။ မေဓာဝီ၊ မိုးကြိုးစက်ကဲ့သို့ ထက်မျက်သော ပညာ ရှိတော် မူထသော။ နာနာဂန္ထေသု၊ အထူးထူးသော ကျမ်းဂန်တို့၌။ ကုသလော၊ လိမ္မာသည်ဖြစ်၍။ ပရိပ္ပဝါဒမဒ္ဒနော၊ သာသနာ တော်မှ တခြားတမူ သူတပါးအယူကို နှိပ်နင်းနိုင်သော အစွမ်းရှိတော်မူထသော။ စက္ကေ၊ ကောင်းကင်စက်ဝန်း လေးကျွန်းအပေါ်၌။ မလနိဿဋ္ဌစန္ဒောဝ၊ ဆီးနှင်း မြူတိမ် သူရိန်မီးခိုး ညစ်မျိုးငါးအင် စင်ကြယ်ထွန်းပသော လမင်းကဲ့သို့။ စက္ကေ၊ ဘုရားရှင် သာသနာတော်၌။ သုစိဝုတ္တိကော၊ စင်ကြယ် သန့်ရှင်းသော အကျင့် ရှိတော်မူထသော။ ဓိတိမေရုသမော၊ မြင့်မိုရ်တောင်ကဲ့သို့ မတုန်မလှုပ် ခိုင်ခံ့

http://www.dhammadownload.com

တည်ကြည်ခြင်း သမာဓိ ရှိတော်မူထသော။ ယောဂရှု၊ အကြင် ဆရာတော် ဘုရားသည်။ အနေကသတသိဿာနံ၊ အရာမက မျှားစွာသော တပည့်သားတို့အား။ မူလသာသနံ၊ သာသနာတော်၏ မူလအရင်းဖြစ်သော ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာ လက်သန်း ဆန်း အုလက်ာ သဒ္ဒါ ကလပ် စသော ကျမ်းဂန်ကို။ ဝါ-စေန္တော၊ ပို့သချတော်မူလျက်။ ဝိဟာသိ၊ နေတော်မူ၏။

တေန ဂရုနာ၊ ထို တိပိဋကာလက်ာရ သိရီဇေ မဟာဓမ္မ ရာဇဂုရု ဟု တံဆိပ် နာမ်တော်ရှိသော ဆရာတော် ဘုရားသည်။ ဝါစိတံ၊ ပို့သချတော်မူအပ်သော။ နာနာနယေဟိ၊ အထူးထူးသော နည်းတို့နှင့်။ သမ္ဘန္ဓံ၊ ပြည့်စုံသော။ မာတိကာဒ္ဒယ-ပါဠိယာ၊ အဘိဓမ္မမာတိကာ, သုတ္တန္တမာတိကာ နှစ်ပါးစုံ ပါဠိတော်၏။ သရူပတ္ထ-နိဿယက်၊ မှီရာ အတ္ထနိဿယ သရူပ် အရကောက်ကို။ ယုဝသောတူနံ၊ နုနယ် ပျိုမျစ် စာသင်သစ်တို့၏။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှါ။ ဝရတေဇောတိ နာမိကော၊ ဝရတေဇော အမည်ရှိသော။ အဟံ၊ ငါသည်။ ယထာသည်၊ သင်သော အခါ မှတ်မိပါသမျှ။ လိခါမိ၊ ရေးသား၏။ တိဿာ မာတိကာဒ္ဒယပါဠိယာ၊ ထို အဘိဓမ္ম-မာတိကာ, သုတ္တန္တမာတိကာ နှစ်ပါးစုံ ပါဠိတော်၏။ သော သရူပတ္ထနိဿယကော၊ သင်သောအခါ မှတ်မိပါသမျှ ငါရေးသားထားအပ်သော ထိုမှီခိုရာ အတ္ထနိဿယ သရူပ် အရကောက်သည်။ သာသနေ၊ ဘုရားသခင် သာသနာတော်သည်။ ကေတိ သိယေ၊ ၃၁-ခု အလွန်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဒ္ဒိသဟဿသတံတိဏ္ဏော၊ ၂၃၀၀-ရောက်လတ်သော်။

သက္ကရာဇေ၊ ကောဇာသက္ကရာဇ်သည်။ နဝတာလီသိယေ၊ ၄၉-ခု အလွန်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဇေသဟဿကေသတေ၊ ၁၁၀၀-ရောက်လတ်သော်။ အာသင္ဌ-မာသဿ၊ ဝါဆိုလ၏။ ဇုဏ္ဏပက္ခေ၊ လဆန်းပက္ခ၌။ တိဒသိကေ၊ ၁၃-ရက်မြောက် ဖြစ်သော။ ဗုဓဝါရေ၊ သုံးလူ့ထိပ်တင် ချစ်ရှင်ဘုန်းဟေ့ ပွင့်သည့်နေ့၌။ ခေမံ၊ ဘေးငြိမ်းလျက်။ သုခံ၊ ချမ်းသာစွာ။ နိဋ္ဌိတော ဣဝ၊ ပြီးသကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထို့အတူ။ သမ္ဘပါဏီနံ၊ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့အား။ ခေမံ၊ ဘေးငြိမ်းလျက်။ သုခါ၊ ကိုယ်, စိတ်၏ ချမ်းသာခြင်းတို့သည်။ သိဒ္ဓန္တု၊ ပြီးစေကုန်သတည်း။ ရာဇာ၊ ရေမြေသခင် ဘုရင်မင်းမြတ် သမ္ဘုတိနတ်သည်။ ဘူမိကံ၊ မြေအပြင်၌ နေသော သတ္တဝါအပေါင်းကို။ ရက္ခတု၊ မင်းကျင့်တရား ၄-ပါးသင်္ဂဟ ကောင်း မူလဖြင့် ကောက်မသင်္ကြိုဟ် ကြည်ညိုဖြောင့်ဖြောင့် စောင့်တော်မူစေသတည်း။

ကမ်းနီမြို့ကျေး *ပြားရိုးသုံး ဟူ၍ သမုတ်ခေါ်ဝေါ်အပ်သောရွာ၌ ပဋ္ဌိသန္ဓေ အားဖြင့် ဖြစ်၍ ဝရတေဇော အမည်ရှိသော သူမြတ်သည် ဇနိန္ဒာဘိဝေ အမည် ရှိသော ပဌမပဏ္ဍင်းသစ် ရှေးရှု အရှိအသေ တောင်းပန်သောကြောင့် သာသနာ

---

* မရိုးတုံ

http://www.dhammadownload.com

တော်၏ စည်ပင် ပြန့်ပွါးခြင်းကို တောင့်တလျက် အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်ကို သင်ကြားဆောင်ရွက် လေ့ကျက်ကုန်သော သူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့အား ချီးမြှင့်ခြင်း အကျိုးငှါ ဗားကရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ နည်းကို အမှီတဲ့ သဟဲပြု၍ ရေးစီရင်အပ်သော မြတ်သော အနှစ်သဖွယ်ဖြစ်၍ ဒီဋ္ဌဓမ္မိက သမ္ပရာယိက အကျိုး ၂-ပါးကို တောင့်တ ရှာမှီးလေ့ရှိသော ပညာရှိ သူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့သည် အလွန် နှစ်သက်မြတ်နိုး ဆောင်ရွက် လေ့ကျက် အောက်မေ့ အပ်သော မာတိကာ ကျမ်း၏ အသစ်ဖြစ်သော အမှီသည် ဤတွင် အပြီးသတ်၏။

မာတိကာ အရကောက် ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

၅-ဒုကမာတိကာ ဇာတ်လမ်းချီး

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဒုကမာတိကာချီး

ဆုက်နှင့် ဂေါဓိုက အရေအတွက်

၁။ ဟေ, ဓုဋ္ဌာ, အာသဝနှင့်၊ သံယောဇဉ်, ဂန္ထာ။
ဩဃ, ယောဂါနှင့်၊ နီ, ဃာ, မဟာနီနှာ၊ ဟောတဲ့ ဥပါ။
ကိလေသာ, နောက်မှာပင်ဖို့။

ဆယ်သုံး သချေနှင့်၊ "ဒုက်" စဉ်ရေ မှန်မလွဲအောင်၊ ခဲပ သတိ။

http://www.dhammadownload.com

ဒုက်နှင့် ဂေါစ္ဆကခွဲ

၂။ ဒုက်စူဋ္ဌာ, မဟန္တနှင့်၊ နောက်ဆုံးက ပိဋ္ဌလာ။
ဤသုံးဖြာ မည်နာမ၊ မှတ်ကြ "ဒုက်"သာ။
ကြွင်းသေသာ သခ်္ခာဆယ်၀။
"ဂေါစ္ဆက" နာမ်နှင့်၊ စိန္တေယျ မြတ်ဘုရား၊ ဟောထားသည်ပ။

စူဋ္ဌန္တရဒုက် အရေအတွက်

၃။ သပ္ပစ်မှာ သခ်ီဖက်လို့၊ သနိစ္စက် ပဋ္ဌေး။
ရှုပိယ် လောကိယ၊ ဟောပြ မသွေ။
ကေနစိ ဝိညေယ္ယ၊ မှတ်ပါလေ မလွဲ။
သတ်သခ်္ခာ၊ "ဒုက်စူဋ္ဌာ" စဉ်မပျက်အောင်၊ သိုဏ်းကွက်ရှုနဲ့။

မဟန္တရဒုက် အရေအတွက်

၄။ ရမ်, စိ, စေ သမ်နှစ်ခု၊ သ, ဒွေပြု နုယှဉ်ခါ။ ဟောလိုက်ကြပါ။
နှ, ဘ,တ္တိ စဉ်အလာ၊ အဗ္ဗ ပါဒိန္ဒော။
စုဒ္ဒသ "ဒုက်မဟာ" ငယ်၊ တွေးဆကာ ဉာဏ်ရေးနှင့်ဟော။

ပိဋ္ဌဒုက် အရေအတွက်

၅။ ဒဿန, ဘာ၀နာ၊ ဟေတုမှာ နှစ်ဖြာယှက်ပါလို့၊ သဝိတက်, ဝိစာရာ၊ ဟောပြ မှန်စွာ။
ဒွေပိတိငယ်နှင့်၊ သတိငယ် ဉာဏ်ကူလို့၊ သ,ပေက္ခာ, ကာမာရကို၊ နည်းပြ စဉ်လာ။
ရှုပနှင့် အရှုပါ၊ ပရိယာ, နိယျာနိကို၊ တွေးသိသေချာ၊ နိယတာမလွဲ။
ဥတ္တရဝယ်နှင့်၊ သရဏ သည်နှစ်ဖြာ၊ ဆုံးသတ်ခါ နောက်မှာချိတ်ပါလို့၊ "ဒုက်ပိဋ္ဌ" ဌာရသာ၊ သောတုဇာ လူယဉ် လှငယ်တို့၊ စဉ်ကမာ နေရာ ကျအောင်၊ တွေးဆစမြဲ။

http://www.dhammadownload.com

သပ္ပဒေသဒုက်စဉ်ချီး

၆။ စ-ကိုးထွေ ဂေါ်ဌက၊ ဆုံး-သုံးဝ ယူလေ။ ။ကိ-အဆုံး လေးဒုက် နေသည်၊ မဟန္တေ သံဒေ့။ ။ဒုက် တေတ္တိ သပ္ပဒေကို၊ သောတုတ္တေ ခဲကြိတ်လှိုတွေ့။

အဘိမ္မေတ္ထမဠရီလာအချီး ပြီး၏။

တုတ်လှမ်းဆရာတော်၊ အရှင်စန္ဒမာလာ မဟာထေရ်ကျော်

စီရင်တော်မူသော မာတိကာချီး ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

၆-ဒုကမာတိကာအရကောက် အဓိပ္ပာယ်

၁-ဟေတုဒုက်

ဒုကမာတိကာ အရကောက် အဓိပ္ပာယ်ကို ဆိုပေအုံ့-
အဘယ့်ကြောင့် ဒုက်မည်သနည်း။
ပရမတ္ထတရား ၄-ပါးကို နှစ်ခုပြု၍ ဟောအပ်သောကြောင့် ဒုက်မည်၏။
အဘယ့်ကြောင့် ဟေတုဂေါစ္ဆက မည်သနည်း။

အဟေတုက သဟေတုက အစရှိသော သဒ္ဒါအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အဟိတ် သဟိတ် အစရှိသော အနုက်အားဖြင့်လည်းကောင်း အချင်းချင်း စပ်သည်ဖြစ်၍ ပန်းတို့၏အချက်ကဲ့သို့ ပန်းလက်အစရှိသည်တို့၌ ပန်းစသည်တို့၏ အပေါင်းကဲ့သို့ဖြစ်၍ တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဟေတုဒုက်အစရှိသော ၆-ဒုက်တို့သည် ဟေတုဂေါစ္ဆက မည်၏။

ထိုဒုက်သည် သဒ္ဒါ,အနုက်အားဖြင့် အဘယ်သို့စပ်သနည်း။
သဟေတုကဒုက်, ဟေတုသမ္မယုတ္တဒုက်တို့သည် ဟေတုဒုက်၌ ဟိတ်တရားတို့နှင့် စပ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဟေတုသဟေတုကဒုက်သည် ဟေတုဒုက်, သဟေတုကဒုက်နှင့် စပ်၏။
ဟေတုဟေတုသမ္မယုတ္တဒုက်သည် ဟေတုဒုက်,ဟေတုသမ္မယုတ္တဒုက်နှင့် စပ်၏။
နဟေတုသဟေတုကဒုက်သည် ဟေတုဒုက်, သဟေတုကဒုက်နှင့် စပ်၏။
ဤသို့ သဒ္ဓါအားဖြင့်ရင်း, အနက်အားဖြင့်ရင်း ယှဉ်၍ ဟောအပ်ကုန်သော ဒုက်တို့၏ အချင်းချင်း စပ်သည်ကို သိအပ်၏။

ဟေတုဂေါစ္ဆက ပဌမဒုက်၌ ဟေတုသည် — (၆-၃၄၂, ၆-၁၄၃)။

၁။ ဟေတုဟေတု၊
၂။ ဥတ္တမဟေတု၊
၃။ ပစ္စယဟေတု၊
၄။ သာဓာရဏဟေတု — ဟူ၍ ၄-ပါးရှိ၏။

ထို ၄-ပါးတို့တွင် ဤ၌ ဟေတုဟေတုကိုသာ လိုအပ်သောကြောင့် ဟိတ် ၆-ပါးကို ကောက်ရသတည်း။

သဟေတုကဒုက် ပဌမပုဒ်၌ မောဟမူဒ္ဓေ၌ မောဟကို ယှဉ်ဆက် ဟိတ်မရှိ အဟေတုကဖြစ်သောကြောင့် ကြဉ်ရလေသည်၊ မောဟကိုကြဉ်လျက် စေတသိက် မလျော့သည်ကား လောဘမူ,ဒေါသမူတို့၌ ယှဉ်သော မောဟကို မကြဉ်သော ကြောင့် မလျော့လေသတည်း။

ဟေတုသမ္မယုတ္တဒုက်သည် သဟေတုကဒုက်နှင့် တူလျက် အဘယ့်ကြောင့် ဟောတော်မူပြန်သနည်း။

ဒေသနာဝိလာသအားဖြင့်ရင်း, ဝေနေယျဇ္ဈာသယအားဖြင့်ရင်း၊ **တနည်း** **မှာ** — တရားကိုယ် မထူးသော်လည်း ပုဒ်အနက်ထူးသောကြောင့် ဟောတော်မူသည်ဟု မှတ်။

ဒုက်ရင်းပင် ၃-ဒုက်ကို **မြတ်စွာဘုရား ပွါး၍ ပြတော်မူသည်မှာ** — ပဌမဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ " ဟေတူ စေဝ ဓမ္မာ သဟေတုကာ စ။ သဟေတုကာ စေဝ ဓမ္မာ နစ ဟေတူ " ဤကား **စတုတ္ထဒုက်**။

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ " ဟေတူ စေဝ ဓမ္မာ ဟေတု-သမ္မယုတ္တာ စ။ ဟေတုသမ္မယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နစ ဟေတူ " ဤကား ပဉ္စမဒုက်။

ဒုတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ " နဟေတူ ဓမ္မာ သဟေတု-ကာပိ။ နဟေတူ ဓမ္မာ **အဟေတုကာပိ** " ဤကား **ဆဋ္ဌဒုက်**။

http://www.dhammadownload.com

ပေါင်း မြတ်စွာဘုရား ပွါးတော်မူအပ်သော အနုလောမ ၂-ဒုက်၊ ဗျတိ-ရေကဒုက် ၁-ပါး အားဖြင့် ၃-ဒုက်တည်း။

ဤကဲ့သို့ အစကို ကိုင်ရှုပြသဖြင့် သိလောက်ပြီဟု မိန့်တော်မူ၏။

ဗုဒ္ဓမတညူဆရာကြီးတို့ ဆက်၍ ပွါးဟန်မှာ — ပဌမဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ "ဟေတူ စေဝ မမ္မာ အဟေတုကာ စ။ အဟေတုကာ စေဝ မမ္မာ နု စ ဟေတူ" ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ "ဟေတူ စေဝ မမ္မာ ဟေတု-ဝိပ္ပယုတ္တာ စ။ ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာ စေဝ မမ္မာ နု စ ဟေတူ" ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။ ဤကား ဗုဒ္ဓမတညူ ဆရာကြီးတို့ ပွါးသော အနုလောမ ၂-ဒုက်၊ ၎င်း ၂-ဒုက်ကို **သမ္ဘဝဒုက်** ဆိုသည်။

မြတ်စွာဘုရား ပွါးတော်မူအပ်သော ၂-ဒုက်နှင့် ပေါင်းသော် အနုလောမ ၄-ဒုက် ဖြစ်၏။

မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် ခပ်သိမ်းသောဒုက်ကို ပွါးရှာ၌ အောက်အောက်သော ဒုက်ကို အခံပြု၍ အထက်အထက်သော ဒုက်ကို ထည့်ရှာ၌သာ ဒုက်ဖြစ်သင့်၏။ အထက်အထက်သော ဒုက်ကို အခံပြု၍ အောက်အောက်သော ဒုက်ကို ထည့်ရှာ၌ ဒုက်မဖြစ်သင့်ဟု ထင်မှတ်ရာသောကြောင့် အထက်အထက်သော ဒုက်ကို အခံပြု၍ အောက်အောက်သော ဒုက်ကို ထည့်ရှာ၌လည်း ဒုက်ဖြစ်သင့်သည်၏ အဖြစ်ကို သိစေခြင်းငှါ ဆဋ္ဌဖြစ်သော ဗျတိရေက ဒုက်ကို ပွါး၍ ပြတော်မူသည်ကို အဋ္ဌကထာ (၇၉)ဆရာ နှလုံးသွင်း၍ —

ဒုတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ "ဟေတူ ဓမ္မာ သဟေတု-ကာပိ။ ဟေတူ ဓမ္မာ အဟေတုကာပိ" ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

တတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ "နု ဟေတူ ဓမ္မာ ဟေတု-သမ္မယုတ္တာပိ။ နု ဟေတူ ဓမ္မာ ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာပိ" ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။ "ဤကား အဋ္ဌကထာ ၂-ဒုက်တည်း"။

မူလဋ္ဌိကာ(၄၉)ဆရာသည် အဋ္ဌကထာဆရာ၏ လက်စကို ဆက်၍ ပဌမဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို တတိယဒုက်၌ ထည့်သော်လည်း ဒုက်ဖြစ်သင့်သည်၏ အဖြစ်ကို သိစေခြင်းငှါ တတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ "ဟေတူ ဓမ္မာ ဟေတုသမ္မယုတ္တာပိ။ ဟေတူ ဓမ္မာ ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာပိ" ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။ "ဤကား မူလဋ္ဌိကာ တဒုက်တည်း"။

http://www.dhammadownload.com

အနုဋ္ဌိကာ (၅၃) ဆရာကလည်း ဤသို့အားဖြင့် ပွါးရာ၌သာ ဒုက်ဖြစ်သင့်သည်၊ ပဌမဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ "သဟေတုကာ ဓမ္မာ ဟေတူပိ။ သဟေတုကာ ဓမ္မာ နဟေတူပိ" ဟူသောဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ "အဟေတုကာ ဓမ္မာ ဟေတူပိ။အဟေတုကာ ဓမ္မာ နဟေတူပိ" ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ "ဟေတုသမ္မယုတ္တာ ဓမ္မာ ဟေတူပိ။ ဟေတုသမ္မယုတ္တာ ဓမ္မာ နဟေတူပိ" ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ "ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ဟေတူပိ။ ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ နဟေတူပိ" ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။ "ဤကား အနုဋ္ဌိကာ ၄-ဒုက်တည်း"။

ဤဟေတုဂေါစ္ဆကကို မှီ၍ ခပ်သိမ်းသော ဂေါစ္ဆကတို့ကိုလည်း မှတ်လေ။

၂-စူဠန္တရဒုက်

အဘယ်ကြောင့် စူဠမည်သနည်း။ တပါးသော ဒုက်တို့အောက် ငယ်ယောကြောင့် စူဠမည်၏။

အဘယ်ကြောင့် အန္တရမည်သနည်း။ ဟေတုဂေါစ္ဆက, အာသဝဂေါစ္ဆက ၂-ပါးတို့၏ အကြား၌ ဖြစ်သောကြောင့် အန္တရမည်၏။

၁၃-ကေနစိဝိညေယျဒုက်

စူဠန္တရ ကေနစိဝိညေယျဒုက်၌—

အဋ္ဌကထာ (၄၀၀) နည်းအားဖြင့် ကတ္တား တူ ကံပြား၊ အာရမ္မဏိကတူ အာရုံပြား။ တနည်း — ကတ္တား အာရမ္မဏိကတူ၊ ကံ အာရုံပြား။

မူလဋီကာ (၅၁) နည်းအားဖြင့် ကတ္တားပြား ကံတူ၊ အာရမ္မဏိကပြား အာရုံတူ။ တနည်း—ကတ္တား အာရမ္မဏိကပြား၊ ကံ အာရုံတူ။

ဋီကာကျော်နည်းအားဖြင့် ဝိညာတမ္ဘတူ ဝိညာဏ်ပြား။ တနည်း—ကံတူ ကတ္တားပြား။ တနည်း—အာရုံတူ အာရမ္မဏိကပြား။

http://www.dhammadownload.com

၁၆-အာသဝသမ္ပယုတ္တဒုက်

အာသဝသမ္ပယုတ္တဒုက် ပဌမပုဒ်၌ ဒေါသမူဒ္ဓေ, မောဟမူဒ္ဓေ၌ မောဟသည် ယှဉ်ဘက် မရကောင်းသောကြောင့် ကြဉ်ရသည်။

၁၉-အာသဝဝိပ္ပယုတ္တ သာသဝဒုက်

ဟေတုဂေါစ္ဆက ဆဋ္ဌကဲ့သို့ အာသဝဂေါစ္ဆက ဆဋ္ဌ၌ "နော အာသဝါ ခေါ ပန ဓမ္မာ သာသဝါပိ။ အနာသဝါပိ" ဟု ဟောတော်မူကောင်းလျက် "အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန။ပ။ ပိ" ဟု ဆဋ္ဌဒုက်ကို အဘယ့်ကြောင့် ဟောတော်မူလေသနည်း။

ဤအရာ၌ ဟေတုဂေါစ္ဆကမှာ ကေုပ္ပါဒ အစရှိသော သမ္ပယောဂ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသောတရားကို ကောက်ရသည်။ ထိုကြောင့် ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ဒုတိယဒုက်၌ ထည့်ရလေသည်။

ဤအာသဝဂေါစ္ဆက ဆဋ္ဌမှာ အာရုံ-အာရမ္မဏိက အဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူသည်။ ထိုကြောင့် ဒုတိယဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ ဆဋ္ဌ-ဒုက်ကို ဟောတော်မူလေသတည်း။

၂၀-သဒ္ဓေါဘနဒုက်

သဒ္ဓေါဘန ဂေါစ္ဆက ပဌမဒုက်၏ ပဌမပုဒ်၌ သံယောဇဉ် တရားကိုယ် ဂ-ပါးကိုသာ ကောက်ခြင်းသည် "နဝ သံယောဇနာ" ဟု သင်္ဂြိုဟ်၌ ဆိုသည် မဟုတ်လော ဟူမူ။

သင်္ဂြိုဟ်၌ သုတ္တန်နည်း, အဘိဓမ္မာနည်း ၂-ပါးကိုပေါင်း၍ တရားကိုယ် ၉-ပါး ယူလေသည်။

ဤ၌ အဘိဓမ္မာနည်းသို့ လိုက်သဖြင့် ဥဒ္ဒစ္စကိုမျှ၍ ဂ-ပါးသာ ကောက်ရလေသတည်း။ "ဂန္ဌဂေါစ္ဆကဌ၌ ကြဉ်ဟန်ကို နောက်နည်းကို မှီလေ"။

၃၂-ဩဃဒုက်

ဩဃ, ယောဂမှာ အာသဝနှင့် တူ၏။ ဒေသနာဝိလာသ, ဝေနေယျဗျာသယ အားဖြင့်သာ ဟောတော်မူသည်။

http://www.dhammadownload.com

၅၀–ပရုမာသဇုက်

ပရုမာသဂေါ စ္ဆကဋ္ဌ နောက်ဒုက်မျှားကဲ့သို့ ပရုမာသ ပရုမာသသမ္ဘယုတ္တ ဇုက်ကို အဘယ့်ကြောင့် မဟောသနည်း။

ယင်းသို့ ဟောခဲ့သော် ဒုက်ပုဒ်၏အရကား ရှိသင့်၏။ ပရုမာသတရားကိုယ် တခုတည်းဖြစ်၍ ယှဉ်ဘက်မရှိရကား ပဌမပုဒ်အရ မရှိသင့်။ ထို့ကြောင့် ဟောတော်မမူသတည်း။

"သည်မှတပါး ကြဉ်သည်မျှားမှာ နောက်နည်းကို မှီလေ"။

ပရုမာသတရားကိုယ်ကို ကြဉ်ရသည်ကား သမ္ဘယုတ်မရကောင်းသော ကြောင့်တည်း။

၅၉–စိတ္တသံသဋ္ဌဇုက်

မဟန္တရ စိတ္တသံသဋ္ဌ ပဌမဇုက် ပဌမပုဒ်၌ စိတ္တဇရูပ် သံသဋ္ဌဖြစ်ပါ၏ဟူမူ။

တကွဖြစ်ကာမျှကို သံသဋ္ဌမဆိုလို၊ အထူးကို သိနိုင်ခဲသည်ဖြစ်၍ ရောယှက်သည်ကို သံသဋ္ဌဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် စိတ္တဇရูပ်ကို စင်စေသည်။

"ပိဋ္ဌိဒုက်မှာလည်း တိုက်ကနည်းဖြင့် သိရု၏"။

မာတိကာအရကောက် အဓိပ္ပာယ်ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

၇-မာတိကာဂဏ္ဌိနှင့် သာဓကစာနုက်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော

သမ္မာသမ္ဗုद္ဓဿ

ဧကမာတိကာဂဏ္ဌိ

၁-ဟေတုဒုက်

ဟေတုဂေါစ္ဆက ပဌမဒုက်၌ ဟေတုသည်— (၆-၃၄၂-ဌီ-၁၄၃)။

၁။ ဟေတုဟေတု၊
၂။ ဥတ္တမဟေတု၊
၃။ ပစ္စယဟေတု၊
၄။ သာဓာရဏဟေတု— ဟူ၍ ၄-ပါးတည်း။

ထိုတွင်ကား ဟေတုဟေတုကိုသာ ဤ၌ လိုအပ်သောကြောင့် ဟိတ် ၆-ပါး ကို ကောက်ရသည်။

အကယ်၍ ဥတ္တမဟေတုကို လိုအုံ့၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို ကောက်ရဆု၏။
အကယ်၍ ပစ္စယဟေတုကို လိုသည်ဖြစ်အုံ့၊ ပစ္စည်းတရားအကြောင်းဟူသမျှကို ကောက်ရဆု၏။

အကယ်၍ သာဓာရဏ ဟေတုကို လိုသည်ဖြစ်အုံ့၊ အဝိဇ္ဇာ စသည်ကို ကောက်ရဆု၏။

ယင်းသို့ မလိုသောကြောင့် ထို ၃-ပါး၊ ကို စင်စစ်လိုရ်—

၄၈။ မူလဌေန ဟေတုသခ်ါတာ မြော-ဟူ၍ အဌကထာ (၈၉) ဆရာ မိန့်တော်မူပြီ။

ဟေတုဓမ္မာ, ဟေတု ဓမ္မာ ဟူ၍ သမာသ်,ဝါကျ ၂-ပါး ရှတ်သင့်ကြောင်းကို အဌကထာ (၈၉), ဋီကာ (၄၉) ၌ မိန့်ပြီ။

သဟေတုကဒုက် ဒုတိယ၌ မောဟမူဒွေ၌ မောဟကို ယူ၍ ပဌမ၌ ကြည့်ရသည်ကား ထိုမောဟ၌ ဟိတ်ယှဉ်ဘက် မရှိရကား အဟေတုက ဖြစ်သောကြောင့် တည်း။

မောဟကိုကြည့်လျက် စေတသိက် မလျှော့သည်ကား လောဘမူ, ဒေါသမူနှင့် ယှဉ်သည့်မောဟ ကြွင်းသောကြောင့်တည်း။ ဤနည်းအတူ အရာရာ၌ ယူလေ။

သာဓကနုက်

၄၈။ မူလဌေန၊ ကောင်းစွာတည်သည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သော အဖြစ်တည်း ဟူသော သဘာဝ်အနက်ကြောင့်။ ၀ါ၊ မူလ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟေတုသခ်ါတာ၊ ဟိတ် ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဟေတုဓမ္မာ၊ မည်ကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

၂-သဟေတုကဒုက်

သဟေတုက ဆိုသည်၌လည်း ဇနကဟိတ်, သမ္ပယောဂဟိတ် ၂-ပါးတို့၏ သမ္ပယောဂဟိတ်ကိုသာ ရည်၍ ဆိုသည်။ အကယ်၍ ဇနကဟိတ်ကို ရည်၍ ဆိုခြားအုံ့၊ ပဋ္ဌမပုဒ်၌ပင် အဟိတ်စိတ္တဇရုပ်တို့သည် ဝင်ကုန်ရာ၏၊ နိဗ္ဗာန်သာ ဒုတိယ၌ ဝင်ရာ၏၊

ထိုသို့ မလိုအပ်သောကြောင့် ဇနကဟိတ်ကို စင်စစ်လိုရ၍ အဋ္ဌကထာ (၇၉) ၌—

> ၄၉။ သမ္ပယောဂတောပဝတ္တေန ယဟ ဟေတုနာတိ သဟေတုကာ-ဟု မိန့်ပြီ။

၃-ဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက်

ဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက်သည် သဟေတုကဒုက်နှင့် တူလျက် အဘယ့်ကြောင့် ဟောတော်မူပြန်သနည်း ဟူခြားအုံ့။

ဒေသနာဝိလာသအားဖြင့်ရင်း, ဝေနေယျဗျာသယ အားဖြင့်ရင်း ဟောတော်မူပြန်သည် ဟူလေ။

> ၅၀။ ဒေသနာဝိလာသေန ပန တထာ ဗုဇ္ဈနာနံ ဝါ ပုဂ္ဂလာနံ အဇ္ဈာသ-ယဝသေန ဝုတ္တာ။ အဋ္ဌကထာ (၇၉)

ထနည်းကား—တရားကိုယ် မထူးသော်လည်း ပုဒ်အနက် ထူးသောကြောင့် ဟောတော်မူပြန်သည်။

သာဓကနုက်

> ၄၉။ ယေ မေ္ဘာ၊ တို့သည်။သမ္ပယောဂတော၊အညီအညွတ် ကေပ္ပါ၊ အစရှိသော အပြား တို့နှင့် ဟုဠ်သော အားဖြင့်။ ပဝတ္တေန၊ ဖြစ်သော။ ဟေတုနာ၊ ဟိတ်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဗျတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ မေ္ဘာ၊ တို့သည်။ သဟေတုကာ၊ မည်ကုန်၏။
>
> ၅၀။ ပန၊ ထိုသို့ပင် အနက် အဓိပ္ပါယ် အထူးအခြား မရှိသော်လည်း။ဒေသနာဝိလာ-သေန ဝါ၊ ဒေသနာတော်ကို တင့်တယ်စမ္ပယ်စေတတ်သော သမ္ပဏ္ဍိတဉာဏ်တော်ဖြင့်ရင်း။ တထာ-တေဟိ ပကာရေဟိ၊ ထိုသို့ သဟေတုက ဟေတုသမ္ပယုတ္တ အပြားတို့ဖြင့်။ ဗုဇ္ဈနာနံ၊ သစ္စာလေးပါး တရားကိုသိလတ္တံ့ ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာနံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အဇ္ဈာသယဝသေန ဝါ၊ အလိုဆန္ဒ၏ အစွမ်းအားဖြင့်ရင်း။ (ဒေ့ ဒုကာ၊ သဟေတုကဒုက် ဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက် နှစ်ဒုက် တို့ကို။ ဘာဝတာ၊ သည်။) ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

၅၁။ ဓမ္မနာနတ္ထာဘာဝေပိ ဟိ ပဒတ္ထနာနတ္ထေန ဒုကန္ဓရံ ဝုစ္စတိ။ ဒ္ဋိကာ (၄၉)

၅၂။ ဘေတေန ပကာရန္တရာပေက္ခံ ဒုကန္ဓရဝစနန္တိ ဒဿေတိ။ **အနုဋ္ဌိကာ (၅၃)**။ ဤအတူ တရားကိုယ်တူလျက် ဟောရာ၌ ဆိုလေ။

၆-နဟေတု သဟေတုကဒုက်

သမ္ဘဝဒုက်သည် **အဋ္ဌကထာနည်း (၈၉), ဋ္ဌိကာနည်း (၄၉), အနုဋ္ဌိကာ-နည်း (၅၃)** အားဖြင့် မျှားလှစ္စာ၏။ ထိုကျမ်းတို့မှ လိုသော် ယူကုန်လင့်။

ဋ္ဌိကာဆရာကား သမ္ဘဝဒုက်ကို ပယ်လည်းပယ်၏၊ ခွင့်ပြုယောင်လည်း မူ၏။

အနုဋ္ဌိကာဆရာမြတ်ကား တရားမင်းဘုရား မဟောသည်ကို မဆိုအပ်ပြီ၊ ဟောရာ၌သာ တည်စကောင်းသောဟု မိန့်တော်မူ၏။

၅၃။ ဓမ္မာနံ ဝါ သဘာဝကိစ္စာဒိ ဟောတေတမ္ဘာကာရဏ္ဍ ယာထာဝတော ဇာနဏ္ဍေန ဓမ္မသာမိနာ ယတ္ထကာ ဒုကာ ဝုတ္တာ၊ တတ္ထကေသု ဌာတမ္ဘံ။ အဒ္ဓါ ဟိ တေ ဒုကာ နဝတ္ထမ္ဘာ၊ ယေ ဘဂဝတာ နဝုတ္တာတိ ဝေဒိတမ္ဘံ။ **အနုဋ္ဌိကာ (၅၄)**

ဂေါစ္ဆကသဒ္ဒါသည် သဒ္ဒါ, **အနက်**အားဖြင့် အချင်းချင်း စပ်သော ဒုက် အပေါင်း၌ ထင်သော အနိပ္ဖန္နပါဠိပဒိကပုဒ်ဟူ၍ အချိုဆရာတို့ ဆိုစကုန်၏။

သာဓကနက်

၅၁။ ဟိ သစ္စံ၊ ၏။ ဓမ္မနာနတ္ထာဘာဝေပိ၊ တရားကိုယ်တို့၏ ထူးသည်၏အဖြစ် မရှိသော်လည်း။ ပဒတ္ထနာနတ္ထေန၊သဟေတုကပုဒ် သမ္ဘယတ္ထပုဒ်,**အနက်**တို့၏ ထူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုကန္ဓရံ၊ ဒုက်အထူးကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။

၅၂။ ဘေတေန၊ ဤပဒတ္ထနာနတ္ထေန ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ ဒုကန္ဓရဝစနံ၊ ဒုက်အထူးကိုဟောတော်မူခြင်းသည်။ ပကာရန္တရာဒေက္ခံ၊ ပကာရ အထူးကို ငဲ့ခြင်းရှိ၏။ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ၊ ဤသို့သော အနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြတော်မူ၏။

၅၃။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ဓမ္မာနံ၊ ပရမတ္ထတရားတို့၏။ သဘာဝကိစ္စာဒိ ၊ သဘာဝကိစ္စ အစရှိသည်ကိုငင်း။ ဟောတေတမ္ဘာကာရဏ္ဍ၊ သိစေအပ်သော အခြင်းအရာကိုလည်း။ ယာထာ-ဝတော၊ မဟောက်မပြန်သောအားဖြင့်။ ဇာနဏ္ဍေန၊ သိတော်မူသော။ ဓမ္မသာမိနာ၊ တရား၏ အရှင်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝါ၊ တရားကြောင့် လူနတ်တို့၏ အရှင် ဖြစ်တော်မူသောမြတ်စွာဘုရားသည်။ ယတ္ထကာ၊ အကြင်မျှလောက်ကုန်သော။ ဒုကာ၊ ဒုက်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တတ္ထကေသု၊ ထိုမျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော ဒုက်တို့၌။ ဌာတမ္ဘံ၊ တည် သင့်၏။ ဟိ သစ္စံ၊ ထိုစကားသည် မှန်၏။ ယေ ဒုကာ၊ ထို့ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ နဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မမူအပ်ကုန်။ တေ ဒုကာ ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်ကေန်။ ဝတ္ထမ္ဘာ၊ ဆိုအပ်ကုန်သည်။ နဿိယုံ၊ မဖြစ်ကုန်ရာ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတမ္ဘံ၊ သိအပ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဂေါ စ္ဆကသဒ္ဒါသည် ပန်းချက်, ပန်းလက်ကို ဟောရင်း။ ဥပမာ-တဒ္ဒုတ် အားဖြင့်ကား—

၅၄။ "ဂေါ စ္ဆကမိဝ ဂေါ စ္ဆက်"ဟု ကြံ၍ ဒုက်အပေါင်းကို ဟောသည်။ ဤသို့လည်း အချို့ ဆိုစကုန်၏။

အဋ္ဌကထာ (၇၉) မိန့်ဆိုရိပ်ကို ထောက်၍ သင့်ရာမှာသာ အကြောင်း။

၇-သပ္ပစ္စယဒုက်

အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာ (၉၀) ဒုကမာတိကာ အဖွင့်၌ သပ္ပစ္စယဒုက်၏ သံဝဏ္ဏနာကို—

> ၅၅။ စူဠဋ္ဌိရဒုကေသု အတ္ထနော နိပ္ပါဒကေန သဟ ပစ္စယေနာတိ သပ္ပစ္စယာ။ နတ္ထိ ဧတေသံ ဥပ္ပါဒေ ဝါ ဋ္ဌိတိယံ ဝါ ပစ္စယောတိ အပ္ပစ္စယာ—ဟု ဖွင့်ဆိုတော်မူသည်။

ဂင်းဖွင့်ဆိုတော်မူသည့်အရာကို စိစစ်ခြင်း အနုယောဂနှင့်တကွ အဓိပ္ပါယ်ကို ပြပေအုံ့။

အပ္ပစ္စယာ ဓမ္မာ ဟူသော ဒုတိယပုဒ်၏ သံဝဏ္ဏနာကို မိန့်ဆိုသော အဋ္ဌ-ကထာဆရာ သည် "နတ္ထိ ဧတေသံ ပစ္စယောတိ" ဟူသော သမာသ်ဝါကျကို ပြ သဖြင့်ပင် အပ္ပစ္စယပုဒ်၏ အနက် ပြီးကောင်းလျက် "ဥပ္ပါဒေ ဝါ ဋ္ဌိတိယံ ဝါ" ဟူ သော ၂-ပါဒကို အပိုအကဲ မိန့်သည်ကား နိဗ္ဗာန်၌ ဥပါဒ် ခဏ ဋ္ဌိခဏ ရှိအပ် ကောင်းသကဲ့သို့ သောတုဇနတို့အား ယုံမှား တွေးတောဘွယ်ရှိအောင် မိန့်ဆို တော်မူယောင်တကားဟု စိစစ်စောဒနာဘွယ်ရှိသည်၊ ယင်းသို့ စိစစ်စောဒနာ မူရာ၌။

သာဓကနက်

၅၄။ ဂေါ စ္ဆကမိဝ၊ ပန်းချက် ပန်းလက်နှင့် တူ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဂေါ စ္ဆက်၊ ဂေါ စ္ဆက မည်၏။

၅၅။ စူဠဋ္ဌိရဒုကေသု၊ စူဠဋ္ဌိရဒုက်တို့၌။ အတ္ထနော၊ ကို။ ဝေါ ၊ ရှိ။ ဝေဒိတမ္ဘော၊ အပ်၏။ ယေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အတ္ထနော၊ မိမိကို။ နိပ္ပါဒကေန၊ ပြီးစေတတ်သော။ ပစ္စယေန၊ ပစ္စယပွန်တရားနှင့်တူသော ကာလရှိသော ဟေတု သဟဇာတ အစရှိသောအကြောင်း, ပစ္စယုပွန်တရားနှင့်တူသော ကာလမရှိသော အနန္တရ,သမနန္တရ အစရှိသောအကြောင်း,ကာလဝိမုတ်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန် ပညတ်ဟု ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏ, အဓိပတိ အစရှိသော အကြောင်းတရားနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သပ္ပစ္စယာ၊ သပ္ပစ္စယ မည်ကုန်၏။ ဧတေသံ ဓမ္မာနံ၊ တို့အား။ ဥပ္ပါဒေ ဝါ၊ ဥပါဒ်ခဏ၌ဝင်း။ ဋ္ဌိတိယံ ဝါ၊ ဋ္ဌိခဏ၌ဝင်း။ ပစ္စယောဟု၊ ဆိုအပ်ပြီးသော သမာနကာလ, အသမာနကာလ, ကာလဝိမုတ်ဖြစ်သော အကြောင်း သုံးပါးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အပ္ပစ္စယာ၊ ကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဝိဿဇ္ဇနာကား—

ငါ့ရှင် အနုယောဂ်ဆရာဆိုတိုင်း "**နတ္ထိ ကေသံ ပစ္စယောတိ**" ဟူသော သမာသ်ဝါကျဖြင့် အပ္ပစ္စယပုဒ်၏ အနက်မျှသည် ပြီးကောင်းလျက် "**ဥပ္ပါဒေ ဝါ ဌိတိယံ ဝါ**" ဟူသောပုဒ် ၂-ခုကို ဖြည့်သွင်း၍ မိန့်ဆိုခြင်းသည်ကား "**အပ္ပစ္စယာ ဓမ္မာ**" ဟူသောပုဒ်၌ ပဋိသေဓတ္ထဇောတကဖြစ်သော အ-အက္ခရာ၏ သာမတ္ထိယ သဘောနှင့်တကွ သပ္ပစ္စယပုဒ်၏ အနက်ကို ပြည့်စုံစွာ သိစေခြင်းအကျိုးငှါ ဆိုတော်မူသည်။

အဘယ်သို့ **အပ္ပစ္စယာ ဓမ္မာ** ပုဒ်၌ အ-အက္ခရာသည် ပဋိသေဓတ္ထဇောတက ဖြစ်သနည်းဟူမူ—

ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သော နာမ်, ရူပ်တရားသည် ပစ္စည်းတရားနှင့် စပ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် နိဗ္ဗာန်သည် ပစ္စယုပ္ပန်တရား မဟုတ်ခဲ့ရကား ပစ္စည်းတရားနှင့် စပ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို မြစ်၍ ပစ္စည်းတရားနှင့် စပ်ခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ကို ထွန်းတင်,ပြတတ်သည် ဟူလို။

အပ္ပစ္စယာ ဓမ္မာပုဒ်၌ အ-အက္ခရာသည် ငါ့ရှင် ပရိဟာရ်ဆရာဆိုတိုင်း ပစ္စည်းတရားနှင့် စပ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို မြစ်၍ ပစ္စည်းတရားနှင့် စပ်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ထွန်းတင် ပြတတ်သည် ဖြစ်ရကား "**ဥပ္ပါဒေ ဝါ ဌိတိယံ ဝါ**" ပုဒ်ကို မဆို မမိန့်ပဲပင် နိဗ္ဗာန်တရား၏ **အပ္ပစ္စယ** အဖြစ်ကို ထင်ရှားစွာ သိအပ်သည်ဖြစ်၍ ဤ၌ ယင်း ၂-ပုဒ်ကို မိန့်ဆိုခြင်း၌ အကျိုးမထင်၊ ဆိုခဲ့တိုင်းသော ယုံမှားတွေးတောဘွယ်ရှိစရာ အပြစ်သာမြင်သည် ဟူငြားအုံ့—

ငါ့ရှင် အနုယောဂဆရာ....အဋ္ဌကထာ ဆရာကို ငါ့ရှင် ဤသို့စကား မထိပါးကောင်း၊ သင့်မြတ်သော အကြောင်းယုတ္တိဖြင့်သာ သိမှတ်အပ်သည်။

သိမှတ်သင့်သော အကြောင်းယုတ္တိကား - "**သပ္ပစ္စယာ ဓမ္မာ**" ဟူသော ပဌမပုဒ်၏ အနက်ကို—

"**အတ္ထနော နိပ္ပါဒကေန သဟ ပစ္စယေနာတိ သပ္ပစ္စယာ**" ဟု **အဋ္ဌကထာ (၉၀)**ဆရာ မိန့်ဆိုသောကြောင့် **သပ္ပစ္စယာ ဓမ္မာ**-၏ အရဖြစ်သော စိတ်, စေတသိက်, ရူပ် ဟူသော ပစ္စယုပ္ပန်တရားသည် အကြောင်းနိပ္ပါဒက ဖြစ်သော ပစ္စည်းတရားနှင့် စပ်ခြင်းရှိသည်၊ ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သော ဤ နာမ်,ရူပ်တရား၏ ပစ္စည်းတရားနှင့်စပ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည်လည်း(အဖြစ်ကိုလည်း)ထိုပစ္စယုပ္ပန် နာမ်,ရူပ်တရား၏ ဥပါဒ်ခဏ,ဌိတိခဏ,ဘင်ခဏ၌သာ ရှိသည်,ရအပ်သည်၊ ဘင်ခဏ၌ မရှိ, မရအပ်။

ပဋိသေဓ ဟူသည်လည်း မြစ်အပ်ကောင်း, ပယ်အပ်ကောင်းသော ဝတ္ထု သဘောရှိရာ ရအပ်ရာ ဌာနဌ်သာ မြစ်ရခြင်း, ပယ်ရခြင်း အကျိုးရှိသည်၊ မြစ်

http://www.dhammadownload.com

ကောင်း, ပယ်ကောင်းသော ဝတ္ထုသဘော မရှိရာ, မရရာ ဌာနဌ် မြစ်ရခြင်း, ပယ်ရခြင်း အကျိုးမရှိ။

ဤ **အပ္ပစ္စယာ ဓမ္မာ** ဟူသော ဒုတိယပုဒ်သည်လည်း သပ္ပစ္စယာ ဓမ္မာ ဟူသော ပဌမပုဒ်ဖြင့် ပြတော်မူအပ်သော ပရမတ္ထဓမ္မ သဘာဝကို မြစ်တော်မူသောအားဖြင့် ပဌမပုဒ်အရမှတပါး အသီးအခြားဖြစ်သော ပရမတ္ထသဘာဝကို ပြတော်မူသောအရာ ဖြစ်သောကြောင့် ပဋိသေဓတ္ထဇောတက ဖြစ်သော အ-အက္ခရာသည် ပဋိသေဓ မြစ်သည်ရှိသော် မြစ်ကောင်း, ပယ်ကောင်းသော ဝတ္ထုသဘော ရှိရာ,ရရာဌာန မဟုတ်သော ပစ္စယုပ္ပန် နာမ်,ရုပ်တရား၏ ဘင်ခဏာဌ် သပ္ပစ္စယ ဖြစ်သော အကြောင်းကို မြစ်လေသလောဟုတ်ကား တော်သော်မ ဖြစ်ရာ၊ စင်စစ်ကား ဥပါဒ်ခဏ, ဌီခဏ ၂-ပါးဌ်သာ အကြောင်းဖြစ်သော ပစ္စည်းတရား ရှိသည်, ရအပ်သည်ဖြစ်၍ ထို ၂-ပါးသောခဏဌ် ရအပ်ကောင်းသော ပစ္စယ ဖြစ်သောအကြောင်းကို မြစ်သောအားဖြင့် အကြောင်းဖြစ်သော ပစ္စည်းတရား မရှိ ဟူလေသလောဟု ဖြစ်သော သောတုဇနတို့အား ယုံမှားသော်ကား ကင်းစေ ကြောင်းဖြစ်သော ပဋိသေဓ၏ သဘောသာမတ္ထိုးယနှင့် တကွ ပစ္စယပုဒ်၏ အနက်သဘောကို ပြည့်စုံစွာ သိစေခြင်းအကျိုးငှါ "**နတ္ထိ ဓေတသံ ပစ္စယောတိ**" ဟု သာမန်ဝါကျဖြင့်သာ မပြီးစေပဲ "**ဥပ္ပါဒေ ဝါ ဌိတိယံ ဝါ**"ဟူသော နှစ်ပါဒကို ထပ်ဖြည့်၍ အဌကထာသခင် အရှင်မြတ် မိန့်ဆိုတော်မူသည်။ နိဗ္ဗာန်ဌ် ဥပါဒ်ခဏ, ဌီခဏ ရအပ်ကောင်းသောကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ်။

နိဗ္ဗာန်ဌ် ဥပါဒ်ခဏ,ဌီခဏ မရမရှိ ဟုသိအပ်သော အကြောင်းယူတို့ကား—

ခဏ ၃-ပါးနှင့်ပြည့်စုံသောပရမတ္ထတရားအပေါင်းဌ် ထိုက်သည်အားလျော်စွာ အစရှိသောအကြောင်း, ဟေတု, အာရမ္မဏ အစရှိသော အကြောင်းဖြစ်သော ပစ္စည်းနှင့် စပ်ခြင်းရှိသော သဘောကို ရအပ်သည်ချည်း။

ရအပ်ရာတွင် နိဗ္ဗာန်ဟူသော ပရမတ္ထဓမ္မဌ် ပစ္စယသဘာဝမရှိဟု မြစ်တော်မူသည်ဖြစ်က သဘာဝနှင့် သဘာဝတ္ထတရားသည် အသီးအခြား မရကောင်းသောကြောင့် သဘာဝဝန္ဓဖြစ်သော ဥပါဒ်ခဏ, ဌီခဏလည်း မရမရှိဟု ယုံမှားသော်ကား မကပ်မငြိ သိမှတ်အပ်သင့်သည့်အနက် ပြီးကောင်းတော့သည်။ "**နတ္ထိ ဓေတသံ**" စသည်ဖြင့် ပြတော်မူသော ဝါကျဌ်လည်း "**ဓေတသံ**"ကို သမ္ဗန်အနက်ယူ၍ "**ပစ္စယော နတ္ထိ**"မှာ ယှဉ်၊ "**ဥပ္ပါဒေ ဝါ ဌိတိယံ ဝါ**" ၂-ပုဒ်မှာ မယှဉ်သင့်၊ ယင်း ၂-ပုဒ်ကိုမူကား ယခုပြဆိုခဲ့သော သဘာဝတ္ထအဓိပ္ပါယ်ကို သောတုဇနတို့ သိစေလိုသောကြောင့် ပြဆိုတော်မူသည်ဟု ယုံကြည်လေးမြတ်မှတ်အပ်သည်ဟူလို။

ဒုတ္ထိဇာနံ ဌာနမိဒံ သာဓုကံ သလ္လက္ခေတမ္ဗံ။

http://www.dhammadownload.com

၈-သခ်ံတဒုက်

စူဠဒုက္ခရဒုက်၌ အရ တရားကိုယ်သည် နိဗ္ဗာန်သာဖြစ်လျက် "**အပ္ပစ္စယာ၊ အသခ်ံတာ**" ဟူ၍ အဘယ်ကြောင့် ဗဟုဝုစ် ဟောတော်မူသနည်း ဟူ၍ပြောအံ့၊ မဆုံးဖြတ်အပ်သေးသော အနက်အပိုင်းအခြားရှိသည်ကို ပြသည်၏အစွမ်းအားဖြင့် မာတိကာ ထားကာမျှ ဖြစ်သောကြောင့် ဟောတော်မူသည် ဟူလေ။

၅၆။ **ဇ**ဏ္ဍ **စ** **အပ္ပစ္စယာ** **အသခ်ံတာ**တိ ဗဟုဝစနနိဒ္ဒေသော အဝိနိစ္ဆိတတ္ထ-ပရိစ္ဆေဒဒဿနဝသေန မာတိကာ ဌပနတော ကတောတိ ဝေဒိတမ္ဗော။

ဟူ၍ လာသော ဋီကာ (၅၁)-နှင့်ရင်း, သဒ္ဒနီတိနှင့်ရင်း အညီတည်း။

တနည်း— ဗဟုဝုစ် ဒေသနာအယဉ်၌ ကျပါသောကြောင့် ဟောတော်မူသတည်း။

၅၇။ ဗဟုတ္ထာနမ္ပိ ကေတ္ထေ၊ သမာရောပနတော ဗဟု-ဝစနံ ဒေသနာသောတေ၊ ပတိတတ္ထာ စ မနျတေ။

ဟူ၍လာသော **သဒ္ဒတ္ထဘေဒစိန္တာ** (ဂါထာနံပါတ်-၁၃၅) နှင့်အညီ။

ယင်း **ဘေဒစိန္တာ** စကားကို **သဒ္ဒနီတိ** ဆရာ ပယ်၏။

ပယ်ဟန်ကား— ဒေသနာ အယဉ်၌ ကျသည်ဆိုသော် ဘုရားသခင်ပင် သတိ-သမ္ပဇဉ်ကင်း၍ ဗဟုဝုစ်စပ်၍ ဟောမိလေသည်ဟု စကားကျရကား မသင့်သည်သာ ဤသို့ပယ်၏။

၅၈။ ကေစိ ပန ဒေသနာသောတပါတဝသေန ဗဟုဝစနပ္ပယောဂါ-တိပိ ဝဒန္တိ၊ တံ နဂဟေတမ္ပံ။ နဟိ တထာဂတော သတိသမ္ပ-ဇညရဟိတော ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ ယုတ္တိပိ စ နဒိဿတိ။

သာဓကနက်

၅၆။ စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ တ္ထေ၊ ဤစူဠဒုက္ခရဒုက်၌။ အပ္ပစ္စယာ အသခ်ံတာတိ၊ ဟူ၍။ ဗဟု-ဝစနနိဒ္ဒေသော၊ ဗဟုဝုစ် ဂိဘက်ဖြင့် ပြတော်မူခြင်းကို။ အဝိနိစ္ဆိတတ္ထပရိစ္ဆေဒဒဿနဝသေန၊ မဆုံးဖြတ်အပ်သော အနက်ကို ပိုင်းခြားခြင်းကို ပြသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ မာတိကာဌပနတော၊ မာတိကာကို ထားအပ်သောကြောင့်။ ကတော၊ ပြုတော်မူအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတမ္ဗော၊ သိအပ်၏။

၅၇။ ဗဟုတ္ထာနမ္ပိ၊ များစွာသော အနက်တို့ကိုလည်း။ ကေတ္ထေ၊ တခုတည်းသော အနက်၌။ သမာရောပနတော စ၊ တင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဒေသနာသောတေ၊ ဗဟုဝုစ် ဒေသနာ အယဉ်၌။ ပတိတတ္ထာ စ၊ ကျသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဗဟုဝစနံ၊ ဗဟုဝုစ်ကို။ မနျတေ၊ သိအပ်၏။

၅၈။ ပန၊ ကေစိဝါဒကို ဆိုဦးအံ့။ ကေစိ၊ အချို့သော ဆရာတို့သည်။ ဒေသနာသောတ-ပါတဝသေန၊ ဗဟုဝုစ် ဒေသနာအယဉ်၌ ကျသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဗဟုဝစနပ္ပယောဂါ၊

http://www.dhammadownload.com

ဤကား လာသည်ပါ၏။(သဒ္ဒနီတိပဒမာလာ-ပဌမဘာဂ-ဘူဓောတုက)ကြီယာ ပဒမာလာ မှာရှု။

သဒ္ဓသာရတ္ထဒေဝနီ (ဂါထာနံပါတ်-၈၃) ၌လည်း ပိုင်းခြားထိုက်သည်ကို မပိုင်းခြားရာ၌ဖြစ်၍ ဗဟုဝုစ်ဟောသည်ဟု တထွေလာ၏။

၅၉။ အဗဟုတ္ထေ သတိယော၀၊ အတ္ထနိ စ ဂရှသု စ။
အပရိစ္ဆေဒါရဟစ္ဆေဒေ၊ ဣတျာဒီသု ဗဟု ဘ၀ေ။

သည် စကားသုံးရပ်တွင် မူလဌီကာစကားသာ သဘောကိုထောက်သော် သင့်တင့်လှသည်ဟု ဆရာတို့ မိန့်ကုန်၏။

၉-သနိဒဿနဒုက်

သနိဒဿနဒ္ဓကား ရှုပါရုံ တခုပင် ဖြစ်မူလည်း အတိတ်, အနာဂတ် စသော အပြားကိုင်ခဲ့၍ ဗဟုဝုစ် ဟောတော်မူသည် ဟု ယူရမည်။

၁၃-ဓေကနစိဝိညေယျဒုက်

ကေနစိဝိညေယျဒုက်၌ အရသည် ပဌမ ဒုတိယ၌ပင် တူခဲ့၊ ယင်းသို့တူသော် ဘယ်သို့ ဒုက်ဖြစ်နိုင်မည်နည်း၊ ဒုက်မဖြစ်ရာပြီတကား ဟူငြားအုံ့၊ ဝိညေယျ အရ ဓမ္မ ပြားသောကြောင့် ဖြစ်ချေ၏ ဟူလေ။ ဤကား **အဋ္ဌကထာ** (၉၀) ဆရာ အလိုတော်။

အကျယ်အဓိပ္ပါယ်ကား— ကေနစိ ၂-ပုဒ်၏ အရကို စက္ခုဝိညာဉ် ယူခိုက် ဝိညေယျ အရသည် ရှုပါရုံဖြစ်၏၊ နဝိညေယျ အရသည် သဒ္ဒါရုံစသော အကြွင်းအာရုံ ၅-ပါးဖြစ်၏။

သာဓကနက်

ဗဟုဝုစ်နှင့် ယှဉ်ခြင်းတို့သည်။ဟောဘွယ်၊ ဖြစ်ကုန်၏။ဣတိပိ၊သို့လည်း။ ဝဒဘွယ်၊ဆိုကုန်၏။တံ၊ ထို ကေစိဆရာတို့ စကားကို။ နဂဟေတဗ္ဗံ၊ မယူအပ်။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ဟိ ယသ္မာ၊ အကြောင်းကြောင့်။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သတိသမ္ဘဝေ၊ သတိသမ္ဘဝ၌ မှ ကင်းသည်ဖြစ်၍ ။ဓမ္မံ၊ကို။ နဒေသေတိ၊ ဟောတော်မမူ။ယုတ္တိပိ စ၊ အသင့်ယုတ္တိသည်လည်း။ နဒိဿတိ၊ မထင်။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ နဂဟေတဗ္ဗံ၊ မယူအပ်။

၅၉။ အဗဟုတ္ထေ၊ တခုတည်းသော အနက်သည်။ သတိယော၀ ရှိလျက်သာလျှင်။ အတ္ထနိ စ၊ မိမိ၌ဌင်း။ ဂရှသု စ၊ အလေးပြုအပ်သော သူတို့၌ဌင်း။ အပရိစ္ဆေဒါရဟစ္ဆေဒေ စ၊ ပိုင်းခြားထိုက်သောအရာကို မပိုင်းခြားရာ၌ဌင်း။ ဣတျာဒီသု၊ တို့၌။ ဗဟု၊ ဗဟုဝုစ်သည်။ ဘ၀ေ၊ ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဤအတူ သောတ, ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယဝိညာဉ်၌ လှည့်၍ လှည့်၍ ယူလေ။

မနောဝိညာဉ်၌ကား အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန် တရား ၃-ပါးတွင် တပါးပါးကို အာရုံပြုခိုက် ဝိညေယျအရသည် အာရုံပြုအပ်သော တပါးပါးဖြစ်၏။ နဝိညေယျ အရသည် အာရုံ မပြုအပ်သော တပါးပါးဖြစ်၏။ ဤသို့ ဝိညေယျ၏အရ ထူးသောကြောင့် ဒုက်ခြစ်သည် ဟူလိုသည်။

ဌီကာ (၅၁) ဆရာအလိုကား— ကေနစိအရ ဝိညာဉ်ပြားသောကြောင့် ဒုက်ခြစ်သည် ဟူလိုသည်။

အဓိပ္ပါယ်အကျယ်ကား—ရှေး ကေနစိ အရကို စကျွဝိညာဉ် ယူ၍ ဝိညေယျ အရသည် ရှုပါရုံဖြစ်၏။ နောက် ကေနစိ အရကို သောတဝိညာဉ်စသည် ယူ၍ နဝိညေယျ အရသည် ရူပါရုံ ၎င်းပင် ဖြစ်၏။ ဤအတူ ကြွင်းသော ဝိညာဉ် အာရုံ၌လည်း နည်းတူယူလေ။ ဤသို့ ကေနစိ အရ ဝိညာဉ်ပြားသောကြောင့် ဒုက်ခြစ်သည် ဟူလိုသည်။

ဤ အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ ဆရာဝါဒ ၂-ပါးတွင် အဋ္ဌကထာဆရာဝါဒကိုသာ အနုဋီကာ (၅၅) ဆရာနှင့် ဂုဏ္ဌတ္ထဝိနိစ္ဆယဆရာတို့ နှစ်သက်တော်မူကြ၏။ မူလ-ဋီကာဆရာဝါဒ ကိုကား နှစ်သက်တော်မမူကုန်။

၁၅-သာသဝဒုက်

အာသဝေါဟူကဉ် သာသဝဒုက်ဝယ် သ-သဒ္ဒါသည် သဟသဒ္ဒါ၏ ကာရိယ ဖြစ်၍ တကွဖြစ်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ ယင်းသို့ ဟောသောကြောင့် တကွ ဖြစ်သည်ဆိုက သမ္မယုတ်ပင် ဖြစ်သောကြောင့် အာသဝသမ္မယုတ္တဒုက်နှင့် အရ တူကောင်းပါသည် ဟူငြားအုံ့။

သမ္မယုတ်အားဖြင့် တကွဖြစ်သည်ကို မဆိုလို၊ အာရမ္မဏအားဖြင့် တကွ ဖြစ်သည်ကိုသာ ဆိုလိုသည်၊ ထိုကြောင့် အာရုံပြုထိုက်သည်ကိုသာ ကောက်ရ လေသည်။ အာသဝသမ္မယုတ္တဒုက်နှင့် အရမတူလေ ဆိုရ၏၊ ထိုကြောင့် **အဋ္ဌ-ကထာ (ဇ၀) ၌—**

> ၆၀။ **အတ္ထာနံ အာရမ္မဏံ ကတ္တာ ပဝတ္တေဟိ သဟ အာသဝေဟိတိ သာသဝါ—ဟု မိန့်ပြီ။**

သာဓကနှက်

၆၀။ ယေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။**အတ္ထာနံ**၊**မိမိကိုယ်**ကို။ **အာရမ္မဏံ ကတ္တာ**၊**အာရုံပြု**၍။**ပဝတ္တေ-ဟိ**၊ ဖြစ်ကုန်သော။ **အာသဝေဟိ**၊ **အာရမ္မဏိကဖြစ်**သော **အာသဝေါ**တရားတို့နှင့်။**သဟ**၊**တကွ**။ **တတ္ထ**ဖြစ်ကုန်၏။ ဗုဒ္ဓတိ တသ္မာ၊ကြောင့်။ **တေ** ဓမ္မာ၊ တို့သည်။**သာသဝါ**၊**သာသဝတို့** မည်ကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

၁၆-အာသဝသမ္ပယုတ္တဒုက်

အာသဝသမ္ပယုတ္တဒုက် ပဌမပုဒ်၌ ဒေါသမူဒ္ဓေ၊ မောဟမူဒ္ဓေ၌ မောဟကို ကြည့်ရှုကား၊ ထိုစိတ်၌ မောဟမှတပါး အာသဝမရှိ၍ ယှဉ်ဘက်သမ္ပယုတ် မရကောင်းသောကြောင့်တည်း၊ ကြင်းသောဒုက်, ကြင်းသောဂေါစ္ဆကတို့၌ ဤနည်းအတူ ကြံလေ။

၁၉-အာသဝဝိပ္ပယုတ္တသာသဝဒုက်

ဟေတုဂေါစ္ဆက ဩသာနဒုက်ကဲ့သို့ "နော အာသဝါ ခေါ ပန မဿ သာသဝါပိ။ အနာသဝါပိ" ဟု ဟောတော်မူကောင်းလျက် "အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ။ ပ။ ပိ" ဟု အဆုံးဒုက်ကို အဘယ့်ကြောင့် ဟောတော်မူလေသနည်း ဟူ၍ပြားအံ့။

သမ္ပယုတ်အားဖြင့် သာသဝမဖြစ်၊ အာရုံ, အာရမ္မဏိကဖြစ်၍ ဝိပ္ပယုတ်အားဖြင့် သာသဝဖြစ်သည်ကို ပြတော်မူလို၍ ဟောတော်မူသတည်း။

အဖြေကား— သဟေတုကဆိုလျှင် ဟိတ်နှင့်တကွဖြစ်သည် ဟူသကဲ့သို့ သာသဝဆိုသော်လည်း အာသဝနှင့် တကွဖြစ်သည် မယူရ၊ အာရုံ, အာရမ္မဏိက ဖြစ်၍ အခြားသာ ယူရမည်ဟု ပြတော်မူခြင်းငှါ ဆိုသည်။

> ၆၁။ ဩသာနဒုကေ "နော အာသဝါ ခေါ ပနာ"တိ အဝတ္ဘာ "**အာ-သဝဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပနာ**"တိ ဝစနံ သာသဝါနံ သဟေတုကာနံ ဝိယ သမ္ပယုတ္တေဟိ တံသဟိတတာ နေ ဟောတိတိ ဒဿနတ္ထံ။ မူလဋ္ဌိကာ။ (၅၃)

တနည်းကား—နော အာသဝါ ခေါ ပန ဟု ယှဉ်ခြင်းလျှင် ပဌမပုဒ်သည် စတုတ္ထဒုက်၌ ဒုတိယပုဒ်နှင့် တူခဲ့ရာ၏၊ ဒုတိယပုဒ်သာ အထူးဖြစ်ရာ၏၊ ဒုတိယ

သာဓကနက်

၆၁။ ဩသာနဒုကေ၊ အဆုံးဒုက်၌။နော အာသဝါ ခေါ ပနာတိ၊နော အာသဝါ ခေါ ပန ဟူ၍။အဝတ္ဘာ၊မဟောမူ၍။အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပနာဟိ၊အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန ဟူ၍။ ဝစနံ၊ ဟေတုဂေါစ္ဆကမှ အထူးဟောတော်မူခြင်းသည်။ သဟေတုကာနံ၊ သဟိတ်တရားတို့၏။ သမ္ပယုတ္တေဟိ၊ သမ္ပယုတ်ဟိတ်တို့နှင့်။ သဟိတတာ၊ တကွဖြစ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ သာသဝါနံ၊ သာသဝ တရားတို့၏။ ဝါ၊ အာသဝေါ၏ အာရုံ ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၏။ တံသဟိတတာ၊ ထိုအာသဝေါတရားတို့နှင့် တကွ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ နေ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ-ဣမဿ အတ္ထ ဝိသေသဿ၊ ဤသို့သော အနက်အထူးကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြရခြင်းအကျိုးရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

http://www.dhammadownload.com

တပုဒ်တည်းဖြင့် ဒုက်မဖြစ်သင့်လေသောကြောင့် "အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ် ပန်" ဟူ၍သာ ယှဉ်တော်မူသတည်း။ ဤလည်း ဋ္ဌိကာနည်းပင်။

ယင်းသို့သော် ဟေတုဂေါစ္ဆကဒ္ဌလည်း "ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ် ပန်" ဟု ယှဉ်သော်ယှဉ်ကောင်းပါ၏တကား ဟူငြားအုံ့၊ "သဟေတုကာပိ" ဟူ၍ သဟေ-တုကတရားသည် ဟေတုဝိပ္ပယုတ် မဖြစ်သင့်ရကား မဟောသင့်သောကြောင့် မယှဉ်သည် ဟူရာ၏။ ဤလည်း ဋ္ဌိကာနည်းပင်။

အဋ္ဌကထာဆရာကား "နော အာသဝါ ခေါ် ပန်" ဟူ၍လည်း ယှဉ်သင့်သည်ပင် ဟု-မိန့်၏။

၂၀-သညောဇနဒုက်

သညောဇနဂေါစ္ဆကပဌမဒုက်ဌ သံယောဇဉ် တရားကိုယ် ၈-ပါးသာ ကောက်ခြင်းသည် သင်္ဂြိုဟ်ဌ "နဝ သံယောဇနာ မတာ" ဟူ၍ ဆိုသည်နှင့် မတန်-ဟူငြားအုံ့၊ သင်္ဂြိုဟ် (၄၈) ဌ သုတ္တန်နည်း, အဘိဓမ္မာနည်း ၂ ပါးကို ပေါင်း၍ တရားကိုယ် ၉ ပါး ယူလေသည်။ ဤဌကား အဘိဓမ္မာနည်းသို့ လိုက်သဖြင့် ဥဒ္ဒစ္စကိုချ၍ ၈-ပါး ကောက်လေသည်ဟု ဆိုရာ၏။

၂၁-သညောဇနဝိပ္ပယုတ္တသညောဇနိယဒုက်

အဆုံးဒုက်ဌ ဟေတုဂေါစ္ဆက အဆုံးဒုက်ကဲ့သို့ "နော သညောဇနာ ခေါ် ပန်" ဟု ယှဉ်၍ မဟောခြင်းဌ အကြောင်းကို အာသဝဂေါစ္ဆကဌ ကဲ့သို့ သိလေ။

၂၆-ဂန္ထဒုက်

ဂန္ထဂေါစ္ဆကဌ ဒန္ထဇဒုတိယကရာ ထနှင့်သာ ဝဂ္ဂန္ထ နှ-တင်၍ ရှုတ်ရမည်၊ ဒန္ထဇ စတုတ္ထကွဇရာ ဓနှင့်ဌင်း, မုဒ္ဓဇ ဒုတိယကွဇရာ ဌနှင့် မုဒ္ဓဇ ဏပေါင်း၍ဌင်း ရှိတတ်၏။ အဋ္ဌသာလိနီ ဂဏ္ဌိဌကား ဒန္ထဇ စတုတ္ထကွဇရာ ဓ-လည်း သင့်သောဟု ဆိုဏ်။ ကျမ်းဂန် မြင်ရာမှာသာ အကြောင်း၊ ဂန္ထသမ္ပယုတ္တပုဒ်ဌ ကြည်ဟန်မျှား နောက်ကနည်းကိုမှီ၍ သိလေ။

၃၂-ဩဃဒုက်

ဩဃဂေါစ္ဆက, ယောဂဂေါစ္ဆကတို့ဌ အာသဝဂေါစ္ဆကနှင့်အတူ ဒေသနာ-ဝိလာသ, ဝေနေယျဇ္ဈာသယ အားဖြင့် ဟောတော်မူပြန်သည်သာ။ ဆိုဘွယ် ပရမတ်ရေး အကောက်ဌ ခက်ရန်မရှိ။

http://www.dhammadownload.com

၄၄-နီဝရဏဒုက်

နီဝရဏဂေါ စ္ဆကဋ္ဌလည်း ကြဉ်သည်များကို နောက်ကနည်းအတိုင်း ယူလေ။

၅၀-ပရာမာသဒုက်

ပရာမာသဂေါ စ္ဆကဋ္ဌ ဒိဋ္ဌိစေတသိက်တခုတည်းကိုလျှက် "ပရာမာသာ ဓမ္မာ" ဟူ၍ ဗဟုဝုစ်ဟောသည်ကား အတိတ်စသောအားဖြင့် ပြားသည်ကို ရည်၍ ဟောသည်။ ထိုကြောင့်သာလျှင် ခန္ဓာဖွဲ့ရသည်။

ပစ္စုပ္ပန်စသော တခုကိုသာ ရည်သည့် အရာများ၌ကား သမုဒါယူပစာအား ဖြင့် ဖွဲ့ရသည်။

ထိုဥပစာကား ၁၀-ပါးနည်း၌ မပါ၊ ၃၆-ပါးနည်း၌သာ ဂုဏူပစာကို ဌာန ပစာသို့ သွင်း၍ သမုဒါယူပစာကို အခြားယူသောကြောင့် ပါ၏။

ထိုသို့ သမုဒါယူပစာဖြင့် ဖွဲ့အပ်ကြောင်းကို—

၆၂။ ဝေဒနာဒီသု ပေ'ကသ္မိံ၊ ခန္ဓ-သဒ္ဒါ တု ရုဋ္ဌိယာ။
သမုဒ္ဒါဒေကဒေသေ တု၊ သမုဒ္ဒါဒိရဝေါ ယထာ—
ဟု သစ္စသံခိပ် ဂါထာနံပါတ် (၆) ၌ မိန့်ပြီ။

၅၂-ပရာမာသသမ္ပယုတ္တဒုက်

နောက် ဂေါစ္ဆကများကဲ့သို့ "ပရာမာသာ စေဝ ဓမ္မာ ပရာမာသသမ္ပယုတ္တာ စ" အစရှိသည်ဖြင့် ပရာမာသပရာမာသသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို အဘယ့်ကြောင့် ဟောတော်မမူသနည်း ဟူငြားအံ့။

ယင်းကဲ့သို့ ဟောချေသော် ဒုတိယပုဒ်အရမူကား ရှိသင့်၏၊ ပရာမာသ တရားကိုယ် တခုတည်း ဖြစ်၍ ယှဉ်ဘက် မရှိရကား ပဌမပုဒ်အရ မရှိသင့်၊ ယင်း သို့ မရှိသောကြောင့် ဟောတော်မမူသည် ဟူလေ။

သည်မှတပါး ကြဉ်သည်များမှာ နောက်နည်းကို မှီလေ။

သာဓကနက်

၆၂။ တု၊ မုချနက်မှတပါး ဥပစာနက်ကို ဆိုဦးအံ့။ ခန္ဓသဒ္ဒါ၊ ခန္ဓသဒ္ဒါသည်။ ဝေဒနာ-ဒီသု၊ ဝေဒနာကွန္ဓာ စသည်တို့တွင်။ ကေသ္မိံ မ္မိ၊ တပါးပါးသော ခန္ဓာ၌လည်း။ ရုဋ္ဌိယာ၊ တင်စားသောအားဖြင့်။ (ဝတ္ထုတိ၊ ဖြစ်၏။) တု၊ ဥပမာအားဖြင့်သော်ကား။ သမုဒ္ဒါဒေက-ဒေသေ၊ သမုဒ္ဒရာ စသည်၏ တစိတ်တဒေသ၌။ သမုဒ္ဒါဒိရဝေါ၊ သမုဒ္ဒအစရှိသော သဒ္ဒါ သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။

http://www.dhammadownload.com

ပရာမာသသမ္ပယုတ္တဒုက်၌ တရားကိုယ်ကို ကြည့်ရသည်ကား ဆိုပြီးသည့် နည်းဖြင့် သမ္ပယုတ် မရကောင်းသောကြောင့်တည်း။

၅၉-စိတ္တသံသဋ္ဌဒုက်

မဟန္တရဒုက်၌ စိတ္တသံသဋ္ဌဒုက်ဝယ် ပဌမပုဒ်၌ စိတ္တဇရူပ်သည်လည်း သံသဋ္ဌဖြစ်ကောင်းရကား ဝင်သင်ပါ၏ ဟူကြောင်းအံ့။

တက္ကဖြစ်ကာမျှကို သံသဋ္ဌမဆိုလို၊ အထူးကို သိနိုင်ခဲသည်ဖြစ်၍ ရောယှက်သည်ကို သံသဋ္ဌ ဆိုလိုသည်၊ ထိုကြောင့် စိတ္တဇရူပ် စင်လေသည်။

ဖ၃။ ယေသံ ရူပါနံ စိတ္တံ သဟဇာတပစ္စယော ဟောတိ၊ တေသံ စိတ္တဿ စ သုဝိညေယ္ယနာနတ္တန္တိ နိရန္တရဘာဝါနုပဂမနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဋီ။ (၅၄)

၆၀-စိတ္တသမုဋ္ဌာနဒုက်

စိတ္တသမုဋ္ဌာနဒုက်၌ ပဌမပုဒ်၏ အရဖြစ်သော စိတ္တဇရူပ် သတ္တရသတွင် ဝိညတ်ဒွေသာ စိတ္တဇကေန် ဖြစ်ရကား ထိုကို ကြည့်၍ အကြွင်း ပန္နရသကို ကမ္မဇ, အာဟာရဇ, ဥတုဇအားဖြင့် ဒုတိယပုဒ်၌ ကောက်ပြန်ရလေသည်။

၆၆-အဗ္ဗတ္တိကဒုက်

အဗ္ဗတ္တိကဒုက်၌ အဗ္ဗတ္တသည်—

၁။ ဂေါစရဗ္ဗတ္တ၊
၂။ နိယကဗ္ဗတ္တ၊
၃။ အဗ္ဗတ္တဗ္ဗတ္တ၊
၄။ ဝိသယဗ္ဗတ္တ ဟူ၍ ၄-ပါးတည်း။ အဋ္ဌကထာ (၈၈)။

ထိုတွင် အာရုံ သာမညသည် ဂေါစရဗ္ဗတ္တ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်သော တရားဟူသမျှသည် နိယကဗ္ဗတ္တ၊ စက္ခု, သောတ, ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယ, မန အဗ္ဗတ္တိကာယတန ၆-ပါးသည် အဗ္ဗတ္တဗ္ဗတ္တ၊ ဖလသမာပတ်သည် ဝိသယဗ္ဗတ္တ မည်၏။

သာဓကနက်

ဖ၃။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ယေသံ ရူပါနံ၊ အကြင်စိတ္တဇရူပ်တို့၏။ သဟဇာတပစ္စယော၊ သဟဇာတပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တေသဉ္စ ရူပါနံ၊ ထိုစိတ္တဇရူပ်တို့၏ငင်း။ စိတ္တဿ စ၊ စိတ်၏ငင်း။ သုဝိညေယ္ယနာနတ္တံ၊ သိလွယ်သော ထူးသော အနက်ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိရန္တရဘာဝါနုပဂမနံ၊ နိရန္တရဘာဝါနုပဂမနကို။ ဝေ၊ အခြားမရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကို။ ဝေ၊ မပြက်ဖြစ်သော ကောက်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

http://www.dhammadownload.com

ထိုတွင် ဤ၌ အဋ္ဌတ္တဋ္ဌတ္တကို လိုသောကြောင့် စိတ် ၇၉-ခု၊ ပသာဒရူပ် ၅-ခုကိုသာ ကောက်ရသည်။

အဋ္ဌတ္တတိက်၌ကား နိယကဋ္ဌတ္တကို ရည်၍ မိမိသန္တာန်၌ စိတ်, စေတသိက်, ရူပ်ကို အကုန် ကောက်ရသည်။ ဤသို့ အဋ္ဌတ္တတိက်နှင့် အဋ္ဌတ္တိကဒုက် အထူးမှတ်၊ **အဋ္ဌကထာ**(၉၂) နှင့် အညီ။

"ဥပါဒါနဂေါ့ဌက, ကိလေသဂေါ့ဌကတို့၌ ဆိုဘွယ်မရှိပြီ၊ ကြည်ဟန်မျှားမှာ နောက်နည်းကို မှီလေ"။

၇၃-ဒဿနေနပဟာတမူဒုက်

ပိဋ္ဌိဒုက်တွင် ဒဿနဒုက် အစရှိသော ၄-ဒုက်၌ ဒဿနတိက်က ဆိုပြီးသည်ကို မှီလေ။

ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ဒေါသမူဒ္ဒေ၌ **အပါယဂမနီယဖြစ်သော** ဟူသည်ကား— အပါယ် ၄-ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေတတ်သည်ကို ဆိုသည်။

အပါယဂမနီယမဖြစ်သော ဟူသည်ကား— အပါယ် ၄-ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေကို မဖြစ်စေတတ်သည်ကို ဆိုသည်။

၇၄-၉၂-သဝိတက္ကဒုက် ။ပ။ ဥပေက္ခာသဟဂတဒုက်

သဝိတက္ကဒုက်, သဝိစာရဒုက်, သပ္ပီတိကဒုက်, ပီတိသဟဂတဒုက်, သုခသဟဂတဒုက်, ဥပေက္ခာသဟဂတဒုက် ဤ ၆-ဒုက်တို့၌ ပဌမက ကြည်သည်ကို ဒုထိယ၌ ကောက်ပြန်ရသည်။ တပါး တပါးစီသာဖြစ်၍ သမ္ပယုတ် မရကောင်းသောကြောင့်တည်း။

ကာမတဏှာ၏ ကျင်လည်ရာသာဖြစ်သောကြောင့် ရူပဘုံ၌ ဖြစ်လျှင်းမူလည်း ရူပ်ဟူသမျှကို **ကာမာဝစရဒုက်** ၌သာ ကောက်ရသည်။ ရူပါဝစရဒုက်၌ မကောက်ရ။

ဝဋ္ဋမူလကို စင်စစ် ဖြတ်တတ်သောကြောင့် မဂ် ၄-ခုကိုသာ **နိယျာနိက**-အရ ကောက်ရသည်။

ထိုကဲ့သို့ စင်စစ် မဖြတ်တတ် ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိမျှသာဖြစ်သောကြောင့် ဖိုလ် ၄-ခုကို အနိယျာနိက အရသို့ သွင်းရလေသည်။ **အဋ္ဌကထာ** (၉၂)နှင့် အညီ။

http://www.dhammadownload.com

၉၈-နိယတဒုက်

နိယတဒုက်၌ မိစ္ဆတ္တတိက်က ဆိုပြီးသည်ကို မှီလေ။

၉၉-သဉ္ဇတ္တရဒုက်

သဉ္ဇတ္တရဒုက်၏ သံဝဏ္ဏနာကို ဖွင့်ဆိုမသော အဋ္ဌကထာ(၉၃) ဆရာ သည်---

ဖြေ။ အညေ ဓမ္မေ ဥတ္တရန္တိ ပဇဟန္တိတိ ဥတ္တရာ၊ အတ္တာနံ ဥတ္တရိတုံ သမတ္ထောဟိ သဟ ဥတ္တရေဟီတိ **သဉ္ဇတ္တရာ**။ နတ္ထိ ဧတေသံ ဥတ္တရာတိ **အနုတ္တရာ**-ဟု မိန့်သည်။

ဤ၌ သံဝဏ္ဏေတမ္ဘုပုဒ်၏ **အနက်**ကို ပြရင်း **ပဓာနကား**—

ဥတ္တရန္တိတိ ဥတ္တရာ၊ **သဟ ဥတ္တရေဟီတိ သဉ္ဇတ္တရာ**၊ **နတ္ထိ ဧတေသံ ဥတ္တရာတိ အနုတ္တရာ**-ဟူသည်တည်း။

ထိုတွင် ဥတ္တရန္တိ ဟူသောပါဠိဖြင့် သ-ဟူသော နှ-ဟူသော နိပါတ်နှင့် သမာသ်ပုဒ်အဖြစ်ဖြင့် မရောမယှက် သက်သက် ဥတ္တရသဒ္ဒါ၏ ကတ္တုတ္ထဘာဝကို ပြသည်။ ပဇဟန္တိပုဒ်ဖြင့် ဥတ္တရပုဒ်၏ ပဇဟနအနက်၌ ဖြစ်သည်ကို ပြသည်။ **အရကား**—**လောကုတ္တရာတရားတည်း**။

ဥတ္တရန္တိ၌ ပဇဟနအနက်ရှိသော ဥပုဒ္ဒ တရစောတ်သည် သကမ္မကစောတ် ဖြစ်၍ ကံကို ငဲ့ရကား အညေ ဓမ္မေ ပါဠိကို မိန့်သည်။ ဤကား အနုသန္ဓိ စကားစပ်ရုံမျှ ဆိုလိုက်သည်။

အရှင် အဋ္ဌကထာဆရာ "အညေ ဓမ္မေ ဥတ္တရန္တိ ပဇဟန္တိ"ပါဠိဖြင့် တပါးသော တရားတို့ကို စွန့်ပယ်တတ်ကုန်သောကြောင့် လောကုတ္တရာ တရားသည် ဥတ္တရမည်ကုန်သော ဟူပြီ၊

ထိုဥတ္တရမည်သော လောကုတ္တရာ တရားသည် စွန့်အပ် ပယ်အပ်သော ဥဿုဒိတမဂ္ဂဖြစ်သော အညဓမ္မကား အဘယ်နည်း၊ ဤသို့ စုဒ်ရှိရကား "**အတ္တာနံ**" ဟူသောပါဠိကို မိန့်သည်။

သာဓကနက်

ဖြေ။ ယေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။**အညေ**၊ **မိမိမှ** တပါးကုန်သော။ **ဓမ္မေ**၊ **တို့ကို**။ **ဥတ္တရန္တိ ပဇဟန္တိ**၊ **ပယ်စွန့်တတ်ကုန်၏**။ဤတို့ တသွေးကြောင့်။တေ ဓမ္မာ၊ **တို့သည်**။ **ဥတ္တရာ**၊ **ကုန်၏**။ ယေ ဓမ္မာ၊**တို့သည်**။ **အတ္တာနံ**၊ **မိမိကို**။ **ဥတ္တရိတုံ**၊ **ပယ်စွန့်ခြင်းငှါ**။ **ဝါ**၊ **လွန်ခြင်းငှါ**။သမတ္ထောဟိ၊ **စွမ်းနိုင်ကုန်သော**။ **ဥတ္တရေဟိ**၊**စွန့်နိုင် လွန်နိုင်ကုန်သော** **တရားတို့နှင့်**။**သဟ**၊ **တကွ**။ **ဝတ္ထန္တိ**၊ **ကုန်၏**။ဤတို့ တသွေး ကြောင့်။**တေ** ဓမ္မာ၊ **တို့သည်**။ **သဉ္ဇတ္တရာ**၊**ကုန်၏**။ **ဧတေသံ** ဓမ္မာနံ၊ **တို့အား**။ **ဥတ္တရာ**၊ **မိမိကို စွန့်နိုင်**,**လွန်နိုင်သောတရား**တို့သည်။ **နတ္ထိ**၊ **မရှိကုန်**။ဤတို့ တသွေး ကြောင့်။ **တေ** ဓမ္မာ၊ **တို့သည်**။ **အနုတ္တရာ**၊ **မည်ကုန်၏**။

http://www.dhammadownload.com

အဓိပ္ပါယ်ကား— စွန့်အပ်,ပယ်အပ်သော ဥတ္တရိတမ္ဘဖြစ်သော အညမ္မ ကိုကား သဉ္ဇတ္တရမမ္မ တပါး အသီးအခြား မရကောင်းပြီ၊ သဉ္ဇတ္တရမမ္မ၏ အရ ဖြစ်သော တေဘူမက တရားပင် ဟူလို။

ဤ အတ္ထာနံပ၊ ၌ဖြင့် တေဘူမကတရားကို ဥတ္တရိတမ္ဘအဖြစ်ဖြင့် ပြသော ကြောင့် သဟ-ဟူသော နှ-ဟူသော နိပါတ်နှင့် သမာသ်ဖြစ်သော ဥတ္တရ ပုဒ်ကို "ဥတ္တရိတမ္ဘာတိ ဥတ္တရာ"ဟု ကမ္မသာဓ် ပြုအပ်သင့်သည့်အရာကို အတ္ထာ-ပတ္တိ,နေယျတ္ထအားဖြင့် ပြတော်မူသည်။

အရှင် အဋ္ဌကထာဆရာ....ဥတ္တရိတမ္ဘဖြစ်သော အညမ္မသည် သဉ္ဇတ္တရမမ္မ၏ အရဖြစ်သော တေဘူမကပင် ဖြစ်သည်ဟူသော် "သဟ ဥတ္တရေဟိတိ သဉ္ဇတ္တရာ" ဟူသော သမာသ်ဝါကျအနက်သည် တေဘူမကတရားနှင့် တကွဖြစ်၏-ဟူသော အနက် ဖြစ်ရာသည်မဟုတ်လော စုဒ်ရှိရကား "ဥတ္တရိတုံ သမတ္ထောဟိ" ပါဠိကို မိန့်သည်။

အဓိပ္ပါယ်ကား — ကမ္မသာဓ်ဖြင့် ပြီးသော ဥတ္တရပုဒ်သည် ကမ္မပဋ္ဌာန, ဘာဝပဋ္ဌာနအားဖြင့် ၂-ပါး ရှိသည်တွင် ဘာဝပဋ္ဌာန ဖြစ်၍ ဒြဗ်အားဖြင့် မပြားသော်လည်း သနိဒဿနပုဒ်ကဲ့သို့ ဘာဝ,ဘာဝဝန္တ အဖြစ်ဖြင့် အထူးမှတ်၍ "သဟ ဥတ္တရေဟိတိ သဉ္ဇတ္တရာ"ဟု သမာသ်ဝါကျ ဖြစ်သင့်သော အရာကို အဋ္ဌကထာဆရာ သိစေတော်မူသည် ဟူလို။ ဤကား—

> ၆၅။ ဥတ္တရိတမ္ဘဿ အညဿ နိဒ္ဒိဋ္ဌဿ အဘာဝါ နိဒ္ဒိသိယမာနာ
> သဉ္ဇတ္တရာ ဓမ္မာဝ ဥတ္တရိတမ္ဘာတိ **အတ္ထာနန္တိ** အာဟ—

ဟူသော ဋီကာ (၅၅) ကို အနုမာနအားဖြင့် ဉာဏ်သက်ဝင်သမျှ ပြဆိုသော ငါကို့အလို။ "ဣဒမ္ပိ ဒုတ္ထိဇာနဋ္ဌာနံ"။

ဆရာမြတ်တို့ ကောက်သော သရုပ်တွင် ခက်စနိုးရာ၌
အမြှောက်မျှကို ဆိုအပ်သော ဒုကမာတိကာဂဏ္ဌိ
ပြီး၏။

သာဓကနှက်

၆၅။ ဥတ္တရိတမ္ဘဿ၊ လောကုတ္တရာတရားတို့သည် လောကီတရားအဖြစ်ကို စွန့်အပ်သော။ နိဒ္ဒိဋ္ဌဿ၊ အောက်ပဒဋ္ဌပြုအပ်သော။ အညဿ၊ အတ္ထာနံ ဟူသော ကမ္မ တပါးသော ကံ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ နိဒ္ဒိသိယမာနာ၊ ပဌမပဒဋ္ဌ ပြအပ်ကုန်ပြီးသော။ သဉ္ဇတ္တရာ ဓမ္မာဝ၊ သဉ္ဇတ္တရ ဖြစ်ကုန်သော လောကီတရားတို့ကိုသာလျှင်။ (လောကုတ္တရေဟိ၊ တို့သည်။)ဥတ္တရိတမ္ဘာ၊ စွန့်အပ်ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္ထာနန္တိ၊အတ္ထာနံ ဟူ၍။ အာစရိယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာသည်။ အာဟ၊ ၏။

http://www.dhammadownload.com

http://www.dhammadownload.com

ပဏာမ ပုဗ္ဗကာဂန္ထာရန္တာ

၁။ အနန္တဂုဏံ သမ္မုဒ္ဓံ၊ ဓမ္မံ သမ္မုဒ္ဒပူဇိတံ။
နိရဂ်ဏောရသံ သံဃံ၊ နတ္ဘာ မေ သိရသာ ဂုရုံ။

၂။ သောတုဇနေဟိ သက္ကစ္စံ၊ ရစယိဿာမိ ယာစိတောဝ။
ဓာတုကထာယ ဥဂ္ဂဟ ဝ-ခုနုတ္ထံ နဝနိဿယံ။

၁။ အဟံ၊ ငါသည်။ အနန္တဂုဏံ၊ အဆုံးမရှိသော ကျေးဇူးတော်အပေါင်းနှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော။ သမ္မုဒ္ဓဠ၊ ခန္ဓာ,အာယတန,ဓာတ်,သစ္စာ,ဣန္ဒြေ,ဗိုလ်,ဗောဇ္ဈင်,မဂ္ဂင် အစရှိသော ပရမတ္ထ တရားအပေါင်းကို လက်ပေါ် တင်ထား ပတ္တမြားကဲ့သို့ ပိုင်းခြားထင်ထင် သိမြင်တော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားကိုဝင်း။ သမ္မုဒ္ဓပူဇိတံ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဂေါစရာသေဝနာ, ဘာဝနာသေဝနာ၏ အစွမ်းဖြင့် အဖန်တလဲလဲ အမြဲမပြတ် မှီဝဲဆည်းကပ် ပူဇော်အပ်သော။ ဓမ္မဠ၊ မဂ်လေးတန် ဖိုလ်လေးတန် နိဗ္ဗာန် ပရိယတ္တိ ဟုဆိုအပ်သော ဆယ်ပါးသော တရားတော်မြတ်ကိုဝင်း။ နိရဂ်ဏံ၊ ကိလေသာလည်း မရှိထသော။ ဝါ၊ ကိလေသာဟူ မြူအညစ်အကြေးမှလည်း ကင်းဝေးထသော။ ဝါ၊ ကင်းဝေးပြီးသော မကောင်းမှု အကုသိုလ်လည်း ရှိထသော။ ဩရသံ၊ မြတ်စွာဘုရားရင်နှစ် သားတော်စစ်လည်း ဖြစ်ထသော။ သံဃဠ၊ မဂ္ဂဋ္ဌာန်လေးယောက်, ဖလဋ္ဌာန် လေးယောက် ဟုဆိုအပ်သော ရှစ်ယောက်သော အရိယာသံဃာတော်မြတ်ကိုဝင်း။ နတ္ဘာ နမာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။ နတ္ဘာ၊ ရှိခိုးပြီး၍။ မေ၊ ငါ၏။ ဂုရုဠ၊ အမရပူရ ဒုတိယ မြို့တည်ဖြစ်သော ကေရာဇ်မင်းမြတ်သည် မဂ်လာအိမ်တော် စံသည်မှစ၍ ကိုးကွယ်တော်မူအပ်သော **သူရိယဝံသာဘိ သိရီပဝရာလင်္ကာရ ဓမ္မသေနာပတိ မဟာဓမ္မရာဇာဓိ ရာဇဂုရု** တံဆိပ်နာမ် ရှိတော်မူသော သံဃရာဇာဆရာတော်မြတ်ကိုလည်း။သိရသာ၊ ဦးဖြင့်။ နတ္ဘာ နမာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။ နတ္ဘာ၊ ရှိခိုးပြီး၍—

၂။ သောတုဇနေဟိ၊ စာသင်သားတို့သည်။ ဝါ၊ စာသင်ပျိုနု အခြေပြုတို့သည်။သက္ကစ္စံ၊ ရိုသေစွာ။ ယာစိတောဝ၊ တောင်းပန်အပ်သည်ဖြစ်၍။ဝါ၊တောင်းပန်အပ်သော။အဟံ၊ ငါသည်။ဥဂ္ဂဟ ဝ ခုနုတ္ထံ၊ ပရိယတ္တိဥာဏ်၏ ပြန့်ပွါးခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝါ၊ ပရိယတ္တိဥာဏ်ကို ပြန့်ပွါးစေခြင်းအကျိုးငှါ။ ဓာတုကထာယ၊ ဓာတုကထာပါဠိတော်၏။ နဝနိဿယံ၊ အသစ်ဖြစ်သော နိဿကို။ဝါ၊ အသစ်ဖြစ်သော မှီရာကို။ ရစယိဿာမိ၊ စီရင်ပေအုံ့။ ဝါ၊ ရေးသားပေအုံ့။

http://www.dhammadownload.com

၈-ဓာတုကထာအရဇကာဂ်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဥဒ္ဒေသ

ဝိဘင်းကျမ်းကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဓာတုကထာကျမ်းကို ဟောတော်မူ၏၊ ထို ဓာတုကထာကျမ်းသည် ဥဒ္ဒေသ, နိဒ္ဒေသ အားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို နှစ်ပါး တို့တွင် ဥဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏၊ ထိုဥဒ္ဒေသ သည် မာတိကာမည်၏၊ ထိုမာတိကာသည် နယမာတိကာ, အဘိဓမ္မတ္ထရမာတိကာ, နယမုခမာတိကာ, လက္ခဏမာတိကာ, ဗာဟိရမာတိကာ အားဖြင့် ငါးပါး အပြားရှိ၏။

၁-နယမာတိကာ

ထို ငါးပါး တို့တွင် နယမာတိကာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ထို နယ-မာတိကာသည်လည်း—

၁။ ပဌမနယ မာတိကာ၊
၂။ ဒုတိယနယ မာတိကာ၊
၃။ တတိယနယ မာတိကာ၊
၄။ စတုတ္ထနယ မာတိကာ၊
၅။ ပဉ္စမနယ မာတိကာ၊
၆။ ဆဋ္ဌနယ မာတိကာ၊
၇။ သတ္တမနယ မာတိကာ၊
၈။ အဋ္ဌမနယ မာတိကာ၊
၉။ နဝမနယ မာတိကာ၊
၁၀။ ဒသမနယ မာတိကာ၊
၁၁။ ဧကာဒသမနယ မာတိကာ၊

http://www.dhammadownload.com

၁၂။ ဒ္ဒါဒသမနယ မာတိကာ၊
၁၃။ တေရသမနယ မာတိကာ၊
၁၄။ စုဒ္ဒသမနယ မာတိကာ အားဖြင့် ၁၄-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၁၄-ပါးတို့တွင် ပဌမနယမာတိကာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား— **သင်္ဂဟော အသင်္ဂဟော** ဟူသည်တည်း။

သင်္ဂဟော၊ **အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ အဘယ်မျှသော အာယတန အဘယ်မျှ**သော ဓာတ်တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်သနည်း၊ ဤမျှသော ခန္ဓာ ဤမျှသော အာယ-တန ဤမျှသော ဓာတ်တို့ဖြင့် ရေတွက် အပ်၏။ **အသင်္ဂဟော**၊ **အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ အဘယ်မျှသော အာယတန အဘယ်မျှသော** ဓာတ်တို့ဖြင့် **မ**ရေတွက်အပ်သနည်း၊ ဤမျှသော ခန္ဓာ ဤမျှသော အာယတန ဤမျှသော ဓာတ်တို့ဖြင့် **မ**ရေတွက်အပ်။

ပဌမနယမာတိကာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဒုတိယနယ-မာတိကာကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား **သင်္ဂဟိတေန အသင်္ဂဟိတံ** ဟူ သည်တည်း။

သင်္ဂဟိတေန၊ **စက္ခာယတန အစရှိသည်သည် ခန္ဓာ**ဖြင့်**သာ ရေတွက်အပ်** သည်ဖြစ်၍ ။ **အသင်္ဂဟိတံ**၊ **အာယတန**, **ဓာတ်**တို့ဖြင့် **မ**ရေတွက်**အပ်**သော **စက္ခာ-**ယတန**ကြဉ်**သော **ရူပ် သတ္တဝီသ အစရှိ**သည်ကို။ **အသင်္ဂဟိတံ**၊ **အဘယ်မျှ**သော **ခန္ဓာ** အဘယ်မျှသော **အာယတန** အဘယ်မျှသော **ဓာတ်**တို့ဖြင့် **မ**ရေတွက်**အပ်**သနည်း၊ ဤမျှ**သော ခန္ဓာ** ဤမျှ**သော** **အာယတန** ဤမျှ**သော ဓာတ်**တို့ ဖြင့် **မ**ရေတွက်**အပ်**။

တနည်းကား— **သင်္ဂဟိတေန**၊ **စက္ခုဝိညာဏဓာတ် အစရှိ**သည်**သည် ခန္ဓာ**, **အာ**ယတန**တို့**ဖြင့်**သာ ရေတွက်**အပ်**သည်**ဖြစ်**၍**။ **အသင်္ဂဟိတံ**၊ **ဓာတ်**ဖြင့် **မ**ရေ**တွက်**အပ်**သော **စက္ခုဝိညာဏဓာတ်** ကြဉ်**သော ဆဝိညာဏဓာတ် အစရှိ**သည်ကို။ **အသင်္ဂဟိတံ**၊**အ**ဘယ်**မျှ**သော **ခန္ဓာ** **အ**ဘယ်**မျှ**သော **အာ**ယတန **အ**ဘယ်**မျှ**သော **ဓာတ်**တို့ဖြင့် **မ**ရေတွက်**အ**ပ်**သ**နည်း၊ ဤ**မျှ**သော **ခန္ဓာ** ဤ**မျှ**သော **အာ**ယတန ဤ**မျှ**သော **ဓာ**တ်**တို**့ဖြင့် **မ**ရေတွက်**အ**ပ်။

ဒုတိယနယမာတိကာကို.....၌ **တ**တိယနယမာတိကာကို **ဟော**တော်**မူ**၏၊ **ဟော**ဟန်**ကား**—**အသင်္ဂဟိတေန သင်္ဂဟိတံ** ဟူသည်တည်း။

အသင်္ဂ**ဟိ**တေန**၊ ဝေဒနာ**ကွ**န္ဓာ **အ**စရှိ**သ**ည်**သ**ည် **ခ**န္ဓာ**ဖ**ြင့်**သ**ာ **မ**ရေ**တ**ွက်**အ**ပ်**သ**ည်**ဖ**ြစ်**ရ**ှ။ **သ**င်္ဂ**ဟ**ိတံ၊ **အ**ာ**ယ**တန **ဓ**ာတ်**တ**ို့**ဖ**ြင့် **ရ**ေ**တ**ွက်**အ**ပ်**သ**ော **သ**ညာ, **သ**ခ်ါရ, **ဃ**ုခ**မ**ရ**ပ**်**သ**ော**ဌ**ာ**ဏ**သ**, **နိ**ဗ္ဗာန် **အ**စရှိ**သ**ည်**က**ို။ **သ**င်္ဂ**ဟ**ိတံ၊ **အ**ာ**ဘ**ယ်**မ**ျှ**သ**ော **ခ**န္ဓာ **အ**ဘ**ယ**်**မ**ျှ**သ**ော **အ**ာ**ယ**တန **အ**ဘ**ယ**်**မ**ျှ**သ**ော **ဓ**ာတ်**တ**ို့**ဖ**ြင့် **ရ**ေ

http://www.dhammadownload.com

တွက်အပ်သနည်း၊ ဤမျှသော ခန္ဓာ ဤမျှသော အာယတန ဤမျှသော ခေတ်တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။

တတိယနယမာတိကာကို.....၌ စတုတ္ထနယမာတိကာကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား— **သင်္ဂီတေန သင်္ဂီတံ** ဟူသည်တည်း။

သင်္ဂီတေန. သမုဒယသစ္စာ အစရှိသည်သည် ခန္ဓာ အာယတန ခေတ်တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်သော သမုဒယသစ္စာ ကြည့်သော သစ်ရိကခန္ဓာ ၄၉-ခု အစရှိသည်သည်။ သင်္ဂီတံ၊ ခန္ဓာ အာယတန ခေတ်တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်သော သမုဒယသစ္စာ အစရှိသည်ကို။ သင်္ဂီတံ၊အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ အဘယ်မျှသော အာယတန အဘယ်မျှသော ခေတ်တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်သနည်း၊ဤမျှသော ခန္ဓာ ဤမျှသော အာယတန ဤမျှသောခေတ်တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။

စတုတ္ထနယမာတိကာကို.....၌ ပဉ္စမနယမာတိကာကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား—**အသင်္ဂီတေန အသင်္ဂီတံ** ဟူသည်တည်း။

အသင်္ဂီတေန၊ ရူပကခန္ဓာ အစရှိသည်သည် ခန္ဓာ အာယတန ခေတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်သော ဝိညာဏကခန္ဓာ အစရှိသည်သည်။အသင်္ဂီတံ၊ခန္ဓာအာယတန ခေတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်သော ရူပ်, ဝေဒနာ, သညာ, သစ်ရိ, နိဗ္ဗာန် အစရှိသည်ကို။ အသင်္ဂီတံ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ အဘယ်မျှသော အာယတန အဘယ်မျှသော ခေတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်သနည်း၊ ဤမျှသော ခန္ဓာ ဤမျှသော အာယတန ဤမျှသော မခေတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ပဉ္စမနယမာတိကာကို.....၌ ဆဋ္ဌနယမာတိကာကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား— **သမ္ဘယောဂေါ ဝိပ္ပယောဂေါ** ဟူသည်တည်း။

သမ္ဘယောဂေါ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ အဘယ်မျှသော အာယတန အဘယ်မျှသော ခေတ်တို့နှင့် ယှဉ်သနည်း၊ ဤမျှသော ခန္ဓာ ဤမျှသော အာယတန ဤမျှသော ခေတ်တို့နှင့် ယှဉ်၏။ ဝိပ္ပယောဂေါ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ အဘယ်မျှသော အာယတန အဘယ်မျှသော ခေတ်တို့နှင့် မယှဉ်သနည်း၊ ဤမျှသော ခန္ဓာ ဤမျှသော အာယတန ဤမျှသော ခေတ်တို့နှင့် မယှဉ်။

ဆဋ္ဌနယမာတိကာကို.....၌ သတ္တမနယမာတိကာကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား —**သမ္ဘယုတ္တေန ဝိပ္ပယုတ္တံ** ဟူသည်တည်း။

သမ္ဘယုတ္တေန၊ ယှဉ်သော တရားနှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ မယှဉ်သော တရားသည်။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ အဘယ်မျှသော အာယတန အဘယ်မျှသော ခေတ်တို့နှင့် မယှဉ်သနည်း၊ ဤမျှသော ခန္ဓာ ဤမျှသော အာယတန ဤမျှသော ခေတ်တို့နှင့် မယှဉ်။

http://www.dhammadownload.com

သတ္တမနယမာတိကာကို.....၌ အဋ္ဌမနယမာတိကာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—**ဝိပွယုတ္တေန သမ္ပယုတ္တံ** ဟူသည်တည်း။

ဝိပွယုတ္တေန၊ မယှဉ်သော တရားနှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ ယှဉ်သောတရားသည်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ အဘယ်မျှသော အာယတန အဘယ်မျှသော ဓာတ်တို့နှင့် ယှဉ်သနည်း။ နတ္ထိ၊ ယှဉ်သောတရားကား မရှိ။

အဋ္ဌမနယမာတိကာကို.....၌ နဝမနယမာတိကာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—**သမ္ပယုတ္တေန သမ္ပယုတ္တံ** ဟူသည်တည်း။

သမ္ပယုတ္တေန၊ ယှဉ်သော တရားနှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ ယှဉ်သော တရားသည်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ ။ပ။ ယှဉ်၏။

နဝမနယမာတိကာကို.....၌ ဒသမနယမာတိကာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—**ဝိပွယုတ္တေန ဝိပွယုတ္တံ** ဟူသည်တည်း။

ဝိပွယုတ္တေန၊ မယှဉ်သောတရားနှင့်။ ဝိပွယုတ္တံ၊ မယှဉ်သောတရားသည်။ ဝိပွယုတ္တံ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ။ပ။မယှဉ်။

ဒသမနယမာတိကာကို.....၌ ကောဒသမနယမာတိကာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—**သင်္ခိတေန သမ္ပယုတ္တံ ဝိပွယုတ္တံ** ဟူသည်တည်း။

သင်္ခိတေန၊ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ သမ္ပယုတ္တံ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ ။ပ။ ယှဉ်၏။ ဝိပွယုတ္တံ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ ။ပ။ မယှဉ်။

ကောဒသမနယမာတိကာကို.....၌ ဒွါဒသမနယမာတိကာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—**သမ္ပယုတ္တေန သင်္ခိတံ အသင်္ခိတံ** ဟူသည်တည်း။

သမ္ပယုတ္တေန၊ ယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ သင်္ခိတံ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ အဘယ်မျှသောအာယတန အဘယ်မျှသောဓာတ်တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်သနည်း၊ ဣတ္ထိမျှသော ခန္ဓာ ဣတ္ထိမျှသော အာယတန ဣတ္ထိမျှသောဓာတ်တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ အသင်္ခိတံ၊ အဘယ်မျှသောခန္ဓာ အဘယ်မျှသောအာယတန အဘယ်မျှသော ဓာတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်သနည်း၊ ဣတ္ထိမျှသော ခန္ဓာ ဣတ္ထိမျှသော အာယတန ဣတ္ထိမျှသောဓာတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ဒွါဒသမနယမာတိကာကို.....၌ တေရသမနယ မာတိကာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—**အသင်္ခိတေန သမ္ပယုတ္တံ ဝိပွယုတ္တံ** ဟူသည်တည်း။

အသင်္ခိတေန၊ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ သမ္ပယုတ္တံ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ ။ပ။ ယှဉ်၏။ ဝိပွယုတ္တံ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ။ပ။ မယှဉ်။

http://www.dhammadownload.com

တေရသမနယမာတိကာကို....၌ စုဒ္ဓသမနယမာတိကာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—**ဝိပ္ပယုတ္တေန သင်္ခါတံ အသင်္ခါတံ** ဟူသည်တည်း။

ဝိပ္ပယုတ္တေန၊ မယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ သင်္ခါတံ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ ။ပ။ ရေတွက်အပ်၏။ အသင်္ခါတံ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ ။ပ။ မရေတွက်အပ်။

ဣတိ၊ သို့။ စုဒ္ဓသဟိ၊ တဆယ့်လေးပါးကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ ပုဒ်တို့ဖြင့်။ နိဒ္ဒိတ္ထာ၊ ထားအပ်သော။ အယံ၊ ဤမာတိကာသည်။ နယမာဟိကာ၊ နယမာတိကာမည်၏။

၂-ခ ဗ္ဗန္ဓရမာတိကာ

နယမာတိကာ ကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ **အဗ္ဗန္ဓရမာတိကာ**ကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုအဗ္ဗန္ဓရမာတိကာသည်လည်း ခန္ဓာဒိ ဥဒ္ဒေသ, ဖဿသတ္တ-ကရုသိ ဥဒ္ဒေသအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ခန္ဓာဒိဥဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုခန္ဓာဒိ ဥဒ္ဒေသသည်လည်း—

၁။ ခန္ဓဥဒ္ဒေသ၊
၂။ အာယတနဥဒ္ဒေသ၊
၃။ ဓာတုဥဒ္ဒေသ၊
၄။ သစ္စဥဒ္ဒေသ၊
၅။ ဣန္ဒြိယဥဒ္ဒေသ၊
၆။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒဥဒ္ဒေသ၊
၇။ သတိပဋ္ဌာနဥဒ္ဒေသ၊
၈။ သမ္မပ္ပဓာနဥဒ္ဒေသ၊
၉။ ဣဒ္ဓိပါဒဥဒ္ဒေသ၊
၁၀။ ဈာနဥဒ္ဒေသ၊
၁၁။ အပ္ပမညာဥဒ္ဒေသ၊
၁၂။ ပဋိပဒိန္ဒြိယဥဒ္ဒေသ၊
၁၃။ ဗလဥဒ္ဒေသ၊
၁၄။ ဗောဇ္ဈင်္ဂဥဒ္ဒေသ၊
၁၅။ မဂ္ဂဥဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၁၅-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို တဆယ့်ငါးပါးတို့တွင် ခန္ဓဥဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—**ပဉ္စက္ခန္ဓာ** ဟူသည်တည်း။ ။ ထိုနောင် အာယတန ။ ပ ။ ဟော ဟန်ကား—**ဒ္ဝါဒသာယတနာနိ** ဟူသည်တည်း။ ။ထိုနောင် ဓာတု ။ပ။ ကား—

http://www.dhammadownload.com

အဌာရသ ဓာတုယော ဟူသည်တည်း။ ။ထိုနောင် သစ္စ ။ ပ ။ကား—စတ္တာရိ သစ္စာနိ တည်း။ ။ထိုနောင် ဣန္ဒြိယ။ပ။ကား—ဗာဝီသတိန္ဒြိယာနိ တည်း။ ။ ထိုနောင် ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ ။ ပ ။ ကား—ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒေါ တည်း။ ။ ထိုနောင် သတိပဋ္ဌာန ။ပ။ ကား—စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ တည်း။ ။ထိုနောင် သမ္မပ္ပ-ဓာန ။ ပ ။ ကား—စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ တည်း။ ။ထိုနောင် ဣဒ္ဓိပါဒ ။ပ။ ကား— စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ တည်း။ ထိုနောင် ဈာန ။ ပ ။ ကား—စတ္တာရိ ဈာနာနိ တည်း။ ။ထိုနောင် အပ္ပမညာ ။ပ။ ကား—စတယော အပ္ပမညာ-ယော တည်း။ ။ထိုနောင် ပဋ္ဌိန္ဒြိယ ။ပ။ ကား— ပဋ္ဌိန္ဒြိယာနိ တည်း။ ။ ထိုနောင် ဗလ ။ပ။ ကား—ပဉ္စဗလာနိ တည်း။ ။ထိုနောင် ဗောဇ္ဈင် ။ ပ ။ ကား— သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ တည်း။ ။ ထိုနောင် မဂ္ဂ ။ပ။ကား— အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ တည်း။

ခန္ဓာဒိဥဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဖဿသတ္တကမုသိ ဥဒ္ဒေသ ။ ပ ။ ကား—ဖဿော, ဝေဒနာ, သညာ, စေတနာ, စိတ္တံ, အဓိမောက္ခော, မနသိကာရော ဟူသည်တည်း။

ပဌ။ ၅-ပါးကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့ကင်း။ ။ဒွါဒသ၊ ၁၂-ပါးကုန်သော။ အာယတနာနိ၊အာယတနတို့ကင်း။ ။အဋ္ဌာရသ၊ ၁၈-ပါးကုန်သော။ဓာတုယော၊ ဓာတ်တို့ကင်း။ ။စတ္တာရိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ သစ္စာတို့ကင်း။ ။ဗာဝီ-သတိ၊ ၂၂-ပါးသော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့ကင်း။ ။ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ပဋ္ဌိစ္စ-သမုပ္ပါဒ်ကင်း။ ။စတ္တာရော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့ ကင်း။ ။စတ္တာရော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ သမ္မပ္ပဓာနာ၊ သမ္မပ္ပဓာန်တို့ကင်း။ ။ စတ္တာရော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကင်း။ ။စတ္တာရိ၊ ၄-ပါး ကုန်သော။ ဈာနာနိ၊ ဈာန်တို့ကင်း။ ။စတယော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ အပ္ပ-မညာယော၊ အပ္ပမညာတို့ကင်း။ ။ပဌ။ ၅ ပါးကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေ တို့ကင်း။ ပဌ။ ၅-ပါးကုန်သော။ ဗလာနိ၊ ဗိုလ်တို့ကင်း။ ။သတ္တ၊ ၇-ပါးကုန် သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ကင်း။ ။အရိယော၊ မြတ်သော။ ဝါ၊ ဖြူစင် သော။ ဝါ၊ ကိလေသာ တည်းဟူသော အညစ်အကြေး မရှိသော။ အဋ္ဌင်္ဂိကော။ ၈-ပါးသော အင်္ဂါရှိသော။ ဝါ၊ ၈-ပါးသော အင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ကင်း။ ။ဖဿော၊ ဖဿကင်း။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာကင်း။ သညာ၊ သညာကင်း။ စေတနာ၊ စေတနာကင်း။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကင်း။ အဓိမောက္ခော၊ အဓိမောက္ခကင်း။ မနသိကာရော၊ မနသိကာရကင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဌဝီသာဓိကေဟိ၊ ၂၅-ပုဒ် အလွန်ရှိကုန်သော။ ပဒသတေဟိ၊ တရာသော ပုဒ်တို့ဖြင့်။ နိက္ခိတ္တာ၊ ထားအပ် သော။ အယံ၊ ဤမာတိကာသည်။ အဗ္ဘန္တရမာတိကာ၊ အဗ္ဘန္တရမာတိကာ **မည်၏။**

http://www.dhamma download.com

၃-နယမုခမာတိကာ

အဗ္ဗဏ္ဏရမာတိကာ ကို ..... ၌ နယမုခမာတိကာ ကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား—တီဟိ သင်္ခေါ တီဟိ အသင်္ခေါ။ စတူဟိ သမ္မဃောဂေါ စတူဟိ ဝိပ္ပယောဂေါ ဟူသည်တည်း။

တီဟိ၊ ၃-ပါးကုန်သော ခန္ဓာအာယတနဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ခေါ၊ ရေတွက်အပ်သောနည်းငင်း။ တီဟိ၊ ၃-ပါးကုန်သော ခန္ဓာ အာယတနဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ခေါ၊ မရေတွက်အပ်သော နည်းငင်း။ စတူဟိ၊ ၄-ပါးကုန်သော နာမက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ သမ္မယောဂေါ၊ ယှဉ်တတ်သော သဘောငင်း။ စတူဟိ၊ ၄-ပါးကုန်သော နာမက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ဝိပ္ပယောဂေါ၊မယှဉ်တတ်သော သဘောငင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတူဟိ ၄-ပါးကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ ပုဒ်တို့ဖြင့်။ နိက္ခိတ္တာ၊ ထားအပ်သော။ အယံ၊ ဤ မာတိကာသည်။ နယမုခမာတိကာ၊ နယမုခမာတိကာ မည်၏။

၄-လက္ခဏမာတိကာ

နယမုခမာတိကာကို..... ၌ လက္ခဏမာတိကာကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား— သဘာဂေါ ဝိသဘာဂေါ ဟူသည်တည်း။

သဘာဂေါ၊ သမ္မယောဂနည်း သင်္ခေါနည်းတို့နှင့် သင့်တင့်သော လက္ခဏာငင်း။ ဝိသဘာဂေါ၊ သမ္မယောဂနည်း သင်္ခေါနည်းတို့နှင့် မသင့်တင့်သော လက္ခဏာငင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒ္ဝေဟိ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ ပုဒ်တို့ဖြင့်။ နိက္ခိတ္တာ၊ ထားအပ်သော။ အယံ၊ ဤ မာတိကာသည်။ လက္ခဏမာတိကာ၊ လက္ခဏမာတိကာ မည်၏။

၅-ဗာဟိရမာတိကာ

လက္ခဏမာတိကာကို.....၌ ဗာဟိရမာတိကာကို ဟောတော်မူ၏၊ဟောဟန်ကား— ဃဋ္ဋာပိ ဓမ္မသင်္ခေါ ဓာတုကထာယ မာတိကာ ဟူသည်တည်း။

ဃဋ္ဋာပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော။ ဓမ္မသင်္ခေါ၊ ဓမ္မသင်္ခေါကျမ်း၌ ဟောတော်မူအပ်သော မာတိကာသည်။ ဓာတုကထာယ၊ ဓာတုကထာကျမ်း၏။ မာတိကာ၊ မာတိကာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆသင်္ဌ တိကပဒါနိ စ၊ ၆၆-ပါးသော တိက်ပုဒ်တို့ကိုငင်း။ ဒ္ဒေဒုကပဒသတာနိ စ၊ ၂၀၈-သော ဒုက်ပုဒ်တို့ကိုငင်း။ သင်္ခေပိတ္တာ၊ ချုံး၍။ နိက္ခိတ္တာ၊ ထားအပ်သော။ အယံ၊ ဤ မာတိကာသည်။ ဗာဟိရမာတိကာ၊ ဗာဟိရမာတိကာ မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

သရုပ်နှင့် တရားကိုယ်

ပဋ္ဌာန်းရှေ့ဆုံး ဒုတိယသာယတနာနိ အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော အဘိဓမ္မာ ရမတိကာ ပါဠိတော်မြတ် ပါဠိအပေါင်းတို့တွင်—

ပဋ္ဌာန်း ဟူသောပါဠိ၌ ခန္ဓာငါးပါး ဟူသော်ကား— ရူပက္ခန္ဓာ, ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာ အားဖြင့် ငါးပါးတို့တည်း။

ထို ငါးပါး တို့တွင် ရူပ် အဋ္ဌဝိသသည် ရူပက္ခန္ဓာ မည်၏။ ထို ရူပက္ခန္ဓာကို ရူပက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ စက္ခာယတန, သောတာယတန, ဃာနာယတန, ဇိဝှါယတန, ကာယာယတန, ရူပါယတန, သဒ္ဒါယတန, ဂန္ဓာယတန, ရသာယတန, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန, ဓမ္မာယတန ဟူသော အာယတန ၁၁-ပါး၊ စက္ခုဓာတ်, သောတဓာတ်, ဃာနဓာတ်, ဇိဝှါဓာတ်, ကာယဓာတ်, ရူပဓာတ်, သဒ္ဒဓာတ်, ဂန္ဓဓာတ်, ရသဓာတ်, ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်, ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ဓာတ် ၁၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ မနာယတန ဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်, သောတဝိညာဏဓာတ်, ဃာနဝိညာဏဓာတ်, ဇိဝှါဝိညာဏဓာတ်, ကာယဝိညာဏဓာတ်, မနောဓာတ်, မနောဝိညာဏဓာတ် ဟူသော ၇-ပါးသော ဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ဝေဒနာစေတသိက်သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာမည်၏။ ထို ဝေဒနာက္ခန္ဓာကို ဝေဒနာက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ ဓမ္မာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ရူပက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ သြဠာရိကာယတန ၁၀-ပါး၊ မနာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ သြဠာရိကမဓာတ် ၁၀-ပါး၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်ဟူသော ၇-ပါးသော ဓာတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

သညာစေတသိက်သည် သညာက္ခန္ဓာမည်၏။ ထိုသညာက္ခန္ဓာကို သညာက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ ဓမ္မာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ဝေဒနာ, သညာကြဉ်သော စေတသိက် ပညာသသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာမည်၏။ ထိုသင်္ခါရက္ခန္ဓာကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ ဓမ္မာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

http://www.dhammadownload.com

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် ဝိညာဏကွန္ဓာ မည်၏။ ထိုဝိညာဏကွန္ဓာကို ဝိညာဏကွန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ မနာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ စက္ခုဝိညာဏခေတ်, သောတဝိညာဏခေတ်, ဃာနဝိညာဏခေတ်, ဇိဝှါဝိညာဏခေတ်, ကာယဝိညာဏခေတ်, မနောခေတ်, မနောဝိညာဏခေတ်ဟူသော ၇-ပါးသော ဝိညာဏခေတ်တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသောခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၁-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ဒွါဒသာယတနာနိ ဟူသောပုဒ်၌ အာယတန ၁၂-ပါးဟူသော်ကား—စက္ခာယတန, သောတာယတန, ဃာနာယတန, ဇိဝှါယတန, ကာယာယတန, ရူပါယတန, သဒ္ဒါယတန, ဂန္ဓာယတန,ရသာယတန, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန, မနာယတန, ဓမ္မာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါးတို့တည်း။

ထို ၁၂-ပါးတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခာယတန မည်၏။ ထိုစက္ခာယတနကို ရူပကွန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ စက္ခာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ စက္ခုခေတ်ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့်ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ဝေဒနာကွန္ဓာ, သညာကွန္ဓာ, သင်္ခါရကွန္ဓာ, ဝိညာဏကွန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ စက္ခာယတန၊ ကြဉ်သော သြဋ္ဌာရိကာယတန ၉-ပါး၊ မနာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး ဓမ္မာယတနဟူသော အာယာဘန ၁-ပါး၊ စက္ခုခေတ်ကြဉ်သော သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၉-ပါး၊ သတ္တဝိညာဏခေတ်, ဓမ္မခေတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

သောတပသာဒသည် သောတာယတနမည်၏။ ထို သောတာယတနကို ရူပကွန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ သောတာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ သောတခေတ်ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးတို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ဃာနပသာဒသည် ဃာနာယတနမည်၏။ ထိုဃာနာယတနကို ရူပကွန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ ဃာနာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဃာနခေတ်ဟူသောခေတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ဇိဝှါပသာဒသည် ဇိဝှါယတနမည်၏။ (ရှေးနည်းကိုမှီ၍ ဆိုလေ)။

ကာယပသာဒသည် ကာယာယတနမည်၏။ (ရှေးနည်းကိုမှီ၍ ဆိုလေ)။

ရူပါရုံသည် ရူပါယတနမည်၏။ ထိုရူပါယတနကို ရူပကွန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ ရူပါယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ရူပခေတ်ဟူသောခေတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသောခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

http://www.dhammadownload.com

သဒ္ဒါရုံသည် သဒ္ဒါယတန မည်၏၊ ထို သဒ္ဒါယတနကို ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ သဒ္ဒါယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊(ရှေးနည်းကိုမှီ၍ဆိုလေ)။ ဂန္ဓာရုံသည် ဂန္ဓာယတနမည်၏။ (ရှေးနည်းကို မှီ၍ သိလေ)။

ရသာရုံသည် ရသာယတန မည်၏။ (ရှေးနည်းကို မှီ၍ သိလေ)။

ပထဝီ, တေဇော, ဝါယော ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ-ယတန မည်၏။ (ရှေးနည်းကို မှီ၍ ဆိုလေ)။

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် မနာယတန မည်၏၊ ထို မနာယတနကို ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ မနာယတန ဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ စက္ခုဝိညာဏခေါ်, သောတဝိညာဏခေါ်, ဃာနဝိညာဏခေါ်, ဇိဝှါဝိညာဏ-ခေါ်, ကာယဝိညာဏခေါ်, မနောခေါ်, မနောဝိညာဏခေါ် တည်းဟူသော ခေါ် ၇-ပါးတို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ခေါ် ၁၁-ပါး တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

စေတသိက် ဒွေပညာသ, သုခုမရူပ် သောဠသ, နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မာယတန မည်၏၊ ထို ဓမ္မာယတနကို နိဗ္ဗာန်ကို ခန္ဓာဟူသော အရေအတွက်မှ လွှတ်၍ ရူပက္ခန္ဓာ, ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာ တည်းဟူသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ ဓမ္မာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဓမ္မခေါ်ဟူသော ခေါ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ခေါ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

အဋ္ဌာရသ ခေါ်တုယော ဟူသောပါဠိ၌ ခေါ် ၁၈-ပါး ဟူသော်ကား စက္ခု-ခေါ်, သောတခေါ်, ဃာနခေါ်, ဇိဝှါခေါ်, ကာယခေါ်, ရူပခေါ်, သဒ္ဒ-ခေါ်, ဂန္ဓခေါ်, ရသခေါ်, ဖောဋ္ဌဗ္ဗခေါ်, စက္ခုဝိညာဏခေါ်, သောတ-ဝိညာဏခေါ်, ဃာနဝိညာဏခေါ်, ဇိဝှါဝိညာဏခေါ်, ကာယဝိညာဏခေါ်, မနောခေါ်, မနောဝိညာဏခေါ်, ဓမ္မခေါ် အားဖြင့် ၁၈-ပါး တို့တည်း။

ထို ၁၈-ပါးတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုခေါ်မည်၏၊ ထို စက္ခုခေါ်ကို ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ စက္ခာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ စက္ခု-ခေါ်ဟူသော ခေါ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ခေါ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

> သောတခေါ်, ဃာနခေါ်, ဇိဝှါခေါ်, ကာယခေါ်, ရူပခေါ်, သဒ္ဒခေါ်, ဂန္ဓခေါ်, ရသခေါ်, ဖောဋ္ဌဗ္ဗခေါ်တို့ကို အာယတနဟု ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့် သိလေ။

စက္ခုဝိညာဏ်ဒွေသည် စက္ခုဝိညာဏခေါ် မည်၏၊ ထို စက္ခုဝိညာဏခေါ်-ကို ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ မနာယတနဟူသော အာယတန

http://www.dhammadownload.com

၁-ပါး၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ရူပက္ခန္ဓာ,ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ,သင်္ခါရက္ခန္ဓာ တည်းဟူသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ သြဠာရိကာယတန ၁၀-ပါး၊ ဓမ္မာယတနတည်းဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ သြဠာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ် ကြဉ် သော ဝိညာဏဓာတ် ၆-ပါး, ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

သောတဝိညာဏဓာတ်, ဃာနဝိညာဏဓာတ်,ဇိဝှါဝိညာဏဓာတ်, ကာယဝိညာဏဓာတ်တို့မှာ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ကိုမှီ၍ သိလေ။

ပဋ္ဌဒ္ဓါဆုဝဇ္ဇန်း, သမ္ပဋ္ဌိစ္ဆိန်းဒွေသည် မနောဓာတ် မည်၏။ (ရှေးနည်းဖြင့် သိလေ)။ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ် ၁၀, မနောဓာတ် ၃-ခုကြဉ် သော စိတ် ၇၆-ခုသည် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ ထို မနောဝိညာဏဓာတ်ကို ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး။ (ရှေးနည်းဖြင့် သိလေ)။

စေတသိက် ဒွေပညာသ, သုခုမရူပ် သောင်္ဂသ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏၊ ထို ဓမ္မဓာတ်ကို နိဗ္ဗာန်ကို ခန္ဓာဟူသော အရေအတွက်မှ လွှတ်၍ ရူပက္ခန္ဓာ, ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၄-ပါး။ (ဓမ္မာယတန နှင့် တူပြီ)။

စတ္တာရိ သစ္စာနိ ဟူသော ပုဒ်၌ သစ္စာ ၄-ပါး ဟူသော်ကား—ဒုက္ခသစ္စာ, သမုဒယသစ္စာ, နိရောဓသစ္စာ, မဂ္ဂသစ္စာ အားဖြင့် ၄-ပါးတို့တည်း။

ထို ၄-ပါးတို့တွင် လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ လောဘကြဉ်သော စေတသိက် ကေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏၊ ထို ဒုက္ခသစ္စာကို ရူပက္ခန္ဓာ, ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၅-ပါး၊ သြဠာရိကာယတန ၁၀-ပါး၊ မနာယတန, ဓမ္မာယတန တည်းဟူသော အာယတန ၁၂-ပါး၊ သြဠာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်, ဓမ္မဓာတ် တည်းဟူသော ဓာတ် ၁၈-ပါးတို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ မရေတွက်အပ်သော ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်မည်သည် မရှိ။

လောဘစေတသိက်သည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ (သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် အတူ ဆိုလေ)။

နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာ မည်၏၊ ထို နိရောဓသစ္စာကို ခန္ဓာအားဖြင့် ရေတွက်ခြင်းကို မပြုမူ၍၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ခန္ဓာ ၅-ပါး၊ ကြွင်းသော အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

http://www.dhammadownload.com

မင်္ဂစိတ် ၄-ခုဌာနရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာသင်္ကပ္ပ, သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တ, သမ္မာအာဇီဝ, သမ္မာဝါယာမ, သမ္မာသတိ, သမ္မာသမာဓိ ဟု ဆိုအပ်သော မဂ္ဂင် တရားကိုယ် ၈-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏။ ထိုမဂ္ဂသစ္စာကို သခါရက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၇-ပါး တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ဗာဝီသတိန္ဒြိယာနိ ဟူသော ပုဒ်၌ ဣန္ဒြေ ၂၂-ပါး ဟူသော်ကား—စက္ခုန္ဒြေ, သောတိန္ဒြေ, ဃာနိန္ဒြေ, ဇိဝှိန္ဒြေ, ကာယိန္ဒြေ, ဣတ္ထိန္ဒြေ, ပုရိသိန္ဒြေ, ဇီဝိတိန္ဒြေ, မနိန္ဒြေ, သုခိန္ဒြေ, ဒုက္ခိန္ဒြေ, သောမနဿိန္ဒြေ, ဒေါမနဿိန္ဒြေ, ဥပေက္ခိန္ဒြေ, သဒ္ဓိန္ဒြေ, ဝီရိယိန္ဒြေ, သတိန္ဒြေ, သမာဓိန္ဒြေ, ပညိန္ဒြေ, အနညာတညဿာမီတိန္ဒြေ, အညိန္ဒြေ, အညာတာဝိန္ဒြေ အားဖြင့် ၂၂-ပါးတို့တည်း။

ထို ၂၂-ပါးတို့တွင် စက္ခုပသာဒရူပ်သည် စက္ခုန္ဒြေ မည်၏။ ထို စက္ခုန္ဒြေကို ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ စက္ခာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ စက္ခု-ဓာတ်ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

သောတိန္ဒြေ, ဃာနိန္ဒြေ, ဇိဝှိန္ဒြေ, ကာယိန္ဒြေတို့မှာ စက္ခုန္ဒြေကို မှီ၍ ဆိုလေ။

ဣတ္ထိဘာဝရူပ်သည် ဣတ္ထိန္ဒြေ မည်၏။ ထို ဣတ္ထိန္ဒြေကို ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ ဓမ္မာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ပုရိသဘာဝရူပ်သည် ပုရိသိန္ဒြေ မည်၏။ ထို ပုရိသိန္ဒြေကို ရူပက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး။ (ဣတ္ထိဘာဝရူပ်နှင့် တူ၏)။

ရူပ်ဇီဝိတ, နာမ်ဇီဝိတသည် ဇီဝိတိန္ဒြေ မည်၏။ ထို ဇီဝိတိန္ဒြေကို ရူပက္ခန္ဓာ, သခါရက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၂-ပါး၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၃-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် မနိန္ဒြေ မည်၏။ (ဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့် အတူ ဆိုလေ)။

သုခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဏ်၌ရှိသော ဝေဒနာစေတသိက်သည် သုခိန္ဒြေ မည်၏။ (ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် အတူဆိုလေ)။

http://www.dhammadownload.com

ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဉ်ဌာနရှိသော ဝေဒနာစေတသိက်သည် ဒုက္ခိန္ဒြေမည်၏။ (သုခိန္ဒြေနှင့် တူ၏)။

သောမနဿသဟဂုတ်စိတ် ၆၂-ခုဌာနရှိသော ဝေဒနာစေတသိက်သည် သောမနဿိန္ဒြေမည်၏။ (တူပြီ)။

ဒေါသမူဒ္ဒေ၌ ရှိသော ဝေဒနာစေတသိက်သည် ဒေါမနဿိန္ဒြေမည်၏။ (တူပြီ)။

ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ် ၅၅-ဌာနရှိသော ဥပေက္ခာဝေဒနာသည် ဥပေက္ခိန္ဒြေမည်၏။ (တူပြီ)။

သောဘနစိတ် တခုယုတ် ၆၀-ဌာနရှိသော သဒ္ဓါစေတသိက်သည် သဒ္ဓိန္ဒြေမည်၏။ ထိုသဒ္ဓိန္ဒြေကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး။ (သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် အတူဆိုလေ)။

ဒေါ့ပဋ္ဌဝိညာဉ် ၁၀, မနောဓာတ် ၃-ခု, သန္တီရဏ၃-ခုကြဉ်သော စိတ် ၇၃-ခုဌာနရှိသော ဝီရိယစေတသိက်သည် ဝီရိယိန္ဒြေမည်၏။ (သဒ္ဓိန္ဒြေနှင့်အတူဆိုလေ)။

သောဘနစိတ် တခုယုတ် ၆၀-ဌာနရှိသော သတိစေတသိက်သည် သတိန္ဒြေမည်၏။ (သဒ္ဓိန္ဒြေနှင့် တူပြီ)။

ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ် ဒေါ့ပဋ္ဌဝိညာဉ် ၁၀,မနောဓာတ် ၃-ခု, သန္တီရဏ ၃-ခုကြဉ်သောစိတ် ၇၂-ခုဌာ ရှိသော ကေဝဋ္ဌတာစေတသိက်သည် သမာဓိန္ဒြေမည်၏။ (သဒ္ဓိန္ဒြေနှင့် တူပြီ)၊

လောကိတိဟိတ်စိတ် ၃၉-ခုဌာရှိသော ပညာစေတသိက်သည် ပညိန္ဒြေမည်၏။ သောတာပတ္တိမဂ်ဌ ရှိသော ပညာစေတသိက်သည် အနညာတညဿာမီတိန္ဒြေမည်၏။ အဏ္ဍာမဂ် ၃-ခု, အောက်ဖိုလ် ၃-ခုဌာရှိသော ပညာစေတသိက်သည် အညိန္ဒြေမည်၏။ အရဟတ္တဖိုလ်ဌာရှိသော ပညာစေတသိက်သည် အညာတာဝိန္ဒြေမည်၏။ (ဌင်းဤန္ဒြေတို့မှာလည်း သဒ္ဓိန္ဒြေနှင့် အတူဆိုလေ)။

ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဟူသောပုဒ်ဌ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် **အဂ်ါအား**ဖြင့် အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဉ်, နာမ်ရူပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝ, ဇာတိ, ဇရာမရဏအားဖြင့် ဤ ၁၂-ပါးတို့တည်း။

ဤအင်္ဂါအားဖြင့် ရေတွက်ရာ၌ သောကပရိဒေဝ,ဒုက္ခ,ဒေါမနဿ, ဥပါယာသအားဖြင့် ၅-ပါးတို့ကို ဇရာမရဏနှင့် အနိဗ္ဗလကွဏာတူသောကြောင့်ဌင်း, ဇာတိ၏ အကျိုးဆက် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ဌင်း ဇရာမရဏ၌ အကျုံးဝင်သည်ဖြစ်၍ အသီးမရေတွက်သည်။

http://www.dhammadownload.com

ဘေဒအားဖြင့်သော်ကား—အဝိဇ္ဇာ,သင်္ခါရ, ဝိညာဉ်,နာမ်ရူပ်,သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ,တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝ, ဇာတိ, ဇရာ, မရဏ, သောက, ပရိဒေဝ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာသအားဖြင့် ၁၈ ပါးတို့တည်း[1]။

ထို ၁၈-ပါးတို့တွင် သစ္စာ ၄-ပါးတရားကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ခုဌာ ရှိသော မောဟစေတသိက်သည် အဝိဇ္ဇာမည်၏၊ ထိုအဝိဇ္ဇာကို သင်္ခါရကွန်ရာ ဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ ဓမ္မာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ မေ့ဓာတ်ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

အကုသိုလ် ဒုါဒသ၊ လောကီကုသိုလ် သတ္တရသာ၌ ရှိသော စေတနာ စေတသိက်သည် သင်္ခါရမည်၏။ (အဝိဇ္ဇာနှင့် အတူဆိုလေ)။

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် ဝိညာဉ်မည်၏။ (ဝိညာဏကွန်ရာနှင့် အတူဆိုလေ)။

စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပ်အဋ္ဌဝီသသည် နာမ်ရူပ်မည်၏၊ ထိုနာမ်ရူပ်ကို ရူပကွန်ရာ, ဝေဒနာကွန်ရာ, သညာကွန်ရာ, ဘာခါရကွန်ရာဟူသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ သြဠာရိကာယတန ၁၀-ပါး၊ ဓမ္မာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ သြဠာရိကဓာတ်, ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ဓာတ် ၁၁-ပါးတို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ အာယတန ၁-ပါး၊ ဓာတ် ၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ပသာဒရူပ် ၅-ခုသည် သဠာယတနမည်၏၊ ထိုသဠာယတနကို ရူပကွန်ရာ, ဝိညာဏကွန်ရာဟူသော ခန္ဓာ ၂-ပါး၊ စက္ခာယတန, သောတာယတန, ဃာနာယတန, ဇိဝှါယတန, ကာယာယတန, မနာယတနဟူသော အာယတန ၆-ပါး၊ စက္ခုဓာတ်, သောတဓာတ် ။ပ။ ကာယဓာတ်,စက္ခုဝိညာဏဓာတ်, သောတဝိညာဏဓာတ်, ဃာနဝိညာဏဓာတ်, ဇိဝှါဝိညာဏဓာတ်, ကာယဝိညာဏဓာတ်, မနောဓာတ်,မနောဝိညာဏဓာတ် ဟူသော ဓာတ် ၁၂-ပါးတို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၃-ပါး၊ အာယတန ၆-ပါး၊ ဓာတ် ၆-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

---

[1]။ ဘေဒအားဖြင့် သော်ကား—အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ,ဝိညာဉ်, နာမ်ရူပ်, သဠာယတန, ဖဿ,ဝေဒနာ,တဏှာ,ဥပါဒါန်,ကမ္မဘဝ,ဥပပတ္တိဘဝ,ကာမဘဝ, ရူပဘဝ-အရူပဘဝ, သညာဘဝ,အသညာဘဝ, နေဝသညာနာသညာဘဝ,ကေဝေါကာရဘဝ, စတုဝေါကာရဘဝ,ပဉ္စဝေါကာရဘဝ, ဇာတိ,ဇရာ,မရဏ, သောက, ပရိဒေဝ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ,ဥပါယာသအားဖြင့် ၂၈-ပါးတို့တည်းဟုဆိုမူ ပါဠိတော် နည်းနှင့် အထူးသင့်လျော်ရာ၏။

http://www.dhammadownload.com

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၌ရှိသော ဖဿစေတသိက်သည် ဖဿ မည်၏။ (အဝိဇ္ဇာနှင့် အတူဆိုလေ)။

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၌ရှိသော ဝေဒနာစေတသိက်သည် ဝေဒနာမည်၏။ (ဝေဒနာကွန်ရှာနှင့် အတူ ဆိုလေ)။

လောဘမူစိတ် ၈-ခု၌ရှိသော လောဘစေတသိက်သည် တဏှာမည်၏။ (အဝိဇ္ဇာနှင့် အတူ ဆိုလေ)။

လောဘမူစိတ် ၈-ခု၌ ရှိသော လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္မယုတ်စိတ် ၄-ခု၌ရှိသော ဒိဋ္ဌိစေတသိက်သည် ဥပါဒါန် မည်၏။ (အဝိဇ္ဇာနှင့် ကူပြီ)။

ဘဝသည် ကမ္မဘဝ, ဥပပတ္တိဘဝအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင် အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ ဒေါကိုကုသိုလ် သတ္တရသ၌ရှိသော စေတနာစေ-တသိက်သည် ကမ္မဘဝ မည်၏။ (အဝိဇ္ဇာနှင့် တူ၏)။

လောကီဝိပါက်ဗာတ္တိ သ၊ ဝိရတီ ကြဉ်သော စေတသိက် ပဋ္ဌတိ သ၊ ကမ္မဇ-ရူပ်ဝိသဿည် ဥပပတ္တိဘဝ မည်၏။ ထို ဥပပတ္တိဘဝသည်လည်း ကာမဘဝ၊ ရူပဘဝ,အရူပဘဝ,သညာဘဝ, အသညာဘဝ, နေဝသညာနာသညာဘဝ, ကေ-ဝေါကာရဘဝ,စတုဝေါကာရဘဝ,ပဉ္စဝေါကာရဘဝ အားဖြင့် ၉-ပါးအပြား ရှိ၏။

ထို ၉-ပါးတို့တွင် ကာမဝိပါက် တေဝီသ၊ ဝိရတီ အပ္ပမညာ ကြဉ်သော စေ-တသိက် တေတ္တိ သ၊ ကမ္မဇရူပ် ဒီသသည် ကာမဘဝ မည်၏။ ထို ကာမဘဝကို ရူပကွန်ရှာ, ဝေဒနာကွန်ရှာ, သညာကွန်ရှာ, သင်္ခါရကွန်ရှာ, ဝိညာဏကွန်ရှာ ဟူသော ခန္ဓာ ၅-ပါး၊ သဒ္ဒါယတန ကြဉ်သော အာယတန ၁၁-ပါး၊ သဒ္ဒဓာတ် ကြဉ်သော ဓာတ် ၁၂-ပါးတို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏၊ မရေတွက်အပ်သော ခန္ဓာမည်သည် မရှိ၊ သဒ္ဒါယတန, သဒ္ဒဓာတ်ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ရူပဝိပါက် ၅-ခု၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေ, သောတဝိညာဉ်ဒွေ, သမ္ဘဝ္ဍိစ္ဆိုန်းဒွေ,သန္တီ-ရဏ ၃-ခု ဝိရတိကြဉ်သော စေတသိက် ပဋ္ဌတိ သ၊ ဣတ္ထိဘော, ပုမ္ဘော, ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယကြဉ်သော ကမ္မဇရူပ် ပန္နရသသည် ရူပဘဝ မည်၏။ ထို ရူပဘဝကို ရူပကွန်ရှာ, ဝေဒနာကွန်ရှာ, သညာကွန်ရှာ, သင်္ခါရကွန်ရှာ, ဝိညာဏကွန်ရှာ ဟူသော ခန္ဓာ ၅-ပါး၊ စက္ခာယတန, သောတာယတန, ဃာနာယတန, ဇိဝှာ-ယတန ဟူသော အာယတန ၅-ပါး၊ စက္ခုဓာတ်, သောတဓာတ်, ရူပဓာတ်, စက္ခုဝိညာဏဓာတ်, သောတဝိညာဏဓာတ်, မနောဓာတ်, မနောဝိညာဏဓာတ်, ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ဓာတ် ၈-ပါးတို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏၊ မရေတွက်အပ်သော ခန္ဓာမည်သည် မရှိ။ ကြွင်းသော အာယတန ၇-ပါး၊ ဓာတ် ၁၀-ပါးတို့ဖြင့် မရေ-တွက်အပ်။

http://www.dhammadownload.com

အရူပဝိပါက် ၄-ခု၊ စေတသိက်တိ ်သသည် **အရူပဘဝ** မည်၏၊ ထို အရူပ-ဘဝကို ဝေဒနာကွန္ဓာ, သညာကွန္ဓာ, သင်္ခါရကွန္ဓာ, ဝိညာဏကွန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ မနာယတန, ဓမ္မာယတန ဟူသော အာယတန ၂-ပါး၊ မနော-ဝိညာဏဓာတ်, ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ဓာတ် ၂-ပါးတို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်း သော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ အာယတန ၁၀-ပါး၊ ဓာတ် ၁၆-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

နေဝသညာနာသညာယတနဝိပါက်ကြဉ်သော လောကီဝိပါက် ဇဝတိ ်သ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိ ်သ၊ ကမ္မဇရူပ် ဝိသသည် **သညာဘဝ** မည်၏။ (ထို သညा-ဘဝမှာ ကာမဘဝနှင့် နည်းတူ ဆိုလေ)။

ဇီဝိတနဝကကလာပ်ရူပ်သည် **အသညာဘဝ** မည်၏၊ ထို အသညာဘဝကို ရူပကွန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ ရူပါယတန, ဓမ္မာယတန ဟူသော အာယတန ၂-ပါး၊ ရူပဓာတ်, ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ဓာတ် ၂-ပါးတို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်း သော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အာယတန ၁၀-ပါး၊ ဓာတ် ၁၆-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

နေဝသညာနာသညာယတနဝိပါက်စိတ်တခု၊ စေတသိက် တိ ်သသည် နေ၀-သညာနာသညာဘဝ မည်၏။ (အရူပဘဝနှင့် အတူဆို)။

ဇီဝိတနဝကကလာပ်ရူပ်သည် **ကေဝေါကာရဘဝ** မည်၏။ (အသညာဘဝ နှင့် တူ၏)။

အရူပဝိပါက် ၄-ခု စေတသိက် တိ ်သသည် **စတုဝေါကာရဘဝ** မည်၏။ (အရူပဘဝနှင့် တူ၏)။

ကာမဝိပါက် တေဝီသ၊ ရူပဝိပါက် ၅-ခု၊ စေတသိက် ပဉ္စတိ ်သ၊ ကမ္မဇရူပ် ဝိသသည် **ပဉ္စဝေါကာရဘဝ** မည်၏။ (ကာမဘဝနှင့် အတူဆို)။

ဇာတိသည် ရူပ်၏ ဇာတိ, နာမ်၏ ဇာတိ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင် နိပ္ဖန္နရူပ် အဋ္ဌာရသတို့၏ ဖြစ်ဆဲသည် ရူပ်၏ ဇာတိ မည်၏၊ နာမကွန္ဓာလေးပါး တို့၏ ဖြစ်ဆဲသည် နာမ်၏ဇာတိ မည်၏၊ ထို ဇာတိကို ရူပကွန္ဓာ, သင်္ခါရကွန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၂-ပါး၊ ဓမ္မာယတနဟူသော အာယ-တန ၁-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၃-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ဇရာသည်လည်း ရူပ်၏ဇရာ, နာမ်၏ဇရာအား ဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင် နိပ္ဖန္နရူပ် အဋ္ဌာရသတို့၏ ရင့်ဆဲသည် ရူပ်၏ ဇရာမည်၏၊ နာမကွန္ဓာ ၄-ပါးတို့၏ ရင့်ဆဲသည် နာမ်၏ ဇရာ မည်၏။ (ထိုဇရာမှာ ဇာတိနှင့် တူ၏)။

မရဏသည်လည်း ရူပ်၏ မရဏ, နာမ်၏ မရဏ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင် နိပ္ဖန္နရူပ် အဋ္ဌာရသတို့၏ ပျက်ဆဲသည် ရူပ်၏ မရဏ မည်၏၊

http://www.dhammadownload.com

နာမကွန္ဓာ ၄-ပါးတို့၏ ' ပျက်ဆဲသည် နာမ်၏ မရဏ မည်၏။ (ထို မရဏမှာ လည်း ဇာတိနှင့် အတူဆိုလေ)။

ဒေါသမူဒ္ဓေ၌ရှိသော ဒေါမနဿဝေဒနာသည် **သောက** မည်၏၊ ထို သောက ကို ဝေဒနာကွန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ဘေမျိုးတို့၏ ပျက်စီးခြင်း အစရှိသော အကြောင်းကြောင့် ငိုကြွေးမြည် တမ်းသော အခြင်းအရာဖြင့် ဖြစ်သော စိတ္တဇဝိပလ္လာသသဒ္ဒသည် **ပရိဒေဝ** မည် ၏၊ ထို ပရိဒေဝကို ရူပကွန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ သဒ္ဒါယတန ဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ သဒ္ဒဓာတ်ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ အကြွင်းဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဉ်၌ရှိသော ဝေဒနာစေတသိက်သည် **ဒုက္ခ** မည် ၏၊ ထိုဒုက္ခကို ဝေဒနာကွန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁ ပါး၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ အကြွင်းဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ဒေါသမူဒ္ဓေ၌ရှိသော ဝေဒနာစေတသိက်သည် **ဒေါမနဿ** မည်၏၊ ထို ဒေါမနဿကို ဝေဒနာကွန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ အကြွင်းဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ဥတိဗျသန အစရှိသည်တို့ဖြင့် တွေ့သော သူအား လွန်စွာဖြစ်သော စိတ်၏ ဆင်းရဲခြင်းသည် နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော ဒေါသမူဒ္ဓေ၌ ရှိသော ဒေါသစေတသိက်သည် **ဥပါယာသ** မည်၏၊ ထိုဥပါယာသကို သခါရကွန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်း သော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဟူသောပုဒ်၌ သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါး ဟူသော်ကား— ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်, ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်, စိတ္တာနုပဿနာ-သတိပဋ္ဌာန်, ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် အားဖြင့် ဂိုဏ်းအားဖြင့် ၄-ပါး အပြား ရှိ၏၊ တရားကိုယ်အားဖြင့်ကား လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၌ရှိသော သတိစေတသိက် သာတည်း၊ ထို သတိစေတသိက်သည် သတိပဋ္ဌာန် မည်၏၊ ထို သတိပဋ္ဌာန်ကို သခါရကွန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ ဓမ္မာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊

http://www.dhammadownload.com

ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ အကြွင်းဖြင့် မဓေ တွက်အပ်။

စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ ဟူသော ပုဒ်၌ သမ္မပ္ပဓာန် ၄-ပါး ဟူသော်ကား— ဖြစ်ကုန်ပြီးသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ လုံ့လပြုခြင်း, မဖြစ်သေး သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေခြင်းငှါ လုံ့လပြုခြင်း, မဖြစ်သေးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ လုံ့လပြုခြင်း, ဖြစ်ပြီးသော ကုသိုလ်တရား တို့ကို လွန်စွာ ပွါးစေခြင်းငှါ လုံ့လပြုခြင်းအားဖြင့် ကိစ္စအားဖြင့် ၄-ပါး အ ပြား ရှိ၏။ တရားကိုယ်အားဖြင့်ကား လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၌ရှိသော ဝီရိယ စေတသိက်သာတည်း၊ ထို ဝီရိယစေတသိက်သည် သမ္မပ္ပဓာန် မည်၏။ (သတိ ပဋ္ဌာန်နှင့် အတူ ဆိုလေ။)

စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဟူသောပုဒ်၌ ဣဒ္ဓိပါဒ် ၄-ပါးဟူသော်ကား—ဆန္ဒဒ္ဓိပါဒ်, ဝီရိယိဒ္ဓိပါဒ်, စိတ္တိဒ္ဓိပါဒ်, ဝီမံသိဒ္ဓိပါဒ်အားဖြင့် ၄-ပါး အပြားရှိ၏။ တရားကိုယ် အားဖြင့်ကား လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၌ရှိသော ဆန္ဒစေတသိက်သည် ဆန္ဒဒ္ဓိပါဒ် မည်၏ လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၌ရှိသော ဝီရိယစေတသိက်သည် ဝီရိယိဒ္ဓိပါဒ် မည်၏။ လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခုသည် စိတ္တိဒ္ဓိပါဒ် မည်၏။ လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၌ရှိသော ပညာစေတသိက်သည် ဝီမံသိဒ္ဓိပါဒ် မည်၏။ ထို ၄-ပါး သော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို သခ်ါရက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၂-ပါး၊ မနာယတန, ဓမ္မာယတန ဟူသော အာယတန ၂-ပါး၊ မနောဝိညာဏဓာတ်, ဓမ္မဓာတ် ဟူ သော ဓာတ် ၂-ပါး တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ အကြွင်းဖြင့် မရေတွက်အပ်။

စတ္တာရိ ဈာနာနိ ဟူသောပုဒ်၌ ဈာန် ၄-ပါး ဟူသော်ကား—ပဌမဈာန်, ဒုတိယဈာန်, တတိယဈာန်, စတုတ္ထဈာန်အားဖြင့် ၄-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၄-ပါးတို့တွင် ဝိတက်, ဝိစာရ, ပီတိ, သုခ, ဧကဂ္ဂတာ ကည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ ၅-ပါးသည် ပဌမဈာန် မည်၏။ ပီတိ, သုခ, ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန် အင်္ဂါ ၃-ပါးသည် ဒုတိယဈာန် မည်၏။ သုခ, ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန် အင်္ဂါ ၂-ပါးသည် တတိယဈာန် မည်၏။ ဥပေက္ခာ, ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ ၂-ပါးသည် စတုတ္ထဈာန် မည်၏။ ထို ၄-ပါးသော ဈာန်ကို ဝေဒ- နာက္ခန္ဓာ, သခ်ါရက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၂-ပါး၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော အာယ- တန ၁-ပါး ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ အကြွင်း ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

စတသော အပ္ပမညာယော ဟူသောပါဠိ၌ အပ္ပမညာ ၄-ပါးဟူသော်ကား — မေတ္တာ, ကရုဏာ, မုဒိတာ, ဥပေက္ခာ အားဖြင့် ၄-ပါး တို့တည်း၊ ထို ၄-ပါး တို့ တွင် ရူပါဝစရပဌမဈာန်, ဒုတိယဈာန်, တတိယဈာန်, စတုတ္ထဈာန်၌ ရှိသော

http://www.dhammadownload.com

အဒေါသစေတသိက်သည် မေတ္တာ မည်၏၊ ကရုဏာစေတသိက်သည် ကရုဏာ မည်၏၊ မုဒိတာစေတသိက်သည် မုဒိတာ မည်၏၊ ရူပါဝစရ ပဌမဈာန်ဌာနရှိသော တတြမဇ္ဈတ္တတာ စေတသိက်သည် ဥပေက္ခာ မည်၏၊ ထို ၄-ပါးသော အပွမညာ ကို သခ်ၸိရက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ အကြွင်းဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ပဋိဋ္ဌိယာနိ ဟူသောပါဠိ၌ ဣန္ဒြေ ၅-ပါး ဟူသော်ကား—သဒ္ဓိန္ဒြေ, စိရိယိန္ဒြေ, သတိန္ဒြေ, သမာဓိန္ဒြေ, ပညိန္ဒြေအားဖြင့် ၅-ပါးတို့တည်း၊ ထို ၅-ပါး တို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၌ ရှိသော သဒ္ဓါစေတသိက်သည် သဒ္ဓိန္ဒြေ မည်၏၊ ဝီရိယစေတသိက်သည် ဝီရိယိန္ဒြေ မည်၏၊ သတိစေတသိက်သည် သတိန္ဒြေ မည်၏၊ ကေဠာတာစေတသိက်သည် သမာဓိန္ဒြေ မည်၏၊ ပညာစေတသိက်သည် ပညိန္ဒြေ မည်၏၊ ထို ၅-ပါးသော ဣန္ဒြေကို သခ်ၸိရက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး။ (သခ်ၸိရက္ခန္ဓာ နှင့် အတူဆိုလေ)။

ပဋိပလာနိ ဟူသောပါဠိ၌ ဗိုလ် ၅-ပါး ဟူသော်ကား—သဒ္ဓါဗိုလ်, ဝီရိယဗိုလ်, သတိဗိုလ်, သမာဓိဗိုလ်, ပညာဗိုလ်အားဖြင့် ၅-ပါး တို့တည်း။ ထို ၅-ပါး တို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၌ ရှိသော သဒ္ဓါစေတသိက်သည် သဒ္ဓါဗိုလ် မည်၏၊ ဝီရိယ စေတသိက်သည် ဝီရိယဗိုလ် မည်၏၊ သတိစေတသိက်သည် သတိဗိုလ် မည်၏၊ ကေဠာတာစေတသိက်သည် သမာဓိဗိုလ် မည်၏၊ ပညာစေတသိက်သည် ပညာဗိုလ် မည်၏၊ ထို ၅-ပါးသောဗိုလ်ကို သခ်ၸိရက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး။ (ပဋ္ဌိန္ဒြေ နှင့် တူ၏)။

သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဟူသောပါဠိ၌ ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါး ဟူသော်ကား—သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်, မမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်, ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်, ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်, ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်, သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်, ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင် အားဖြင့် ၇-ပါးတို့တည်း၊ ထို ၇-ပါးတို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၌ ရှိသော သတိစေ-တသိက်သည် သတိသမ္ဗောဇ္ဈင် မည်၏၊ ပညာစေတသိက်သည် ဓမ္မဝိစယ-သမ္ဗောဇ္ဈင် မည်၏၊ ဝီရိယစေတသိက်သည် ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင် မည်၏၊ ပီတိ စေတသိက်သည် ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင် မည်၏၊ ကာယပဿဒ္ဓိ, စိတ္တပဿဒ္ဓိစေတသိက် သည် ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင် မည်၏၊ ကေဠာတာစေတသိက်သည် သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင် မည်၏၊ တတြမဇ္ဈတ္တတာစေတသိက်သည် ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင် မည်၏၊ ထို ၇-ပါး သော ဗောဇ္ဈင်ကို သခ်ၸိရက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး။ (သခ်ၸိရက္ခန္ဓာနှင့် အတူ ဆိုလေ)။

http://www.dhammadownload.com

အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဟူသော ပါဠိ၌ မဂ္ဂင် ၈-ပါး ဟူသော်ကား— သမ္မာဒိट्ठि, သမ္မာသင်္ကပ္ပ, သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တ, သမ္မာအာဇီဝ, သမ္မာဝါယာမ, သမ္မာသတိ, သမ္မာသမာधि အားဖြင့် ၈-ပါးတို့တည်း၊ ထို ၈-ပါးတို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၌ရှိသော ပညာစေတသိက်သည် သမ္မာဒိट्ठिမဂ္ဂင် မည်၏။ ဝိတက်စေတသိက်သည် သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင် မည်၏။ သမ္မာဝါစာစေတသိက်သည် သမ္မာဝါစာမဂ္ဂင် မည်၏။ သမ္မာကမ္မန္တစေတသိက်သည် သမ္မာကမ္မန္တမဂ္ဂင် မည်၏။ သမ္မာအာဇီဝစေတသိက်သည် သမ္မာအာဇီဝမဂ္ဂင် မည်၏။ ဝီရိယစေတသိက်သည် သမ္မာဝါယာမမဂ္ဂင် မည်၏။ သတိစေတသိက်သည် သမ္မာသတိမဂ္ဂင် မည်၏။ ဧကဂ္ဂတာစေတသိက်သည် သမ္မာသမာधिမဂ္ဂင် မည်၏။ ထို ၈-ပါးသော မဂ္ဂင်ကို သခ်ါရက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး။ (သခ်ါရက္ခန္ဓာနှင့် အတူဆိုလေ)။

ဖဿော, ဝေဒနာ, သညာ, စေတနာ, စိတ္တံ, အဓိမောက္ခော, မနသိကာရော ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော ဖဿသတ္တကရာသီ ပါဠိတော်မြတ် ပါဠိအပေါင်းတို့တွင် **ဖဿော** ဟူသော ပုဒ်၌ စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်၌ရှိသော ဖဿစေတသိက်သည် ဖဿ မည်၏။ (သခ်ါရက္ခန္ဓာနှင့် တူပြီ)။ **ဝေဒနာ** ဟူသော ပုဒ်၌ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၌ရှိသော ဝေဒနာစေတသိက်သည် ဝေဒနာ မည်၏။ (ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် တူပြီ)။ **သညာ** ဟူသော ပုဒ်၌ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၌ရှိသော သညာစေတသိက်သည် သညာ မည်၏။ (သညာက္ခန္ဓာနှင့် ဘူပြီ)။ **စေတနာ** ဟူသော ပုဒ်၌ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၌ရှိသော စေတနာစေတသိက်သည် စေတနာ မည်၏။ (သခ်ါရက္ခန္ဓာနှင့် တူပြီ)။ **စိတ္တံ** ဟူသောပုဒ်၌ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် စိတ် မည်၏။ (ဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့် တူပြီ)။ **အဓိမောက္ခော** ဟူသောပုဒ်၌ ဒေါသဇ္ဇဝိညာဉ် ၁၀, ဝိစိကိစ္ဆာသဟဇာတ် ကြဉ်သော စိတ် ၇၈-ခု၌ရှိသော အဓိမောက္ခ စေတသိက်သည် အဓိမောက္ခ မည်၏။ (သခ်ါရက္ခန္ဓာနှင့် တူပြီ)။**မနသိကာရော** ဟူသော ပုဒ်၌ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၌ရှိသော မနသိကာရစေတသိက်သည် မနသိကာရ မည်၏။ (သခ်ါရက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏)။

ဥဒ္ဒေသ ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

၁—ပဌမနယနိဒ္ဒေသ

ခန္ဓနိဒ္ဒေသ

၆။ ဥဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ နိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏၊ ထို နိဒ္ဒေသသည်လည်း ပဌမနယနိဒ္ဒေသ, ဒုတိယနယနိဒ္ဒေသ ။ပ။ စုဒ္ဒသမနယနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၄-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၁၄-ပါးတို့တွင် ပဌမနယနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို ပဌမနယနိဒ္ဒေသသည်လည်း အဘ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသ, ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင် အဘ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ထို အဘ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသသည်လည်း ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသ, ဗာဟိရသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင် ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ထို ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသသည်လည်း ခန္ဓနိဒ္ဒေသ, အာယတနနိဒ္ဒေသ အစရှိသောအားဖြင့် ၁၅-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၁၅-ပါးတို့တွင် ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏၊ ထို ခန္ဓနိဒ္ဒေသသည်လည်း ဘေဒ, အဘေဒအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင် ဘေဒကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ထို ဘေဒသည်လည်း သုဒ္ဓ, ကေမူလာဒိအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင် သုဒ္ဓကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ထို သုဒ္ဓသည်လည်း ရူပက္ခန္ဓသုဒ္ဓ အစရှိသောအားဖြင့် ၅-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၅-ပါး တို့တွင် ရူပက္ခန္ဓသုဒ္ဓကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ထို ရူပက္ခန္ဓသုဒ္ဓ သည်လည်း သင်္ဂီတ, အသင်္ဂီတ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင် သင်္ဂီတ ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ထို သင်္ဂီတ သည်လည်း ပုဗ္ဗာ, ဝိသဇ္ဇနာ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင် ပုဗ္ဗာ ကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏၊ ထို ပုဗ္ဗာ သည်လည်း ခန္ဓာကရိုဏ်းနေသော ပုဗ္ဗာ, အာယတန ကရိုဏ်းနေသောပုဗ္ဗာ, ဓာတ်ကရိုဏ်းနေသော ပုဗ္ဗာအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏ ထို ၃-ပါးတို့တွင် ခန္ဓာကရိုဏ်းနေသော ပုဗ္ဗာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ဟောဟန်ကား— **ရူပက္ခန္ဓော** ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂီတောဟူသည်တည်း။ ထိုနောင် အာယတန ကရိုဏ်းနေသော ပုဗ္ဗာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား— **ရူပက္ခန္ဓော** ကတိဟာယတနေဟိ သင်္ဂီတောဟူသည်တည်း။ ထိုနောင် ဓာတ်ကရိုဏ်းနေသော ပုဗ္ဗာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား— **ရူပက္ခန္ဓော** ကတိဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂီတောဟူသည်တည်း။

ပုဗ္ဗာကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ ဝိသဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏၊ ထို ဝိသဇ္ဇနာသည်လည်း ခန္ဓာကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာ, အာယတန ကရိုဏ်းနေ

http://www.dhammadownload.com

သော ဝိသဇ္ဇနာ, ဓာတ်ကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာ အားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၃-ပါးတို့တွင် ခန္ဓာကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား— **ရူပက္ခန္ဓော** ကေန ခန္ဓေန သင်္ဂဟိတော ဟူသည်တည်း။ ထိုနောင် အာယတန ကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား— **ရူပက္ခန္ဓော** ကောဒသဟာယတနေဟိ သင်္ဂဟိတော ဟူသည်တည်း။ ထိုနောင် ဓာတ်ကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား— **ရူပက္ခန္ဓော** ကောဒသဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတော ဟူသည်တည်း။

ရူပက္ခန္ဓော၊ ရူပက္ခန္ဓာကို။ ဝါ၊ ရူပွနလက္ခဏာရှိသော ရူပ်အစုကို၊ ကတိဟိ၊ အဘာယ်မျှကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ရေတွက်အပ်သနည်း။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ဝါ၊ ရူပွနလက္ခဏာရှိသော ရူပ်အစုကို။ ကတိဟိ၊ အဘာယ်မျှကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ အာယတနတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ရေတွက်အပ်သနည်း။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ဝါ၊ ရူပွနလက္ခဏာရှိသော ရူပ်အစုကို။ ကတိဟိ၊ အဘာယ်မျှကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ရေတွက်အပ်သနည်း။ ဤတိ ပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့သော အမေးတော်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ကေန၊ တပါးသော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ရေတွက်အပ်၏။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ကောဒသဟိ၊ ၁၁-ပါး ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန ၁၀-ပါး ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ရေတွက်အပ်၏။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ကောဒသဟိ၊ ၁၁-ပါး ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ရေတွက်အပ်၏။ ဤတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ ဤသို့ဖြေတော်မူသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တနည်းကား— ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ခန္ဓာ၏ အဖြစ် ဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ကြောင်း, ခန္ဓသဒ္ဒါ ဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ နည်း။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ အာယတန၏ အဖြစ် ဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ကြောင်း, အာယတနသဒ္ဒါ ဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ နည်း။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဓာတ်၏ အဖြစ် ဟု ဆိုအပ်သော ရေတွက်ကြောင်း, ဓာတုသဒ္ဒါ ဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ နည်း။ ဤတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာ၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော ရေတွက်ကြောင်း, ရူပက္ခန္ဓသဒ္ဒါ ဟု ဆိုအပ်သော ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ၏။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန ၁၀-ပါး, ဓမ္မာယတန ၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော

http://www.dhammadownload.com

ရေတွက်ကြောင်း, သြဠာရိကာယတန ၁၀-ပါး ဓမ္မာယတနသဒ္ဒါ ဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ၏။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဠာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး ဓမ္မဓာတ်၏ အဖြစ် ဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ကြောင်း, သြဠာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး, ဓမ္မဓာတုသဒ္ဒါ ဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သင်္ဂဟိတကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ **အသင်္ဂဟိတ**ကို ဟောတော်မူ၏၊ ထိုအသင်္ဂဟိတသည်လည်း ပုစ္ဆာ, ဝိသဇ္ဇနာအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင် **ပုစ္ဆာ**ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ထိုပုစ္ဆာသည်လည်း ခန္ဓာကရှိကားနေသော ပုစ္ဆာ, အာယတန ကရှိကားနေသောပုစ္ဆာ, ဓာတ်ကရှိကား နေသောပုစ္ဆာအားဖြင့် **၃-ပါး** အပြားရှိ၏၊ ထို ၃-ပါးတို့တွင် ခန္ဓာကရှိကားနေ သော ပုစ္ဆာကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား—**ရူပက္ခန္ဓော** ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အသင်္ဂဟိတော ဟူသည်တည်း။ ထိုနောင်အာယတနကရှိကားနေသော ပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား—**ရူပက္ခန္ဓော** ကတိဟာယတနေဟိ အသင်္ဂဟိတော ဟူသည်တည်း။ ထိုနောင် ဓာတ်ကရှိကားနေသော ပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူ၏၊ဟောဟန်ကား—**ရူပက္ခန္ဓော** ကတိဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတော ဟူသည်တည်း။

ပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ **ဝိသဇ္ဇနာ**ကို ဟောတော်မူ၏၊ ထိုဝိသဇ္ဇနာသည်လည်း ခန္ဓာကရှိကားနေသော ဝိသဇ္ဇနာ အာယတနကရှိကားနေ သော ဝိသဇ္ဇနာ ဓာတ်ကရှိကားနေသော ဝိသဇ္ဇနာ အားဖြင့် ၃-ပါးအပြားရှိ၏၊ ထို ၃-ပါးတို့တွင် ခန္ဓာကရှိကားနေသော ဝိသဇ္ဇနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား— **ရူပက္ခန္ဓော** စတူဟိ ခန္ဓေဟိ အသင်္ဂဟိတော ဟူသည်တည်း။ ထိုနောင် အာယတနကရှိကားနေသော ဝိသဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန် ကား— **ရူပက္ခန္ဓော** ကေနာယတနေန အသင်္ဂဟိတော ဟူသည်တည်း။ ထို နောင် ဓာတ်ကရှိကားနေသော ဝိသဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား— **ရူပက္ခန္ဓော** သတ္တဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတော ဟူသည်တည်း။

ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ မရေတွက်အပ်သနည်း။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ နည်း။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ စတူဟိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ မရေတွက်အပ်။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ကေန၊ ၁-ပါးသော။

http://www.dhammadownload.com

အာယတနေန၊ မနာယတနဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ အပ်။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ သတ္တဟိ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ မရေတွက်အပ်။ ဤတို့ ဝိသဇ္ဇနာ၊ ဤသို့ဖြေတော်မူသည်။ ဟောတိ၊၏။

ထနည်းကား—ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော ခန္ဓေဟိ၊ ခန္ဓာ၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ကြောင်း, ခန္ဓသဒ္ဒါဟုဆိုအပ်သောရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ မရေတွက်အပ်သနည်း။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ အာယတန၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ကြောင်း, အာယတနသဒ္ဒါဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ မရေတွက်အပ်သနည်း။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ နည်း။ ဤတို့ ဗုဒ္ဓဿ၊ ဤသို့သော အမေးသည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာ၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ကြောင်း, နာမက္ခန္ဓသဒ္ဒါဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ အပ်။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတန၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ကြောင်း, မနာယတနသဒ္ဒါဟု ဆိုအပ်သော ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ အပ်။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်၏ အဖြစ် ဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ကြောင်း, ဝိညာဏ ဓာတုသဒ္ဒါ ဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ မရေတွက်အပ်။ ဤတို့ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

နောက်နောက်ဖြစ်သော ပုဒ်တို့ဌာလည်း ဤရူပက္ခန္ဓပုဒ်ကို အမှီပြု၍ တက်နည်း, စစ်နည်း, အနက်ပေးနည်းတို့ကို စီစစ်ဆင်ခြင်၍ ဆိုလေ။

၇။ ရူပက္ခန္ဓသုဒ္ဓကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဝေဒနာက္ခန္ဓသုဒ္ဓကို ဟောတော်မူ၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း သင်္ဂဟိတ, အသင်္ဂဟိတ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ။ပ။ ဤ၌ သင်္ဂဟိတကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ထို ။ ပ ။ သည်လည်း ပုစ္ဆာ,ဝိသဇ္ဇနာအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ။ပ။တွင် ပုစ္ဆာ ကို ..... ၏။ (ဆိုခဲ့ပြီးနည်းမှီ၍ စစ်လေ) ။ ဟောဟန်ကား — ဝေဒနာက္ခန္ဓော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတော ဟူ သည်တည်း။ (အစစ်ကို လိုက်၍ ပါဠိရှုတ်ရမည်)။

ထိုနောင် ဝိသဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား —ဝေဒနာက္ခန္ဓော ကေန ခန္ဓေန ကေနာယတနေန ကေဟိ ဓာတုယာ သင်္ဂဟိတော ဟူ သည်တည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဝေဒနာကွန္ဓေါ၊ ဝေဒနာကွန္ဓာကို။ ဝါ၊ ဝေဒယိတလက္ခဏာရှိသော ဝေဒနာ စေတသိက်ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ နည်း။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ အာယတနတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ နည်း။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

ဝေဒနာကွန္ဓေါ၊ ကို။ ဝါ၊ ဝေဒယိတလက္ခဏာရှိသော ဝေဒနာစေတသိက်ကို။ ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဝေဒနာကွန္ဓာဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ၏။ ကေန၊သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ၏။ ကေဘယ၊ သော။ ဓာတု-ယာ၊ ဓမ္မဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တနည်းကား — ဝေဒနာကွန္ဓေါ၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ခန္ဓာ၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော ရေတွက်ကြောင်း, ခန္ဓသဒ္ဒါဟု ဆိုအပ်သော ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ နည်း။ (ရှုပကွန္ဓာကို နည်းမှီ၍ အနက်ပေးလေ)။

သင်္ဂဟိတကို ..... ၌ အသင်္ဂဟိတကို..... ၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း ပုစ္ဆာ, ဝိသဇ္ဇနာအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင် ပုစ္ဆာကို ..... ၏။ (စစ်လေ) ဟောဟန်ကား— **ဝေဒနာကွန္ဓေါ** ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယ-တနေဟိ ကတိဟိ ဓာတုဟိ အသင်္ဂဟိတော ဟူသည်တည်း။

ထိုနောင် ဝိသဇ္ဇနာကို .....၏၊ .... ကား —**ဝေဒနာကွန္ဓေါ** စတူဟိ ခန္ဓေဟိ ကောဒသဟာယတနေဟိ သတ္တရသဟိ ဓာတုဟိ အသင်္ဂဟိတော ဟူသည်တည်း။

ဝေဒနာကွန္ဓေါ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ နည်း။ ပ ။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော် —

ဝေဒနာကွန္ဓေါ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရှုပကွန္ဓာ, သညာကွန္ဓာ, သင်္ခါရကွန္ဓာ, ဝိညာဏကွန္ဓာတို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ မရေတွက်အပ်။ ကောဒသဟိ၊ ၁၁-ပါးကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဠာရိကာ-ယတန, မနာယတနတို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ မရေတွက်အပ်။ သတ္တရသဟိ၊ ၁၇-ပါးကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဠာရိကဓာတ်, သတ္တဝိညာဏဓာတ် တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ မရေတွက်အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဂ။ ဝေဒနာကွန္ဓသုဒ္ဓကို ..... ၌ သညာကွန္ဓသုဒ္ဓကို ..... ၏၊ ထို ။ ပ ။ သည်လည်း သင်္ဂဟိတ, အသင်္ဂဟိတ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ။ ပ ။ တွင် သင်္ဂဟိတကို ..... ၏၊ ထို ။ ပ ။ သည်လည်း ပုစ္ဆာ, ဝိသဇ္ဇနာအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ။ ပ ။တွင် ပုစ္ဆာကို ..... ၏။ (ဆိုခဲ့ပြီးနည်းမှီ၍ စစ်)။

http://www.dhammadownload.com

ဟောဟန်ကား - — **သညာကွန္ဓေါ** ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတုဟိ သင်္ဂဟိတော ဟူသည်တည်း။

ထိုနောင် **ဝိသဇ္ဇနာကို** ..... **၈**။.... ကား — **သညာကွန္ဓေါ** ကေန ခန္ဓေန ကေနာယတနေန ကောယ ဓာတုယာ သင်္ဂဟိတော .... တည်း။

သညာကွန္ဓေါ၊ သညာကွန္ဓာကို။ ဝါ၊ သဠာယတနလက္ခဏာရှိသော သညာ-စေတသိက်ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပ ။ ဤတို ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

သညာကွန္ဓေါ၊ ကို။ ဝါ၊ သဠာယတနလက္ခဏာရှိသော သညာစေတသိက်ကို။ ကေန၊ သော။ ဝန္ဓေန၊ သညာကွန္ဓာဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ၈။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိ-တော၊ ၈။ ဤတို ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၈။

သင်္ဂဟိတကို.....၌ အသင်္ဂဟိတကို.....၈။ (စစ်လေ)။ ဟောဟန်ကား— **သညာကွန္ဓေါ** ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ။ပ။ အသင်္ဂဟိတော ဟူသည်တည်း။

ထိုနောင် **ဝိသဇ္ဇနာကို**.....**၈**။ ....ကား—**သညာကွန္ဓေါ** စတူဟိ ခန္ဓေဟိ ကောဒသဟာယတနေဟိ သတ္တရသဟိ ဓာတုဟိ အသင်္ဂဟိတော.....တည်း။

သညာကွန္ဓေါ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော ။ပ။ အသင်္ဂဟိတော၊ မရေတွက်အပ်သနည်း။ ဤတို ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

သညာကွန္ဓေါ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပကွန္ဓာ, ဝေဒနာကွန္ဓာ, သင်ခါရကွန္ဓာ, ဝိညာဏကွန္ဓာတို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ အပ် ။ပ။ ဤတို ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၈။

—

၉။ **သညာကွန္ဓသုဒ္ဓကို**.....**၌ သင်ခါရကွန္ဓသုဒ္ဓကို**.....**၈**။ ထို ။ပ။ သည်လည်း သင်္ဂဟိတ, အသင်္ဂဟိတအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၈။ ထိုတွင် သင်္ဂဟိတကို....**၈**။....ကား—**သင်ခါရကွန္ဓော** ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ။ပ။ ဓာတုဟိ သင်္ဂဟိတော၊ သင်ခါရကွန္ဓော ကေန ခန္ဓေန ကေနာယတနေန ကောယ ဓာတုယာ သင်္ဂဟိ-တော.....တည်း။

သင်ခါရကွန္ဓော၊ သင်ခါရကွန္ဓာကို။ ဝါ၊ သင်ခါရလက္ခဏာရှိသော စေတသိက်ပညာသကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ။ပ။ သင်္ဂဟိတော၊ နည်း။ ဤတို ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

သင်ခါရကွန္ဓော၊ ကို။ ဝ။ သင်ခါရလက္ခဏာရှိသော စေတသိက် ပညာသက်။ ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သင်ခါရကွန္ဓာဖြင့်။ ကေန၊ သော ။ပ။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မ ဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ၈။ ဤတို ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၈။

http://www.dhammadownload.com

သင်္ဂီတကို.....၌ အသင်္ဂီတကို.....၏။....ကား — **သခ်ါရက္ခန္ဓော** ကတိ-ဟိ ခန္ဓေဟိ။ပ။ အသင်္ဂီတော၊ သခ်ါရက္ခန္ဓော စတူဟိ ခန္ဓေဟိ ကောဒသဟာ-ယတနေဟိ သတ္တရသဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂီတောေ....တည်း။ (ဆိုခဲ့ပြီးနည်းမှီ၍ အနက်ပေးလေ)။

၁၀။ **သခ်ါရက္ခန္ဓသုဒ္ဓကို**.....၌ **ဝိညာဏက္ခန္ဓသုဒ္ဓကို**.....၏၊ ထို။ပ။ သည်လည်း သင်္ဂီတ, အသင်္ဂီတအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် သင်္ဂီတကို....၏၊ ....ကား—**ဝိညာဏက္ခန္ဓော** ကတိဟိ။ပ။ သင်္ဂီတောေ၊ **ဝိညာဏက္ခန္ဓော** ကေန ခန္ဓေန ကေနာယတနေန သတ္တဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂီတောေ....တည်း။

ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ကို။ ၀၊ အာရမ္မဏဝိဇာနနလက္ခဏာရှိသော စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော ။ပ။ သင်္ဂီတောေ၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ကို။ ၀၊ အာရမ္မဏဝိဇာနနလက္ခဏာရှိသော စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်ကို။ ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာဖြင့်။ သင်္ဂီတောေ၊ ၏။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနဖြင့်။ သင်္ဂီတောေ၊ ၏။ သတ္တဟိ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂီတောေ၊ ၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သင်္ဂီတကို.....၌ အသင်္ဂီတကို....၏၊....ကား—**ဝိညာဏက္ခန္ဓော** ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ။ပ။ အသင်္ဂီတောေ၊ **ဝိညာဏက္ခန္ဓော** စတူဟိ ခန္ဓေဟိ ကောဒသဟာ-ယတနေဟိ ကောဒသဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂီတောေ ....တည်း။

ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ကို။ ၀၊ အာရမ္မဏဝိဇာနနလက္ခဏာရှိသော စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့် ။ပ။ အသင်္ဂီတောေ၊ နည်း။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊သော်—

ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ကို။ ၀၊ ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ, ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ,သခ်ါရက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ အသင်္ဂီတောေ၊ အပ် ။ ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန, ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့် ။ အသင်္ဂီတောေ၊ အပ်။ ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ်, ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂီတောေ၊ အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သုဒ္ဓ ပြီး၏။

ကေမူလာဒိ

၁၁။ **သုဒ္ဓကို** ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ **ကေမူလာဒိကို** ဟောတော်မူ၏၊ ထို ကေမူလာဒိသည်သည်း ကေမူ, ဒ္ဒိမူ, တိမူ, စတုမူ အားဖြင့် ၄-ပါး

http://www.dhammadownload.com

အပြားရှိ၏၊ ထို ၄-ပါးတို့တွင် ဇကမူကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ တို့ ဇကမူ သည်လည်း ရူပက္ခန္ဓကေမူ, ဝေဒနာက္ခန္ဓကေမူ, သညာက္ခန္ဓကေမူ, သင်္ခါရက္ခန္ဓ-ကေမူ အားဖြင့် ၄-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၄-ပါးတို့တွင် ရူပက္ခန္ဓကေမူကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ထို ရူပက္ခန္ဓကေမူသည်လည်း ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီ, သညာက္ခန္ဓမူလီ, သင်္ခါရက္ခန္ဓမူလီ, ဝိညာဏက္ခန္ဓမူလီ အားဖြင့် ၄-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၄-ပါးတို့တွင် ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ထို ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီသည်လည်း သင်ဟိတ, အသင်ဟိတ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင် သင်ဟိတ ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ထိုသင်ဟိတသည်လည်း ပုဗ္ဗာ, ဝိသဇ္ဇနာ အား ဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင် ပုဗ္ဗာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ထို ပုဗ္ဗာသည်လည်း ခန္ဓာကရိုဏ်းနေသော ပုဗ္ဗာ, အာယတနကရိုဏ်းနေသော ပုဗ္ဗာ, ဓာတ်ကရိုဏ်းနေသောပုဗ္ဗာ အားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၃-ပါးတို့တွင် ခန္ဓာကရိုဏ်းနေသော ပုဗ္ဗာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား— ရူပက္ခန္ဓော စ ဝေဒနာက္ခန္ဓော စ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်ဟိတာ ဟူသည်တည်း။ ထိုနောင် အာယတနကရိုဏ်းနေသော ပုဗ္ဗာကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန် ကား — ကတိဟာယတနေဟိ သင်ဟိတာ ဟူသည်တည်း။ ထိုနောင် ဓာတ် ကရိုဏ်းနေသော ပုဗ္ဗာကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား— ကတိဟိ ဓာတူ-ဟိ သင်ဟိတာ ဟူသည်တည်း။

ပုဗ္ဗာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဝိသဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏၊ ထိုဝိသဇ္ဇနာသည်လည်း ခန္ဓာကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာ, အာယတနကရိုဏ်း နေသော ဝိသဇ္ဇနာ, ဓာတ်ကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာ အားဖြင့် ၃-ပါး အပြား ရှိ၏၊ ထို ၃-ပါးတို့တွင် ခန္ဓာကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာကို ရှေးဦးစွာ ဟော တော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား—ရူပက္ခန္ဓော စ ဝေဒနာက္ခန္ဓော စ ဒ္ဒိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်ဟိတာ ဟူသည်တည်း။ ထိုနောင် အာယတနကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား — ကောဒသဟာယတနေဟိ သင်ဟိတာ ဟူသည်တည်း။ ထို နောင် ဓာတ်ကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ ၏၊ ဟောဟန်ကား — ကောဒသဟိ ဓာတူဟိ သင်ဟိတာ ဟူသည်တည်း။ (အောက်ကနည်းကို မှီ၍ ယောဇနာလေ)။

ဩဟိတကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အသင်ဟိတကို ဟောတော် မူ၏၊ ထို အသင်ဟိတသည်လည်း ပုဗ္ဗာ, ဝိသဇ္ဇနာ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြား ရှိ၏၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင် ပုဗ္ဗာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ထို ပုဗ္ဗာသည်လည်း ခန္ဓာကရိုဏ်းနေသော ပုဗ္ဗာ အစရှိသောအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၃-ပါး တို့တွင် ခန္ဓာကရိုဏ်းနေသော ပုဗ္ဗာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်

http://www.dhammadownload.com

ကား—ရူပက္ခန္ဓာ စ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ စ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အသင်္ခါတာ ဟူ သည်တည်း။ ထိုနောင် အာယတနကရိုဏ်းနေသော ပုဗ္ဗာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား —ကတိဟာယတနေဟိ အသင်္ခါတာ ဟူသည်တည်း။ထိုနောင် ဓာတ်ကရိုဏ်းနေသော ပုဗ္ဗာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား — ကတိဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ခါတာ ဟူသည်တည်း။

ပုဗ္ဗာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဝိသဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို ဝိသဇ္ဇနာသည်လည်း ခန္ဓာကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာ အစရှိသောအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၃-ပါးတို့တွင် ခန္ဓာကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—ရူပက္ခန္ဓာ စ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ စ တိဟိ ခန္ဓေဟိ အသင်္ခါတာ ဟူသည်တည်း။ ထိုနောင် အာယတနကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—ကေနာယတနေန အသင်္ခါ-တာ ဟူသည်တည်း။ ထိုနောင် ဓာတ်ကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာကို ဟော တော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား —သတ္တဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ခါတာ ဟူသည်တည်း။ (ယောဇနာလေ)။

ဤ ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီကို နည်းမှီ၍ သညာက္ခန္ဓမူလီ အစရှိသည်တို့၌ ၇စ်နည်း, အနက်ပေးနည်း အစရှိသည်တို့ကို ပြည့်စုံအောင် ဆိုလေ။

၁၂။ **ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီကို** ,ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ **သညာက္ခန္ဓမူလီ** ကို ဟောတော်မူ၏။ဟောဟန်ကား—ရူပက္ခန္ဓာ စ သညာက္ခန္ဓာ စ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ခါတာ အစရှိသည်တည်း။

၁၃။ **သညာက္ခန္ဓမူလီကို**.....၌ **သင်္ခါရက္ခန္ဓမူလီကို**..... ၏။ ..... ကား— ရူပက္ခန္ဓာ စ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ စ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ခါတာ အစရှိသည်တည်း။

၁၄။ **သင်္ခါရက္ခန္ဓမူလီကို**.....၌ **ဝိညာဏက္ခန္ဓမူလီကို**.....၏။....ကား —ရူပ က္ခန္ဓာ စ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ စ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ခါတာ အစရှိသည်တည်း။

ရူပက္ခန္ဓကေမူ ပြီး၏။

ရူပက္ခန္ဓကေမူကို.....၌ ဝေဒနာက္ခန္ဓကေမူကို.....၏။ ထို ဝေဒနာက္ခန္ဓကေ-မူယည်လည်း သညာက္ခန္ဓမူလီ, သင်္ခါရက္ခန္ဓမူလီ, ဝိညာဏက္ခန္ဓမူလီအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၃-ပါးတို့တွင် **သညာက္ခန္ဓမူလီကို** ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ (ဤ ဝေဒနာက္ခန္ဓကေမူ၌လည်း ရူပက္ခန္ဓကေမူကို နည်းမှီ၍ ဆိုလေ)။

ဝေဒနာက္ခန္ဓကေမူ ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

ဝေဒနာကွန္ဓကေမူကို.....၌ သညာကွန္ဓကေမူကို.....၏၊ ထို သညာကွန္ဓကေမူသည်လည်း သခ်ါရကွန္ဓမူလီ, ဝိညာဏကွန္ဓမူလီအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင် **သခ်ါရကွန္ဓမူလီ**ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—သညာကွန္ဓနှင့် စ သခ်ါရကွန္ဓနှင့် စ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟိတာ အစရှိသည်တည်း။ (အောက်ကနည်း ဆိုလေ)။

သညာကွန္ဓကေမူ ပြီး၏။

သညာကွန္ဓကေမူကို.....၌ သခ်ါရကွန္ဓကေမူကို.....၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း **ဝိညာဏကွန္ဓမူလီ**အားဖြင့် ၁-ပါးသာ၊ သင်္ဂဟိတ, အသင်္ဂဟိတအားဖြင့် သော်ကား ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင် သင်္ဂဟိတကို.....၏၊ ဟောဟန်ကား—သခ်ါရကွန္ဓနှင့် စ ဝိညာဏကွန္ဓနှင့် စ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟိတာ အစရှိသည်တည်း။ (အောက်ကနည်းကို မှီ၍ဆိုလေ)။

သခ်ါရကွန္ဓကေမူ ပြီး၏။

ဧကမူ ပြီး၏။

၁၅။ ဧကမူကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ **ဒွိမူ**ကို ဟောတော်မူ၏၊ ထိုဒွိမူသည်လည်း သညာကွန္ဓမူလီ, သခ်ါရကွန္ဓမူလီ, ဝိညာဏကွန္ဓမူလီအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၃-ပါးတို့တွင် **သညာကွန္ဓမူလီ**ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း သင်္ဂဟိတ, အသင်္ဂဟိတအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင် သင်္ဂဟိတကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား—ရူပကွန္ဓနှင့် စ ဝေဒနာကွန္ဓနှင့် စ သညာကွန္ဓနှင့် စ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟိတာ အစရှိသည်တည်း။

၁၆။ ထိုနောင် **သခ်ါရကွန္ဓမူလီ**ကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား—ရူပကွန္ဓနှင့် စ ဝေဒနာကွန္ဓနှင့် စ သခ်ါရကွန္ဓနှင့် စ အစရှိသည်တည်း။

၁၇။ သခ်ါရကွန္ဓမူလီကို..... ၌ **ဝိညာဏကွန္ဓမူလီ**ကို.....၏ ....ကား—ရူပကွန္ဓနှင့် စ ဝေဒနာကွန္ဓနှင့် စ ဝိညာဏကွန္ဓနှင့် စ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟိတာ အစရှိသည်တည်း။ (ဤ ဒွိမူ၌လည်း စစ်နည်း, ယောဇနာနည်းများ အောက်ကဲ့သို့ သိလေ)။

ဒွိမူ ပြီး၏။

၁၈။ **ဒွိမူ**ကို.....၌ **တိမူ**ကို.....၏၊ ထို တိမူသည်လည်း သခ်ါရကွန္ဓမူလီ, ဝိညာဏကွန္ဓမူလီအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် သခ်ါရကွန္ဓမူလီကို ရှေးဦး

http://www.dhammadownload.com

စ္ဓာ ဟောတော်မူ၏၊ ထို။ပ။သည်လည်း သင်္ဂဟိတ, အသင်္ဂဟိတအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ထိုပဋ္ဌာန် သင်္ဂဟိတကို....၏၊....ကား —ရူပက္ခန္ဓော စ ဝေဒနာက္ခန္ဓော စ သညာက္ခန္ဓော စ သင်္ခါရက္ခန္ဓော စ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟိတာ အစရှိသည်တည်း။

၁၉။ သင်္ခါရက္ခန္ဓမူလီကို....ဌိညာဏက္ခန္ဓမူလီကို....၏၊....ကား— ရူပက္ခန္ဓော စ ဝေဒနာက္ခန္ဓော စ သညာက္ခန္ဓော စ ဝိညာဏက္ခန္ဓော စ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂ-ဟိတာ အစရှိသည်တည်း။ (ဤတိမူဌ်လည်း အောက်ကနည်းသိလေ)။

တိမူ ပြီး၏။

၂၀။ **တိမူ** ကို.....ဌ် **စတုမူ**ကို....၏၊ ထိုစတုမူသည်လည်း **ဝိညာဏက္ခန္ဓမူလီ** အားဖြင့် ၁-ပါးသာ၊ သင်္ဂဟိတ, အသင်္ဂဟိတ အားဖြင့်သော်ကား ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် သင်္ဂဟိတကို.....၏၊ ဟောဟန်ကား—ရူပက္ခန္ဓော စ ဝေဒနာက္ခန္ဓော စ ။ပ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော စ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟိတာ အစရှိသည်တည်း။ (ဤစတုမူဌ်လည်း အောက်ကနည်းကို နှလုံးသွင်း၍ ဆိုလေ)။

စတုမူ ပြီး၏။

ဘေဒ ပြီး၏။

အဘေဒ

၂၁။ **ဘေဒ**ကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့ဌ် **အဘေဒ**ကို ဟောတော်မူ၏၊ ထို အဘေဒသည်လည်း သင်္ဂဟိတ, အသင်္ဂဟိတအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ထိုတွင် သင်္ဂဟိတကို....၏၊ .... ကား—ပဋ္ဌက္ခန္ဓာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာ-ယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတာ၊ ပဋ္ဌက္ခန္ဓာ ပဋ္ဌဟိ ခန္ဓေဟိ ဒ္ဝါဒသဟာ-ယတနေဟိ အဋ္ဌာရသဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတာ ဟူသည်တည်း။ (အောက်ကနည်း စစ်)။

သင်္ဂဟိတကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့ဌ် အသင်္ဂဟိတကို ဟောတော်မူ၏၊....ကား—ပဋ္ဌက္ခန္ဓာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာ-တူဟိ အသင်္ဂဟိတာ၊ ပဋ္ဌက္ခန္ဓာ နု ကေဟိစိ ခန္ဓေဟိ နု ကေဟိစိ အာယတနေဟိ နု ကာဟိစိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတာ....တည်း။ (အောက်ကနည်း စစ်လေ, ယော-ဇနာလေ)။

အဘေဒ ပြီး၏။

ခန္ဓနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

အာယတနနိဒ္ဒေသ

၂၂။ ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....၌ **အာယတနနိဒ္ဒေသ**ကို.....၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း ဘေဒ, အဘေဒအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင် ဘေဒကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ထို ။ပ ။ သည်လည်း သုဒ္ဓ, ကေမူလာဒိအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် သုဒ္ဓကို.....၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း စက္ခာယတန-သုဒ္ဓ, သောတာယတနသုဒ္ဓ အစရှိသော အားဖြင့် ၁၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် စက္ခာယတနသုဒ္ဓကို.....၏။ (စစ်လေ) ။ဟောဟန်ကား—စက္ခာယတနံ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ။ပ။ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတံ၊ စက္ခာယတနံ ဧကေန ခန္ဓေန ဧကေနာယ-တနေန ဧကာယ ဓာတုယာ သင်္ဂဟိတံ။ စက္ခာယတနံ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ။ပ။ အသင်္ဂဟိတံ၊ စက္ခာယတနံ စတူဟိခန္ဓေဟိ ဧကာဒသဟာယတနေဟိ သတ္တရသဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတံ ဟူသည်တည်း။

စက္ခာယတနံ၊ ကိုး။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့် ။ပ။ ဣတိ-ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

စက္ခာယတနံ၊ ကိုး။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ စက္ခာယတနဖြင့်။ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ စက္ခုဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ ၏။

စက္ခာယတနံ၊ ကိုး။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့် ။ပ။ ဣတိ-ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

စက္ခာယတနံ၊ ကိုး။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဧကာဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ စက္ခာယတနကြဉ်သော သြဋ္ဌာရိကာယတန, မနာ-ယတန, ဓမ္မာယတန ကိုးဖြင့်။ သတ္တရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတံ၊ အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

> ၂၃။ သောတ, ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယ, ရူပ, သဒ္ဒ, ဂန္ဓ, ရသ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗတို့သည် သိလွယ်ကုန်ပြီ။

၂၄။ ထိုနောင် မနာယတနသုဒ္ဓကို.....၏၊....ကား— မနာယတနံ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ။ပ။ မနာယတနံ ဧကေန ခန္ဓေန ဧကေနာယတနေန သတ္တဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတံ။ မနာယတနံ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ။ပ။ မနာယတနံ စတူဟိ ခန္ဓေဟိ ဧကာဒသဟာယတနေဟိ ဧကာဒသဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတံ....တည်း။

http://www.dhammadownload.com

မနာယတနံ၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ပ။ ဤတို့ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

မနာယတနံ၊ ကို။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနဖြင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ခေတူဟိ၊ ဝိညာဏခေတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ အပ်၏။ ဤတို့ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ဟောတိ၊၏။

မနာယတနံ၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော ။ပ။ ဤတို့ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

မနာယတနံ၊ ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဠာရိကာယတန, ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ ကော-ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ခေတူဟိ၊ သြဠာရိကခေတ်, ဓမ္မခေတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတံ၊ အပ်။ ဤတို့ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ [illegible] ၏။

၂၅။ ထိုနောင် ဓမ္မာယတနသုတ္တ [illegible].....၏၊....ကား—ဓမ္မာယတနံ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ။ပ။ သင်္ဂဟိတံ၊ ဓမ္မာယတနံ အသခ်ံတံ ခန္ဓတော ဌပေတ္ဝာ စတူဟိ ခန္ဓေဟိ ဧကေနာယတနေန ကောယ ခေတုယာ သင်္ဂဟိတံ။ ဓမ္မာယတနံ ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတံ၊ ဓမ္မာယတနံ ဧကေန ခန္ဓေန ကောဒသဟာယတနေဟိ သတ္တရသဟိ ခေတူဟိ အသင်္ဂဟိတံ....တည်း။

ဓမ္မာယတနံ၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော ။ပ။ ဤတို့ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဓမ္မာယတနံ၊ ကို။ အသခ်ံတံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ခန္ဓတော၊ ခန္ဓာဟူသော အရေအ တွက်မှ။ ဌပေတ္ဝာ၊ သား၍။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ, ဝေဒ-နာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, သခ်ါရက္ခန္ဓာ တို့ဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ကောယ၊ သော။ ခေတုယာ၊ ဓမ္မခေတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ ရေ တွက်အပ်၏။ ဤတို့ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဓမ္မာယတနံ၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော ။ပ။ ဤတို့ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဓမ္မာယတနံ၊ ကို။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာဖြင့်။ ကော-ဒသဟိ၊ ၁၁-ပါးကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သတ္တရသဟိ၊ ကုန်သော။ ခေတူဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတံ၊ မရေတွက်အပ်။ ဤတို့ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သုဒ္ဓ ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

ကေမ္ဘလာဒိ

၂၆။ သုဒ္ဓကို.....၌ ကေမ္ဘလာဒိကို.....၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း ကေမ္ဘ, ဒိမ္ဘ, တိမ္ဘ, စတုမ္ဘ, ပဉ္စမ္ဘ, ဆမ္ဘ, သတ္တမ္ဘ, အဋ္ဌမ္ဘ, နဝမ္ဘ, ဒသမ္ဘ, ကောဒသမ္ဘ အားဖြင့် ၁၁-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၁၁-ပါးတို့တွင် ကေမ္ဘကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း စက္ခာယတနကေမ္ဘ, သောတာယတနကေမ္ဘ အစရှိသောအားဖြင့် ၁၁-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် စက္ခာယတနကေမ္ဘကို .....၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း သောတာယတနမ္ဘလီ အစရှိသောအားဖြင့် ၁၁-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် သောတာယတနမ္ဘလီကို.....၏၊....ကား—စက္ခာယတနဉ္စ သောတာယတနဉ္စ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတာ အစရှိသည်တည်း။

စစ်နည်း, ယောဇနာနည်းကို အောက်ကအတိုင်း သိလေ၊ ကြွင်းသော ကေမ္ဘ, ဒိမ္ဘ။ပ။ ကောဒသမ္ဘတို့၌လည်း ခန္ဓာ ၅-ပါးတို့၌ ဟောခဲ့ပြီးသောနည်းကို အစဉ်မှီးသဖြင့် ထိုက်သည်အားလျော်စွာ စစ်ခြင်း, ယောဇနာခြင်းတို့ကို ပြုလေ။

ဘေဒ ပြီး၏။

အဘေဒ

၃၀။ ဘေဒကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အဘေဒကို ဟောတော်မူ၏၊....ကား—ဒ္ဒါဒသာယတနာနိ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတာ အစရှိသည်တည်း။ (အောက်ကနည်းကို နှလုံးသွင်းလေ)။

အဘေဒ ပြီး၏။

အာယတနနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ဓာတုနိဒ္ဒေသ

၃၁။ **အာယတနနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၏၊** ထိုဓာတုနိဒ္ဒေသ သည်လည်း ဘေဒ, အဘေဒအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ဘေဒကို..... ၏၊ ထိုဘေဒသည်လည်း သုဒ္ဓ, ကေမ္ဘလာဒိအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် သုဒ္ဓကို.....၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း စက္ခုဓာတုသုဒ္ဓ, သောတဓာတုသုဒ္ဓ ။ပ။ ဓမ္မဓာတုသုဒ္ဓအားဖြင့် ၁၈-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် စက္ခုဓာတုသုဒ္ဓကို.....၏။ (စစ်လေ)။ ဟောဟန်ကား—စက္ခုဓာတု ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ။ပ။ စက္ခုဓာတု

http://www.dhammadownload.com

ကေနဲ့ ခန္ဓေန ကေနာ်ယတနေန ကောယ ခေတုယာ သင်္ဂဟိတာ။ စက္ခုခေတု ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ။ပ။ စက္ခုမာတု စတူဟိ ခန္ဓေဟိ ကောဒသဟာယဟနေဟိ သတ္တရသဟိ ခေတူဟိ အသင်္ဂဟိတာ ဟူသည်တည်း။

စက္ခုခေတု၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော ။ပ။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—စက္ခုခေတု၊ ကို။ ကေနေ၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ (ယောဇနာလေ)။

> ၃၂။ သောတ, ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယ, ရူပ, သဒ္ဒ, ဂန္ဓ, ရသ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗတို့သည် တူကုန်၏။

ထိုနောင် စက္ခုဝိညာဏခေတုသုဒ္ဓကို.....၏၊....ကား—စက္ခုဝိညာဏခေတု ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ။ပ။ စက္ခုဝိညာဏခေတု ကေနေ ခန္ဓေန ကေနာ်ယတနေန ကောယ ခေတုယာ သင်္ဂဟိတာ။ စက္ခုဝိညာဏခေတု ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ။ပ။ စက္ခုဝိညာဏခေတု စတူဟိ ခန္ဓေဟိ ကောဒသဟာယတနေဟိ သတ္တရသဟိ ခေတူဟိ အသင်္ဂဟိတာ.....တည်း။

စက္ခုဝိညာဏခေတု၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော ။ပ။ စက္ခုဝိညာဏခေတု၊ ကို။ ကေနေ၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဖြင့်။ (ယောဇနာလေ)။

> သောတ, ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယ, မန, မနောဝိညာဏခေတ်တို့သည် တူကုန်၏။

၃၃။ ထိုနောင် မမ္မခေတုသုဒ္ဓကို....၏၊ဟောဟန်ကား—မမ္မခေတု ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ။ပ။ မမ္မခေတု အသမ္ခတ ခန္ဓတော ဌပေတ္ဝာ စတူဟိ ခန္ဓေဟိ ကေ-နာ်ယတနေန ကောယ ခေတုယာ သင်္ဂဟိတာ။ မမ္မခေတု ကတိဟိ ။ပ။ မမ္ম-ခေတု ကေနေ ခန္ဓေန ကောဒသဟာယတနေဟိ သတ္တရသဟိ ခေတူဟိ အသင်္-ဟိတာ ဟူသည်တည်း။ (မမ္မာယတနနှင့်အတူ အနက်ပေးလေ)။

သုဒ္ဓ ပြီး၏။

ကေမူလာဒိ

၃၄။ သုဒ္ဓကို.....၌ ကေမူလာဒိကို.....၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း ကေမ္ဘ, ဒ္ဓိမ္ဘ, တိမ္ဘ ။ပ။ သတ္တရသမ္ဘအားဖြင့် ၁၇-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ကေမ္ဘကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ထိုကေမ္ဘသည်လည်း စက္ခုခေတုကေမ္ဘ, သောတ-ခေတုကေမ္ဘ အစရှိသောအားဖြင့် ၁၇-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် စက္ခုခေတုကေမ္ဘ

http://www.dhammadownload.com

ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား—စက္ခုဓာတု စ သောတဓာတု စ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတာ အစရှိသည်တည်း။

အောက်ကအတိုင်း စစ်လေ၊ ကြွင်းသော ကေမူ အစရှိသည်တို့၌လည်း ထိုက်သည်အားလျော်စွာ စိစစ်၍ ဟောလေ။

ဘေဒ ပြီး၏။

အဘေဒ

၃၉။ ဘေဒကို ..... ၌ အဘေဒကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား — အဋ္ဌာရသ ဓာတုယော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတာ အစရှိသည်တည်း။ (အောက်ကနည်း စစ်လေ, ယောဇနာလေ)။

အဘေဒ ပြီး၏။

ဓာတုနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

သစ္စနိဒ္ဒေသ

၄၀။ ဓာတုနိဒ္ဒေသကို ..... ၌ သစ္စနိဒ္ဒေသကို ..... ၏၊ ထိုသစ္စနိဒ္ဒေသ သည်လည်း ဘေဒ, အဘေဒအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ဘေဒကို .... ၏၊ ထို ။ ပ ။ သည်လည်း သုဒ္ဓ, ကေမူလာဒိအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် သုဒ္ဓကို ..... ၏၊ ထိုသုဒ္ဓသည်လည်း ဒုက္ခသစ္စသုဒ္ဓ, သမုဒယသစ္စသုဒ္ဓ, နိရောဓသစ္စသုဒ္ဓ, မဂ္ဂသစ္စသုဒ္ဓအားဖြင့် ၄-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ဒုက္ခသစ္စသုဒ္ဓကို .....၏၊ ..ကား—ဒုက္ခသစ္စံ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတံ၊ ဒုက္ခသစ္စံ ပဋ္ဌာဟိ ခန္ဓေဟိ ဒ္ဝါဒသဟာယတနေဟိ အဋ္ဌာ-ရသဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတံ။ ဒုက္ခသစ္စံ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတံ၊ ဒုက္ခသစ္စံ နကေဟိစိ ခန္ဓေဟိ နကေဟိစိ အာယတနေဟိ နကာဟိစိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတံ ဟူသည်တည်း။ (အစစ်မှာ နည်းတူ)။

ဒုက္ခသစ္စံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ ရေတွက်အပ်သနည်း။ ဤတို ပုစ္ဆာဃံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

http://www.dhammadownload.com

ပဋ္ဌာဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဒ္ဓါဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေ-ဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဋ္ဌာရသဟိ၊ ကုန်သော။ ခေတူဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ ရေတွက်အပ်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဒုက္ခသစ္စံ၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခေတူဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိ-တံ၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော် —

ကေဟိစိ၊ တစုံတခုကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတံ၊ မရေတွက်အပ်သည်ကား။ နု၊ မဟုတ်။ သင်္ဂဟိတံ ဧဝ၊ ရေတွက်အပ်သည်သာလျှင်တည်း။ ကေဟိစိ၊ တစုံတခုကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတံ၊ မရေတွက်အပ်သည်ကား။ နု၊ မဟုတ်။ သင်္ဂဟိတံ ဧဝ၊ ရေတွက်အပ်သည်သာလျှင်တည်း။ ကာဟိစိ၊ တစုံတခုကုန်သော။ ခေတူဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတံ၊ မရေတွက်အပ်သည်ကား။ နု၊ မဟုတ်။ သင်္ဂဟိတံ ဧဝ၊ ရေတွက်အပ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၄၁။ ဒုက္ခသစ္စသုဒ္ဓကို.....၌ သမုဒယသစ္စသုဒ္ဓကို .....၏၊....ကား—သမု-ဒယသစ္စံ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။ (သခ်ါရက္ခန္ဓာနှင့် တူပြီ)။

၄၂။ သမုဒယသစ္စသုဒ္ဓကို..... ၌ နိရောဓသစ္စသုဒ္ဓကို ..... ၏၊....ကား— နိရောဓသစ္စံ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ။ပ။ နိရောဓသစ္စံ ခန္ဓတော ဌပေတ္ဝာ ကေနဘယတနေန ကေဒယ ခေတုယာ သင်္ဂဟိတံ။ နိရောဓသစ္စံ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ။ ပ ။ အသင်္ဂဟိတံ၊ နိရောဓသစ္စံ ပဋ္ဌာဟိ ခန္ဓေဟိ ကေဒဒ-ဟာယတနေဟိ သတ္တရသဟိ ခေတူဟိ အသင်္ဂဟိတံ .... တည်း။

နိရောဓသစ္စံ၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့် ။ပ။ သင်္ဂဟိတံ၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

နိရောဓသစ္စံ၊ ကို။ ခန္ဓတော၊ ခန္ဓာဟူသော အရေအတွက်မှ။ ဌပေတ္ဝာ၊ ထား၍။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ကေဒယ၊ တပါး သော။ ခေတုယာ၊ ဓမ္မခေတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ ၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

နိရောဓသစ္စံ၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့် ।ပ। အသင်္ဂဟိတံ၊ မရေတွက်အပ်သနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

ပဋ္ဌာဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကေဒဒသဟိ၊ ကုန်သော ।ပ। အသင်္ဂ-ဟိတံ၊ မရေတွက်အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

http://www.dhammadownload.com

နိရောဓသစ္စသုဒ္ဓကို.... ၌ မဂ္ဂသစ္စသုဒ္ဓကို.....၏၊.... ကား—မဂ္ဂသစ္စံ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။ (သခါရက္ခန္ဓာနှင့် တူပြီ)။

သုဒ္ဓ ပြီး၏။

ကေမူလာဒိ

၄၃။ သုဒ္ဓကို.....၌ ကေမူလာဒိကို.....၏၊ ထိုကေမူလာဒိသည်လည်း ကေမူ, ဒ္ဒိမူ, တိမူအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ကေမူ ကို.....၏၊ ထိုကေ-မူသည်လည်း ဒုက္ခသစ္စကေမူ, သမုဒယသစ္စကေမူ, နိရောဓသစ္စကေမူအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ဒုက္ခသစ္စကေမူကို.....၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း သမုဒယသစ္စမူလီ, နိရောဓသစ္စမူလီ, မဂ္ဂသစ္စမူလီအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် သမုဒယသစ္စမူလီကို....၏၊....ကား—ဒုက္ခသစ္စဋ္ဌ သမုဒယသစ္စဋ္ဌ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ အစရှိသည်တည်း။

ဤကေမူ, ဒ္ဒိမူ, တိမူတို့မှာ စစ်ဟန်, မူလီသွင်းဟန်, အနုက်ယောဇနာဟန် မျှားကို နှလုံးသွင်းလေ။

ဘေဒ ပြီး၏။

အဘေဒ

၄၄။ ဘေဒကို.....၌ အဘေဒကို.....၏၊ ထိုအဘေဒသည်လည်း။ (သင်-ဟိတ, အသင်ဟိတ အစရှိသည်ဖြင့် စစ်လေ)....ကား—စတ္တာရိ သစ္စာနိ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ သစ္စာတို့ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်ဟိတာနိ၊ နည်း။ဤတို့ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ အသခ်ံတံ၊ နိရောဓသစ္စာကို။ ခန္ဓတော၊ မှ။ ဌပေတ္မာ၊ ၍။ ပဋ္ဌဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဒ္ဝါဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဋ္ဌာရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်ဟိတာနိ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ ဤတို့ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၏။

စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်ဟိတာနိ၊ မရေတွက်အပ်ကုန်သနည်း။ ဤတို့ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

http://www.dhammadownload.com

ကေဟိစိ၊ တစုံတခုကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်၊ အသင်္ခါတာနိ၊ မရေတွက်အပ်ကုန်သည်ကား။ နု မဟုတ်ကုန်။ သင်္ခါတာနိ ဇေ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ကေဟိစိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ခါတာနိ၊ ကား။ နု၊ မဟုတ်ကုန်။ သင်္ခါတာနိ ဇေ၊ တည်း။ ကာဟိစိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ခါတာန်၊ ကား။ နု၊ မဟုတ်ကုန်။ သင်္ခါတာနိ ဇေ၊ တည်း။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အဘေဒ ပြီး၏။

သစ္စနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ

၅၀။ သစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏၊ ထို ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ သည်လည်း ဘေဒ, အဘေဒ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင် ဘေဒ ကို.....၏၊ ထိုဘေဒ သည်လည်း သုဒ္ဓ, ကေမူလာဒိ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် သုဒ္ဓကို.....၏၊ ထိုသုဒ္ဓသည်လည်း စက္ခုန္ဒြိယသုဒ္ဓ, သောတိန္ဒြိယသုဒ္ဓ အစရှိသောအားဖြင့် ၂၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် စက္ခုန္ဒြိယသုဒ္ဓကို.....၏၊....ကား— စက္ခုန္ဒြိယံ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ အစရှိသည်တည်း။

> စက္ခုန္ဒြေ, သောတိန္ဒြေ, ဃာနိန္ဒြေ, ဇိဝှိန္ဒြေ, ကာယိန္ဒြေ တို့မှာ အာယတန၌ ဆိုသောနည်းဖြင့် စစ်ဟန်, ယောဇနာဟန်ကို သိလေ။

၅၁။ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပ။ သင်္ခါတံ၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဧကေန၊ ၁-ပါးသော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ခါတံ၊ ၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပ။ အသင်္ခါတံ၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သတ္တရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့ဖြင့်။

http://www.dhammadownload.com

အသင်္ဂဟိတံ၊ မရေတ္တက်အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ပုရိ-သိန္ဒြေမှာ ဣတ္ထိန္ဒြေနှင့် တူ၏)။

၅၂။ (မနိန္ဒြေမှာ ဝိညာဏကွန္ဓာနှင့် တူပြီ)။

၅၃။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ပ။ သင်္ဂဟိတံ၊ နည်း။ ဣတိ-ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဒ္ဝိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပကွန္ဓာ, သခ်ါရကွန္ဓာ တို့ဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ ၏။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ပ။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာကွန္ဓာ, သညာကွန္ဓာ, ဝိညာဏကွန္ဓာ တို့ဖြင့်။ ဧကာဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သတ္တရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတံ၊ အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သုခိန္ဒြေ,ဒုက္ခိန္ဒြေ, သောမနဿိန္ဒြေ, ဒေါမနဿိန္ဒြေ, ဥပေက္ခိန္ဒြေ တို့မှာ ဝေဒ-နာကွန္ဓာနှင့် တူပြီ။

သဒ္ဓိန္ဒြေ, ဝီရိယိန္ဒြေ, သတိန္ဒြေ, သမာဓိန္ဒြေ, ပညိန္ဒြေ, အနညာတညဿာမီ-တိန္ဒြေ, အညိန္ဒြေ, အညာတာဝိန္ဒြေ တို့မှာ သခ်ါရကွန္ဓာ နှင့် တူပြီ။

သုဒ္ဓ ပြီး၏။

ကေမူလာဒိ

၅၅။ သုဒ္ဓကို..... ၌ **ကေမူလာဒိ** ကို..... ၏၊ ထို ကေမူလာဒိ သည်လည်း ကေမူ, ဒ္ဒိမူ အစရှိသောအားဖြင့် ၂၁-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၂၁-ပါးတို့ဘင် **ကေမူ** ကို..... ၏။ (ကေမူ, ဒ္ဒိမူ အစရှိသည်တို့၌လည်း ခန္ဓာ ၅-ပါး၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီး သောနည်းဖြင့် သိအပ်၏)။

ဘေဒ ပြီး၏။

အဘေဒ

၆၀။ ဘေဒ ကို..... ၌ **အဘေဒ** ကို .....၏။....ကား—ဗာဝီသတိန္ဒြိယာနိ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

ဗာဝီသတိ၊ ၂၂-ပါးကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။

http://www.dhammadownload.com

ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်ဟိတာနိ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်သနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

ဗာဝီသတိ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ, ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာ တို့ဖြင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ စက္ခာယတန, သောတာယတန, ဃာနာယတန, ဇိဝှာ-ယတန, ကာယာ, မနာ, ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ တေရသဟိ၊ ၁၃-ပါးကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ပသာဒဓာတ် ၅-ပါး, သတ္တဝိညာဏဓာတ် ၇-ပါး, ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်ဟိတာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဗာဝီသတိ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ပ။ အသင်ဟိတာနိ၊ မရေတွက်အပ်ကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အဘေဒ ပြီး၏။

ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ နိဒ္ဒေသ

၆၁။ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ ကို.....၌ **ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသ** ကို ဟောတော်မူ၏၊ ထို ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသ သည်လည်း အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသ, သင်္ခါရ, ဝိညာဏ, နာမရူပ, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ, တဏှာ, ဥပါဒါန, ဘဝ, ဇာတိ, ဇရာ, မရဏ, သောက, ပရိဒေဝ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာသနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၈-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို တွင် အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသ ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ထို အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသ သည်လည်း သင်ဟိတ, အသင်ဟိတ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် သင်ဟိတ ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ (စစ်မြ)။ ဟောဟန်ကား— အဝိဇ္ဇာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ အစရှိသည်တည်း။ (သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် တူပြီ)။

၆၂။ အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသ ကို.....၌ သင်္ခါရနိဒ္ဒေသ ကို.....၏.....ကား— အဝိဇ္ဇာ-ပစ္စယာ သင်္ခါရာ အစရှိသည်တည်း။

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာ[illegible] အကြောင်းကြောင့်။ ဝါ၊ သစ္စာ ၄-ပါး တရားကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ခုဟူရှိသော မောဟ ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ ကတိဟိ၊ အာဘယ်မျှလော[illegible]ကုန်သော။ (အဝိဇ္ဇာနှင့် တူပြီ။ ဝိညာဏမှာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ နှင့် တူပြီ)။

http://www.dhammadownload.com

၆၄။ ဝိညာဏနိဒ္ဒေသ ကို.....၌ နာမရူပနိဒ္ဒေသ ကို.....၏၊....ကား— ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ အစရှိသည်တည်း။

ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တိ၊ သော။ နာမရူပံ၊ ကို။ ကတိဟု၊ ကုန်သော။ ပ။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

နာမရူပံ၊ ကို။ စတူဟု၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟု၊ ရူပကွန္ဓာ, ဝေဒနာကွန္ဓာ, သညာကွန္ဓာ, သင်္ခါရကွန္ဓာ တို့ဖြင့်။ ကောဒသဟု၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟု၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန, ဓမ္မာယတန တို့ဖြင့်။ ကောဒသဟု၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟု၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ်, ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ ၏။

နာမရူပံ၊ ကို။ ကတိဟု၊ ကုန်သော။ ပ။ ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဖြင့်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဖြင့်။ သတ္တဟု၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟု၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတံ၊ အပ်။

၆၅။ နာမရူပနိဒ္ဒေသ ကို.....၌ သဠာယတနနိဒ္ဒေသကို.....၏၊....ကား— နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ အစရှိသည်တည်း။

နာမရူပပစ္စယာ၊ နာမ်, ရူပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်သော။ သဠာယတနံ၊ ကို။ ကတိဟု၊ ကုန်သော။ ပ။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

သဠာယတနံ၊ ကို။ ဒွီဟု၊ ၂-ပါး ကုန်သော။ ခန္ဓေဟု၊ ရူပကွန္ဓာ, ဝိညာ-ဏကွန္ဓာ တို့ဖြင့်။ ဆဟု၊ ၆-ပါးကုန်သော။ အာယတနေဟု၊ ဘဿတ္ထိကာယတန တို့ဖြင့်။ ဒ္ဝါဒသဟု၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟု၊ ပသာဒဓာတ် ၅-ပါး၊ သဒ္ဒဝိညာဏ ဓာတ် ၇-ပါးတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ ရေတွက်အပ်၏။ သဠာယတနံ၊ ကို။ ကတိဟု၊ ကုန်သော။ ပ။ အသင်္ဂဟိတံ၊ အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဖဿနိဒ္ဒေသသည် အဝိဇ္ဇာနှင့် တူ၏၊ ဝေဒနာနိဒ္ဒေသ သည် ဝေဒနာကွန္ဓာနှင့် တူ၏၊ တဏှာနိဒ္ဒေသ, ဥပါဒါနနိဒ္ဒေသသည် အဝိဇ္ဇာနှင့် တူ။

၆၇။ ဘဝနိဒ္ဒေသသည်လည်း ,ကမ္မဘဝနိဒ္ဒေသ, ဥပပတ္တိဘဝနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် (ကမ္မဘဝနိဒ္ဒေသ သည် သင်္ခါရကွန္ဓာနှင့် တူ၏)။

ကမ္မဘဝနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဥပပတ္တိဘဝနိဒ္ဒေသကို.....၏၊ ....ကား—ဥပပတ္တိ-ဘဝေါ ကတိဟု ခန္ဓေဟု အစရှိသည်တည်း။

ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ကို။ ကတိဟု ။ပ။ သတိ၊ ရှိသော်—ပဋ္ဌဟု၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟု၊ တို့ဖြင့်။ ကောဒသဟု၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟု၊ တို့ဖြင့်။ သတ္တရသဟု၊

http://www.dhammadownload.com

ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်ဟိတော၊ အပ်၏။ ဤတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ကို ။ပ။ ကေဟိစိ၊ တစုံတခုကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်ဟိတော၊ မရေတွက်အပ်သည်ကား။ နု၊ မဟုတ်။ သင်ဟိတော ဇဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ သဒ္ဒါယတနဖြင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ သဒ္ဓဓာတ်ဖြင့်။ အသင်ဟိတော၊ အပ်။ ဤတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ထို ဥပပတ္တိဘဝနိဒ္ဒေသသည်လည်း ကာမဘဝနိဒ္ဒေသ, ရူပဘဝနိဒ္ဒေသ, အရူပဘဝနိဒ္ဒေသ, သညာဘဝနိဒ္ဒေသ, အသညာဘဝနိဒ္ဒေသ, နေဝသညာ-နာသညာဘဝနိဒ္ဒေသ, ကေဝေါကာရဘဝနိဒ္ဒေသ, စတုဝေါကာရဘဝနိဒ္ဒေသ, ပဉ္စဝေါကာရဘဝနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၉-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၉-ပါးတို့တွင် ကာမဘဝနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား— ကာမဘဝေါ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

ကာမဘဝေါ၊ ကာမဘဝကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေမှာ၊ တို့ဖြင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်ဟိတော၊ နည်း။ ဤတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

ကာမဘဝေါ၊ ကို။ ပဉ္စဟိ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကော-ဒသဟိ၊ ၁၁-ပါးကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သဒ္ဒါယတနကြဉ်သော သြဠာရိ-ကာယတန ၉-ပါး, မနာယတန, ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ သတ္တရသဟိ၊ ၁၇-ပါးကုန်-သော။ ဓာတူဟိ၊ သဒ္ဓဓာတ်ကြဉ်သော သြဠာရိကဓာတ် ၉-ပါး, သတ္တဝိညာ-ဏဓာတ်, ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်ဟိတော၊ ရေတွက်အပ်၏။ ဤတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကာမဘဝေါ၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော ။ပ။ သတိ၊ ရှိသော်—

ကာမဘဝေါ၊ ကို။ ကေဟိစိ၊ တစုံတခုကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်ဟိတော၊ မရေတွက်အပ်သည်ကား။ နု၊ မဟုတ်။ သင်ဟိတော ဇဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဧကေန၊ ။သော။ အာယတနေန၊ သဒ္ဒါယတနဖြင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ သဒ္ဓဓာတ်ဖြင့်။ အသင်ဟိတော၊ အပ်။ ဤတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၆၈။ 'ကာမဘဝနိဒ္ဒေသကို.....၌ ရူပဘဝနိဒ္ဒေသကို....၏၊ .... ကား—ရူပ-ဘဝေါ အစရှိသည်တည်း။

ရူပဘဝေါ၊ ရူပဘဝကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော ။ပ။ ဤတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

http://www.dhammadownload.com

ပဋ္ဌာဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ, ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ပဋ္ဌာဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ စက္ခာယတန, သောတာယတန, ရူပါယတန, မနာယတန, ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ အဋ္ဌာဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ စက္ခုဓာတ်, သောတဓာတ်, ရူပဓာတ်, စက္ခု-ဝိညာဏဓာတ်, သောတဝိညာဏဓာတ်, မနောဓာတ်, မနောဝိညာဏဓာတ်, ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်ဟိတော၊ ရေတွက်အပ်၏။

ရူပဘဝေါ၊ ကို။ပ။ သတိ၊ ရှိသော်—

နု ကေဟိစိ ခန္ဓေဟိ သတ္တဟာယတနေဟိ ဒသဟိ ဓာတူဟိ အသင်ဟိတော၊ အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဖ၉။ ရူပဘပနိဒ္ဒေသကို..... ၌ အရူပဘဝနိဒ္ဒေသကို.....၏၊....ကား—— အရူပဘဝေါ အစရှိသည်တည်း။

အရူပဘဝေါ၊ ကို။ ကတိဟိ ။ပ။ သတိ၊ သော်—

စတူဟိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, သင်္ခါ-ရက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒွီဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ မနာယတန, ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ ဒွီဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်, ဓမ္မ-ဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်ဟိတော၊ ၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အရူပဘဝေါ၊ ကို။ ကတိဟိ။ပ။ သင်ဟိတော၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ကေန၊ ၁-ပါးသော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယ-တနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့ဖြင့်။ သောဋ္ဌသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး, မနောဝိညာဏဓာတ်ကြဉ်သော ဆဝိညာဏဓာတ်တို့ ဖြင့်။ အသင်ဟိတော၊ အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အရူပဘဝနိဒ္ဒေသ ကို.... ၌ သညာဘဝနိဒ္ဒေသ ကို....၏၊... ကား——သညာ-ဘဝေါ အစရှိသည်တည်း။

ဤသညာဘဝသည်ကား ကာမဘဝနှင့် ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်ဖွဲ့နည်းတူ၏ ။

၇၀။ ထိုနောင် အသညာဘဝနိဒ္ဒေသ ကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန် ကား—— အသညာဘဝေါ အစရှိသည်တည်း။

အသညာဘဝေါ၊ အသညာဘဝကို။ ကတိဟိ ။ ပ ။ သတိ၊ ရှိသော်—

ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဒွီဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ ရူပါယတန, ဓမ္မာယတန တို့ဖြင့်။ ဒွီဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ရူပဓာတ်, ဓမ္မဓာတ် တို့ဖြင့်။ သင်ဟိတော၊ ၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

 အသညာဘဝေါ၊ ကို။ ကတိဟိ ။ ပ ။ သတိ၊ ရှိသော်—

http://www.dhammadownload.com

စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ ရူပါယတနကြောင့် သော သြဋ္ဌာရိကာယတန ၉-ပါး, မနာယတနတို့ဖြင့်။ သောဋ္ဌသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ရူပဓာတ်ကြောင့်သော သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၉-ပါး, သတ္တဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ခရိဟိတော၊ အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ထိုနောင် နေဝသညာနာသညာဘဝနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား— နေဝသညာနာသညာဘဝေါ အစရှိသည်တည်း။

အရူပဘဝနှင့် တူပြီ၊ ကေဝေါကာရဘဝသည် အသညာဘဝနှင့် တူ၏၊ စတုဝေါကာရဘဝသည် အရူပဘဝနှင့် တူ၏၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝသည် ကာမဘဝနှင့် တူ၏။

၇၁။ ဘဝနိဒ္ဒေသကို.... ၌ ဇာတိနိဒ္ဒေသကို ..... ၏၊ .... ကား— ဇာတိ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်ဇာတည်း။

ဇာတိ၊ ဇာတိကို။ ကတိဟိ ။ ပ ။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

ဒ္ဝီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာ တို့ဖြင့်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ခရိဟိတာ၊ ၏။

ဇာတိ၊ ကို။ ကတိဟိ ။ ပ ။ သတိ၊ သော်—

တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာ တို့ဖြင့်။ ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန ၁၀-ပါး, မနာယတနတို့ဖြင့်။ သတ္တရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး, သတ္တဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ခရိဟိတာ၊ အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဇရာနိဒ္ဒေသ, မရဏနိဒ္ဒေသတို့မှာ ဇာတိနှင့် တူ၏၊ သောကသည် ဝေဒနာနှင့် တူ၏။

၇၂။ ပရိဒေဝေါ၊ ပရိဒေဝကို။ ကတိဟိ ။ ပ ။ သတိ၊ သော်—

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ သဒ္ဒါယတနဖြင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ သဒ္ဒဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ခရိတော၊ ရေတွက်အပ်၏။

ပရိဒေဝေါ၊ ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဧကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သဒ္ဒါယတနကြောင့်သော သြဋ္ဌာရိကာယတန ၉-ပါး, မနာယတန, ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ သတ္တရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သဒ္ဒဓာတ်

http://www.dhammadownload.com

ကြည်သော သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၉-ပါး, သတ္တဝိညာဏဓာတ်, ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဒုက္ခဒေါမနဿသည် ဝေဒနာ နှင့် တူ၏၊ ဥပါယာသ သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။

ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပြီး၏။

သတိပဋ္ဌာနသမ္မပ္ပဓာနနိဒ္ဒေသ

ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသကို..... ၌ **သတိပဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသကို**.....၏၊....(စစ်ဂေလ)။ ဟောဟန်ကား— သတိပဋ္ဌာနံ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။ (ဎင်း သတိပဋ္ဌာန်သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။)။

ထိုနောင် **သမ္မပ္ပဓာနနိဒ္ဒေသကို**..... ၏။ (သတိပဋ္ဌာန်နှင့် တူ၏)။

ဣဒ္ဓိပါဒနိဒ္ဒေသ

၇၃။ သမ္မပ္ပဓာနနိဒ္ဒေသကို.....၌ **ဣဒ္ဓိပါဒနိဒ္ဒေသကို**.....၏၊ ထို ဣဒ္ဓိပါဒ-နိဒ္ဒေသ သည်လည်း သင်ဟိတ, အသင်ဟိတ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင် သင်ဟိတကို.....၏။ (စစ်မြ)။.... ကား— ဣဒ္ဓိပါဒေါ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို။ ကတိဟိ ။ပ ။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဒ္ဒီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာ တို့ဖြင့်။ ဒ္ဒီဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ မနာယတန, ဓမ္မာယတန တို့ဖြင့်။ ဒ္ဒီဟိ၊ ကုန်သော၊ ဓာတူဟိ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်, ဓမ္မဓာတ် တို့ဖြင့်။ သင်ဟိတော၊ ၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ကို။ ကတိဟိ ။ပ ။ သတိ၊ ရှိသော်—

တိဟိ ခန္ဓေဟိ ဒသဟာယတနေဟိ သောဠသဟိ ဓာတူဟိ အသင်ဟိတော၊ အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဣဒ္ဓိပါဒ် ပြီး၏။

ဈာန နိဒ္ဒေသ

၇၄။ ဣဒ္ဓိပါဒနိဒ္ဒေသကို.... .. ၌ **ဈာနနိဒ္ဒေသကို**... ၏၊ (စစ်မြ)။.... ကား— ဈာနံ ကတိဟိ အစရှိသည်တည်း။ ဈာနံ၊ ကို။ ကတိဟိ ။ပ ။ သတိ၊ ရှိသော်—

http://www.dhammadownload.com

ဒ္ဒီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာကွန္ဓာ, သခ်ါရကွန္ဓာ တို့ဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မ-ဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ ၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

စျာနံ၊ ကို။ ကတိဟိ ။ပ။ ဿတိ၊ ရှိသေး—

တီဟိ ခန္ဓေဟိ ကောဒသဟာယတနေဟိ သတ္တရသဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂ-ဟိတံ၊ အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

စျာန် ပြီး၏။

၂၅။ အပ္ပမညာနိဒ္ဒေသ, ပဋိဃနိဒ္ဒေသ, ဗလနိဒ္ဒေသ, ဗောဇ္ဈင်္ဂနိဒ္ဒေသ, မဂ္ဂင်-နိဒ္ဒေသ တို့သည် သခ်ါရကွန္ဓာနှင့် တူကုန်၏။

ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသ

ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏၊ ထို ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသ သည်လည်း ဖဿနိဒ္ဒေသ, ဝေဒနာနိဒ္ဒေသ အစရှိ သောအားဖြင့် ၇-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဖဿနိဒ္ဒေသကို ..... ၏၊ ထို ဖဿ-နိဒ္ဒေသ သည်လည်း သင်္ဂဟိတ, အသင်္ဂဟိတ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို တွင် သင်္ဂဟိတကို.....၏။ (စစ်မြ)။....ကား— ဖဿော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစ ရှိသည်တည်း။

သခ်ါရကွန္ဓာနှင့် တူ၏၊ ဝေဒနာ၀မှာ ဝေဒနာကွန္ဓာနှင့် တူ၏၊ သညာသည် သညာ-ကွန္ဓာနှင့် တူ၏၊ စေတနာ သည် ဖဿနှင့် တူ၏၊ စိတ္တံသည် ဝိညာဏကွန္ဓာနှင့် တူ၏၊ အဓိမောက္ခ, မနသိကာရတို့သည် ဖဿနှင့် တူကုန်၏။

အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသ

၂၇။ အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို..... ၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း တိကမာတိကာနိဒ္ဒေသ, ဒုကမာတိကာနိဒ္ဒေသ အား ဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် တိကမာတိကာနိဒ္ဒေသကို.....၏၊ ထို ။ပ။

http://www.dhammadownload.com

သည်လည်း ကုသလတိုက်, ဝေဒနာတိုက် အစရှိသောအားဖြင့် ၂၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ကုသလတိုက်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ထို ။ ပ ။ သည်လည်း ကုသလပဒ, အကုသလပဒ, အဗျာကတပဒနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ကုသလပဒနိဒ္ဒေသကို ..... ၏၊ ထို ။ ပ ။ သည်လည်း သင်္ဂီတ, အသင်္ဂီတ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် သင်္ဂီတကို ..... ၏၊ ထို။ပ။ သည်လည်း ပုဗ္ဗာ ဝိသဇ္ဇနာအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ပုဗ္ဗာကို ..... ၏၊ (စစ်မြ)။ .... ကား—ကုသလာ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

ကုသလာ၊ ကုသိုလ်မည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ကတိဟိ။ ပ ။ သတိ၊ ရှိသော် —

စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာကွန္ဓာ, သညာကွန္ဓာ, သင်္ခါရကွန္ဓာ, ဝိညာဏကွန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒ္ဝီဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ မနာယတန, ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ ဒ္ဝီဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်, ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂီတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောကို၊ ၏။

ကုသလာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ကတိဟိ ။ ပ ။ သတိ၊ သော် —

ကေန ခန္ဓေန ဒသဟာယတနေဟိ သောဠသဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂီတာ၊ ကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဤ တိကမာတိကာနိဒ္ဒေသ၌ အောက်က ဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်သော ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ် အစရှိသည်တို့ကို အစဉ်မီးသဖြင့် စစ်နည်း ,ယောဇနာနည်းနှင့်တကွ သိအပ်ကုန်၏။

၁၁။ တိကမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဒုကမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏၊ ထို ဒုကမာတိကာနိဒ္ဒေသ သည်လည်း ဟေတုဂေါစ္ဆက, စူဠန္တရဒုက် အစရှိသောအားဖြင့် ၁၃-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ဟေတုဂေါစ္ဆကကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ (အောက်၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းကို သိလေ)။

ဗာဟိရမာတိကာ ပြီး၏။

ဤ ပဌမနယနိဒ္ဒေသ အစရှိသော ၁၄-နယတို့၏ ပုဒ်တို့၏အပေါင်းကို အထူးမှတ်ယူကြောင်းကား—

ဒုမ္မိ ရဏ္ဍါ နဒ္ဒ တမ္မိ၊ စမ္မိ ဓူတာ သမာရ ပေ။
ဒေဝရ ဆ နိမက္ခာ ဝါ၊ သဂ္ဂါ သမ္မိ ဝိရာဂါ'ဌ။
နဝါရိယာ ဒသာဒီသု၊ ကမာ ဆ စ နဝေသ္ဌဝ။
တေ နဂ္ဂိယာ ဘက္ခလာ ဩ၊ သမ္ဘဟာ ပန ကောသလာ။

http://www.dhammadownload.com

ဒုမ္မိ၊ ဒုတိယနယ္ခ်။ ရဏ္ဍါ၊ ၄၂-ပုဒ်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောအပ်ကုန်၏။ တမ္မိ၊ တတိယနယ္ခ်။ နဋ္ဌာ၊ ၉၀-သော ပုဒ်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ စမ္မိ၊ စတုတ္ထနယ္ခ်။ ရူတာ၊ ၆၉-ပုဒ်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ပေ၊ ပဋ္ဌမနယ္ခ်။ သမာရာ၊ ၂၅-ပုဒ်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဆ၊ ဆဋ္ဌနယ္ခ်။ ဝါ၊ အဋ္ဌကထာ၌ လာသောနည်းဖြင့်။ ဒေဝရာ၊ ၂၄၀-ပုဒ်တို့ကို။ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ဝါ၊ ဋီကာ၌လာသောနည်းဖြင့်။နိမက္ခာ၊ ၂၂၀-သော ပုဒ်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ သမ္မိ၊ သတ္တမနယ္ခ်။ သဂ္ဂါ၊ ၃၇-ပုဒ်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ အဋ္ဌ၊ အဋ္ဌမနယ္ခ်။ ဝိရာဂါ၊ ၃၂၄-ပုဒ်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။

နဝ၊ နဝမနယ္ခ်။ အရိယာ၊ ၁၂၀-သော ပုဒ်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဒသာ-ဒီသု၊ဒသမနယ အစရှိသည်တို့ခ်ီ။ ဝါ၊ ဒသမနယ, ကောဒသမနယ, ဒွါဒသမနယ တို့ခ်ီ။ကမာ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ဆ စ နဝေသ္ဝ၀ ဆဋ္ဌနယ, စတုတ္ထနယ, နဝမနယ တို့ခ်ီ၌ကဲ့သို့။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တေ၊ တေရသမနယ္ခ်။ နဂ္ဂိယာ၊ ၁၃၀-သောပုဒ်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ သြ၊ သြသာနနယ္ခ်။ ဝါ၊ အဆုံးဖြစ်သော စုဒ္ဒသမနယ္ခ်။ ဘက္ခိလာ၊ ၃၂၄-ပုဒ်တို့ကို။ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ သမ္ပဟာ ပန၊ ပဌမနယ္ခ် ဟောတော်မူအပ်သော ပုဒ်အပေါင်းတို့သည်ကား။ ကောသလာ၊ ၃၇၁-ပုဒ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

"ပဋ္ဌဝီသာဒိကေန ပဒသတေန" ဟူ၍ရှင်း,
"ဆသဋ္ဌိတိက ပဒါနိ၊ ဒွေ စ ဒုကပဒသတာနိ" ဟူ၍ရှင်းလာသော အဋ္ဌကထာ (၂) ပါဠိနှင့်,
"သမ္ပဟာ ပန ကောသလာ" ဟု ဆိုအပ်သော စကားသည် မည်ဟူ၏ဟုဆို။

အဋ္ဌကထာ၌—

ဥပပတ္တိ ဘဝ စသော ဆယ်ပါးသော ဘဝကို ကမ္မဘဝ၌ သွင်း၍၊ ဇရာနှင့် မရဏကိုလည်း တပုဒ်တည်း ပြု၍ သောက, ပရိဒေဝ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာသ ဟု ဆိုအပ်သော ငါးပါးကိုလည်း ဇရာ မရဏ၌ သွင်းပြီး ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ၁၂-ပဒသာ ယူသည်။

သတိပဋ္ဌာန် အစ မဂ္ဂင် အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့ကိုလည်း သခ်္ခ၊ ရှိသည့် အတိုင်း ရေတွက်၍ ယူသည်။

ဤ "ကောသလာ" ဟူထု၌ကား—

ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပါဠိတော်ရှိသည့်အတိုင်း ဘေဒ ၂၇-ပါးကို ယူ၍ သတိ-ပဋ္ဌာန်အစ မဂ္ဂင်အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့ကိုလည်း ပါဠိတော် လာရှိသည့်အတိုင်း တပါးစီသာယူပြီး ပဌမနယ္ခ် ဟောရသော ပုဒ်အမြင်ကိုသာ သောတုဇန တို့အား မှတ်လွယ်စေခြင်းငှါ ရေတွက်ရကား ၎င်းနှစ်ရပ်တို့သည် ညီညွတ်လှတော့သည်။

http://www.dhammadownload.com

ထို ၂-ဂါထာကို နှုတ်တက် လေ့ကျက်ဆောင်ရွက်ကြလေ၊အမျိုးကောင်းသားတို့။
ပဌမနယ နိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ပိဋ္ဌကသင်္ချာယူနည်း

ဒုမ္မိ ရဏ္ဍါ ဂါထာ၌ အနက်ပေး လယ်ကူစေရန် "အက္ခရသင်္ချာ" သို့မဟုတ် "ပိဋ္ဌကသင်္ချာ" နည်းဖြင့် "ဂဏန်း" ကောက်ယူပုံကို အလျဉ်းသင့်၍ ထည့်သွင်းပြဦးအုံ့။

ကာဒီ, ဋ္ဌာဒီ, ယကာရာဒီ၊ နဝ သင်္ချာ ပကာသိတာ။
ပဋ္ဌ သင်္ချာ ပကာရာဒီ၊ သုညာ နာမ သရာ ညနာ။

ဆန်းဋ္ဌိကာမျှား

က, မှစ၍ ဈ, အထိ အက္ခရာ ၉-လုံးကို အစဉ်အတိုင်း ၁-၂-၃-၄-၅-၆-၇-၈-၉-ဟု မှတ်ပါ။

ဋ, မှစ၍ ဓ, အထိ အက္ခရာ ၉-လုံးကိုလည်း အစဉ်အတိုင်း ၁-၂-၃-၄-၅-၆-၇-၈-၉-ဟု မှတ်ပါ။

ယ-ရ-လ-ဝ-ယှ-ယှရ်-သ-ဟ-ဠ-အက္ခရာ ၉-လုံးကိုလည်း အစဉ်အတိုင်း ၁-၂-၃-၄-၅-၆-၇-၈-၉-ဟု မှတ်ပါ။

(ယှ-ယှရ်-ဟု သက္ကဋ္ဌအက္ခရာ ၂-လုံး ထည့်၍ ယူသည်)
ပ-ဖ-ဗ-ဘ-မ-အက္ခရာ ၅-လုံးကိုလည်း အစဉ်အတိုင်း ၁-၂-၃-၄-၅-ဟု မှတ်ပါ။
သရ ၈-လုံးနှင့် ဉ-အက္ခရာ နှ-အက္ခရာတို့ကိုလည်း သုည (၀) ဟူ၍ မှတ်ပါ။

မှတ်လွယ်ရန် ဇယား

၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉
က	ခ	ဂ	ဃ	င	စ	ဆ	ဇ	ဈ
ဋ	ဌ	ဍ	ဎ	ဏ	တ	ထ	ဒ	ဓ
ယ	ရ	လ	ဝ	ယှ	ယှရ်	သ	ဟ	ဠ
ပ	ဖ	ဗ	ဘ	မ	ဆရ (၈)လုံး ဉ-နှ ကို သုညဟူ၍မှတ်ပါ			

http://www.dhammadownload.com

ပဋ္ဌ ဝိသာဓိကေန ပဒသတေန

အရ..... ယူပုံ

ခန္ဓာ	၅
အာယတန	၁၂
ဓာတ်	၁၈
သစ္စာ	၄
ဣန္ဒြေ	၂၂
ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်	၁၂
သတိပဋ္ဌာန်	၄
သမ္မပ္ပဓာန်	၄
ဣဒ္ဓိပါဒ်	၄
စျာန်	၄
အပ္ပမညာ	၄
ဣန္ဒြေ	၅
ဗိုလ်	၅
ဗောဇ္ဈင်	၇
မဂ္ဂင်	၈
ဖဿသတ္တက	၇
ပေါင်း....	၁၂၅

မှတ်ချက်

ပဋ္ဌကွန္ဓာ ။ ပ ။ မနသိကာရောတိ အယံ ပဋ္ဌဝိ-သာဓိကေန ပဒသတေန နိက္ခိတ္တာ **အဗ္ဗန္ဓရ မာတိကာ** နာမ။

သဗ္ဗာပိ ဓမ္မသင်္ဂဏီ ဓာတုကထာယ မာတိကာတိ အယံ ဆသင်္ဂတိကပဒါနိ ဒွေ စ ဒုကပဒသတာနိ သမ်ခိပိတ္တာ နိက္ခိတ္တာ **ဗာဟိရမာတိကာ** နာမ ဟူသော **အဋ္ဌကထာ** နည်းအရ (၃၉၁) ပုဒ်,

သမ္ပဟာ ပန ကောသလာ ဟူသော ပါဠိတော် နည်းအရ (၃၇၁) ပုဒ်

ၛင်းနည်း ၂-ပါးတို့၏ အယူကို သိလွယ်စေခြင်းငှါ ပဌမနယအပြီးတွင် ဇယားဖြင့် ထည့်သွင်း၍ ပြလိုက်သည်။

နည်း ၂-ပါး အထူး

ပါဠိတော်နည်းသည် ဟောပုဒ်ကိုပြသော နည်းဖြစ်၏။

အဋ္ဌကထာနည်းသည် ဟောပုဒ်ကိုပြသော နည်းမဟုတ်၊ သရုပ်သရဲ့ကမ္ဘာ ကိုသာ ပြသော နည်းဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ကောသလာအရ ယူပုံ

အမည်	အရေအတွက်
ခန္ဓာ	၅
အာယတန	၁၂
ဓာတ်	၁၈
သစ္စာ	၄
ဗာဝီသတိန္ဒြေ	၂၂
ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်	၂၈
သတိပဋ္ဌာန်	၁
သမ္မပ္ပဓာန်	၁
ဣဒ္ဓိပါဒ်	၁
စျာန်	၁
အပ္ပမညာ	၁
ပဋိန္ဒြေ	၁
ပဋ္ဌာန	၁
သတ္တဘေဒ၏	၁
အရိယအဋ္ဌင်္ဂိကမဂ္ဂ	၁
ဖဿသတ္တကရာသီ	၂
တိက်ပုဒ်	၆၆
ဒုက်ပုဒ်	၂၀၀
ပေါင်း	၃၂၁

အဌကထာပါဠိအရ ယူပုံ

အမည်	အရေအတွက်
ခန္ဓာ	၅
အာယတန	၁၂
ဓာတ်	၁၈
သစ္စာ	၄
ဗာဝီသတိန္ဒြေ	၂၂
ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်	၁၂
သတိပဋ္ဌာန်	၄
သမ္မပ္ပဓာန်	၄
ဣဒ္ဓိပါဒ်	၄
စျာန်	၄
အပ္ပမညာ	၄
ပဋိန္ဒြေ	၅
ပဋ္ဌာန	၅
သတ္တဘေဒ၏	၂
အရိယအဋ္ဌင်္ဂိကမဂ္ဂ	၈
ဖဿသတ္တကရာသီ	၂
တိက်ပုဒ်	၆၆
ဒုက်ပုဒ်	၂၀၀
ပေါင်း	၃၉၁

http://www.dhammadownload.com

ဒုတိယနယ၌ အကျဉ်းဥဒါန်းစဉ် ဂါထာကား—

ဒသာယတနာ သတ္တရသ ဓာတုယော၊
သတ္တိန္ဒြိယာ အသညာဘဝေါ ကေဝေါကာရဘဝေါ။
ပရိဒေဝေါ သနိဒဿနသပ္ပဋိဃံ၊
အနိဒဿနံ ပုနဒေဝ သပ္ပဋိဃံ ဥပါဒါတိ။

ဒသ၊ ၁၀-ပါးကုန်သော။ အာယတနာ. စ၊ သြဠာရိကာယတနတို့ဝင်း။ သတ္တရသ၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော စ၊ သြဠာရိကဓာတ်, သတ္တဝိညာဏဓာတ်တို့ဝင်း။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာ စ၊ ရူပ်ဣန္ဒြေတို့ဝင်း။ အသညာဘဝေါ စ၊ အသညာဘဝဝင်း။ ကေဝေါကာရဘဝေါ စ၊ ကေဝေါကာရဘဝဝင်း။ ပရိ-ဒေဝေါ စ၊ ပရိဒေဝဝင်း။ သနိဒဿနသပ္ပဋိဃဉ္စ၊ သနိဒဿနသပ္ပဋိဃဝင်း။ အနိဒဿနဉ္စ၊ အနိဒဿနဝင်း။ ပုနဒေဝ၊ သနိဒဿနဝင်း။ သပ္ပဋိဃဉ္စ၊ သပ္ပဋိဃ ဝင်း။ ဥပါဒါ၊ ဥပါဒါဓမ္မဝင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဟောနိ၊ ဤ ၄၂-ပုဒ်တို့ကို။ ဣမသ္မိံ ဝါရေ၊ ဤ ဒုတိယနယဝါရ၌။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ် ကုန်၏။

ဒုတိယနယ၌ —

စ၊ ဖော၊ စ၊ ဣ၊ အ၊ အ၊ သ၊ ဥ။

ဤ အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်ကို သိအပ်၏။

စ ကား—၂၆-ပါးတည်း၊ ၂၆-ပါး ဟူသော်ကား—
ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနကြဉ်သော သြဠာရိကာယတန ၉-ပါး၊
ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်ကြဉ်သော သြဠာရိကဓာတ် ၉-ပါး၊
ပသာဒိန္ဒြေ ၅-ပါး၊
ပရိဒေဝ ၁-ပါး၊
သနိဒဿနသပ္ပဋိဃ ၁-ပါး၊
သနိဒဿန ၁-ပါး၊ ဤ ၂၆-ပါးတည်း။

ဖော ကား— ၂-ပါးတည်း၊ ၂-ပါး ဟူသော်ကား —
ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန, ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် ဤ ၂-ပါးတည်း။

စ ကား—၇-ပါးတည်း၊ ၇-ပါး ဟူသော်ကား—
သတ္တဝိညာဏဓာတ် ဤ ၇-ပါးတည်း။

ဣ ကား—၂-ပါးတည်း၊ ၂-ပါး ဟူသော်ကား—
ဣတ္ထိန္ဒြေ, ပုရိသိန္ဒြေ ဤ ၂-ပါးတည်း။

အ ကား—၂-ပါးတည်း၊ ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

၁-ပုနရေဝ (ဣ)။

http://www.dhammadownload.com

အသညာဘဝ, ဧကဝေါကာရဘဝ ဤ ၂-ပါးတည်း။
အ ကား –အနိဒဿနသပ္ပဋိဃ ဤ ၁-ပါးသာတည်း။
သ ကား –သပ္ပဋိဃ ၁-ပါးသာတည်း။
ဥ ကား –ဥပါဒါ ၁-ပါးသာတည်း။

၂-ဒုတိယနယနိဒ္ဒေသ

၁၇၁။ ပဌမနယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ ဒုတိယနယ-နိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ဤ ဒုတိယနယ၌ ခန္ဓာတူ၊ အာယတနကွဲ, ဓာတ်ကွဲ။ တနည်းလည်း—
ခန္ဓာ, အာယတနတူ, ဓာတ်ကွဲတရားတို့ကို ဟောတော်မူ၏။

ထို ဒုတိယနယနိဒ္ဒေသသည်လည်း အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသ, ဗာဟိရမာတိ-ကာနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသသည်လည်း အာယတနနိဒ္ဒေသ, ဓာတုနိဒ္ဒေသ, ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၄-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် အာယတနနိဒ္ဒေသကို ..... ၏။

ထို အာယတနနိဒ္ဒေသသည်လည်း စက္ခာယတနနိဒ္ဒေသ, သောတာယတန-နိဒ္ဒေသ ။ ပ ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၁၀-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် စက္ခာယတနနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား —

စက္ခာယတနေန ယေ ဓမ္မာ ခန္ဓသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ အာယတနသင်္ဂ-ဟေန အသင်္ဂဟိတာ ဓာတုသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ၊ တေ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတာ၊ တေ ဓမ္မာ စတူဟိ ခန္ဓေဟိ ဒွိဟာယတနေဟိ အဋ္ဌဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတာ ဟူသည်တည်း။

အကျဉ်းဆောင်ပုံ၏အတွင်း၌ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ဝင်လေပြီ ဖြစ်သော ကြောင့် ဆောင်ပုံမျှကိုသာ ရေးသား၍ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ညွှန်ပေအုံ့။

စက္ခာယတနေန၊ စက္ခာယတနသည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် စက္ခာယတန ကြောင့်သော ရူပ, သဒ္ဒါဝိသ တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာ ဟူသော ရေတွက် ခြင်းဖြင့်။ ဝါ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၏ အဖြစ် ဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ကြောင်းဖြင့်။ သင်္ဂ-ဟိတာ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ စက္ခာယတနဟူသော ရေ

http://www.dhammadownload.com

တွက်ခြင်းဖြင့်။ ဝါ၊ စက္ခာယတန ၏ အဖြစ် ဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ကြောင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ မရေတွက်အပ်ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ စက္ခုဓာတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ ဝါ၊ စက္ခုဓာတ်၏ အဖြစ် ဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ကြောင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ မရေတွက်အပ်ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ ထို စက္ခာယတနကြဉ်သော ရူပ် သတ္တဝီသ တို့ကို။ စတူဟိ၊ ၄ ပါးကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာ တို့ဖြင့်။ ဒ္ဝီဟိ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ စက္ခာယတန, မနာယတနတို့ဖြင့်။ အဋ္ဌဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ စက္ခုဓာတ်, သတ္တဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ မရေတွက်အပ်ကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

စက္ခာယတနနိဒ္ဒေသကို.....၌ သောတာယတနနိဒ္ဒေသကို ....၏၊ ....ကား -- သောတာယတနေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဤ သောတာယတနနိဒ္ဒေသ, ဃာနာယတနနိဒ္ဒေသ, ဇိဝှါယတနနိဒ္ဒေသ, ကာယာယတနနိဒ္ဒေသ, ရူပါယတနနိဒ္ဒေသ, သဒ္ဒါယတနနိဒ္ဒေသ, ဂန္ဓာယတနနိဒ္ဒေသ, ရသာယတနနိဒ္ဒေသတို့၌ စက္ခာယတနနည်း တူပြီ၊ စက္ခာယတနကိုကြဉ်၍ ရူပ် သတ္တဝီသ ဆိုသကဲ့သို့ သောတာယတန အစရှိသည်တို့၌ ပုဒ်ရင်း ၁-ခု ၁-ခုကို ကြဉ်၍ ရူပ် သတ္တဝီသ ဆိုသည်သာ ထူးသည်။

ရသာယတနနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနနိဒ္ဒေသကို.....၏၊....ကား— **ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနေန** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ပထဝီ, တေဇော, ဝါယော ဟုဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကြဉ်သော ရူပ် ပဋ္ဌဝီသတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ ထို ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနကြဉ်သော ရူပ် ပဋ္ဌဝီသတို့ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒ္ဝီဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယာတန, မနာယာတနတို့ဖြင့်။ အဋ္ဌဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်, သတ္တဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ မရေတွက်အပ်ကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အာယတနနိဒ္ဒေသကို....၌ **ဓာတုနိဒ္ဒေသ**ကို.....၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း စက္ခုဓာတုနိဒ္ဒေသ, သောတဓာတုနိဒ္ဒေသ ။ပ ။ မနောဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် **၁၇-ပါး** အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် စက္ခုဓာတုနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊

http://www.dhammadownload.com

ဟောဟန်ကား— စက္ခုဓာတုယာ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

စက္ခုဓာတုယာ၊ စက္ခုဓာတ်သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် စက္ခုဓာတ်ကြဉ်သော ရူပ် သတ္တဝိသတ္တိကို။

စက္ခုဓာတ်အစ ရသဓာတ်အဆုံး ဤပုဒ်အပေါင်းသည် စက္ခာယတန အစရှိသည်နှင့် တူ၏။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်သည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနနှင့် တူ၏။

၁၇၂။ ထိုနောင် စက္ခုဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား— **စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ကြဉ်သော ဆ ဝိညာဏဓာတ်တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ဝိညာ-ဏက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ မနာယတန ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ အပ်ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ ထို စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ကြဉ်သော ဆ ဝိညာဏဓာတ်တို့ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ, ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, သင်္ခါ-ရက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဧကာဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာ-ယတန ၁၀-ပါး ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ ဒ္ဝါဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဋ္ဌာ-ရိကဓာတ် ၁၀-ပါး စက္ခုဝိညာဏဓာတ်, ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သောတဝိညာဏဓာတ် ။ပ။ မနောဝိညာဏဓာတ် ဤ ၆-ပါးတို့မှာ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်နှင့် တူ၏။ စက္ခုကို နုတ်၍ သောတကိုသွင်း၊ သောတ ကို နုတ်၍ ဃာနကိုသွင်းခြင်း အစရှိသည်မျှသာ ထူးသည်။

၁၇၃။ ဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၌ **ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို**.....၏၊ ထို ဣန္ဒြိယ နိဒ္ဒေသသည်လည်း စက္ခုန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ, သောတိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ, ဃာနိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ, ဇိဝှိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ, ကာယိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ, ဣတ္ထိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ, ပုရိသိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၇-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင်—

စက္ခုန္ဒြေ ။ပ။ ကာယိန္ဒြေတို့သည် စက္ခာယတန အစရှိသည်နှင့် တူ၏။

ထိုနောင် ဣတ္ထိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား—**ဣတ္ထိန္ဒြိ-ယေန** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဣတ္ထိန္ဒြိယေန၊ ဣတ္ထိန္ဒြေသည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သြဋ္ဌာရိကရူပ် ဒ္ဝါဒသတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ အပ်ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

http://www.dhammadownload.com

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမကွန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒွီဟိ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ မနာယတန, ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ အဋ္ဌဟိ၊ ၈-ပါးကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်, ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ခါ-တာ၊ ကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (ပုရိသိန္ဒြေသည် ဣတ္ထိ-န္ဒြေနှင့် တူ၏)။

၁၇၄။ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၌ **ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသကို**.....၏၊ ထို ပဋ္ဌိစ္စ-သမုပ္ပါဒ နိဒ္ဒေသသည်လည်း အသညာဘဝနိဒ္ဒေသ, ဧကဝေါကာရဘဝနိဒ္ဒေသ, ပရိဒေဝနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အသညာဘဝနိဒ္ဒေသကို.... ၏၊.... ကား—**အသညာဘဝေန** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

အသညာဘဝေန၊ အသညာဘဝသည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ရူပါရုံကြဉ်သော သြဠာရိကရူပ် ဧကာဒသတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ခေန၊ ရူပကွန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ခါတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ခေန၊ ရူပါယတန, ဓမ္မာ-ယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ခါတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ခေန၊ ရူပဓာတ်, ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ခါတာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမကွန္ဓာတို့ဖြင့်။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ ရူပါယတန, မနာယတန, ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ နဝဟိ၊ ၉-ပါးကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ရူပဓာတ်, သတ္တဝိညာဏဓာတ်, ဓမ္မဓာတ်တို့ ဖြင့်။ အသင်္ခါတာ၊ ကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဧကဝေါကာရဘဝသည် အသညာဘဝနှင့် တူ၏၊ ပရိဒေဝသည် သဒ္ဒါ-ယတနနှင့် တူ၏။

၁၇၅။ အဗ္ဗဏ္ဏရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဗာ-ဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏၊ ထို ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသသည် လည်း တိကမာတိကာနိဒ္ဒေသ, ဒုကမာတိကာနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြား ရှိ၏၊ ထိုတွင် တိကမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း သနိဒဿနသပ္ပဋိဃနိဒ္ဒေသ, အနိဒဿနသပ္ပဋိဃနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင်— (သနိဒဿနသပ္ပဋိဃနိဒ္ဒေသသည် ပရိဒေဝနှင့် တူ၏)။

၁၇၆။ သနိဒဿနသပ္ပဋိဃနိဒ္ဒေသကို..... ၌ အနိဒဿနသပ္ပဋိဃနိဒ္ဒေသ ကို.....၏၊ .. ကား—**အနိဒဿနသပ္ပဋိဃေဟိ ဓမ္မေဟိ** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည် တည်း။

အနိဒဿနသပ္ပဋိဃေဟိ၊ မြင်ခြင်းကားမရှိ ထိပါးခြင်းနှင့်သာ တကွဖြစ် ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ ရူပါရုံကြဉ်သော သြဠာရိကရူပ် ဧကာဒသတို့သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ရူပါရုံ, သုခုမရူပ် သောဠသတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ခေန၊ ရူပကွန္ဓာ

http://www.dhammadownload.com

ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ရူပါယတနကြဉ်သော သြဠာရိကာယတန ၉-ပါးဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ရူပဓာတ်ကြဉ်သော သြဠာရိကဓာတ် ၉-ပါးဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ ရူပါယတန ကြဉ်သော သြဠာရိကာယတန ၉-ပါး, မနာယတနတို့ဖြင့်။ သောဠသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ရူပ-ဓာတ်ကြဉ်သော သြဠာရိကဓာတ် ၉-ပါး, သတ္တဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂ-ဟိတာ၊ ကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၁၇၇။ တိကမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဒုက-မာတိကာနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏၊ ထို။ပ။ သည်လည်း သနိဒဿနနိဒ္ဒေသ, သပ္ပဋိဃနိဒ္ဒေသ, ဥပါဒါဓမ္မနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင်— (သနိဒဿနနိဒ္ဒေသသည် ပရိဒေဝနှင့် တူ၏)။

၁၇၈။ သနိဒဿနနိဒ္ဒေသကို.....၌ သပ္ပဋိဃနိဒ္ဒေသကို.....၏၊....ကား— **သပ္ပဋိဃေဟိ ဓမ္မေဟိ** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

သပ္ပဋိဃေဟိ၊ ထိပါးခြင်းနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ သြဠာရိကရူပ် ဒွါဒသတို့သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်သုခုမရူပ်သောဠသတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂ-ဟေန၊ သြဠာရိကာယတန ၁၀-ပါးဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ သြဠာရိကဓာတ် ၁၀-ပါးဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဠာရိကာယတန ၁၀-ပါး, မနာယတနတို့ဖြင့်။ သတ္တရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဠာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး, သတ္တဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ မရေတွက်အပ်ကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သပ္ပဋိဃနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဥပါဒါဓမ္မနိဒ္ဒေသကို.....၏၊....ကား—**ဥပါဒါ-ဓမ္မေဟိ** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဥပါဒါဓမ္မေဟိ၊ မဟာဘူတ် ၄-ပါးကို စွဲ၍ ဖြစ်ကုန်သော ဥပါဒါရူပ် စတု-ဝီသတို့သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ပထဝီ, တေဇော, ဝါယောဟု ဆိုအပ်သော မဟာဘူတ် ၃-ပါးတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ-

http://www.dhammadownload.com

ယတနကြဉ်သော သြဠာရိကာယတန ၉-ပါး ဓမ္မာယတနဟူသော ရေတွက်-ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ခါတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ခေန၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်ကြဉ်သော သြဠာရိကဓာတ် ၉-ပါး, ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ခါတာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမကွန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဧကာဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနကြဉ်သော သြဠာရိကာယတန ၉-ပါး မနာယတန, ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ သတ္တရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်ကြဉ်သော သြဠာရိကဓာတ် ၉-ပါး, သတ္တ-ဝိညာဏဓာတ်, ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ခါတာ၊ မရေတွက်အပ်ကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၏။

ဒုတိယနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

တတိယနယနိဒ္ဒေသ၌ အကျဉ်းဥဒါန်းစဉ် ဂါထာကား—

တယော ခန္ဓာ တထာ သစ္စာ၊ ဣန္ဒြိယာနိ စ သောဠသ။
ပဒါနိ ပစ္စယာကာရေ၊ စုဒ္ဒသူပရိ စုဒ္ဒသ။
သမတိံသ ပဒါ ဟောန္တိ၊ ဂေါစ္ဆကေသု ဒသသ္ဌဝ။
ဒုဝေ စူဠန္တရဒုကာ၊ အဋ္ဌ ဟောန္တိ မဟန္တရာတိ။

တယော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ စေတသိက်ခန္ဓာတို့သည်ရင်း။ တထာ၊ထိုအတူ။ သစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ, နိရောဓသစ္စာ, မဂ္ဂသစ္စာတို့သည်ရင်း။ သောဠသ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိစ၊ ပသာဒိန္ဒြေ,မနိန္ဒြေ ကြဉ်သော ဣန္ဒြေတို့သည်ရင်း။ ပစ္စယာ-ကာရေ၊ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌။ စုဒ္ဒသ၊ ၁၄-ပါးကုန်သော။ ပဒါနိ၊ အဝိဇ္ဇာ,သင်္ခါရ, ဝိညာ, ဝေဒနာ, တဏှာ,ဥပါဒါန်, ကမ္မဘဝ, ဇာတိ, ဇရာ, မရဏ, သောက, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာသပုဒ်တို့သည်ရင်း။ ဥပရိ၊ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှ အထက်၌။ စုဒ္ဒသ၊ ၁၄-ပါးကုန်သော။ ပဒါနိ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ, စိတ္တ ဣ၏ ၂-ပုဒ်သည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော ပုဒ်တို့သည်ရင်း။

ဒသသု၊ ကုန်သော။ ဂေါစ္ဆကေသု၊ ဂေါစ္ဆကတို့၌။ သမတိံသ၊ အမျှ ၃၀-ကုန်သော။ ပဒါ၊ ဟရားကိုယ်သာ ရကောင်းသော ပုဒ်တို့သည်ရင်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အထ၊ ထိုမျှ။ ဝါ၊ ထိုမှတပါး။ စူဠန္တရဒုကာ၊ စူဠန္တရဒုက်မှ။ ဒုဝေ၊ အပွစ္စယ, အသခ်ံတ ၂-ပုဒ်တို့သည်ရင်း။ မဟန္တရာ၊ မဟန္တရဒုက်မှ။ အဋ္ဌ၊ ကုန်

---

http://www.dhammadownload.com

သော။ ပဒါ၊ စေတသိက်ကိုသာ ရကောင်းသောပုဒ်, စေတသိက်နှင့်တကွ ဝိညတ်ဒွေကို ရသောပုဒ်တို့သည်ရင်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တောနိ နဝုတိပဒါနိ၊ ဤ ၉၀-သောပုဒ်တို့ကို။ ဣမသ္မိ ဝါရေ၊ ဤတတိယနယနိဒ္ဒေသဝါရ၌။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။

တတိယနယနိဒ္ဒေသ၌—

ဝေ၊ သဉ်၊ သင်၊ နိ၊ ဣ၊ ဇီ၊ ဗျာ၊ စေ၊ ဓိ။

ဤ ၉-ခုသော အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်ကိုလည်း သိအပ်၏။

ဝေ ကား—ဘ-ပါးတည်း၊ ဘ-ပါးဟူသော်ကား —

ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ၁-ပါး၊
ဝေဒနိန္ဒြေ ၅-ပါး၊
ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ, သောက, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ၄-ပါး၊
ဖဿသတ္တကရာသိ၌ ဝေဒနာ ၁-ပါး— ဤ ဘ-ပါးတို့တည်း။

သဉ် ကား— ၂-ပါးတည်း၊ ၂-ပါးဟူသော်ကား —

သညာက္ခန္ဓာ တပါး၊
ဖဿသတ္တကရာသိ၌ သညာ တပါး— ဤ ၂-ပါးတည်း။

သင် ကား — ၅၉-ပါးတည်း၊ ၅၉-ပါး ဟူသော်ကား —

သခ်ါရက္ခန္ဓာ တပါး၊
သမုဒယ,မဂ္ဂသစ္စာ ၂-ပါး၊
သဒ္ဓိန္ဒြေ, ဝီရိယိန္ဒြေ, သတိန္ဒြေ, သမာဓိန္ဒြေ, ပညိန္ဒြေ, အနညာတ-ညဿာမိတိန္ဒြေ, အညိန္ဒြေ, အညာတာဝိန္ဒြေ အားဖြင့် ၇-ပါး၊
အဝိဇ္ဇာ, သခ်ါရ, ဖဿ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ကမ္မဘဝ, ဥပါယာသ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ၇-ပါး၊
သတိပဋ္ဌာန်, သမ္မပ္ပဓာန်, အပ္ပမညာ, ဈာန်, ဗိုလ်, ဗောဇ္ဈင်, မဂ္ဂင်, ဖဿ, စေတနာ အဓိမောက္ခ, မနသိကာရ အထက်၌ ဘ-ပါး၊
ဂေါစ္ဆကဋ္ဌ တရားကိုယ်သာ ရကောင်းသောပုဒ် ၃၀-အားဖြင့် ၅၉-ပါး ဖြစ်သတည်း။

နိ ကား — ၃-ပါးတည်း၊ ၃-ပါး ဟူသော်ကား —

နိရောဓသစ္စာ၊
စိုဋ္ဌန်ရဒုက်၌ အပ္ပစ္စယ, အသခ်တ ၂-ပါး ဤ ၃-ပါးတို့တည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဣ ကား – ၂-ပါးတည်း၊ ၂-ပါး ဟူသော်ကား —
ဣတ္ထိန္ဒြေ, ပုရိသိန္ဒြေတို့တည်း။

ဇီ ကား – ၄-ပါးတည်း၊ ၄-ပါး ဟူသော်ကား —
ဇီဝိတိန္ဒြေ တပါး၊
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ဇာတိ, ဇရာ, မရဏ ၃-ပါး ဤ ၄-ပါးတည်း။
ဗျာ ကား— ဗျာနေ တပါးသာတည်း။

စေ ကား—ဖ-ပါးတည်း၊ ဖ-ပါး ဟူသော်ကား—
စေတသိက, စိတ္တသမ္ပယုတ္တ, စိတ္တသံသဋ္ဌ, စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာန,
စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနသဟဘု, စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာနုပရိဝတ္တိ
အားဖြင့် ဖ-ပါးတို့တည်း။

စိ ကား— ၂-ပါးတည်း၊ ၂-ပါး ဟူသော်ကား—
စိတ္တသဟဘု, စိတ္တာနုပရိဝတ္တိ ဤ ၂-ပါးတို့တည်း။

ဤ တတိယနယ၌ ခန္ဓာကဲ့၊ အာယတနတူ ဓာတ်တူ တရားကို ဟော
တော်မူ၏။

၃-တတိယနယနိဒ္ဒေသ

၁၇၉။ ဒုတိယနယနိဒ္ဒေသကို.....၌ **တတိယနယနိဒ္ဒေသ**ကို.....၏၊ ထို
။ပ။ သည်လည်း အဘ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသ, ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသအားဖြင့်
၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် အဘ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာဟောတော်
မူ၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသ, ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသအားဖြင့်
၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ.....၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓနိဒ္ဒေသ, သစ္စနိဒ္ဒေသ, ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ-
နိဒ္ဒေသ, သတိပဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသ, သမ္မပ္ပဓာနနိဒ္ဒေသ, ဗျာနနိဒ္ဒေသ, အပ္ပမညာ-
နိဒ္ဒေသ, ပဋိပဒိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ, ဗလနိဒ္ဒေသ, ဗောဇ္ဈင်နိဒ္ဒေသ, မဂ္ဂင်နိဒ္ဒေသအားဖြင့်
၁၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ဝေဒနာကွန္ဓနိဒ္ဒေသ, သညာကွန္ဓနိဒ္ဒေသ, သင်္ခါရကွန္ဓ-
နိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ဝေဒနာကွန္ဓနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ
ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား—

http://www.dhammadownload.com

ဝေဒနာကွန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ ခန္ဓသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ အာယတန သင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ ဓာတုသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ။ တေ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတာ၊ တေ ဓမ္မာ အသခ်တံ ခန္ဓတော ဌပေတ္ဝာ တီဟိ ခန္ဓေဟိ ဧကေနာယတနေန ဧကာယ ဓာတုယာ သင်္ဂဟိတာ ဟူသည်တည်း။

အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်၏ အတွင်း၌ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ဝင်လေ့ပြီ ဖြစ်သောကြောင့် ဆောင်ပုဒ်မျှကိုသာ ရေးပေအုံ့။

ဝေဒနာကွန္ဓေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သညာ, သခ်ါရ, သုခုမရူပ်, နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ဝေဒနာကွန္ဓာ ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ ထို သညာ,သခ်ါရ,သုခုမရူပ်,နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ အသခ်တံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ခန္ဓတော၊ ခန္ဓာဟူသောအရေအတွက်မှ။ ဌပေတ္ဝာ၊ ထား၍။ ဝါ၊ လွှတ်၍။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပကွန္ဓာ, သညာကွန္ဓာ, သခ်ါရကွန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ ကုန်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊၏။

ဝေဒနာကွန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....၌ သညာကွန္ဓနိဒ္ဒေသကို..... ၏၊ ....ကား— **သညာကွန္ဓေန** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

သညာကွန္ဓေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဝေဒနာ, သခ်ါရ, သုခုမရူပ်, နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ သညာကွန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိ-တာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ ထို ဝေဒနာ, သခ်ါရ, သုခုမရူပ်, နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ အသခ်တံ၊ ကို။ ခန္ဓတော၊ မှ။ ဌပေတ္ဝာ၊ ၍။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပကွန္ဓာ,ဝေဒနာ-ကွန္ဓာ, သခ်ါရကွန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သညာကွန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....၌ သခ်ါရကွန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....၏၊....ကား—**သခ်ါ-ရကွန္ဓေန** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

http://www.dhammadownload.com

သခ်ါရက္ခန္ဓေန၊ သည်။ ဟေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဝေဒနာ, သညာ, သုခုမရူပ်, နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ သခ်ါရက္ခန္ဓာဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတန ဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အသင်္ခတံ၊ ကို။ ခန္ဓတော၊ မှ။ ဌပေတွာ၊ ၍။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ, ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မ-ဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ခန္ဓနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....၌ **သစ္စနိဒ္ဒေသ**ကို.....၏၊ ထို။ပ။ သည်လည်း သမုဒယ-သစ္စနိဒ္ဒေသ, နိရောဓသစ္စနိဒ္ဒေသ, မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၃-ပါးအပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၏၊....ကား—သမုဒယသစ္စေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

သမုဒယသစ္စေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဝေဒနာ, သညာ, သုခုမရူပ်, နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ (သခ်ါရက္ခန္ဓာနှင့် တူပြီ)။

၁၈၀။ သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၌ နိရောဓသစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၏၊ .....ကား—**နိရောဓသစ္စေန** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

နိရောဓသစ္စေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဝေဒနာ, သညာ, သခ်ါရ, သုခုမရူပ်တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ခန္ဓာဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတနဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ, ဝေဒ-နာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, သခ်ါရက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်၊ ဟောတိ၊ ၏။

ထိုနောင် မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ (ထို မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသသည် သမုဒယနှင့်တူ၏)။

သစ္စနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

၁၀၂။ သဗ္ဗနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ ကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသသည်လည်း ဣတ္ထိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ, ပုရိသိန္ဒြိယ, ဇီဝိတိန္ဒြိယ, သုခိန္ဒြိယ, ဒုက္ခိန္ဒြိယ, သောမနဿိန္ဒြိယ, ဒေါမနဿိန္ဒြိယ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယ, သဒ္ဓိန္ဒြိယ, ဝီရိယိန္ဒြိယ, သတိန္ဒြိယ, သမာဓိန္ဒြိယ, ပညိန္ဒြိယ, အနညတညဿာမီတိန္ဒြိယ, အညိန္ဒြိယ, အညာတာဝိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၁၆-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဣတ္ထိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို....၏။ ....ကား— **ဣတ္ထိန္ဒြိယေန** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဣတ္ထိန္ဒြိယေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတနဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိကာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အသင်္ခတံ၊ ကို။ ခန္ဓတော၊ မှ။ ဌပေတွာ၊ ၍။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ပုရိသိန္ဒြေသည် ဣတ္ထိန္ဒြေနှင့်တူ၏)။

၁၀၃။ ပုရိသိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.... ၌ ဇီဝိတိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏။....ကား— **ဇီဝိတိန္ဒြိယေန** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဇီဝိတိန္ဒြိယေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဝေဒနာ, သညာ, နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂ-ဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတနဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ·ဓမ္မဓာတ်ဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

ဟေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။အသင်္ခတံ၊ ကို။ ခန္ဓတော၊ မှ။ ဌပေတွာ၊ ၍။ ဒ္ဝီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ တို့ဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယ-တနေန၊ ဓမ္မာယကနဖြင့်။ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂ-ဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သုခိန္ဒြေ, ဒုက္ခိန္ဒြေ, သောမနဿိန္ဒြေ, ဒေါမနဿိန္ဒြေ, ဥပေက္ခိန္ဒြေ ဤ ၅-ပါး တို့သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။ သဒ္ဓိန္ဒြေအစ အညာတာဝိန္ဒြေ အဆုံး ဤ ၈-ပါး တို့သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် ဟူ၏။

ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၌ **ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသ** ကို.....၏၊ ထို။ ပ။ သည်လည်း အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသ, သခ်ါရနိဒ္ဒေသ, ဖဿ, ဝေဒနာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ကမ္မဘဝ, ဇာတိ, ဇရာ, မရဏ, သောက, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာသနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၁၄-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသကို.....၏၊ .... ကား— **အဝိဇ္ဇာယ** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဤ အဝိဇ္ဇာ, သခ်ါရ, ဖဿ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ကမ္မဘဝ, ဥပါယာသ တို့သည် သခ်ါရက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏၊ ဝေဒနာ, သောက, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ တို့သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏၊ ဇာတိ, ဇရာ, မရဏတို့သည် ဇီဝိတိန္ဒြေနှင့်တူ၏။

ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသကို ..... ၌ **သတိပဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသ** ကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား—သတိပဋ္ဌာနေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဤ သတိပဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသ, သမ္မပ္ပဓာနနိဒ္ဒေသသည် သခ်ါရက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။

၁၇၃။ သမ္မပ္ပဓာနနိဒ္ဒေသ ကို..... ၌ **ဈာနနိဒ္ဒေသ** ကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား -- **ဈာနေန** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဈာနေန၊ ဈာန်သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သည်ာ, သုခုမရူပ်, နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သခ်ါရက္ခန္ဓာ ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတန ဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အသခ်ံတံ၊ ကို။ ခန္ဓတော၊ မှ။ ဌပေတွာ၊ ၍။ ဒ္ဒီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ တို့ဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ဓမ္မာယတန ဖြင့်။ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၁၇၄။ ဈာနနိဒ္ဒေသကို..... ၌ **အပ္ပမညာနိဒ္ဒေသ** ကို..... ၏၊.... ကား— **အပ္ပမညာယ** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

အပ္ပမညာနိဒ္ဒေသ, ပဋ္ဌိဒ္ဌိယနိဒ္ဒေသ, ဗလနိဒ္ဒေသ, ဗောဇ္ဈင်္ဂနိဒ္ဒေသ တို့သည် သခ်ါရက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။

ခန္ဓာဝိနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသ ကို ဟောတော်မူ၏။ ထို **ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသ** သည်လည်း ဖဿနိဒ္ဒေသ, ဝေဒနာ, သညာ, စေတနာ, **အဓိမောက္ခ, မနသိကာရနိဒ္ဒေသ** အားဖြင့် ၆-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် —

> **ဖဿ, သညာ, စေတနာ, အဓိမောက္ခ, မနသိကာရတို့သည် သခ်ါရက္ခန္ဓာနှင့် ထူ၏။ ဝေဒနာသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။**

ဖဿသတ္တကရာသိ ပြီး၏။

အတ္ထန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ..... ၌ ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ထို ။ ပ ။ သည်လည်း ဒုကမာတိကာနိဒ္ဒေသအားဖြင့် တပါးသာ၊ ဟေတုဒုက, စူဠန္တရဒုက, အာသဝဒုက, သံယောဇနဒုက, ဂန္ထဒုက, ဩဃဒုက, ယောဂဒုက, နီဝရဏဒုက, ပရာမာသဒုက, မဟန္တရဒုက, ဥပါဒါနဒုက, ကိလေသဒုက နိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဟေတုဒုကနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို ဟေတုဒုကနိဒ္ဒေသသည်လည်း ဟေတုနိဒ္ဒေသ, ဟေတုသဟေတုကနိဒ္ဒေသ, ဟေတုဟေတုသမ္ပယုတ္တနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၃-ပါး တို့တွင် ဟေတုနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ဟောဟန်ကား — ဟေတူဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

> **ဟေတု၌ ၃-ပါး၊ အာသဝ၌ ၃-ပါး ။ပ။ ပရာမာသ၌ ၂-ပါး၊ ဥပါဒါန၌ ၃-ပါး၊ ကိလေသ၌ ၄-ပါး** အားဖြင့် ဤသုံးဆယ်သော ပုဒ်အပေါင်းသည် **သခ်ါရက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။ စူဠန္တရဒုက်၌ အပ္ပစ္စယ, အသခ်တ ၂-ပါးသည် နိရောဓသစ္စာနှင့် တူ၏။**

၁�># ။ ပရာမာသဂေါစ္ဆကနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ **မဟန္တရဒုကနိဒ္ဒေသကို** ဟောတော်မူ၏။ ထို ။ပ။ သည်လည်း **စေတသိကနိဒ္ဒေသ, စိတ္တသမ္ပယုတ္တ, စိတ္တသံသဋ္ဌ, စိတ္တသဟဘု, စိတ္တာနုပရိဝတ္တိ, စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာန, စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနသဟဘု, စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာနုပရိဝတ္တိ** အားဖြင့် **၈-ပါး** အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် **စေတသိကနိဒ္ဒေသ**ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား — **စေတသိကေဟိ ဓမ္မေဟိ** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

စေတသိကေဟိ၊ ကုန်သော။ **ဓမ္မေဟိ**၊ တို့သည်။ **ယေ ဓမ္မာ**၊ အကြင် **သုခုမရူပ်, နိဗ္ဗာန်**တို့ကို။ **ခန္ဓသင်္ခေါ**၊ **ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, သခ်ါ-ရက္ခန္ဓာဟူသော** ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ **အသင်္ခေါ**တာ၊ ကုန်။ **အာယတနသင်္ခေါ**၊

http://www.dhammadownload.com

ဓမ္မာယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

ဂ၊ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အသင်္ခတံ၊ ကို။ ခန္ဓကေ၊ မှ။ ဌပေတွာ၊ ၍။ ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ အပ်ကုန်၏။ ဤတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (စိတ္တသမ္ပယုတ္တ, စိတ္တသံသဋ္ဌသည် စေတသိကနှင့် တူ၏)။

စိတ္တသံသဋ္ဌနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ စိတ္တသဟဘုနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား — **စိတ္တသဟဘူဟိ ဓမ္မေဟိ** ယေ ဓမ္မာ အစရှိ သည်တည်း။

စိတ္တသဟဘူဟိ၊ စိတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ စေတသိက် ဒွေ-ပညာသ, ဝိညတ်ဒွေတို့သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြောင်နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာ, ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ ဝို့ကို။ ကေဟိစိ၊ တစုံတခုကုန်သော၊ ခန္ဓေဟိ၊ ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဤတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

စိတ္တာနုပရိဝတ္တိသည် စိတ္တသဟဘုနှင့် တူ၏၊ စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာန, စိတ္တသံသဋ္ဌ-သမုဋ္ဌာနသဟဘု, စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာနုပရိဝတ္တိသည် စေတသိကနှင့် တူ၏။

တတိယနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

စတုတ္ထနယနိဒ္ဒေသ၌ အကျဉ်းဥဒါန်းစဉ် ဂါထာကား —

ဒွေ သစ္စာ ပန္နရသိန္ဒြိယာ၊ ကောဒသ ပဋ္ဌိစ္စပဒါ။
ဥဒ္ဓံ ပုန ကောဒသ၊ ဂေါ[1]ဌကပဒမေတ္ထ တိ သဝိဓောတိ။

ဒွေ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ သစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ, မဂ္ဂသစ္စာတို့ဝင်း။ ပန္နရသ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ, ပုရိသိန္ဒြေ, သုခိန္ဒြေ, ဒုက္ခိန္ဒြေ ။ ပ ။ အညိန္ဒြေ, အညာတာဝိန္ဒြေတို့ဝင်း။ ကောဒသ၊ ကုန်သော။ ပဋ္ဌိစ္စပဒါ၊ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ,

---

၁-တိ သဝိဓန္တိ(ဣ)။

http://www.dhammadownload.com

ဖဿ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ကမ္မဘဝ,သောက, ပရိဒေဝ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာသ ဟုဆိုအပ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့ၛင်း။ ပုန၊ တဖန်။ ဥဒ္ဒံ၊ ၌။ ကောဒသ၊ ကုန်သော သတိပဋ္ဌာန်, သမ္မပ္ပဓာန်, အပ္ပမညာ, ဈာန်, ဗိုလ်, ဗောဇ္ဈင်, မဂ္ဂင်, ဖဿ, စေတနာ, အဓိမောက္ခ, မနသိကာရတို့ၛင်း။ ဟိ သဝိမံ၊ ၃၀-အပြားရှိသော။ ဂေါစ္ဆကပဒ်၊ တရားကိုယ်သာ ရကောင်းသော ဂေါစ္ဆကပုဒ်ၛင်း။ ဣတိဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ ကေနသတ္တ-တိပဒါနိ၊ တခုယုတ် ၇၀-သောပုဒ်တို့ကို။ ဣတ္ထေ၊ ဤစတုတ္ထနယနိဒ္ဒေသဝါရ၌။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။

စတုတ္ထနယနိဒ္ဒေသ၌—

သ၊ မ၊ ဣ၊ သု၊ ပ။

ဤ ၅-ခုသော အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်ကိုလည်း သိအပ်၏၊

သ ကား ၄၃-ပါးတည်း၊ ၄၃-ပါး ဟူသော်ကား—

သမုဒယသစ္စာ ၁-ပါး၊

ဣန္ဒြေ၌ သဒ္ဓိန္ဒြေ, ဝီရိယိန္ဒြေ, သတိန္ဒြေအားဖြင့် ၃-ပါး၊

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ အဝိဇ္ဇာ, ဖဿ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဥပါယာသ အားဖြင့် ၅-ပါး၊

ဖဿသတ္တကရာသိ၌ ဖဿ, စေတနာ, အဓိမောက္ခ, မနသိကာရ အားဖြင့် ၄-ပါး၊

ဂေါစ္ဆက၌ တရားကိုယ်သာ ရကောင်းသော ပုဒ်ပေါင်း ၃၀-ဤသို့ လျှင် ၄၃-ပါးတို့တည်း။

ထို ၄၃-ပါးတို့ထဲ၌ ရှေး ၁၃-ပါးမှာမိမိကို ကြဉ်၍ **သခ်ါရက္ခန္ဓာ ၄၉-ခုကို စွဲ၏။** ဟေတုဂေါစ္ဆကမှာ **ဟိတ် ၆-ပါး**ကြဉ်**သော သခ်ါရက္ခန္ဓာ ၄၅-ခုကို စွဲ၏။** ဤနည်းကို မှီး၍ နောက်ဖြစ်သော ဂေါစ္ဆကတို့၌ တရားကိုယ် ရသည်အား လျှော်စွာ **၃-ပါး၊ ၈-ပါး၊ ၁-ပါး၊ ၁၀-ပါး** ရှိသည်အတိုင်း ကြဉ်၍ အကြင်း သခ်ါရက္ခန္ဓာကို စွဲ၏။

ဣဟ ၁၅-ပါးတည်း၊ ၁၅-ပါးဟူသော်ကား—

မဂ္ဂသစ္စာ ၁-ပါး၊

ဣန္ဒြေ၌ သမာဓိန္ဒြေ, ပညိန္ဒြေ, အနညာတညဿာမီတိန္ဒြေ, အညိန္ဒြေ, အညာတာဝိန္ဒြေအားဖြင့် ၅-ပါး၊

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ သခ်ါရ, ကမ္မဘဝအားဖြင့် ၂-ပါး၊

ဥဒ္ဒံအရ၌ သတိပဋ္ဌာန်, သမ္မပ္ပဓာန်, အပ္ပမညာ, ပဋိပဒေ, ဗိုလ်, ဗောဇ္ဈင်, မဂ္ဂင်အားဖြင့် ၇-ပါး ဤ ၁၅-ပါးတို့တည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဣ ကား ၂-ပါးတည်း၊ ၂-ပါးဟူသော်ကား—

ဣတ္ထိန္ဒြေ, ပုရိသိန္ဒြေ, ဤ ၂-ပါးတည်း။

သု ကား ၈-ပါးတည်း၊ ၈-ပါးဟူသော်ကား—

ဣန္ဒြေ၌ သုခိန္ဒြေ, ဒုက္ခိန္ဒြေ, သောမနဿိန္ဒြေ, ဒေါမနဿိန္ဒြေ, ဥပေက္ခိန္ဒြေအားဖြင့် ၅-ပါး၊

ပဋ္ဌိစ္စသမุปฺปါဒ်၌ သောက, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿအားဖြင့် ၃-ပါး ဤသို့လျှင် ၈-ပါးဖြစ်သတည်း။

ပ ကား-ပရိဒေဝ ၁-ပါးသာတည်း။

ဤ စတုဋ္ဌနယ၌ ခန္ဓာတူ, အာယတနတူ, ဓာတ်တူတရားတို့ကို ဟောတော်မူသည်

၄-စတုဋ္ဌနယနိဒ္ဒေသ

၁၉၁။ တတိယနယနိဒ္ဒေသကို.....၌ **စတုဋ္ဌနယနိဒ္ဒေသ**ကို ဟောတော်မူ၏။

ထိုစတုဋ္ဌနယနိဒ္ဒေသသည်လည်း အဗ္ဗဏ္ဏရမာတိကာနိဒ္ဒေသ, ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် **အဗ္ဗဏ္ဏရမာတိကာနိဒ္ဒေသ**ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထိုအဗ္ဗဏ္ဏရ မာတိကာနိဒ္ဒေသသည်လည်း သစ္စာဒိနိဒ္ဒေသ, ဖဿသတ္တကရုသိနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါးအပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် **သစ္စာဒိနိဒ္ဒေသ**ကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း **သစ္စနိဒ္ဒေသ**, ဣန္ဒြိယ, ပဋ္ဌိစ္စသမุปฺปါဒ, သတိပဋ္ဌာန သမ္မပ္ပဓာန, အပ္ပမညာ, ပဋိပဒြိယ, ဗလ, ဗောဇ္ဈင်, မဂ္ဂင်နိဒ္ဒေသအားဖြင့် **၁၀-ပါး**, အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် **သစ္စနိဒ္ဒေသ**ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို ။ ပ ။ သည်လည်း **သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသ**, **မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသ** အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် **သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသ**ကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။... ကား—

သမုဒယသစ္စေန ယေ ဓမ္မာ ခန္ဓသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ အာယတနသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ ဓာတုသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ၊ တေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ ခန္ဓသင်္ဂ-ဟေန သင်္ဂဟိတာ အာယတနသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ ဓာတုသင်္ဂဟေန သင်္ဂ-ဟိတာ။ တေ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတာ၊ တေ ဓမ္မာ ကေန ခန္ဓေန ကေနာယတနေန ကေနာယ ဓာတုယာ သင်္ဂဟိတာ ဟူသည်တည်း။

http://www.dhammadownload.com

သမုဒယသစ္စေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ **အကြင်** သမုဒယသစ္စာကြဉ်သော သခါ-ရက္ခန္ဓာ ၄၉-ခု တို့ကို။ **ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊** သခါရက္ခန္ဓာ ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ **သင်္ဂဟိတာ၊** ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ **အာယတနသင်္ဂဟေန၊** ဓမ္မာယတန ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ **သင်္ဂဟိတာ၊** ကုန်၏။ **ဓာတုသင်္ဂဟေန၊** ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ **သင်္ဂဟိတာ၊** ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထို သမုဒယသစ္စာကြဉ်သော **သခါရက္ခန္ဓာ** ၄၉-ခုတို့သည်။ **ယေ ဓမ္မာ၊** **အကြင်** သမုဒယသစ္စာ တို့ကို။ **ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊** **သခါရက္ခန္ဓာ** ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ **သင်္ဂဟိတာ၊** ကုန်၏။ **အာယတနသင်္ဂဟေန၊** ဓမ္မာယတန ဟူ သော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်၊ **သင်္ဂဟိတာ၊** ကုန်၏။ **ဓာတုသင်္ဂဟေန၊** ဓမ္မဓာတ် ဟူ **သော** ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ **သင်္ဂဟိတာ၊** ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ ထို သမုဒယသစ္စာ တို့ကို။ **ကေန၊** **သော**။ **ခန္ဓေန၊** **သခါရက္ခန္ဓာ** ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ **ကေန၊** **သော**။ **အာယတနေန၊** **ဓမ္မာယတန** ဟူ သော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ **ကေဝယ၊** **သော**။ **ဓာတုယာ၊** **ဓမ္မဓာတ်** ဟူသော ရေ တွက်ခြင်းဖြင့်။ **သင်္ဂဟိတာ၊** ကုန်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ **သည်**။ **ဟောတိ၊** **၏**။

သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသ ကို .....၌ **မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသ** ကို.....၏၊....ကား— **မဂ္ဂ-သစ္စေန** ယေ ဓမ္မာ **အစရှိသည်**တည်း။

မဂ္ဂသစ္စေန၊ **သည်**။ ယေ ဓမ္မာ၊ **အကြင်** **မဂ္ဂသစ္စာ**ကြဉ်သော **သခါရက္ခန္ဓာ** ၅-တို့ကို။ **ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊** **သခါရက္ခန္ဓာ** ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ **သင်္ဂဟိတာ၊** ကုန်၏။ **အာယတနသင်္ဂဟေန၊** ဓမ္မာယတန ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ **သင်္ဂ-ဟိတာ၊** ကုန်၏။ **ဓာတုသင်္ဂဟေန၊** ဖြင့်။ **သင်္ဂဟိတာ၊** ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထို **မဂ္ဂသစ္စာ**ကြဉ်သော **သခါရက္ခန္ဓာ** ၅-တို့သည်။ **ယေ ဓမ္မာ၊** **အကြင်** **မဂ္ဂသစ္စာ**တို့ကို။ **ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊** **သခါရက္ခန္ဓာ** ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ **သင်္ဂဟိတာ၊** ကုန်၏။ **အာယတနသင်္ဂဟေန၊** ဓမ္မာယတန ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ **သင်္ဂဟိတာ၊** ကုန်၏။ **ဓာတုသင်္ဂဟေန၊** ဖြင့်။ **သင်္ဂဟိတာ၊** ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ **ကေန၊** **သော**။ **ခန္ဓေန၊** **သခါရက္ခန္ဓာ**ဖြင့်။ **ကေန၊** **သော**။ **အာယတနေန၊** ဓမ္မာယတနဖြင့်။ **ကေဝယ၊** **သော**။ **ဓာတုယာ၊** ဖြင့်။ **သင်္ဂဟိတာ၊** ကုန်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ **သည်**။ **ဟောတိ၊** **၏**။

၁၉၂။ **သစ္စနိဒ္ဒေသ**ကို.....၌ **ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ**ကို.....၏။

ထို။ ပ။ **သည်**လည်း ဣတ္ထိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ, ပုရိသိန္ဒြိယ, သုခိန္ဒြိယ, ဒုက္ခိန္ဒြိယ, သောမနဿိန္ဒြိယ, ဒေါမနဿိန္ဒြိယ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယ, သဒ္ဓိန္ဒြိယ ဝီရိယိန္ဒြိယ,

http://www.dhammadownload.com

သတိန္ဒြိယ, သမာဓိန္ဒြိယ, ပညိန္ဒြိယ, အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယ, အညိန္ဒြိယ, အညာတာဝိန္ဒြိယ နိဒ္ဒေသ အားဖြင့်၊ ၁၅ ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ဣတ္ထိန္ဒြိယ-နိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊....ကား—

ဣတ္ထိန္ဒြိယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဣတ္ထိန္ဒြိယေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဣတ္ထိန္ဒြေ ကြဉ်သော သုခုမရူပ် ပန္ဒရသတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာ ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂ-ဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထို ဣတ္ထိန္ဒြေ ကြဉ်သော သုခုမရူပ် ပ်န္ဒရသတို့သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဣတ္ထိန္ဒြေ တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာ ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။သင်္ဂဟိကာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတန ဖြင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ဖြင့်။ သင်္ဂ-ဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ပုရိသိန္ဒြေသည် ဣတ္ထိန္ဒြေနှင့် ဘူ၏)။

ပုရိသိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၌ သုခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏၊....ကား— **သုခိန္ဒြိ-ယေန** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

သုခိန္ဒြိယေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သုခိန္ဒြေကြဉ်သော ဝေဒနိန္ဒြေ ၄-ပါးတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂ-ဟိတာ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထို သုခိန္ဒြေကြဉ်သော ဝေဒနိန္ဒြေ ၄-ပါးတို့သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်သုခိန္ဒြေတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဖြင့်။ သင်္ဂ-ဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

သုခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဒုက္ခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏၊ ....ကား - ဒုက္ခိန္ဒြိ-ယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဒုက္ခိန္ဒြေ, သောမနဿိန္ဒြေ, ဒေါမနဿိန္ဒြေ, ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့သည် သုခိန္ဒြေနှင့် တူ၏၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ, ဝီရိယိန္ဒြေ, သတိန္ဒြေတို့သည် သမုဒယလစ္စာနှင့် တူ၏၊ သမာဓိန္ဒြေ အစ အညာတာဝိန္ဒြေအဆုံးတို့သည် မဂ္ဂသစ္စာနှင့် တူ၏။

ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၌ **ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသကို**.....၏၊ ထို။ပ။ သည်လည်း အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသ, သခ်ါရ, ဖဿ, တဏှာ, ဥပါဒါန, ကမ္မဘဝ, သောက, ပရိဒေဝ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာသနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၁-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် **အဝိဇ္ဇာ**နိဒ္ဒေသကို.....၏၊....ကား—အဝိဇ္ဇာယ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

အဝိဇ္ဇာ, ဖဿ, တဏှာ ဥပါဒါန်တို့သည် သမုဒယသစ္စာနှင့် တူ၏၊ သခ်ါရ, ကမ္မဘဝတို့သည် မဂ္ဂသစ္စာနှင့် တူ၏၊ သောကသည် သုခိန္ဒြေနှင့် တူ၏။

သောကနိဒ္ဒေသကို.....၌ ပရိဒေဝနိဒ္ဒေသကို.....၏၊.....ကား — **ပရိဒေ-ဝေန** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ပရိဒေဝေန၊ ပရိဒေဝသည်။ ဝါ၊ ပရိဒေဝစိတ္တဇဝိပလ္လာသသဒ္ဒသည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် အပရိဒေဝစိတ္တဇသဒ္ဒ, ဥတုဇသဒ္ဒတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ သဒ္ဒါယတနဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထို အပရိဒေဝစိတ္တဇသဒ္ဒ, ဥတုဇသဒ္ဒတို့သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ပရိဒေဝစိတ္တဇဝိပလ္လာသသဒ္ဒတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ သဒ္ဒါယတန ဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ သဒ္ဒ ဓာတ်ဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဒုကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဒုကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ သဒ္ဒါယတနဖြင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ **သဒ္ဒ-ဓာတ်**ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏၊ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဒုက္ခ, ဒေါမနဿသည် သုခိန္ဒြေနှင့် တူ၏၊ ဥပါယာသသည် သမုဒယသစ္စာနှင့် တူ၏။

ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသကို.....၌ **သတိပဋ္ဌာန် နိဒ္ဒေသ ကို**.....၏၊....ကား— **သတိပဋ္ဌာ**နေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဤသတိပဋ္ဌာနနဒ္ဒေသ, သမ္မပ္ပဓာနနိဒ္ဒေသ, အပ္ပမညာ, ပဋိပဒါ, ဗလ, ဗောဇ္ဈင်္ဂ, မဂ္ဂင်္ဂတို့သည် မဂ္ဂသစ္စာနှင့် တူ၏။

http://www.dhammadownload.com

သစ္စာဒိနိဒ္ဒေသကို.....၌ **ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသ** ကို.....၏၊ ထို။ပ။သည်လည်း ဖဿနိဒ္ဒေသ, စေတနာ, အဓိမောက္ခ, မနသိကာရ နိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၄-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၄-ပါးတို့တွင် ဖဿနိဒ္ဒေသကို.....၏၊....ကား—ဖဿေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဤ**ဖဿ**, **စေတနာ**, **အဓိမောက္ခ**, **မနသိကာရ**တို့သည် သမုဒယသစ္စာနှင့် တူ၏။

အဗ္ဗဟန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို.....၌ **ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသ**ကို ဟောတော်မူ၏၊ ထို။ ပ။ သည်လည်း ဒုကမာတိကာနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၁-ပါးသာ၊ ဟေတုဒုကနိဒ္ဒေသ, အာသဝဒုကနိဒ္ဒေသ, သံယောဇနဒုက, ဂန္ထ, ဩဃ, ယောဂ, နီဝရဏ, ပရာမာသ, ဥပါဒါန, ကိလေသဒုကနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် **၁၀-ပါး** အပြားရှိ၏။

ဤ ၁၀-ပါး၌ တရားကိုယ်ကိုသာ ရကောင်းသောပုဒ် ၃-ပုဒ်စီ **ရှိရကား** ဂေါ်ဆက်၌ ပုဒ်ပေါင်း ၃၀-ကိုသိလေ။

စတုတ္ထနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ပဉ္စမနယနိဒ္ဒေသ၌ အကျဉ်းဥဒါန်းစဉ် ဂါထာကား—

သဗ္ဗေ ခန္ဓာ တထာယတနာ၊ ဓာတုယော သစ္စတော တယော။
ဣန္ဒြိယာနိပိ သဗ္ဗာနိ၊ တေဝီသတိ ပဋ္ဌိစ္စတော။
ပရတော သောဠသ ပဒါ၊ တေစတ္တာလီသကံ တိကေ။
ဂေါစ္ဆကေ သတ္တတိ ဒွေ စ၊ သတ္တ စူဠန္တရေ ပဒါ။
မဟန္တရေ ပဒါ ဝုတ္တာ၊ အဋ္ဌာရသ တတော ပရံ။
အဋ္ဌာရသေဝ ဉာတဗ္ဗာ၊ သေသာ ဣဓ နာ ဘာသိတာတိ။

(ပဋ္ဌာနကရဏအဋ္ဌကထာ-၁၃)

သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ခန္ဓာ စ၊ ခန္ဓာတို့ကုန်း။ တထာ၊ ထိုအတူ။ သဗ္ဗေ သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ အာယတန ဓာတုယော စ၊ အာယတနဓာတ်တို့ကုန်း။ သစ္စတော၊ သစ္စာမှ။ တယော၊ ၃-ပါးကုန်သော သမုဒယ, နိရောဓ, မဂ္ဂသစ္စာတို့ကုန်း။ သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိပိ၊ ဣန္ဒြေတို့ကုန်း။ ပဋ္ဌိစ္စတော၊ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှ။ တေဝီသတိ၊ ဥပဟတ္ထိဘာဝ, ကာမဘာဝ, ရူပဘာဝ, သညာဘာဝ, ပဋ္ဌဝေါကာရဘာဝ ဤ ၅-ပါးသည် ကြဉ်အပ်သော ၂၃-ပါးသော ပုဒ်တို့ကုန်း။

ပရတော၊ နောက်မှ။ သောဠသပဒါ၊ သတိပဋ္ဌာန်အစ မနသိကာရ အဆုံးရှိသော ၁၆-ခုသောပုဒ်တို့ကုန်း။ တိကေ၊ တိက်၌။ တေစတ္တာလီသကံ၊ နာမကွန္ဓာ **တစိတ်**ကိုသာ ရသောပုဒ်, နာမကွန္ဓာ ၄-ပါးကိုသာ ရသောပုဒ်, နာမကွန္ဓာ ၄-ပါး နိဗ္ဗာန်ကို ရသောပုဒ်, ရူပ်တစိတ်ကို ရသောပုဒ်ဖြစ်ကုန်သော ၄၃-ခုသော

http://www.dhammadownload.com

ပုဒ်တို့ဝင်း။ ဂေါစ္ဆကေ၊ ဂေါစ္ဆကဉ္စ။ သတ္တတိ ဒ္ဝေ စ၊ နာမကွန္ဓာ တစိတ်ကိုသာ ရသောပုဒ်, နာမကွန္ဓာ ၄-ပါးကို ရသောပုဒ်, နာမကွန္ဓာ ၄-ပါး နိဗ္ဗာန်ကိုရသော ပုဒ် ဖြစ်ကုန်သော ၇၂-ခုသော ပုဒ်တို့ဝင်း။ စူဠဋ္ဌကရေ၊ ဌ။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ပဒါ၊ အပ္ပစ္စယ, အသခ်ံတ, သနိဒဿန, သပ္ပဋိဃ, ရူပီ, အရူပီ, လောကုတ္တရာ ဟု ဆိုအပ်သော ပုဒ်တို့ဝင်း။

မဟာဋ္ဌကရေ၊ ဌ။ ဝုတ္ထာ၊ ကုန်သော။ အဌာရသ၊ ကုန်သော။ ပဒါ၊ နာမကွန္ဓာ တစိတ် ရူပ်တစိတ်ကိုသာ ရကောင်းသောပုဒ် တို့ဝင်း။ တတော၊ ထိ မဟာဋ္ဌရ ဒုက်မှ။ ပရိ၊ နောက်ဖြစ်သော ပိဋ္ဌိဒုက်ဌ။ ဝုတ္ထာ၊ ကုန်သော။ အဌာရသေ၀၊ သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ပဒါ စ၊ နာမကွန္ဓာ ၄-ပါးကိုသာရသောပုဒ်, နာမကွန္ဓာ ၄-ပါး နိဗ္ဗာန်ကိုရသော ပုဒ်တို့ဝင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧတာနိ၊ ဤ ၂၅-ခုသော ပုဒ်တို့ကို။ ဣဓ၊ ဤ ပဋ္ဌမနယနိဒ္ဒေသ၀ါရ၌။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဘာသိတာ၊ ကုန်၏။ သေသာ၊ ကြွင်းကုန်သော ၁၁၄-ပုဒ်တို့ကို။ နိ ဘာသိတာ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

ဤ ပဋ္ဌမနယ၌—

ရူ၊ ဝေ၊ ဝိ၊ စ၊ သ၊ အ။

ဤ ၆-ခုသော အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်ကို သိအပ်၏။

ရူ ကား ၂၂-ပါးတည်း၊ ၂၂-ပါးဟူသော် ကား—

ရူပကွန္ဓာ ၁-ပါး၊
ဓမ္မာယတန ၁-ပါး၊
ဓမ္မဓာတ် ၁-ပါး၊
ဣန္ဒြေ၌ ဣတ္ထိန္ဒြေ, ပုရိသိန္ဒြေ, ဇီဝိတိန္ဒြေအားဖြင့် ၃-ပါး၊
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ နာမ်ရူပ်, အသညာဘဝ, ကေ၀ေါကာရဘဝ,
ဇာတိ, ဇရာ, မရဏ အားဖြင့် ၆-ပါး၊
စူဠဋ္ဌကရဒုက်ဌ ရူပီ ၁-ပါး၊
မဟာဋ္ဌကရဒုက်ဌ အနာရမ္မဏ, နောစိတ္တ, စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တ, စိတ္တသံသဋ္ဌ, စိတ္တသမုဋ္ဌာန, စိတ္တသဟဘု, စိတ္တာနုပရိ၀တ္တိ, ဗာဟိရာ, ဥပါဒါ အားဖြင့် ၉-ပါး၊ ဤ ၂၂-ပါးတို့တည်း။

ဝေ ကား ၈၂-ပါးဟုတည်း၊ ၈၂-ပါး ဟူသော်ကား—

တတိယနယ၌ ပြအပ်သော ဝေ အရ ၁၁-ပါး၊
သဉ် အရ ၂-ပါး၊
သင် အရ ၅၉-ပါး၊

http://www.dhammadownload.com

နီ အရ ၃-ပါး၊
ဗျာ အရ ၁-ပါး၊
ဓစ အရ ၆-ပါး ဤ ပုဒ်တို့ကို ပေါင်း၍ ဂ၂-ပါးတို့သည်း။
ဝိ ကား ၁၃-ပါးတည်း၊ ၁၃-ပါး ဟူသော်ကား—
ဝိညာဏကွန္ဓာ ၁-ပါး၊
မနာယတန ၁-ပါး၊
ဝိညာဏဓာတ် ၇-ပါး၊
မနိန္ဒြေ ၁-ပါး၊
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ သခ်ိရပစ္စယာ ဝိညာဏံ ၁-ပါး၊
ဖဿသတ္တကရာသိ၌ စိတ္တ ၁-ပါး၊
မဟန္တရဒုက်၌ စိတ္တာ ဓမ္မာ ၁-ပါး၊ ဤ ၁၃-ပါးတို့တည်း။
စ ကား ၃၀-ဖြစ်သတည်း၊ ၃၀-ပါး ဟူသော်ကား—
ဒုတိယနယ၌ စ အရ ၂၆-ပါး၊
ဖော အရ ၂-ပါး၊
အ အရ ၁-ပါး၊
သ အရ ၁-ပါး၊ ဤ ပုဒ်တို့ကို ပေါင်း၍ ၃၀-တို့တည်း။
သ ကား ၂-ပါးတည်း၊ ၂-ပါး ဟူသော်ကား—
သဠာယတန ၁-ပါး၊
အဒ္ဓါတ္တိကာ ဓမ္မာ ၁-ပါး၊ ဤ ၂-ပါးတို့တည်း။
အ ကား ၁၀၈-ပါးတည်း၊ ၁၀၈-ပါး ဟူသော်ကား—
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ အဗ္ဗပဘဝ, နေဝသညာနာသညာဘဝ, စတုဝေါ
ကာရဘဝအားဖြင့် ၃-ပါး၊
ဣဒ္ဓိပါဒ် ၁-ပါး၊
တိက်၌ ကုသလာ ဓမ္မာ အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော
နာမက္ခန္ဓာ တစိတ်ရသောပုဒ်, နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးကို ရသောပုဒ်,
နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးနှင့်တကွ နိဗ္ဗာန်ကိုရသောပုဒ် ၄၁-ပါး၊
ထိုအတူ ဂေါစ္ဆကဋ္ဌ ဟောတော်မူအပ်သော ၄၂-ပါးသောပုဒ်၊
စူဠန္တရဒုက်၌ အရှုပိနော ဓမ္မာ, လောကုတ္တရာ ဓမ္မာအားဖြင့် ၂-ပါး
မဟန္တရဒုက်၌ သာရမ္မဏ ၁-ပါး၊
ပိဋ္ဌိဒုက်၌ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးကို ရသောပုဒ် နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးနှင့်
တကွ နိဗ္ဗာန်ကိုရသောပုဒ် ၁၈-ပါး အားဖြင့် ၁၀၈-ပါးတို့တည်း။

ဤ အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်၏ အတွင်း၌ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ပင်လေ၊ပြီးဖြစ်သော ကြောင့် အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်မျှကိုသာ ရေးပေအုံ့၊ ဤ ပဋ္ဌမနယ၌ ခန္ဓာကဲ့ အာယတနကဲ့ ဓာတ်ကဲ့တရားတို့ကို ဟောတော်မူသည်။

http://www.dhammadownload.com

၅-ပဋ္ဌမနယနိဒ္ဒေသ

၁၉၃။ စတုတ္ထနယနိဒ္ဒေသကို.....၌ ပဋ္ဌမနယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း အဘ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသ, ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် အဘ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသ, ဖဿသတ္တကရုသိ နိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓနိဒ္ဒေသ, အာယတနနိဒ္ဒေသ, ဓာတု, သစ္စ, ဣန္ဒြိယ, ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ, သတိပဋ္ဌာန, သမ္မပ္ပဓာန, အပ္ပမညာ, စျာန, ဣဒ္ဓိပါဒ, ပဉ္စိန္ဒြိယ, ဗလ, ဗောဇ္ဈင်, မဂ္ဂင်နိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၅-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ခန္ဓနိဒ္ဒေသ ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို။ပ။ သည်လည်း ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသ။ပ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၅-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—

ရူပက္ခန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ ခန္ဓသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ အာယတနသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ မာတုသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ၊ တေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ ခန္ဓသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ အာယတနသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ ဓာတုသင်္ဂ-ဟေန အသင်္ဂဟိတာ။ တေ ဓမ္မာ ကတိဟိ ဂန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတာ၊ တေ ဓမ္မာ ဧကေန ခန္ဓေန ဧကေနာယ-တနေန သတ္တဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတာ—ဟူသည်တည်း။

ရူပက္ခန္ဓေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန ၁၀-ပါး, ဓမ္မာယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး, ဓမ္မဓာတ်ဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထို စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်တို့သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ရူပ်, ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ မနာယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်ဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

http://www.dhammadownload.com

တေ ဓမ္မာ၊ ထိုရူပ်, ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာဖြင့်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာ-ယတနဖြင့်။ သတ္တာဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်-ဟိတာ၊ ကုန်။ ဣဟိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၁၉၄။ ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....၌ **ဝေဒနာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို**.....၏၊....ကား— **ဝေဒနာက္ခန္ဓေန** ယေ ဓမ္မာ-အစရှိသည်တည်း။

ဝေဒနာက္ခန္ဓေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သြဠာရိကရူပ် **ဒွါဒသ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ကို**။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်ဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတနဟူသောရေတွက်ခြင်း ဖြင့်။ အသင်ဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသောရေတွက်ခြင်း ဖြင့်။ အသင်ဟိတာ၊ ကုန်။

ဟေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထို သြဠာရိကရူပ် ဒွါဒသ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့သည်။ **ယေ** ဓမ္မာ၊ အကြင်ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်ဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတန-သင်္ဂဟေန၊ သြဠာရိကာယတန ၁၀-ပါး, မနာယတနဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်ဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ သြဠာရိကဓာတ် ၁၀ ပါး, သတ္တ-ဝိညာဏဓာတ်ဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်ဟိတာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ **ထို** ဝေဒနာ, **သညာ, သင်္ခါရ, နိဗ္ဗာန်တို့ကို**။ **ဒ္ဒိဟိ**၊ **ကုန်သော**။ **ခန္ဓေဟိ**၊ ရူပက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ **အာယ-**တနေဟိ၊ သြဠာရိကာယတန ၁၀-ပါး မနာယတနတို့ဖြင့်။ သတ္တာရ**သဟိ**၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဠာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး, သတ္တပိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်ဟိတာ၊ ကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သညာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသ, သင်္ခါရက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသတို့ဘည် ဝေဒနက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသနှင့်တူ၏။

၁၉၅။ သင်္ခါရက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....၌ **ဝိညာဏက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို**.....၏။

ဟောဟန်ကား—**ဝိညာဏက္ခန္ဓေန** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဝိညာဏက္ခန္ဓေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ရူပ်, ဝေဒနာ, **သညာ သင်္ခါရ**, နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ **အသင်ဟိတာ**၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ မနာယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်း ဖြင့်။ **အသင်ဟိတာ**၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ **သတ္တ**ဝိညာဏဓာတ်ဟူသောရေ **တွက်**ခြင်းဖြင့်။ **အသင်ဟိတာ**၊ ကုန်။

http://www.dhammadownload.com

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထိ ရူပ်, ဝေဒနာ, သညာ, သခ်ါရ, နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဝိညာဏကွန္ဓာတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပကွန္ဓာ, ဝေဒနာကွန္ဓာ, သညာကွန္ဓာ, သခ်ါရကွန္ဓာဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန ၁၀-ပါး, ဓမ္မာယတန ဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး, ဓမ္မဓာတ်ဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ ထိ ဝိညာဏကွန္ဓာတို့ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပကွန္ဓာ, ဝေဒနာကွန္ဓာ, သညာကွန္ဓာ, သခ်ါရကွာတို့ဖြင့်။ ဧကာဒသဟိ၊ ၁၁-ပါးကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန ၁၀-ပါး, ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ ဧကာဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ' ၁၀-ပါး, ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂ-ဟိတာ၊ ကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၁၉၆။ ခန္ဓနိဒ္ဒေသ ကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ **အာယတနနိဒ္ဒေသ** ကို ဟောတော်မူ၏၊ ထို အာယတနနိဒ္ဒေသသည်လည်း စက္ခာယတနနိဒ္ဒေသ။ပ။ ဓမ္မာယတနနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၁၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် စက္ခာယတနနိဒ္ဒေသ ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ဟောဟန်ကား— **စက္ခာယတနန** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

စက္ခာယတနေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် နာမကွန္ဓာ ၄-ပါး, နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပကွန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ စက္ခာယတန ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ **စက္ခုဓာတ်**ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထိ နာမကွန္ဓာ ၄-ပါး နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အ-ကြင် သြဋ္ဌာရိကရူပ် ဒ္ဒါဒသ တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ နာမကွန္ဓာ ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ မနာယတန, ဓမ္မာ-ယတန ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်, ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ။ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမကွန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒ္ဒီဟိ၊ ၂-ပါးကုန်သော၊ အာယတနေဟိ၊ မနာယတန, ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ အဋ္ဌဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်, ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

http://www.dhammadownload.com

စက္ခာယတနနိဒ္ဒေသကို.....၌ သောတာယတနနိဒ္ဒေသကို....၏၊.... ကား— **သောတာယတနေန** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဤ သောတာယတနနိဒ္ဒေသ, ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယ, ရူပ, သဒ္ဒ, ဂန္ဓ, ရသ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗတို့သည် စက္ခာယ တနနှင့် တူကုန်၏၊ ဓမ္မာယတနနိဒ္ဒေသသည် ရူပကွန္ဓာနှင့် တူ၏၊ မနာယတနနိဒ္ဒေသသည် ဝိညာဏကွန္ဓာနှင့် တူ၏။

အာယတနနိဒ္ဒေသကို..... ၌ **ခေါတုနိဒ္ဒေသကို** ..... ၏၊ ထို ခေါတုနိဒ္ဒေသ သည်လည်း စက္ခုခေါတုနိဒ္ဒေသ ။ ပ ။ မနောခေါတု, မနောဝိညာဏခေါတုနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၁၈-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် စက္ခုခေါတုနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဟောဟန်ကား— စက္ခုခေါတုယာ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဤစက္ခုခေါတုနိဒ္ဒေသ, သောတ, ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယ, ရူပ, သဒ္ဒ, ဂန္ဓ, ရသ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗတို့သည် စက္ခာယတနနှင့် တူကုန်၏၊ ဓမ္မနိဒ္ဒေသသည် ရူပကွန္ဓာနှင့် တူ၏၊ စက္ခုဝိညာဏခေါတ်, သောတဝိညာဏ ။ ပ ။ မနောဝိညာဏခေါတ် တို့သည် ဝိညာ-ဏကွန္ဓာနှင့် တူကုန်၏။

၁၉၇။ ခေါတုနိဒ္ဒေသကို.....၌ **သစ္စနိဒ္ဒေသကို**.....၏၊ ထို ။ ပ ။ သည်လည်း သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသ ။ ပ ။ မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဟောဟန်ကား— **သမုဒယသစ္စေန** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။ (သမု-ဒယ, နိရောဓ, မဂ္ဂ တို့သည် ဝေဒနာ နှင့် တူကုန်၏)။

၁၉၉။ သစ္စနိဒ္ဒေသကို ... ... ၌ **ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို**..... ၏၊ ထို ။ ပ ။ **သည်** လည်း စက္ခုန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ, သောတိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ အစရှိသော အားဖြင့် **၂၂-ပါး** အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် စက္ခုန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဟောဟန်ကား— စက္ခုန္ဒြိယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဤ စက္ခုန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ, သောတ, ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယတို့သည် စက္ခာယတနနှင့် တူကုန်၏၊ ဣတ္ထိ, ပုရိသ, ဇီဝိတတို့သည် ရူပကွန္ဓာနှင့် တူကုန်၏၊ သဒ္ဓ, ဒုက္ခ, သောမနဿ, ဒေါမနဿ, ဥပေက္ခာ, သဒ္ဓါ, ဝီရိယ, သတိ, သမာဓိ, ပညာ, အနညာတညဿာမီ-တိန္ဒြေ, အညိန္ဒြေ, အညာတာဝိန္ဒြေ တို့သည် ဝေဒနာကွန္ဓာနှင့် တူကုန်၏၊ မနိန္ဒြေ သည် ဝိညာဏကွန္ဓာနှင့် တူ၏၊

၂၀၀။ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၌ **ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသကို**.....၏။

ထို ။ ပ ။ သည်လည်း အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဏ်, နာမ်ရူပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ကမ္မဘဝ, အရူပဘဝ, အသညာဘဝ, နေဝ, သညာနာသညာဘဝ, ဧကဝေါကာရဘဝ, စတုဝေါကာရဘဝ, ဇာတိ, ဇရာ,

http://www.dhammadownload.com

ဖဿ, သောက, ပရိဒေဝ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာသအားဖြင့် ၂၃-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဟောဟန်ကား—အဝိဇ္ဇာယ ယေ ဓမ္မာ အစရှိ်ယည်တည်း။

ဤအဝိဇ္ဇာ,သင်္ခါရတို့သည် ဝေဒနာကွန္ဓာနှင့် တူကုန်၏၊ ဝိညာဉ်သည် ဝိညာဏ-ကွန္ဓာနှင့် တူ၏၊ နာမ်ရုပ်သည် ရူပကွန္ဓာနှင့်တူ၏။

၂၀၃။ နာမရူပနိဒ္ဒေသကို.....၌ သဠာယတနနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဟောဟန်ကား—**နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနေန** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

နာမရူပပစ္စယာ၊ နာမ်, ရူပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သမ္ဘဝေန၊ ဖြစ်သော။ သဠာယတနေန၊ သဠာယတနသည်။ ဝါ၊ အဋ္ဌတ္တိကာယတန ၆-ပါးသည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ ခန္ဓ-သင်္ဂဟေန၊ ရူပကွန္ဓာ, ဝိညာဏကွန္ဓာဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ အဋ္ဌတ္တိကာယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ အဋ္ဌတ္တိကဓာတ်ဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထိုဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သြဠာရိကရူပ် ဒွါဒသ, ဝိညာဏကွန္ဓာတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ဝေဒ-နာကွန္ဓာ, သညာကွန္ဓာ,သင်္ခါရကွန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်-ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်-ဂဟိတာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ ထိုသြဠာရိကရူပ် ဒွါဒသ, ဝိညာဏကွန္ဓာတို့ကို။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာကွန္ဓာ, သညာကွန္ဓာ, သင်္ခါရကွန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဖဿ, ဝေဒနာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ကမ္မဘဝ, သောက, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာသတို့သည် ဝေဒနာကွန္ဓာနှင့် ဘူကုန်၏၊ အသညာဘဝ,ကေဝေါကာရဘဝ, ဇာတိ,ဇရာ,မရဏတို့သည် ရူပကွန္ဓာနှင့် တူကုန်၏၊ ပရိဒေဝသည် စက္ခာယတနနှင့် တူ၏။

၂၀၅။ ကမ္မဘဝနိဒ္ဒေသကို.....၌ အရူပဘဝနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဟောဟန်ကား—**အရူပဘဝေန** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

http://www.dhammadownload.com

အရူပဘဝေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သြဠာရိကရူပ် ဒ္ဓါဒသတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ နာမကွန္ဓာ ၄-ပါးဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ခရိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ မနာယတန, ဓမ္မာယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ခရိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ မနောဝိညာဏဓာတ်, ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ခရိတာ၊ ကုန်။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထိုသြဠာရိကရူပ် ဒ္ဓါဒသတို့သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဝေဒနာ, သညာ, သခါရ, စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်, နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပကွန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။အသင်္ခရိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ သြဠာရိကာယတန ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ခရိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ သြဠာရိကဓာတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ခရိတာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ ထိုဝေဒနာ, သညာ, သခါရ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်, နိဗ္ဗာန်-တို့ကို။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပကွန္ဓာဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယ-တနေဟိ၊ သြဠာရိကာယတနတို့ဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဠာ-ရိကဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ခရိတာ၊ ကုန်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

နေစသညာနာသညာဘဝ, စတုဝေါကာရဘဝတို့သည် အရူပဘဝနှင့် တူကုန်၏။

၂၀၈။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသကို.....၌ **သတိပဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသကို.....**၏။

ဤသတိပဋ္ဌာန အစ မဂ္ဂအဆုံးရှိသောပုဒ်၊ ဖဿသတ္တကရုသိ၌ စိတ္တသည် ကြည့်အပ်သောပုဒ်၊ ဤပုဒ်အပေါင်းသည် ဝေဒနာကွန္ဓာနှင့် တူ၏။ စိတ္တသည် ဝိညာဏကွန္ဓာနှင့် တူ၏။

၂၁၀။ အဘ္ဘန္တရမဟာဘူတိကာနိဒ္ဒေသကို.....၌ **ဗာဟိရမဟာဘူတိကာ နိဒ္ဒေသကို** ဟောတော်မူ၏။

ထို။ပ။ သည်လည်း တိကမဟာဘူတိကာနိဒ္ဒေသ, ဒုကမဟာဘူတိကာနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါးအပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် တိကမဟာဘူတိကာနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ဤတိကမဟာဘူတိကာနိဒ္ဒေသ၌ ကုသလာ ဓမ္မာ အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော နာမကွန္ဓာတစိတ်ကိုသာ ရသောပုဒ်၊ နာမကွန္ဓာ ၄-ပါးကို ရသောပုဒ်၊ နာမကွန္ဓာ ၄-ပါးနှင့်တကွ နိဗ္ဗာန်ကို ရသောပုဒ်၊ ရူပ်တစိတ်ကို ရသောပုဒ် ၍ပုဒ်ပေါင်း ၄၃-ခုတို့ကို ဟောလေ။ ဒုကမဟာဘူတိကာနိဒ္ဒေသကား—နာမကွန္ဓာတစိတ်ကိုသာ ရသောပုဒ်၊ နာမကွန္ဓာ ၄-ပါးကိုသာ ရသောပုဒ်၊ နာမကွန္ဓာ ၄-ပါးနှင့်တကွ နိဗ္ဗာန်ကိုရသောပုဒ်၊ ရူပ်တစိတ်ကိုသာ ရသောပုဒ်၊ ရူပ် အဋ္ဌဝီသကို ရသောပုဒ် ၍ ၁၁၅-ခုသော ပုဒ်အပေါင်းတို့ကို ဟောလေ။

ပဋ္ဌမနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

ဆဋ္ဌနယနိဒ္ဒေသ၌ အကျဉ်းဥဒါန်းစဉ် ဂါထာကား—

ဓမ္မာယတနံ ဓမ္မဓာတု၊ ဒုက္ခသစ္စဉ္စ ဇီဝိတံ။
သဋ္ဌာယတနံ နာမရူပံ၊ စတ္တာရော စ မဟာဘဝါ။
ဇာတိ ဇရာ စ မရဏံ၊ တိကေသ္ကေ ကူနဝီသတိ။
ဂေါစ္ဆကေသု စ ပညာသ၊ အဋ္ဌ စူဠဋ္ဌဏ္ဍရေ ပဒါ။
မဟာဋ္ဌရေ ပန္နရသ၊ အဋ္ဌာရသ တတော ပရေ။
တေဝီသပဒသတံ တေ၊ သမ္ပယောဂေ နိ လဗ္ဘတိ။

ဓမ္မာယတနဉ္စ၊ ဓမ္မာယတနဝင်း။ ဓမ္မဓာတု စ၊ ဝင်း။ ဒုက္ခသစ္စဉ္စ၊ ဝင်း။ ဇီဝိတဉ္စ၊ ဝင်း။ သဋ္ဌာယတနဉ္စ၊ ဝင်း။ နာမရူပဉ္စ၊ ဝင်း။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ မဟာဘဝါ စ၊ ဥပပတ္တိဘဝ, ကာမဘဝ, သညာဘဝ, ပဉ္စဝေါကာရဘဝဟုဆို အပ်သော ဘဝကြီးတို့ဝင်း။

ဇာတိ စ၊ ဝင်း။ ဇရာ စ၊ ဝင်း။ မရဏဉ္စ၊ ဝင်း။ တိကေသု၊ တိုက်တို့၌။ ကူနဝီသတိ၊ တခုယုတ် ၂၀-သော။ ပဒါ စ၊ အဗျာကတာ-အစရှိကုန်သော ခန္ဓာအာယတနခေတ် အကုန်ရသော ပုဒ်တို့ဝင်း။ ဂေါစ္ဆကေသု၊ ဂေါစ္ဆကတို့၌။ ပညာသ၊ ၅၀-ကုန်သော။ ပဒါ စ၊ နဟေတု, အဟေတုက အစရှိသော ခန္ဓာ အာယတန ခေတ်အကုန်ရသော ပုဒ်တို့ဝင်း။ စူဠဋ္ဌဏ္ဍရေ၊ ၌။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ပဒါ စ၊ သပ္ပစ္စယ, သခ်တ အစရှိသော ခန္ဓာ အာယတန ခေတ် အကုန်ရသော ပုဒ်တို့ဝင်း။

မဟာဋ္ဌရေ၊ ၌။ ပန္နရသ၊ ကုန်သော။ ပဒါ စ၊ နောစိတ္တ အစရှိသော ပုဒ်တို့ ဝင်း။ တတော၊ ထိုမဟာဋ္ဌရဒုက်မှ။ အပရေ၊ နောက်ဖြစ်သော ပိဋ္ဌိဒုက်၌။ အဋ္ဌာရသ၊ ကုန်သော။ ပဒါ စ၊ နဒဿနေနပဟာတမ္ဗအစရှိသော ခန္ဓာ အာယ-တန ခေတ်အကုန်ရသော ပုဒ်တို့ဝင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တေ၊ တေဝီသပဒသတံ၊ ထို ၁၂၃-ပုဒ်ကို။ သမ္ပယောဂေ၊ သမ္ပယောဂ ဝိပ္ပယောဂ နိဒ္ဒေသ၌။ ဝါ၊ ဆဋ္ဌ-နယနိဒ္ဒေသ၌။ နိ လဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။ ဝါ၊ ဟောတော်မမူ။

ဆဋ္ဌနယ၌—

ရူ၊ ဝေ၊ ဝိ၊ စ၊ သ၊ သု၊ ဥ၊ ဖ၊ ရူ၊ အ၊ ဣ၊ ဗျ၊ အ၊ သု၊ အ၊ ဝိ၊ နေ၊ အ၊ သ၊ အ၊ အ၊ ဇ။

ဤ ၂၂-ခုသော အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်တို့ကိုလည်း သိအပ်၏။

ရှ ကား—ဌ၃-ပါးထည်း၊ ဌ၃-ပါး ဟူသော်ကား—

http://www.dhammadownload.com

ရူပက္ခန္ဓာ ၁-ပါး၊
သြဠာရိကာယတန ၁၀-ပါး၊
သြဠာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး၊
နိရောဓသစ္စာ ၁-ပါး၊
ရူပ်ဣန္ဒြေ ၇-ပါး၊

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ အသညာဘဝ, ကေဝေါကာရဘဝ, ပရိဒေဝ-အားဖြင့် ၃-ပါး၊

တိက်၌ သနိဒဿနသပ္ပဋိဃ, အနိဒဿနသပ္ပဋိဃအားဖြင့် ၂-ပါး၊
စူဠန္တရဒုက်၌ အပ္ပစ္စယ, အသခ်ေတ, သနိဒဿန, သပ္ပဋိဃ,ရူပီအား ဖြင့် ၅-ပါး၊

မဟန္တရဒုက်၌ အနာရမ္မဏ, စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တ, စိတ္တဝိသံသဋ္ဌ, ဥပါဒါ အားဖြင့် ၄-ပါး-ဤသို့ ၄၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

၀၀ ကား ၆-ပါးတည်း၊ ၆-ပါး ဟူသော်ကား-—
ခန္ဓာ၌ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, သခ်ါရက္ခန္ဓာအားဖြင့် ၃-ပါး၊
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ဖဿပစ္စယာဝေဒနာ ၁-ပါး၊
ဖဿသတ္တကရာသိ၌ ဝေဒနာ, သညာအားဖြင့် ၂-ပါး ဤ ၆-ပါး တို့တည်း။

ဝိ ကား ၆-ပါးတည်း၊ ၆-ပါး ဟူသော်ကား-—
ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ၁-ပါး၊
မနာယတန ၁-ပါး၊
မနိန္ဒြေ ၁-ပါး၊
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ သခ်ါရပစ္စယာ ဝိညာဏ် ၁-ပါး၊
ဖဿသတ္တကရာသိ၌ စိတ္တ ၁-ပါး၊
မဟန္တရဒုက်၌ စိတ္တာဓမ္မာ ၁-ပါး ဤ ၆-ပါးတို့တည်း။

စ ကား ၇-ပါးတည်း၊ ၇-ပါး ဟူသော်ကား—
ဝိညာဏဓာတ် ၇-ပါးကိုတည်း။

သ ကား ၅၃-ပါးတည်း၊ ၅၃-ပါး ဟူသော်ကား-—
တတိယနယ၌ ဟောတော်မူအပ်သော သင် အရ ၅၉-ပုဒ်တို့တွင် သခ်ါရက္ခန္ဓာ, သဠာယတနပစ္စယာဖဿ, ဖဿ, စေတနာ, အဓိ-မောက္ခ, မနသိကာရ ဤ ၆-ပါးကို နုတ်၍ ၅၃-ပါးတို့တည်း။

http://www.dhammadownload.com

သု ကား—၇-ပါးတည်း၊ ၇-ပါး ဟူသော်ကား—

ဣန္ဒြေ၌ သုခိန္ဒြေ, ဒုက္ခိန္ဒြေ, သောမနဿိန္ဒြေ, ဒေါမနဿိန္ဒြေ, အားဖြင့် ၄-ပါး၊
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ သောက, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿအားဖြင့် ၃-ပါး ဤ ၇-ပါးတို့တည်း။

ဥ ကား—ဥပေက္ခိန္ဒြေ ၁-ပါးသာတည်း။

ဖ ကား—၄-ပါးတည်း၊ ၄ ပါး ဟူသော်ကား—

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ဖဿ ၁-ပါး၊
ဖဿသဟ္ဘကဟုသိ၌ ဖဿ, စေတနာ, မနသိကာရအားဖြင့် ၃-ပါး ဤ ၄-ပါးတို့တည်း။

ရ ကား—ရူပဘဝ ၁-ပါးသာတည်း။

အ ကား—၄ဖ-ပါးတည်း၊ ၄ဖ-ပါး ဟူသော်ကား—

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ အရူပဘဝ, နေဝသညာ နာသညာဘဝ, စတုဝေါ-ကာရဘဝအားဖြင့် ၃-ပါး၊
တိက်၌ ကုသလာဓမ္မာ အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးကိုရသော ၂၃-ပုဒ်၊
ဤအတူ ဂေါစ္ဆကဋ္ဌ ၁၁-ပုဒ်၊
ပိဋ္ဌိဒုက်၌ ၉-ပုဒ်အားဖြင့် ၄ဖ-ပါးတို့တည်း။

ဣ ကား —ဣဒ္ဓိပါဒ် ၁-ပါးသာတည်း။

ဗျာ ကား—ဗျာန ၁-ပါးသာတည်း။

အ ကား—အဓိမောက္ခ ၁-ပါးသာတည်း။

သု ကား—၄-ပါးတည်း၊ ၄-ပါး ဟူသော်ကား—

~~တိက်၌~~ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္မယုတ္တာဓမ္မာ, ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ သမ္မယုတ္တာဓမ္မာ, သုခသဟဂတာဓမ္မာ အားဖြင့် ၃-ပါး၊
ပိဋ္ဌိဒုက်၌ သုခသဟဂတာဓမ္မာ ၁-ပါး ဤ ၄-ပါးတို့တည်း။

အ ကား—၃-ပါးတည်း၊ ၃-ပါး ဟူသော်ကား—

တိက်၌ အဒုက္ခ မသုခါယ ဝေဒနာယ သမ္မယုတ္တာ ဓမ္မာ, ဥပေက္ခာ-သဟဂတာဓမ္မာ အားဖြင့် ၂-ပါး
ပိဋ္ဌိဒုက်၌ ဥပေက္ခာသဟဂတာ ၁-ပါး ဤ ၃-ပါးတို့တည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဝိ. ကား ၇-ပါးတည်း၊ ၇-ပါး ဟူသော်ကား—

တိက်ဌ ဝိပါကာ ဓမ္မာ, ပရိတ္တာရမ္မဏာ ဓမ္မာ, ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ ဓမ္မာ, အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာ ဓမ္မာ, ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ ဓမ္မာ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ-ရမ္မဏာ ဓမ္မာအားဖြင့် ၆-ပါး၊
မဟန္တရဒုက်ဌ သာရမ္မဏာ ၁-ပါး၊ ဤ ၇-ပါးတို့တည်း။

နေ ကား ၄-ပါးတည်း၊ ၄-ပါး ဟူသော်ကား—

နေဝဝိပါကနဝိပါကဓမ္မဓမ္မာ, အနုပါဒိန္နုပါဒါနိယာ ဓမ္မာ, အနုပ္ပန္နာ ဓမ္မာအားဖြင့် ၃-ပါး၊
မဟန္တရဒုက်ဌ အနုပါဒိန္နာ ဓမ္မာ ၁-ပါး၊ ဤ ၄-ပါးတို့တည်း။

အ ကား ၂၆-ပါးတည်း၊ ၂၆-ပါး ဟူသော်ကား—

တိက်ဌ အနုပါဒိန္န အနုပါဒါနိယာ ဓမ္မာ, အသံကိလိဋ္ဌအသံကိလေ-သိကာ ဓမ္မာ, အပ္ပမာဏာ ဓမ္မာ, ပဏီတာ ဓမ္မာအားဖြင့် ၄-ပါး၊
စူဠန္တရဒုက်ဌ လောကုတ္တရာ ဓမ္မာ ၁-ပါး၊
ဂေါစ္ဆကဌ လောကုတ္တရာစိတ္တုပ္ပါဒ် နိဗ္ဗာန်ရသော ၁၀-ခုသောပုဒ်၊
ပိဋ္ဌဒုက်ဌ နကာမာဝစရာ ဓမ္မာ, အပရိယာပန္နာ ဓမ္မာ, အနုတ္တရာ ဓမ္မာ အားဖြင့် ၃-ပါး၊ ဤ ၂၆-ပါးတို့တည်း။

သ ကား ၃-ပါးတည်း၊ ၃-ပါး ဟူသော်ကား—

တိက်ဌ သဝိကက္ကသဝိစာရာဓမ္မာ ၁-ပါး၊
ပိဋ္ဌဒုက်ဌ သဝိတက္ကာ ဓမ္မာ, သဝိစာရာ ဓမ္မာအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဤ ၃-ပါးတို့တည်း။

အ ကား ၁၇-ပါးတည်း၊ ၁၇-ပါး ဟူသော်ကား—

တိက်ဌ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာ ဓမ္မာ, ပီတိသဟဂတာ ဓမ္မာအားဖြင့် ၂-ပါး၊
ဂေါစ္ဆကဌ တရားကိုယ်ကို ကြည်၍ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးသာ ရသော ၁၃-ခုသောပုဒ်၊
ပိဋ္ဌဒုက်ဌ သပ္ပီတိကာ ဓမ္မာ, ပီတိသဟဂတာ ဓမ္မာအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဤ ၁၇-ပါးတို့တည်း။

ဒ ကား ၃-ပါးတည်း၊ ၃-ပါး ဟူသော်ကား—

တိက်ဌ အဝိတက္ကအဝိစာရာ ၁-ပါး၊
ပိဋ္ဌဒုက်ဌ အဝိတက္ကာ ဓမ္မာ, **အဝိစာရာ** ဓမ္မာအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဤ ၃-ပါးတို့တည်း။

http://www.dhammadownload.com

စေ ကား ဖ-ပါးတည်း၊ ဖ-ပါး ဟူသော်ကား—

မဟန္တရဒုက္ခ၌ စေတသိကာ ဓမ္မာ အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော စေတသိက်ကိုသာ ရကောင်းသော ဖ-ခုသော ပုဒ်တို့တည်း။

ဤ အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်၏အတွင်း၌ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ဝင်သင့်ပြီ ဖြစ်လေသောကြောင့် ဆောင်ပုဒ်မျှကိုသာ ရေးပေအုံ့။

ဖ-ဆဋ္ဌနယနိဒ္ဒေသ

၂၂၈။ ပဌမနယနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဆဋ္ဌနယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း အဘ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသ, ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် အဘ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊

ထို ။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသ, ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓနိဒ္ဒေသ, အာယတနနိဒ္ဒေသ ။ပ။ မဂ္ဂနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၅-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသ အစရှိသောအားဖြင့် ၅-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။.... ကား—

ရူပက္ခန္ဓော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သမ္ပယုတ္တောတိ နတ္ထိ။ ကတိဟိ ဝိပ္ပယုတ္တော၊ စတူဟိ ခန္ဓေဟိ ဧကေနာယတနေန သတ္တဟိ ဓာတူဟိ ဝိပ္ပယုတ္တော၊ ဧကေနာယတနေန ဧကာယ ဓာတုယာ ကေဟိစိ ဝိပ္ပယုတ္တော ဟူသည်တည်း။

ရူပက္ခန္ဓော၊ သည်။ ကတိဟိ၊ အဘယ်မျှကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ခန္ဓာတို့နှင့်။ ကတိဟိ၊ အဘယ်မျှကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ ကတိဟိ၊ အဘယ်မျှကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဓာတ်တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တော၊ ယှဉ်သနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

သမ္ပယုတ္တော၊ ယှဉ်သောတရားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကတိဟိ၊ အဘယ်မျှကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ ကတိဟိ၊ အဘယ်မျှကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ ကတိဟိ၊ အဘယ်မျှကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တော၊ မယှဉ်သနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

http://www.dhammadownload.com

စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ ကေန၊ သော။ အာယ-တနေန၊ မနာယတနနှင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တော၊ မယှဉ်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တော၊ မယှဉ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၂၂၉။ ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဝေဒနာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို.... ၏၊.... ကား—— **ဝေဒနာက္ခန္ဓော** ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ သည်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တော၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်——

တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ သညာက္ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာ တို့နှင့်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တော၊ ယှဉ်၏။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန, ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော ဝေဒနာ ကြဉ်သော စေ-တသိက် ကေပညာသ ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တော၊ ယှဉ်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တော၊ မယှဉ်သနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ **သတိ၊** ရှိသော်——

ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ **အာယတနေဟိ၊** သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ်တို့ နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တော၊ မယှဉ်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန, ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခုမရူပ် သောဋ္ဌသ, နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တော၊ မယှဉ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (သညာက္ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာ တို့သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့်တူ၏)။

၂၃၀။ သင်္ခါရက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဝိညာဏက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို....၏၊.... ကား—— **ဝိညာဏက္ခန္ဓော** ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ သည်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ ကတိဟိ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တော၊ ယှဉ်သနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ **သတိ၊** သော်——

http://www.dhammadownload.com

တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ စေတသိက်ခန္ဓာတို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တောဿ ၏။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန, ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ ဟုဆိုအပ်သော အချိုတို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တောဿ ၏။

ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တောဿ၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တောဿ၊ မယှဉ်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ မမ္မာယတန, ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခုမရူပ် သောဌသ, နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော အချိုတို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တောဿ၊ မယှဉ်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၂၃၁။ ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....၌ **အာယတနနိဒ္ဒေသ**ကို.....၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း စက္ခာယတနနိဒ္ဒေသ ။ပ။ မနာယတနနိဒ္ဒေသအားဖြင့် **၁၁-ပါး** အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် စက္ခာယတနနိဒ္ဒေသကို.....၏။

> **စက္ခာယတန အစ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန အဆုံး ဤ ၁၀-ပါးထို့သည် ရူပက္ခန္ဓာနှင့် တူကုန်၏၊ မနာယတနသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။**

၂၃၂။ အာယတနနိဒ္ဒေသကို.....၌ **ဓာတုနိဒ္ဒေသ**ကို.....၏၊ ထို။ပ။ သည်လည်း စက္ခုဓာတုနိဒ္ဒေသ, သောတဓာတုနိဒ္ဒေသ။ပ။ မနောဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသအားဖြင့် **၁၇-ပါး** အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် စက္ခုဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၏၊ ဟောဟန်ကား— **စက္ခုဓာတု** ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

> **စက္ခုဓာတ်အစ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်အဆုံး ဤ၁၀-ပါးထို့သည် ရူပက္ခန္ဓာနှင့် တူကုန်၏။**

၂၃၄။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၌ **စက္ခုဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသ**ကို....၏၊ ဟောဟန်ကား— **စက္ခုဝိညာဏဓာတု** ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

စက္ခုဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ စေတသိက်ခန္ဓာတို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန, ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သဗ္ဗစိတ္တသာဓारณစေတသိက် ၇-ခု ဟုဆိုအပ်သော အချိုတို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ၏။

http://www.dhammadownload.com

ကတိဟိ၊ တ္ဌိနှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ နည်း၊ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဠာရိကာယတနတ္ထိနှင့်။ သောဠသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဠာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး, စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ကြဉ်သော ဆဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခုမရူပ် သောဠသ, နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဖြစ်၏။

သောတဝိညာဏဓာတ်။ပ။ မနောဓာတ်, မနောဝိညာဏဓာတ်တို့သည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်နှင့် တူကုန်၏။

၂၃၅။ ဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၌ သစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၏၊ ထိုသစ္စနိဒ္ဒေသသည် လည်း သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသ, နိရောဓသစ္စနိဒ္ဒေသ, မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသကို....၏၊ ....ကား—**သမုဒယသစ္စံ** ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

သမုဒယသစ္စံ၊ သည်။ ကတိဟိ၊ တ္ဌိနှင့်။ သမ္မယုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာတ္ထိနှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်နှင့်။ သမ္မယုတ္တံ၊ ၏။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သခ်ါရက္ခန္ဓာနှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ သခ်ါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော စေတသိက်ကေဝိသဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ **သမ္မယုတ္တံ**၊ ယှဉ်၏။

ကတိဟိ၊ တ္ဌိနှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဠာရိကာယတနတ္ထိနှင့်။ သောဠသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဠာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး, မနောဝိညာဏဓာတ်ကြဉ်သော ဆ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ မယှဉ်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတနဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခုမရူပ် သောဠသ, နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ မယှဉ်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

နိရောဓသစ္စာသည် ရူပက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏၊ မဂ္ဂသစ္စာသည် သမုဒယသစ္စာနှင့် တူ၏။

http://www.dhammadownload.com

၂၃၆။ သစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း စက္ခုန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ, သောတိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ ။ပ။ ဣတ္ထိန္ဒြိယ, ပုရိသိန္ဒြိယ, မနိန္ဒြိယ, သုခိန္ဒြိယ ။ပ။ အညာတာဝိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂၁-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် စက္ခုန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏၊....ကား — စက္ခုန္ဒြိယံ ကတိဟိ အစရှိသည်တည်း။

စက္ခုန္ဒြေ ။ပ။ ဣတ္ထိန္ဒြေ, ပုရိသိန္ဒြေတို့သည် ရူပကွန္ဓာနှင့် တူကုန်၏၊မနိန္ဒြေသည် ဝိညာဏကွန္ဓာနှင့် တူ၏။

၂၃၇။ မနိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၌သုခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏၊... ကား—**သုခိ-န္ဒြိယံ** ကတိဟိ အစရှိသည်တည်း။

သုခိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ **သညာကွန္ဓာ, သခါရကွန္ဓာ, ဝိညာဏကွန္ဓာ**-**တို့နှင့်**။ ဧကေန၊ သော။ **အာယတနေန**၊ **မနာယတနနှင့်**။ ဧကာယ၊ **သော**၊ **ဓာတုယာ**၊ ကာယဝိညာဏဓာတ်နှင့်။ သမ္မယုတ္တံ၊ ၏။ ဧကေန၊ **သော**၊ **အာယတနေန**၊ **ဓမ္မာယတနနှင့်**။ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ **ကေဟိစိ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော ဝေဒနာကြဉ်သော သဗ္ဗစိတ္တသာဓာ-ဏ**ာ **စေတသိက် ၆-ခုဟု ဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်**။ သမ္မယုတ္တံ၊ ၏။

ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပကွန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေ-ဟိ၊ **သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်**။ သောဋ္ဌသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ **သြဋ္ဌာ-ရိကဓာတ်** ၁၀-ပါး, ကာယဝိညာဏဓာတ် ကြဉ်သော ဆ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့် **ဝိပ္ပယုတ္တံ**၊ မယျဉ်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကာယ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခုမရူပ် သောဋ္ဌသ, နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော **အချို့တို့နှင့်**။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ မယျင် **ဣတိ**ပိ**သ**ဋ္ဌနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဒုတ္ခေန္ဒြေ, **ဓေ**သာမနသိန္ဒြေ, ဒေါမနဿိန္ဒြေတို့သည် သုခိန္ဒြေနှင့် တူကုန်၏။

၂၃၉။ ဒေါမနဿိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဥပေက္ခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို ပေ-တော်မူ**၏**၊ ဟောဟန်ကုား—ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ ကတိဟိ အစရှိသည်တည်း။

ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိပုစ္ဆာ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

http://www.dhammadownload.com

တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ သညာက္ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာ တို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ ဆဟိ၊ ကုန်သော။ ခေါတူဟိ၊ကာယဝိညာဏခေါတ် ကြဉ်သော ဆဝိညာဏခေါတ်တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တံ၊ ယှဉ်၏။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဧမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ခေါတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဧမ္မာယတန ဧမ္မခေါတ်၌ အကျုံးဝင်သော စေတသိက် ဆစတ္တာလီသဟု ဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တံ၊ ယှဉ်၏။

ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ နည်း။ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ခေါတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကခေါတ် ၁၀-ပါး, ကာယဝိညာဏခေါတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ မယှဉ်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဧမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ခေါတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဧမ္မာယတန ဧမ္မခေါတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခုမရူပ် သောဋ္ဌသ, နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ မယှဉ်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သဒ္ဒါ၌ ဒ, ဝိရိယိ၌ ။ပ။ အညာတာဝိ၌ ဣ ဂ-ပါးတို့သည် သမုဒယသစ္စာနှင့် တူကုန်၏။

၂၄၀။ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၌ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသ ကို ဟောတော်မူ၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသ, သင်္ခါရနိဒ္ဒေသ, ဝိညာဏနိဒ္ဒေသ, ဖဿ, ဝေဒနာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ကမ္မဘဝ, ရူပဘဝ, အရူပဘဝ, အသညာဘဝ နေဝသညာနာသညာဘဝ, ကေဝေါကာရဘဝ, စတုဝေါကာရဘဝ, သောက, ပရိဒေဝ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာသအားဖြင့် ၁၉-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသကို....၏၊ ....ကား—အဝိဇ္ဇာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရတို့သည် သမုဒယသစ္စာနှင့် တူကုန်၏၊ ဝိညာဉ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။

၂၄၂။ ဝိညာဏနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဖဿနိဒ္ဒေသကို....၏၊ ....ကား—ဖဿော ကတိဟိ အစရှိသည်တည်း။

သဋ္ဌာယတနပစ္စယာ၊ သဋ္ဌာယတနဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပဝတ္တော၊ ဖြစ်သော။ ဖဿော၊ သည်။ ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တော၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။သတိ၊ ရှိသော်—

တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာ တို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။

http://www.dhammadownload.com

ဓာတုဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တောဘာ၊ ၏။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သခ်ါရက္ခန္ဓာနှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ကေဟိစိ၊ သခ်ါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မ-ဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော ဖဿကြောင့်သော စေတသိက် ကေပညာသ ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တောဘာ၊ ၏။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တောဘာ၊ နည်း။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တောဘာ၊ မယှဉ်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခုမရူပ်သောင့်သည်, နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တောဘာ၊ မယှဉ်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဝေဒနာသည်ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏၊ တဏှာ ဥပါဒါန်, ကမ္မဘဝတို့သည် သမုဒယသစ္စာနှင့် တူကုန်၏။

၂၄၅။ ကမ္မဘဝနိဒ္ဒေသကို.....၌ ရူပဘဝနိဒ္ဒေသကို.....၏၊....ကား—ရူပ-ဘဝေါကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

ရူပဘဝေါ၊ သည်။ ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တောဘာ၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—သမ္မယုတ္တောဘာ၊ ယှဉ်သောတရားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တောဘာ၊ နည်း။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ကေဟိစိ၊ တစုံတခုကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ နဝ ဝိပ္ပယုတ္တောဘာ၊ ဝိပ္ပယုတ်မဖြစ်။ ကေဟိစိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ နဝ ဝိပ္ပယုတ္တောဘာ၊ မဖြစ်။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ ဃာနဝိညာဏဓာတ်, ဇိဝှါဝိညာဏဓာတ်, ကာယဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တောဘာ၊ မယှဉ်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၂၄၆။ ရူပဘဝနိဒ္ဒေသကို....၌ အရူပဘဝနိဒ္ဒေသကို....၏၊ ....ကား—အရူပ-ဘဝေါ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

အရူပဘဝေါ၊ သည်။ ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တောဘာ၊ နည်း။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—သမ္မယုတ္တောဘာ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တောဘာ၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

http://www.dhammadownload.com

ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဠာရိကာယတနတ္ထိနှင့်။ ဣသာဌ္ဌသဟိ၊ ကုန်သော။ ခေတ္တုဟိ၊ သြဠာရိကခေတ် ၁၀-ပါး, မနောဝိညာဏခေတ်ကြဉ်သော ဆဝိညာဏခေတ်တ္ထိနှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တော၊ မယှဉ်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ခေတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မခေတ်ဌ္ဌ အကျုံးဝင်သော သုခုမရူပ်သောဌ္ဌသ, နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော အဌ္ဌါတ္ထိနှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တော၊ မယှဉ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အသညာဘဝ,ကေဝေါကာရဘဝ,ပရိဒေဝတ္ထိသည် ရူပက္ခန္ဓာနှင့် တူကုန်၏၊ နေဝ, သညာ နာသညာဘဝ,စတုဝေါကာရဘဝတ္ထိသည် အရူပဘဝနှင့် တူကုန်၏။ သောက ဒုက္ခ, ဒေါမနဿတ္ထိသည် သုခီဖြေနှင့် တူကုန်၏၊ ဥပါယာသသည် သမုဒယသစ္စာနှင့် တူ၏။

၂၄၉။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသကို .....ဌ္ဌ သတိပဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသကို ...၏။ (သတိ-ပဋ္ဌာန်, သမ္မပ္ပဓာန်တ္ထိသည် သမုဒယသစ္စာနှင့် တူကုန်၏)။

၂၅၀။ သမ္မပ္ပဓာန နိဒ္ဒေသကို .....ဌ္ဌ ဣဒ္ဓိပါဒနိဒ္ဒေသကို .... ၏၊....ကား— ဣဒ္ဓိပါဒေါ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ဟာစရ္ဂိသည်ဘည်း။

ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ သည်။ ကတိဟိ၊ တ္ထိနှင့်။ သမ္ပယုတ္တော၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

ဒ္ဒီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာတ္ထိနှင့်။ သမ္ပယုတ္တော၊ ယှဉ်၏။ ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သခ်ါရက္ခန္ဓာနှင့်။ ကေန၊ သော။ အာယ-တနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ခေတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ သခ်ါ-ရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မခေတ်ဌ္ဌ အကျုံးဝင်သော ဆန္ဒ, ဝီရိယ, ဝိမံသကြဉ်သော စေတသိက် တေတ္တိံသ ဟုဆိုအပ်သော အဌ္ဌါတ္ထိနှင့်။ သမ္ပယုတ္တော၊ ယှဉ်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကတိဟိ၊ တ္ထိနှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တော၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဠာရိကာယတန တ္ထိနှင့်။ သောဌ္ဌသဟိ၊ ကုန်သော။ ခေတုဟိ၊ သြဠာရိက ခေတ် ၁၀-ပါး, မနောဝိညာဏခေတ်ကြဉ်သော ဆဝိညာဏခေတ်တ္ထိနှင့်။ ဝိပ္ပ-ယုတ္တော၊ မယှဉ်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ ဣသော။ ခေတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မခေတ်ဌ္ဌ အကျုံးဝင်သော

http://www.dhammadownload.com

သုခုမရုပ်သောဋ္ဌသ, နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော အချုပ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တော၊ မယှဉ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၂၅၁။ ဣဒ္ဓိပါဒနိဒ္ဒေသကို.. ....၌ **ဗျာနနိဒ္ဒေသကို**.....၏၊... ကား—**ဗျာနံ** ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

ဗျာနံ၊ သည်။ ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဒ္ဝိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ သညာက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ မနော-ဝိညာဏဓာတ်နှင့်။ သမ္မယုတ္တံ၊ ၏။ ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သခါရက္ခန္ဓာနှင့်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ သခါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော စျာနင် ၅-ပါးကြဉ်သော စေတသိက်တေတို့ သဟု ဆိုအပ်သော အချုပ်တို့နှင့်။ သမ္ယုတ္တံ၊ ယှဉ်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ မသောဋ္ဌသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး, မနောဝိညာဏဓာတ်ကြဉ်သော ဆဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ မယှဉ်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခုမ-ရုပ်သောဋ္ဌသ, နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော အချုပ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ မယှဉ်။ ဣတိ-ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၂၅၂။ **အပ္ပမညာ, ပဋ္ဌိန္ဒြေ, ဗလ, ဗောဇ္ဈင်, မဂ္ဂတို့သည် သမုဒယသစ္စာနှင့် တူကုန်၏။**

၂၅၃။ **ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို**.....**၌ ဖဿသတ္တကဈာသိနိဒ္ဒေသကို**... ....**၏**၊ထို ။ပ။ သည်လည်း ဖဿနိဒ္ဒေသ အစရှိသောအားဖြင့် ၇-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ဖဿနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ဖဿသည် ဟရိစ္စသမ္ပယုတ်၏ ဖဿနှင့် တူ၏၊ ဝေဒနာ, သညာ တို့သည် ဝေဒ-နာက္ခန္ဓာနှင့် တူကုန်၏၊ စေတနာသည် ဖဿနှင့်တူ၏၊ စိတ္တသည် ဝိညာဏခန္ဓာ နှင့် တူ၏။

၂၅၄။ **စိတ္တနိဒ္ဒေသကို**.....**၌ အဓိမောက္ခနိဒ္ဒေသကို**.....**၏**၊....**ကား—အဓိ-မောက္ခော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။**

အဓိမောက္ခော၊ သည်။ ကတိဟိ သမ္ယုတ္တော ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

http://www.dhammadownload.com

တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာ တို့နှင့်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ ဒ္ဒီဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ မနောဓာတ်, မနောဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တော၊ ယှဉ်၏။ ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သခါရက္ခန္ဓာနှင့်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဆမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ သခါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော အဓိမောက္ခ, ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သော စေတသိက်ပညာသ ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တော၊ ယှဉ်၏။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကတီဟိ ဝိပ္ပယုတ္တော ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ ပန္နရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး မနောဓာတ်, မနောဝိညာဏဓာတ်ကြဉ်သော ပဋ္ဌဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တော၊ မယှဉ်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန, ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခုမရူပ် သောင်ဌသ, နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပ္ပ-ယုတ္တော၊ မယှဉ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (မနသိကာရသည် ဖဿနှင့် တူ၏)။

၂၅၂။ **အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို** ၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း တိကမာတိကာနိဒ္ဒေသ, ဒုကမာတိကာနိဒ္ဒေသအား ဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင် တိကမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း ကုသလတိက် အစရှိသောအားဖြင့် ၂၀-အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ကုသလတိက်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း ကုသလပဒနိဒ္ဒေသ, အကုသလပဒနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ကုသလပဒနိဒ္ဒေသကို....၏၊....ကား—**ကုသလာ ဓမ္မာ** ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

(ကုသလပဒ အကုသလပဒ ၂-ပါးသည် အရူပဘဝနှင့် တူ၏)။

၂၅၈။ ကုသလတိက်ကို.....၌ ဝေဒနာတိက်ကို.....၏၊....ကား— သုခါယ **ဝေဒနာယ သမ္မယုတ္တာ ဓမ္မာ** ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

သုခါယ၊ ဖြစ်သော။ ဝေဒနာယ၊ နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ သုခသဟဂုတ်စိတ် ၆၃-ခု, စေတသိက် ဆစတ္တာလီသတို့သည်။ ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ ဣတိပုစ္ဆာယံ သတိ၊ ရှိသော်—

http://www.dhammadownload.com

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဝေဒနာကွန္ဓာနှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်၏။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော ဝေဒနာ ၆၃ ခုဟုဆို အပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပကွန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ပန္နရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိက-ဓာတ် ၁၀-ပါး, ကာယဝိညာဏဓာတ်, မနောဝိညာဏဓာတ် ကြဉ်သော ပဋ္ဌဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခုမရူပ်သောဌသ, နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဒုကွာယ ဝေဒနာယသည် သုခါယ ဝေဒနာယနှင့် တူ၏)။

၂၅၉။ ဒုက္ခာယဝေဒနာယသမ္မယုတ္တပဒကို....၌ အဒုက္ခမသုခါယဝေဒနာယ သမ္မယုတ္တပဒကို.....၏၊....ကား—**အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ သမ္မယုတ္တာ ဓမ္မာ** ကတိဟိ အစရှိသည်တည်း။

အဒုက္ခမသုခါယ၊ ဒုက္ခလည်းမဟုတ် သုခလည်းမဟုတ်သော။ ဝေဒနာယ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ် ၅၅-ခု, စေတသိက် ဆစတ္တာလီသတို့သည်။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဝေဒ-နာကွန္ဓာနှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာ-ယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာ-ယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာ ၅၅-ခု ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

ကတိတိ ဝိပ္ပယုတ္တာ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပကွန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယ-တနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး, ကာယဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ **အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခုမရူပ် သောဌသ, နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။**

http://www.dhammadownload.com

၂၆၀။ ဝေဒနာတိက်ကို.....၌ ဝိပါကတိက်ကို....၏။.... ကား— **ဝိပါကः ဓမ္မာ** ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

ဝိပါကာ၊ ဝိပါက်မည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ဝိပါက်ဆတ္တိ သ, စေတသိက် အဌတိ သတ္တိသည်။ ကတိဟိ သမ္မယုတ္တာ ဣတိပုစ္ဆာယံ သတိ၊သော်—သမ္မယုတ္တာ၊ ယှဉ်သောတရားတို့သည်။ နတ္ထိ နု သန္ဓိ၊ မရှိကုန်။

ကတိဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ မာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခုမရူပ် သောဌသ, နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (ဝိပါကဓမ္မဓမ္မာ သည် အရှုပဘဝနှင့် တူ၏)။

၂၆၂။ ထိုနောင် နေဝဝိပါက နှ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မပဒကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား—**နေဝဝိပါက နှ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မာ** ဟူသည်တည်း။

နေဝဝိပါက နှ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မာ၊ အချင်းချင်း ထူးကုန်သော ကုသိုလ်အကုသိုလ်တို့၏ အကျိုးလည်းမဟုတ်, အကျိုးကို ဖြစ်စေခြင်း သဘောရှိသည်လည်း မဟုတ်ကုန်သော ကြိယာဝိသ, စေတသိက် ပဌတိ သ, ရူပ်အဌဝိသ, နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ကတိဟိ သမ္မယုတ္တာတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—သမ္မယုတ္တာ၊ ယှဉ်သောတရားတို့သည်။ နတ္ထိ နသန္ဓိ၊ ကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကတိဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ကေဟိစိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ နှ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ဝိပ္ပယုတ် မဖြစ်ကုန်။ ကေဟိစိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ နှ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ပဌဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ မနောဓာတ်, မနောဝိညာဏဓာတ်ကြဉ်သော ပဌဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၂၆၃။ ထိုနောင် ဥပါဒိန္နတိက်ကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား—**အနုပါဒိန္နအနုပါဒါနိယာ ဓမ္မာ** ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

အနုပါဒိန္နအနုပါဒါနိယာ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် တဏှာ, ဒိဋ္ဌိတို့သည် ကပ်အပ်သော ကံသည် အကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်သည်လည်းမဟုတ်, ဥပါဒါန်တရားတို့၏ အစီးအပွါးလည်း မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ လောကုတ္တရာစိတ်

http://www.dhammadownload.com

၇-ခု စေတသိက် ဆတ္တိံ သ, နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ကတိဟိ သမ္မယုတ္တာတိ ပုစ္ဆာယံ သတိ၊ ရှိသော်—သမ္မယုတ္တာ၊ ယှဉ်သောတရားတို့သည်။ နတ္ထိ နှ သန္ဓိ၊ ကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကတိဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ကေဟိစိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။နှ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ကေဟိစိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ နှ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဆဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ မနောဝိညာဏဓာတ် ကြဉ်သော ဆ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၂၆၄။ ထိုနောင် ဝိတက္ကတိက်ကို ဟောတော်မူ၏။.... ကား— **သဝိတက္ကသဝိစာရာ ဓမ္မာ** ကတိဟိ အစရှိသည်တည်း။

သဝိတက္ကသဝိစာရာ၊ ဝိတက်နှင့်လည်း တက္ခ ဝိစာရနှင့်လည်း တက္ခ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ် ၅၅-ခု, ဝိတက် ဝိစာရ ကြဉ်သော် စေတသိက် ပညာသတ္တိုသည်။ ကတိဟိ သမ္မယုတ္တာတိ ပုစ္ဆာယံ သတိ၊ ရှိသော်—

ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သခ်ါရက္ခန္ဓာနှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ သခ်ါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော ဝိတက် ဝိစာရဟု ဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကတိဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ ပန္နရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး, ပဋ္ဌဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခုမရူပ် သောဋ္ဌသ, နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (တက်နည်း စစ်နည်း သိလွယ်ပြီ)။

၂၆၅။ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာ၊ ဝိတက်ကား မရှိ ဝိစာရမျှသာ ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ဒုတိယဇ္ဈာန် ကောဒသ, စေတသိက် ဆတ္တိံ သ, ပဌမပုဒ်အရနှင့် သမ္မယုတ် ဖြစ်သော ဝိတက်စေတသိက် ၅၅-ခုတို့သည်။ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတုဟိ သမ္မယုတ္တာတိ ပုစ္ဆာယံ သတိ၊ ရှိသော်—

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သခ်ါရက္ခန္ဓာနှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ကေဟိစိ၊ သခ်ါ-

http://www.dhammadownload.com

ရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော ဝိစာရ ဟု ဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော်။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ သောဠသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး, မနောဝိညာဏဓာတ် ကြဉ်သော ဆဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခုမရူပ်သောဠသ, နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဣတိ-ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၂၆၆။ အဝိတက္ကအဝိစာရာ၊ ဝိတက်လည်းမရှိ ဝိစာရလည်း မရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ် ၅၅-ခု, စေတသိက် ဆတ္တိံသ, ဒုတိယပုဒ်၏ အရနှင့် သမ္မယုတ်ဖြစ်သော ဝိစာရစေတသိက် ၁၃ ခု, ရူပ်အဋ္ဌဝီသ, နိဗ္ဗာန်တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်သော တရားတို့သည်။ နတ္ထိ နိ သန္တိ၊ မရှိကုန်။

ကတိဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

နိ ကေဟိစိ ခန္ဓေဟိ နိ ကေဟိစိ အာယတနေဟိ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ မနောဓာတ်နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ကုန်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၂၉၂။ စေတသိကာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသတို့သည်။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ သမ္ပ-ယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယ-တနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခုမရူပ်သောဠသ, နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၃၀၀။ ပဋ္ဌာန်းတော်၌ အဝိတက္ကာဓမ္မာ,အဝိစာရာဓမ္မာ ဟူသော ဤ ၂-ပုဒ်ကို သည် မနောဓာတ်နှင့် ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်ကြားသော်လည်း အလုံးစုံတို့နှင် ဝိပ္ပယုတ်မဖြစ်။ ထိုပုဒ်၏ ဝါဒ္ဓပြုဖြစ်သော ပဌမပုဒ်အရနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဝိတက်,ဝိစာရတို့နှင့် သမ္ပယုတ်ထိုက်သောကြောင့် ထို ၂-ပုဒ်ကို မဟောအပ်ဟု အယူရှိ၍ အဋ္ဌကထာ

http://www.dhammadownload.com

ဆရာသည် (၁၅) ဥဒါန်းဂါထာ၌ "**အဌာရသတတောပရေ၊ တေဝိသပဒသတ်**" ဟု မိန့်အပ်၏။

ဌီကာဆရာကား (၁၉) **ဝိပ္ပယုတ်မပြစ်သော** ဓမ္မသည် ဝိတက်, ဝိစာရမျှသာဖြစ်**၍** နည်းသည်၊ ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဓမ္မသည်ကား များသည်၊ ထိုကြောင့် ယောဘုယျ**နည်း**အားဖြင့် ဟောအပ်၏ဟု အယူရှိ၍ "ဥဒ္ဒါနေ ပန အဌာရသ တတောပရေတိ ဣဒ 'သောဌသ'တိ ဝတ္တမ္ဘေ၊ တေဝိသန္တိ ဣဒဉ္စ 'ကေဝိသ' န္တိ"ဟု မိန့်အပ်ပြီ။

အနုဋ္ဌီကာ ၌လည်း (၂၄) "ဆတ္တိ သာယ ပိဋ္ဌိဒကပဒေသု ဝိသတိ ဒကပဒါနိ ဣမသ္မိ နယေ လဗ္ဘန္တိ၊ အဝသိဋ္ဌာနိ သောဌသေဝါတိ အာဟ 'သောဌသာတိ ဝတ္ထမ္ဘ' န္တိ" ဟုမိန့်အပ်၏။

ထိုကြောင့် ဤဆဌနယ၌—

အဌကထာဆရာအလိုအားဖြင့် အဝိတက္ကာဝမ္မာ, **အဝိစာရာဝမ္မာ** ဤနှစ်ပုဒ်တို့နှင့်တကွ ၁၂၃-ပုဒ်တို့ကို ထား၍ ကြွင်းသော ၂၄၈-ပုဒ်တို့ကို ဟောတော်မူ၏ဟု ဆိုအပ်၏။

ဌီကာဆရာအလိုအားဖြင့် ထို ၂-ပုဒ်မှ တပါး ၁၂၁-ပုဒ်တို့ကို **ထား၍ ကြွင်း**သော ၂၅၀-သော ပုဒ်တို့ကို ဟောတောမူ၏ဟု ဆိုအပ်၏။

ဤကား **အဌကထာဆရာ ဌီကာဆရာ** အလိုတည်း။

ဆဌနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

သတ္တမနယနိဒ္ဒေသ၌ အကျဉ်းဥဒါန်းစဉ် ဂါထာကား—

ခန္ဓာ စတုရော အာယတနဉ္စ မေကံ၊
ခဝတူသု သတ္တ ဒွေပိ စ ဣန္ဒြိယတော။
တယော ပဋ္ဌိစ္စ တထရိ၀ ဖဿပဉ္စမာ၊
အဝိမုစ္စနာ မနသိ တိကေသု တီဏိ။
သတ္တဋ္ဌာရ ဒဒ္ဒ စ မနေန ယုတ္တာ၊
ဝိတက္ကဝိစာရဏာ ဥပေက္ခကာယ စာတိ။

စတုရော၊ ကုန်သော။ **ခန္ဓာ** **စ**၊ နာမက္ခန္ဓာတို့ငင်း၊ **ဧကံ**၊ သော။ **အာယ**-**တနဉ္စ**၊ **မနာယတနငင်း**။ **ခဝတူသု**၊ **ခဝတ်တို့တွင်**။ **သတ္တ** **စ**၊ ၇-ပါးသောဝိညာ-ဏခဝတ်တို့ငင်း။ **ဣန္ဒြိယတော**၊ **ဣန္ဒြေမှ**။ **ဒွေပိ** **စ**၊ ၂-ပါးကုန်သော **မနိန္ဒြေ**, **ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့ငင်း**။

တယော၊ ကုန်သော။ **ပဋ္ဌိစ္စ**၊ **ဝိညာဉ်**, **ဖဿ**, **ဝေဒနာ** ဟုဆိုအပ်သော **ပဋ္ဌိစ္စ**-**သမุปฺปါဒ်တို့ငင်း**။ **တထရိ၀** **တထာဝေ**၊ **ထိုမှတပါးသာလျှင်**။ **ဖဿပဉ္စမာ**၊ **ဖဿ-လျှင် ၅-ခုမြောက်သော ဖဿ, ဝေဒနာ, သညာ, စေတနာ, စိတ္တံဟူသောပုစ်ထို**

http://www.dhammadownload.com

ရင်း။ (အဌမကောက္ခဲ့သို့ ပဋ္ဌိလောမစဉ် ဆိုသည်။) အဓိမုစ္စနာ၊ အဓိမောက္ခရင်း။ မနသိ စ၊ မနသိကာရရင်း။ တိကေသု၊ တိက်တို့၌။ တိဏ်၊ ကုန်သော အဒုက္ခ-မသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တပဒ, သဝိတက္ကသဝိစာရပဒ, ဥပေက္ခာသဟဂတပဒ-တို့ရင်း။

အန္တရာ၊ မဟန္တရဒုက်မ္ဘ။ သတ္တ၊ ၇-ပါးကုန်သော စိတ္တပဒ, စေတသိကပဒ, စိတ္တသမ္ပယုတ္တပဒ, စိတ္တသံသဋ္ဌပဒ, စိတ္တသမုဋ္ဌာနပဒ, စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနသဟ-ဘုပဒ, စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာနုပရိဝတ္တိပဒတို့ရင်း။ မနေန၊ မနောခေါတ်နှင့်။ ယုတ္တာ၊ ကေန်စင်စစ် ယှဉ်တတ်ကုန်သော။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဝိတက္ကဝိစာရဏာ၊ သဝိတက္ကပဒ, သဝိစာရပဒတို့ရင်း။ ဥပေက္ခကာယ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့်။ သဟ ဂတံ၊ တကွဖြစ်သော ပိဋ္ဌိဒုက်ဌ်လာသော ဥပေက္ခာသဟဂတပုဒ်ရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမာနိပဒါနိ၊ ဤ ၃၇-ပုဒ်တို့ကို။ ဣဓ ဣမသ္မိं ဝါရေ၊ ဤသတ္တမနုယ-နိဒ္ဒေသ၌။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။

သတ္တမနုယနိဒ္ဒေသ၌—

ဝေ၊ စ၊ ဥ။

ဤ ၃-ခုသော ဒေ၊ ဗျဉ်းဆောင်ပုဒ်ကိုလည်း သိအပ်၏။

ဝေ အရကား ၂၂-ပါးဟူသည်တည်း၊ ၂၂-ပါး ဟူသော်ကား—

အထက်ဆဌနယ၌—

ဝေ ၆-ပါး၊
ဝိ ၆-ပါး၊
ဖ ၄-ပါး၊
စေ ၆-ပါးတို့ကိုပေါင်း၍ ၂၂-ပါးဖြစ်သတည်း။

၂၂-ပါးအရကို သိလွယ်စေခြင်းငှါ ထုတ်လိုက်ဦးအံ့။

ဝေ အရ ၆-ပါး ဟူသော်ကား—

ဝေဒနာက္ခန္ဓပဒ, သညာက္ခန္ဓပဒ, သင်္ခါရက္ခန္ဓပဒ၊
ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ဖဿပစ္စယာဝေဒနာ ၁ ပုဒ်၊
ဖဿသတ္တကရာသီ၌ ဝေဒနာပုဒ်, သညာပုဒ် ၂-ပါး-ဤသို့အားဖြင့် ၆-ပါးတည်း။

ဝိ အရ ၆-ပါး ဟူသော်ကား—

ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ၁-ပါး၊
မနာယတန ၁-ပါး၊
မနိန္ဒြေ ၁-ပါး၊

http://www.dhammadownload.com

ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဋ္ဌ သစ်ါရပစ္စယာဝိညာဏံ ၁-ပါး၊
ဖဿသတ္တကရာသိဋ္ဌ စိတ္တ ၁-ပါး၊
မဟန္တရဒုက်ဋ္ဌ စိတ္တာဓမ္မာ ၁-ပါး-ဤသို့အားဖြင့် ၆-ပါးတည်း။

ဖ အရ ၄-ပါး ဟူသော်ကား—

ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဋ္ဌ ဖဿ ၁-ပါး၊
ဖဿသတ္တကရာသိဋ္ဌ ဖဿ, စေတနာ, မနသိကာရ ၃-ပါး ဤသို့အား ဖြင့် ၄-ပါးတည်း။

စေ အရ ၆-ပါး ဟူသော်ကား—

စေတသိကာဓမ္မာ အစရှိသော မဟန္တရဒုက်ဋ္ဌ စေတသိက်ကိုသာ ရကောင်းသောပုဒ် ၆-ပါး-ဤသို့အားဖြင့် ၆-ပါးတည်း။

စ အရကား ၁၁-ပါးတည်း၊ ၁၁-ပါး ဟူသော်ကား—

ဝိညာဏဓာတ် ၂-ပါး၊
အဓိမောက္ခ ၁-ပါး၊
သဝိတက္ကသဝိစာရာဓမ္မာဟု တိက်ဋ္ဌ ၁-ပါး၊
သဝိတက္ကာဓမ္မာ, သဝိစာရာဓမ္မာဟု ပိဋ္ဌဒုက်ဋ္ဌ ၂-ပါးအားဖြင့် ၁၁-ပါးဖြစ်သတည်း။

ဥ အရကား ၄-ပါးတည်း၊ ၄-ပါး ဟူသော်ကား—

ဥပေက္ခိန္ဒြေ ၁-ပါး၊
အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တပဒ, ဥပေက္ခာသဟဂတပဒဟု တိက်ဋ္ဌ ၂-ပါး၊
ဥပေက္ခာသဟဂတပဒဟု ပိဋ္ဌဒုက်ဋ္ဌ ၁-ပါးအားဖြင့် ၄-ပါးဖြစ်သတည်း။

၈—သတ္တမနယနိဒ္ဒေသ

၃၀၆။ ဆဋ္ဌနယနိဒ္ဒေသကို..... ဌ် သတ္တမနယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ထိ ။ ပ ။ သည်လည်း အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသ, ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ထိ ။ ပ ။ သည်လည်း ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသ, ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို.....၏။

http://www.dhammadownload.com

ထို ။ ပ ။ သည်လည်း ခန္ဓနိဒ္ဒေသ, အာယတနနိဒ္ဒေသ, ဓာတုနိဒ္ဒေသ, ဣန္ဒြိယ-နိဒ္ဒေသ, ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၅-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ခန္ဓနိဒ္ဒေသ ကို.....၏။

ထို ။ ပ ။ သည်လည်း ဝေဒနာကွန္ဓနိဒ္ဒေသ, သညာကွန္ဓနိဒ္ဒေသ, သခ်ါရကွန္ဓ-နိဒ္ဒေသ, ဝိညာဏကွန္ဓနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၄-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ဝေဒနာကွန္ဓ-နိဒ္ဒေသကို..... ၏၊ ဟောဟန်ကား—

ဝေဒနာကွန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ သမ္မယုတ္တာ၊ တေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ ဝိပ္ပ-ယုတ္တာ။ တေ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ တေ ဓမ္မာ စတူဟိ ခန္ဓေဟိ ဧကေနာယတနေန သတ္တဟိ ဓာတူဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ဧကေနာယတနေန ကောယ ဓာတုတာ ကေဟိစိ ဝိပ္ပယုတ္တာ ဟူ သည်တည်း။

ဝေဒနာကွန္ဓေန၊ ဝေဒနာကွန္ဓာနှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်, ဝေဒနာကြဉ်သော စေတသိက် ကေပညာသတ္တိုသည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထို စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်, စေတသိက် ဒွေပညာသတ္တိ နှင့်။ (ဝေဒနာကိုလည်း သွင်းပြန်သည်။) ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ရူပ် အဋ္ဌဝီသ, နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ ထို ရူပ် အဋ္ဌဝီသ, နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်သနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

တေ ဓမ္မာ၊ ထို ရူပ် အဋ္ဌဝီသ, နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ ဟုဆိုအပ် သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်။

ဝေဒနာကွန္ဓနိဒ္ဒေသကို .... ၌ သညာကွန္ဓနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏၊ ထို ။ ပ ။ သည်လည်း။ (သညာကွန္ဓာ သခ်ါရကွန္ဓာတို့သည် ဝေဒနာကွန္ဓာနှင့် တူကုန်၏။)

ထိုနောင် ဝိညာဏကွန္ဓနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား—ဝိညာ ဏကွန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဝိညာဏကွန္ဒေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အုကြင် စေတသိက် ဒေါသညာသတ္တိသည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ (နည်းတူဆိုလေ)။

ခန္ဓနိဒ္ဒေသ့ကို ..... ၌ အာယတနနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏၊ ထို ။ ပ ။ ကျမ်းလည်း မနာယတနနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁-ပါးသာ၊ ဟောဟန်ကား— မနာယတနေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။ (ဝိညာဏကွန္ဓာနှင့် တူပြီ)။

၃၀၇။ အာယတနနိဒ္ဒေသကို ... . ၌ ဓာတုနိဒ္ဒေသကို ..... ၏၊ ထို ။ ပ ။ သည်လည်း စက္ခုဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသ, သောတ, ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယ, မနောဓာတု, မနောဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၇-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် စက္ခုဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသကို... ၏၊.... ကား— စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ၊ ဓာတ်နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သမ္ဗစိတ္တသာဓာရဏစေတသိက် ၇-ခုတို့သည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထို စက္ခုဝိညာဏဓာတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဆဝိညာဏဓာတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်, ရူပ်အဌဝီသ, နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ ထို ဆဝိညာဏဓာတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်, ရူပ်အဌဝီသ, နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ကေဟိစိ၊ တစုံတခုကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ နု ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ကေဟိစိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ နု ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်။

> စက္ခုဝိညာဏဓာတ်နှင့် နည်းတူထုတ်သော ၁၁-ပါးသော ပုဒ်တို့တွင် ဝိညာဏဓာတ် ၇-ပါးကား သိလွယ်ပြီ၊ အဓိမောက္ခ အစရှိသောပုဒ်၏ အစွဲ ထူးပြားဟန်ကို သိလွယ်စေခြင်းငှါ စဉ်းငယ် ရေးသားလိုက်အံ့။

၃၁၁။ အဓိမောက္ခေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် အဓိမောက္ခဖြစ်သော စိတ် ၇၀-ခု အဓိမောက္ခ, ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သော စေတသိက် ပညာသ တို့သည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထို အဓိမောက္ခဖြစ်သော စိတ် ၇၀-ခု စေတသိက် ကေ-ပညာသတို့နှင့်။ (ကေပညာသ ဟူရာမှာ အဓိမောက္ခကို ထည့်ပြန်သည်။) ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဒေါ့ဘွဝိညာဉ် ၁၀, ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်, ရူပ် အဌဝီသ, နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကေဟိစိ၊ တစုံတခုကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ နု ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ကေဟိစိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ နု ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ မနောဓာတ်နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်။

http://www.dhammadownload.com

၃၁၃။ သဝိတက္ကသဝိစာရေဟိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ သဝိတက္ကသဝိစာရ စိတ် ၅၅-ခု, ဝိတက်, ဝိစာရကြဉ်သော စေတသိက် ပညာသတ္တိနှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဝိတက်, ဝိစာရတို့သည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထို သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ္တုပ္ပါဒ်, ရူပ်, နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကေဟိစိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ နဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ကေဟိစိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ နဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဓာတုယာ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ မနောဓာတ်နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ (အကြင်း နှစ်ပုဒ် တူပြီ၊ ဤသို့ အထူးမှတ်အပ်၏)။

၃၀၈။ ဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....ဌ် ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို..... ၏၊ ထို ။ ပ ။သည်လည်း မနိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါးအပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် မနိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ထို ။ ပ ။ သည်လည်း (ဝိညာ-ဏက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏)။

၃၀၉။ ထိုနောင် ဥပေက္ခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား— ဥပေက္ခိန္ဒြိယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဥပေက္ခိန္ဒြိယေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဥပေက္ခာဝေဒနာကြဉ်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထို ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သုခ, ဒုက္ခ, သောမနဿ, ဒေါမနဿသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်, ရူပ်, နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကေဟိစိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ နဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ကေဟိစိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ နဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ပဌမေဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်, သောတ, ဃာန, ဇိဝှါ, မနောဓာတ် တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

ဥပေက္ခိန္ဒြေဟူသော ၄-ခုသော ပုဒ်တို့တွင် နောက် ၃-ပုဒ်တိ၏အစ္စဲ ထူးပြားဟန်ကို စဉ်းငယ် ရေးလိုက်အံ့။

၃၁၂။ အဒုက္ခမသုခါယ၊ သော။ ဝေဒနာယ၊ နှင့်။ သမ္မယုတ္တောဟိ၊ ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ကြဉ်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့သည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထိုဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အ ကြင် သုခ, ဒုက္ခ, သောမနဿ, ဒေါမနဿသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်, ရူပ်, နိဗ္ဗာန် တို့ သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

ဤသို့ ပဌမအစ္စဲ ဒုတိယအစ္စဲ ထူးပြားဟန်ကို သိလေ၊ နောက် ၂-ပုဒ်လည်း နည်းတူပြီ။

၃၁၀။ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို..... ၌ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသကို..... ၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း ဝိညာဏနိဒ္ဒေသ, ဖဿနိဒ္ဒေသ, ဝေဒနာနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ဝိညာဏနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ (ထို ဝိညာဏနိဒ္ဒေသသည် ဝိညာဏကွန္ဓာနှင့် ဘူ၏)။

ထိုနောင် ဖဿနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ (ဤနိဒ္ဒေသ၌ ဖဿ, ဝေဒနာ ၂-ပါးတို့သည် ပုဒ်တူရာ ဝေ အရနှင့် တူ၏)။

ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသကို.....၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း ဖဿနိဒ္ဒေသ, ဝေဒနာ, သညာ, စေတနာ, စိတ္တ, အဓိမောက္ခ, မနသိ-ကာရနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၇-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ဖဿနိဒ္ဒေသကို ..... ၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း။

အထက်ပါ ဖဿနှင့် တူပြီ၊ ဝေဒနာ, သညာ, စေတနာတို့ကို သဘောတူရာမှတ် ၍ဟော၊ စိတ္တသည် ဝိညာဏကွန္ဓာနှင့် တူ၏၊ အဓိမောက္ခ, မနသိကာရတို့သည် လည်း သဘောတူပုဒ်သွင်းရာမှာ မှတ်၍ဟောလေ။

၃၁၂။ အဗ္ဗတ္ထရမာတိကာ နိဒ္ဒေသကို..... ၌ ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း တိကနိဒ္ဒေသ, ဒုကနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။

ဤ တိက်, ဒုက်၌ ၁၃-ပုဒ်တို့ကို အောက်၌ ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် သဘောတူရာ သွင်း၍ ဟောလေ သိလွယ်ပြီ။

ဤနယကား သမ္မယုတ္တေန ဝိပ္ပယုတ္တနယတည်း။

ဤ နယ၌ "ယေ ဓမ္မာ တေဟိ ဓမ္မေဟိ" အစရှိသည်ဘို့နှင့် အစ္စဲကို ထုတ်ရင်း ပုဒ်နှင့် စ္ဆဲခြင်း ယူခြင်းသည် နိယတ် အနိယတ် ဆန့်သကဲ့သို့ ထင်ဘွယ်ရှိ၏၊ ထိုသို့ ထင်သော်လည်း ပါဠိတော်၌ ထိုသို့သော ပုစ္ဆာ၏ ဝိသဇ္ဇနာကို မြင်သဖြင့်ဂင်း,

"ဣမိနာ နယေန သမ္ဘတ္ထ ပုစ္ဆာယ ဥဒ္ဒရုပဒေနေ၀ သဒ္ဒိ ဝိပ္ပယုတ္တာနံ ၀သေန အတ္ထော ဝေဒိတမ္ဘော" ဟူသော အဋ္ဌကထာကို မြင်သဖြင့်ဂင်း, (၁ဂ)

"ပုစ္ဆာယ ဥဒ္ဒရုပဒေနေ၀ သဒ္ဒိ ဝိပ္ပယုတ္တာနံ ၀သေနဘတိ ဣဒံ ပုစ္ဆာယ ဥဒ္ဒရ-ပဒေန သမ္ဘယုတ္တေဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ တေန သဒ္ဒိ ဝိပ္ပယုတ္တာ ဟောန္တိတိ ကတ္ဝာ ၀ုတ္တံ" ဟူသော ဋီကာကို မြင်သဖြင့်ဂင်း (၁ဃ)

http://www.dhammadownload.com

၈ -ခေတုကထာ အရကောက်

"ဥဒ္ဓရုပဒေန ပကာသိယမာနာ အတ္ထာ အဘေဒါပစာရေန 'ဥဒ္ဓရုပဒ'န္တိ ဝုတ္တာတိ အာဟ 'ဥဒ္ဓရုပဒေန သမ္မယုတ္တေဟိ'တိ။ တေန စ ယထာဝုတ္တေန ဥဒ္ဓရုပဒေန" ဟူသော **အဋ္ဌိကာ**ကိုမြင်သဖြင့်ဂင်း (၂၉) စွဲသင့်သည်၏ **အဖြစ်**ကို သိအပ်၏။

သတ္တမနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

အဋ္ဌမနယနိဒ္ဒေသ၌ အကျဉ်းဥဒါန်းစဉ် **ဂါထာ**ကား—

ဓမ္မာယတနံ ဓမ္မခေါတု၊ အထ ဇိဝှိတံ နာမရူပံ။
သဒ္ဒါယတနံ ဇာတိ ဇရာ မစ္စု စ ဒွေ စ တိကေ နိ လဗ္ဘရေ။
ပဋမန္တရေ သတ္တ စ ဂေါစ္ဆကေ ဒသ အပရန္တေ။
စုဒ္ဒသ ဆ စ မတ္ထကေ၊ ဣဒ္ဓေတေ သတ္ထစတ္ထာလီသ ဓမ္မာ။
သမုစ္ဆေဒေ နိ လဗ္ဘန္တိ၊ မောဃပုစ္ဆကေန စ။

ဓမ္မာယတနဥ္စ၊ ၎င်း။ ဓမ္မခေါတု စ၊ ၎င်း။ **အထ**၊ ထိုမှတပါး။ **ဇိဝှိတဥ္စ**၊ ၎င်း။ **နာမရူပဥ္စ**၊ ၎င်း။ **သဒ္ဒါယတနဥ္စ**၊ ၎င်း။ **ဇာတိ** စ၊ ၎င်း။ **ဇရာ** စ၊ ၎င်း။ **မတ္စု**၊ မရဏဂင်း။ **တိကေ**၊ ၌။ **ဒွေ** စ၊ ၂-ပါးကုန်သော **အဗ္ဗတ္ထဗဟိဒ္ဓပဒ**, **အနိဒဿန-အပ္ပဋိဃပဒတို့**ဂင်း။ ဣတိ၊ သို့။ **ဧတေ ဓမ္မာ**၊ ဤ**အတ္ထပဒတို့**ကို။ **နိ လဗ္ဘရေ**၊ **မရအပ်**ကုန်။

ပဋမန္တရေ၊ ရှေးဦး**စွာ**သော **စူဠန္တရဒုက်**၌။ **သတ္တ** စ၊ ကုန်**သော** **သပ္ပစ္စယ-ပဒ**, **သခ်ံတပဒ**, **အနိဒဿနပဒ**, **အပ္ပဋိဃပဒ**, **အရူပ်ပဒ**, **ကေနစိဝိညေယျပဒ**, **ကေနစိနဝိညေယျပဒတို့**ဂင်း။ **ဂေါစ္ဆကေ**၊ ၌။ **ဒသ**၊ ကုန်သော **နိ ဟေတု** **အစရှိ**ကုန်သော **ပဋမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်တို့**ဂင်း။ **အပရေ**၊ **တပါ**းသော။ **အန္တေ**၊ **ပရာမာသ**ဂေါစ္ဆက၏ နောက်၌ ဖြစ်သော **မဟန္တရဒုက်**၌။ **စုဒ္ဒသ**၊ ကုန်သော **နောစိတ္တ** **အစရှိ**သော **ဝိပ္ပယုတ္တမရသင့်**သော**ပုဒ်တို့**ဂင်း။ **မတ္ထကေ**၊ **အဆုံး**ဖြစ်**သော** **ပီဋိဒုက်**၌။ **ဆ** စ၊ ကုန်သော **အဝိတက္ကပဒ**, **အဝိစာရပဒ**, **အပ္ပီတိကပဒ**, **နပီတိသဟဂတပဒ**, **နိ သုခသဟဂတပဒ**, **နိ ဥပေက္ခာသဟဂတပဒတို့**ဂင်း။ ဣတိ၊ သို့။ **ဧတေ ဓမ္မာ** စ၊ ဤ**အတ္ထပဒတို့**ကိုလည်း။ **နိ လဗ္ဘရေ**၊ **မရအပ်**ကုန်။

ဣတိဣမိနာပဘေဒေန၊ **ဤ**သို့သော **အပြား**အားဖြင့်။ **သတ္တစတ္ထာလီသ**၊ ၄၇-ပါးကုန်သော။ **ဧတေ**ဓမ္မာ၊ ထို**အတ္ထပဒတို့**ကို။ **မောဃပုစ္ဆကေန**၊ **မောဃ-ပုစ္ဆက အမည်**ရှိသော **အဋ္ဌမနယ**နှင့်။ **သဟ**၊ **တကွ**။ **သမုစ္ဆေဒေ**၊ **စုဒ္ဒသမန-ယ**နိဒ္ဒေသ၌။ **နိ လဗ္ဘန္တိ**၊ **မရအပ်**ကုန်။

http://www.dhammadownload.com

အင္ဌမနယနိဒ္ဒေသ၌—

ရ။ ဝ။ စ။ ဒု။ သ။ ဥ။ ဥ။ ကာ။ ပ။

ဤ ၉-ခုသော အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်ကိုလည်း သိအပ်၏။

ရ အရကား ၈၂-ပါးတည်း၊ ၈၂-ပါး ဟူသော်ကား—

အောက် ဆဋ္ဌနယ၌ ပဌမ ရ အရ ၄၃-ပါး၊
ဒုတိယ ရ အရ ၁-ပါး၊
နေ အရ ၄-ပါး၊
အ အရ ၂၆-ပါး၊
ဥပ္ပန္နတိက်၌ ၃-ပါး၊
အတီတတိက်၌ ၃-ပါး၊
အဗ္ဗတ္တပဒ ဗဟိဒ္ဓပဒဟု အဗ္ဗတ္တိကတိက်၌ ၂-ပါး ဤသို့အားဖြင့် ၈၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဝ အရကား ၂၃-ပါးတည်း၊ ၂၃ ပါး ဟူသော်ကား—

အောက် သတ္တမနယ၌ ဝအရ ၂၂-ပါး၊
သာရမ္မဏမမ္မပဒ ၁-ပါး ဤသို့အားဖြင့် ၂၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

စ အရကား ၁၁-ပါးတည်း၊ ၁၁-ပါး ဟူသော်ကား—

ဆဋ္ဌနယ၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော စ အရ ၇-ပါး၊
ဒုတိယ အ အရ ၁-ပါး၊
ဒုတိယ သ အရ ၃-ပါး ဤသို့အားဖြင့် ၁၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒု အရကား ၆၂-ပါးတည်း၊ ၆၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ဒုက္ခသစ္စပဒ ၁-ပါး၊
တိက်၌ အဗျာကတမမ္မပဒ, အသံကိလိဋ္ဌသံကိလေသိကမမ္မပဒ, နေဝ-ဒဿနေန နဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗမမ္မပဒ, နေဝ ဒဿနေန နဘာဝနာယ ပဟာဟဗ္ဗဟေတုကပဒ, နေဝါစယဂါမိ နာပစယဂါမိ-ပဒ, နေဝသေက္ခ နာသေက္ခမမ္မပဒ, ပရိတ္တမမ္မပဒ, မဇ္ဈိမမမ္မပဒ, အနိယတမမ္မပဒ အားဖြင့် ၉-ပါး၊

အဟေတုကမမ္မပဒ အစရှိသော နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့နှင့် ဝိပ္ပ-ယုတ်ဖြစ်ကောင်းသော ဂေါစ္ဆကခ်ဉ် ပဒပေါင်း ၄၀၊ စူဠန္တရ ဒုက်ခ်ဉ် လောကိယမမ္မပဒ ၁-ပါး၊

ပိဋ္ဌိဒုက်ခ်ဉ် နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့နှင့် ဝိပ္ပယုတ် ဖြစ်ကောင်းသော ပုဒ်ပေါင်း ၁၁-ပါး ဤသို့အားဖြင့် ၆၂-ပါးဖြစ်သတည်း။

http://www.dhammadownload.com

သ အရကား ၁၃၁-ပါးတည်း၊ ၁၃၁-ပါး ဟူသော်ကား—
အောက် ဆဋ္ဌနယ၌ ပဌမ သ အရ ၅၃-ပါး၊
ပဌမ သု အရ ၇-ပါး၊
ပဌမ အ အရ ၄၆-ပါး၊
ဣ အရ ၁-ပါး၊
ဗျာ အရ ၁-ပါး၊
ပဋ္ဌမ အ အရ ၁၇-ပါး၊
ဒုတိယ သု အရ ၄-ပါး၊
အဗ္ဗတ္တာရမ္မဏပဒ, ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏပဒ အဗ္ဗတ္တာရမ္မဏတိက်၌ ၂-ပါး၊
ဤသို့အားဖြင့် ၁၃၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဥ အရကား ၅-ပါးတည်း၊ ၅-ပါး ဟူသော်ကား—
အောက် ဆဋ္ဌနယ၌ ဥ အရ ၁-ပါး၊
တတိယ အ အရ ၃-ပါး၊
ဝိပါကဓမ္မပဒ ၁-ပါး ဤသို့အားဖြင့် ၅-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဉ အရကား ၆-ပါးတည်း၊ ၆-ပါး ဟူသော်ကား—
ဉပပတ္တိဘဝ ၁-ပါး၊
သညာဘဝ ၁-ပါး၊
ပဋ္ဌဝေါကာရဘဝ ၁-ပါးဟု ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ၃ ပါး၊
ဉဃဒိန္နုပါဒါနိယဓမ္မပဒ, အဝိတက္ကအဝိစာရဓမ္မပဒဟု တိက်၌ ၂-ပါး၊
ဉပါဒိန္နဓမ္မဟု မဟန္တရဒုက်၌ ၁-ပါး ဤသို့အားဖြင့် ၆-ပါးဖြစ်
သတည်း။

ကာ အရကား-ကာမဘဝ ၁-ပါးသာတည်း။

ပ အရကား ၃-ပါးတည်း၊ ၃-ပါး ဟူသော်ကား—
ပရိတ္တာရမ္မဏပဒ, ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏပဒ, အဗ္ဗတ္တဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏပဒ-ဤသို့
အားဖြင့် ၃-ပါးဖြစ်သတည်း။

၈-အဋ္ဌမနယနိဒ္ဒေသ

၃၁၇။ သတ္တမနယနိဒ္ဒေသကို..... ၌ အဋ္ဌမနယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏၊ ထို ။ ပ ။ သည်လည်း အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသ, ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို .....၏။

http://www.dhammadownload.com

ထို ။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသ, ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို.... .. ၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓနိဒ္ဒေသ, အာယတနနိဒ္ဒေသ, ဓာတုနိဒ္ဒေသ, သစ္စနိဒ္ဒေသ, ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ, ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသ, သတိပဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသ, သမ္မပ္ပဓာနနိဒ္ဒေသ, ဣဒ္ဓိပါဒနိဒ္ဒေသ, အပ္ပမညာနိဒ္ဒေသ, စျာနနိဒ္ဒေသ, ပဋိပဒြိယနိဒ္ဒေသ, ဗလနိဒ္ဒေသ, ဗောဇ္ဈင်နိဒ္ဒေသ, မဂ္ဂနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၅-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို..... ၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသ ။ပ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၅-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို..... ၏။

ဟောဟန်ကား— ရူပက္ခန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ တေ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သမ္မယုတ္တာတိ နတ္ထိ ဟူသည်တည်း။

ရူပက္ခန္ဓေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ ထို နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့သည်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်သနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်သော တရားတို့သည်။ နတ္ထိ နသန္တိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဥဒါ။ ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....ဌ ဝေဒနာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို..... ၏။

ဟောဟန်ကား— ဝေဒနာက္ခန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဝေဒနာက္ခန္ဓေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ချပ်အင္ဌဝိသ, နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သမ္မယုတ္တာတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ တို့သည်။ နတ္ထိ နသန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(နောက်နောက်ဖြစ်သော ပုဒ်တို့၏ ပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇနာတို့ကို အပြည့်အစုံဆို၍ ဟောလေ)။

ထိုနောင် သညာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ဤ၌ သညာ, သခ်ါရ, ဝိညာဉ်တို့သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် တူကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....၌ အာယတနနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏၊ ထို။ပ။ သည်လည်း။

စက္ခာယတနနိဒ္ဒေသ, သောတ, ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယ, ရူပ, သဒ္ဒ, ဂန္ဓ, ရသ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗတို့သည် ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသနှင့် တူကုန်၏၊ မနာယတနသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။

အာယတနနိဒ္ဒေသကို .....၌ ဓာတုနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း စက္ခုဓာတုနိဒ္ဒေသ, သောတ, ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယ, ရူပ, သဒ္ဒ, ဂန္ဓ, ရသ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗ, စက္ခုဝိညာဏ, သောတ, ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယ, မနောဓာတု, မနောဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၇-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် စက္ခုဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဟောဟန်ကား— စက္ခုဓာတုယာ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဤ စက္ခုအစ ဖောဋ္ဌဗ္ဗအဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည် ရူပက္ခန္ဓာနှင့် တူကုန်၏။

ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၌ စက္ခုဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ဟောဟန်ကား— စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဆဝိညာဏဓာတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်, ရုပ်, နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကတိဘိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သမ္ပယုတ္တာတိ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ကြင်းသော ဆဝိညာဏဓာတ်တို့သည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်နှင့် တူကုန်၏။

ဓာတုနိဒ္ဒေသကို.... ..၌ သစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဟောဟန်ကား— ဒုက္ခသစ္စေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဒုက္ခသစ္စေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် လောကုတ္တရာစိတ် ဂ-ခု စေတသိက် ဆတ္တိ သတ္တိသည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည် ။ပ။ သမ္ပယုတ္တာတိ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ဒုက္ခသစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၌ သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသကို.... ...၏။

ဟောဟန်ကား—သမုဒယသစ္စေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

သမုဒယသစ္စေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဒေါသမူ, မောဟမူ, ကုသိုလ်, ဝိပါက်, ကြိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်, ရုပ်, နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည် ။ပ။ သမ္ပယုတ္တာတိ နတ္ထိ၊ မရှိ။

နိရောဓသစ္စာသည် ရူပက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏၊ မဂ္ဂသစ္စာသည် သမုဒယသစ္စာနှင့် တူ၏။

http://www.dhammadownload.com

သစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း စက္ခုန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ အစရှိသော အားဖြင့် ၂၁-ပါး အပြားရှိ၏။ (ဇီဝိတိန္ဒြေကို နုတ်သည်)။ ထိုတွင် စက္ခုန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏။

စက္ခုန္ဒြေ အစ ဒေါမနဿိန္ဒြေ အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည် ရူပက္ခန္ဓာ, ဝေဒနာက္ခန္ဓာ အစရှိသည် နှင့် တူကုန်၏။

ဒေါမနဿိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဥပေက္ခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဟောဟန်ကား—ဥပေက္ခိန္ဒြိယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဥပေက္ခိန္ဒြိယေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သုခ, ဒုက္ခ, သောမနဿ, ဒေါ-မနဿသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်, ရူပ်, နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည် ။ပ။ သမ္မယုတ္တာတိ နတ္ထိ၊ မရှိ။

သဒ္ဒေ, ဝိရိယိန္ဒြေ အစရှိသည်တို့သည် သညာ, သခ်ါရနှင့် တူကုန်၏။

ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၌ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသကို.....၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း။

နာမရူပ, သဠာယတန, ဇာတ်, ဇရာ, မရဏတို့ကို မရ။
အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသ, သခ်ါရနိဒ္ဒေသ အစရှိသော ကြွင်းသောပုဒ်တို့ကို စစ်၍ ဆိုလေ၊ အဝိဇ္ဇာအစ ကမ္မဘဝအဆုံးရှိသောပုဒ်တို့သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့နှင့် တူကုန်ပြီ။

ကမ္မဘဝကို..... ၌ ဥပပတ္တိဘဝနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ဟောဟန်ကား—ဥပပတ္တိဘဝေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဥပပတ္တိဘဝေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ကုသိုလ်, အကုသိုလ်, ဖိုလ်, ကြိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည် ။ပ။ သမ္ပ-ယုတ္တာတိ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ထို ဥပပတ္တိဘဝကိုလည်း ကာမဘာ ရူပဘဝအစရှိသော အပြားကို စွဲ၍ ဆိုလေ။

ကာမဘဝေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ကာမဘဝေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ရူပဘဝ, အရူပဘဝ ဟူသော စိတ်, စေတသိက်, ကုသိုလ်, အကုသိုလ်, ဖိုလ်, ကြိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည် ။ပ။ သမ္ပယုတ္တာတိ နတ္ထိ၊ မရှိ။

(ကြွင်းသောပုဒ်တို့သည်လည်း ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် သိလွယ်ကုန်ပြီ)။

ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒကို.....၌ **သတိပဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသကို.....** ၏။

http://www.dhammadownload.com

ဟောဟန်ကား---သတိပဋ္ဌာနေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။
(သတိပဋ္ဌာန အစ မဂ္ဂ အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည် လွယ်ကုန်ပြီ)။
ထိုနောင် ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။
(ဎင်းဖဿသတ္တကရာသိလည်း လွယ်ပြီ)။
အဘ္ဘန္ဓရ မာတိကာကို.....၌ ဗာဟိရမာတိကာကို .....၏။
ထို ။ပ။ သည်လည်း တိကနိဒ္ဒေသ, ဒုကနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် တိကနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ထိုတိကမာတိကာ၌ မရသော အဗ္ဗတ္တ ဗဟိဒ္ဓပုဒ်, အနိဒဿနအပ္ပဋိဃပုဒ် ဎင်း ၂-ပုဒ်တို့ကိုချင်း၍ ကျန်သောပုဒ်တို့ကို ရအပ်ကုန်၏။ထိုပုဒ်အပေါင်းတို့တွင် ပရိတ္တာရမ္မဏမှ တပါးသော ပုဒ်တို့ကား သဘောတူပြီ။

ပရိတ္တာရမ္မဏောဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ပရိတ္တာရမ္မဏောဟိ၊ ပရိတ္တာရမ္မဏ မည်ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တရားတို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် မဟဂ္ဂတာရမ္မဏ, အပ္ပမာဏာရမ္မဏ, ပညတ္တာရမ္မဏ တရားတို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည် ။ပ။ သမ္ပယုတ္တာတိ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (အကြင်းကား သိလွယ်၏)။

ထိုနောင် ဒုကနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဤ ဒုကာ၌ နှ ဟေတုက အစရှိသော ဂေါစ္ဆကတို့၌ မရအပ်သော ၁၀-ခုသော ပုဒ်တို့ကို နုတ်၍ ရအပ်သော အဟေတုကဓမ္မပဒ အစရှိသော နာမကွန္ဓာ ၄-ပါးကို ရအပ်သော ၎၀-သောပုဒ်။

စူဠန္တရဒုက်၌ အပ္ပစ္စယ အစရှိသော ဝိပ္ပယုတ် မဖြစ်ကောင်းသော ပုဒ်တို့ကို နုတ်၍ ကြွင်းသောပုဒ်။

မဟန္တရဒုက်၌ နောစိတ္တ အစရှိသော ဝိပ္ပယုတ္တ မဖြစ်ကောင်းသော ၂၄-ခု သော ပုဒ်တို့ကို နုတ်၍ ကြွင်းသောပုဒ်။

ပိဋ္ဌဒုက်၌ အဝိတက္ကာ, အဝိစာရ အစရှိသော ဝိပ္ပယုတ်မဖြစ်ကောင်းသော ၆-ခု သော ပုဒ်တို့ကို နုတ်၍ ကြွင်းသော ပုဒ်တို့ကို ရအပ်ကုန်၏။

ဎင်းပုဒ်အပေါင်းတို့ကို သဘောတူ ရသင့်သည်အားလျော်စွာကြံဆသော အားဖြင့် သိလွယ်ပြီ။

ဎင်း ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဆောင်ပုဒ်တို့ကို နှလုံး၌ ပိုက်ထား၍ ဝိပ္ပယုတ္တ ရသင့် မရသင့်ကို ကြံဆပြီးလျှင် ဝိသဇ္ဇနာ သဘောတူသော ပုဒ်အပေါင်းတို့ကို သိအပ်ကုန်၏။

ဤ နိဒ္ဒေသ၌ ဝိပ္ပယုတ်အပြား ၄-ပါး တည်း။

၄-ပါး ဟူသော်ကား—

ဇာတိဝိပ္ပယုတ်, ဘူမိဝိပ္ပယုတ်, ကာလဝိပ္ပယုတ်, သန္ဌာနဝိပ္ပယုတ် အားဖြင့် ၄-ပါးတို့တည်း။

http://www.dhammadownload.com

ထိုတွင်—

၁။ ဇာတိဝိပွယုတ် ဟူသည်ကား— ကုသလာဝမ္မာ, အကုသလာဝမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

၂။ ဘူမိဝိပွယုတ် ဟူသည်ကား— ကာမာဝစရာမ္မာ, ရူပါဝစရာမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

၃။ ကာလဝိပွယုတ် ဟူသည်ကား— အတီတာဝမ္မာ, အနာဂတာဝမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

၄။ သန္တာနဝိပွယုတ် ဟူသည်ကား— အဗ္ဗတ္တာဝမ္မာ, ဗဟိဒ္ဓါဝမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ထိုကြောင့်—

၁။ ကုသိုလ်အစရှိသည်ဖြစ်လျှင် အကုသိုလ်, အဗျာကတအစရှိသည်ကိုစွဲအပ်၏။

၂။ ကာမာဝစရ အစရှိသည်ဖြစ်လျှင် ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ, လောကုတ္တရာ အစရှိသည်ကို စွဲအပ်၏။

၃။ အတီတ် စသည်ဖြစ်လျှင် အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန် အစရှိသည်ကို စွဲအပ်၏။

၄။ အဗ္ဗတ္တ စသည်ဖြစ်လျှင် ဗဟိဒ္ဓ စသည်ကို စွဲအပ်၏။

ထို ဝိပွယုတ်ဖြစ်ခြင်း သဘောတူကား နာမက္ခန္ဓာနှင့် ရုပ်,နိဗ္ဗာန်ကား ဝိပွယုတ်ဖြစ်သင့်၏။

ရုပ်သည် ရုပ်နှင့်ရင်း၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်ရင်း၊ နိဗ္ဗာန်သည်လည်း ရုပ်နှင့် ဝိပွယုတ်မဖြစ်သင့်။

ဤ အဌမနယ၌ ပါဠိတော်၌ ပေယျာလထားရ၍ ဟောတော်မူသည်ကို နှလုံးသွင်းလေ။

ဝိပွယုတ် ၄-ပါးတို့ဖြင့် မဖြစ်သင့်သော ၄၇-ပုဒ်တို့ကို ဤ အဌမနယ၌ ဟောတော်မမူ။

အဌမနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

နဝမနယနိဒ္ဒေသ၌ အကျဉ်းဥဒါန်းစဉ် ဂါထာကား—

အရူပက္ခန္ဓာ စတ္တာရော၊ မနာယတနမေဝ စ။
ဝိညာဏဓာတုယော သတ္တ၊ ဒွေ သစ္စာ စုဒ္ဒသိန္ဒြိယာ။
ပစ္စယေ ဒ္ဝါဒသ ပဒါ၊ တတော ဥပရိ သောဠသ။
တိကေသု အဋ္ဌ ဂေါစ္ဆကေ၊ တေစတ္တာလီသမေဝ စ။
မဟန္တရဒုကေ သတ္တ၊ ပဒါ ပိဋ္ဌိဒုကေသု ဆ။
နဝမဿ ပဒသေတေ၊ နိဒ္ဒေသေ သင်္ဂဟံ ဂတာ။

စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အရူပက္ခန္ဓာ စ၊နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့ရင်း။မနာယတနမေဝ စ၊ မနာယတနသာလျှင်ရင်း။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏဓာတုယော စ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့ရင်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ သစ္စာ စ၊ သမုဒယသစ္စာ, မဂ္ဂသစ္စာတို့

http://www.dhammadownload.com

ၦင်း။ စုဒ္ဓသ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာ စ၊ မနိန္ဒြေ အစ အညာတာဝိန္ဒြေ အဆုံး ရှိသော နာမ်ဣန္ဒြေတို့ၦင်း။

ပစ္စယေ၊ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌။ ဒ္ဒါဒသ၊ ကုန်သော။ ပဒါ စ၊ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဏ်, ဖဿ, ဝေဒနာ, ဓာတ္ပာ, ဥပါဒါန်, ကမ္မဘဝ, သောက, ဒုက္ခ, ဒေါမ-နဿ, ဥပါယာသပုဒ်တို့ၦင်း။ တတော၊ ထိုပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှ။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ သောဠသ၊ ကုန်သော။ ပဒါ စ၊ သတိပဋ္ဌာန်အစ မနသိကာရအဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့ၦင်း။ တိကေသု၊ တိုက်တို့၌။ အဋ္ဌပဒါ စ၊ ဝေဒနာတိုက်၌ ၃-ပုဒ်, ဝိတက်တိုက်၌ ပဌမ ဒုတိယနှစ်ပုဒ်, ပီတိတိုက်၌ ၃-ပုဒ်တို့ၦင်း။ ဂေါစ္ဆကေ၊ ဂေါစ္ဆက၌။ တေစတ္တာလီသမေဝ စ၊ ၄၃-ပါးသာဃျင်ဖြစ်ကုန်သော။ ဟေတုပဒ, ဟေတုစေဝ သဟေတုကပဒ အစရှိသော သမ္မယုတ်ဖြစ်ကုန်သော ပုဒ်တို့ၦင်း။

မဟန္တရဒုကေ၊ မဟန္တရဒုက်၌။ သတ္တာ၊ ကုန်သော။ ပဒါ စ၊ စိတ်ကိုရသောပုဒ်, စေတသိက်ကိုရသောပုဒ်တို့ၦင်း။ ပိဋ္ဌိဒုကေသု၊ ပိဋ္ဌိဒုက်တို့၌။ ဆ၊ ခြောက်ပါး ကုန်သော။ ပဒါ စ၊ သဝိတက္ကပဒ, သဝိစာရပဒ, သပ္ပီတိကပဒ, ပီတိသဟဂတပဒ, သုခသဟဂတပဒ, ဥပေက္ခာသဟဂတပဒ တို့ၦင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတေ၊ ဧတေ ခမ္ဘာ၊ ဤ ၁၂၈-သောပုဒ်တို့သည်။ နဝမဿ၊ ၉-ခုမြောက်သော။ ပဒဿ၊ ဥဒ္ဒေသပဒ၏။ နိဒ္ဒေသေ၊ နိဒ္ဒေသ၌။ သင်္ဂဟံ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဂတာ၊ ကုန်၏။

ဤ နဝမနယ်၌—

ဝေ၊ ဝိ၊ စ၊ ဿ၊ သု၊ ဥ၊ ဖ၊ ဣ၊ ဓျာ၊ အ၊ သု၊ သ၊ ဝေ။

ဤ ၁၃-ခုသော အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်ကိုလည်း သိအပ်၏။

ဝေ အရကား ၆-ပါးတည်း၊ ၆-ပါး ဟူသော်ကား—

အောက် ဆဋ္ဌနယ်၌ ဝေအရ ၆-ပါးနှင့် အတူပင်တည်း။

ဝိ အရကား ၆-ပါးတည်း၊ ၆-ပါး ဟူသော်ကား—

အောက် ဆဋ္ဌနယ်၌ ဝိအရ ၆-ပါးနှင့် အတူပင်တည်း။

စ အရကား ၇-ပါးတည်း၊ ၇-ပါး ဟူသော်ကား—

ၦင်း ၇-ပါးလည်း အောက် ဆဋ္ဌနယ်၌ စ အရ ၇-ပါးနှင့် အတူပင်တည်း။

သ အရကား ၅၃-ပါးတည်း၊ ၅၃-ပါး ဟူသော်ကား—

ၦင်း ၅၃-ပါးလည်း အောက် ဆဋ္ဌနယ်၌ သ အရ ၅၃-ပါးနှင့်အတူ ပင်တည်း။

သု အရကား ၇-ပါးတည်း၊ ၇-ပါး ဟူသော်ကား—

ၦင်း ၇-ပါးလည်း အောက်ဆဋ္ဌနယ်၌ ပဌမ သု အရ ၇-ပါးနှင့်အတူပင် တည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဥ အရကား ဥပေက္ခိခန္ဓ ၁-ပါးသာတည်း။
ဖ အရကား ၄-ပါးတည်း၊ ၄-ပါး ဟူသော်ကား—
ဝင်း ၄-ပါးလည်း အောက် ဆဋ္ဌနယ၌ ဖ အရ ၄-ပါးနှင့်အတူပင် တည်း။
ဣ အရကား ဣဒ္ဓိပါဒ် ၁-ပါးသာတည်း။
ဗျာ အရကား ဗျာန ၁-ပါးသာတည်း။
အ အရကား အဓိမောက္ခ ၁-ပါးသာတည်း။
သု အရကား ၇-ပါးတည်း၊ ၇-ပါး ဟူသော်ကား—
အောက် ဆဋ္ဌနယ၌ ဒုတိယ သု အရ ၄-ပါး၊
တတိယ အ အရ ၃-ပါးတို့ကို ပေါင်း၍ ဝင်း ၇-ပါးနှင့် အတူပင် တည်း။
သ အရကား ၂၀-ပါးတည်း၊ ၂၀-ပါး ဟူသော်ကား—
သဝိတက္ကသဝိစာရပဒ, အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တပဒ, ပီတိသဟဂတပဒ-ဟူ၍ တိုက်၌ ၃-ပါး၊
ဂေါစ္ဆကဉ် တရားကိုယ်ကို ရသောပုဒ်တို့ကို ကြဉ်၍ နာမက္ခန္ဓာသာ ရကောင်းသော ၁၃-ပါးသောပုဒ်၊
သဝိတက္ကပဒ, သဝိစာရပဒ, သပ္ပီတိကပဒ, ပီတိသဟဂတပဒဟူ၍ ပိဋ္ဌိဒုက်၌ ၄-ပါး ဤသို့အားဖြင့် ၂၀-ပါး ဖြစ်သတည်း။
စေ အရကား ၆-ပါးတည်း၊ ၆-ပါး ဟူသော်ကား—
ဝင်း ၆-ပါးလည်း အောက် ဆဋ္ဌနယ၌ စေ အရ ၆-ပါးနှင့်အတူတူ ပင်တည်း။

၉-နဝမနယနိဒ္ဒေသ

၃၁၉။ အဋ္ဌမနယနိဒ္ဒေသကို.....၌ နဝမနယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသ, ဗာဟိရမာတိကာ နိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသ, ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓနိဒ္ဒေသ, အာယတနနိဒ္ဒေသ, မာတု, သစ္စ, ဣန္ဒြိယ, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ, သတိပဋ္ဌာန, သမ္မပ္ပဓာန, ဣဒ္ဓိပါဒ, အပ္ပမညာ, ဈာန, ပဋိပဒါ, ဗလ, ဗောဇ္ဈင်, မဂ္ဂနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၅-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ခန္ဓ-နိဒ္ဒေသကို.....၏။

http://www.dhammadownload.com

ထို။ပ။ သည်လည်း ဝေဒနာကွန္ဓနိဒ္ဒေသ, သညာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဏကွန္ဓ-နိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၄-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ဝေဒနာကွန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဟောဟန်ကား—

ဝေဒနာကွန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ သမ္မယုတ္တာ၊ တေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ သမ္မ-ယုတ္တာ။ တေ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သမ္မယုတ္တာ၊ ဟေ ဓမ္မာ တီဟိ ခန္ဓေဟိ ဧကေနာယတနေန သတ္တဟိ ဓာတူဟိ သမ္မယုတ္တာ၊ ဧကေနာယတနေန ကောယ ဓာတုယာ ကေဟိစိ သမ္မယုတ္တာ ဟူသည်တည်း။

ဝေဒနာကွန္ဓေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်, ဝေဒနာ ကြဉ်သော စေတသိက် ကေပညာသတ္တိသည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဝေဒနာကွန္ဓာတို့သည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏ ။ပ။

တေ ဓမ္မာ၊ ထို ဝေဒနာကွန္ဓာတို့သည်။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ သညာကွန္ဓာ, သင်္ခါရကွန္ဓာ, ဝိညာဏကွန္ဓာတို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယ-တနေန၊ မနာယတနနှင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော" ဓာတူဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်၏၊ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံး ဝင်သော ဝေဒနာကြဉ်သော စေတသိက်ကေပညာသဟု ဆိုအပ်သောအချို့တို့ နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်၏။

ထိုနောင် သညာကွန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဧကံ သညာကွန္ဓာ, သင်္ခါရကွန္ဓာတို့သည် ဝေဒနာကွန္ဓာနှင့် တူကုန်၏။

၃၂၀။ ထိုနောင် ဝိညာဏကွန္ဓနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား— **ဝိညာဏကွန္ဓေန** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဝိညာဏကွန္ဓေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် စေတသိက် ဒွေပညာသတ္တိသည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထိုစေတသိက် ဒွေပညာသတ္တိနှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဝိညာဏကွန္ဓာတို့သည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ပ။

တေ ဓမ္မာ၊ ထိုဝိညာဏကွန္ဓာတို့သည်။ တီဟိ၊ ကုန်သော၊ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒ-နာကွန္ဓာ, သညာကွန္ဓာ, သင်္ခါရကွန္ဓာတို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဧကေန၊

http://www.dhammadownload.com

သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော စေတသိက် ဒွေ ပညာသ-ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အာယတနနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း မနာယတနနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁-ပါးသာတည်း။ (ထိုမနာယဂနသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏)။

အာယတနနိဒ္ဒေသကို .....၌ ဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၏၊ ထို။ပ။သည်လည်း စက္ခုဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသ, သောတ, ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယ, မနောဓာတု, မနောဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၇-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် စက္ခုဝိညာဏ-ဓာတုနိဒ္ဒေသကို..... ၏၊....ကား—**စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ၊ နှင့်။ ,ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏ **စေတသိက်** ၇-ခုတို့သည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထိုသဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏစေတသိက်တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ **အကြင်** စက္ခုဝိညာဏဓာတ်တို့သည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ပ။

တေ ဓမ္မာ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဏဓာတ်တို့သည်။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ စေတသိက်ခန္ဓာတို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏစေတသိက် ၇-ခု ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

ထိုနောင် သောတဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ဌင်း သောတဝိညာဏဓာတ် ဏစ မနောဝိညာဏဓာတ် အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်နှင့် နည်းတူကုန်၏။

၃၂။ ဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၌ **သစ္စနိဒ္ဒေသကို**.....၏၊ ထို။ပ။ သည်လည်း သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသ, မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၏၊....ကား—**သမုဒယသစ္စေန** ယော ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

သမုဒယသစ္စေန၊ နှင့်။ ယော ဓမ္မာ၊ အကြင် လောဘမူစိတ် ဂ-ခု, လောဘ ကြင်သော စေတသိက် ကေဝိသတို့သည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယော ဓမ္မာ၊ **အကြင်** **သမုဒယသစ္စာ**တို့သည်။ သမ္ယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

တေ ဓမ္မာ၊ ထိ သမုဒယသစ္စာတ္ထိသည်။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေ-ဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာတ္ထိနှင့်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်နှင့်။' သမ္ပ-ယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သခ်ါရက္ခန္ဓာနှင့်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ကေဟိစိ၊ သခ်ါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော စေတသိက် ကေဝိသ ဟု ဆိုအပ်သော အချုပ်တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ (မဂ္ဂသစ္စာသည် သမုဒယသစ္စာနှင့် တူ၏)။

၃၂၂။ သစ္စနိဒ္ဒေသကို... ...၌ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို ....၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း မနိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ, သုခိန္ဒြိယ, ဒုက္ခိန္ဒြိယ, သောမနဿိန္ဒြိယ, ဒေါမနဿိ-န္ဒြိယ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယ, သဒ္ဓိန္ဒြိယ, ဝီရိယိန္ဒြိယ, သတိန္ဒြိယ, သမာဓိန္ဒြိယ, ပညိန္ဒြိယ, အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယ, အညိန္ဒြိယ, အညာတာဝိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၁၄-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် မနိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ (ဎင်း မနိန္ဒြိယသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏)။

၃၂၃။ ထိုနောင် သုခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား—

သုခိန္ဒြိယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

သုခိန္ဒြိယေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သုခသဟဂတ်ကာယဝိညာဏ်, ဝေဒနာ ကြဉ်သော သမ္ပစိတ္တသာဓာရဏစေတသိက် ၆-ခုတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သုခိန္ဒြေတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ ထိ သုခိန္ဒြေတို့သည်။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ သညာက္ခန္ဓာ, သခ်ါရက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာ-ယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ကာယဝိညာဏဓာတ်နှင့်။ သမ္ပ-ယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သမ္ပစိတ္တသာဓာရဏစေတသိက် ၆-ခု ဟု ဆိုအပ်သော အချုပ်တို့နှင့်။ သမ္ပ-ယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

ဒုက္ခိန္ဒြေ, သောမနဿိန္ဒြေ, ဒေါမနဿိန္ဒြေတို့သည် သုခိန္ဒြေနှင့် နည်းတူကုန်၏။

၃၂၄။ ထိုနောင် ဥပေက္ခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏၊... ကား—ဥပေက္ခိန္ဒြိယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဥပေက္ခါဒြိယေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ် ၅၅-ခု, စေတသိက် ဆ စတ္တာလီသတ္တိသည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့သည်။ သမ္မ-ယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ ထို ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့သည်။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ သညာ-ကွန္ဓာ, သင်္ခါရကွန္ဓာ, ဝိညာဏကွန္ဓာတို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ ဆဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ကာယဝိညာဏဓာတ် ကြဉ်သော ဆ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာ-ယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော စေတသိက် ဆ စတ္တာလီသ ဟု **ဆိုအပ်** သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

သဒ္ဓိန္ဒြေ အစ အညာတာဝိန္ဒြေ အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည် သမုဒယသစ္စာ နှင့် နည်းတူကုန်၏။

၃၂၆။ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၌ **ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသကို** ..... ၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသ, သင်္ခါရနိဒ္ဒေသ, ဝိညာဉ်, ဖဿ, ဝေဒနာ, တဏှာ ဥပါဒါန်, ကမ္မဘဝ; သောက, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာသ အားဖြင့် **၁၂-ပါး** အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသကို.....၏။

အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရတို့သည် သမုဒယသစ္စာနှင့် နည်းတူကုန်၏။ ဝိညာဏသည် ဝိညာဏကွန္ဓာနှင့် တူပြီ။

၃၂၇။ ထိုနောင် ဖဿနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏၊.... ကား— **ဖဿေန** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဖဿေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်, ဖဿ ကြဉ် သော စေတသိက် ဧကပညာသတို့သည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဖဿစေတသိက်တို့သည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ ထိုဖဿစေတသိက်တို့သည်။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒ-နာကွန္ဓာ, သညာကွန္ဓာ, ဝိညာဏကွန္ဓာတို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သင်္ခါရကွန္ဓာနှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။

http://www.dhammadownload.com

ကေဟိစိ၊ သခါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော ဖဿကြုံ
သော စေတသိက် ကေပညာသ ဟု ဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ
ကုန်၏။

ဝေဒနာ,တဏှာ အစရှိသော ပုဒ်တို့ကို အောက်၌ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်သိအပ်ကုန်၏

ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသကို.....၌ သတိပဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ဂင်း သတိပဋ္ဌာန်, သမ္မပ္ပဓာန်တို့သည် ဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့် သိလေယ်ကုန်ပြီ။

၃၃၂။ ထိုနောင် **ဣဒ္ဓိပါဒနိဒ္ဒေသ**ကို ဟောတော်မူ၏၊....ကား — **ဣဒ္ဓိပါဒေ**
ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဣဒ္ဓိပါဒေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဆန္ဒ, ဝီရိယ, ဝိမံသကြဉ်သော
စေတသိက် တေတို့ သတို့သည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည်။ **သမ္မယုတ္တာ**
ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ ထို ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည်။ ဒ္ဋိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒ
နာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန
သခါရက္ခန္ဓာနှင့်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ **ကောယ**
သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ သခါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန **ဓမ္မဓာတ်**၌
အကျုံးဝင်သော စေတသိက် တေတို့ သ ဟု ဆိုအပ်သော **အချို့**တို့နှင့်။
သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

၃၃၃။ ထိုနောင် **ဗျာနနိဒ္ဒေသ**ကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား—
ဗျာနေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဗျာနေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် မဟဂ္ဂုတ်စိတ် သတ္တဝိသ, လောကုတ္တရာ
စိတ် ၈-ခု, ဗျာနင်တရားကိုယ် ၅-ပါးကြဉ် သော စေတသိက်တေတို့ သတို့သည်။
သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဗျာန်တရားတို့သည်။ သမ္ပ-
ယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ ထိုဗျာန်တရားတို့သည်။ ဒ္ဋိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ သညာက္ခန္ဓာ,
ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။
ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။
ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သခါရက္ခန္ဓာနှင့်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာ-
ယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ကေဟိစိ၊ သခါရက္ခန္ဓာ

http://www.dhammadownload.com

ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော စေတသိက် တေတို့ သဟု ဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

ထိုနောင် **အပ္ပမညာနိဒ္ဒေသ**ကို ဟောတော်မူ၏။ (ဌင်းအပ္ပမညာ **အစ** မဂ္ဂ အဆုံးရှိသော နိဒ္ဒေသတို့သည် သမုဒယသစ္စာနှင့် နည်းတူ ကုန်ပြီ။)

၃၃၅။ ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို.... ၌ **ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသ**ကို.... ၏။

ဤ နိဒ္ဒေသ၌ ဖဿ, ဝေဒနာ, သညာ, စေတနာ, စိတ္တတို့သည် သိလွယ်ကုန်ပြီ။

၃၃၆။ ထိုနောင် **အဓိမောက္ခနိဒ္ဒေသ**ကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား— **အဓိမောက္ခေန** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

အဓိမောက္ခေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် အဓိမောက္ခဖြစ်သော စိတ် ၇၇-ခု, အဓိမောက္ခ ဝိစိကိစ္ဆာကြောင့် သော စေတသိက် ပညာသတို့သည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် အဓိမောက္ခ စေတသိက် တို့သည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ ထိုအဓိမောက္ခ စေတသိက်တို့သည်။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ **ခန္ဓေဟိ**၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ **ဧကေန**၊ သော။ **အာယ-**တနေန၊ မနာယတနနှင့်။ ဒွီဟိ၊ ကုန်သော။ **ဓာတူဟိ**၊ **မနောဓာတ်**, **မနောဝိညာဏဓာတ်**တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ **ဧကေန**၊ သော။ **ခန္ဓေန**၊ **သခါရက္ခန္ဓာ**နှင့်။ **ဧကေန**၊ သော။ **အာယတနေန**၊ **ဓမ္မာယတန**နှင့်။ **ဧကာယ**၊ **သော**။ **ဓာတုယာ**၊ **ဓမ္မဓာတ်**နှင့်။ **ဧကဟိစ**၊ **သခါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်**၌ **အကျုံးဝင်**သော **စေတသိက် ပညာသ**ဟု **ဆိုအပ်**သော **အချို့**တို့နှင့်။ **သမ္မယုတ္တာ**၊ **ကုန်**၏။ (**မနသိကာရ** **လွယ်ပြီ**)။

၃၃၉။ အဗ္ဗဟုရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို....၌ **ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသ**ကို **ဟော-**တော်မူ၏။

ထို။ ပ ။ **သည်လည်း ကိုက, ဒုကအားဖြင့် ၂-ပါး** အပြားရှိ၏၊ **ထိုတွင်** **တိုကကို....**၏။

ထို။ ပ ။ **သည်လည်း ဝေဒနာတိုက်, ဝိတက်တိုက်, ပီတိတိုက်အား**ဖြင့် **၃-ပါး** အပြားရှိ၏၊ **ထိုတွင် ဝေဒနာတိုက်ကို....**၏။

ထို။ပ။ **သည်လည်း ပဌမပဒ, ဒုတိယပဒ, တတိယပဒအား**ဖြင့် **၃-ပါး** **အပြား** ရှိ၏၊ **ထိုတွင်** ပဌမပဒကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ဟောဟန်ကား—**သုခါယ ဝေဒနာယ** **သမ္မယုတ္တေဟိ ဓမ္မေဟိ ယော ဓမ္မာ** **အစရှိ**သည်တည်း။

http://www.dhammadownload.com

သုခါယ၊ သော။ ဝေဒနာယ၊ နှင့်။ သမ္မယုတ္တောဟိ၊ ကုန်သော။ ဧမ္မေဟိ၊ သုခဝေဒနာကြောင့်သော သုခသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တရားတို့နှင့်။ ယေ ဧမ္မာ၊ အကြင် သုခဝေဒနာတို့သည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဧမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဧမ္မာ၊ အကြင် သုခသဟဂုတ်စိတ် ၆၃-ခု, စေတသိက် ဆစတ္တာလီသတို့သည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဧမ္မာ၊ ထိုသုခဝေဒနာကြောင့်သော သုခသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။ ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မ-ဓာတ်နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခဝေဒနာဟု ဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တက်သောအစဉ်နည်းတူ၊ ပုဒ်သွင်းဟန်ကို သိလွယ်ပြီဖြစ်သောကြောင့် ထိုက်၌ သဝိတက္ကသဝိစာရဆောင်ပုဒ်၊ ဒုက်၌ စေတသိကပဒဆောင်ပုဒ် ၎င်း ၂-ပုဒ်ကို ရေးလိုက်ကုံ။

၃၄၀။ ထို့နောင် သဝိတက္ကသဝိစာရပဒကို... ၏၊ ဟောဟန်ကား—**သဝိတက္ကသဝိစာရေဟိ ဧမ္မေဟိ ယေ ဧမ္မာ အစရှိသည်တည်း။**

သဝိတက္ကသဝိစာရေဟိ၊ ကုန်သော။ ဧမ္မေဟိ၊ သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ် ၅၅-ခု, ဝိတက်, ဝိစာရကြောင့်သော စေတသိက်ပညာသတို့နှင့်။ ယေ ဧမ္မာ၊ အကြင်ဝိတက်, ဝိစာရတို့သည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဧမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဧမ္မာ၊ အကြင် သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ် ၅၅-ခု ဝိတက်, ဝိစာရကြောင့်သော စေတသိက် ပညာသတို့သည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဧမ္မာ၊ ထိုသဝိတက္ကသဝိစာရစိတ် ၅၅-ခု, ဝိတက်, ဝိစာရကြောင့်သော စေတသိက်ပညာသတို့သည်။ ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သခ်ါရက္ခန္ဓာနှင့်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ သခ်ါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်တို့၌ အကျုံးဝင်သော ဝိတက်, ဝိစာရဟု ဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

၃၄၉။ ထို့နောင် စေတသိကပဒကို...၏၊ ဟောဟန်ကား—**စေတသိကေဟိ ဧမ္မေဟိ ယေ ဧမ္မာ အစရှိသည်တည်း။**

စေတသိကေဟိ၊ ကုန်သော။ ဧမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဧမ္မာ၊ အကြင်စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်တို့သည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဧမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဧမ္မာ၊ အကြင်စေတသိက် ဒွေပညာသတို့သည် သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

တေ ဓမ္မာ၊ ထိုစေတသိက်ဒွေပညာသတ္တိသည်။ ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဝိညာဏကၡန္ဓာနှင့်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူတိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

ဤနယ၌ အကျဉ်းဆောင်ပုဒ် ၁၃-ပုဒ်ကို ဆောင်၍ ဟောလေ။

နဝမနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ဒသမနယနိဒ္ဒေသ၌ အကျဉ်းဥဒါန်းစဉ် ဂါထာကား—

ဓမ္မာယတနံ ဓမ္မဓာတု၊ ဒုက္ခသစ္စဥ္စ ဇိဝိတံ။
သဒ္ဒါယတနံ နာမရူပံ၊ စတ္တာရော စ မဟာဘဝါ။
ဇာတိ ဇရာ စ မရဏံ၊ တိကေသ္ကေ ကုနဝိသတိ။
ဂေါစ္ဆကေသု စ ပညာသ၊ အဋ္ဌ စုဋ္ဌန္တရေ ပဒါ။
မဟန္တရေ ပန္နရသ၊ အဋ္ဌာရသ တတော ပရေ။
တေဝီသပဒသတံ ဇေတံ၊ သမ္မယောဂေ နိ လဗ္ဘတိ။

ဓမ္မာယတနဥ္စ၊ ဌင်း။ ဓမ္မဓာတု စ၊ ဌင်း။ ဒုက္ခသစ္စဥ္စ၊ ဌင်း။ ဇိဝိတဥ္စ၊ ဌင်း။ သဒ္ဒါယတနဥ္စ၊ ဌင်း။ နာမရူပဥ္စ၊ ဌင်း။ 'စတ္တာရော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ မဟာ-ဘဝါ စ၊ ဥပပတ္တိဘဝ, ကာမဘဝ, သညာဘဝ, ပဉ္စဝေါကာရဘဝဟုဆိုအပ်သော ဘဝကြီးတို့ဌင်း။

ဇာတိ စ၊ ဌင်း။ ဇရာ စ၊ ဌင်း။ မရဏဥ္စ၊ ဌင်း။ တိကေသု၊ တို့၌။ ကေုန ဝိသတိ၊ တခုယုတ် ၂၀-သော။ ပဒါ စ၊ အဗျာကတ အစရှိသော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် အကုန်ရသော ပုဒ်တို့ဌင်း။ ဂေါစ္ဆကေသု၊ ဂေါစ္ဆကတို့၌။ ပညာသ၊ ၅၀-ကုန်သော။ ပဒါ စ၊ နဟေတု, အဟေတုက အစရှိသော ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ် အကုန်ရသော ပုဒ်တို့ဌင်း။ စုဋ္ဌန္တရေ၊ စုဋ္ဌန္တရဒုက်၌။ အဋ္ဌ၊ ဂ-ပါးကုန်သော။ ပဒါ စ၊ သပ္ပစ္စယ, သခ်ိတ အစရှိသော ခန္ဓာ,အာယ-တန, ဓာတ် အကုန်ရသော ပုဒ်တို့ဌင်း။

မဟန္တရေ၊ မဟန္တရဒုက်၌။ ပန္နရသ၊ ကုန်သော။ ပဒါ စ၊ နောစိတ္တအစ-ရှိသော ပုဒ်တို့ဌင်း။ တတော၊ ထိုမဟန္တရဒုက်မှ။ အပရေ၊ နောက်ဖြစ်သော ဝိဂ္ဂဟဒုက်၌။ အဋ္ဌာရသ၊ ကုန်သော။ ပဒါ စ၊ နဒဿနေနပဟာတဗ္ဗ အစရှိသော ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ် အကုန်ရသော ပုဒ်တို့ဌင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဇေတံ ဇေတဝီသပဒသတံ၊ ဤ ၁၂၃-ပုဒ်ကို။ သမ္မယောဂေ၊ သမ္မယောဂ ဝိပ-

http://www.dhammadownload.com

ယောဂပဒနိဒ္ဒေသဉ္စ။ ဝါ၊ ဒသမနယနိဒ္ဒေသဉ္စ။ နိ လဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။ ဝါ၊ ဟောတော်မမူ။

ပိဋ္ဌိဒုက်ဉ္စ အဝိတက္ကပဒ, အဝိစာရပဒ ဤ ၂-ပုဒ်တို့သည် မနောဓာတ်နှင့် ဝိပ္ပယုတ် ဖြစ်ကြောင်းသော်လည်း အလုံးစုံတို့နှင့် ဝိပ္ပယုတ်မဖြစ်။

ထိုပုဒ်၏ ဝါစ္စဖြစ်သော ပဌမပုဒ်၏ အရနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဝိတက်, ဝိစာရတို့နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောကြောင့် ထို ၂-ပုဒ်တို့ကို ဟောတော်မမူ ဟု အယူရှိ၍ **အဋ္ဌကထာ** ဆရာသည် (၁၅) ဥဒါန်းဂါထာဌ် "**အဋ္ဌာရသ** တတော ပရေ၊ တေဝိ-ဿပဒသတ်" ဟု မိန့်အပ်၏။

ဤဒသမနယဌ် ဥဒ္ဒေသ ဂါထာကား ဆဋ္ဌနယဌ် ဥဒ္ဒေသဂါထာပင်၊ အသီးမရှိ။

ဤ ဒသမနယဌ် အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်မှာလည်း အောက်ဆဋ္ဌနယဌ် ဆိုအပ်ပြီးသော ၂၂-ပုဒ်တို့ကို ပါဋ္ဌိတူ ဝိသဇ္ဇနာတူ ပေါင်း၍ ၁၀-ပုဒ်သာရှိသည်။

ဎ်းသည်ကား ပုဒ်တူနှင့်တကွ သရုပ်အကျဉ်းကို ဆောင်၍ သိအပ်၏။

ဒသမနယဌ်—

ရ၊ ဝေ၊ စ၊ ဉ၊ ရ၊ အ၊ ဝိ၊ နေ၊ အ၊ အ။

ဤ ၁၀-ခုသော အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်ကိုလည်း သိအပ်၏။

ရ အရကား ၄၃-ပါးတည်း၊ ၄၃-ပါး ဟူသော်ကား—

အောက် ဆဋ္ဌနယဌ် ရအရ ၄၃-ပါးနှင့် အတူပင်တည်း။

ဝေ အရကား ၂၂-ပါးတည်း၊ ၂၂-ပါး ဟူသော်ကား—

အောက် သတ္တမနယဌ် ဝေ အရ ၂၂-ပါးနှင့် အတူပင်တည်း။

စ အရကား ၁၃၂-ပါးတည်း၊ ၁၃၂-ပါး ဟူသော်ကား—

အောက်ဆဋ္ဌ နယဌ်
စ အရ ၇-ပါး၊
သ အရ ၅၃-ပါး၊
သု အရ ၇-ပါး၊
အ အရ ၄၆-ပါး၊
ဣ အရ ၁-ပါး၊
ဗျာ အရ ၁-ပါး၊
အ အရ ၇၇-ပါး၊ ၎င်းတို့ကို ပေါင်း၍ ၁၃၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဉ အရကား ၄-ပါးတည်း၊ ၄-ပါး ဟူသော်ကား—

အောက် ဆဋ္ဌနယဌ်
ဉ အရ ၁-ပါး၊
အ အရ ၃-ပါးတို့ကို ပေါင်း၍ ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

http://www.dhammadownload.com

ရ။ အရကား ရှုပဘဝ တခုသာတည်း။

အ အရကား ဂ ပါးတည်း၊ ဂ-ပါး ဟူသော်ကား—

ဧအောက် ဆဋ္ဌနယ၌
အ အရ ၁-ပါး၊
သု အရ ၄-ပါး၊
သ အရ ၃-ပါးတို့ကို ပေါင်း၍ ဂ-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဝိ အရကား ၇-ပါးတည်း၊ ၇-ပါး ဟူသော်ကား—
အောက် ဆဋ္ဌနယ၌ ဝိ အရ ၇-ပါးနှင့် အတူပင်တည်း။

နေ အရကား ၄-ပါးတည်း၊ ၄-ပါး ဟူသော်ကား—
အောက် ဆဋ္ဌနယ၌ နေ အရ ၄-ပါးနှင့် အတူပင်တည်း။

အ အရကား ၂၆-ပါးတည်း၊ ၂၆-ပါး ဟူသော်ကား—
အောက် ဆဋ္ဌနယ၌ အ အရ ၂၆-ပါးနှင့် အတူပင်တည်း။

အ အရကား ၃-ပါးတည်း၊ ၃-ပါး ဟူသော်ကား—
အောက် ဆဋ္ဌနယ၌ အ အရ ၃-ပါးနှင့် အတူပင်တည်း။

၁၀—ဒသမနယနိဒ္ဒေသ

၃၅၃။ နဝမနယနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဒသမနယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း အဘ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသ, ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် အဘ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသ, ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓနိဒ္ဒေသ, အာယတန, ဓာတု, သစ္စ, ဣန္ဒြိယ, ပဋ္ဌာနသမုပ္ပါဒ, သတိပဋ္ဌာန, သမ္မပ္ပဓာန, ဣဒ္ဓိပါဒ, ဈာန, အပ္ပမညာ, ပဋိပဒြိယ, ဗလ, ဒဗာဇျင်, မဂ္ဂနိဗ္ဗေသအားဖြင့် ၁၅-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ရှုပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသ, ဝေဒနာက္ခန္ဓ, သညာက္ခန္ဓ, သင်္ခါ-ရက္ခန္ဓ, ဝိညာဏက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၅-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ရှုပက္ခန္ဓ နိဒ္ဒေသကို.....၏၊ ဟောဟန်ကား—

http://www.dhammadownload.com

ရူပက္ခန္ဓေနု ယေ ဓမ္မာ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ တေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ ဝိပ္ပယုတ္တာ။ တေ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ တေ ဓမ္မာ စတူဟိ ခန္ဓေဟိ ဧကေနာယတနေန သတ္တဟိ ဓာတူဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ဧကေနာယတနေန ကောယ ဓာတုယာ ကေဟိစိ ဝိပ္ပယုတ္တာ ဟူသည်တည်း။

ရူပက္ခန္ဓေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့သည်။ ဝိပ္ပ-ယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ရူပ် အဋ္ဌဝိသ, နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ ထိုရူပ် အဋ္ဌဝိသ, နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်-—

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး တို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ အာယ-တနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ ဟု ဆိုအပ် သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

၃၅၄။ ထို့နောင် ဝေဒနာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏၊.....ကား-—

ဝေဒနာက္ခန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်ဘည်း။

ဝေဒနာက္ခန္ဓေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ရူပ်, နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတဝေနဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ အာယ-တနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခုမရူပ် သောဋ္ဌသ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ် သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

ထို့နောင် သညာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ဌင်းသညာက္ခန္ဓာ, သခ်ါရက္ခန္ဓာ,ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် နည်း တူကြပြီ။

http://www.dhammadownload.com

၃၅၅။ ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....၌ **အာယတနနိဒ္ဒေသ**ကို.....၏၊ ထို။ ပ။ သည်လည်း စက္ခာယတနနိဒ္ဒေသ, သောတ။ ပ။ မနာယတနနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၁-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် စက္ခာယတနနိဒ္ဒေသ ကို ..... ၏၊ ဟောဟန်ကား— **စက္ခာယတနေန** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဤ၌ စက္ခာယတန အစ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည် ရူပက္ခန္ဓာနှင့် တူကြပြီ။

ထိုနောင် မနာယတနနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ (ဤ၌ မနာယတန သည်လည်း ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် တူပြီ)။

၃၅၅။ အာယတနနိဒ္ဒေသကို.....၌ **ဓာတုနိဒ္ဒေသ**ကို.....၏၊ ထို။ ပ။ သည်လည်း စက္ခုဓာတုနိဒ္ဒေသ, သောတ။ ပ။ မနောဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၈-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် စက္ခုဓာတုနိဒ္ဒေသကို..... ၏၊ ဟောဟန်ကား— **စက္ခုဓာတုယာ** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဤ၌ စက္ခုဓာတ်အစ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည် ရူပက္ခန္ဓာနှင့် တူကြ၏။

၃၅၆။ ထိုနောင် စက္ခုဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား—**စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဆဝိညာဏဓာတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်, ရူပ်, နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် စက္ခုဝိညာဏဓာတ် စိတ္တုပ္ပါဒ် တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ သောဋ္ဌသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး, ဆဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပ-ယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတနဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခုမရူပ်သောဋ္ဌသ, နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

ထိုနောင် သောတဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ဤ၌ သောတဝိညာဏဓာတ်အစ မနောဝိညာဏဓာတ် အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်နှင့် တူကြပြီ။

http://www.dhammadownload.com

၃၅၆-၇။ ဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၌ **သစ္စနိဒ္ဒေသ** ကို..... ၏၊ ထို။ ပ။ သည်လည်း **သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသ, နိရောဓသစ္စနိဒ္ဒေသ, မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသ**အားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် **သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသ**ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ဤ**သမုဒယ,နိရောဓ,မဂ္ဂသစ္စာ**တို့သည် ရူပကွန္ဓာ,ဝေဒနာကွန္ဓာတို့နှင့် တူကြ၏။

၃၅၈။ **သစ္စနိဒ္ဒေသ**ကို..... ၌ **ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ**ကို..... ၏၊ ထို။ ပ။ သည်လည်း **စက္ခုန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ, သောတ** အစရှိသောအားဖြင့် (ဇီဝိတနုတ်၍) ၂၁-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် **စက္ခုန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ** ကို.....၏။

ဤ **စက္ခုန္ဒြေ** အစ **ဓဒါမနဿိန္ဒြေ**အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည် ရူပကွန္ဓာ, ဝေဒနာကွန္ဓာ တို့နှင့် ထူကြ၏။

၃၆၀။ ထိုနောင် **ဥပေက္ခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ**ကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား — **ဥပေက္ခိန္ဒြိယေန** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဥပေက္ခိန္ဒြိယေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သုခ, ဒုက္ခ, သောမနဿ, ဒေါမနဿသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်, ရူပ်, နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် **ဥပေက္ခာ**သဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ **ကေန**၊ သော။ **ခန္ဓေန**၊ ရူပကွန္ဓာနှင့်။ **ဒသဟိ**၊ **ကုန်သော**။ **အာယတနေဟိ**၊ **သြဋ္ဌာရိကာယတန** တို့နှင့်။ **ကောဒသဟိ**၊ ကုန်**သော**။ **ဓာတူဟိ**၊ **သြဋ္ဌာရိကဓာတ်** ၁၀-ပါး, **ကာယဝိညာဏဓာတ်**တို့နှင့်။ ဝိပ္ပ-ယုတ္တာ၊ ကုန်။ **ကေန**၊ သော။ **အာယတနေန**၊ **ဓမ္မာယတန**နှင့်။ **ကောယ**၊ **သော**။ **ဓာတုယာ**၊ နှင့်။ **ကေဟိစိ**၊ **ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်**၌ **အကျုံးဝင်သော သုခုမရူပ်သောဌာန, နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော အချို့**တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

ဤ**ဒွေ**ဒ္ဒေ**အစ**ရှိသည်တို့သည် **သခ်ါရကွန္ဓာ**နှင့် **နည်း**တူကုန်၏။

ထိုနောင် **ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသ**ကို ဟောတော်မူ၏၊ ထို။ ပ။ သည်လည်း။

သင်္ခါယတန, နာမရူပ, ဥပပတ္တိဘဝ, သညာဘဝ, ပဉ္စဝေါကာရဘဝ, ကာမဘဝ, ဇာတိ, ဇရာ,မရဏတို့ကို နုတ်၍ ကြွင်းသော ပုဒ်တို့ကို ဟောတော်မူ၏၊ ပုဒ်စဉ်အတိုင်းတက်၍ ဟောလေ။ ထိုပုဒ်အပေါင်းတို့တွင် **အဝိဇ္ဇာ** အစ **ကမ္မဘဝ** အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည် **သခ်ါရကွန္ဓာ, ဝိညာဏကွန္ဓာ**တို့နှင့် **သဘော**တူကုန်ပြီ။

၃၆၄။ ထိုနောင် **ရူပဘဝနိဒ္ဒေသ**ကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား—**ရူပ-ဘဝေန** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

http://www.dhammadownload.com

ရူပဘဝေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်ကာမဘဝ, အရူပဘဝ ဟုဆိုအပ်သော စိတ်, စေတသိက်, ကုသိုလ်, အကုသိုလ်, ဖိုလ်, ကြိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

ဟေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဒေ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်ရူပဘဝတို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ နကေဟိစိ ခန္ဓေဟိ နကေဟိစိ အာယတနေဟိ၊ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခေတ္တုဟိ၊ ဃာနဝိညာဏခေတ်, ဇိဝှါဝိညာဏခေတ်, ကာယဝိညာဏခေတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ကုန်။

ကြွင်းသော ပုဒ်တို့သည် ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းကို အုစဉ်မှီးသဖြင့် သိလွယ်ကြပြီ။

၃၆၆။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသကို.....၌ **သတိပဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသကို** ဟောတော်မူ၏။

၄င်းသတိပဋ္ဌာနအစ မဂ္ဂအဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည် နည်းတူကုန်ပြီ။

၃၆၇။ ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို.....၌ **ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသကို....၏**။ (ဖဿ, ဝေဒနာ, သညာ, ဧတနာ, စိတ္တံဘို့သည် လွယ်ကုန်ပြီ)။

၃၆၈။ ထိုနောင် **အဓိမောက္ခနိဒ္ဒေသကို** ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား— **အဓိမောက္ခေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း**။

အဓိမောက္ခေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဒွေ ပဋ္ဌိဝိညာဉ် ၁၀- ဝိစိကိစ္ဆာ-သဟဂတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်, ရှုပ်, နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် အဓိမောက္ခ ဖြစ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ ပန္နရသဟိ၊ ကုန်သော။ ခေတ္တုဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကခေတ် ၁၀-ပါး, ပဋ္ဌိဝိညာဏခေတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ခေတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မခေတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခုမ-ရူပ်သောဌသ, နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်။ (မနသိကာရတူပြီ)။

၃၆၉။ အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို...၌ **ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို....၏**၊ ထို။ပ။ သည်လည်း—

တိက်၌ ခန္ဓာ, အာယတန,ခေတ် အကုန်ရသော ၁၉-ပုဒ်၊
ဂေါစ္ဆကဉ် ခန္ဓာ, အာယတန အကုန်ရသော ၅၀-သောပုဒ်၊

http://www.dhammadownload.com

စူဠဒုက္ခရဒုက်ဌ် ခန္ဓာ အာယတန အကုန်ရသော ဂ-ခုသောပုဒ်၊ မဟာဒုက္ခရဒုက်ဌ် "နောစိတ္တ" အစရှိသော ၁၅-ခုသောပုဒ်၊

ပိဋ္ဌိဒုက်ဌ် ခန္ဓာ အာယတန အကုန် ရသော ၁ဂ-ခုသော ပုဒ်တို့ကို ချင်းချန်ရ ကြွင်းသော ပုဒ်တို့ကို ဟောအပ်၏၊ ထိုကြောင့် တိက် ဒုက်ဌ် ဆောင်ပုဒ်မျှကိုသာ ရေးသားပေအုံ့။

၃၂၂။ ထိုနောင် ဝိပါကဓမ္မပဒကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား—ဝိပါ-ကေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဝိပါကေဟိ၊ ဝိပါက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ကုသိုလ်, အကုသိုလ်, ကြိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ရူပ်, နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဝိပါက်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကေန၊ ဒသာ။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူတိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ကေန၊ သော။ အာယ-တနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာ-ယတန ဓမ္မဓာတ်ဌ် အကျုံးဝင်သော သုခုမရူပ် သောဌသ, နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ် သော အဌ္ဌိတို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

၃၂၄။ **နေဝဝိပါကနဝိပါကဓမ္မဓမ္မေဟိ**၊ နေဝဝိပါက နဝိပါကဓမ္မ ဖြစ်ကုန် သော ဓမ္မတို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ကုသိုလ်, အကုသိုလ်, ဝိပါက်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့ သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် နေဝဝိပါက နဝိပါကဓမ္မဓမ္မတို့ သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ နကေဟိစိ ခန္ဓေဟိ နကေဟိစိ အာယတနေဟိ၊ ပဋ္ဌေဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ပဋ္ဌဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

၃၂၅။ **အနုပါဒိန္နဒုပါဒါနိယေဟိ**၊ အနုပါဒိန္နအနုပါဒါနိယ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် စိတ်, စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော ပဌမဓမ္မ, ဒုတိယဓမ္မတို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် အနုပါဒိန္ဒ အနုပါဒါနိယဓမ္ဓ တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

http://www.dhammadownload.com

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ နကေဟိစိ ခန္ဓေဟိ နကေဟိစိ အာယတနေဟိ၊ ဆဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်ကြဉ်သော ဆဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

၃၇၈။ အဝိတက္ကအဝိစာရေဟိ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သဝိတက္ကသဝိစာရ, အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တဓမ္မ တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် အဝိတက္ကအဝိစာရဓမ္မတို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ နကေဟိစိ ခန္ဓေဟိ နကေဟိစိ အာယတနေဟိ၊ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ မနောဓာတ်နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

ဤ တိက်, ဒုက်ခ်ခ် ကြင်းသောပုဒ်တို့ကို ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့် သိလေ။ ဤ နယကား ဝိပ္ပယုတ္တေန ဝိပ္ပယုတ္တပဒနယတည်း။

ဒသမနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ကောဒသမနယနိဒ္ဒေသခ် အကျဉ်းဥဒါန်းစဉ် ဂါထာကား—

ဒ္ဝေ သစ္စာ ပန္နရသိန္ဒြိယာ၊ ကောဒသ ပဋ္ဌိစ္စပဒါ။
ဥဒ္ဓံ ပုန ကောဒသ၊ ဂေါ္စ္ဆကပဒမေတ္ထ တိ သဝိဓာတိ[1]။

ဒ္ဝေ၊ ကုန်သော။ သစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ, မဂ္ဂသစ္စာတို့ဝင်း။ ပန္နရသ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ, ပုရိသိန္ဒြေ, သုခိန္ဒြေ ။ ပ ။ အညာတာဝိန္ဒြေတို့ဝင်း။ ကောဒသ၊ ကုန်သော။ ပဋ္ဌိစ္စပဒါ၊ အဝိဇ္ဇာ, သခ်ါရ, ဖဿ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ကမ္မဘဝ, သောက, ပရိဒေဝ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာသ ဟုဆိုအပ်သော ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့ဝင်း။ ပုန ၊တဖန်။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ခ်ခ်။ ကောဒသ၊ ကုန်သော သတိပဋ္ဌာန်, သမ္မပ္ပဓာန်, အပ္ပမညာ, ဣန္ဒြေ, ဗိုလ်, ဗောဇ္ဈင်, မဂ္ဂင်, ဖဿ, စေတနာ, အဓိမောက္ခ, မနသိကာရတို့ဝင်း။ တိ သဝိဓ၊ ၃၀-အပြားရှိသော။ ဂေါ္စ္ဆကပဒ၊ တရားကိုယ်သာ ရကောင်းသော ဂေါ္စ္ဆကပုဒ်ဝင်း။ ဣတိ-ဣမိနာပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားဖြင့်။ ကေူနသတ္တတိ ပဒါနိ၊ တခုယုတ် ၇၀-သောပုဒ်တို့ကို။ တ္ထေ ဣမသ္မိ ဝါရေ၊ ဤ ကောဒသမနယနိဒ္ဒေသဝါရခ်ခ်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။

ဇကောဒသမနယခ်ခ် ဥဒ္ဒေသဂါထာကား စတုတ္ထနယခ်ခ် ထားအပ်သော ဥဒ္ဒေသ-ဂါထာပင် အသီးအခြား မရှိ။

---

[1] ၁-တိ သဝိဓန္တိ (ဣ)။

http://www.dhammadownload.com

ကောဒသမနယ၌—

သ၊ မ၊ ဣ၊ သု၊ ဥ၊ ပ။

ဤ ၆-ခုသော အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်ကိုလည်း သိအပ်၏။

စတုတ္ထနယ၌ ဝေဘန်သည့်အတိုင်းတွင် သု အရ ဂ-ပါး၌ အတွင်းဝင်သော ဥပေက္ခာနှင့်ကို အသီးဆောင်ပုဒ် ထားတော်မူ၍ သု အရ ၇-ပါးသာရှိသည်၊ ကြွင်းသမျှ စတုတ္ထနယ အတူတူပင်။

သ အရကား ၄၃-ပါးတည်း၊ ၄၃-ပါးဟူသော်ကား—

သမုဒယသစ္စာ ၁-ပါး၊

သဒ္ဓိန္ဒြေ, ဝီရိယိန္ဒြေ, သတိန္ဒြေ ဟူ၍ ဣန္ဒြေ၌ ၃-ပါး၊

အဝိဇ္ဇာ, ဖဿ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဥပါယာသ ဟူ၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ၅-ပါး၊

ဖဿ, စေတနာ, အဓိမောက္ခ, မနသိကာရ ဟူ၍ ဖဿသတ္တကရာသိ၌ ၄-ပါး၊

ဂေါစ္ဆကာ၌ တရားကိုယ်သာ ရကောင်းသော ပုဒ် ၃၀၊ ဤသို့အားဖြင့် ၄၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ထိုဟူင် ရှေး ၁၃-ပါး၌ မိမိကို ကြဉ်၍ သခ်ါရက္ခန္ဓာ ၄၉-ခုကို စွဲ၍၊ ဂေါစ္ဆကမှာ ဟောတို့၌ ဟိတ် ၆-ပါးကို ကြဉ်၍ သခ်ါရက္ခန္ဓာ ၄၄-ခုကို စွဲ၍၊ ဤနည်းအတူ တရားကိုယ် ၃-ပါး, ၁-ပါး, ၁၀-ပါး ရှိသည့်အတိုင်း ကြဉ်၍ စွဲလေ။

မ အရကား ၁၅-ပါးတည်း၊ ၁၅-ပါးဟူသော်ကား—

မဂ္ဂသစ္စာ ၁-ပါး၊

သမာဓိန္ဒြေ, ပညိန္ဒြေ, အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေ, အညိန္ဒြေ, အညာ-တာဝိန္ဒြေ ဟူ၍ ဣန္ဒြေ၌ ၅-ပါး၊

သခ်ါရ, ကမ္မဘဝ ဟူ၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ၂-ပါး၊

သတိပဋ္ဌာန်, သမ္မပ္ပဓာန်, အပ္ပမညာ, ဣန္ဒြေ, ဗိုလ်, ဗောဇ္ဈင်, မဂ္ဂင် ဟူ၍ ဥဒ္ဓံ အရ၌ ၇-ပါး၊ ဤသို့အားဖြင့် ၁၅-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဣ အရကား ၂-ပါးတည်း၊ ၂-ပါးဟူသော်ကား—

ဣတ္ထိန္ဒြေ, ပုရိသိန္ဒြေ ဤသို့အားဖြင့် ၂-ပါးတည်း။

သု အရကား ၇-ပါးတည်း၊ ၇-ပါးဟူသော်ကား—

သုခိန္ဒြေ, ဒုက္ခိန္ဒြေ, သောမနဿိန္ဒြေ, ဒေါမနဿိန္ဒြေ ဟူ၍ ဣန္ဒြေ၌ ၄-ပါး၊

http://www.dhammadownload.com

သောက,ဒုက္ခ,ဒေါမနဿ ဟူ၍ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ၃-ပါး၊ ဤသို့အားဖြင့် ၇-ပါးတည်း။

ဥ အရကသား—ဥပေက္ခိန္ဒြေ ၁-ပါးသာတည်း။
ပ အရကသား—ပရိဒေဝ ၁-ပါးသာတည်း။

ဎင်း ဆောင်ပုဒ်၌လည်း စတုတ္ထနယ၌ ၅-ပါး ဤ နယ၌ ဥ အရ ဥပေ-က္ခိန္ဒြေကို သမ္မယုတ်, ဝိပ္ပယုတ် ဝိသင်္ခနာတူသောကြောင့် အသီးအခြား ဆောင်ပုဒ်ပြု၍ ၆-ပါး ထားသည်။ စတုတ္ထနယ၌ ဟောတော်မူအပ်သော ပုဒ်အပေါင်းကိုပင် ဤ နယ၌ ဟောတော်မူသည်။

၁၁-ကောဒသမနယနိဒ္ဒေသ

၄၀၉။ ဒသမနယနိဒ္ဒေသကို.....၌ **ကောဒသမနယနိဒ္ဒေသကို.....**၏။
ထို ။ပ။ သည်လည်း သစ္စာဒိနိဒ္ဒေသ, ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် သစ္စာဒိနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း သစ္စနိဒ္ဒေသ, ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ, ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသ, သတိပဋ္ဌာန, သမ္မပ္ပဓာန, အပ္ပမညာ, ပဋိပဒိန္ဒြိယ, ဗလ, ဗောဇ္ဈင်, မဂ္ဂင်နိဒ္ဒေသ အားဖြင့် **၁၀-ပါး** အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် သစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသ, မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၏၊.....ကား—

သမုဒယသစ္စေန ယေ ဓမ္မာ ခန္ဓသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ အာယတနသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ ဓာတုသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ။ တေ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိ-ဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သမ္မယုတ္တာ၊ တေ ဓမ္မာ တီဟိ ခန္ဓေဟိ ကေနာယတနေန သတ္တဟိ ဓာတူဟိ သမ္မယုတ္တာ၊ ကေန ခန္ဓေန ကေနာ-ယတနေန ကောယ ဓာတုယာ ကေဟိစိ သမ္မယုတ္တာ။ ကတိဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကေန ခန္ဓေန ဒသဟာယတနေဟိ ဒသဟိ ဓာတူဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကေနာ-ယတနေန ကောယ ဓာတုယာ ကေဟိစိ ဝိပ္ပယုတ္တာ....တည်း။

သမုဒယသစ္စေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် **သမုဒယသစ္စာ** ကြဉ်သော သခါရက္ခန္ဓာ ၄၉-ခုတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ သခါရက္ခန္ဓာ ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏ ။ပ။

http://www.dhammadownload.com

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာကွန္ဓာ, သညာကွန္ဓာ, ဝိညာဏကွန္ဓာတို့နှင့်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သခ်ါရကွန္ဓာနှင့်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ကေဟိစိ၊ သခ်ါရကွန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သမုဒယသစ္စာ, ဝေဒနာ, သညာ ဟု ဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

ကထိဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ။ ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပကွန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ကေဟိစိ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခုမရူပ် သောဋ္ဌသ, နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

ထိုနောင် မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၏၊... ကား—မဂ္ဂသစ္စေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

မဂ္ဂသစ္စေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် မဂ္ဂသစ္စာကြောင့်သော သခ်ါရကွန္ဓာ ၅၀-တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ သခ်ါရကွန္ဓာ ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော ရေတွက်ခြင်းပြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏ ။ပ။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာကွန္ဓာ, သညာကွန္ဓာ, ဝိညာဏကွန္ဓာတို့နှင့်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သခ်ါရကွန္ဓာနှင့်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ။ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ကေဟိစိ၊ သခ်ါရကွန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော မဂ္ဂသစ္စာ, ဝေဒနာ, သညာ ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ။ ကေန၊သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပကွန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ကေ-

http://www.dhammadownload.com

ဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခုမရူပ် သောင်္ဂဿ, နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

၄၁၀။ သစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.... ၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ဣတ္ထိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ, ပုရိသိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ, သုခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေ-သ ။ပ။ အညာတာဝိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၅-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ဣတ္ထိ-န္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ဟောဟန်ကား—ဣတ္ထိန္ဒြိယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဣတ္ထိန္ဒြိယေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဣတ္ထိန္ဒြေ ကြဉ်သော သုခုမရူပ် ပန္ဒရသတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂ-ဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂ-ဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ ထို သုခုမရူပ် ပန္ဒရသတို့သည် ။ပ။ သမ္မယုတ္တာတိ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ကတိဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူ-ဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ ဟု ဆိုအပ်သော အချို့-တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

ထိုနောင် ပုရိသိန္ဒြိယကို.....၏ (ဣတ္ထိန္ဒြေနှင့် တူပြီ)။

၄၁၁။ ထိုနောင် သုခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏၊ ဟောဟန်ကား—သုခိန္ဒြိ-ယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

သုခိန္ဒြိယေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သုခိန္ဒြေမှ တပါးသော ဝေဒနိန္ဒြေ ၄-ပါးတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ဝေဒနာက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။အာယတနသင်္ဂဟေန၊ဓမ္မာယတနဟူသောရေတွက်ခြင်းခြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏ ။ ပ။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ သညာက္ခန္ဓာ, သခါ-ရက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတန နှင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊

http://www.dhammadownload.com

ကုန်၏။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ခဝတုယာ၊ ဓမ္မခဝတ်နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မခဝတ်၌ အကျုံးဝင်သော ဝေဒနာကြည်သော စေတသိက် ဧကပညာသ ဟုဆိုအပ်သော အခ္ခါတို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ခဝတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကခဝတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ခဝတုယာ၊ ဓမ္မခဝတ်နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မခဝတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခုမရူပ် သောင်္ဌသ, နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော အခ္ခါတို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

ဧကေဟိစိ အရ သမ္မယုတ်ထုတ်ရာ၌—

ဒုက္ခိန္ဒြေ ဖြစ်အံ့ ဝေဒနာကြည်သော စေတသိက် ဧကပညာသ၊

သောမနဿိန္ဒြေ ဖြစ်အံ့ ဝေဒနာ, ပီတိကြည်သော စေတသိက် ပညာသ၊

ဒေါမနဿိန္ဒြေ ဖြစ်အံ့ ဝေဒနာ, ဝိတိ, ဣဿာ, မစ္ဆရိယ, ကုက္ကုစ္စ ကြည်သော စေတသိက် သတ္တစတ္တာလီသ ဤသို့ ဆိုလေ။

ထိုနောင် ဒုက္ခိန္ဒြိယကို.....၏၊ (ဌင်း ဒုက္ခိန္ဒြေ, သောမနဿိန္ဒြေ, ဒေါမနဿိန္ဒြေတို့သည် သုခိန္ဒြေနှင့် တူပြီ)။

၄၁၂။ ထိုနောင် ဥပေက္ခိန္ဒြိယကို ... . ၏၊....ကား— ဥပေက္ခိန္ဒြိယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဥပေက္ခိန္ဒြိယေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဥပေက္ခိန္ဒြေမှ တပါးသော ဝေဒနိန္ဒြေ ၄-ပါးတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ခဝတုသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မခဝတ်ဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏ ။ ပ ။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ဘဝဂ္ဂေဟိ၊ သညာက္ခန္ဓာ, သခါရက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ ဒွီဟိ၊ ကုန်သော။ ခဝတူဟိ၊ ကာယဝိညာဏခဝတ်, မနောဝိညာဏခဝတ်, တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ခဝတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မခဝတ်၌ အကျုံး

http://www.dhammadownload.com

ဝင်သော ဝေဒနာ, ဝိစိကိစ္ဆာကြောင့်သော စေတသိက်ပညာသ ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ ပန္နရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး, စက္ခုဝိညာဏဓာတ်, သောတဝိညာဏဓာတ်, ဃာနဝိညာဏဓာတ်, ဇိဝှါဝိညာဏဓာတ်, မနောဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခုမရူပ သောငါးသ, နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

၄၁၃။ ထိုနောင် သဒ္ဒါန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို..... ၏။ (ဌင်း သဒ္ဒါန္ဒြေ, ဝိရိယိန္ဒြေ ။ပ။ အညာတာဝိန္ဒြေတို့သည် သမုဒယသစ္စာ, မဂ္ဂသစ္စာတို့နှင့် သဘောတူကုန်၏)။

ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၌ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏၊ ထို ။ ပ ။ သည်လည်း အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသ, သခါရနိဒ္ဒေသ, ဖဿ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ကမ္မဘဝ, သောက, ပရိဒေဝ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာသ အားဖြင့် ၁၁-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဌင်း အဝိဇ္ဇာ, သခါရ, ဖဿ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ကမ္မဘဝ, သောကတို့သည် နည်းတူကုန်ပြီ။

၄၁၄။ ထိုနောင် ပရိဒေဝနိဒ္ဒေသကို..... ၏၊ ဟောဟန်ကား— ပရိဒေဝေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ပရိဒေဝေန၊ သည်။ ဝါ၊ ပရိဒေဝစိတ္တဇဝိပ္ပလ္လာသသဒ္ဒသည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် အပရိဒေဝစိတ္တဇသဒ္ဒ, ဥတုဇသဒ္ဒတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ သဒ္ဒါယတန ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ သဒ္ဒဓာတ် ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည် ။ ပ ။ သမ္မယုတ္တာတိ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ကတိဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ ဝိညာ-ဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော စေတသိက် ဒွေ ပညာသ ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ။ ကုန်။

ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာသတို့သည်လည်း အောက်၌ ဆိုခဲ့ပြီးသည်နှင့် နည်းတူကြလေပြီ။

http://www.dhammadownload.com

၄၁၆။ ထိုနောင် သတိပဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ဤ သတိပဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသ, သမ္မပ္ပဓာန, အပ္ပမညာ, ပဋိပ္ပဒိယ, ဗလ, ဗောဇ္ဈင်, မဂ္ဂနိဒ္ဒေသတို့သည်လည်း မဂ္ဂသစ္စာ အစရှိသည်နှင့် တူကုန်၏။

သစ္စာဒီနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဖဿသတ္တကရာသီ-နိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဤဖဿသတ္တကရာသီ၌ ဖဿ, စေတနာ, အဓိမောက္ခ, မနသိကာရ တို့သည်လည်း သိလွယ်ကုန်ပြီ။

အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို.... ...၌ ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ဤ ဗာဟိရနိဒ္ဒေသ၌ တရားကိုယ်သာ ရကောင်းသော ၃၀-သော ဂေါစ္ဆကပုဒ်တို့ကို ရအပ်ကုန်၏၊ ပုဒ်စဉ်အတိုင်း တက်၍ ဟော၊လေ။

ဤ ပုဒ် အပေါင်းတို့ကိုလည်း ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းကို အစဉ်မှီးသဖြင့် သိအပ်ကုန်၏။

ဤ၂နယကား သင်္ဂီတေန သမ္မယုတ္တ ဝိပ္ပယုတ္တပဒ နယတည်း။

ကောဒသမနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ဒွါဒသမ နယနိဒ္ဒေသ၌ အကျဉ်းဥဒါန်းစည် ဂါထာကား—

အရ္ဟပက္ခဿ စတ္တာရော၊ မနာယတနမေဝ စ။
ဝိညာဏဓာတုယော သတ္တ၊ ဒွေ သစ္စာ စုဒ္ဒသိန္ဒြိယာ။
ပစ္စယေ ဒွါဒသ ပဒါ၊ တတော ဥပရိ သောဠသ။
တိကေသု အဋ္ဌ ဂေါစ္ဆကေ၊ တေစတ္တာလီသမေဝ စ။
မဟန္တရဒုကေ သတ္တ၊ ပဒါ ပိဋ္ဌိဒုကေသု ဆ။
နဝမဿ ပဒသေတေ၊ နိဒ္ဒေသေ သင်္ဂီဟံ ဂတာ။

စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အရ္ဟပက္ခဿ စ၊ နာမက္ခန္ဓာ တို့ဝင်း။ မနာယတနမေဝ စ၊ မနာယတနသာလျှင်ဝင်း။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏဓာတုယော စ ဝိညာဏဓာတ်တို့ဝင်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ သစ္စာ စ၊ သမုဒယသစ္စာ, မဂ္ဂသစ္စာတို့ဝင်း။ စုဒ္ဒသ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာ စ၊ မနိန္ဒြေ အစ အညာတာဝိန္ဒြေ အဆုံးရှိသော နာမ်ဣန္ဒြေပုဒ်တို့ဝင်း။

ပစ္စယေ၊ ပဋ္ဌာန်သမ္ပဟိတ်၌။ ဒွါဒသ၊ ကုန်သော။ ပဒါ စ၊ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ ဝိညာဏ်, ဖဿ, ဝေဒနာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ကမ္မဘဝ, သောက, ဒုက္ခ, ဒေါမ-

http://www.dhammadownload.com

နဿ, ဥပါယဇသ ပုဒ်တို့ကြင်း။ တတော၊ ထိုပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှ။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ သောဠသ၊ ကုန်သော။ ပဒါ စ၊ သတိပဋ္ဌာန်အစ မနသိကာရ အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့ကြင်း။ ဧကေသု၊ တို့၌။ အဋ္ဌပဒါ စ၊ ဝေဒနာတိက်၌ ၃-ပုဒ်, ဝိတက်၌ပဋ္ဌမပုဒ် ဒုတိယနှစ်ပုဒ်,ပီတိတိက်၌ ၃-ပုဒ်တို့ကြင်း။ဂေါစ္ဆကေ၊ ၌။ တေစတ္တာလီသမေဝ စ၊ ၄၃-ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော ဟေတုပဒ, ဟေတုစေဝသဟေတုကပဒ အစရှိသော သမ္မယုတ်ဖြစ်ကောင်းသော ပုဒ်တို့ကြင်း။

မဟန္တရဒုကေ၊ ၌။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ပဒါ စ၊ စိတ်ကိုရသောပုဒ်, စေကသိက်ကိုရသော ပုဒ်တို့ကြင်း။ ပိဋ္ဌိဒုကေသု၊ တို့၌။ ဆ၊ မခြောက်ပါးကုန်သော။ ပဒါ စ၊ သဝိတက္ကပဒ, သဝိစာရပဒ, သပ္ပီတိကပဒ, ပီတိသဟဂတပဒ, သုခသဟဂတပဒ, ဥပေက္ခာသဟဂတပဒတို့ကြင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ဤ ၁၂၀-သောပုဒ်တို့သည်။ နဝမဿ၊ ၉-ခုမြောက်သော။ ပဒဿ၊ ဥဒ္ဒေသပဒ၏။ နိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ သင်္ဂီတိ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဂတာ၊ ကုန်၏။

နဝမဿ ပါဌည်ဟု ချုတ်ယှင်းသည် မမှတ်နှင့်၊ ဥဒ္ဒေသဂါထာ မထူးသော ကြောင့် ဒ္ဓါဒသမနယ၌ အဋ္ဌကထာဆရာ ညွှန်ထားတော်မူသည်။

ဒ္ဓါဒသမနယ၌—

ဝေ၊ ဝိ၊ သ၊ သု၊ ဥ၊ ဖ၊ အ၊ သု၊ ဧစ။

ဤ ၉-ခုသော အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်ကိုလည်း သိအပ်၏။

ဝေ အရကား ၇-ပါးတည်း၊ ၈-ပါး ဟူသော်ကား—

အောက် နဝမနယ၌ ဝေ အရ ၆-ပါး၊
ဗျာ အရ ၁-ပါးကိုပေါင်း၍ ၇-ပါးဖြစ်သတည်း။

ဝိ အရကား ၁၄-ပါးတည်း၊ ၁၄-ပါး ဟူသော်ကား—

အောက်နဝမနယ၌ ဝိ အရ ၆-ပါး၊
စ အရ ၇-ပါး၊
ဣ အရ ၁-ပါးကိုပေါင်း၍ ၁၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သ အရကား ၅၃-ပါးတည်း၊ ၅၃-ပါး ဟူသော်ကား—

အောက် နဝမနယ၌ သ အရ ၅၃-ပါးပင်တည်း။

သု အရ ၇-ပါး၊
ဥ အရ ၁-ပါး၊
ဖ အရ ၄-ပါး၊
အ အရ ၁-ပါး၊

http://www.dhammadownload.com

ထို "သု၊ ဥ၊ ဖ၊ အ" အရ သည်လည်း အောက် နဝမနယ၌ "သု၊ ဥ၊ ဖ၊ အ" တို့နှင့် အတူပင်တည်း။

သု အရကား ၂၇-ပါးတည်း၊ ၂၇ ပါး ဟူသော်ကား—

အောက် နဝမနယ၌ သု အရ ၇-ပါး၊
သ အရ ၂၀-ပါးတို့ကိုပေါင်း၍ ၂၇-ပါးဖြစ်သည်။

စေ အရကား ၆-ပါးတည်း၊ ၆-ပါး ဟူသော်ကား—

အောက်နဝမနယ၌ စေ အရ ၆-ပါးတည်း။

၁၂-ဒ္ဓါဒသမနယနိဒ္ဒေသ

၄၁၇။ ကောဒသမနယနိဒ္ဒေသကို..... ၌ ဒ္ဓါဒသမနယနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ထို။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသ, ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို.. ....၏။

ထို။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓနိဒ္ဒေသ, အာယာတနနိဒ္ဒေသ, ဓာတု, သစ္စ, ဣန္ဒြေယ, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ, သတိပဋ္ဌာန, သမ္မပ္ပဓာန, ဣဒ္ဓိပါဒ, စျာန, အပ္ပမညာ, ပဋိပဒြေယ, ဗလ, ဗောဇ္ဈင်, မဂ္ဂအားဖြင့် ၁၅-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို....၏။

ထို။ပ။ သည်လည်း ဝေဒနာကွန္ဓ, သညာကွန္ဓ, သင်္ခါရကွန္ဓ, ဝိညာဏကွန္ဓ နိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၄-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ဝေဒနာကွန္ဓနိဒ္ဒေသကို....၏၊ ဟောဟန်ကား—

ဝေဒနာကွန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ သမ္မယုတ္တာ၊ တေ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတာ၊ တေ ဓမ္မာ တီဟိ ခန္ဓေဟိ ဒ္ဒိဟာယတနေဟိ အဋ္ဌဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတာ။ ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ၊ ဒ္ဒိဟိ ခန္ဓေဟိ ဒသဟာယတနေဟိ ဒသဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတာ—ဟူသည်တည်း။

ဝေဒနာကွန္ဓေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်စိတ် တဇုယုတ် ကိုးသယ်, ဝေဒနာ-ကြဉ်သော စေတသိက် ကေပညာသတ္တိသည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ပ။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ **တီဟိ**၊ ကုန်သော။ **ခန္ဓေဟိ**၊ သညာကွန္ဓာ, သင်္ခါရကွန္ဓာ, ဝိညာဏကွန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ **ဒ္ဒိဟိ**၊ ကုန်သော။ **အာယတနေဟိ**၊ **မနာယတန**, **ဓမ္မာယတနဟူသော** ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ **အဋ္ဌဟိ**၊ ကုန်သော။ **ဓာတူဟိ**၊ **သတ္တဝိညာဏဓာတ်**, **ဓမ္မဓာတ်ဟူသော** ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။**သင်္ဂဟိ-တာ**၊ ကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ ဒ္ဒိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ, ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ဟူသော ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနဟူသော်ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ ဒဿဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ်ဟူသောရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

ထိုနောင် သညာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ဝင်း သညာက္ခန္ဓာ, သခ်ါရက္ခန္ဓာတို့သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် တူကြပြီ။

၄၁၈။ ထိုနောင် ဝိညာဏက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကိုဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား— **ဝိညာဏက္ခန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ အစရ္ဂိသည်တည်း။**

ဝိညာဏက္ခန္ဓေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် စေတသိက် ဒွေပညာသတို့သည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, သခ်ါရက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ ဒ္ဒိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန, မနာယတနတို့ဖြင့်။ သတ္တရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ်, သတ္တဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....၌ **အာယတနနိဒ္ဒေသကို**..... ၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း မနာယတနနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁-ပါးသာ။ (ထို မနာယတနသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏)။

အာယတနနိဒ္ဒေသကို.....၌ **ဓာတုနိဒ္ဒေသကို**..... ၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း စက္ခုဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသ, သောတ, ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယ, မနောဓာတု, မနောဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၇-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် စက္ခုဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဝင်းစက္ခုဝိညာဏဓာတ် အစ မနောဝိညာဏဓာတ် အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့ သည်လည်း ဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။

၄၁၉။ ဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၌ **သစ္စနိဒ္ဒေသကို**.....၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသ, မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထို

http://www.dhammadownload.com

တွင် သမုဒယနိဒ္ဒေသကို.....၏၊.....ကား—**သမုဒယသစ္စေန** ယေ ဓမ္မာ'အစ ရှိသည်တည်း။

သမုဒယသစ္စေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် လောဘမူစိတ် ၈ ခု, လောဘ ကြဉ်သော စေတသိက် ကေဝီသတ္တိသည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမကွန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒွီဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ မနာယတန, ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ ဒွီဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ မနောဝိညာဏဓာတ် ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပကွန္ဓာဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့ဖြင့်။ သောဠသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ်, မနောဝိညာဏဓာတ် ကြဉ်သော ဆဝိညာဏ ဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ (မဂ္ဂသစ္စာသည် သမုဒယသစ္စာနှင့် တူ၏)။

၄၂၀။ သစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၌ **ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ**ကို.....၏၊ ကို ။ပ။ သည်လည်း မနိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ, သုခိန္ဒြိယ ။ပ။ အညာတာဝိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသအားဖြင့် **၁၄-ပါး** အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် မနိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏၊.....ကား— **မနိန္ဒြိယေန** ယေ ဓမ္မာ **အစ**ရှိသည်တည်း။ (ဇင်းမနိန္ဒြိယသည် ဝိညာဏကွန္ဓာနှင့် တူ၏)။

၄၂၁။ ထိုနောင် သုခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏၊ ..... ကား— **သုခိန္ဒြိယေန** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

သုခိန္ဒြိယေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သုခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဉ်, ဝေဒနာကြဉ်သော သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏစေတသိက် ၆-ခုတို့သည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ သညာကွန္ဓာ, သင်္ခါရကွန္ဓာ, ဝိညာဏကွန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒွီဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ မနာယတန, ဓမ္မာ-ယတနတို့ဖြင့်။ ဒွီဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ကာယဝိညာဏဓာတ်, ဓမ္မဓာတ် တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ ဒွီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပကွန္ဓာ, ဝေဒနာ-ကွန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန ဘူသော ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ သောဠသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ်, ကာယဝိညာဏဓာတ် ကြဉ်သော ဆဝိညာဏဓာတ် ဟူသော ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

ဒုက္ခိန္ဒြေ,ဆောမနဿိန္ဒြေ,ဒေါမနဿိန္ဒြေတို့သည် သုခိန္ဒြေနှင့် နည်းတူကုန်ပြီ။

၄၂၂။ ထိုနောင် ဥပေက္ခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏၊..... ကား— **ဥပေက္ခိန္ဒြိ-ယေန** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဥပေက္ခိန္ဒြိယေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ် ၅-ခု, စေတသိက် ဆစတ္တာလီသတ္တိသည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ သညာကွန္ဓာ, သခ်ါရကွန္ဓာ, ဝိညာဏကွန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒ္ဝီဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ မနာယတန, ဓမ္မာ-ယတနတို့ဖြင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ကာယဝိညာဏဓာတ်ကြဉ်သော ဆဝိညာဏဓာတ်, ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ ဒ္ဝီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပကွန္ဓာ, ဝေဒ-နာကွန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ ဩဋ္ဌာရိကာယတန-တို့ဖြင့်။ ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဩဋ္ဌာရိကဓာတ်, ကာယဝိညာ-ဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

ထိုနောင် သဒ္ဒါန္ဒြိယကို.....၏၊ (ဎင်းသဒ္ဒါန္ဒြေအစ အညာတာဝိန္ဒြေအဆုံးရှိ သော ပုဒ်တို့သည် သမုဒယသစ္စာ, မဂ္ဂသစ္စာတို့နှင့် နည်းတူကုန်၏)။

၄၂၃။ ဣတ္ထိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၌ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသကို.....၏၊ ထို။ပ။ သည်လည်း အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသ, သခ်ါရ, ဝိညာဏ, ဖဿ, ဝေဒနာ, တဏှာ, ဥပါ-ဒါန, ကမ္မဘဝ, သောက, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာသအားဖြင့် ၁၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသကို..... ၏။

ဎင်း အဝိဇ္ဇာ, သခ်ါရ, ဝိညာဉ်တို့သည် သခ်ါရကွန္ဓာ, ဝိညာဏကွန္ဓာတို့နှင့် နည်းတူကုန်ပြီ။

၄၂၅။ ထိုနောင် ဖဿနိဒ္ဒေသကို.....၏၊... ကား—ဖဿေန ယေ ဓမ္မာ အစ ရှိသည်တည်း။

ဖဿေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်, ဖဿကြဉ် သော စေတသိက် ဧကပညာသံတို့သည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမကွန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒ္ဝီဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ မနာယတန, ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ အဋ္ဌဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်, ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

ကတိဟိ အသင်ဟိတာ။ ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့ဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ခေတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကခေတ်တို့ဖြင့်။ အသင်ဟိတာ၊ ကုန်။

ထိုနောင် ဝေဒနာနိဿေသကို.....၏။

ဝင်းဝေဒနာအစ ဥပါယာသအဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည် သမုဒယသစ္စာ, မဂ္ဂသစ္စာ အစရှိသည်တို့နှင့် နည်းတူကုန်၏၊ သတိပဋ္ဌာန်အစ မဂ္ဂင်အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည် သိလှယ်ကုန်ပြီ။

၄၃၃။ ခန္ဓာဒိနိဿေသကို.....၌ ဖဿသတ္တကရာသိနိဿေသကို.....၏။ ထို။ပ။ သည်လည်း ဖဿနိဿေသ အစရှိသောအားဖြင့် ၇-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ဖဿနိဿေသကို.....၏။

ဝင်းဖဿ, ဝေဒနာ, သညာ, စေတနာ, စိတ္တတို့သည် သခ်ါရက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာ တို့နှင့် နည်းတူကုန်၏။

၄၃၄။ ထိုနောင် အဓိမောက္ခ နိဿေသကို....၏၊....ကား —အဓိမောက္ခေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

အဓိမောက္ခေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် အဓိမောက္ခဖြစ်သော စိတ် ၇ဂ-ခု အဓိမောက္ခ, ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သော စေတသိက်ပညာသတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒွီဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ မနာယတန, ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခေတူဟိ၊ မနောခေတ်, မနောဝိညာဏခေတ်, ဓမ္မခေတ်တို့ဖြင့်။ သင်ဟိတာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်ဟိတာ။ ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့ဖြင့်။ ပန္နရသဟိ၊ ကုန်သော။ ခေတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကခေတ်, ပဋ္ဌဝိညာဏခေတ်တို့ဖြင့်။ အသင်ဟိတာ၊ ကုန်။ (မနသိကာရလည်း ထူပြီ)။

၄၃၇။ အဗ္ဗဏ္ဏရ မာတိကာ နိဿေသကို.....၌ ဗာဟိရမာတိကာ နိဿေသ ကို.....၏။

http://www.dhammadownload.com

ဌင်းဗာဟိရမ၁တိကာ၌။ တိက်၌ ၈-ပုဒ်၊ ဂေါ စ္ဆကၠ၌ ၄၃-ပုဒ်၊ ပိဋ္ဌိဒ္ဒက်၌ ၆-ပုဒ် တို့ကို အစဉ်အတိုင်း စပ်၍ ဟောလေ။ ဆောင်ပုဒ်ကိုသာ ရေးလိုက်အုံ့။

သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္မယုတ္တေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ အစရိသည်တည်း။

သုခါယ၊ သော။ ဝေဒနာယ၊ နှင့်။ သမ္မယုတ္တေဟိ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သုခဝေဒနာတို့သည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဖြင့်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ကေဟိ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မ-ဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ကေဝဿဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ ဩဋ္ဌာရိကာယတန, မနာယတနတို့ဖြင့်။ သတ္တရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဩဋ္ဌာရိကဓာတ်, သတ္တဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ အပ်ကုန်။

ဌ၄၅။ စေတသိကေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

စေတသိကေဟိ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်တို့သည်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာဖြင့်။ ကေန၊ ဒသော။ အာယတနေန၊ မနာယတနဖြင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ, စေတ-သိက်ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ကေဝဿဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ ဩဋ္ဌာရိ-ကာယတန, ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ ကေဝဿဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဩဋ္ဌာ-ရိကဓာတ်, ဓမ္မဓာတ် တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

ဤ နယကား သမ္မယုတ္တေန သင်္ဂဟိတ အသင်္ဂဟိတ ပဒတည်း။

ဒွါဒသမနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

တေရသမနယနိဒ္ဒေသဋ္ဌ အကျဉ်းဥဒါန်းစဉ် ဂါထာကား—

ရူပဥ္စ ဓမ္မာယတနံ ဓမ္မဓာတု၊ ဣတ္ထိ ပုမံ ဇီဝိတံ နာမရူပံ။
ဒ္ဝေ ဘဝါ ဇာတိ ဇရာ မစ္စု ရူပံ၊ အနာရမ္မဏံ နော စိတ္တံ စိတ္တေန ဝိပ္ပယုတ္တံ။
ဝိသံသဋ္ဌံ သမုဋ္ဌာန သဟဘု၊ အနုပရိဝတ္တိ ဗာဟိရံ ဥပါဒါ။
ဒ္ဝေ ဝိသယော ဇသနယော သုဗုဒ္ဓေါတိ။

ရူပဥ္စ၊ ၎င်း။ ဓမ္မာယတနဉ္စ၊ ၎င်း။ ဓမ္မဓာတုစ၊ ၎င်း။ ဣတ္ထိ စ၊ ၎င်း။ ပုမဉ္စ၊ ၎င်း။ ဇီဝိတဉ္စ၊ ၎င်း။ နာမရူပဉ္စ၊ ၎င်း။ ဒ္ဝေ ကုန်သော။ ဘဝါ စ၊အသညာဘဝ, ကေဝေါကာရဘဝတို့ဝင်း။ ဇာတိ စ၊ ၎င်း။ ဇရာ စ၊ ၎င်း။ မစ္စု စ၊ မရဏဝင်း။ ရူပဉ္စ၊ ရူပိနောဓမ္မာ ဟူသောပုဒ်ဝင်း။ အနာရမ္မဏဉ္စ၊ ၎င်း။ နောစိတ္တဉ္စ၊ ၎င်း။ စိတ္တေနဝိပ္ပယုတ္တဉ္စ၊ စိတ္တဝိပ္ပယုတ်ဝင်း။

ဝိသံသဋ္ဌံ၊ ၎င်း။ သမုဋ္ဌာနံ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ဝင်း။ သဟဘု၊ စိတ္တသဟဘုဝင်း။ အနုပရိဝတ္တိ၊ စိတ္တာနုပရိဝတ္တိဝင်း။ ဒ္ဝေ၊ ကုန်သော။ ဗာဟိရံ ဥပါဒါ၊ ဗာဟိရ-ဓမ္မ, ဥပါဒါဓမ္မတို့ဝင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သုဗုဒ္ဓေါ၊ ကောင်းစွာသိအပ်သော။ သေ ဇသောနယော၊ ဤနှည်းသည်။ ဝိသယော၊ ပုဗ္ဗာ, ဝိသဇ္ဇနာတို့၏ အရာဖြစ်၏။

ဝင်းဥဒ္ဒေသဂါထာကား ရူပကွန္ဓာနှင့်တူသော ၂၂-ပါးသောပုဒ်ကို ပြသည်။ အရူပဘဝကား ဥဒ္ဒေသဂါထာ၌ မပါ၊ ထိုသို့မပါသော်လည်း ဝိသဇ္ဇနာ တူသည်ဖြစ်၍ အရူပဘဝနှင့် ဝိသဇ္ဇနာ တူ ၁၀၈-ပါးသောပုဒ်တို့ကိုလည်း ထားတော်မူသည်။

တေရသမနယ၌—

ရူ၊ အ။

ဤ ၂-ခုသော အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်ကိုလည်း သိအပ်၏။

ရူ အရကား ၂၂-ပါးတည်း၊ ၂၂-ပါး ဟူသော်ကား—
အောက် ပဌမနယ၌ ရူ အရ ၂၂-ပါးနှင့် အတူပင်တည်း။

အ အရကား ၁၀၈-ပါးတည်း၊ ၁၀၈-ပါး ဟူသော်ကား—
အောက် ပဌမနယ၌ အ အရ ၁၀၈-ပါးပင်တည်း။

၁-ဒ္ဝေ ဝိသနယော စ။
"ဒ္ဝေ ဝိသနယောစ"တိပိ ပါဌော၊
ဒ္ဝေ ဝိသပဒိကော သေ နယော စာတိ အတ္ထော။ (မူလဋ္ဌိကာ-၁၈)

တနည်းကား—
ဗာဟိရံ ဥပါဒါ၊ ဗာဟိရဓမ္မ, ဥပါဒါဓမ္မတို့ဝင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒ္ဝေ ဝိသနယောစ၊ ၂၂-ပုဒ်ရှိသောနှည်းသည်လည်း။ သုဗုဒ္ဓေါ၊ သိလွယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

http://www.dhammadownload.com

၁၃-တေရသမနယနိဒ္ဒေသ

၄၄၈။ ဒ္ဝါဒသမနယနိဒ္ဒေသကို..... ၌ တေရသမနယနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ထို ။ ပ ။ သည်လည်း အဘ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသ, ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဘ္ဘန္တရမာတိကာ နိဒ္ဒေသကို.....၏၊

ထို ။ ပ ။ သည်လည်း ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁-ပါးသာ၊ ထို ။ ပ ။ သည်လည်း ခန္ဓနိဒ္ဒေသ, အာယတနနိဒ္ဒေသ, ဓာတု, ဣန္ဒြိယ, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၅-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ထို ။ ပ ။ သည်လည်း ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁-ပါးသာ ဟောတော်မူ၏။

ဟောဟန်ကား—

ရူပက္ခန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ ခန္ဓသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ အာယတနသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ ဓာတုသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ။ တေ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သမ္မယုတ္တာ၊ တေ ဓမ္မာ တီဟိ ခန္ဓေဟိ သမ္မယုတ္တာ၊ ဧကေနာယတနေန ဧကာယ ဓာတုယာ ဧကဟိစိ သမ္မယုတ္တာ။ ကတိဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ဧကေန ခန္ဓေန ဒသဟာယတနေဟိ ဒသဟိ ဓာတူဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ဧကေနာယတနေန ဧကာယ ဓာတုယာ ဧကဟိစိ ဝိပ္ပယုတ္တာ....တည်း။

ရူပက္ခန္ဓေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂ-ဟေန၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန ၁၀-ပါး, ဓမ္မာယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး, ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ စေတသိက်ခန္ဓာတို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံး ဝင်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊

http://www.dhammadownload.com

သြဠာရိကခေတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ခေါတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မခေတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခုမရူပ် သောဌဿ, နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်။

၄၄၉။ ထိုနောင် **အာယတနနိဒ္ဒေသကို.....၏၊** ထို ။ ပ ။ သည်လည်း ဓမ္မာ-ယတနနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁-ပါးသာ။

ဟောဟန်ကား— **ဓမ္မာယတနေန** ယေ ဓမ္မာ **အစရှိသည်တည်း။** (တူပြီ)။

ထိုနောင် **ခေါတုနိဒ္ဒေသကို..... ၏၊** ထို ။ ပ ။ သည်လည်း ဓမ္မခေါတုနိဒ္ဒေသ **အား**ဖြင့် ၁-ပါးသာ။ (ရင်းလည်း နည်းတူပြီ)။

ထိုနောင် **ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏၊** ထို ။ ပ ။ သည်လည်း ဣတ္ထိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ, ပုရိသိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ, ဇီဝိတိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ဣတ္ထိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏။ (ရင်း ၃-ပုဒ်လည်း ရူပကွန္ဓာနှင့် တူပြီ)။

၄၄၉။ ထိုနောင် **ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသကို ..... ၏၊** ထို ။ ပ ။ သည်လည်း နာမရူပ, **အ**ရူပဘဝ, အသညာဘဝ, နေဝသညာနာသညာဘဝ, ကေဝေါကာရ-ဘဝ, စတုဝေါကာရဘဝ, ဇာတိ, ဇရာ, မရဏနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၉-ပါး အပြား**ရှိ**၏၊ ထိုတွင် နာမရူပနိဒ္ဒေသကို.....၏။ (ရင်းလည်း ရူပကွန္ဓာနှင့် တူပြီ)။

၄၅၀။ ထိုနောင် **အရူပဘဝနိဒ္ဒေသကို.....၏၊.....ကား— အရူပဘဝေန** ယေ ဓမ္မာ **အစရှိသည်တည်း။**

အရူပဘဝေန၊ **အ**ရူပဘဝသည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ **အ**ကြင်သြဠာရိကရူပ် ဒွါဒသ**တို့**ကို။ ခန္ဓသင်ဟေန၊ နာမကွန္ဓာဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ **အ**သင်ဟိတာ၊ ကုန်။ **အ**ာယတနသင်ဟေန၊ မနာယတန, ဓမ္မာယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ **အ**သင်ဟိတာ၊ ကုန်။ ခေါတုသင်ဟေန၊ မနောဝိညာဏခေတ်, ဓမ္မခေတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ **အ**သင်ဟိတာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သမ္မယုတ္တာတိ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ကတိဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမကွန္ဓာတို့နှင့်။ ကေန၊ သော။ **အ**ာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ခေါတူဟိ၊ ဝိညာဏခေတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ကေန၊ သော။ **အ**ာယတနေန၊ ဓမ္မာ-ယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ခေါတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္ম-ခေတ်၌ **အ**ကျုံးဝင်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ ဟုဆိုအပ်သောအချို့တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

http://www.dhammadownload.com

ပဌမနယ၌ ရူပကွန္ဓာနှင့် ဝိသင်္ခရာတူသော ၂၂-ပါးသောပုဒ်၊ အရူပဘဝနှင့် ဝိသင်္ခရာတူသော ၁၀၈-ပါးသော ပုဒ်တို့ကို ပေါင်း၍ ဤတေရသမနယ၌ ပုဒ်ပေါင်း ၁၃၀-ကိုဟော၁တော်မူ၏။

ဤနယကား အသင်္ခရိတေန သမ္မယုတ္တ ဝိပ္ပယုတ္တပဒ တည်း။

တေရသမနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

စုဒ္ဓသမနယနိဒ္ဒေသ၌ အကျဉ်းဥဒါန်းစဉ် ဂါထာကား—

ဓမ္မာယတနံ ဓမ္မဓာတု၊ အထ ဇီဝိတံ နာမရူပံ။
သဒ္ဒါယတနံ ဇာတိ ဇရာ မတံ၊ ဒွေ စ တိကေ နှ လဒ္ဓရေ။
ပဌမန္တရေ သတ္တ စ၊ ဂေါ့ဏေ ဒသ အပရန္တေ။
စုဒ္ဓသ ဆ စ မတ္ထကေ၊ ဣစ္ဆေတေ သတ္တစတ္တာလီသ ဓမ္မာ။
သမုဒ္ဓေ ဒေ နှ လဒ္ဓန္တိ၊ မောဃပုစ္ဆကေနှ စ။

ဓမ္မာယတနဥ္စ၊ ၎င်း။ ဓမ္မဓာတု စ၊ ၎င်း။ အထ၊ ပါး။ ဇီဝိတဥ္စ၊ ၎င်း။ နာမရူပဥ္စ၊ ၎င်း။ သဒ္ဒါယတနဥ္စ၊ ၎င်း။ ဇာတိ စ၊ ၎င်း။ ဇရာ စ၊ ၎င်း။ မတဥ္စ၊ ၎င်း။ တိကေ၊ ၌။ ဒွေ စ၊ ၂-ပါးကုန်သော အဗ္ဗတ္တတ္ထပဟိဒ္ဓပဒ, အနိဒဿန အပ္ပဋိဃပဒ-တို့ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တေ ဓမ္မာ၊ ဤအတ္ထပဒတို့ကို။ နှ လဒ္ဓရေ၊ မရအပ်ကုန်။

ပဌမန္တရေ၊ ရှေးဦးစွာသော စူဠန္တရဒုက်၌။ သတ္တ စ၊ ကုန်သော သပ္ပစ္စ-ယပဒ, သခ်ံတပဒ, အနိဒဿနပဒ, အပ္ပဋိဃပဒ, အရူပီပဒ, ကေနစိဝိညေယျပဒ, ကေနစိ နှ ဝိညေယျပဒတို့ရင်း။ ဂေါ့ဏေ၊ ၌။ ဒသ စ၊ ကုန်သော နှ ဟေတု အစရှိကုန်သော ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်တို့ရင်း။ အပရေ၊ တပါးသော။ အန္တေ၊ ပရာမာသဂေါ့ဏက၏ အဆုံးဖြစ်သော မဟန္တရဒုက်၌။ စုဒ္ဓသ စ၊ ကုန်သော နှောစိတ္တ အစရှိသော ဝိပ္ပယုတ် မရကောင်းသော ပုဒ်တို့ရင်း။ မတ္ထကေ၊ အဆုံးဖြစ်သော ပိဋ္ဌိဒုက်၌။ ဆ စ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော အဝိတက္ကပဒ, အဝိ-စာရပဒ, အပ္ပီတိကပဒ, နုပီတိသဟဂတပဒ, နသုခသဟဂတပဒ, နဥပေက္ခာ-သဟဂတပဒတို့ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တေ ဓမ္မာ စ၊ ဤ အတ္ထပဒတို့ကိုလည်း။ နှ လဒ္ဓရေ၊ ကုန်။

ဣတိ ဣမိနာပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ သတ္တစတ္တာလီသ၊ ၄၇-ပါးကုန်သော။ တေ ဓမ္မာ၊ ဤအတ္ထပဒတို့ကို။ မောဃပုစ္ဆကေနှ၊ မောဃ-ပုစ္ဆာ အမည်ရှိသော အဋ္ဌမနယနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ သမုဒ္ဓေ ဒေ၊ စုဒ္ဓသမနယ-နိဒ္ဒေသ၌။ နှ လဒ္ဓန္တိ၊ ကုန်။

ဝိပ္ပယုတ္တ ၄-ပါးတို့ဖြင့် ဝိပ္ပယုတ် ၂ဖြစ်သင့်သော ၄၇-ပါးသောပုဒ်တို့ကို ဤ စုဒ္ဓ-သမနယ ၌ မဟောအပ်ကုန်။

http://www.dhammadownload.com

စုဒ္ဓသမနယဌ—

ရ။ ဝေ၊ စ၊ ဒု၊ သ၊ ဥ၊ ဥ၊ ကာ၊ ပ။
ဤ ၉-ခုသော အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်ကိုလည်း သိအပ်၏။

ဌင်းဆောင်ပုဒ် ၉-ခုလည်း အဋ္ဌမနယဌ် ဤ ၉ ပဒနှင့် ဝိသဇ္ဇနာတူသော ပုဒ်တို့ကို ရေတွက်ပေါင်းစု၍ ထားသည်၊ အဋ္ဌမနယ ဆောင်ပုဒ်နှင့် အတူတူပင်တည်း။

၁၄-စုဒ္ဓသမနယနိဒ္ဒေသ

၄၅၆။ တေရသမနယနိဒ္ဒေသကို..... ဌ် ·စုဒ္ဓသမနယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ထို။ပ။ သည်လည်း အဘ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသ, ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် အဘ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ထို ။ ပ ။ သည်လည်း ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသ, ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ထို ။ ပ ။ သည်လည်း ခန္ဓနိဒ္ဒေသ, အာယတနနိဒ္ဒေသ, ဓာတု, သစ္စ, ဣန္ဒြိယ, ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ, သတိပဋ္ဌာန, သမ္မပ္ပဓာန, ဣဒ္ဓိပါဒ, အပ္ပမညာ, ဈာန, ပဋိပဒြိယ, ဗလ, ဗောဇ္ဈင်, မဂ္ဂနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၅-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ခန္ဓနိဒ္ဒေသ·ကို.....၏။

ထို ။ ပ ။ သည်လည်း ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသ ။ ပ ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၅-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဟောဟန်ကား—

ရူပက္ခန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ ဝိပ္ပယုတ္တာ။ တေ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာ-ယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတာ၊ တေ ဓမ္မာ စတူဟိ ခန္ဓေဟိ ဒ္ဝိဟာ-ယတနေဟိ အဋ္ဌဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတာ။ ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကေန ခန္ဓေန ဒသဟာယတနေဟိ ဒသဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတာ ဟူသည်ဓာည်း။

ရူပက္ခန္ဓေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့သည်။ ဝိပ္ပ-ယုတ္တာ၊ ကုန် ။ ပ ။

တေ ဓမ္မာ၊ ထို့ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့ဖြင့်။ ဒ္ဝိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ မနာယတန, ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ အဋ္ဌဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်, ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

ကတိဟိ အသဂဟိတာ။ ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့ဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

၄၅၇။ ထိုနောင် ဝေဒနာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို... ....၏၊.... ကား—**ဝေဒနာက္ခန္ဓေန** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဝေဒနာတ္ခန္ဓေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ရူပ် နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန် ။ ပ ။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အသခ်ံတံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ခန္ဓတော၊ မှ။ ဌပေတ္မာ၊ ၍။ **ကေန**၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်၊ ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယ-**တနေ**ဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန, ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ်, ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ စတူဟိ၊ ကုန်သော၊ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနဖြင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

ထိုနောင် သညာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ဌင်း သညာက္ခန္ဓာ, သခ်ါရက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် နည်းတူကုန်ပြီ။

၄၅၇။ ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....၌ **အာယတနနိဒ္ဒေသ**ကို.... .. ၏၊ ထို ။ ပ ။ သည်လည်း စက္ခာယတန ။ ပ ။ မနာယတနနိဒ္ဒေသအားဖြင့် **၁၁-ပါး** အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင်—

ဌင်း အာယတနနိဒ္ဒေသသည် ရူပက္ခန္ဓာ, ဝေဒနာက္ခန္ဓာ တို့နှင့် တူကုန်၏။

၄၅၈။ အာယတနနိဒ္ဒေသကို.....၌ **ဓာတုနိဒ္ဒေသ**ကို.... ၏၊ ထို ။ ပ ။ သည်လည်း စက္ခုဓာတု ။ ပ ။ မနောဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသအားဖြင့် **၁၇-ပါး** အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် စက္ခုဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဌင်း စက္ခုဓာတုအစ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတု အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည်လည်း တူကုန်ပြီ။

၄၅၉။ ထိုနောင် စက္ခုဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၏၊ .... ကား— **စက္ခု-ဝိညာဏဓာတုယာ** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဆဝိညာဏဓာတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်, ရူပ်, နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အသခ်ံတံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ခန္ဓတော၊ မှ။ ဌပေတ္မာ၊ ၍။ ပဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဒ္ဝါဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊

http://www.dhammadownload.com

တို့ဖြင့်။ သတ္တရသဟိ၊ ကုန်သော။ ခေတူဟိ၊ စက္ခုဝိညာဏခေတ်ကြဉ်သော ၁၇-ပါးသောခေတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ နှ ကေဟိစိ ခန္ဓေဟိ နှ ကေဟိစိ အာယတနေဟိ။ ကောယ၊ သော။ ခေတုယာ၊ စက္ခုဝိညာဏခေတ် ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

သောတဝိညာဏခေတ် ။ပ။ မနောဝိညာဏခေတ်တို့သည်၊ စက္ခုဝိညာဏခေတ် နှင့် တူကုန်ပြီ။

၄ဖ၀။ ခေတုနိဒ္ဒေသကို.....၌ သစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ဒုက္ခသစ္စ, သမုဒယသစ္စ, နိရောဓသစ္စ, မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၄-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ဒုက္ခသစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၏၊..... ကား— ဒုက္ခသစ္စေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဒုက္ခသစ္စေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် လောကုတ္တရာစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒ္ဝီဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ မနာယတန, ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ ဒ္ဝီဟိ၊ ကုန်သော။ ခေတူဟိ၊ မနောဝိညာဏခေတ်, ဓမ္မခေတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ရေတွက်အပ် ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့ဖြင့်။ သောဋ္ဌသဟိ၊ ကုန် သော။ ခေတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကခေတ်, မနောဝိညာဏခေတ် ကြဉ်သော ဆဝိညာ-ဏခေတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

၄ဖ၁။ ထိုနောင် သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသကို.... .. ၏။

ဟောဟန်ကား—သမုဒယသစ္စေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

သမုဒယသစ္စေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဒေါသမူ, မောဟမူ, ကုသိုလ်, ဝ်ပါက်, ကြိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်, ရူပ်, နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အသခ်ံတံ၊ ကို။ ခန္ဓတော၊ မှ။ ဌပေတွာ၊ ၍။ ပဋ္ဌာဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဒ္ဝါဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဋ္ဌာရသဟိ၊ ကုန်သော။ ခေတူဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ နှ ကေဟိစိ ခန္ဓေဟိ နှ ကေဟိစိ အာယတနေဟိ နှ ကာဟိစိ ခေတူဟိ အသင်္ဂဟိတာ....တည်း။

http://www.dhammadownload.com

ထိုနောင် နိရောဓသစ္စနိဒ္ဒေသကို... ....၏။ (ဂင်း နိရောဓသစ္စာ, မဂ္ဂသစ္စာ တို့သည် နည်းတူကုန်ပြီ)။

သစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း စက္ခုန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ, သောတိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ အစရှိသော အားဖြင့် ၂၁-ပါး အပြားရှိ၏၊ (ဇီဝိတကို နုတ်သည်)။ ထိုတွင် စက္ခုန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ ကို.....၏၊.....ကား—စက္ခုန္ဒြိယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

သဘောတူရာသွင်းလေ၊ သဘောမတူသော ဆောင်ပုဒ်ကိုသာ ရေး သားအုံ့။

၄၆၄။ ထိုနောင် ဥပေက္ခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏၊.....ကား— ဥပေက္ခိန္ဒြိ-ယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဥပေက္ခိန္ဒြိယေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သုခ, ဒုက္ခ, သောမနဿ, ဒေါ-မနဿသဟဂတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်, ရုပ်, နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အသခ်ံတံ၊ ကို။ ခန္ဓတော၊ မှ။ ဌပေတ္မာ၊ ၍။ ပဋ္ဌာဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဒ္ဝါဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ တေရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဠာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး, ကာယဝိညာဏ-ဓာတ်, မနောဝိညာဏဓာတ်, ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ နု ကေဟိစိ ခန္ဓေဟိ နု ကေဟိစိ အာယတနေဟိ၊ ပဋ္ဌာဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ကာယဝိညာဏဓာတ် မနောဝိညာဏဓာတ် ကြဉ်သော ပဋ္ဌဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

(နောက်ပုဒ်တို့ကို သဘောတူရာသွင်းကြလေ)။

ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၌ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသကို.....၏။ (စစ်ဟန် သွင်း ဟန်ကို ရှေးနည်းဖြင့် သိလေ)။

၄၆၈။ ထိုနောင် ဥပပတ္တိဘဝ နိဒ္ဒေသကို.....၏၊..... ကား— ဥပပတ္တိ-ဘဝေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဥပပတ္တိဘဝေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ကုသိုလ်, အကုသိုလ်, ဖိုလ်, ကြိယာ, စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

http://www.dhammadownload.com

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမကွန္ဓာ ၄-ပါးတို့ဖြင့်။ ဒ္ဒီဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ မနာယတန, ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခေတူဟိ၊ မနောခေတ်, မနောဝိညာဏခေတ်, ဓမ္မခေတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပကွန္ဓာဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန တို့ဖြင့်။ ပန္နရသဟိ၊ ကုန်သော။ ခေတူဟိ သြဋ္ဌာရိကခေတ် ၁၀-ပါး, ပဋ္ဌဝိညာဏခေတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊မရေတ္ဓက်အပ်ကုန်။

၄၆၉။ ထိုနောင် ကာမဘဝနိဒ္ဒေသကို.....၏၊....ကား—**ကာမဘဝေန** ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ကာမဘဝေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်စိတ်, စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော ရူပဘဝ, အရူပဘဝ, ကုသိုလ်, အကုသိုလ်, ဖိုလ်, ကြိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမကွန္ဓာ တို့ဖြင့်။ ဒ္ဒီဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ မနာယတန, ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ ပဋ္ဌဟိ၊ ကုန်သော။ ခေတူဟိ၊ စက္ခုဝိညာဏခေတ်,သောတဝိညာဏခေတ်, မနောခေတ်, မနောဝိညာဏခေတ်, ဓမ္မခေတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ရေတ္ဓက်အပ်ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပကွန္ဓာဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့ဖြင့်။ တေရသဟိ၊ ကုန်သော။ ခေတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကခေတ် ၁၀-ပါး, ဃာနဝိညာဏခေတ်, ဇိဝှါဝိညာဏခေတ်, ကာယဝိညာဏခေတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

ကြင်းသော နိဒ္ဒေသတို့ကို ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် သိအပ်ကုန်၏၊ သဘောတူရာ သင့်းလေ။

၄၇၄။ **အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဗာဟိ-ရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။**

ထို ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသ၌ တိက်စဉ် စစ်နည်းတို့ကို သိလေ၊ ဆောင်ပုဒ်ကို သာ ရေးလိုက်အံ့။

http://www.dhammadownload.com

၄၈၈။ **ပရိတ္တာရမ္မဏေဟိ ဓမ္မေဟိ** ယေ ဓမ္မာ အစရိသည်တည်း။

ပရိတ္တာရမ္မဏေဟိ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် မဟဂ္ဂတာရမ္မဏတရား, အပ္ပမာဏာရမ္မဏတရား, ပညတ္တာရမ္မဏတရား, ရှေ့, နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အသခ်ံတံ၊ ကို။ ခန္ဓတော၊ မှ။ ဌပေတ္ဝာ၊ ၍။ ပဋ္ဌဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဒ္ဝါဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဒ္ဝါဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး မနောဝိညာဏဓာတ်, ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ နှ ကေဟိစိ ခန္ဓေဟိ နှ ကေဟိစိ အာယတနေဟိ။ ဆဟိ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်ကြဉ်သော ဆဝိ-ညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

ဤ စုဒ္ဒသမနယနိဒ္ဒေသ၌ ပဋ္ဌမနယကဲ့သို့ ပဒ၁်တူပေါင်းသည်အတိုင်း ဤကိုးပုဒ်တို့နှင့် တူသော ပုဒ်တို့ကို သရုပ် အကျဉ်းမှတ်ထားခဲ့သည်အတိုင်း ပုစ္ဆာ, ဝိဿဇဉာတို့ကို သိအပ်ကုန်၏။ ၎င်း ကိုးပုဒ်ခွင့်တူသည်ချည်း။ ကြွင်းသော ပုဒ်တို့ကို အဋ္ဌမနယ၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဝိပွယုတ် ၄ ပါးတို့ဖြင့် ဆင်ခြင်၍ သိအပ်ကုန်၏။

စုဒ္ဒသမနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

နိဂုံး

သောတုဇန စာသင်သားတို့အား မှတ်သားလွယ်စေခြင်းငှါ အကျဉ်းအား ဖြင့် ရေးသားအပ်သော ဓာတုကထာနိသျှကား ဤတွင်ရှေ့ပြီး၏။

အထူးထူးသော တိုင်းကြီး ပြည်ကြီး ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့ကို အစိုးရ သော ဌာနတွင်း ဌေတွင်း ပတ္တမြားတွင်းအရှင် ဆင်ဖြူမျိုးသခင် လက်နက် စကြာရှင် အမရပူရဒုတိယမြို့တည် ရေမြေသခင် ဘဝရှင် ဖြစ်တော်မူသော ကေရာင်မင်းမြတ်၏ ဌာနန္တရအာဏာ ထားအပ်သော မိတ္ထိလာမြို့ကို ခွန်ယူပိုင်သ အစိုးရသော တောင်ရှေရေးဆောင် မိဖုရားသည် ကိုးကွယ်တော် မူအပ်သော ဧမ္ဘုဒီပဓဇ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇရုရှ တံဆိပ်နာမ်ရှိသော ဆရာတော်သည် အမရပူရရှေမြို့တော်ကြီး၏ အရှေ့မြောက်ထောင့်အရပ်၌ ဘဝရှင်မင်းတရား ကြီး၏ တောင်ညာတင်ထား မိဖုရားကြီးသည် ဆောက်လုပ်အပ်သော မဟာ-တုလွတ်ဆုံကျော်တိုက်တော်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူသောအခါ မိမိဆရာ ဖြစ် တော်မူသော သံဃိဿရ သံဃသာမိ သံဃဓိပတိ သံဃရာဇာ သာသနသောဓ ကဖြစ်သော သာသနာပြုဆရာတော်ကြီး အထံမှ သင်အံလေ့ကျက်၍ ရအပ် သော ဓာတုကထာအနက်နိသျှကို သောတုဇနတို့သည် တောင်းပန် အပ်သည် ဖြစ်၍ မူလသက္ကရာဇ် ၁၂၀၅-ခု၊ သာသနာတော် ၂၃၇၇-ခုသို့ ရောက်သောအခါ ဝါဆိုလဆန်း ၁၁-ရက် ၆ ဘုန်းမှုစ၍ ၁၄-ရက်အတွင်း သုံးရက် လေးရက်ချင်းဖြင့် သာလျှင် ရေးသားအပ်သော ဓာတုကထာနိသျှကား ဤတွင်ရှေ့ ပြီး၏။

ဓာတုကထာ အရကောက် ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

၉-ဓာတုကထာ အရကောက် အဓိပ္ပါယ်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဌမနယနိဒ္ဒေသ

သုဒ္ဓ

ဓာတုကထာ အရကောက် အဓိပ္ပါယ်ကို ဆိုပေအုံ့။

နိဒ္ဒေသသည် အဘိဓမ္မတိကာနိဒ္ဒေသ, ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။

ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသ, ဖဿသတ္တကဆုသိနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး၊
ခန္ဓနိဒ္ဒေသ စသောအားဖြင့် ၁၅-ပါး အပြားရှိ၏။
ဘေဒ, အဘေဒ အားဖြင့် ၂-ပါး၊
သုဒ္ဓ, ကေမူလာဒိ အားဖြင့် ၂-ပါး၊
ရူပက္ခန္ဓသုဒ္ဓ စသောအားဖြင့် ၅-ပါး၊
ပုစ္ဆာ, ဝိသဇ္ဇနာ အားဖြင့် ၂-ပါး၊
သင်္ဂဟိတပုစ္ဆာ, အသင်္ဂဟိတပုစ္ဆာ အားဖြင့် ၂-ပါး၊
ခန္ဓာကရိုဏ်း, အာယတနကရိုဏ်း, ဓာတ်ကရိုဏ်း အားဖြင့် ၃-ပါး၊
ပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဝိသဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏။
သင်္ဂဟိတဝိသဇ္ဇနာ, အသင်္ဂဟိတဝိသဇ္ဇနာ အားဖြင့် ၂-ပါး၊
ခန္ဓာကရိုဏ်း, အာယတနကရိုဏ်း, ဓာတ်ကရိုဏ်းအားဖြင့် ၃-ပါး။

အသင်္ဂဟိတ၌—

ပုစ္ဆာ,ဝိသဇ္ဇနာ အားဖြင့် ၂-ပါး၊

ပုစ္ဆာ၌ ကရိုဏ်း ၃-ပါး၊ ဝိသဇ္ဇနာ၌ ကရိုဏ်း ၃-ပါးစစ်လေ.....
ဤ ရူပက္ခန္ဓာ ကဲ့သို့—

ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, သခါရက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာ တို့မှာလည်း ၎င်းနည်းစစ်၍ အနက်ပေးလေ။ (သုဒ္ဓ ပြီး၏)။

ကေမူလ

သုဒ္ဓကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့ ကေမူလာဒိကို ဟောတော်မူ၏။
ထို ကေမူလာဒိ သည်လည်း—

ရူပက္ခန္ဓ ကေမူလာဒိ, ဝေဒနာက္ခန္ဓ ကေမူလာဒိ, သညာက္ခန္ဓ ကေမူလာဒိ, သခါရက္ခန္ဓ ကေမူလာဒိ အားဖြင့် ၄-ပါးအပြားရှိ၏။

http://www.dhammadownload.com

ထို ၄-ပါးတို့တွင် ရူပက္ခန္ဓကေမူလာဒိကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ထို ရူပက္ခန္ဓ ကေမူလာဒိသည်လည်း—

ကေမူ, ဒွိမူ, တိမူ, စတုမူ အားဖြင့် ၄-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၄-ပါးတို့တွင် ကေမူကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို ကေမူသည်လည်း—

ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီ, သညာက္ခန္ဓမူလီ, သင်္ခါရက္ခန္ဓမူလီ, ဝိညာဏက္ခန္ဓမူလီ အား ဖြင့် ၄-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၄-ပါးတို့တွင် ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီသည်လည်း—

သင်္ဂဟိတ, အသင်္ဂဟိတ အားဖြင့် ၂-ပါး၊
ပုဗ္ဗာ, ဝိသဒိုနာအားဖြင့် ၂-ပါး၊
ကရိယာအားဖြင့် ၃-ပါး..... (ကေမူပြီး၏။)

ဒွိမူ

ကေမူကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဒွိမူကို ဟောတော်မူ၏၊ ထို ဒွိမူ သည်လည်း ရူပက္ခန္ဓ, ဝေဒနာက္ခန္ဓဒွိမူ အစရှိသောအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၃-ပါးတို့တွင် ရူပက္ခန္ဓ, ဝေဒနာက္ခန္ဓဒွိမူကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း သညာက္ခန္ဓမူလီ, သင်္ခါရက္ခန္ဓမူလီ, ဝိညာဏက္ခန္ဓမူလီ အားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၃-ပါးတို့တွင် သညာက္ခန္ဓမူလီကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို ။ပ။သည်လည်း သင်္ဂဟိတ, အသင်္ဂဟိတအားဖြင့် ၂-ပါး၊
ပုဗ္ဗာ, ဝိသဒိုနာအားဖြင့် ၂-ပါး၊
ကရိယာအားဖြင့် ၃-ပါး။ (ဒွိမူ ပြီး၏)။

တိမူ

ဒွိမူကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ တိမူကို ဟောတော်မူ၏၊ ထို ။ပ။ သည်လည်း ရူပက္ခန္ဓ, ဝေဒနာက္ခန္ဓ, သညာက္ခန္ဓ တိမူ အစရှိသောအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။

သင်္ခါရက္ခန္ဓမူလီ, ဝိညာဏက္ခန္ဓမူလီအားဖြင့် ၂-ပါး၊
သင်္ဂဟိတ, အသင်္ဂဟိတ အားဖြင့် ၂-ပါး၊
ပုဗ္ဗာ, ဝိသဒိုနာအားဖြင့် ၂-ပါး၊
ကရိယာအားဖြင့် ၃-ပါး။ (တိမူ ပြီး၏)။

http://www.dhammadownload.com

စတုမူ

ဝိမူကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ စတုမူကို ဟောတော်မူ၏။ ထိ စတုမူသည်လည်း ရူပက္ခန္ဓ, ဝေဒနာက္ခန္ဓ, သညာက္ခန္ဓ, သင်္ခါရက္ခန္ဓ စတုမူ, ဝိညာ-ဏက္ခန္ဓမူလီ အားဖြင့် ၁-ပါးသာ။

သင်္ဂဟိတ, အသင်္ဂဟိတ အားဖြင့် ၂-ပါး၊
ပုစ္ဆာ, ဝိသဇ္ဇနာ အားဖြင့် ၂-ပါး၊
ကရိုဏ်းအားဖြင့် ၃-ပါး။ (စတုမူ ပြီး၏။)

ဤသို့လျှင် ရူပက္ခန္ဓ ကေမူလာဒိ၌ ကေမူ ၄-ပါး, ဒွိမူ ၃-ပါး, တိမူ ၂-ပါး, စတုမူ ၁-ပါးသာတည်း။

ကေမူ၌ မူလီ ၄-ပါး, ပဋ္ဌမဒွိမူ၌ မူလီ ၃-ပါး, ဒုတိယဒွိမူ၌ မူလီ ၂-ပါး, တတိယဒွိမူ၌ မူလီ ၁-ပါးသာတည်း။

ပဋ္ဌမတိမူ၌ မူလီ ၂-ပါး, ဒုတိယတိမူ၌ မူလီ ၁-ပါးသာတည်း။
စတုမူ၌ မူလီ ၁-ပါးသာတည်း။ (ရူပက္ခန္ဓ ကေမူလာဒိ ပြီး၏။)

ဝေဒနာက္ခန္ဓ ကေမူလာဒိ

ဝေဒနာက္ခန္ဓကေမူလာဒိ၌ ကေမူ ၃-ပါး, ဒွိမူ ၂-ပါး, တိမူ ၁-ပါးသာတည်း။

ပဋ္ဌမကေမူ၌ မူလီ ၃-ပါး, ဒုတိယကေမူ၌ မူလီ ၂-ပါး, တတိယကေမူ၌ မူလီ ၁-ပါးသာတည်း။

ပဋ္ဌမဒွိမူ၌ မူလီ ၂-ပါး, ဒုတိယဒွိမူ၌ မူလီ ၁-ပါးသာတည်း။
တိမူ၌ မူလီ ၁-ပါးသာတည်း။ (ဝေဒနာက္ခန္ဓကေမူလာဒိ ပြီး၏။)

သညာက္ခန္ဓကေမူလာဒိ

သညာက္ခန္ဓကေမူလာဒိ၌ ကေမူ ၂-ပါး, ဒွိမူ ၁-ပါး သာတည်း။
ပဋ္ဌမကေမူ၌ မူလီ ၂-ပါး, ဒုတိယကေမူ၌ မူလီ ၁-ပါး သာတည်း။
ဒွိမူ၌ မူ ၁-ပါး, မူလီ ၁-ပါးသာတည်း။ (သညာက္ခန္ဓကေမူလာဒိ ပြီး၏။)

သင်္ခါရက္ခန္ဓကေမူ

သင်္ခါရက္ခန္ဓကေမူ၌ မူ ၁-ပါး, မူလီ ၁-ပါးသာတည်း။ (သင်္ခါရက္ခန္ဓ-ကေမူ ပြီး၏။)

http://www.dhammadownload.com

ဤ ခန္ဓနိဒ္ဒေသနှင့်အတူ နောက်နောက်သော နိဒ္ဒေသဟိုဠ်ခ်ိုလည်း ဧကမူလာ စသည်ကိုစစ်၍ဟော ... (ဘေဒပြီး၏။)

အဘေဒကုန်သော် ခန္ဓနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။
အာယတနနိဒ္ဒေသ မှ စ၍ ဗာဟိရနိဒ္ဒေသကုန်အောင် နည်းမှီ ဆိုလေ။

ပဌမနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ဒုတိယနယနိဒ္ဒေသ

ပဌမနယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဒုတိယနယနိဒ္ဒေသ ဟောတော်မူ၏။

အဗ္ဗန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသ, ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး၊

အာယတနနိဒ္ဒေသ, ဓာတုနိဒ္ဒေသ, ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေ အားဖြင့် ၄-ပါး၊

စက္ခာယတနနိဒ္ဒေသ စသောအားဖြင့် ၁၀-ပါး။ (နောက်နောက်သော နည်း ဟိုဠ် ဤနည်းကိုမှီ၍ တက်လေ။)

ဤ ဒုတိယနယ၌ ပဌမပုဒ် အစဲကိုပြသည်၊ နောက်ပုဒ်မှာသာ မေးရ ဖြေရိုး။

ဌာနနယ၌ ရုပ်တချို့, စိတ်တချို့ကိုသာဟောသည်၊ ရုပ်ကယေစဲလျှင် ခန္ဓာတူ အာယတနကဲ့, ဓာတ်ကဲ့, ရုပ်ချင်းစဲ့။

စိတ်ကယေစဲလျှင် ခန္ဓာတူ, အာယတနတူ, ဓာတ်ကဲ့, စိတ်ချင်းစဲ့။
စက္ခာယတနကစဲ့သော်၊ ဌာနမှတပါး ၂၇-ခု၊
စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ကစဲ့သော်၊ ဌာနမှတပါး ဆဝိညာဏဓာတ်ကိုစဲ့။
(တေရသမနယသို့ကျအောင် နောက်ပုဒ်ကို အရယူလေ။)

ဒုတိယနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

တတိယ, စတုတ္ထ, ပဉ္စမနယ နိဒ္ဒေသ

တတိယနယ၌ ဓမ္မာယတန, ဓမ္မဓာတ်ထိုက်သော တရားကို ဟောသည်။
ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, သုခုမရူပ်, နိဗ္ဗာန်တို့ကို လှည့်၍စဲ့။

စတုတ္ထနယ၌ ဝေဒနာ သင်္ခါရ, သုခုမရူပ်တစိတ် ပရိဒေဝသဒ္ဒကို ဟော သည်။ ၃-ပါးတူ။ အမေး အဖြေ။ ပဌမပုဒ်မှာ ကတ္တားပြန်။

http://www.dhammadownload.com

သုခိန္ဒြေက ဝေဒနိန္ဒြေ ၄-ပါးကို။ သမုဒယက သခ်ါရက္ခန္ဓာ ၄၉-ပါးကိုစွဲ။

(ဣတ္ထိန္ဒြေက သုခုမရူပ် ၁၅-ခုကို။ ပရိဒေဝစိတ္တဇသဒ္ဒက အ၊ရိဒေဝစိတ္တဇ-သဒ္ဒ, ဥတုဇသဒ္ဒ ၂-ခုကိုစွဲ။)

ပဋ္ဌမနယ၌ ၃-ပါးလုံး မတူရာကိုစွဲ။ ရူပ်က ဝိညာဏက္ခန္ဓာကိုစွဲ။ ဝိညာဉ်က ရူပ်, ဝေဒနာ, သညာ, သခ်ါရ, နိဗ္ဗာန်ကိုစွဲ။

ဝေဒနာက ဝိညာဏက္ခန္ဓာ, သြဋ္ဌာရိကရူပ်ကိုစွဲ။

ၛင်းဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့် သြဋ္ဌာရိကရူပ်က ဝေဒနာ, သညာ, သခ်ါရ, နိဗ္ဗာန် ၛင်း ၄-ပါးကိုစွဲ.....ပဌမ ယေမှာ ဖြေရသည်။

တတိယ စတုတ္ထ ပဋ္ဌမနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ဆဋ္ဌနယနိဒ္ဒေသ

ဆဋ္ဌနယ၌ ရူပ် နှင့် နိဗ္ဗာန်၊ ရူပ်ကို ရူပ်ချင်း၊ ဝေဒနာကို ဝေဒနာချင်း၊ သညာကို သညာချင်း၊ သခ်ါရကို သခ်ါရချင်း၊ ဝိညာဉ်ကို ဝိညာဉ်ချင်း၊ ပသက်ံ မရှိသောကြောင့် ဘာမျှ မထုတ်ရ။

ရူပ် နှင့် နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ နိဗ္ဗာန် နှင့် နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးမှာ ပသက်ံ ရှိသောကြောင့် ဝိပွယုတ် ကေန်။

နာမက္ခန္ဓာသည် နာမက္ခန္ဓာချင်း၊ ဝေဒနာသည် သညာ, သခ်ါရ, ဝိညာဉ် နှင့်၊ သညာသည် ဝေဒနာ, သခ်ါရ, ဝိညာဉ်နှင့်၊ သခ်ါရသည် ဝေဒနာ, သညာ, ဝိညာဉ်နှင့်၊ ဝိညာဉ်သည် ဝေဒနာ, သညာ သခ်ါရနှင့် သမ္ပယောဂ-လက္ခဏာ ၄-ပါးနှင့် ညီမှု သမ္ပယုတ်၊ မညီမှု ဝိပွယုတ်။

ထိုဝိပွယုတ်သည်လည်း ဘူမိ, သန္တာန, ကာလ, ဇာတိအားဖြင့် ၄-ပါးတည်း။

(မူလဋ္ဌိကာ ၁၃-၂၆)

ကေဟိစိထုတ်လိုသော် သခ်ါရက္ခန္ဓာ, ဓမ္မာယတန, ဓမ္မဓာတ်ထိုက်သော တရားကိုထုတ်။

ရူပ်ကဟောပုဒ်ဖြစ်မှု ကေဟိစိ သမ္ပယုတ်မှာ နတ္ထိ။ ဝိပွယုတ်မှာစေတသိက်ကိုထုတ်။

နာမ်ကဟောပုဒ်ဖြစ်မှု သမ္ပယုတ်မှာ စေတသိက်ကို၊ ဝိပွယုတ်မှာ သုခုမရူပ် နိဗ္ဗာန်၊ သခ်ါရက္ခန္ဓာက ဟောပုဒ်ဖြစ်မှု ကေဟိစိကို ခန္ဓာနှင့်တကွထုတ်။

သမ္ပယုတ်မှာ ယှဉ်ရာတွင်သာ။ စက္ခုဝိညာဉ်မှာ သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏဟူသကဲ့သို့တည်း။ (ဆဋ္ဌနယ ပြီး၏။)

http://www.dhammadownload.com

သတ္တမနယ။ပ။ စုဒ္ဓသမနယနိဒ္ဒေသ

သတ္တမနယ၌ စိတ်က စေတသိက်ကို၊ စေတသိက်က စိတ်ကို၊ ၎င်း ၄-ပါးက ရူပ်,နိဗ္ဗာန်ကို၊ ပဌမယေက သမ္မယုတ်ကို၊ ဒုတိယယေက ဝိပ္ပယုတ်ကိုစွဲ။ (**သတ္တမနယ ပြီး၏။**)

အဋ္ဌမနယ၌ ရူပ်သက်သက်, နာမ်သက်သက်ကိုသာ ဟော၁သည်။ နာမ်ဟောပုဒ် သမ္မယုတ်မှာ နာမ်ချင်းစွဲ။ ဝိပ္ပယုတ်မှာ ရူပ်, နိဗ္ဗာန်ကိုစွဲ။ ရူပ် ဟောပုဒ် သမ္မယုတ်မှာ နတ္ထိ၊ ဝိပ္ပယုတ်မှာ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးကိုစွဲ။ (**အဋ္ဌမနယ ပြီး၏။**)

နဝမနယ၌ နာမ်တချို့ကို ဟောသည်။ ယေ ၂-ချက်မှာ သမ္မယုတ်ထဲက လှည့်ချိုးစွဲ။ (**နဝမနယ ပြီး၏။**)

ဒသမနယမှာ ဝိပ္ပယုတ်ကို ဆဋ္ဌနည်းစွဲ၍ **အစ** ယေမှာဖြေလေ။ (**ဒသမနယ ပြီး၏**)။

ကောဒသမနယမှာ **အလုံးစုံ** စတုတ္ထနည်းတူ၊ ဆဋ္ဌနည်းဖြေလေ။ (**ကော-ဒသမနယ ပြီး၏**)။

ဒွါဒသမနယမှာ **နဝမ**နည်းတူ၊ ပဌမနည်းဖြေလေ။ (**ဒွါဒသမနယ ပြီး၏**။)

တေရသမနယမှာ ပဏ္ဍမနည်းတူ၊ **အ**ဖြေမှာ ဆဋ္ဌနည်းဖြေလေ။ (**တေရသ-မနယ ပြီး၏**။)

စုဒ္ဓသမနယမှာ **အ**ဋ္ဌမနည်းကဲ့သို့ **အ**ဖြေမှာ ပဌမနည်းတူဟောလေ။ (**စုဒ္ဓ-သမနယ ပြီး၏**)။

ဓာတုကထာ အရကောက် အဓိပ္ပါယ် ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

၁၀-ဓာတုကထာဂဏ္ဌိ နှင့် သာဓကအနက်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဓာတုကထာဂဏ္ဌိ

ဥဋ္ဌါဠ္ဍိတညုံ ဝိနယံ၊ သခ်ေပကာဒိနံ ဒဒံ။
ဓမ္မရတနတ္တဝရံ၊ သော မံ ပါတု သမူဟနံ။

ဓာတုကထာမည်ခြင်း အကြောင်း

အတ္ထနော သဘာဝံ ဓာရေန္တိတိ ဓာတုယော—

ယာဓမ္မဇာတိယော၊ တို့သည်။ အတ္ထနော၊ ၏။ သဘာဝံ၊ သဘောကို။ ဓာ-ရေန္တိ၊ ဆောင်တတ်ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ တာဓမ္မဇာတိယော၊ တို့သည်။ ဓာတုယော၊ ဓာတ်မည်ကုန်၏။ "ခန္ဓာ အစ အရဏ အဆုံးရှိသော တရား ရစေ"။

တနည်းကား.... တိဋ္ဌတိ အဘိဓမ္မကထာ ဇော္ဇာတိ ဓာတုယော—

ဇော္ဇ တောသု ဓမ္မဇာတီသု၊ တို့ဋ္ဌ။ အဘိဓမ္မကထာ၊ အဘိဓမ္မာဒေသနာ တော်သည်။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့တည်ရာဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ တာဓမ္မဇာတိယော၊ တို့သည်။ ဓာတုယော၊ မည်ကုန်၏။ "ယခင် ဓမ္မ ရစေ"။

ဤ ဝစနတ္ထဋ္ဌ ဌာတု ဟု ဆိုအပ်လျက် နိရုတ္တိ နည်း ငါးပါးတို့တွင် ဝဏ္ဏ-ဝိကာရနည်းအားဖြင့် မုဒ္ဓဇ ဒုတိယကွဓရ ဌ ကို ဒန္တဇ စတုတ္ထကွဓရ ဓ ရေးရ၍ **ဓာတု** ဟု ဆိုရလေသတည်း။

၁။ အဘိဓမ္မကထာ တိဋ္ဌတိ ပဝတ္တတိ ခန္ဓာဒိကေသု ဇော္ဇာတိ ဓာတုယော။ ဌကာရဿ ဓကာရံ ကတ္ဝာ — ဟူသော ပဋ္ဌာနသာရဒီပနီ နှင့် အညီတည်း။

သာဓကနက်

၁။ ဇော္ဇ ခန္ဓာဒိကေသု၊ ဤ ခန္ဓာ အစရှိသောတရားတို့ဋ္ဌ။ အဘိဓမ္မကထာ၊ အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်သည်။ တိဋ္ဌတိ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓာတုယော၊ ဓာတ်တို့မည်ကုန်၏။ ဌကာရဿ၊ ဌအက္ခရာ၏။ ဓကာရံ၊ ဓအက္ခရာကို။ ကတ္ဝာ၊ ပြု၍။ ဓာတူတိ၊ ဓာတုဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။

http://www.dhammadownload.com

နိဂ္ဂဏ္ဌိနည်း ငါးပါးကိုကား—

၂။ ဝဏ္ဏာဂမော ဝဏ္ဏဝိပရိယာယော၊
ဒ္ဒေစာပရေ ဝဏ္ဏဝိကာရ နာသာ။
ဓာတုဿ အတ္ထာတိသယေန ယောဂေါ၊
တ ဒုစ္စတေ ပဋ္ဌဝိဓံ နိဂ္ဂဏ္ဌိ။

ဟူသော ပဋ္ဌိကာဂါထာ နှင့် အညီ သိလေ။

အနုကတ္ထာဟိ ဓာတဝေါ—ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ ဓာ-ဓာတ်သည်**လည်း** တည်ခြင်းအနက်ကို ဟောနိုင်ကောင်းသောကြောင့် ဓာဓာတ်ပင် ကြံ သော်လည်း သင့်၏။

ကထိယန္တိ ဏ္ဍ တောယာတိ ဝါ ကထာ—

ဏ္ဍ တေသိ သဒ္ဒတ္ထပန္တိယံ၊ ဤသဒ္ဒါ, အနက်အစဉ်၌။ ဝါ၊ ကား။ တောယ-သဒ္ဒတ္ထပန္တိယာ၊ ဤ သဒ္ဒါ, အနက်အစဉ်ဖြင့်။ ကထိယန္တိ၊ ဟောအပ်ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာသဒ္ဒတ္ထပန္တိ၊ သည်။ ကထာ၊ မည်၏။ "ကျမ်း သာမာန် ရစေ"။

ဓာတူနံ ကထာ ဓာတုကထာ—

ဓာတူနံ၊ ခန္ဓာအစ အရဏအဆုံးရှိသော တရားတို့၏။ ကထာ၊ ဧဟောရ ဟောကြောင်းတည်း။ ဓာတုကထာ၊ ခန္ဓာအစ အရဏ အဆုံးရှိသော တရားတို့ ၏ ဟောရဟောကြောင်း။ "ဓာတုကထာကျမ်း ဝိသေသ ရစေ"။

ဤ ဝစနတ္ထအလိုသော် ခန္ဓာအစ အရဏအဆုံးရှိသော တရားတို့ကို ဟောရ ဟောကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဓမ္မသင်္ဂဏီစသော ကျမ်းတို့လည်း ဓာတုကထာ မည်ရာသည် မဟုတ်တုံလော ဟူငြားအုံ—

ဤကျမ်းဝယ် ၁၄-နယတို့တွင် တစ်နယ တစ်နယဘ၌ပင် ဟောရကား သာတိ-သယ နည်းအားဖြင့် ဤကျမ်း၏အမည်သာ ဖြစ်သင့်၏၊ တပါးကျမ်း၏ အမည် မဖြစ်သင့် ဆိုလေ။

သာဓကနက်

၂။ ဝဏ္ဏာဂမော စ၊ အက္ခရလာခြင်း ဝဏ္ဏာဂမနည်းရင်း။ ဝဏ္ဏဝိပရိယာယော စ၊ အက္ခရ ရှေ့ နောက် ထက် အောက်ပြန်ခြင်း ဝဏ္ဏဝိပရိယာယနည်းရင်း။ အပရေ၊ တပါးကုန်သော။ ဒ္ဒေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဝဏ္ဏဝိကာရနာသာ စ၊ အက္ခရာ၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း ဝဏ္ဏဝိကာရနည်း, အက္ခရာကိုချေခြင်း ဝဏ္ဏလောပနည်းတို့ရင်း။ အတ္ထာတိသယေန၊ အနက်လွန်နှင့်။ ဓာ-တုဿ၊ ဓာတ်၏။ ယောဂေါ စ၊ ယှဉ်ခြင်းရင်း။ (ဣတိ၊ သို့။) တံနိဂ္ဂဏ္ဌိ၊ ထို နိဂ္ဂဏ္ဌိနည်းကို။ ပဋ္ဌဝိဓံ၊ ငါးပါးအပြားရှိ၏ဟူ၍။ ဥစ္စတေ၊ ဆိုအပ်၏။

http://www.dhammadownload.com

၃။ **ဣဒ္ဓ** ပန တေသံ သဗ္ဗေသံ သင်္ဂဟာသင်္ဂဟာဒီသု စုဒ္ဒသသု နယေသု ကေကသ္မိံ ကထိတတ္တာ သာတိသယံ ကထန္တိ ဣဒမေဝ ဝေါ နာမကံ—ဟူသော ဓာတုကထာမူလဋ္ဌိကာ (၁) နှင့် အညီတည်း။

၄။ ခန္ဓာဒယော အရဏန္တာ၊ သဘာဝဋ္ဌေန ဓာတုယော။
ဓမ္မကထာဓိဋ္ဌာနေန၊ ဓာတုယော ဝုစ္စရေ ထဝါ။
တေသံ ကထနတော ယဿ၊ ဓာတုကထာတိ သညိတာ။

ယခင် ဝစနတ္ထကိုရည်၍ ဆိုသော **သာရတ္ထမဉ္ဇူ**သာဂါထာတည်း။

တနည်းကား— အတ္ထနော သဘာဝံ ဓာရေန္တိတိ ဓာတုယော— ဟူသော ဝစနတ္ထ၏ အရကို ဓာတ် ၁၈-ပါး ယူ၍၊

ဓာတူဟိ ကထာ ဓာတုကထာ-ဟု ဝိဂြိုဟ် ဆိုလေ။

ဓာတူဟိ၊ ဓာတ်တို့ဖြင့်။ ကထာ၊ ဟောရာဟောကြောင်းတည်း။ ဓာတု-ကထာ၊ ဓာတ်တို့ဖြင့် ဟောရာဟောကြောင်း။

ဤ ဝစနတ္ထအလိုသော် ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်တို့ဖြင့် ဟောသော ကျမ်း အစိတ်သည် ဓာတုကထာ မမည်ရာပြီလော ဟူငြားအံ့—

သာဓကနက်

၃။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော်လည်း။ **ဣဒ္ဓ**၊ ဤ ဓာတုကထာကျမ်း ၌။သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တေသံ၊ ထို ခန္ဓာအစ အရဏအဆုံးရှိသော တရားတို့၏။ ဝါ၊ တရားတို့ကို။ သင်္ဂဟာသင်္ဂဟာဒီသု၊ သင်္ဂဟ, အသင်္ဂဟ အစရှိကုန်သော။ စုဒ္ဒသသု နယေသု၊ တဆယ်လေးနယတို့တွင်။ ကေကသ္မိံ၊ တခုတခုသောနယ၌။ ကထိတတ္တာ၊ ဟောအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သာကိသယံ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကူ။ ကထနံ၊ ဟော ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒမေဝ၊ ဤ ဓာတုကထာကျမ်း သည်သာလျှင်။ ဝေါ နာမကံ၊ ဤ ဓာတုကထာ ဟူသော အမည်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)

၄။ ခန္ဓာဒယော၊ ခန္ဓာအစရှိကုန်သော။ အရဏန္တာ၊ အရဏ အဆုံးရှိကုန်သော တရားတို့ကို။ သဘာဝဋ္ဌေန။ မိမိတို့သဘောကို ဆောင်တတ်သော အနက်ကြောင့်။ ဓာတုယော၊ ဓာတ်မည်ကုန်၏ ဟူ၍။ ဝုစ္စရေ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ အထဝါ၊ တနည်းကား။ ဓမ္မကထာဓိဋ္ဌာနေန၊ ခန္ဓာအစ အရဏ အဆုံးရှိသော တရားတို့၏ တည်ရာ ဖြစ်သော ကြောင့်။ ဝါ၊ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့်။ ဓာတုယော၊ဟူ၍။ ဝုစ္စရေ၊ ကုန်၏။—တေသံ၊ ထို ခန္ဓာအစ အရဏအဆုံးရှိသော တရားတို့၏။ ကထနတော၊ ဟောရာဟောကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။ ယဿ၊ အကြင်ကျမ်း၏။ (နာမ်၊ **အမည်** သည်။ **အတ္ထိ**၊ ရှိ၏။ **တဿ**၊ ထိုကျမ်း၏။ နာမ်၊ **အမည်**ကို။) ဓာတုကထာတိ၊ ဓာတု ကထာဟူ၍။ သညိတာ၊ ခေါ်ဝေါ်သမုတ်အပ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ် ၃-ပါးတို့တွင် ဓာတ်သာ မျှားသောအပြားရှိခြင်းကြောင့် မဟာဝိသယဖြစ်ရကား ဓာတ်ဖြင့်သာမှတ်၍ အလုံးစုံ ကျမ်းအစိတ်ကို ခေါ်ဝေါ်သင့်လေသည် ဆိုလေ။

၅။ မဟာဝိသယာနံ ဓာတူနံ ဝသေန ဓာတူဟိ ကထာ ဓာတုကထာတိ ဝေါ အဿ နာမံ ဝုတ္တံ—ဟူသော ဓာတုကထာ မူလဋ္ဌိကာ(၁)နှင့် အညီတည်း။

တနည်းကား—ဓာတုယာ သဘာဝေန ကထာ ဓာတုကထာ။

ဓာတုယာ သဘာဝေန၊ ပရမတ္ထသဘောအားဖြင့်။ ကထာ၊ ဟောရာဟောကြောင်းတည်း။ ဓာတုကထာ၊ ကြောင်း။

အသိမှာ ၇-ကျမ်းလုံးပင် ဓာတုကထာမည်ရာသည် မဟုတ်တုံလော ဟူ၍ငြားအုံ—

ဤ ကျမ်း၌ ၁၄-နယလုံး၌ပင် ခန္ဓာအစ အရဏ အဆုံးရှိသော သဘောကို လွန်စွာ ဟောအပ်သောကြောင့် သာတိသယနည်းအားဖြင့် ဤ ကျမ်းသာ ဓာတုကထာ မည်သင့်၏ ဆိုလေ။

၆။ သော သဘာဝေါ ဓာတု။ သာ ဓာတု ဣဒ သာတိသယံ ဒေသိတာတိ သဝိသေသံ ဓာတုယာ ကထနတော ဣဒံ ပကရဏံ "ဓာတုကထာ"တိ ဝုတ္တံ—ဟူသော ဓာတုကထာ အနုဋ္ဌိကာ (၂)နှင့် အညီတည်း။

ဥဒ္ဒေသ

(၁) သင်္ဂီတေန အသင်္ဂီတံ အသင်္ဂီတံဟု ဟောတော်မူအပ်လျက် တတိယပုဒ်ကိုချေ၍ သင်္ဂီတေန အသင်္ဂီတံ သာ ဟောတော်မူသည်၊ ထိုကြောင့် ဖော်၍ ယောဇနာသည်။ **ဓာတုကထာမူလဋ္ဌိကာ (၆)**

သာဓကနှင့်

၅။ မဟာဝိသယာနံ၊ ကြီးကျယ်သော အရာရှိကုန်သော။ ဓာတူနံ၊ **ဓာတ်ထို၏**ဝသေန၊ **ဆစ္စမ်း**အားဖြင့်။ ဓာတူဟိ၊ ဓာတ်တို့ဖြင့်။ ကထာ၊ ဟောရာဟောကြောင်း ဖြစ်သော ကျမ်းတည်း။ ဓာတုကထာ၊ ဓာတ်တို့ဖြင့် ဟောရာဟောကြောင်းဖြစ်သောကျမ်း။ ဣတိ၏ ဝေါ၊ သို့။ အဿ၊ ထိုကျမ်း၏။ နာမံ၊ ဓာတုကထာ ဟူသော အမည်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။

၆။ သော သဘာဝေါ၊ ထို သဘောတရားသည်။ ဓာတု၊ ဓာတ်မည်၏။ သာ ဓာတု၊ ထိုဓာတ်ကို။ ဣဒ၊ ဤ ဓာတုကထာကျမ်း၌။ သာတိသယံ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွ။ ဒေသိတာ၊ ဟောအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သဝိသေသံ၊ အထူးနှင့်တကွ။ ဓာတုယာ၊ ပရမတ္ထသဘောအားဖြင့်။ ကထနတော၊ ဟောခြင်းကြောင့်။ ဣဒံ ပကရဏံ၊ ဤကျမ်းကို။ ဓာတုကထာထိ၊ ဓာတုကထာဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။

http://www.dhammadownload.com

စာနည်းကား—အာဝုတ္တိနည်း, သိလေသနည်း, ပဒီပနည်း, တန္တနည်း ဘိန္နသတ္တိသမဝေတနည်း အားဖြင့် "သင်္ဂဟိတေန အသင်္ဂဟိတာ" ဟူသော ပါဠိ၌ အသင်္ဂဟိတံ ဟူသော ပုဒ်ကိုပင် နှစ်နက်ယောဇနာရသည်။

၇။ အာဝုတ္တိအာဒိဝသေန ဝါ အယမတ္ထော ဒီပေတမ္ဘော—
ဟူသော ဓာတုကထာအနုဋ္ဌီကာ (၇)နှင့်အညီတည်း။

သမ္ပယောဂေါ ဝိပ္ပယောဂေါမှတပါး ဝိပ္ပယုတ္တေန ဝိပ္ပယုတ္တံ တိုင်အောင် နည်းတူ။

ဤကဲ့သို့ နှစ်ချက်, သုံးချက် ယောဇနာအပ်သောပုဒ်ကို ရတနာကရကျမ်း၌ ဂေါ်ဌကာဝုတ္တိနည်း ဟူ၏။

လူတို့ ကစားသော မုရည်းသည် တကြိမ်ခတ်သဖြင့် နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ် လည်သကဲ့သို့ တခုတည်းသော ပါဠိဖြစ်လျက် နှစ်ချက် သုံးချက် အနက်ကိုပြသော နည်း ဟူလိုသည်။

ဒုတိယ, တတိယ, ဧကာဒသမမှသည် စုဒ္ဒသမတိုင်အောင်သော ပုဒ်တို့၌ တတိယာ နာဝိဘတ်သည် ဝိသေသနတ္ထ၌ ဖြစ်သည်၊ ဝိသေသနေစ ဖြင့် သက်။

စတုတ္ထ, ပဉ္စမ၌ ကတ္တုတ္ထ၌ ဖြစ်သည်၊ ကတ္တရိစဖြင့် သက်လေ။

သတ္တမမှသည် ဒသမတိုင်အောင် ပုဒ်တို့၌ သဟတ္ထ၌ ဖြစ်သည်၊ သဟာဒိ-ယောဂေစဖြင့် သက်လေ။

နယမာတိကာ၌ ၁၄-ပဒဟူသည်ကား အကွရသမူဟပုဒ်, ပဒသမူဟပုဒ် ဟုဆိုအပ်သော "သင်္ဂဟော အသင်္ဂဟော" စသည့် ဝါကျကို ဆိုသည်။

၈။ သင်္ဂဟော တာဝ ဇာတိသဒ္ဒါတိကိရိယာဂဏနဝသေန စတုဒ္ဒိ-
ဓော—ဟူသော ဓာတုကထာ အဋ္ဌကထာပါဠိ (၃)နှင့်အညီ။

ဇာတိသင်္ဂဟ, သဒ္ဒါတိသင်္ဂဟ, ကိရိယာသင်္ဂဟ, ဂဏနသင်္ဂဟ ဟူသော **သင်္ဂဟ** ၄-ပါးတို့တွင် ဤအရာ၌ ဂဏနသင်္ဂဟတည်း။

သာဓကနက်

၇။ ဝါ၊ **စာနည်းကား**။ **အာဝုတ္တိအာဒိဝသေန**၊ **အာဝုတ္တိနည်း** အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ **အယမတ္ထော**၊ ဤအနက်ကို။ **ဒီပေတမ္ဘော**၊ ပြအပ်၏။

၈။ **တာဝ**၊ **အကျယ်**ကိုဆိုသည်မှ ရှေးဦးစွာ။ **သင်္ဂဟော**၊ ရေတွက်ခြင်းသည်။ **ဝါ**၊**သင်္ဂဟသဒ္ဒါ**သည်။ **ဇာတိ သဒ္ဒါတိ ကိရိယာဂဏနဝသေန**၊ **ဇာတိသင်္ဂဟ, သဒ္ဒါတိသင်္ဂဟ, ကိရိယာသင်္ဂဟ, ဂဏနသင်္ဂဟတို့၏** **အစွမ်းအားဖြင့်**။ **စတုဒ္ဒိဓော**၊ **လေးပါးအပြားရှိသည်**။ **ဟောတိ**၊ **ဖြစ်၏**။

http://www.dhammadownload.com

ထက္ခဏာသော်ကား—

(က) ဇာတ်တူပေါင်းသည်ကား ဇာတိသင်္ဂဟ။
(ခ) ဖြစ်ရာတူပေါင်းသည်ကား သဠာယတနသင်္ဂဟ။
(ဂ) ကိရိယာတူပေါင်းသည်ကား ကိရိယာသင်္ဂဟ။
(ဃ) အရေအတွက်တူပေါင်းသည်ကား ဂဏနသင်္ဂဟ မည်၏။
(၂) **အဋ္ဌဿရမာတိကာ**၌ ၁၂၅-ပဒအရေအတွက်ကို ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ အင်္ဂါ ၁၂-ပါးကိုသာ ယူ။ အကြွင်းမှာ အလုံးစုံကိုပင်ယူလေ။

သောက, ပရိဒေဝ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာသ တို့ကိုကား **အသီးအင်္ဂါ** မဟုတ်သောကြောင့် ဇရာ, မရဏ၌ သွင်းရသည်။ **ဋီကာ**။

> ၉။ သောကာဒီနံ ဇရာမရဏသ ဝိယ အနိဋ္ဌတ္တာ **တန္နိဒါနဒုက္ခ**ဘावेन စ ဇရာမရဏေ အန္တောဂဓတာယ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒသ ဒ္ဝါဒသပဒတာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ **ဓာတုကထာမူလဋီကာ (၃)**

ဤအရာတွင် နန်းကျောင်းနိသျှ၌ မစုန့်မည်လေ။

နိဒ္ဒေသပါဠိတော်၌ သတိပဋ္ဌာန်စသည်တွင် ဘေဒမပါ အဘေဒသာရှိသည်။ ယင်းသို့လျက် သတိပဋ္ဌာန်စသည်ကို သရုပ်ဖော်၍ အဋ္ဌကထာဆရာ ယူတော်မူသဖြင့် ဘေဒပြု၍ ဟောလိုသော်လည်း ဟောရ၏ဟု ပြတော်မူသည်။

> ၁၀။ **ဏ္ဍ** စ ပါဠိယံ ဘိန္နိတ္ဝာ အဝိဿဇ္ဇိတာနမ္ပိ သတိပဋ္ဌာနာဒီနံ ဘိန္နိတ္ဝာ ဂဟဏံ **ကရောန္တော** တေသံ ဘိန္နိတ္ဝာပိ ဝိဿဇ္ဇေတမ္ပတိ ဒဿေတိ— ဟူသော ဓာတုကထာမူလဋီကာ (၃)နှင့် အညီ။

သာဓကနက်

၉။ **ဇရာမရဏသ**၊ **ဇရာမရဏ**၏ ။ အနိဋ္ဌတ္တာ၊ အသီးအခြား အင်္ဂါ၏အဖြစ်ဖြင့် အလိုမရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ သောကာဒီနံ၊ သောကအစရှိသည်တို့၏။ အနိဋ္ဌတ္တာ စ၊ အလိုမရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ တန္နိဒါန-ဒုက္ခဘावेန၊ ထိုဇရာ, မရဏလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော ဆင်းရဲဒုက္ခ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ **ဇရာမရဏေ**၊ **ဇရာ, မရဏ**၌။ အန္တောဂဓတာယ စ၊ အကျုံးဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒသ၊ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏။ ဒ္ဝါဒသပဒတာ၊ တဆယ့်နှစ်ပုဒ် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ မှတ်အပ်၏။

၁၀။ **စ**၊ ဆက်ဦးအံ့။ **ဏ္ဍ**၊ ဤ**ဓာတုကထာ**ကျမ်း၌။ **ပါဠိယံ**၊ **နိဒ္ဒေသပါဠိတော်**၌။ ဘိန္နိတ္ဝာ၊ ခွဲဝေ၍။ **အဝိဿဇ္ဇိတာနမ္ပိ**၊ မဖြေဆိုအပ်ကုန်သော်လည်း။ **သတိပဋ္ဌာနာဒီနံ**၊ **သတိပဋ္ဌာန်** အစရှိသည်တို့၏။ ဘိန္နိတ္ဝာ၊ ခွဲဝေ၍။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းကို။ **ကရောန္တော**၊ **ပြ**ုတော်မူသော **အဋ္ဌကထာ**ဆရာသည်။ တေသံ၊ ထိုသတိပဋ္ဌာန် ၄ ရှိသည်[illegible]၏။ ဘိန္နိတ္ဝာပိ၊ ခွဲဝေ၍လည်း။ ဝိဿဇ္ဇိတမ္ပတိ၊ ဖြေဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြတော်မူ၏။

http://www.dhammadownload.com

ဖဿသတ္တကရာသိကို ဟောပြန်သည်ကား ဖဿ စသည်မှာ **အလုံးစုံ**သော စိတ္တုပ္ပါဒ်အား ဆက်ဆံသည်၊ **အဓိမောက္ခ**သည် မိမိယှဉ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်**အား** ဆက်ဆံသည်၊ ထိုကြောင့် ဟောပြန်သည်။

၁၁။ **ဖဿာဒယော** ပနေတ္ထ သန္နိဋ္ဌာနဝသေန ဝုတ္တသမ္ဘစိတ္တုပ္ပါဒသာခရဏတော ဝုတ္တာ—ဟူသော **ခေတုကထာအဋ္ဌကထာ** (၃)နှင့် အညီ။

(၃) နယမုခမာတိကာ၌ "တိဟိ သင်္ဂဟော တိဟိ အသင်္ဂဟော" သာ ဟောတော်မူသည်၊ သစ္စာ စသည်တို့ကိုကား ကရိုဏ်းမူသည်**၏ အ**ဖြစ်ဖြင့် အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မမူလေသနည်း ဟူငြားအံ့—

ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်ကဲ့သို့ သာခရဏ မဖြစ်ရကား ကရိုဏ်းမူ**၍ဟော**ခြင်း**၏** မဖြစ်သင့်သောကြောင့် ဟောတော်**မမူ**လေသည်။

၁၂။ ကသ္မာ ပနေတ္ထ **သစ္စာ**ဒယော **သင်္ဂဟ**ဝသေန နဝုတ္တာတိ။ တထာ ဒေသနာယ **အသမ္ဘ**ဝတော—ဟူသော **ခေတုကထာ**အနုဋ္ဌီကာ (၅) နှင့် အညီ။

(၄) စတူဟိ ဝိပ္ပယောဂေါဟုသာ အာဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူသနည်း။ ရူပ် နိဗ္ဗာန်တို့ဖြင့်လည်း ဝိပ္ပယောဂဖြစ်သောကြောင့် ဆဟိ ဝိပ္ပ-ယောဂေါဟု မဟောကောင်းပါလော ဟူငြားအံ့—

ရူပ် နိဗ္ဗာန်တို့ဖြင့်ဖြစ်သော ဝိပ္ပယောဂ**၏** လည်း နာမက္ခန္ဓာ လေးပါးတို့ဖြင့် သာ ဖြစ်သောကြောင့် မဟောလေသည်။

၁၃။ **ရူပနိဗ္ဗာနေဟိ** ဘဝန္တ**ဿ**ပိ စတူဟေဝ ဘာဝတော—ဟူသော **ခေတုကထာ**မူ**လဋ္ဌီကာ**(၄) နှင့်အညီ။

သာခကနက်

၁၁။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ **ဣ**ဏ္ဍ၊ ဤ အဋ္ဌကထာတို့ကား။ ဖဿာဒယော၊ ဖဿ အ စရှိသည်တို့ကို။ သန္နိဋ္ဌာနဝသေန၊ အဓိမောက္ခနှင့် ယှဉ်သည်ဖြစ်၍ ဆုံးဖြတ် ခြင်း**၏** အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တသမ္ဘစိတ္တုပ္ပါဒသာခရဏတော၊ ဟောတော်မူအပ်သောစိတ္တုပ္ပါဒ်,အ လုံးစုံသော စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့နှင့် ဆက်ဆံသည်**၏** အဖြစ်ကြောင့်။ ဘာဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်**၏**။

၁၂။ ပန၊ ဆက်ဦးအံ့။ **ဣ**ဏ္ဍ၊ ဤ**ခေတုကထာ**ကျမ်း**၌**။ **သစ္စာ**ဒယော၊ သစ္စာအစရှိ သည်တို့ကို။ သင်္ဂဟဝသေန၊ **သင်္ဂဟ**၏အစွမ်း**ဖြင့်**။ ကသ္မာ၊ အာဘယ်**ကြောင့်**။ နဝုတ္တာ၊ ဟောတော် မမူအပ်ကုန်ဘိုးနည်း။ **ဣ**တိ၊ **ဤ**ကား **အ**မေးတည်း။ **တထာ**၊ **ထိုသင်္ဂဟ**အခြင်း အရာအားဖြင့်။ ဒေသနာယ၊ ဒေသနာတော်**၏**။ **အ**သမ္ဘ**ဝ**တော၊ **မ**ဖြစ်**သင့်**သောကြောင့်။ နဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မမူ**အ**ပ်ကုန်။ **ဣ**တိ၊ **ဤ**ကား **အ**ဖြေတည်း။

၁၃။ ရူပနိဗ္ဗာနေဟိ၊ ရူပ်, နိဗ္ဗာန်တို့ဖြင့်။ ဘဝန္တ**ဿ**ပိ၊ ဖြစ်သော ဝိပ္ပယောဂ**၏**လည်း။ စတူဟေဝ၊ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါးတို့ဖြင့် သာလျှင်။ ဘာဝတော၊ ဖြစ်သောကြောင့်။ စတူဟိ ဝိပ္ပယောဂေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်**၏**။

http://www.dhammadownload.com

ရုပ်သည် ရုပ်ချင်းလည်း ဝိပွယောဂ မဖြစ်၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်လည်း ဝိပွယောဂ မဖြစ်၊ နိဗ္ဗာန်လည်း ရုပ်နှင့် ဝိပွယောဂ မဖြစ်မှတ်လေ။

(၅) **သမ္ဘာပိ ဓမ္မသင်္ဂဏီ ဓာတုကထာယ** မာတိကာ ဟူသောပါဠိကို အဘယ်ကြောင့် ဗာဟိရမာတိကာ ဆိုအပ်သနည်း၊ ဤကျမ်းဌပင် ဟောရကား အဘ္ဘန္တရပင် မည်သင့်၏ တကား ဟူငြားအံ့—

ဤကျမ်းဌပင် ဟောအပ်သော်လည်း ဓမ္မသင်္ဂဏီဟူသော ကျမ်းတပါးမှ ယူအပ်သောကြောင့် ဗာဟိရမာတိကာ မည်သင့်လေသည်။ အဘ္ဘန္တရ မာတိကာ မမည်သင့်။ ထိုကြောင့် မဟုတ်လော **ဓာတုကထာအနုဋ္ဌီကာ** (၄)ဌ—

> ၁၄။ ကာမဇ္ဇေတ္ထ မာတိကာဘာဝေန ဝုတ္တာ၊ ပကရဏန္တရဂတတ္တာ ပန အညတော ဂဟေတမ္ဘရှုပါ ဣတော ဗဟိဘူတာ နာမ ဟောန္တိ— မိန့်ပြီ။

အဘ္ဘန္တရမာတိကာဖြင့် ခန္ဓာ စသည်ကို ပြပြီးလျှင် ကုသိုလ်စသော တရားလည်း ခန္ဓာ စသည်မှ အခြားမရှိသောကြောင့် မပြတန်ရာပြီ၊ အဘယ်ကြောင့်ကား ဗာဟိရမာတိကာဖြင့် ပြပြန်လေသနည်း ဟူတုံအံ့—

ထို ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့ကို ကုသိုလ် စသည်ဖြင့် ဝေဘန်ခြင်း ဝိဘာဂကို ပြလိုသောကြောင့် ဗာဟိရမာတိကာဖြင့် ပြလေသည်။

ထိုကြောင့် မဟုတ်လော **ဓာတုကထာအနုဋ္ဌီကာ** (၆)ဌ—

> ၁၅။ ယထာဝုတ္တာနံ ခန္ဓာဒီနံ ကုသလာဒိဝိဘာဂဒဿနတ္ထံ "သမ္ဘာပိ ဓမ္မသင်္ဂဏီ ဓာတုကထာယ မာတိကာ"တိ ဝုတ္တံ—မိန့်ပြီ။

ဤတွင်ရှေ့ကား မာတိကာခက်ရပ် ပြီး၏။

သာဓကနက်

၁၄။ ဣတော၊ ဤ ဓာတုကထာကျမ်းဌ။ တိကဒုကပဒါ၊ တိက် ၂၂ပါး၊ ဒုက်တရာတို့ကို။ မာတိကာဘာဝေန၊ မာတိကာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ကာမဇ္ဇ ဝုတ္တာ၊ အကယ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏ရှင့်။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဟောအပ်ကုန်သော်လည်း။ ပကရဏန္တရဂတတ္တာ၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်းကပါးမှ လာသောကြောင့်။ အညတော၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်းတပါးမှ။ ဂဟေတမ္ဘရှုပါ၊ ယူအပ်သော သဘောရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဣတော၊ ဤ ဓာတုကထာကျမ်းမှ။ ဗဟိဘူတာ နာမ အပဖြစ်သည် မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၁၅။ ယထာဝုတ္တာနံ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော။ ခန္ဓာဒီနံ၊ ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၏။ ကုသလာဒိဝိဘာဂဒဿနတ္ထံ၊ ကုသိုလ်အစရှိသည်တို့ဖြင့် ဝေဖန်ခြင်းကို ပြခြင်းငှါ။ သမ္ဘာပိ ဓမ္မသင်္ဂဏီ ဓာတုကထာယ မာတိကာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

http://www.dhammadownload.com

၁-ပဌမနယ

(၆) **တီဟိ သင်္ဂဟော တီဟိ အသင်္ဂဟော** — ဟူသော နယမုခမာတိကာနှင့်အညီ **ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ** — ဟူသော ပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူသည်။

သဘာဂေါ ဝိသဘာဂေါ — ဟူသော လက္ခဏမာတိကာနှင့်အညီ **ကေန ခန္ဓေန သင်္ဂဟိတော** စသော ဝိသဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူသည်၊ **အဋ္ဌကထာ**(၄) နှင့်အညီ။

ကံနှင့်ကရိယာ်းသည် "**ဒဿေန ဝိဟိ ဃနာတိ**" စသော ပြယုဂ်ဌာကဲ့သို့ အထူးရှိမှသာ ကံ ကရိယာ်း ဖြစ်လေကောင်းရကား "**ရူပက္ခန္ဓော**" ဟူသော ကံသည် "**ခန္ဓေဟိ, အာယတနေဟိ, ဓာတူဟိ**" ဟူသော ကရိယာ်းတို့နှင့် အသို့ထူးသနည်း ဟူတုံအံ့ —

ရူပက္ခန္ဓော ဟူသော ကံ၏အရသည် ရူပ် အဌဝိသ၊ **ကရိယာ်းသုံးချက်**အရသည် ရူပက္ခန္ဓဘာဝ, အာယတနဘာဝ, ဓာတုဘာဝတည်း။

တနည်းကား — ရူပက္ခန္ဓသဒ္ဒါ, အာယတနသဒ္ဒါ, ဓာတုသဒ္ဒါ တည်း။ ဤသို့ထူးပါ၏ဟူလေ။

> ၁၆။ ရူပက္ခန္ဓဘာဝသခ်ါတေန, ရူပက္ခန္ဓဝစနသခ်ါတေန ဝါ ဂဏနေန သင်္ဂဟံ ဂဏနံ ဒဿေတိ — ဟူသော ဓာတုကထာမူလဋ္ဌိကာ(ဂ) နှင့်အညီ။

ဘာဝဟူသည်ကား အချင်းချင်း တူသည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော သဘာဝတည်း။ **တနည်းကား** — ရူပန လက္ခဏာတည်း မရုနှင့်အညီ။

(၁၁) ရှေးရှေးပုဒ်ကို မူလီအဘယ်ကြောင့် မသွတ်ရသနည်း ဟူငြားအံ့ —

> ၁၇။ ပုရိမေန ယောဇိယမာနေ ဝိသေသော နတ္ထိတိ ပစ္ဆိမေဟေ

သာဓကနက်

၁၆။ ရူပက္ခန္ဓဘာဝသခ်ါတေန၊ ရူပက္ခန္ဓာ၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်၏သာ။ ဂဏနေန ဝါ၊ ရေတွက်ခြင်းဖြင့်ငင်း။ ရူပက္ခန္ဓဝစနသခ်ါတေန၊ ရူပက္ခန္ဓသဒ္ဒါ ဟုဆိုအပ်သော။ ဂဏနေန ဝါ၊ ရေတွက်ခြင်းဖြင့်ငင်း။ သင်္ဂဟံ ဂဏနံ၊ ရေတွက်ခြင်းကို။ ဒဿေတိ၊ ပြတော်မူ၏။

၁၇။ ပုရိမေန၊ ရှေးရှေးသော ပုဒ်နှင့်။ ယောဇိယမာနေ၊ ယှဉ်အပ်သော်။ ဝိသေသော၊ အထူးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပစ္ဆိမေဟေ၊ နောက်နောက်သော ပုဒ်တို့နှင့်သာလျှင်။ ယောဇေတာ၊ ယှဉ်၍။ ပ။ တေ လဗ္ဘန္တိတိ ဒဿေတိ။

http://www.dhammadownload.com

ယောဇေတ္ဓာ—

ဟူသော ဓာတုကထာမူလဋ္ဌိကာ(၇)နှင့် အညီ။
ရှေးမူမှ အထူးမရကောင်းသောကြောင့်တည်း။

ယခုကာလ၌ မူလီသွတ်၍ ဟောစဉ်သည် ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာတို့နှင့် မညီပေ၊ ယင်းသို့ မညီသော်လည်း သောတုဇနတို့ အသိဉာဏ်ဖြစ်စိမ့်သည်ကို ဓာရုတို့ ရည်ဟန်ရှိသည်၊ နှန်းကျောင်းဆိုရိုးမူကား ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ အရသို့ လိုက်၍ ဟောဏ်။

အသခ်ံတံ ခန္ဓဲတာ ဌပေတ္ဝာ—ဟုနိဗ္ဗာန်ကို ဆိုကြောင်းကား—

ဘေဒါဘာဝေန နိဗ္ဗာနံ ခန္ဓသင်ဟနိဿဠ်—ဟူသော သင်ဂြိုဟ် (၅၂)သရုပ် ကိုမှီ၍ သိလေ။

(ဒ၁) **အဝိဇ္ဇာ ကေန ခန္ဓေန**-စသည်ကား ပါဠိတော် အဟောင်းမဟုတ်၊ နောက်ကာလမှ ထည့်သည့်ပါဠိ ဖြစ်သည်။

ဘ၀။ သရူပေကသေသံ ဝါ ကတ္ဝာ အဝိဇ္ဇာဝစနေန အဝိဇ္ဇာဝိဿဇ္ဇနံ ဒဿိတံ—

ဟူ၍ **ဓာတုကထာ မူလဋ္ဌိကာ(ဇ)၌ ဆရာ** မိန့်သောကြောင့် **အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သခ်ါရာ**။ **အဝိဇ္ဇာ**၊ ထိုအဝိဇ္ဇာလျှင် **အကြောင်းရှိကုန်သော သခ်ါရတို့ကို**။ ဤသို့ ယောဇနာ။

ဤသို့ **အဝိဇ္ဇာမ**ါ**အောင်သော်လည်း** ဟောရာ၏၊ ဤ**အလိုသော် အထူးတ္ထ-သမာသ်** ဆိုသင့်၏။

အသညာဘဝ, ကေဝေါကာ**ရတ**ဝတ္ထိ၌ သရုပ်**အလျောက် ဖောဋ္ဌဗ္ဗ, ဂန္ဓ, ရသ** တို့လည်း **အာယတန** ဓာတ်ဖွဲ့**အပ်လျက် ရူပါယတန, ရူပဓာတ်**ဟူ၍ ဝဏ္ဏကိုသာ **အာဘယ်**ကြောင့် ထုတ်၍ ဟောတော်မူလေသနည်း ဟူငြားအံ့—

ဖောဋ္ဌဗ္ဗ, ဂန္ဓ, ရသတို့သည် **အာ**ရုံ**ကိ**စ္စ မတပ်ကုန်၊ **မိ**မိတို့ **အာ**ရမ္မဏိ**ကလ**ည်း **မ**ရှိကုန်၊ ထိုကြောင့် **အာ**ယ**ဘ**နဓာတ် **မ**ထုတ်ဘဲ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ ဂန္ဓ, ရသတို့ကို ဟောတော်မူလေသည်။

ဝဏ္ဏ**သာ**လျှင် **တ**ပြင်**တ**ည်း **တ**ည်**သော ဓ**ဟာ**ပ**ွါ**လ**်ပြ**ဟ**ွာ**တ**ို့ **စ**ကျွ**ဝ**ိ**ညာ**ဏ်ဝ**ိ**ထိ**စ**ိတ်**အ**ား **အ**ာ**ရ**ုံ**ကိ**စ္စ**တ**ပ်**သ**ည်၊ **မ**ိ**မ**ိ **အ**ာ**ရ**မ္ဏ**ဂ**ိ**က**လ**ည်း **ရ**ှိ**သ**ည်၊ **ထ**ိုကြောင့် **ရ**ူ**ပ**ါ**ယ**တ**နဓ**ာ**တ်**ကို**ထ**ုတ်**၍** **ဝ**ဏ္ဏ**ကို**သ**ာ **ဟ**ောတော်**မ**ူ**လ**ေ**သ**ည် **ဟ**ူ**လ**ေ။

သာဓကနက်

ဘ၀။ ဝါ၊ **တ**နည်း**က**ား။ **သ**ရူ**ပ**ေ**က**သေသံ၊ **သ**ုတိ**တ**ူ **တ**ခု**ကြ**ွင်း**က**ို။ **ကတ**္ဝာ၊**ပ**ြု**၍** **အ**ဝိ**ဇ**္ဇာ**ဝ**စ**နေ**နဓ၊ **အ**ဝိ**ဇ**္ဇာ**သ**ဒ္ဒါ**ဖ**ြင့်။ **အ**ဝိ**ဇ**္ဇာ**ဝ**ိ**သ**ဇ္ဇ**နံ**၊ **အ**ဝိ**ဇ**္ဇာ**၏** **အ**ဖြေ**က**ို။ **ဒ**ဿိ**တ**ံ၊ **ပ**ြ**အ**ပ်**၏**။

http://www.dhammadownload.com

ထိုကြောင့် ဓာတုကထာ အဌကထာ(၆)၌—

၁၉။ ကေတလဝါသိကာနဉ္စိ သေသပြဟွာနံ စက္ခုသဗ္ဗာဝတော တဿာ-ရမ္မဏတ္တာ တတ္ထ ရူပါယတနံ ဥဒ္ဓရိ—မိန့်ပြီ၊ ရူပဘဝမျှားခ၌လည်း နည်းတူ ယူလေ။

(၇၁) ဇာတိ,ဇရာ,မရဏာခ၌ ရှုပ်၏ ဇာတိ ဇရာ မရဏကို ရှုပကွန္ဓာ,နာမ်၏ ဇာတိ ဇရာ မရဏကို သခ်ါရကွန္ဓာ ဖွဲ့မသည်ဟုမှတ်။

သို့သော် စိတ်,စေတသိက်ဟူသော နာမ်တရားအားလျှော်စွာ နာမကွန္ဓာ-လေးပါးလုံးပင် ဖွဲ့စကောင်းပါသည် ဟူကြားအံ့—

ဇာတိ, ဇရာ, မရဏတို့သည် အဝတ္ထာမျှဖြစ်၍ ဂေန္ဓပရမတ္ထ မဟုတ်ကုန်ရကား ဝေဒိယန, သဏ္ဌာနန, ဝိဇာနန ဟူသော ကေန္ဓပရမတ္ထကိစ္စဖြင့် မယူအပ်သည်ဖြစ်၍ အနေကန္တဖြစ်သော သခ်ါရကိစ္စဖြင့်သာ ယူအပ်ကောင်းသော ကြောင့် သခ်ါရကွန္ဓာဖွဲ့၍ ဟောတော်မူလေသည်။

ထိုကြောင့် ဓာတုကထာမူလဋီကာ(၉)၌—

၂၀။ ဝေဒိယနသဏ္ဌာနနဝိဇာနနေဟိ ကေန္ဓပရမတ္ထကိစ္စေဟိ အဂယှ-မာနာနိ သခ်တာဘိသခ်ရဏေန အနေကန္ဓပရမတ္ထကိစ္စေန ဂယှန္တိတိ သခ်ါရကွန္ဓမေသဘာဝါနိ— မိန့်ပြီ။

အဘယ်ကြောင့် ခပ်သိမ်းသော အာယတန, ဓာတ်တို့၏ အဝတ္ထာ ဖြစ်ကုန်လျက် ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်သာ ဖွဲ့လေသနည်းဟူကြားအံ့—

သာဓကနက်

၁၉။ ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ ကေဇလဝါသိကာနံ၊ တပြင်တည်း၌ တည်နေကုန်သော။ သေသပြဟွာနံ၊ အသညာသတ်မှ ကြွင်းသော ဝေဟပ္ဖလ ပြဟွာတို့၏။ စက္ခုသဗ္ဗာဝတော၊ မျက်စိ၏ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုအသညသတ်မှ ကြွင်းသော ဝေဟပ္ဖလ် ပြဟွာတို့၏ စက္ခုပသာဒ၏။ အာရမ္မဏတ္တာ၊ အာရုံ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထို အသညာဘဝ, ကေဝေါကာရဘဝနိဒ္ဒေသတို့၌။ ရူပါယတနံ၊ ကို။ ဘဝတာ၊ သည်။ ဥဒ္ဓရိ၊ ထုတ်ဆောင်တော်မူအပ်၏။

၂၀။ ဝေဒိယနသဏ္ဌာနနဝိဇာနနေဟိ၊ ဝေဒိယန, သဏ္ဌာနန, ဝိဇာနန ဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ ကေန္ဓပရမတ္ထကိစ္စေဟိ၊ ကေန္ဓပရမတ္ထကိစ္စတို့ဖြင့်။ အဂယှမာနာနိ၊ မယူအပ်ကုန်သာည် ဖြစ်၍။ သခ်တာဘိသခ်ရဏေန၊ ပြုပြင် စီရင်အပ်သော တရားသဘောကို ပြုပြင်စီရင်ခြင်း ဟုဆိုအပ်သော။ အနေကန္ဓပရမတ္ထကိစ္စေန၊ အနေကန္ဓပရမတ္ထကိစ္စဖြင့်။ ဂယှန္တိ၊ ယူအပ်ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ သခ်ါရကွန္ဓ ဓမ္မသဘာဝါနိ၊ သခ်ါရကွန္ဓာ ဟုဆိုအပ်သော သဘာဝဓမ္မနှင့် တူသော သဘောရှိကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

ကေန္ဓ ပရမတ္ထ ကိစ္စဖြစ်သော စက္ခာယတန, စက္ခုဓာတ်စသည်ဖြင့် မယူအပ်သည်ဖြစ်၍ နိဿတ္တဌာနအားဖြင့် ဓမ္မာယတန, ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်သာ ရေတွက်သော ကြောင့်တည်း။

ထိုကြောင့် ဓာတုကထာမူလဋီကာ(၉)၌—

၂၁။ တထာ ဒုဝိဓာနိပိ တာနိ စက္ခာယတနာဒီဟိ ကေန္ဓပရမတ္ထ-
ကိစ္စေဟိ အဂယှမာနာနိ နိဿတ္တဌေန ဓမ္မာယတန ဓမ္ম-
ဓာတုဓမ္မေဟိ သဘာဝါနိ—မိန့်ပြီ။

သတိပဋ္ဌာန်စသည်၌ ဘေဒလည်းဟောလိုသော် ဟောရကြောင်းကို စာမျက်နှာ(၅၂၀)၌ ဆိုခဲ့ပြီ။

ဤတွင်ရှေ့ကား ပဌမနယ၌ခက်ရပ် ပြီး၏။

၂-ဒုတိယနယ

(၁၇၁) **စက္ခာယတနေန ယေ ဓမ္မာ ခန္ဓသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ အာယ-တန သင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ ဓာတုသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ — တိုင်ရုံကား ဓမ္မုဒ္ဒါရ တည်း။**

ဤ၌ ခန္ဓသင်္ဂဟေန အာယတနသင်္ဂဟေန ဓာတုသင်္ဂဟေန သာမန်သဒ္ဒါဖြစ်လျက် အနက်ဝိသေသကို အဘယ်ကြောင့် ယူသနည်း ဟူငြားအုံ—

၂၂။ သာမညဇောတနာယ ဝိသေသေ အဝဋ္ဌာနတော ဝိဓေယ-
သတ္ထိနာ စ ဝိသေသဿ အနုယုဇ္ဇိတမ္ဘတော—

ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ သာမညဇောတနာသည် ဝိသေသ၌ မှီသော ကြောင့် ဝိသေသကို လိုသည်ရှိသည် ဝိသေသတ္ထကို ယှဉ်အပ်သောကြောင့်တည်း ဟူလေ။

သာဓကနက်

၂၁။ တထာ၊ ထို့အတူ။ ဒုဝိဓာနိပိ၊ နှစ်ပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တာနိ၊ ထိုဇာတိဇရာ, မရဏတို့သည်။ စက္ခာယတနာဒီဟိ၊ စက္ခာယတန အစရှိကုန်သော။ ဇောန္ဓ-ပရမတ္ထကိစ္စေဟိ၊ ဇောန္ဓပရမတ္ထကိစ္စတို့ဖြင့်။ အဂယှမာနာနိ၊ မယူအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ နိဿတ္ထဌေန၊ သတ္ထမှဆိတ်သော အနက်သဘောဖြင့်။ ဓမ္မာယတနမ္မေဓာတုဓမ္မေဟိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်ဖြစ်ကုန်သော သဘာဝမျိုးတို့နှင့်။ သဘာဝါနိ၊ တူကုန်၏။

၂၂။ သာမညဇောတနာယ၊ သာမညကို ထွန်းပြခြင်း၏။ ဝိသေသေ၊ ထူးသောအရာ၌။ **အဝဋ္ဌာနတော စ**၊ မှီ တည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဌင်း။ ဝိသေသတ္ထိနာ၊ ဝိသေသကို အလိုရှိသောသူသည်။ ဝိသေသဿ၊ ကို။ **အနုယုဇ္ဇိတမ္ဘတော စ**၊ ယှဉ်အပ်သောကြောင့်ဌင်း။

http://www.dhammadownload.com

ဒုတိယ၌ ခန္ဓာချင်းတူသည်ကား သဘာဝတည်း။
ဤသို့ သဘာဝေါ ဝိသဘာဝေါ — ဟူသော လက္ခဏမာတိကာနှင့် ယှဉ်လေ။

ဒုတိယနယ ပြီး၏။

၃-တတိယနယ

(၁၇၉) တတိယနယ၌ ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, သုခုမရူပ်, နိဗ္ဗာန် သည် ငါးချက်တွင် ဟောပုဒ်အရကို ချ၍ စွဲလေသည်။

ငါးချက်ကိုသာ စွဲ၍ ဟောရသည်မှာ အာယတနဓာတ် တူသောအားဖြင့် သဘာဝ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ဝေဒနာကွန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ ခန္ဓသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ အာယတနသင်္ဂ-ဟေန သင်္ဂဟိတာ ဓာတုသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ—ဟူရာ၌။

အဓိပ္ပါယ်ကား—

ခန္ဓာ မတူ၊ အာယတန, ဓာတ်တူ၏ ဟူလိုသည်။

စင်စစ် ကတ္တုဗျာပါရရှိ၍ ခန္ဓာဖြင့် မရေတွက်တတ်သည်၊ အာယတန, ဓာတ် ဖြင့် ရေတွက်တတ်သည် ဖြစ်သောကြောင့်ကား ဤသို့ ဟောတော်မူသည် မဟုတ်။

သဘာဝ, ဝက်ဝုတ္ထိနံ ဘေဒါ ဒ္ဒိဓာ အလံကြိယာ—ဟူ၍ အလက်ာဂါထာ (၁၆၅) ၌ ဆိုသည်၊ သဘာဝဝုတ္ထိ, ဝက်ဝုတ္ထိ ၂-ပါးတို့တွင် ဝက်ဝုတ္ထိတည်း။

တတိယနယ ပြီး၏။

၄-စတုတ္ထနယ

(၁၉၁) စကုတ္ထနယ၌ ကတ္တားပြန်၍ **အာဘယ်**ကြောင့် ဟောတော်မူသနည်း ဟူငြားအုံ—

ဒုတိယနယ, တတိယနယ တို့၌ကဲ့သို့ သင်္ဂဟိတ, အသင်္ဂဟိတ တို့ဖြင့် အထူး မမူအပ်၊ သင်္ဂဟိတ သာမန်ဖြစ်သောကြောင့် ပဌမကတ္တားကို ဓမ္မုဒ္ဓါရ ပြုတော်မူလို၍ ဟောတော်မူလေသည်။ **ဓာတုကထာမူလဋ္ဌကာ (၁၅) နှင့်အညီ။**

ဒုတိယ, တတိယတို့၌လည်း ကတ္တားပြန်လျှင် သဘောရသည်ပင်၊ သို့သော်**လည်း** သင်္ဂဟိတ, အသင်္ဂဟိတတို့ဖြင့် အထူး မူအပ်လေပြီဖြစ်၍ နာဝိဘာတ်သည်

http://www.dhammadownload.com

ဝိသေသနအနက်၌ ဖြစ်သည်အားလျော်စွာ ပြန်၍ ဟောတော်မမူ။ သင်္ဂဟိတ သာမန်ဖြစ်၍ နာဝိဘာတ်သည် ကတ္တားအနက်၌ ဖြစ်သည်အားလျော်စွာ ပြန်၍ ဟောတော်မူလေသည် ဟူလို။

ဤ နယ၌ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် တူသည်ကိုစွဲလေ။

မင်စိတ္တုပ္ပါဒ်၌ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိသည်သော မဂ္ဂင်္ဂစုတပ်သောကြောင့် ''ဂ''သစ္စာ၌ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ငါးဆယ်ပင် စွဲ။

သမာဓိခြေမှာ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ် ဒေါသဇ္ဇဝိညာဉ်တဆယ် မနောဓာတ် ၃-ခု သန္တီရဏ ၃-ခုတို့၌ ကေဝဋ္ဋတာ ကြွင်းသောကြောင့် ငါးဆယ်ပင် စွဲ။

ပညိန္ဒြေ စသော သရုပ်မကုန်သော ပုဒ်တို့၌ ဤအဟူ စွဲလေ။

စတုတ္ထနယ ပြီး၏။

၅-ပဌမနယ

(၁၉၃) ပဌမနယ၌လည်း အသင်္ဂဟိတ သာမန်ဖြစ်၍ ပဌမကတ္တားကို ဓမ္မဒ္ဓါရ ပြုလိုသောကြောင့် ကတ္တားပြန်၍ ဟောတော်မူလေသည်။

ဤ နယ၌ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် အလျင်းမတူသော အစွဲ (၆) ချက်ကို ရှု၍ ယေသဒ္ဓါ နှစ်ချက်ကို စွဲလေ။

ရူပက္ခန္ဓာ၌ ကတ္တားပြန်သည့်အခါ၊ တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထိုဝိညာဏ်တို့သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ရုပ်, ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, နိဗ္ဗာန်တို့ကို-ဟူ၍စွဲ။

၂၃။ ပုန တေန ဝိညာဏေန သဒ္ဓိ နိဗ္ဗာနေန စတ္တာရော ခန္ဓာ ခန္ဓာဒိသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ—ဟူသော ဓာတုကထာ အဋ္ဌကထာ (၁၃) နှင့်အညီ။

တနည်းကား အကြင် ရူပက္ခန္ဓာတို့ကို စွဲလေ။

သာဓကနက်

၂၃။ ပုန၊ တဖန်။ တေန ဝိညာဏေန၊ ထိုဝိညာဏက္ခန္ဓာသည်။ နိဗ္ဗာနေန၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တကွ။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ရူပက္ခန္ဓာ, ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ခန္ဓာဒိသင်္ဂဟေန၊ ခန္ဓာစသော ရေတွက်ကြောင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ မရေတွက်အပ်ကုန်သည်။ ဟောဏ္ဍိ၊ ကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

၂၄။ ပုန တေ ရူပဓမ္မာ ဝိညာဏေနေ၀ တီဟိ သင်္ဂဟေဟိ အသင်္ဂဟိတာ-ဟူသော အဋ္ဌကထာ (၁၃) တ,ဝိကပ်နှင့် အညီ။

၂၅။ ဣဒ္ဓေ စ ပဌမေ နယေ ဝေဒနာဒယောပိ ဝိညာဏေန အသင်္ဂဟိတာ-တိ ဝုတ္တာ။ ဒုတိယေ ရူပဓမ္မာ ၀ါ တိ အယံ ဝိသေသော ဟူသော ဓာတုကထာမူလဋ္ဌကာ (၁၇) နှင့် အညီ။

ပဌမနည်း၌ ဝိသဘာဂလက္ခဏာတူသော တရားကို ရှုရ၍ စွဲသည်။

ဒုတိယနည်း၌ကား တိုက်ရိုက်ရှိသော ပဌမကတ္တားကို စွဲသည်၊ ဤကား အထူးတည်း။

ဤနည်းအတူ ရသင့်သည့်အရာ၌ နှစ်ချက်စီ စွဲ၍ ဟောလေ။

ပဋ္ဌမနယ ပြီး၏။

၆-ဆဋ္ဌနယ

(၂၂၇) ဆဋ္ဌနယ၌—

၁။ ရူပက္ခန္ဓာသည် အစိတ် ရုပ်နှင့်၎င်း နိဗ္ဗာန်နှင့်၎င်း သမ္မယုတ်မဖြစ်။

၂။ နိဗ္ဗာန်သည်လည်း ရုပ်နှင့် သမ္မယုတ် မဖြစ်။

၃။ ရုပ်သည် နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးနှင့် သမ္မယုတ်မဖြစ်။

ထိုကြောင့် ရူပက္ခန္ဓော ကတိဟိ ။ပ။ နတ္ထိ-ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

အဘယ်ကြောင့် ရုပ်,နိဗ္ဗာန်တို့သည် ချင်းတို့ချင်း သမ္မယုတ် မဖြစ်သနည်း ဟူမူကား—

ကေပွါဒ ကေနိ ရောဓ ကောလမ္ဗက ကေ၀ဋ္ဌကဟူသော သမ္မယောဂ လက္ခဏာ ၄-ပါးဟုဆိုအပ်သော သဘာဂ မရှိသောကြောင့်တည်း။

သာဓကနက်

၂၄။ ပုန၊ တဖန်။ တေ ရူပဓမ္မာ၊ ထိုရူပက္ခန္ဓာဖြစ်သော တရားတိုကို။ ဝိညာဏေနေ၀၊ ဝိညာဏ်သည်သာလျှင်။ တီဟိ၊ သင်္ဂ[illegible]သော။ [illegible]ဟေဟိ၊ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် ဟူသော ရေတွက်ကြောင်းတို့ဖြင့်။ [illegible]ဟာ၊ မရေမတွက်အပ်ကုန်။

၂၅။ စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ ဣဒ္ဓေ၊ ဤ ပဋ္ဌမနယ၌။ ၀ါ၊ ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၌။ ပဌမေ နယေ၊ ၌၊ ဝေဒနာဒယောပိ၊ ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ ဝိညာဏေန၊ ဝိညာဏ်သည်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဒုတိယေ နယေ၊ ၌။ ရူပဓမ္မာ၀၊ ရုပ်တရားတို့ကိုသာလျှင်။ ဝိညာဏေန၊ သည်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။

http://www.dhammadownload.com

၂၆။ **သမ္မယောဂေါ နာမ နတ္ထိတိ ကေ၊ ပ္ပါဒါဒိ သဘာဂတာယ အဘာ ဝတော—ဟူသော ဓာတုကထာမူလဋ္ဌိကာ (၁၈)** နှင့်အညီ။

၁။ ရုပ်သည် အစိတ်ရုပ်နှင့်၎င်း နိဗ္ဗာန်နှင့်၎င်း ဝိပ္ပယုတ်မဖြစ်။

၂။ နိဗ္ဗာန်သည်လည်း ရုပ်နှင့် ဝိပ္ပယောဂမဖြစ်၊ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးနှင့်သာ ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်၏။

ထိုကြောင့် **ရူပက္ခန္ဓော စတူဟိ ခန္ဓေဟိ—စသည်ကို** ဟောတော်မူသည်။ အဘယ်ကြောင့် ရုပ် နိဗ္ဗာန်တို့သည် ချင်းတို့ချင်း ဝိပ္ပယုတ် မဖြစ်သနည်း ဟူမူကား—

ယခင် သမ္မယောဂလက္ခဏာ ၄-ပါး မရှိသောကြောင့်ပင်တည်း။

၂၇။ **သာ ဧဝ ကေ၊ ပ္ပါဒါဒိတာ ဧတေသံ ဝိသဘာဂတာတိ တဒဘာဝ တော—ဟူသော ဓာတုကထာမူလဋ္ဌိကာ (၁၈)** နှင့်အညီ။

တနည်းကား—သမ္မယုတ်လောဟု ယုံမှားဘွယ် သဘော မရှိသောကြောင့် တည်း။

၂၈။ **ရူပံ ရူပေန နိဗ္ဗာနေန ဝါ ဝိပ္ပယုတ္တံ နု ဟောတိ။ နိဗ္ဗာနံ ဝါ ရူပေန။ ကသ္မာ သမ္မယုတ္တန္တိ အနာသက်နီယသဘာဝတ္တာ—ဟူသော ဓာတုကထာအနုဋ္ဌိကာ (၅)** နှင့်အညီ။

ကေနာယတနေန ကောယ ဓာတုယာ—ဟုဟောလျှင် ပြီးကောင်းပြီး လျက် "**ကေဟိစိ**"ကို အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူပြန်သနည်း ဟူငြားအုံ့— သာမညဖြစ်၍ သရုပ်ဝိသေသ ထင်စိမ့်သောဌာ ဟောတော်မူသည် ဟူလေ။ သမုဒယသစ္စာ စသော သခ်ါရက္ခန္ဓာ ရသည့်ပုဒ်၊ ဣဒ္ဓိပါဒ် စသော သခ်ါ

သာဓကနှက်

၂၆။ သမ္မယောဂေါနာမ နတ္ထိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကေ၊ ပ္ပါဒါဒိ သဘာဂတာယ၊ ကေ၊ ပ္ပါဒ အစရှိသော သဘာဂလက္ခဏာ၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။

၂၇။ သာ ဧဝ ကေ၊ ပ္ပါဒါဒိတာ၊ ထိုကေ၊ ပ္ပါဒ အစရှိသော အဖြစ်သည်သာလျှင်။ ဧတေသံ၊ ထိုရုပ်,နိဗ္ဗာန်တို့၏။ ဝိသဘာဂတာ၊ သဘောမတူသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဒဘာဝတော၊ ထို ကေ၊ ပ္ပါဒ စသော သဘာဂ လက္ခဏာ မရှိသောကြောင့်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။

၂၈။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ရူပေန ဝါ၊ အစိတ်ရုပ်နှင့်၎င်း။ နိဗ္ဗာနေန ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်၎င်း။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ ဝိပ္ပယုတ်သည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဝါ၊ ကား။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ရူပေန၊ နှင့်။

http://www.dhammadownload.com

ရက္ခန္ဓာနှင့် ရောသည့်ပုဒ်တို့၌ ကေန ခန္ဓေန ကေနာယတနေန ကောယ ဓာတုယာ ကေဟိစိ သမ္မယုတ္တံ—ဟူ၍ ခန္ဓာနှင့်တကွ ကေဟိစိ ထုတ်ရသည် မှတ်လေ။

အဘယ်ကြောင့် ကေဟိစိ ထုတ်ရသနည်း ဟူမူကား—

ဟူသောသန္တာန် တူသောကာလ၌ ဖြစ်ထိုက်၍ အစိတ်အထူးမှ ခွဲဝေကောင်းသောကြောင့် သမ္မယောဂ ဝိပ္ပယောဂ ရ ရကား ကေန စသည်ဖြင့် ကေဟိစိ သမ္မယုတ် ဝိပ္ပယုတ် ထုတ်ပြန်ရသည်။

သုခိန္ဒြေ စသည်၌ ကြင်းသော ပေဒနာအစိတ်ကို ရည်၍ ကေန ခန္ဓေန စသည်ဖြင့်ရင်း၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ် စသည်၌လည်း ကြင်းသော ဝိညာဏဓာတ်ကိုရည်၍ ကေန ခန္ဓေန စသည်ဖြင့်ရင်း ဝိပ္ပယုတ် ထုတ်ကောင်း၏ တကား ဟူငြားအုံ—

ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့သည် တခုသော သန္တာန်ဝယ် တကာလ တည်း၌ တပါးစီသာ ဖြစ်ကုန်သောကြောင့် ယင်းကဲ့သို့ မထုတ်အပ် ဟူရာ၏။

ထိုကြောင့် ဓာတုကထာမူလဋ္ဌိကာ (၂၀) **၌—**

> ၂၉။ ဘိန္နကာလသမုဒယာ ဧဝ ပန ဝေဒနာ သညာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ဝတ္တမာနာ စ ဧကေကဓမ္မာ ဧဝ၊ တသ္မာ တေသံ သမာနကာလသာ ဝိဘာဝိတမ္ပိ အဘာဝတော—မိန့်ပြီ။

ဝိညာဉ်၌ ဓာတ်ကို ဝိပ္ပယုတ် ထုတ်ရသည်ကား ဓာတုဝိပ္ပယုတ် ဖြစ်သော ကြောင့်တည်း။

၂၇၅။ သမုဒယသစ္စာ၌ သမ္မယုတ်တို့ကို တိဟိ ခန္ဓေဟိ—ဆိုသကဲ့သို့ သမ္မ-ယုတ်လောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ်မှ ကြင်းသော ခန္ဓာကို တိဟိ ခန္ဓေဟိ ဝိပ္ပယုတ် ထုတ်ကောင်းသည် မဟုတ်လော ဟူငြားအုံ—

သာဓကနက်

ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ သမ္မယုတ္တန္တိ၊ သမ္မယုတ်ဟူ၍။ အနာသင်္ကနီယသဘာဝတ္တာ၊ ယုံမှားအပ်သော သဘောမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။

> ၂၉၊ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဝေဒနာ သညာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာ သညာ ဝိညာ-ဏက္ခန္ဓာတို့သည်။ ဘိန္နကာလသမုဒယာ ဧဝ၊ ပြားသော ကာလရှိသော အပေါင်းတို့သည် သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝတ္တမာနာ စ၊ ဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ ဧကေကဓမ္မာ

http://www.dhammadownload.com

သမာနကာလ မရှိ၍ မဝေဖန်အပ်သော တရားတို့နှင့် ဝိပွယုတ်ဆိုခြင်း၏ မသင့်သောကြောင့် မထုတ်ရ ဟူလေ။

ထိုကြောင့် ဓာတုကထာမူလဋ္ဌီကာ(၂၀)၌—

၃၀။ အဝိဘာဂေဟိ တေဟိ ဝိပွယောဂဝစနဿ အယုတ္တတ္တာ — ဟူသော ဟိတ်ကို မိန့်ပြီ။

၃၁။ ဇာတိဝိပွယောဂဘူမိကာလသန္ဌာနဝိပွယောဂတော စတုဗ္ဗိဓော ဝိပွယောဂေါ။

ဟူသော် ဓာတုကထာမူလဋ္ဌီကာ (၂၆) နှင့်အညီ။

၁။ ဇာတိဝိပွယုတ်၊
၂။ ဘူမိဝိပွယုတ်၊
၃။ ကာလဝိပွယုတ်၊
၄။ သန္ဌာနဝိပွယုတ် ဟူ၍ ဝိပွယုတ် ၄-ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင်—

၁။ ကုသိုလ် စသည်နှင့် အကုသိုလ်စသည်ကား ဇာတိဝိပွယုတ်တည်း။
၂။ ကာမာဝစရ စသည်နှင့် ရူပါဝစရ စသည်ကား ဘူမိဝိပွယုတ်တည်း။
၃။ အတိတ်နှင့် အနာဂတ် စသည်ကား ကာလဝိပွယုတ်တည်း။
၄။ အဗ္ဗတ္တနှင့် ဗဟိဒ္ဓ စသည်ကား သန္ဌာနဝိပွယုတ်တည်း။
(ဓာတုဝိပွယုတ်ကိုလည်း ကာလဝိပွယုတ်၌ သွင်းလေ။)

ဆဋ္ဌနယ ပြီး၏။

သာဓကနက်

၈၀၊ တခုတခုသော တရားတို့သည်သခ္ဓလျှင်။ ဝတ္ထုဆို၊ တဖုံသော သန္ဌာန်၌ ဖြစ်ကုန်၏။ တသွေ၊ ထိုကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုဝေဒနာ သညာ, ဝိညာဏကွန္ဓာတို့၏။ သမာနကာလဿ၊ တူသော ကာလရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဘဇိတမ္ပိ၊ ဝေဖန်အပ်သော အစိတ်ဖြစ်သော တရား၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်။ နကရောဒ္ဓိ၊ ကုန်။

၃၀။ အဝိဘာဂေဟိ၊ တူသောကာလမှ မဝေဖန်အပ်ကုန်သော။ တေဟိ၊ ထိုဝေဒနာကွန္ဓာ စသော ခန္ဓာသုံးပါးတို့နှင့်။ ဝိပွယောဂဝစနဿ၊ ဝိပွယုတ်ဆိုခြင်း၏။ အယုတ္တတ္တာ၊ မသင့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နပုတ္တံ၊ အပ်။

၃၁။ ဝိပွယောဂေါ၊ ဝိပွယုတ်သည်။ ဇာတိဝိပွယောဂ ဘူမိ ကာလ သန္ဌာနဝိပွယောဂတော၊ ဇာတိဝိပွယုတ် ဘူမိဝိပွယုတ် ကာလဝိပွယုတ် သန္ဌာနဝိပွယုတ်အားဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓော၊ လေးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

http://www.dhammadownload.com

နဝမနယာဒိ

နဝမ ဒသမ ကောဒသမ ဒ္ဒါဒသမ တေရသမ စုဒ္ဒသမ၌ ဆိုပြီးသောနည်းကို မှီ၍ သိကောင်းတော့သည် ဆိုဘွယ် မရှိပြီ။

အချို့သော သဝိတက္ကသဝိစာရ စသောပုဒ်တို့၌ "ကေဟိစိ" ဟူ၍ ဝိတက် စသော တခုသော တရားကိုလျက် ဗဟုဝုစ် ဟောတော်မူသည်ကား သင်္ချာကို မမှတ်အပ်သောကြောင့် ဟောတော်မူသတည်း။

ထိုကြောင့် ခေါတုကထာမူလဋီကာ (၂၂) ၌—

၃၂။ သမ္ဘတ္ထ စ ကေဝမ္မေပိ ကေဟိစိတိ ဗဟုဝစနနိဒ္ဒေသော သင်္ချာယ အနိယမိတတ္တာ ကတောတိ ဝေဒိတမ္ဗော— မိန့်ပြီ။

သာဓကနက်

၃၂။ စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ သမ္ဘတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသော ပဋ္ဌာတို့၌။ ကေဝမ္မေပိ၊ ယခုတည်းသော တရား၌လည်း။ ကေဟိစိတိ၊ ကေဟိစိဟူ၍။ ဗဟုဝစနနိဒ္ဒေသော၊ ဗဟုဝုစ် ညွှန်ပြခြင်းကို။ သင်္ချာယ၊ သင်္ချာ၏။ အနိယမိတတ္တာ၊ မမှတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကတော၊ ပြု အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတမ္ဗော၊ သိအပ်၏။

ခေါတုကထာဂဏ္ဌိနှင့် သာဓကအနက် ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

၁၁-ဓာတုကထာ တုတိယမြန်းချိုး

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဓာတုကထာ အချိုးကို ဆိုပေအုံ့—

လေးသစ္စာ ငုံအာပဋ္ဌင်လျှို့၊ ခုနစ်ဆင့် မြောက်သည်ဝါ။ ။တို့ဆရာ ကိုယ်တော်ဖျား၊ ဟောကြားသည့်စာ။ ။ခုနစ်ဖြာ ဘိဝမ္မာ မည်ဆန်းလျှို့၊ သုံးကျမ်းမြောက် သညာတော်၊ ဓာတ်ကျမ်းတွင်ခေါ်။ ။ဂမ္ဘီရ နက်ကျော်သည်၊ သဘောတော်ခက်ခဲ။ ။ဉာဏ်နုသည့် စာသင်ငယ်မှာ၊ နားမဝင် မျှောက်အုန်းရနဲ။ ။

မြစ်ပင်လယ် ဗေထဲမှာ၊ ရွှေ နောက် လဲ့ မြောက် တောင်ဝေ။ ။မာလိန်မှူး အထင်မှားလျှို့၊ သဘော်ရှင် ကိုကုလားတို့၊ သွားခက်ကြပေ။ ။ကျိန်းသေ တတ်သည့် ဖန်နတ်နေ၊ ရွှေအိမ်မြောင် သူဟောက၊ ရွှေနောက်လော ဘယ်မကျန်၊ ပုတ် လေးပစ်မှန်။ ။ကေန်သိသည့် ပုံသဏ္ဌာန်လို၊ အိမ်မြောင်တဖန် ဆိုဦးအုံ့လေး။ ။

၁-ပဌမနယချိုး

ပဌမ သူ့အသည်းမှာ၊ မှတ်ဘွယ်နည်း မခက်ပါ။ ။မာတိကာ တထေဝ၊ ဟောကြလေရာ။ ။

၂-ဒုတိယနယချိုး

ဒုတိယ သူ့အချာမှာ၊ ရှုပ်ခန္ဓာ တချိန့်ဂ်၊ စိတ်တချို ရလေရာ၊ ပုဒ်ဟောရပါ။ ။ရှုပ်ယေစ့ဲ သူ့အမှာမှာ၊ တူခန္ဓာ ဓာတ်အာကွဲလို့၊ ရှုပ်ထဲတွင် သူနှင့်သူ၊ မြဲမုချယူ။ ။**မာတ်သာကွဲလို့ အကြွင်းတူ**၊ စိတ်ယေစ့ဲမူ၊ စိတ်ချင်းသာ တည့်လေး။ ။

၃-တတိယနယချိုး

ဓမ္မာယတန ချို့တဝက်ကိုမှ၊ ဟောချက်ကယ်ထွေလာ။ ။ဓာတ်အာတူ၊ ခန္ဓာပြားသည့်၊ ဝေဒနာ သညာများနှင့်၊ သခါရတရား သုခုမာ။ ။နိဗ္ဗာန်ပါ သူတို့ချင်းပ၊ လှည့်လည်ကာ ပြန်လှန်သွင်း၊ စွဲရင်းသေချာ။ ။နည်း တတိယ သူ့အလာကို၊ သပိတ်ခါ အိတ်ခါ ကုန်ကုန်ဖွင့်လျှို့၊ ကရားနှင့် မျှောက်သလို၊ ဟောလိုက်သကို။ ။ဖုံးအုပ်ကယ် ထမသိုသည်၊ သမားညို ကျိန်းဝေတည့်လေး။ ။

http://www.dhammadownload.com

၄-စတုတ္ထနယချီး

သဘော်ဘပါ အိမ်မြှောင်ပြလိုက်မည်၊ မြမှတ်ကြသေချေ။ ။ဝေဒနာ သခ်ါရ နှင့်၊ သုခုမသဒ္ဓါ၊ တဇိတ်ရရာ။ ။သည်နှယ်ပုဒ်ကိုမှ၊ ဟောထုတ်ရပါ။ ။ ယေနှစ်ဖြာ ယဉ်ဆန်းလို့၊ စွဲလမ်းမှာ သူနှင့်သူ၊ ၃-ပါးလုံးတူ။ ။သွတ်လှယ် လဲလို့ စွဲရင်းယူ၊ စ ယေတူ ဖြေရှိုးမို့၊ နည်း ၄-မျိုး သူ့အကြံ၊ ပွဲခြိမ့်ခြိမ့်ခံ။ ။ အိမ်မြှောင်ပြ မသေ့လှန်သည်၊ မြဲကေန် မှန်လွန်းလှလေး။ ။

၅-ပဉ္စမနယချီး

ငါးခန္ဓာ စုံမထွေးလို့၊ တစ် နှစ် သုံး လေး ရကြရာ။ ။စိတ်,သုခုမာ၊ ဆံ မနှောသည့် ပုဒ်ဟောရပါ။ ။၃-ပါးလုံး မတူရာကို၊ ယေ ၂-ဖြာ ဖေ့ရှာစွဲလို့၊ မခက်ခဲဖြေစရာ၊ စ ယေအလာ။ ။နည်းပဉ္စမ သူ့အချာကို၊ နိဿေသာ ညွှန်း လိုက်ကဲ့လေး။ ။

၆-ဆဋ္ဌနယချီး

ရူပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်သက်သက်နှင့်၊ မရောယှက် ဆဋ္ဌမှာ။ ။ရူပ် နိဗ္ဗာန် နာမ် ပင် ရောသော်လည်း၊ ဝိပွယော ရရာ။ ။ဖြစ်,ချုပ်ကယ် တူစွာသည်၊ အာ ရုံပါ မှီရာမျှလို့၊ ဇာတ် ကာလ ဘုံ သန္တာန်၊ တူ ၄-ပါးနာမ်။ ။သမ္ပယုတ် ကယ် မြဲကေန်သည်၊ မုချမှန် တော်လွန်းလှလေး။ ။

ရူပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်သဘောနှင့်၊ ဝိပွယော ကေန်ယူ။ ။နာမ်ခန္ဓာ တူကတဲ့ ကို၊ ဘုံ သန္တာန် ကာလကဲ့လို့၊ ဇာတိလဲ မပြိုင်မူ။ ။မှီအာရုံ တူမဟုတ်သည်၊ ဖြစ်ချုပ်မတူ။ ။ သည်နာမ်စုမှာ၊ ဝိပွယုတ်ယူ၊ ရူပ်ချင်းထို့တူ နိဗ္ဗာနနှင့်၊ ရှုပက္ခန္ဓ သဘာဝါ။ ။ ဝေဒနာ ဝေဒနာချင်းနှင့်၊ သူ့ဝိညာဉ် ဝိညာဉ်ချင်းပ၊ လျှင်းမရရာ။ ။သခ်ါရမှာ သနှင့်သာ၊ သဘော ၂-ဖြာ၊ ဆံမနှောသည့်၊ သမ္ပယောဂ ကေဟိစံမှာ၊ စေတသိခံ ရသမျှကိုသော်။ ။ဝိပွယောဂ ကေဟိ စံမှာ၊ ရူပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်သက်သက်နှင့်၊ နာမ်ရောယှက် ပုဒ်ကမူ၊ စေတသိက်ကို ယူ။ ။နာမ်ရသည့် ပုဒ်ကမူ၊ ဓမ္မဓာတ်တူ ရူပ် နိဗ္ဗာန်တည့်လေး။ ။

၇ သတ္တမနယချီး

စိတ်ဝိညာဉ် နာမ်သက်သက်နှင့်၊ သမ္ပယုတ်စွက်သည့် ပုဒ်အနေ။ ။သတ် ဝိညာဉ် ဧကေကောရယ်နှင့်၊ နိဿေသံ သမ္ပယောသည်၊ စေတသိက်ခံ သည် သဘောကိုမှ၊ သဗ္ဗညာဏ်ရှင်ပင်ဂေါ၊ ဟောပြခဲ့ပေ။ ။နည်းသတ္တမေ၊ သတ် ညာဉ် ဧကေကနှင့်၊ သမ္ပယုတ္တ ကုန်မဆံ၊ လုံးစားကွက်ကျန်။ ။သည်နှယ်ပုဒ်

http://www.dhammadownload.com

စေတသိက်ခံကို၊ စိန္တေယျ ရှောင်ကွင်းလို့၊ စွဲရင်းနှင့် သမ္မယုတ်ကို၊ ယေ တေ အလို။ ။ဒုတိယ ယေ တေကိုမူ၊ ဝိပ္ပယုတ်ယူ ဆိုမြဲမသွေရှင့်လေး။ ။

၈-အဋ္ဌမနယချီး

ရှေ့ နိဗ္ဗာန် နာမ်သက်သက်နှင့်၊ နာမ်ရောရှက် ဝိပ္ပယုတ္တံ။ ။ကေဝလံ နာမ်ကိုစွဲသော်လည်း၊ သမ္မယုတ္တံ သူတို့ထဲက၊ နိဿသံ အကုန်စွဲကိုမှ၊ ဟောမြဲကော်။ ။အဋ္ဌမနည်း သူ့အကြံမှာ၊ ဝိပ္ပယုတ္တံ ယေစွဲလို့၊ မခက်ခဲ ဖြေစရာ၊ နုတ္ထိချည်းပါ။ ။နည်းမောဃ သည်ပုစ္ဆာမှာ၊ သမ္မယုတ်ရခုံ ဟောဘူးရှင့်လေး။ ။

၉-နဝမနယချီး

နဝမမှာ နာမ်တချို့၊ ဟောရန်ဘို့ ပုံသေ။ ။ယေနှစ်တန် သမ္မယုတ်ထဲက၊ လှည့်လည်ကာ ပြန်လှန်စွဲ၊ မြဲလှမသွေ။ ။စယေစွဲ သူ့အနေမှာ၊ စိတ်သေသေ ခန္ဓာစုနှင့် ဓာတ် အာယတနဖွဲ့ခါ၊ ဖြေရိုးကျမ်းလာ။ ။နည်းနဝမ သူ့အချာကို၊ ယုန်ထင်ကာ ကြောင်မမှတ်ပါနှင့်၊ ရုပြတ်လို ကုန်ကုန်သိမ်းပါတော့၊ ကျိန်းသေ သဘော။ ။

၁၀-ဒသမနယချီး

ပ္ပေရှုပ်လိန် နည်းဆယ်ဝမှာ၊ ခက်စရာ့စုပုံ။ ။နည်း ဆဋ္ဌ ဟောရန်ပုဒ်ကိုတွဲ၊ ဟောထုတ်အကုန်။ ။ယေနှစ်ဝ လုံးစုံမှာ၊ ဆဋ္ဌပုံ ဝိပ္ပယုတ်စွဲလို့၊ စယေစွဲရရာမှာ၊ ဖြေမြဲ ဓမ္မတာ။ ။သည်နယ မှတ်စရာမှာ၊ ငယ်နိုင်ပါ ခေါင်းမြီးခြုံတည့်လေး။ ။

၁၁-ကောဒသမနယချီး

ကောဒသမ ဟောရန်ပုဒ်မှာ၊ စတုတ္ထနည်း တူလုံးစုံ။ ။ယေစွဲပါ ယက်ခါသဲ့၊ ရှိမ့ဲ့ချက်ကုန်။ ။ဆဋ္ဌနည်း ဖြေပုံမှာ၊ ချိန်အာရုံ ဉာဏ်သွင်းလို့၊ တရားမင်းမိန့်တော်မှာ၊ ဖြေရိုးကလာ။ ။ညှာတဝ သီးတရာကို၊ လည်ကိုင်ကာ ဆုပ်လိုက်ကဲ့လေး။ ။

၁၂-ဒွါဒသမနယချီး

ဆဲ့နှစ်တန် သူ့မူလမှာ၊ နည်းနဝမ တူလုံးစုံ။ ။ယေစွဲပါ တူမလွတ်သည့် ချုတ်စွပ်သည့်ပုံ။ ။သန္ဓိဋ္ဌာန် မြဲကြည်ယုံသည်၊ ဖြေပုံမှာ ပဌမနှင့်၊ ယှင်းမခွဲ ထွေလာ၊ မိုးကြိုးပစ်စာ။ ။ခြေသိမ်းခေါင်းပိုက် သူ့အမှာမှာ၊ မှတ်ဘွယ်ရာ လွယ်လွန်းလှလေး။ ။

http://www.dhammadownload.com

၁၃-တေရသမနုယချီး

ပဌမ ဟောရန်ပုဒ်က၊ သြဋ္ဌာရှပ် စွဲရာ့ရှစ်မည်။ ။ဝိညာဉ်စွဲ ဗာဝီသ ဟော ကြရသည်။ ။ယေစွဲမှု သူ့စိတ်ရည်မှာ၊ နှည်းငါးမည် တူမခွလို့၊ ဆဋ္ဌနှည်း ဖြေသလို၊ ဟောရသကို။ ။တေရသမ သူ့အဆိုမှာ၊ လွယ်မလို ခက်လွန်းလှ လေး။ ။

၁၄-စုဒ္ဓသမနုယချီး

စုဒ္ဓသမ ဟောရန်နည်းမှာ၊ အဋ္ဌမနည်း တူလုံးစုံ။ ။ယေစွဲပါ တူမသွေး သည့်၊ မြှောမွေးသည့်ပုံ။ ။ဖြေရန်ဘို့ တွေ့ကြုံလျှင်၊ ပဌမပုံ စိတ်ဇောနှင့်၊ သဘောတော် သွေမလှန်၊ မြေလက်ခတ်မှန်။ ။သိန်းလေးသောင်း နက်စံကို၊ လက်ရှောဂ္ဂ ခွါလှစ်လို့၊ အနှစ်ကယ် မြေဆီကို၊ ပေးဌသလို။ ။စာသင်ပျိုနှ မျှားလူဗိုလ်ကို၊ နှစ်ဆီကို ကျွေးလိုက်ကဲ့လေး။ ။

http://www.dhammadownload.com

နိဂုံး

ထောင်ရာကျော် ရှစ်ဆယ်စေ့လို့၊ ငါးခုပြည့် သက္ကရာ။ ။လ အာသင်္ဆ ခတ္တာ ပင့်လို့၊ ဆန်းပုဏ္ဏာ နဝါသင့်၊ ကျားမင့်းရက်မှာ။ ။ ဆယ်ကိုးရှာ့ မဇ္ဈာမှာ၊ သည်ဘောက် ယဉ်ဆန်းလို့၊ တုတ်လှမ်း စိန်ဆွယ်ပျော်၊ သုံးလူ့ မျက်ဖျော်။ ။ ဘမိပူပစာလျော်သည်၊ နာမံတော် တွင်သီးနှင့်၊ တိုက်ကြီး ဝိဟာနေ၊ မျိုးမြတ် မဟေ။ ။ရွှေလမင်း ပုံမသွေသည်၊ ထက်ညာကြေ မည်ထူးနှင့်၊ နှစ်ဦးစုံ သာသနာ၊ ပွါခြိမ့်ခြိမ့်ညာ။ ။သူငယ်တို့ မှတ်ယွယ်သာအောင်၊ စာအိမ်မြောင် ညွှန်းလိုက်ကဲ့လေး။ ။

စာအိမ်မြောင် သူညွှန်းလို့၊ ထောင့်ယွန်းကွေ့ မလည်။ ။ဟုတ်တိုင်းမှန် ဓိပ္ပါယ်ရ၊ မျှား သိကြသည်။ ။သည်ကုသိုလ် ထူးလည်ကို၊ နိဗ္ဗာ||ပြည် ရွှေနန်းသို့၊ မင်္ဂလမ်းတော် မှန်မမှားရအောင်၊ ရောက်ရစေသား။။

ရတနာပူရ အင်းဝ ရွှေမြို့တော်၏ အနောက်တောင်ဘက် တာ (၄၀၀) ခန့် ကွာသော တုတ်လှမ်းစေတီတော်၏အနီး ကျောင်းတိုက်ကြီး၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူသော အရှင် စန္ဒမာလာ အမည်တော်သာလှသော တုတ်လှမ်းဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် သက္ကရာဇ် (၁၁၇၅) ခု ဝါဆိုလဆန်း (၉) ရက် တနင်းလာနေ့ စပ်ဆို သီကုံးအပ်သည်။

ဓာတုကထာချီး ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

၁၂-ခေတုကထာ တုတိယမြန်းချိုး အဖြေ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁-ပဌမနယချိုး အဖြေ

ပဌမ သူ့အသည်းမှာ၊ မှတ်ကွယ်နည်း မခက်ပါ။ ။မာတိကာ တထေဝ၊ ဟောကြလေရာ။ ။

ဂင်းအချိုးအရကား မာတိကာ၌ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်ဘွဲ့သည့်အတိုင်း တိက်ကုန် ဒုက်ကုန်အောင် ဟောလေဟု ဆိုလိုသည်။

ပဌမနယချိုး အဖြေ ပြီး၏။

၂-ဒုတိယနယချိုးအဖြေ

ဒုတိယ သူ့အချာမှာ၊ ရူပ်ခန္ဓာ တချိန်နှင့်၊ စိတ်တချို့ ရလေရာ၊ ပုဒ်ဟောရပါ။ ။ရူပ်ယေစ္ဆဲ သူ့အမှာမှာ၊ **တူခန္ဓာ ဓာတ်အာကွဲလို့**၊ ရူပ်ထဲတွင် သူနှင့်သူ၊ မြဲမုချယူ။ ။ **ဓာတ်သာကွဲလို့**၊ **အကြွင်းတူ**၊ **စိတ်ယေစ္ဆဲမူ** **စိတ်ချင်းသာတည့်လေး**။ ။

အဓိပ္ပါယ်ကား—ဤဒုတိယနည်း၌ ဟောအပ်သောပုဒ်သည် အဘွဲ့ဆန္ဒရမာတိကာ ဗာဟိရမာတိကာ၌ ရူပ်ကိုရသောပုဒ် စိတ်ကိုရသောပုဒ်တို့ကိုသာ ဟောအပ်သည်။ စေတသိက်ရသောပုဒ် နိဗ္ဗာန်ရသောပုဒ်တို့ကို မဟောအပ်။ ရူပ်နှင့် စိတ်ကိုပင် ဟောပြောသော်လည်း ရူပကွန္ဓာစသော ရူပ်အကုန်ရသောပုဒ် ဝိညာဏကွန္ဓာ မနာယတန မနိန္ဒြေ စိတ္တာဓမ္မာ စသော စိတ်အကုန်ရသော ပုဒ်တို့ကို မဟော။

စက္ခာယတန စက္ခုဓာတ် စက္ခုန္ဒြေ အသညာဘဝ သပ္ပဋိဃာ ဓမ္မာစသော ရူပ်ထဲက တပါး နှစ်ပါးစသော အစိတ်စိတ်သာ ရသောပုဒ် စက္ခုဝိညာဏဓာတ် စသော စိတ်ထဲက တပါး နှစ်ပါး သုံးပါးစသော စိတ်တချို့သာရသောပုဒ်တို့ကိုသာ ဤဒုတိယနယ၌ ဟောအပ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ထို့ကြောင့်—

ဒုတိယသူ့အချာမှာ၊ ရူပ်ခန္ဓာ တချို့နှင့်၊ စိတ်တချို့ ရလေရာ၊ ပုဒ်ဟောရပါ....ဟု ဟောပုဒ်ကို ပြတော်မူ၏။

ယေစဲ့ တေစ့ဲသောအခါ၌-ရူပ်ကနေ၍ ယေစ့ဲလျှင် ရူပ်ထဲတွင်သာ ရှာ၍ စ့ဲတတ်သော ကတ္တားပုဒ်နှင့် စ့ဲအပ်သော ကံပုဒ်အရ တရားနှစ်ပါး ခန္ဓာတူ၍ အာယတန ဓာတ်ကဲ့အောင်စ့ဲ၊ စေတသိက်၌ မစ့ဲအပ်။

စိတ်ကနေ၍ ယေစ့ဲလျှင် စိတ်ထဲတွင်သာရှာ၍ စ့ဲတတ်သောကတ္တားပုဒ်နှင့် စ့ဲအပ်သောကံပုဒ်အရ တရားနှစ်ပါး ခန္ဓာ အာယတန တူစေ၍ ဓာတ်ကဲ့အောင်စ့ဲ၊ ရူပ် စေတသိက်ကို မစ့ဲအပ်။

ထို့ကြောင့်—

ရူပ်ယေစ့ဲ သူ့အမှာမှာ၊ တူခန္ဓာ ဓာတ်အာကဲ့လို့၊ ရူပ်ထဲတွင် သူနှင့်သူ၊ မြဲမှုချယူ။ ။ဓာတ်သာကဲ့လို့ အကြွင်းတူ၊ စိတ်ယေစ့ဲမူ စိတ်ချင်းသာတည့်လေး....ဟု ယေစ့ဲ တေစ့ဲကို ပြတော်မူသည်။

ဘူခန္ဓာမာတ်အာကဲ့လို့၌ ခန္ဓာတူ၊ အာယတန ဓာတ်ကဲ့ဆိုလိုသည်။

ဓာတ်သာကဲ့၍ အကြွင်းတူ၌ ဓာတ်သာကဲ့၍ ကြွင်းသောခန္ဓာ အာယတန တူစေ ဆိုလိုသည်။

ရူပ်ယေစ့ဲသူ့အမှာမှာ၊ တူခန္ဓာ ဓာတ်အာကဲ့လို့၊ ရူပ်ထဲတွင် သူနှင့်သူ မြဲမှုချယူ....ဟူသောစကားဖြင့် ရူပ်က ယေစ့ဲအပ်သော တရားကို ပြတော်မူ၏။

ဓာတ်သာကဲ့လို့ အကြွင်းတူ၊ စိတ်ယေစ့ဲမူ စိတ်ချင်းသာတည့်လေး....ဟူသော စကားဖြင့် စိတ်က ယေစ့ဲအပ်သောတရားကို ပြတော်မူ၏။

ဒုတိယနယ၌ သင်ဟိတေန အသင်ဟိတံ ဟူသောပုဒ်၌ "သင်ဟိတေန အသင်ဟိတံ အသင်ဟိတံ" ဟု ဆိုလျက် အသင်ဟိတံ ဘပုဒ်ကို ချေ၍ "သင်ဟိတေန အသင်ဟိတံ" ဟု ဟောတော်မူလေသည်။

သင်ဟိတေနဟူသော ပဌမပုဒ်ဖြင့် စ့ဲတတ်သောကတ္တားပုဒ်အရ တရားနှင့် စ့ဲအပ်သောကံပုဒ်အရ တရားနှစ်ပါး ခန္ဓာတူသည်၏အဖြစ်, ခန္ဓာ အာယတန တူသည်၏အဖြစ်ကို ပြအပ်၏။

အသင်ဟိတံ ဟူသော ဒုတိယပုဒ်ဖြင့် စ့ဲတတ်သော ကတ္တားပုဒ်အရ တရားနှင့် စ့ဲအပ်သော ကံပုဒ်အရ တရားနှစ်ပါး အာယတန ဓာတ်ကဲ့သည်၏ အဖြစ်ကို ပြအပ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ကျေလေသော အသင်္ခရိတံ ဟူသော တတိယပုဒ်ဖြင့် ယေဒွေ တေဒွေ၍ ရအပ်သော တရားတို့၌ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် မရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြအပ်၏။

တနည်းကား—ကျေလေသော အသင်္ခရိတံ ဟူသော ပုဒ်ဖြင့် ယေဒွေ တေဒွေ၍ ရအပ်သော်တရား၌ ပုဗ္ဗာ ဝိသဇ္ဇနာကို ဆိုအပ်၏။

ဥဒါန်းဂါထာကို နှုတ်တက်ရအောင် ဆောင်၍ ဥဒါန်းဂါထာတွင် ပါသော တရားအတိုင်းသာ စစ်၍ ဟောလေ။

စက္ခာယတန စက္ခုဝိညာဏာဓာတ်တို့က ယေဒွေ တေဒွေပုံကို ဆိုခဲ့ပြီးသော အဓိပ္ပါယ်နှင့် တိုက်၍ပြောလေ။

ဒုတိယနယချိုး အဖြေ ပြီး၏။

၃-တတိယနယချိုး အဖြေ

ဓမ္မာယတန ချို့တဝက်ကိုမှ၊ ဟောချက်ကယ်ထွေလာ။ ။
ဓာတ်, အာတူ၊ခန္ဓာပြားသည့်၊ဝေဒနာ သညာမျှားနှင့်၊ သင်္ခါရတရား
သုခုမာ။ ။နိဗ္ဗာန်ပါ သူဘို့ချင်းပ၊ လှည့်လည်ကာ ပြန်လှန်သွင်း၊
စွဲရင်းသေမျှာ။ ။နည်းတတိယ သူ့အလာကို၊ သပိတ်ခါ အိတ်ခါ
ကုန်ကုန်ဖွင့်လို့၊ ကရားနှင့် မှောက်သလို၊ ဟောလိုက်သကို။ ။
ဖုံးအုပ်ကယ် ထဲမသိုသည်၊ သမားညို ကျိန်းသေတည့်လေး။ ။

အဓိပ္ပါယ်ကား—တတိယနယ၌ ဟောအပ်သောပုဒ်သည် အဘိဓမ္မာရမာတိကာ ဗာဟိရမာတိကာ၌ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်ထိုက်သော ဝေဒနာကွန္ဓာ, သညာကွန္ဓာ, သင်္ခါရကွန္ဓာ, သမုဒယ, နိရောဓ, မဂ္ဂသစ္စာ စသော ဓမ္မာယတန အစိတ်အစိုက် အချို့သာ ရသောပုဒ်, ဟေတု ဓမ္မာ စသော ဓမ္မာယတန အချို့ရသောပုဒ်တို့ကို သာ ဟောအပ်၏။

ဓမ္မာယတန ထိုက်သော အလုံးစုံသော စေတသိက် သုခုမရူပ်တို့ကို တပေါင်းတည်း "ဓမ္မာယတနေန ယေ ဓမ္မာ" စသည်ဖြင့် မဟောအပ်။

ထို့ကြောင့် ဓမ္မာယတန ထိုက်သော အချို့သာဖြစ်သော ပုဒ်တို့ကို ပြလိုရ—
ဓမ္မာယတန ချို့တဝက်ကိုမှ၊ ဟောချက်ကယ် ထွေလာ—
ဟု ဆိုတော်မူလေသည်။

ယေဒွေ ထေဒွေသောအခါ၌ ဓမ္မာယတနထိုက်သော ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, သုခုမရူပ်, နိဗ္ဗာန် တရားငါးပါးတို့၌သာ စွဲအပ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ထို ၅-ပါးတို့တွင်လည်း ဝေဒနာ ဟောပုဒ်ဖြစ်၍ စွဲတတ်သော ကတ္တားအရက နေအံ့ ကြွင်းသော သညာ, သင်္ခါရ, သုခုမရူပ်, နိဗ္ဗာန်၌၊

သညာ ဟောပုဒ်ဖြစ်အံ့ ကြွင်းသော ဝေဒနာ, သင်္ခါရ, သုခုမရူပ် နိဗ္ဗာန်၌၊

သင်္ခါရဟောပုဒ်ဖြစ်အံ့ ကြွင်းသော ဝေဒနာ သညာ သုခုမရူပ် နိဗ္ဗာန်၌၊

သုခုမရူပ် ဟောပုဒ်ဖြစ်အံ့ ကြွင်းသော ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ နိဗ္ဗာန်၌၊

နိဗ္ဗာန်ကနေ၍ ယေစွဲအံ့ ကြွင်းသော ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ သုခုမရူပ်၌၊

စေတသိက်ကနေ၍ ယေစွဲအံ့ ကြွင်းသော သုခုမရူပ် နိဗ္ဗာန်၌၊

သင်္ခါရ သုခုမရူပ်ကနေ၍ ယေစွဲအံ့ ကြွင်းသော ဝေဒနာ သညာ နိဗ္ဗာန်၌၊

ခန္ဓာမတူ အာယတနတူ ဓာတ်တူ ဖြစ်အောင် အချင်းချင်း ဖလယ် သွတ်သွင်း၍ စွဲအပ်ကုန်၏။

'ထို့ကြောင့်—

ဓာတ်အာတူ ခန္ဓာပြားသည်၊ ဝေဒနာ သညာမျှားနှင့်၊ သင်္ခါရ တရား သုခုမာ။ ။နိဗ္ဗာန်ပါ သူတို့ချင်းပ၊ လှည့်လည်ကာ ပြန်လှန်သွင်း၊ စွဲရင်းသေချာ—

ဟု ယေစွဲအပ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြတော်မူ၏။

ဓာတ် အာတူ ခန္ဓာပြားသည်၌ ခန္ဓာပြား၍ အာယတနတူ ဓာတ်တူ ဆိုလိုသည်၊ ဝါစာသိလိဋ္ဌ ဖြစ်အောင်သာ ဓာတ်, အာတူ ခန္ဓာပြားသည်ဟု ဆိုလေသည်။

ဤ တတိယနည်း၌လည်း "အသင်္ခါတေန သင်္ခါတံ သင်္ခါတံ" ဟု ဆိုလို လျက် "သင်္ခါတံ" တပုဒ်ကိုချေ၍ "အသင်္ခါတေန သင်္ခါတံ" ဟု ဆိုလေသည်။

အသင်္ခါတေန ဟူသော ပဌမပုဒ်ဖြင့် ကတ္တားအရ တရားနှင့် ကံအရတရား ခန္ဓာမတူကြသည်၏ အဖြစ်ကို ပြအပ်၏။

သင်္ခါတံ ဟူသော ဒုတိယပုဒ်ဖြင့် ကတ္တားအရ ကရားနှင့် ကံအရ တရား အာယတန ဓာတ် တူကြသည်၏ အဖြစ်ကို ပြအပ်၏။

ကျေလေသော သင်္ခါတံဟူသော တတိယပုဒ်ဖြင့် ယေစွဲ တေစွဲ၍ ရအပ်သောတရား၌ ရေတွက်အပ်သော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တို့ကို ပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇနာ ပြုအပ်၏။

ဤ၌လည်း ဥဒါန်းဂါထာအတိုင်း စစ်၍ ဟောလေ။ ဝေဒနာကွန္ဓာ, သညာကွန္ဓာ, သမုဒယသစ္စာ, နိရောဓသစ္စာ, ဣတ္ထိန္ဒြေ,ဇီဝိတိန္ဒြေ,ဈာနမဂ္ဂ, စေတသိကမ္မ ဗသော ပုဒ်တို့က ယေစွဲပုံ တေစွဲပုံကို ဆိုခဲ့ပြီးသော အဓိပ္ပါယ်နှင့် တိုက်၍ ပြောလေ။

တတိယနယချီး အဖြေ ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

၄-စတုတ္ထနယချီး အဖြေ

သဘော်ဘပါ အိမ်မြောင် ပြလိုက်မည်၊ မြမှတ်ကြသေချေ။ ။ ဝေဒနာ သခ်ါရနှင့်၊ သုခုမသဒ္ဒါ တစိတ်ရဏ။ ။သည်နှယ်ပုဒ်ကိုမှ ဟောထုတ်ရပါ။ ။ယေနှစ်ဖြာ ယဉ်ဆန်းလို့၊ စွဲလမ်းမှာ သူနှင့်သူ၊ သုံးပါးလုံးတူ။ ။သွတ်လှယ်လဲလို့၊ စွဲရင်းယူ၊ စ ယေတူ ဖြေရှိုးမို့၊ နည်းလေးမျိုး သူ့အကြံ၊ ပွဲခြိမ့်ခြိမ့်ခံ။ ။အိမ်မြောင်ပြ မသွေ လှန်သည်၊ မြဲကေန် မှန်လွန်းလှလေး။ ။

အဓိပ္ပါယ်ကား—ဤ စတုတ္ထနယ၌ ဟောအပ်သော ပုဒ်တို့သည် **အဗ္ဗန္ဓရ**မာတိကာ ဗာဟိရမာတိကာ၌ တစိတ်သာ ဖြစ်သော **ဝေဒနာ, သခ်ါရ, သုခုမရူပ်, သဒ္ဒတို့**တည်း။

အဘယ်သို့ တစိတ် ဖြစ်သနည်း။

ဝေဒနာစေတသိက် တခုတည်းဖြစ်လျက် အနုဘဝန ဣန္ဒြိယဘေဒတို့၏ အစွမ်းဖြင့် **သုခ**ဖြင့်, **ဒုက္ခ**ဖြင့်, **သောမနဿ**ဖြင့်, **ဒေါမနဿ**ဖြင့်, **ဥပေက္ခာ**ဖြင့် ဟု တစိတ်တစိတ် ဖြစ်ကုန်၏။

သခ်ါရသည်လည်း **သမုဒယသစ္စာ, မဂ္ဂသစ္စာ, သတိ**ဖြင့်, **အဝိဇ္ဇာ, သခ်ါရ**, ဟေတု အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် တစိတ်တစိတ် ဖြစ်ကုန်၏။

သုခုမရူပ်သည်လည်း ဣတ္ထိဖြင့် စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် တစိတ်တစိတ် ဖြစ်ကုန်၏။

သဒ္ဒသည်လည်း ဒေါသမူဒ္ဒေကြောင့်ဖြစ်သော **ဝိပလ္လာသစိတ္တ**ဇ ပရိဒေဝ **သဒ္ဒ,**

ဒေါသမူဒ္ဒေ, အရူပဝိပါက်လေးခု, ဒ္ဝေပဉ္စဝိညာဉ် တဆယ်, ရဟန္တာတို့ စုတိ စိတ်ကြဉ်သော ၇၃-ခုသော စိတ်တို့ကြောင့်ဖြစ်သော **စိတ္တ**ဇ**သဒ္ဒ,**

မိုးသံ ဝမ်းရွတ်သံ စသော ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော **ဥတု**ဇ**သဒ္ဒ**တို့**၏**အစွမ်းဖြင့် **တ**စိတ်တစိတ် ဖြစ်ကုန်၏။

ထိုသို့ တစိတ်တစိတ်ဖြစ်သော ပုဒ်တို့ကိုသာ ဟောအပ်၏။

အလုံးစုံသော ဝေဒနာကွန္ဓာ, သုခုမရူပ် သောဌသ, စေတသိက်ဒွေပညာသ, သဒ္ဒါယတန, သဒ္ဒဓာတ်တို့ကို မဟောအပ်။

ထို့ကြောင့်—

ဝေဒနာ သခ်ါရနှင့်၊ **သုခုမ**သဒ္ဒါ၊ **တ**စိတ်ရဏ။ ။သည်နှယ်ပုဒ်ကိုမှ ဟောထုတ်ရပါ....ဟု ဟောပုဒ်ကို ပြတော်မူ၏။

http://www.dhammadownload.com

၄-စတုတ္ထနယချိုး အဖြေ ၃၂၅

ထို ဟောပုဒ်သည် အကျဉ်းဖြစ်လျက် အကျယ်ကို မြင်လွယ်၍ သဘော်ဌ ပါသော အိမ်မြှောင်သဘွယ် ဖြစ်လေရကား—

သဘော်ဌပါ အိမ်မြှောင်ပြလိုက်မည်၊မြဲမှတ်ကြသေချာ ဟု ဥပမာစကားဖြင့် ပြတော်မူ၏။

ယေစ ကေ တေ စသော အခါ၌ ပဌမယေကို ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်သုံးပါး တူအောင် တစိတ်တခုသာဖြစ်သော ဝေဒနာ,သခ်ါရ,သုခုမရူပ်,သဒ္ဒ က ယေစအံ့၊ ကြွင်းအစိတ်ဖြစ်သော ဝေဒနာ, သခ်ါရ, သုခုမရူပ်, သဒ္ဒတို့ကို စဉ်တတ်သော ကတ္တားတရားနှင့် စဉ်အပ်သော ကံပုဒ်အရ တရားသည် ဝေဒနာ ဝေဒနာချင်း၊ သခ်ါရ သခ်ါရချင်း၊ သုခုမရူပ် သုခုမရူပ်ချင်း၊ သဒ္ဒ သဒ္ဒချင်းဖြစ်၍ ခန္ဓာတူ အာယတနတူ ဓာတ်တူ ဖြစ်၏။

ဒုတိယယေကိုကား ပဌမယေစဉ်၍ ရအပ်သော ကံပုဒ်အရ တရားကို ကတ္တား ပြု၍ စဉ်တတ်သောတရားကို ထား၍ ပဌမကတ္တားအရ တရားကို စဉ်အပ်သော ကံပုဒ် ပြု၍ စဉ်ရင်းဖြစ်သော ကတ္တား၏ အရဖြစ်သော တရားကို လည်၍ ပြန်လှန် စဉ်အပ်၏။

စဉ်ဟန်ကား—

သမုဒယသစ္စာကို စဉ်တတ်သော ကတ္တားပုဒ်ထား၍ သမုဒယသစ္စာမှ တပါး သော သခ်ါရကွန္ဓာ ၄၉-ခုကို စဉ်အပ်သော ကံပုဒ်ကထား၍ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်သုံးပါးလုံးတူအောင် ပဌမယေစဉ်ပြီးလျှင် သခ်ါရကွန္ဓာ ၄၉-ခုကို ဇဖန် ကတ္တားပြု၍ ဒုတိယယေကို စဉ်ရင်းဖြစ်သော သမုဒယသစ္စာသို့ လည်၍ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်သုံးပါးလုံးတူအောင် စဉ်ပြန်ရာ၏။

ဖြေသောအခါ၌ စ ယေအတိုင်း ရေတွက်သော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်ကို ရေတွက်အပ်သောအတိုင်း ဖြေ။

ထို့ကြောင့်—

> ယေနှစ်ဖြာ ယဉ်ဆန်းလို့၊ စဉ်လမ်းမှာ သူနှင့်သူ၊ သုံးပါးလုံးတူ၊ သွတ်လှယ်လဲလို့၊ စဉ်ရင်းယူ၊ စ ယေတူ ဖြေရိုးမို့—ဟု ယေနှစ်ဖြာ စဉ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြတော်မူ၏။

စဉ်လမ်းမှာ သူနှင့်သူ ဟူသောစကား၌ တစိတ်ဖြစ်သော ဝေဒနာ ဝေဒနာချင်း၊ သခ်ါရ သခ်ါရချင်း၊ သုခုမရူပ် သုခုမရူပ်ချင်း၊ သဒ္ဒ သဒ္ဒချင်း၊ အချင်းချင်းသာ ယေစဉ်အပ်သည် ဟူလိုသည်။

သုံးပါးလုံးတူ ဟူရာ၌ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်သုံးပါးလုံးတူ ဟူလိုသည်။

http://www.dhammadownload.com

သွတ်လုယ်ထဲလို့၊ စွဲရင်းယူ၍ ပဌမယေဘုံသော ကံပုဒ်အရ တရားကို ကတ္တားအတ္တင်းသို့ လွတ်ပြန် သွင်းပြန် ထားပြန်၍ စွဲရင်းဖြစ်သော တရားကိုပင် ဒုတိယ-ယေဘုံအရ ထားလိုသည်။

စ ယေတူ ဖြေရှိုးမို့ ဟူသောစကား၌ ဤ စတုတ္ထနယ၌လည်း ကျေလေသော "သင်္ဂီတိ" ဟူသောပုဒ်ဖြင့် ပုစ္ဆာပြုသောအခါ ဝိသဇ္ဇနာကို အစစ်ခံ့သောယေ၌ "သင်္ဂီတိ" အတိုင်းဖြေ ဟူလိုသည်။

ဤ နယ၌လည်း "သင်္ဂီတေန သင်္ဂီတိ သင်္ဂီတိ" ဟု ဆိုလိုလျက် "သင်္ဂီတိ" တပုဒ်ကိုချ၍ "သင်္ဂီတေန သင်္ဂီတိ" ဟု ဆိုလေသည်။

ပဌမ သင်္ဂီတေန ဟူသောပုဒ်ဖြင့် ပဌမယေ၌ စွဲတတ်သောတရားနှင့် စွဲအပ်သောတရားတို့၏ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်သုံးပါးလုံး တူသည်၏ အဖြစ်ကို ပြအပ်၏။

သင်္ဂီတိ ဟူသော ဒုတိယပုဒ်ဖြင့် ဒုတိယယေ၌ စွဲတတ်သော ကရား စွဲအပ်သောတရားတို့၏ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်သုံးပါးလုံး တူသည်၏အဖြစ်ကို ပြအပ်၏။

ကျေလေသော သင်္ဂီတိ ဟူသောပုဒ်ဖြင့် ဒုတိယယေအရဖြစ်သောတရား၌ "တေ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂ-ဟိတာ" အစရှိသည်ဖြင့် ပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇနာကို ထုတ်အပ်၏။

ဥဒါန်းဂါထာကို အရဆောင်၍ ၎င်းဂါထာအတိုင်း စစ်၍ ဟောလေ။

စတုတ္ထနယချီး အဖြေ ပြီး၏။

၅-ပဌမနယချီး အဖြေ

ငါးခန္ဓာ စုံမထွေးလို့၊ တစ် နှစ် သုံး လေး ရကြရာ၊ ။စ်ိတ်
သုခုမာ ဆံ့မနှောသည့်၊ ပုဒ်ဟောရပါ။ ။သုံးပါးလုံး မတူရာကို၊
ယေနှစ်ဖြာ ဖွေရှာစွဲလို့၊ မခက်ခဲ ဖြေစရာ၊ စ ယေ အလာ။ ။
နည်း ပဌမ သူ့အချာကို၊ နိဿသာ ညွှန်းလိုက်ကဲ့လေး။

အဓိပ္ပါယ်ကား— ဤ ပဌမနယ၌ ဟောအပ်သော ပုဒ်သည်ကား အဘိဓမ္မာ ရမာတိကာ ဗာဟိရမာတိကာတည်း၊ ၎င်းတို့၌ ခန္ဓာတပါးသာ ရသောပုဒ်၊ ခန္ဓာ နှစ်ပါးသာ ရသောပုဒ်၊ ခန္ဓာသုံးပါးသာ ရသောပုဒ်- ခန္ဓာလေးပါးသာ ရသော ပုဒ်တို့တည်း။

ဒုက္ခသစ္စာ, ကာမဘဝ, အဗျာကတစသော ခန္ဓာငါးပါးလုံးရသောပုဒ်တို့ကို မဟောအပ်။

http://www.dhammadownload.com

ထို့ကြောင့်—

ငါးခန္ဓာ စုံမထွေးလို့၊ တစ် နှစ် သုံး လေး ရကြရာ။ ။စိတ်သုခုမာ ဆံမနှောသည့်၊ ပုဒ်ဟောရပါ—ဟု ဟောပုဒ်ကိုပြတော်မူ၏။

စိတ်သုခုမာ ဆံမနှောသည့်၊ ပုဒ်ဟောရပါ ဟူသော စကားဌ် ယေစ္ဆဲ တေစ္ဆဲ သောအခါ ယေနှစ်ပါးလုံး၏ အရဖြစ်သောတရားဌ် စိတ်နှင့် သုခုမရူပ်တို့လို့ မနေ၊ စိတ်နှင့် သုခုမရူပ် မဆက်ဆံ၊ စိတ်က ကတ္တားနေလျှင် သုခုမရူပ်က ကံနေ၏၊ သုခုမရူပ်က ကတ္တားနေလျှင် စိတ်က ကံနေ၏။ တပေါင်းတည်း မဖြစ်နိုင်။

ထိုသို့ တပေါင်းတည်း မဖြစ်နိုင်၍ စာသင်သားတို့အား ယေစ္ဆဲ တေစ္ဆဲ ရဲရဲ ဥာဏ်ပိုင်စေခြင်းငှါ **စိတ်သုခုမာ ဆံမနှောသည့်၊ ပုဒ်ဟောရပါ** ဟူသောစကားကို ဆိုတော်မူပြန်လေသတည်း။

ရူပကွန္ဓာကနေ၍ ယေစ္ဆဲလျှင် ဝိညာဏကွန္ဓာကိုစွဲ၊ သို့မှသာလျှင် စွဲတတ်သော တရားမျှားနှင့် စွဲအပ်သောတရား ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် ၃-ပါးလုံး မတူမည်။

ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရတို့ကိုစွဲလျှင် သုခုမရူပ်နှင့် ခန္ဓာ မညီသော်လည်း ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်ဌ် ညီကုန်၏။

ရူပကွန္ဓာကား စွဲတတ်သော ကတ္တားပုဒ်တည်း၊ ဝိညာဏကွန္ဓာကား စွဲအပ်သော ကံပုဒ်တည်း။

ဒုတိယ ယေစ္ဆဲသောအခါဌ် တဖန် ကံပုဒ်ဖြစ်သော ဝိညာဏကွန္ဓာကို ကတ္တားထားပြန်၍ ထိုဝိညာဏကွန္ဓာနှင့် ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် ၃-ပါးလုံးမတူအောင် အလုံးစုံသော ရူပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ နိဗ္ဗာန်ကို ပြန်၍။

ထို ဒုတိယ ယေ အရ ရူပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ နိဗ္ဗာန်ကို အဘယ်ခန္ဓာ အဘယ်အာယတန အဘယ်ဓာတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်သနည်းဟု ပုစ္ဆာပြု။

ဝိသဇ္ဇနာပြုသောအခါဌ် ဒုတိယ ယေစ္ဆဲသောအခါ စွဲတတ်သော ကတ္တားပုဒ်၊ ပဌမ ယေစ္ဆဲသောအခါ ပဌမ ယေအရ စွဲအပ်သော ကံပုဒ်အရ တရားတို့ဌ် အကျုံးဝင်သော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်ဖွဲ့သောအတိုင်း ဖြေ။

ပဋ္ဌမနယဌ် ဒုတိယယေစ္ဆဲပြန်သောအခါ စွဲရင်းတရားကိုဌင်း၊ စွဲရင်းမှ တပါးသော တရားကိုဌင်း ပြန်ကုန်သည်။

စတုတ္ထနယဌ်မူကား စွဲရင်းတွင်သာ ဒုတိယယေကို ပြန်လေသည်။

ရူပ်ဌ် ဩဠာရိကရူပ် သုခုမရူပ်ကိုဌင်း စိတ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ နိဗ္ဗာန်ကိုဌင်း ထိုတရားတို့ဌ် ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် မညီအောင် နှလုံးထားရ၍စွဲလေ။

၃-ပါးလုံး မတူရာကို၊ ယေနှစ်ဖြာ ဖွေရှာစွဲလို့ ဟူသောစကားဌ် ပဌမ ယေစ္ဆဲသောအခါဌ်လည်း ကတ္တားနှင့် ကံပုဒ်အရတရား ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်

http://www.dhammadownload.com

၃-ပါးလုံး မတူအောင်၊ ဒုတိယ ယေစ့ဲသောအခါ၌လည်း ၎င်းနည်း ၃-ပါးလုံး မတူအောင်စ့ဲ ဟူလိုသည်။

မဒက်ခဲ ဖြေစရာ ၈ ယေ အလဲ ဟူသောစကား၌ ဒုတိယ ယေအရတရား၌ အသင်္ခါတနယဖြစ်၍ မရေတွက်အပ်သော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တို့ကို ပုစ္ဆာပြုသောအခါ ပဌမ ယေအရတရား၌ အကျုံးဝင်သော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် ရှိသောဏတိုင်းဖြေ ဟူလိုသည်။

ဤ နယ၌လည်း **အသင်္ခါတ** တပုဒ်ကျေသည်၊ ပဌမ ယေစ့ဲသောအခါ စ့ဲတတ် စ့ဲအပ်သောတရား ၂-ပါး၊ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် ၃-ပါးလုံး မတူသည် **၏အ**ဖြစ်ကို ပြအပ်၏။

ဒုတိယ အသင်္ခါတံ ဟူသောပုဒ်ဖြင့် ဒုတိယ ယေစ့ဲသောအခါ ကံ ကတ္တားတရား ၂-ပါးသည် ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် ၃-ပါးလုံး မတူသည်၏ အဖြစ်ကို ပြအပ်၏။

ကျေလေသော အသင်္ခါတံ ဟူသောပုဒ်ဖြင့် ဒုတိယ ယေအရ တရား၌ ပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇနာ ပြုအပ်၏။

ပဌမနယချိုး အဖြေ ပြီး၏။

၆-ဆဋ္ဌနယချိုး အဖြေ

ရူပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်သက်သက်နှင့်၊ မရောယှက် ဆဋ္ဌမှာ။ ။ရူပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်ပင် ရောသော်လည်း၊ ဝိပွယောရရာ။ ။ဖြစ်ချုပ်ကယ် တူစ္စာသည်၊ အာရုံပါ မှီရာမျှလို့ ၊ ဇာတ် ကာလ ဘုံသန္ဌာန်၊ တူ ၄-ပါးနာမ်။ ။သမ္မယုတ်ကယ် မြဲကေန်သည်၊ မုချမှန် တော်လွန်းလှလေး။

ရူပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်သဘောနှင့်၊ ဝိပွယော ကေန်ယူ။ ။နာမ်ခန္ဓာ တူကတဲ့ကို၊ ဘုံ သန္ဌာန် ကာလကဲ့လို့ ၊ ဇာတိလဲ မပြိုင်မူ။ ။ မှီအာရုံ တူမဟုတ်သည်၊ ဖြစ်ချုပ်မတူ။ ။သည်နာမ်စုမှာ ဝိပွယုတ်ယူ၊ ရူပ်ချင်းထို့တူ နိဗ္ဗာနနှင့်၊ ရူပကွန္ဓ သဘာဝါ။ ။ဝေဒနာ ဝေဒနာချင်းနှင့်၊ သူ့ဝိညာဉ် ဝိညာဉ်ချင်းပ၊ လျှင်းမရရာ။ ။ သခ်ါရမှာ သနှင့်သာ၊ သဘောနှစ်ပြာ ဆံမနှောသည့်၊ သမ္မယောဂ ကေဟိစံမှာ၊ စေတသိခံ ရသမျှကိုသော်။ ။ဝိပွယောဂ ကေဟိစံ မှာ၊ ရူပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်သက်သက်နှင့်၊ နာမ်ရောယှက် ပုဒ်ကမူ၊

http://www.dhammadownload.com

စေတသိက်ကိုယူ။ ။နာမ်ရသည့် ပုဒ်ကမူ၊ ဓမ္မဓာတ်တူ ရူပ် နိဗ္ဗာန် တည့်လေး။

ဤ ဆဋ္ဌနယ၌ ခက်ခဲနက်နဲသော အဓိပ္ပါယ်ကို သိလွယ်စေခြင်းငှါ မှတ်ပုံကို ရေးလိုက်အုံ—

၁။ **ရူပ်နှင့် နိဗ္ဗာန်**သည် သမ္မယုတ်လည်း မဟုတ်၊ ဝိပ္ပယုတ်လည်း မဟုတ်။

၂။ **ရူပ် ရူပ်ချင်း** သမ္မယုတ်လည်း မဟုတ်၊ ဝိပ္ပယုတ်လည်း မဟုတ်။

၃။ **ဝေဒနာ ဝေဒနာချင်း** သမ္မယုတ်လည်း မဟုတ်၊ ဝိပ္ပယုတ်လည်း မဟုတ်။

၄။ **သညာ သညာချင်း** သမ္မယုတ်လည်း မဟုတ်၊ ဝိပ္ပယုတ်လည်း မဟုတ်။

၅။ **သင်္ခါရ သင်္ခါရချင်း** သမ္မယုတ်လည်း မဟုတ်၊ ဝိပ္ပယုတ်လည်း မဟုတ်။

၆။ **ဝိညာဏ် ဝိညာဏ်ချင်း** သမ္မယုတ်လည်း မဟုတ်၊ ဝိပ္ပယုတ်လည်း မဟုတ်။

ရူပ်နှင့် နိဗ္ဗာန်၊ ရူပ် ရူပ်ချင်း၊ ဝေဒနာ ဝေဒနာချင်း၊ သညာ သညာချင်း၊ သင်္ခါရ သင်္ခါရချင်း၊ ဝိညာဏ် ဝိညာဏ်ချင်း ၂-ပါးလုံး **မဟုတ်** ဆိုသည်မှာ **အဘယ်ကြောင့်**နည်း ဟူမူကား—

သတ္တဝါတို့သည် **သမ္မယုတ် ဝိပ္ပယုတ်**အဖြစ်ဖြင့် ထိုတရားတို့၌ **သမ္မယုတ်**လော **ဝိပ္ပယုတ်**လောဟု ယုံမှားခြင်း ပသင်္ဂ မရှိကြ၍ ရှင်တော်ဘုရားလည်း **သမ္မယုတ် ဝိပ္ပယုတ်**အဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မမူ။

တနည်းကား—သဘာဝတရားသည် **လောကသဘာဝ, ဓမ္မသဘာဝ** ၂-မျိုး ရှိသည်။

ထို ၂-မျိုးတို့တွင် လောကသည် လောကသဘာဝအားဖြင့် **မယှဉ်**ကောင်း ရှိသည်။

ဥပမာကား—**မိမိ**ကိုယ်ကို **မိမိ**နှင့် **တူ**သည် **မတူ**သည်ဟူ၍ **မဆိုထိုက်**၊ **သူ**တပါးနှင့်**သာ** **တူ**သည် **မတူ**သည် ဆိုရသကဲ့သို့တည်း။

ဓမ္မသဘာဝမှာလည်း ရူပ်တရားတို့တွင် **ပထဝီဓာတ်တခု**သည် **ပထဝီဓာတ်- တခု**နှင့် **ယှဉ်**သည်ဟူ၍ရင်း **မယှဉ်**သည်ဟူ၍ရင်း **မဆိုထိုက်**။

http://www.dhammadownload.com

ထိုအတူ နာမ်တရားတို့တွင်လည်း **ဝေဒနာစေတသိက်၏** သဘာဝမမှီသည် **ဝေဒနာစေတသိက်** သဘာဝမမှီတခုနှင့် ယှဉ်သည်ဟူ၍ဝင်း မယှဉ်သည်ဟူ၍ဝင်း မဆိုထိုက်၊

ထိုကြောင့် သမ္မယုတ် ဝိပ္ပယုတ် ၂-ပါးလုံး မဟုတ်ဟု ဆိုသတည်း။

ဘုရားတို့မည်သည် သတ္တဝါတို့ ပသင်္ဂ ယုံမှားရှိသော အရာ၌သာ ဟောတော်မူသည်၊ မရှိသော အရာ၌ ဟောတော်မမူ။

သခ်ါရ သခ်ါရချင်း သမ္မယုတ်လည်း မဟုတ်၊ ဝိပ္ပယုတ်လည်း မဟုတ်ဟု ဆိုခဲ့သောအရာ၌—

မိမိနှင့် တကွ ဖြစ်ဘော်ဖြစ်ဘက် ရရသမျှသော သခ်ါရကွန္ဓာမှတပါးသော ဖြစ်ဘော်ဖြစ်ဘက် မဟုတ်သော ကြွင်းသခ်ါရနှင့်သာ သမ္မယုတ်လည်းမဟုတ်၊ ဝိပ္ပယုတ်လည်းမဟုတ်ဟု ဆိုသည်။

မိမိနှင့် တကွ ဖြစ်ဘော်ဖြစ်ဘက် သခ်ါရကား သမ္မယုတ်ဖြစ်၏။

တနည်းကား—သခ်ါရကွန္ဓာ ၅၀-သည် သမ္မယုတ် ဝိပ္ပယုတ် ၂-ပါးလုံးမဟုတ်၊ သခ်ါရကွန္ဓာ ၅၀-တို့တွင် ဖဿ ဖဿချင်း၊ စေတနာ စေတနာချင်း။ပ။ ပညာ-ပညာချင်း သမ္မယုတ် ဝိပ္ပယုတ် ၂-ပါးလုံးမဟုတ်။

ဖဿနှင့် စေတနာ၊ ဖဿနှင့် ဧကဂ္ဂတာ၊ ဖဿနှင့် ဇီဝိတိန္ဒြေ၊ ဖဿနှင့် ပညာတို့မှာ သမ္မယုတ်အရာလည်းရှိ၏၊ သမ္မယုတ် ဝိပ္ပယုတ် ၂-ပါးလုံးဟုတ်သော အရာလည်း ရှိ၏။

ဝိညာဉ် ဝိညာဉ်ချင်း သမ္မယုတ် ဝိပ္ပယုတ် ၂-ပါးလုံး မဟုတ်ဟု ဆိုခဲ့သော အရာ၌—

စက္ခုဝိညာဉ်ချင်း။ပ။ မနောဝိညာဉ်ချင်း သမ္မယုတ် ဝိပ္ပယုတ် ၂-ပါးလုံး မဟုတ်။

စက္ခုဝိညာဉ်နှင့် ကြွင်းသော ဆဝိညာဉ်၊ သောတဝိညာဉ်နှင့် ကြွင်းသော ဆဝိညာဉ်။ပ။ မနောဝိညာဏဓာတ်နှင့် ကြွင်းသော ဆဝိညာဉ်တို့မှာ ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်၏။

သမ္မယုတ် ဝိပ္ပယုတ် မဟုတ်သောတရားကား ပြီး၏။

၁-ရူပ်နှင့် နာမကွန္ဓာ ၄-ပါး ဝိပ္ပယုတ်ကော်၊
၂-နိဗ္ဗာန်နှင့် နာမကွန္ဓာ ၄-ပါး သည် ဝိပ္ပယုတ်ကော်ဖြစ်၏၊

ရူပ်နှင့် နာမကွန္ဓာ ၄-ပါးသည် အဘယ်ကြောင့် ဝိပ္ပယုတ်ကော် ဖြစ်သနည်း။

http://www.dhammadownload.com

သတ္တဝါတို့ ပသင်္ဂရှိ၍ ရူပ်နှင့် နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး ဝိပွယုတ်ဖြစ်ကြောင်းကို ရှင်တော်ဘုရား ဟောတော်မူသောကြောင့် ဝိပွယုတ်ကေန်ဆိုသတည်း။

သတ္တဝါတို့သည် အဘယ်သို့ ပသင်္ဂ ရှိသနည်းဟူမူ —

စိတ္တဇရူပ်တို့သည် ပဋိသန္ဓေနောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ ပဝတ္တိ စုတိအခါတိုင်အောင် ဒေါ့ပဋ္ဌဝိညာဉ်တဆယ် ရဟန္တာတို့ စုတိကြဉ်သော ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော စိတ်တို့၏ ဥပါဒ်ဆဲ ဖြစ်၍ ဖြစ်၏။

တနည်းကား — ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော စိတ်တို့၏ ဥပါဒ်၌ ပါကုန်၏။ ဝါ၊ စိတ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်၏။

ကမ္မဇရူပ်တို့သည်လည်း ပဋ္ဌဝေါကာရပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာနှင့်တကွဖြစ်ကုန်၏။

ထိုသို့ တကွဖြစ်ကုန်သောရူပ်တို့သည် စိတ္တက္ခဏ ၁၇-ချက်၊ ခဏငယ် ၅၁-ချက်ခန့် တည်၍ အမှတ်မရှိ တခုခုသောစိတ်နှင့် ပြိုင်၍ တကွချုပ်ကုန်၏။

ဝိညတ်ဒွေဟူသော စိတ္တဇရူပ်သည် စိတ်နှင့်တကွ ကေဠာဒိ ကေနိရောဓ ဖြစ်၏။

ထိုသို့ စိတ်နှင့် တကွဖြစ်ခြင်း တကွချုပ်ခြင်းရှိ၍ အချို့သော သတ္တဝါတို့ကား ရူပ်နှင့် နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး သမ္မယုတ်ဖြစ်၏ဟု မှတ်ထင်ကုန်သည်။

အချို့သောသတ္တဝါတို့ကား.... ရူပ်နှင့် နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးသည် အဟေတုက သဟေတုက အာရမ္မဏ သာရမ္မဏ စသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့် ဝိပွယုတ်ဖြစ်၏။

အချို့သော သတ္တဝါတို့ကား....သမ္မယုတ် ဝိပွယုတ် နှစ်ပါးလုံးပင် ဖြစ်ကုန်၏။

အချို့သော သတ္တဝါတို့ကား....နှစ်ပါးလုံးမဖြစ်ဟု ပသင်္ဂ ရှိကြကုန်၏။

ဘုရားမြတ်စွာသည်လည်း သတ္တဝါတို့ ပသင်္ဂရှိသောအရာ၌ ရူပ်နှင့် **နာမက္ခန္ဓာ** ဝိပွယုတ်ဖြစ်ကြောင်းကို ဤ **ဓာတုကထာကျမ်း ဆဋ္ဌနယ၊ အနုဗန္ဓနယ သမ္ဘဝ ပဋ္ဌာန်းကျမ်း ဝိပွယုတ္တပစ္စည်း**၌ ဝိပွယုတ် ဖြစ်ကြောင်းကို ဟောတော်မူ၏။

တနည်းကား — ဘုရားတို့မည်သည် သိအပ် သိထိုက်သော တရားကို သိတော်မူကြသည်။

မသိအပ် မသိထိုက်သော တရားကိုလည်း မသိအပ် မသိထိုက်ဟု သိတော်မူကြသည်။

ဤ သမ္မယုတ် ဝိပွယုတ်အရာ၌လည်း သမ္မယုတ် ဖြစ်သင့် မဖြစ်သင့်၊ ဝိပွယုတ်အရာ၌လည်း ဝိပွယုတ် ဖြစ်သင့် မဖြစ်သင့်သည်ကို သိတော်မူသည့်အတိုင်း ဟောတော်မူသည်။

ပသင်္ဂပင် မရှိသော်လည်း သဘာဝမမှန်အတိုင်း ဟောတော်မူသည် ဟု မှတ်ရမည်။ ထိုကြောင့် ရူပ်နှင့် နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့သည် ဝိပွယုတ် ကေန် ဖြစ်ကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

နိဗ္ဗာန်နှင့် နာမက္ခန္ဓာ လေးပါးတို့သည် ဝိပွယုတ်ကေန်ဆိုသည်မှာ နိဗ္ဗာန်သည် "အာရမ္မဏိကဓမ္မေ နာမေတီတိ နာမံ" ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ စိတ်, စေတသိက် ဖြစ်ကုန်သော အာရမ္မဏိက တရားတို့ကို မိမိသို့ အာရုံ ပြုသော အဖြစ်ဖြင့် ညွှတ်စေတတ်သောကြောင့် နာမ် မည်၏။

စိတ် စေတသိက်လည်း နာမ်, နိဗ္ဗာန်လည်း နာမ် ဤသို့နာမ်ချင်းတူ၍ အချို့သော သတ္တဝါတို့ကား သမ္မယုတ် ဖြစ်၏ဟု ထင်မှားကုန်သည်။

အချို့သော သတ္တဝါတို့ကား စိတ်, စေတသိက်တို့သည် အဇ္ဈတ္တိကတရား, နိဗ္ဗာန်သည် ဗဟိဒ္ဓတရားဖြစ်၍ ဝိပွယုတ်ဖြစ်၏ဟု ဝိပွယုတ်အဖြစ်၌ ပသဒ် ရှိကြကုန်၏။

ဤသို့သော အရာ၌ ဝိပွယုတ် ဖြစ်ကြောင်းကို ဘုရားမြတ်စွာလည်း ဟောတော်မူသည်။

ထိုကြောင့် နိဗ္ဗာန်နှင့် နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့သည် ဝိပွယုတ် ဧကန် ဖြစ်ကုန်၏။

ဝိပွယုတ်ကေန် ပြီး၏။

နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတွင် ဝေဒနာနှင့် ကြင်းသုံးပါး၊ သညာနှင့် ကြင်းသုံးပါး၊ သင်္ခါရနှင့် ကြင်းသုံးပါး၊ ဝိညာဉ်နှင့် ကြင်းသုံးပါးသည် သမ္မယုတ်လည်းဖြစ်၏၊ ဝိပွယုတ်လည်း ဖြစ်၏။

အဘယ်သို့ သမ္မယုတ် ဖြစ်သနည်း –

တကွဖြစ်ခြင်း တကွချုပ်ခြင်း စသော သမ္မယောဂ လက္ခဏာ လေးပါးနှင့် ညီမည်၊ ဘုံ, သန္ဓာန်, ကာလ, ဇာတ်တို့လည်း တူမည်၊ ဤအကြောင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံက သမ္မယုတ်ကေန် ဖြစ်၏။

အဘယ်သို့ ဝိပွယုတ် ဖြစ်သနည်း –

သမ္မယောဂလက္ခဏာ လေးပါးနှင့် မညီသော်၎င်း၊ ဘုံကွဲသော်၎င်း၊ သန္ဓာန်ကွဲသော်၎င်း၊ ကာလကွဲသော်၎င်း၊ ဇာတ်ကွဲသော်၎င်း ဝိပွယုတ် ဖြစ်၏။

၁။ ဘုံမှာ ကာမ, ရူပ, အရူပကိုယူ၊
၂။ သန္ဓာန်မှာ သူ့သန္ဓာန်, ငါ့သန္ဓာန်ကိုယူ၊
၃။ ကာလမှာ ပစ္စုပ္ပန်, အတိတ်, အနာဂတ်ကိုယူ၊
၄။ ဇာတိမှာ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်, အဗျာကတ, အဟိတ်, သဟိတ် ဇာတ်ကိုယူ။

http://www.dhammadownload.com

ကေဟိစိထုတ်ရာ မှတ်ပုံကား—ကေဟိစိသည် သမ္မယုတ် ကေဟိစိ, ဝိပ္ပယုတ် ကေဟိစိဟု နှစ်ပါး အပြားရှိ၏၊ ဟောပုဒ်သည်လည်း ရူပ်နာမ် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။

ဟောပုဒ်က ရူပ်ဖြစ်လျှင် ကေဟိစိမှာ သမ္မယုတ် မရှိ၊ ဝိပ္ပယုတ် ကေဟိစိသာ ရှိသည်။ ထို ဝိပ္ပယုတ် ကေဟိစိကိုလည်း စေတသိက်ကိုထုတ်။

ဟောပုဒ်က နာမ်ဖြစ်လျှင် ကေဟိစိမှာ သမ္မယုတ် ကေဟိစိ, ဝိပ္ပယုတ် ကေဟိစိအားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။

ထို နှစ်ပါးတို့တွင် သမ္မယုတ် ကေဟိစိကို ရရသမျှသော စေတသိက်ကိုထုတ်၊ ဝိပ္ပယုတ် ကေဟိစိကို သုခုမရူပ် နိဗ္ဗာန်ကိုထုတ်။

ခန္ဓာကထုတ်လျှင် သခါရက္ခန္ဓာ၊ အာယတနက ထုတ်လျှင် ဓမ္မာယတန၊ ဓာတ်က ထုတ်လျှင် ဓမ္မဓာတ်ထုတ်။

ဤ ဆိုအပ်ခဲ့သော မှတ်ပုံ အဓိပ္ပါယ်အတိုင်း ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, စက္ခာယတန, စက္ခုဝိညာဏဓာတ်, သမုဒယသစ္စာတို့ကို သမ္မယုက် ဝိပ္ပယုတ် ကေဟိစိ ထုတ်၍ ဟောပုံ ရှုတ်၍ ပြောပါ။

အိမ်မြှောင်စာအချိုးဌ် အဓိပ္ပါယ်ကား—

ရူပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်သက်သက်နှင့်၊ မရောယှက် ဆဋ္ဌမှာ ဟူသော စကားဌ် ဤ **ဆဋ္ဌနယဌ်** ဟောတော်မူသော ဘရားသည် ရူပ်လည်း ရူပ်သက်သက်၊ **နိဗ္ဗာန်**လည်း နိဗ္ဗာန်သက်သက်၊ နာမ်လည်း နာမ်သက်သက်၊ **အယှက်အတင်မရှိ** ကေဟိစိ ယှဉ်၍ ဟောတော်မူ၏။

ရူပ်နှင့် နိဗ္ဗာန်၊ ရူပ်နှင့် နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး၊ နိဗ္ဗာန်နှင့် နာမက္ခန္ဓာလေးပါး မရောယှက် ဟူလိုသည်။

ဤ **ရူပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်သက်သက်နှင့်၊ မရောယှက် ဆဋ္ဌမှာ ဟူသော စကား**ဖြင့် ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ် ဒုက္ခသစ္စာစသော ရူပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်ရောသောပုဒ်တို့ မှတပါး ရှုပက္ခန္ဓာ စသော သက်သက်သောပုဒ်၊ ရူပ် နိဗ္ဗာန် နာမ် မရောသော ပုဒ်တို့ကို ဤ**ဆဋ္ဌနယဌ်** ဟောအပ်သော ပုဒ်တည်းဟု ပြသော **စကား**တည်း။

ရူပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်ပင်ရောသော်လည်း၊ **ဝိပ္ပယောရရာ** ဟူသော**စကား**ဌ် **ရူပ်**နှင့် **နာမက္ခန္ဓာ**လေးပါး၊**နိဗ္ဗာန်**နှင့် **နာမက္ခန္ဓာ**လေးပါး**ရောယှက်**သော်လည်း **ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်**၏ ဟူလိုသည်။

ဖြစ်ချုပ်ကယ် တူစွာသည်။ပ။ မုချမှန် တော်လွန်းလှလေး ဟူသော **စကား**ဌ် **အဓိပ္ပါယ်ကား—နာမက္ခန္ဓာ**လေးပါးသည် **သမ္မယောဂလက္ခဏာ**နှင့်**ညီ**သော်ရင်း၊ **ဇာတ်, ကာလ, ဘုံ, သန္တာန်**တူသော်ရင်း ဤ**သို့** **အကြောင်း**နှင့်**ပြည့်**စုံသော် **သမ္မယုတ် ဇကန်ဖြစ်**၏ ဟူလိုသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဒုတိယအချိုး

ရူပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်သဘောနှင့်၊ ဝိပွယောဂေန်ယူ ဟူသောစကားဌ ရူပ်နှင့် နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ နိဗ္ဗာန်နှင့် နာမက္ခန္ဓာလေးပါး ဝိပွယုတ် ဧကန်ဖြစ်၏ ဟူလိုသည်။

ပဌမအချိုးဌ ရူပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်ပင်ရောသော်လည်း၊ **ဝိပွယောရရာ ဟု** ဆိုခဲ့ပြီးလျက် ဒုတိယအချိုးစကားဌ ရူပ် နိဗ္ဗာန် **နာမ်သဘောနှင့်၊ ဝိပွယောဂေန်ယူ**–ဟု တဖန် ထပ်၍ဆိုခြင်းသည် ဤဆဌနယဌ ဟောတော်မူသောတရားသည် ရူပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်ရောယှက်သောအရာ ရှိ၏။

ထိုသို့ပင် ရောယှက်သော်လည်း ဝိပွယုတ် ဖြစ်ကြောင်းကို သာမည**ဆိုသော**စကားဖြစ်သည် ဧကန်ဖြစ်သည်ကို မဆိုခဲ့သေး။ ဤဒုတိယစကားဌကား ဧကန်ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကို ဆိုသောစကားဟု မှတ်အပ်၏။

နာမ် ခန္ဓာ တူကတဲကိုဲ၊ဘုံ သန္ဌာန်ကာလကွဲလို့ဇာတိလဲ မပြိုင်မူ။ ။မှီအာရုံ **တူမဟုတ်သည်၊ ဖြစ်ချုပ်မတူ။ ။သည်နာမ်စုမှာ ဝိပွယုတ်ယူ**—ဟူသော**စကားဌ** နာမက္ခန္ဓာလေးပါးသည် သမ္ပယောဂလက္ခဏာလေးပါးနှင့် မညီသော်ဌင်း၊ ဘုံ သန္ဌာန် ကာလ ဇာတ်ကွဲသော်ဌင်း ဘူမိဝိပွယုတ် **သန္ဌာန**ဝိပွယုတ် ကာလဝိပွယုတ် ဇာတိဝိပွယုတ်ဖြစ်၏ ဟူလိုသည်။

ရူပ်ချင်းထို့တူ နိဗ္ဗာနနှင့်ရူပကွန္ဓ သဘာဝ၀ါ။ ။ဝေဒနာ ဝေဒနာချင်းနှင့်၊ သညာ**ဝိညာဉ် ဝိညာဉ်ချင်းပ၊ လျှင်းမရရာ**—ဟူသောစကားဌ ရူပ်ချင်းဟု သာမည ဆိုသော စကားဖြစ်၍ လောကီစိတ် ကောသီတိ စေတသိက် ဒေ့ပညာသ ရူပ် အဌဝီသ ဟု ဆိုအပ်သော အပေါင်းဖြစ်သော ပိယရူပ်, သာတရူပ်ကိုဌင်း၊ ရူပနလက္ခဏာရှိသော အစိတ်ဖြစ်သော ရူပ် အဌဝီသကိုဌင်း ယူအပ်၏။

ထိုရူပ်သည် ရူပ်ချင်းချင်း သမ္ပယုတ် ဝိပွယုတ် အလျှင်းမရ၊ ထိုအတူ ရူပ်နှင့် **နိဗ္ဗာန**်လည်း သမ္ပယုတ် အလျှင်းမရ၊ ရူပနလက္ခဏာရှိသော ရူပကွန္ဓာ ဖွဲ့ကောင်းသော ရူပ် အဌဝီသလည်း ရူပ် ရူပ်ချင်းချင်း သမ္ပယုတ် ဝိပွယုတ် အလျှင်းမရ၊ ဝေဒနာ ဝေဒနာချင်း၊ သညာ သညာချင်း၊ သခ်ါရ သခ်ါရချင်း၊ ဝိညာဉ် ဝိညာဉ်ချင်း သမ္ပယုတ် ဝိပွယုတ် ၂-ပါးလုံး မရကောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ သမ္ပယုတ် ဝိပွယုတ် အလျှင်းမရရာ ဟူလိုသည်။

ဤ**ဌ ဝေဒနာ ဝေဒနာချင်းနှင့်၊ သ**ညာ**ဝိညာဉ် ဝိညာဉ်ချင်းပ၊ လျှင်းမရရာ** ဟု ဆိုခြင်းသည် **နည်း** ၄၀-ဌ လိမ္မာတော်မူသည်ဖြစ်၍ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးဌ **မိဂပဒဝဏ္ဏနနည်း**အားဖြင့်သာ အစ အဆုံးကို ပြတော်မူလေသည်။

သခ်ါရမှာ သနှင့်သာ၊ **သ**ဘောနှစ်ဖြာ ဆံမနှောသည့် ဟူသော **စ**ကားဌ **သ**ခ်ါရကွန္ဓာ ဖွဲ့ကောင်းသော သမုဒယသစ္စာ စသောပုဒ်ကို ဟောသောအခါ

http://www.dhammadownload.com

သမုဒယသစ္စာနှင့် ဓာတုဖြစ်သော ခန္ဓာအလို သမုဒယသစ္စာ ဝေဒနာ သညာမှ စာပါး စေတသိက် ကေနုဝိသ အာယတနဝေတ်အလို သမုဒယသစ္စာ ကြဉ်သော စေတသိက် ကေဝီသကိုသာ ကေဟိစိ ထုတ်လေသည်။

ထိုမှ ကြွင်းသော သခါရ ၃၀-တို့ကို သမ္မယုတ် ဝိပ္ပယုတ် အဖြစ်ဖြင့် ကေဟိစိ မထုတ်။

ဓာတုဖြစ်သော တရားတွင်သာ ထုတ်သောကြောင့် သနှင့် သာ၌ သသည် **သဟအနက်လည်း** ရှိ၏။ သခါရ အကြွင်းရှိသောကြောင့် သ သည် **သေသ** အနက်လည်း ရှိ၏။ တကွဖြစ်သော တရားကိုလည်း ကေဟိစိ ထုတ်အပ်သည်။ ကြွင်းသောတရားကိုလည်း ကေဟိစိ ထုတ်အပ်သည်ဟု သဘောနှစ်ဖြာ မရှိ ကောင်း၊ တကွဖြစ်သော တရားတွင်သာ ကေဟိစိ ထုတ်အပ်၏။ ကြွင်းသော တရားကို ကေဟိစိ မထုတ်အပ် ဟူလိုသည်။

သမ္မဒယာဂ ကေဟိစိမှာ၊ စေတသိခ် ရသမျှကိုသော် ဟူသော စကားဌ ဟောပုဒ်က နာမ်ဖြစ်လျှင် ကေဟိစိ မှာ သမ္မယုတ်ကို ရရသမျှဖြစ်သော **စေတ**သိက်ကိုသာ ထုတ် ဟူလိုသည်။

ဤ အချိုးဌ လက်ဘဖြစ်၍ ဝါစာသိလိဌ သုခုစ္စာရဏ အကျိုးငှါ ကေဟိစိ ဆိုလိုလျက် ကေဟိစိဟု နိဂ္ဂဟီတန္တနှင့် ဆိုသည်။

ရူပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်သက်သက်နှင့်၊ နာမ်ရောယှက် ပုဒ်ကမူ၊ စေတသိက်ကိုယူ ဟူသောစကားဌ ဟောပုဒ်က ရူပ်ဖြစ်လျှင် ကေဟိစိမှာ သမ္မယုတ်သာ ရှိကုန်၏။ ဝိပ္ပယုတ် ကေဟိစိကို သက်သက်သောရူပ်၊ သက်သက်သော နာမ်၊ သက်သက်**သော** နိဗ္ဗာန် ရောယှက်ခဲ့သော တရားအပေါင်းတို့တွင် **စေ**တသိက် ဒွေပညာ သကိုသာ ထုတ်ရှိ၊ နိဗ္ဗာန်စိတ်တို့ကို မထုတ်လင့် ဟူလိုသည်။

နာမ်ရသည့် ပုဒ်ကမူ၊ မေ့ဓာတ်တူ၊ ရူပ်နိဗ္ဗာန်တည့်လေး ဟူသောစကားဌ ဟောပုဒ်က နာမ်ဖြစ်လျှင် ကေဟိစိဝိပ္ပယုတ်ကို ဓမ္မာယတန ဓမ္မဝေတ်တူဖြစ်**သော** **စေ**တသိက် သုခုမရူပ် နိဗ္ဗာန်တို့တွင် သုခုမရူပ် နိဗ္ဗာန်ကိုသာ ထုတ်၊ **ဒစ**တသိက်ကို မထုတ်လင့်ဟူလိုသည်။

ဓမ္မဓာတ်တူ ဟူသောစကားဖြင့် သြဠာရိကရူပ်ကို စင်ဧ၏။

ဤဆဋ္ဌနယဌ အောက်ဌ ဟောအပ်ပြီးသော ပဌမနယဌကဲ့သို့ မေးအပ်ဖြေအပ်သော တရားအထူးကို မထုတ်မူ၍ သာမညစကားဖြင့် ခန္ဓာအစရှိသော တရား**တို့**၏ ပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇနာနည်းကို အကျယ်ပြကုန်၏။

ဆဋ္ဌနယချိုး အဖြေ ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

၇-သတ္တမနယချိုး အပြေ

စိတ်ဝိညာဉ် နာမ်သက်သက်နှင့်၊ သမ္မယုတ်စွက်သည့် ပုဒ်အနေ။ ။သတ်ဝိညာဉ် ဧကေကောရယ်နှင့်၊ နိဿေသံ သမ္ဘယောသည်၊ စေတသိခံ သည် သဘောကိုမှ၊သဗ္ဗညာဏ် ရှင်ပင့်ဂေါ်၊ ဟောပြခဲ့ပေ။ ။နည်းသတ္တမေ၊ သတ်ဝိညာဉ် ဧကေကနှင့်၊ သမ္ပယုတ္တ ကုန်မဆံ၊ လုံးစားကွက်ကျန်။ ။ သည်နှယ်ပုဒ် စေတသိက်ခံကို၊ စိန္တေယျ ရှောင်ကင်းလို့၊ စွဲရင်းနှင့် သမ္ပယုတ်ကို၊ ယေ တေ အလို။ ။ဒုတိယ ယေ တေကိုမူ၊ ဝိပ္ပယုတ် ယူ ဆိုပြီးမသွေရှင့်လေး။

အဓိပ္ပါယ်ကား—ဤသတ္တမနယ၌ ဟောအပ်သောပုဒ်ကား စက္ခုဝိညာဉ်၊ ထိုစက္ခုဝိညာဉ်နှင့်ယှဉ်သော စေတသိက်၊ ဤနာမကွန္ဓာတရားသည်သာလျှင် ဟောပုဒ် ဖြစ်သည်။ ရူပ် နိဗ္ဗာန်ရသောပုဒ်သည် ဟောပုဒ်မဖြစ် ဟူလိုသည်။

စိတ်ဝိညာဉ် နာမ်သက်သက်နှင့်၊ သမ္ပယုတ်စွက်သည့် ပုဒ်အနေ ဟူသော စကားဖြင့် မနာယတနစသော စိတ်သက်သက် ရသောပုဒ်၊ ဝေဒနာကွန္ဓာ-စသော စေတသိက်သက်သက် ဖြစ်သောပုဒ်၊ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာစသော စေတသိက်ရသောပုဒ်ကိုသာ ဤသတ္တမနယ၌ ဟောအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြတော်မူ၏။

ထိုသို့ ဟောပုဒ်ကိုပြသောစကား၌ သမုဒယသစ္စာစသော စေတသိက် သက်သက်ဖြစ်သောပုဒ်၌—

> သမုဒယသစ္စေန ယော ဓမ္မာ သမ္ပယုတ္တာ၊ တေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ တေ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ တေ ဓမ္မာ နကေဟိစိ ခန္ဓေဟိ နကေ-ဟိစိ အာယတနေဟိ နကာဟိစိ ဓာတူဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ ဟူ၍ဝင်း—
>
> ဝိပ္ပယုတ္တောတိ နတ္ထိ ဟူ၍ဝင်း—

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဟောအပ်သည်ရှိသော် သတ်ဝိညာဉ်နှင့် မယှဉ်သော ဇစကသိက်ဖြစ်၍ နကေဟိစိ နတ္ထိသာ ဖြစ်သောကြောင့် မသင့်။

ဝေဒနာကွန္ဓာစသော သတ်ဝိညာဉ်ဓာတ်နှင့်ယှဉ်သော စေတသိက်၊ အဓိ-မောက္ခစသော အလုံးစုံသော မနောဝိညာဏဓာတ်နှင့်ယှဉ်သော စေတသိက်၊ ရဟန်းတို့အား အခိုက်အတန့်အားဖြင့် အာပတ်မလောက်သောကြောင့် အဗ္ဗော ဟာရိက ဆိုသကဲ့သို့ အဓိမောက္ခသည် ဝိစိကိစ္ဆာ နှင့်မယှဉ်သော်လည်း ဝိစိကိစ္ဆာ တည်းဟူသော မနောဝိညာဏဓာတ်တပါးသာ ကြွင်းသောကြောင့် ကျန်သည် ဟု မယူစလောက် အနည်းငယ်သာ ဖြစ်သည်။ "ဤကား စကားချပ်"။

http://www.dhammadownload.com

ဤစေတသိက်စသည်တို့သာ ခန္ဓာ အာယတနဓာတ်ဘို့၌ နေကဟိစိ ရှိသော်လည်း ဓာတ်နှင့် ဝိပွယုတ်ရကောင်းသောကြောင့် ဟောရ၍ ဖြစ်ကောင်းလေသည်။

ထိုသို့ မဟောအပ်သောစေတသိက် ဟောအပ်သော စေတသိက်တို့ကို ပြပြန်လို၍—

> သတ်ဝိညာဉ် ကေကောရယ်နှင့်၊ နိဿသံ သမ္ပယောသည်၊ စေတသိက်ခံ သည်သဘောကိုမှ သဗ္ဗညာဏ် ရှင်ပင်ဂေါ်၊ဟောပြခဲ့ပေ။ ။ နည်း သတ္တမေ၊ သတ်ဝိညာဉ် ကေကနှင့်၊ သမ္ပယုတ္တ ကုန်မဆံ၊ လုံးစား ကျက်ကျန်။ ။သည်ဒုနယ်ပုဒ် စေတသိက်ခံကို၊ စိန္တေယျ ရှောင်ကွင်းလို့ — ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကို ပြတော်မူ၏။

ထို စကားအဓိပ္ပါယ်ကား—မြတ်စွာဘုရားသည် သတ္တမနယ၌ စေတသိက်ထဲက ဟောတော်မူသော်လည်း ဝေဒနာကွန္ဓာ စသော သတ္တဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်သော စေတသိက်၊ အဓိမောက္ခ စသော တပါးပါးသော အလုံးစုံသော ဝိညာဉ်နှင့် ယှဉ်သော စေတသိက်ကိုသာ ဟောတော်မူလေသည်။

သမုဒယ မဂ္ဂ စသော တစိတ်တဒေသဖြစ်သော မနောဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်သော စေတသိက်တို့ကို တလုံးစား တကွက်ကျန် ဆိုသကဲ့သို့ဖြစ်၍ ဟောတော်မမူ၊ ရှောင်ရှား ပယ်၍ ထားတော်မူခဲ့လေသည် ဟူလို။

စွဲရင်းနှင့် သမ္ပယုတ်ကို၊ ယေ တေ အလို။ ။ ဒုတိယ ယေ တေ ကိုမူ၊ ဝိပွယုတ်ယူ ဆိုပြုမဲ့ရှင့်လေး ဟူသော စကား၌။

အဓိပ္ပါယ်ကား—ဝေဒနာ စသည်တို့ကနေ၍ ယေ တေ စွဲသောအခါ ထို ဝေဒနာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောစိတ် ကျေနနဝုတိ၊ စေတသိက် ကေပညာသကို။

ဘနည်းကား — ထို ဝေဒနာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်ကိုငင်း, ရှေ့စွဲရင်းဝေဒနာကိုငင်း စွဲတတ်သော ပုဒ်တွင်းသို့ သွတ်သွင်းပြန်၍ ဝိပွယုတ်ကိုစွဲ ဟူလိုသည်။

စွဲရင်းနှင့် သမ္ပယုတ်ကို၊ ယေ တေ အလို ဟူသော စကားဖြင့် ဒုတိယ ယေစွဲသောအခါ ပဌမယေအရ ဟရုားအတွင်းသို့ စွဲရင်းတရုားကိုလည်း သွင်း၍ **စွဲမြန်**အပ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြတော်မူ၏။

ဒုတိယ ယေ တေ ကိုမူ၊ ဝိပွယုတ်ယူ ဆိုပြုမဲ့ရှင့်လေး ဟူသောစကားဖြင့် ပဌမ ယေ ကို သမ္ပယုတ်၊ ဒုတိယ ယေကို ဝိပွယုတ် စွဲအပ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြ

http://www.dhammadownload.com

တော်မူ၏။ ဒုတိယ ယေတုင် ဆိုခြားသော်လည်း အဝုတ္ထသိဒ္ဓိနည်းအားဖြင့် ပဌမယေကိုလည်း သမ္မယုတ် စွဲအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို သိအပ်၏။

သတ္တမနည်း၌ တေဟိ ဓမ္မေဟိ အစွဲကို ထုတ်ရင်းပုဒ်နှင့် တကွစွဲခြင်းသည် နိယတ် အနိယတ် ဆန့်သကဲ့သို့ ထင်ဘွယ်ရှိ၏။

ထိုသို့ ထင်ဘွယ်ရှိသော်လည်း ပါဠိတော်၌ ထိုသို့သောပုစ္ဆာ၏ ဝိသဇ္ဇနာကို မြင်သဖြင့်ရင်း, "ဣမိနာ နယေန သမ္ဘတ္ထ ပုစ္ဆာယ ဥဒ္ဒရုပဒေနေဝ သဒ္ဓိ ဝိ ဿဇ္ဇိတ္ထာနံ ဝသေန အတ္ထော ဝေဒိတမ္ဘော" ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဠိကို မြင်သဖြင့်ရင်း မဆန့်သည်၏အဖြစ်ကို သိအပ်၏။

သတ္တမနယချီး အဖြေ ပြီး၏။

ဂ-အဋ္ဌမနယချီး အဖြေ

ရူပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်သက်သက်နှင့်၊ နာမ်ရောယှက် ဝိပွယုတ္တံ။ ။ ကေဝလံ နာမ်ကိုစွဲသော်လည်း၊ သမ္မယုတ္တံ သူတို့ထဲက၊ နိဿသ-အကုန်စွဲကိုမှ၊ ဟောမြဲကေန်။ ။ အဋ္ဌမနည်း သူ့အကြံမှာ၊ ဝိပွယုတ္တံ ယေ စွဲလို့၊ မခက်ခဲ ဖြေစရာ၊ နတ္ထိချည်းပါ။ ။ နည်းမောဃ သည် ပုစ္ဆာမှာ၊ သမ္မယုတ်ရရာ ဟောဘူးရှင့်လေး။ ။

အဓိပ္ပါယ်ကား — **ရူပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်သက်သက်နှင့်၊ နာမ်ရောယှက် ဝိပွယုတ္တံ** ဟူသော စကားဖြင့် , နာမကွန္ဓာ ၄-ပါးနှင့် နိဗ္ဗာန်၊ နာမကွန္ဓာ ၄-ပါးနှင့် ရူပ်၊ ဝိပွယုတ် ကေန်ဖြစ်သည်ကိုပြသော စကားတည်း။

အောက် ဆဋ္ဌနယ၌ ဝိပွယုတ် ကေန်ဟု ပြုပြီးလျက် ဤ အဋ္ဌမနယ၌ ပြုပြန်သည်ကား ဤ အဋ္ဌမနယ၌ ဝိပွယုတ် ကေန်ကို မှတ်၍ ယေ ဟု စွဲအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အစွဲလွယ်စေခြင်းငှါ ပြရသည်။ ယင်းသို့ ပြရခြင်းသည်လည်း နိဒဿန နည်းအားဖြင့်သာ ပြလေသည်။ ဝိပွယုတ်ကေန်ကိုသာ မှတ်အပ်သည် မဟုတ်၊ သမ္မယုတ်, ဝိပွယုတ် ၂-ပါးလုံး မဟုတ်သော တရားကိုင်း၊ ဘူမိဝိပွယုတ်, သန္တာနဝိပွယုတ်, ကာလဝိပွယုတ်, ဇာတိဝိပွယုတ် ဟူသော ဝိပွယုတ် ၄-ပါးကိုင်း မှတ်အပ် စွဲအပ်ကုန်သည်။

တနည်းကား — **ရူပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်သက်သက်နှင့်၊ နာမ်ရောယှက် ဝိပွယုတ္တံ** ဟူသော စကားဖြင့် ဤ အဋ္ဌမနယ၌ ဝိပွယုတ်ကေန် ရကောင်းသော ရူပကွန္ဓာ ဝေဒနာကွန္ဓာ အစရှိသောပုဒ်၊ ဇာတိဝိပွယုတ် အစရှိသော ဝိပွယုတ် ရကောင်းသော ကုသလာ ဓမ္မာ အစရှိသော ပုဒ်တို့သည်သာလျှင် ဟောပုဒ် ဖြစ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

ဝိပွယုတ်ကေန်မရကောင်းသော ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ် ဇီဝိတိန္ဒြေ နာမ်ရုပ် သဋ္ဌာယတန အစရှိသောပုဒ်၊ ဝိပွယုတ် ၄-ပါးတို့ဖြင့် ဝိပွယုတ် မဖြစ်သင့်သော အဗ္ဗတ္တမဟိဒ္ဓါဓမ္မာ အစရှိဆောပုဒ်၊ သမ္မယုတ် ရကောင်းသောပုဒ်တို့ကို မဟော အပ်ဟု ဟောပုဒ်ကို ပြသော စကားတည်း။

ကေဝလံ နာမ်ကိုစွဲသော်လည်း၊ **သမ္မယုတ္တံ** သူတို့ထဲက၊ **နိဿသံ** အကုန်စွဲ ကိုမှ၊ **ဟောမြဲကေန်** ဟူသော စကားဖြင့်—

နိဗ္ဗာန်ကနေ၍ ယေဘုယ်သောအခါ ဝိပွယုတ် ကေန်ဖြစ်သော အလုံးစုံသော ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်။

ကုသိုလ်ကနေ၍ ယေဘုယ်သောအခါ ဇာတိဝိပွယုတ် ဖြစ်သော အလုံးစုံသော အကုသိုလ် အဗျာကတ။

အကုသိုလ်ကနေ၍ ယေဘုယ်သောအခါ ကုသိုလ် အဗျာကတ။

အဗျာကတကနေ၍ ယေဘုယ်သောအခါ ကုသိုလ် အကုသိုလ် အလုံးစုံ။

ဘူမိဝိပွယုတ်ဖြစ်သော **ကာမာဝစရ** အစရှိသည်က ယေဘုယ်သောအခါ ရူပ အရူပ လောကုတ္တရာစသည်။

သန္တာနဝိပွယုတ်ဖြစ်သော **အဗ္ဗတ္တာဓမ္မာ** အစရှိသည်က ယေဘုယ်သောအခါ ဗဟိဒ္ဓါဓမ္မာ အစရှိသည်။

ကာလဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်သော **အတီတာဓမ္မာ** အစရှိသည်က ယေဘုယ်သောအခါ အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်တရားတို့ကို နိဿသာ အကြောင်းမရှိအောင် စွဲအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြသောစကားတည်း။

အဋ္ဌမနည်း သူ့အကြံမှာ၊ **ဝိပွယုတ္တံ** ယေဘုယ်လို့ ၊ **မခက်ခဲ** ဖြေစရာ၊ **နတ္ထိချည်း ပါ** ဟူသောစကားဖြင့် ဤ အဋ္ဌမနယ၌ ဝိပွယုတ်ကို ယေဘုယ်၊ ယေအရ တရားကို သမ္မယုတ်ဖြစ်သောအခါ ယှဉ်သောတရား မရှိရကား ဝိသဇ္ဇနာ၌ နတ္ထိချည်းသာ နေသည်ဖြစ်၍ မခဲခက် ဟူလိုသည်။

နည်းမောဃ သည်ပုစ္ဆာမှာ၊ **သမ္မယုတ်**ရရာ **ဟောဘူးရှင့်**လေး ဟူသော စကား၌ ဤ အဋ္ဌမနယသည် မောဃဝါရဖြစ်၍ သမ္မယုတ်ရရာ၌ ဟောတော် မမူ ဟူလိုသည်။ ॥ဥဒါန်းဂါထာကို ဆောင်၍ ဟောလေ။॥

အဋ္ဌမနယချိုး အဖြေ ပြီး၏။॥

၉-နဝမနယချိုး အဖြေ

နဝမမှာ **နာမ်**တချို့ ၊ ဟောရန်ဘို့ ပုံသေ။ ॥ယေနှစ်တန် **သမ္မယုတ်**ထဲက၊ **လုည့်**လည်ကာ ပြန်လှန်စွဲ၊ မြဲလှမသွေ။ ॥ဗ**ယေ**စွဲ

http://www.dhammadownload.com

သူ့အနေမှာ၊ စိတ်သေသေ ခန္ဓာရနှင့်၊ ဓာတ် အာယတနဖွဲ့ခါ၊ ဖြေရိုး ကျမ်းလာ။ ။နည်း နဝမ သူ့အချာကို၊ ယုန်ထင်ကာ ကြောင် မမှတ်ပါနှင့်၊ ထုပြတ်လို ကုန်ကုန်သိမ်းပါတော့၊ ကျိန်းသေသဘော။

အဓိပ္ပါယ်ကား— ဤ နဝမနယ၌ ဟောအပ်သောပုဒ်သည် နာမ်ဖြစ်သောပုဒ် သာတည်း။ ရူပက္ခန္ဓာ စက္ခာယတနစသော ရူပ်ဖြစ်သောပုဒ်ကို မဟော။

ဤ နဝမနယ၌ ဟောပုဒ်တို့သည် နာမ်ဖြစ်သော်လည်း သမ္မယုတ်မရကောင်း သော နိဗ္ဗာန်ဟူသော နာမ်အကြောင်းမရှိ၊ သမ္မယုတ်မရကောင်းသော နာမ် ရူပ် သဠာယတန ကုသလာဝမ္မာ အစရှိသောပုဒ်၊ ဤသို့သော ပုဒ်တို့ကို မဟော အပ်ကုန်။

သမ္မယုတ် ရကောင်း ရှိကောင်း ကြောင်းကောင်းသေးသော ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ် မနာယတန သတ္တဝိညာဏဓာတ် အစရှိသော ဒေချို့ယော နာမ်ကိုသာ ဟောအပ်၏။

နဝမမှာ နာမ်တချို့၊ ဟောရန်ဘို့ပုံသေ ဟူသောစကားသည် ဟောပုဒ်ကို ပြသော စကားတည်း။

ပေါနှစ်တန် သမ္မယုတ်ထဲက၊ လှည့်လည်ကာ ပြန်လှန်စွဲ၊ မြဲလှမသ ဟူသော စကားဖြင့် ပဌမယေစ္ဆသောအခါ သမ္မယုတ်ဖြစ်သောတရားကိုစွဲ၍ ဒုတိယယေား်ကို သမ္မယုတ်ဖြစ်သော စွဲရင်းကို ပြန်၍စွဲရမည်ဟု ပြသတည်း။

စယေစ္ဆ သူ့အနေမှာ စိတ်သေသေ ခန္ဓာရနှင့်၊ ဓာတ်အာယတနဖွဲ့ခါ၊ ဖြေရိုး ကျမ်းလာ ဟူသောစကားဖြင့် ဒုတိယ ယေအရတရားကို အာဘယ်ခန္ဓာ အာဘယ် အာယတန အာဘယ်ဓာတ်နှင့်ယှဉ်သနည်း ဟု မေးသောအခါ စယေအရတရား၌ ဖြစ်ထိုက်သော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်ဖွဲ့သည်အတိုင်း ဟူလိုသည်။

နဝမနယချီး အဖြေ ပြီး၏။

၁၀-ဒသမနယချီး အဖြေ

ပေ့ရှုပ်လိမ် နည်းဆယ်ဝမှာ၊ ခက်စရာ့စုပုံ။ ။နည်းဆဋ္ဌ ဟော ရန်ပုဒ်ကိုတဲ့၊ ဟောထုတ်အကုန်။ ။ယေနှစ်ဝ လုံးစုံမှာ၊ ဆဋ္ဌပုံ ဝိပ္ပယုတ်စုံလို့! စယေစ္ဆ ရဆုမှာ၊ ဖြေမြဲ ဝမ္မကာ။ ။သည်နယ မှတ်စရာမှာ၊ ငယ်နိုင်ပါ ခေါင်းမြီးခြုံတည့်လေး။

အဓိပ္ပါယ်ကား—ဤဒသမနယ၌ ဟောပုဒ်ကား ဆဋ္ဌနယက ဟောခဲ့သော ပုဒ်တို့ပင်တည်း ဟူလိုသည်။

http://www.dhammadownload.com

ပေ့ရှုပ်လ်မ် နည်းဆယ်ဝမှာ ဟူသောစကားဖြင့် ဤနယမှာ ဝိပ္ပယုတ်ယေစ့် ရသောပုဒ်များ၌ အရှုပ်ရှုပ် အလိမ်လိမ် ရှိလေရကား ခက်ခဲ၏ ဟူလိုသည်။

နည်းဆဋ္ဌ ဟောရန်ပုဒ်ကိုတဲ့ ဟောထုတ်အကုန် ဟူသောစကားဖြင့် ဟောပုဒ်ကိုပြတော်မူသည်။

ယေနှစ်ဝ လုံးစုံမှာ၊ ဆဋ္ဌပုံဝိပ္ပယုတ်စ့ဲလို့ ဟူသောစကား၌ ယေနှစ်ယေတို့တွင် ပဌမယေကို ဆဋ္ဌနည်း၌ ဟောအပ်သော ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်သောတရားကိုစ့ဲ၍၊ ဒုတိယာယေကိုလည်း ပဌမယေအရတရားနှင့် ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်သော တရားကိုပင်စ့ဲ ဟူလိုသည်။

စယေစ့ဲ ရရာမှာ၊ ဖြေမြဲ ဝမ္မတာ ဟူသောစကား၌ ဒုတိယယေအရ တရားကို ပုစ္ဆာဝိပ္ပယုတ်မေးသောအခါ စယေစ့ဲ၍ ရအပ်သောထရား၌ ဖြစ်ထိုက်သော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်ရှိသည့်အတိုင်း ဝိပ္ပယုတ် ဝိသဇ္ဇနာကိုပြု ဟူလိုသည်။ ဤနယဥဒါန်းဂါထာမှာ ဆဋ္ဌနယက ဂါထာပင်ဟုဆိုသည်။

ဒသမနယချီး အဖြေ ပြီး၏။

၁၁-ကောဒသမနယချီး အဖြေ

ကောဒသမ ဟောရန်ပုဒ်မှာ၊ စတုတ္ထနည်း တူလုံးစုံ။ ။ယေစ့ဲပါ ရက်ခါသ့ဲ၊ ရှိမ့ဲချက်ကုန်။ ။ဆဋ္ဌနည်းဖြေပုံမှာ၊ ချိန်အာရုံဥာဏ်သွင်းလို့ တရားမင်းမိန့်တော်မှာ ဖြေရိုးကလာ။ ။ညှာတဝ သီးတရာကို၊ လည်ကိုင်ကာ ဆုပ်လိုက်ကဲ့လေး။ ။

အဓိပ္ပါယ်ကား—ဤကောဒသမနယ၌ ဟောပုဒ်သည် စတုတ္ထနယ၌ ဟောခဲ့သော "ဒ္ဒေသစ္စာ ပန္နရသိန္ဒြိယာ" အစရှိသောပုဒ်တို့ပင်တည်း။ ယေစ့ဲသော အခါ၌လည်း စတုတ္ထနယအတိုင်း ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်သုံးပါးလုံး တူသော တရားကိုပင် အကြောင်းမဲ့စ့ဲ၍ ရသောတရား၌ သမ္မယုတ်အဖြစ်ဖြင့်ရင်း၊ ပုစ္ဆာပြု သောအခါ၌လည်း ပညာဖြင့် နှိုင်းချိန်ဆင်ခြင်၍ ဆဋ္ဌနယက ဖြေခဲ့သည့်အတိုင်း "တီဟိ ခန္ဓေဟိ ကေနာယတနေန သမ္မယုတ္တာ" ဟူ၍ရင်း၊ "သမ္မယုတ္တာတိ နတ္ထိ" ဟူ၍ရင်း ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် တရားမင်း ဖြေတော်မူသော အဖြေဒေတိုင်း ဝိသဇ္ဇနာပြု ဟူလိုသည်။ ဥဒါန်းဂါထာကား စတုတ္ထနယက ဥဒါန်းဂါထာပင်တည်း။

ကောဒသမနယချီး အဖြေ ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

၁၂-ဒွါဒသမနယချီး အဖြေ

ဆဲ့ခြောက်စတန် သူ့မှုလမှာ၊ နည်းနဝမ တူလုံးစုံ။ ။ယေစ့ပါ တူမ လွတ်သည့်၊ ချွတ်စွပ်သည့်ပုံ။ ။သန့်ဌာန် မြဲကြည်ယုံသည်၊ ဖြေပုံမှာ ပဌမနှင့်၊ ယွင်းမခွထွေလာ၊ မိုးကြိုးပစ်စာ။ ။ခြေသိမ်းခေါင်းပိုက် သူ့အမှာမှာ၊ မှတ်ဘွယ်ရာ လွယ်လွန်းလှလေး။

အဓိပ္ပါယ်ကား — ဒွါဒသမနယ၌ ဟောအပ်သောပုဒ်တို့သည်လည်း အောက်နဝမနယက ဟောခဲ့ပြီးသော "အရူပက္ခန္ဓာ စ စတ္တာရော၊ မနာယတနမေဝစ။ ဝိညာဏဓာတုယော သတ္တ" အစရှိသော ပုဒ်တို့ပင်တည်း။

ယေစ့သောအခါ၌လည်း နဝမနယကဲ့သို့ သမ္မယုတ်ဖြစ်သော တရားကို အကုန်စဲ့၊ ထိုယေစ့ရ ရသော တရား၌ သင်္ဂီတပုစ္ဆာ အသင်္ဂီတပုစ္ဆာ ပြုလုပ်သောအခါ၌လည်း ပဌမနယ အတိုင်း ခန္ဓာ ၁ ပါးရေတွက်အပ်လျှင် "ကေန ခန္ဓေန သင်္ဂီတာ, ကေန ခန္ဓေန အသင်္ဂီတာ" စသည်ဖြင့် ဝိသဇ္ဇနာပြု ဟူလိုသည်။ နဝမနယ ဥဒါန်းဂါထာပင်တည်း။

ဒွါဒသမနယချီး အဖြေ ပြီး၏။

၁၃-တေရသမနယချီး အဖြေ

ပဌမ ဟောရန်ပုဒ်က၊ သြဠာရိပ် စွဲရာ့ရှစ်မည်။ ။ဝိညာဉ်စွဲဗာဝ်သ ဟောကြရသည်။ ။ယေစ့မှု သူ့စိတ်ရည်မှာ၊ နည်းငါးမည့် တူမခွလို့၊ ဆင်ခြနည်း ဖြေသလို၊ ဟောရသကို။ ။တေရသမ သူ့အဆိုမှာ၊ လွယ်မလို ခက်လွန်းလှလေး။ ။

အဓိပ္ပါယ်ကား—ပဌမဟောရန်ပုဒ်ကသြဠာရိပ် စွဲရာ့ရှစ်မည်။ ။ဝိညာဉ်စွဲဗာဝ်သ ဟောကြရသည် ဟူသောစကားဖြင့်ဤ တေရသမနယ၌ ဟောတော်မူ အပ်သောပုဒ်တို့သည် ပဌမနယ၌ ဟောခဲ့သော ရူပက္ခန္ဓာနှင့် ဝိသဇ္ဇနာတူသော ပုဒ် ၂၂-ပုဒ်၊ အရူပဘဝနှင့် ဝိသဇ္ဇနာတူသောပုဒ် ၁၀၈-ပုဒ်အားဖြင့် ပေါင်း ၁၃၀-သောပုဒ်တို့ပင်တည်း။

ရူပက္ခန္ဓာနှင့် ဝိသဇ္ဇနာတူသောပုဒ် ၂၂-ပါးဟူသည်ကာ----ရူပက္ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ ဓမ္မာယတန ၁-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ် ၁-ပါး၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ,ပုရိသိန္ဒြေ, ဇီဝိတိန္ဒြေဟူ၍ ၃-ပါး၊ နာမ်ရူပ်, အသညာဘဝ, ကေဝေါကာရဘဝ, ဇာတိ, ဇရာ, မရဏဟူ၍ ပဋိစ္စ-

http://www.dhammadownload.com

သမ္ပယုတ်၌ ၆-ပါး၊ ရူပိနော ဓမ္မာဟူ၍ စူဠန္တရဒုက်၌ ၁-ပါး၊ အနာရမ္မဏ, နော-စိတ္တ, စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တ, စိတ္တသံသဋ္ဌ, စိတ္တသမုဋ္ဌာန, စိတ္တသဟဘု, စိတ္တာနုပရိဝတ္တိ, ဗာဟိရာ, ဥပါဒါဟူ၍ မဟန္တရဒုက်၌ ၉-ပါး ဤသို့လျှင် ၂၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အရူပဘဝနှင့် ဝိသဇ္ဇနာတူသောပုဒ် ၁၀၈-ပါးဟူသည်ကား—အရူပဘဝ, နေဝသညာနာသညာဘဝ, စတုဝေါကာရဘဝဟု ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ၃-ပါး၊ ဣဒ္ဓိ ပါဒ် ၁-ပါး၊ တိက်၌ ကုသလာ ဓမ္မာ အစရှိသော နာမက္ခန္ဓာလေးပါးလုံး ရသောပုဒ်, နာမက္ခန္ဓာလေးပါးနှင့်တကွ နိဗ္ဗာန်ရသောပုဒ် ၄၁-ပါး၊ ဂေါစ္ဆကဒ္ဒ ၄၂-ပါး၊ အရူပိနော ဓမ္မာ, လောကုတ္တရာ ဓမ္မာ ဟူ၍ စူဠန္တရဒုက်၌ ၂-ပါး၊ သာရမ္မဏာ ဓမ္မာဟူ၍မဟန္တရဒုက်၌ ၁-ပါး၊ ပိဋ္ဌိဒုက်၌လည်း နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးလုံး ရသောပုဒ်, နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးနှင့်တကွ နိဗ္ဗာန်ရသောပုဒ် ၁၈-ပါး။ ဤသို့လျှင် ၁၀၈-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဤပုဒ်တို့ကိုလည်း ပဋ္ဌမနယ၌ ဟောခဲ့ပြီ၊ ဤတေရသမနယ၌လည်း အောက် ပဋ္ဌမနယက ဟောခဲ့သော ဝိညာဉ်စွဲ ဗာဝီသ၊ သြဠာရိကရူပ်၌ စွဲသော ၁၀၈-ပုဒ်တို့ကို ဟောအပ်၏ဟု ဟောပုဒ်ကို ပြသော စကားတည်း။

ယေစ္ဆဲမှ သူ့စိတ်ရည်မှာ၊ နည်းငါးမည် တူမခွလို့ ဟူသော စကားဖြင့် ယေစ္ဆဲသောအခါ ပဋ္ဌမနယအတိုင်းစွဲ ဟူလိုသည်။

ဆဋ္ဌနည်း ဖြေသလို၊ ဟောရသကို ဟူသော စကားဖြင့် ယေစ္ဆဲသောတရားတို့၌ သမ္ပယုတ် ဝိပ္ပယုတ်မေးသောအခါ ဆဋ္ဌနယအတိုင်း ဖြေ၍ဟောလေ ဟူလိုသည်။

တေရသမနယချီး အဖြေ ပြီး၏။

၁၄-စုဒ္ဓသမနယချီး အဖြေ

စုဒ္ဓသမဟောရန်နည်းမှာ၊ အဋ္ဌမနည်း တူလုံးစုံ။ ။ယေစ္ဆဲပါ
တူမသွေးသည်၊ မြှောမွေးသည်ပုံ။ ။ဖြေရန်ဘို့ တွေ့ကြုံလျှင်၊ ပဌမပုံ
စိတ်ဇောနှင့်၊ သဘောတော် သွေမလှန်၊ မြေလက်ခတ်မှန်။ ။
သိန်းလေးသောင်း နက်စံကို၊ လက်ရှည်ဏ် ခွါလှစ်လို့ ၊ အနှစ်ကယ်
မြေဆီကို၊ ပေးဌသလို။ ။စာသင်ယှဉ်နှ မျှားလူဗိုလ်ကို၊ နှစ်ဆီကိုကျေး
လိုက်ကဲ့လေး။ ။

အဓိပ္ပါယ်ကား—ဤစုဒ္ဓသမနယ၌ ဟောပုဒ်တို့သည် **အဋ္ဌမနယ၌ ဟောခဲ့**
သော ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်စသည်တို့မှတပါး ခန္ဓာငါးပါးအစရှိသော တရား
၆၈၏ အဋ္ဌမနယနှင့် အလုံးစုံတူ၏ ဟူလို။

http://www.dhammadownload.com

ယေစ့ဲသောအခါ၌လည်း အဋ္ဌမနယကဲ့သို့ ဝိပပ္ယဟ်ဖြစ်သော တရားကိုပင်စ့ဲ၊ အဋ္ဌမနယ စ့ဲသကဲ့သို့ပင် မထူးပြီ။

အဋ္ဌမနယယေစ့ဲနှင့် စုဒ္ဓသမယေစ့ဲသည် အမြှောမ့ေးသကဲ့သို့ဖြစ်၍ မထူးဟူလို့။

ယေစ့ဲ၍ ရသောတရား၌ ပုစ္ဆာပြုလုပ်သောအခါ ပဌမနယအတိုင်းပင် ရေတွက်အပ်သော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် မရေတွက်အပ်သော ခန္ဓာ အာယ-တန ဓာတ် ထိုက်သည့်အတိုင်းဖြေဟူလိုသည်။

ပဌမနယ ဆဋ္ဌနယတို့၌ ယေစ့ဲမရှိ။

ဒုတိယနယ တတိယနယ အဋ္ဌမနယ ကောဒသမနယ ဒွါဒသမနယ ဟေရ-သမနယ စုဒ္ဓသမနယ ဤ ၇-ခုသောနယတို့၌ ယေတခုသာ ရှိသည်။

ထိုမှကြွင်းသော စတုဿနယ ပဉ္စမနယ သတ္တမနယ နာဝမနယ ဒသမနယ ဤ ၅-နယတို့၌ ယေနှစ်ယေသာ ရှိသည်။

စုဒ္ဓသမနယချီး အဖြေ ပြီး၏။

ရှေး တုတ်လှမ်းဆရာတော်ဘုရားကြီး စီရင်တော်မူအပ်သော
ဓာတုကထာချီးနှင့်တကွ ၎င်းအဖြေအကျယ်

အဓိပ္ပါယ် ပြီး၏။

မ.ဖ.သ.စာ ၄၃/ဇ.၁.၂၀၁၀ (၁၀၀၀)ထည်အို